

oly.Ujs. O.

64.
7.

1881 — 7

1.845

M A G Y A R
H Í R M O N D Ó.

HETEDIK SZAKASZ.

B é t s b e n
Hummel J. D. betűivel.

1795.

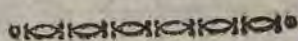
301845

G. TELEKIEK'
ALAPÍTVÁNYA

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

1.

Költ Bétsben, Boldog-Afz. Havának (Januáriusnak)
 2-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környélállások.

Hufzonötödik Decemberi Tudósítása
 Hg Albert Fő-Vezérnek.

Ügy meg-indúlt a' jég, 21-dik Decemberben a' *Rajrán* véletlenül, hogy ki-kellett szedni némelly hajóit azon hídnak, melly, fenn-tartotta az egyesülést, *Mannheim* Városa, és túl a' *Rajrán* készültt Sántzaink között: de tsak hamar ismét helyre-állítatott a' híd. Más nap még nagyobb lett a' zaj, úgy hogy a' híd' kötele el-szakadt,

A

's egynehány híd-hajók, *Sandhoffenig* to-
lódtek. Illy környülállásokban szükség vólt
a' hidnak még meg-maradott részét ki-
fzedni: és tsak egyes hajók által lehe-
tett kommunikátziójok, az említett sán-
tzokbéli és *Mannheimi* Örizetjeinknek. —
Mihelyt meg-tudta ezt az ellenség: izent
mindjárt, a' *Rajna*-sántzában, és a' *Fle-*
sekben (V forma sántzokban) lévő Öri-
zeteinknek, hogy adják-meg magokat ha-
di-foglyoknak. Nem hajlott Népünk ezen
fel-kívánásra: sőt több ízben meg-vetette
azt, ámbár fenyegetődött az ellenség,
hogy ha nem engednek a' szép szónak:
százötven ágyúkból fog tüzelni, és negy-
ven-ezer Emberrel omlani reájok. Eftve
felé meg-jelent Sántzainknál, Fr. Generál-
Adjutánt *Hendelet*, 's kapitulálni akart; de
olly fél-tételekkel, mellyekre a' Miéink tel-
lyességgel nem állottak, 's azt felelték
Dec. 23-dikán; hogy úgy költöznek el a'
*Flesek*ből, és a' *Rajna* sántzából, ha min-
den ágyúikat, munítziójokat, és magazí-
nomjaikat szabadon el-szállíthatják; 's e'
meg-lévén, mind a' *Flesek*, mind a' *Raj-*
na-sántza lé-rontódnak, és *Mannheimra*
nézve olly ígérertet tejéndenek a' *Frantziák*,
hogy az egész had' idején által, soha nem
fogják ezt többé ágyúzni.

Ezek a' feltételek nem tettettek az
ellenségnek: minekokáért Dec. 23 dik ejt-
szakáján igen keményen tüzelt mind hozs-

szú, mind rövid, és mozsár-ágyúkból. A' Flesekben, 's a' Rajna-sántzában kevés kárt okozhatott, hanem a' Városban, sok házakat meg-rongált. Leg-nagyobb erőben ágyúzott arra az útra, melly a' Rajnai Kaputól, a' Rajnán való Által-járásra szolgál, és az által-szálló hajókra.

Eggy Kaszárnnyában gyújtottak az ellenség' bombijai: de kevés idő alatt el-oltódott a' tűz. A' minémű bátorsággal viselték magokat a' Ts. K.; Palatinátusi; Baváriai; és *Zweybrücki* Katonaságok; éppen olly tsendességgel voltak *Mannheim'* Lakosai, az egélsz ágyúzás ideje alatt, melly tartott, délutáni négy órájáig 24-dik Decembernek. Ekkor, ismét meg-jelent Fr. Generáladjutánt *Hendelet*, és fel-kívánásához, olly fenyegetést ragasztott, hogy, ha nem tellyesítődnek az, újj gyújtó-batteriák fogják velztegetni *Mannheimot*. Minthogy a' Flesek, és a' Rajna-sántza, kaszamáták nélkül voltak, 's résszerént tsupa földből készültenek; azonban, úgy annyira nevedett a' hideg Dec. 24-dikén, hogy eggyes hajókkal való járhatásához is a' Rajnának, nem maradt tovább reménység: — ezeknek meg-fontolása olly határozást szült részünkről: hogy a' Fleseket és a' Rajna-sántzát által kaphatják Dec. 25-dikén délben minden akkor, benne találatándókkal eggyütt a' Frantziák: de úgy, hogy a' Sántzakat le-rontsák, és míg ez a' had

fog folyni; többé, a' Rajna bal partjáról, *Mannheimot* ne ágyúzzák. Az említett délig úgy el-szállítottak Őrizetjeink a' *Flesek*ből és a' Rajna-sántzából mindeneket; hogy tsupán a' Rajna-sántzában maradtak három hofzú, és két rövid vas-ágyúk: mellyek, a' Palatinátusi, és Baváriai Katonaságéi: de már olly roszszak voltak, hogy meg nem érdemlették az el szállítást.

23-dik és 24-dik napjain, Decembernek, heten estek el a' Ts. K. Népből, és tizenhárman kaptak sebet. Eggy, a' sebesek közzül, *Preis*z Reg. béli Kapitány *Ebal*. A' Palatinátusi, Baváriai, és *Zweybrücki* Katonák is igen olly forma kárt vallottak.

Moguntziából Decemb. 22-dikén: — .. Két Batalion Ts K. gyalogság, és eggy Batalion veress köpönyeges Szereffzánus-ság, *Bretzenheim* felé nyomúlt 20-dik Dec. bajonétokkal, és el-verte az ellenséget, két igen erőss, és két kisebb battériáiból, mellyekben mindazáltal, semmi ágyúk se' voltak még. Öt Frantziák jutottak fogságunkba. — Két darabot vitt el a' jég, Decemb. 20-dik éjtszakáján hídunkból, de mind a' kettőt ki lehetett még is fogni szerentsésen. Tegnap, ugyan tsak el-kellett bontani a' hídat: mert igen nagy volt a' jég. — Ma reggel eggy Tiszt küldődött innen, eggy Trombitással, és eggy Huszárral együtt, a' Frantzia Sereg' Előlvígyá-

zóihoz. Mi járatban? még nem tudatik. — Négyfáz *Vurmser* Hufzárok érkeztek ma ide: hólnap, ugyan annyit várunk. — A' *Rheingau* 's a' környékbéli minden hajóspk, olly rendelést vettek, hogy *Kasszelbe*, 's *Moguntziába* jöjjenek. — Délután két órája felé ezen mai napnak, egy csoport fr. gyalogság, és lovasság, igen nagy sebességgel omlott *Hartenberg* felől, olly tzeállal; hogy el-vegye egy' *Flesünket*, azon kő híd mellett, melly vagyon, a' *Rajna* Alléjának (elő-fa soros sétáló helyének) végénél. — A' melly kevés Népiünk volt a' *Flesben*: egygy ágyú-lövésre botsátotta magához az ellenséget, 's akkor kezdette azt igen keményen kártátsozni: nem tsak nem hátráltak mindazáltal a' *Frantziák*; hanem kényszerítették is *Örizetünket*, el-hagyására a' *Flesnek*, mellybe ők, azonnal bé-férkeztek, de nem soká maradhattak benne, 's el se' ronthatták azt, a' mint szándékoztak. Minteggy negyvenen estek el és sebesedtek-meg közzülök. — Az alatt hogy ez így történt a' kő-hídnál: kemény tsatájok volt a' *Fr. Előlvígyázóknak*, *Bretzenheimnál* a' miéinkkel.

Frigyes-Belgyiomból —

Hágából Dec. 12-dikén: — „*Bommel* Városunkból, olly értelmű Tudósítás érkezett ide mai napon, hogy *Hees*, *Rossum*, és *St. Andre* Erösségeinket újra meg-

támadták a' Frantziák; nevezetessen *Hees* ellen igen agyarkodtak: de vissza-verettek. — Az *Anglus Sereg'* kormányozását nem *Erskine* Generális vette által *York* Hertzegtől; mint futamodott vala felőlle a' hír. Azt a' rélzét az *Anglus Seregnek*, melly a' *Hannoveránusokkal* és *Hasszusokkal* egyesülve fekézik a' *Waal* vize' mellyékén, *Hannov.* Generális Gróf *Walmoden* vezérli. — Ts. K. Generális *Alvinczy*, *Arnheimban* vagyon, 's ott tanátskozik Gróf *Walmodennel*, a' leg-foganatosabb eszközök eránt, mellyek által meg-leheszen akadályoztatni az ellenséget, hogy által ne ronthasson, a' mint szándékozik, ezen a' tájon, a' *Waal* vizénn, vagy a' *Raján*. — A' *Cleve*i Német Hertzegségnek *Emmerich* Városától, *Arnheim* Városunkig nyúlik azon Ts. K. Sereg-osztály, a' melly, *Alvinczy* Generális' vezérlése alatt küldetett segítségünkre. — Mintegy ezeren voltak azok a' frantzia lovasok, a' kik Dec. 7-dikén, kétség kívül, vizsgálódás végett, közel nyargaltak *Bergen-op-Zoom* falaihoz: 's viaskodtak is ott Előlvígyázóinkkal, míg a' bátyákról reájok durrogatott ágyúink vissza nem térítették őket. — Mind *Bergen-op-Zoom*, mind *Bréda* táján szaporodik az ellenség, 's úgy hallyuk, hogy *Pichegrü* Vezér, személlyesen szándékozik ostromlani *Brédát*, a' mellynél fekvő fr. táborban mar meg is jelent.

— *Mastricht*ba, sok lakosok térnek vissza; némelyek, Bizonyság-írasokat küldenek oda, mellyekből láthassa a' Frantzia Komendáns, hogy lett volna akarajok ő nékiek, a' *Mastricht*ba való vissza-menésre, és erre a' végre kértek is passzusokat Fő-Kormányszékiunktól: de nem nyertek.

Nagy-Britanniából. —

Londonból Dec. 9-dikén: — „Úgy foly a' híre, hogy megént el fog halasztódni az Ország-gyűlés' kezdődése, Januárius' közepére. — Lord *Howe*, engedelmet nyert, hogy le-tehesse a' Tengeri Fő-Vezérséget: Helyébe, Lord *Hood*ot állította elő az Udvar. — A' hadi Kintstár' számára, 18 millió font sterlinget, mintegy 180 millió rhénes forintokat vesz fel költsön *Pitt* Minister. “

Némelly *Anglus* Újságok szerént, húsz ezer Orosz Katonák számára is készítnék quártélyokat, *Jersey*, és *Guernsey* nevű szomszéd Szigetjeiben *Angliának*, melly húsz ezer Oroszság, felesebb számú *Anglus*, *Hibernus*, és Ki-költözött Frantzia Katonasággal a' *Vándébéli* Frantziáknak fog menni segítségjekre.

A' Frantziáktól el-szedett *Amérika*-mellyéki helyeket, nagy igyekezettel szándékozik vissza-szedni *Rochambeau* Frantzia Generális, a' ki, midőn *Martinique* Szigetjét kénytelenítettett által engedni az *Án-*

glusoknak: vette magát *Amérika* földjére. Innen, neutrális hajókon, húsz 's negyven főből álló csomókban küldözi most ő vissza, az el-vesztett Szigetekbe, az onnan el futott Frantzia Republikánusokat. Mint-hogy az Anglusok, igen el-betegesedtek az említett Szigetekben, 's a' kik meg-maradtak közülök épségben igen apró részekre kénytelenítették fel-osztani magokat, hogy jusson még is a' spk helyek közül mindenikbe valami kevés őrizet: — ez az oka, hogy a' Fr. Republikánusok, sűrűen kapogatják vissza, el-vesztett helyeiket. A' nevezett *Rochambeau* Generálisnak, Attya az az öreg *Rochambeau* Marsall, a' ki dolgozza most a' hadi plántumokat *Párisban*, a' Közjóra, és a' Katonai-tárgyakra ügyelő Deputátzióknak vigyázása alatt.

Frantzia - Ország.

A' Közjóra, a' Közbátorságra, a' Törvényhozásra, és a' Hadra ügyelő Nemzetgyűlési Deputátziók' nevében, jelentette *Merlin (de Douay)*, Decemb. 13-dikán a' Nemzeti gyűlésnek, hogy nem csak a' *Párisi* Fegyver-fabrikákbéli Munkásokat — kiknek száma, öt és hat ezer között volt — háborogtatták Dec. 12-dikén a' Rosszakarók; hanem még *Verszálljnak (Versaillesnek)* lakosait is: de meg-tsalattattak szándékjokban. Nagy örvendezés követte ezen Jelentést. — *Verszálljba, Lacroix* nevű Nem-

zet-gyűlési Tag küldődött, a' háborgás' okainak, és környülállásainak meg-visgálására.

Az említett Munkásoknak tsupán húsz főből állott Küldöttjeik kéredzettek már bé a' Nemzet-gyűlésnek 13-dik Dec. ri Ülésébe, kik is azonnal bé-botsátódtak. Ezeknek leg-első szavok is a' vólt, hogy a' Fegyver-fabrikákbeli Munkások, 12-dik Dec. ri öfze-gyülekezések által, éppen nem tzeloztak légyen valamelly pártütésre. Pannafképpen jelentették továbbá azt a' szándékot; mellynek tárgya: a' fegyvereknek való matériák' el-adása, mivel ennél fogva, igen sok Munkások, maradnának a' tél' kezdődésével, dolog nélkül; a' kik pedig feleséges és gyermekes Emberek. — A' Nemzeti-gyűlés' Elölülője *Reubel*, következő summájú Választ adott a' Küldötteknek: „Tudja a' Haza, hogy tartozik munkát adni a' maga Magzatinak: de nem esmérheti azokat Magzatinak, kik, öfze-gyülekezéssel vesztenek olly időt, melyet, hogy Köz-jóra nem fordították, mindjárt meg-bánnak magok is. A' ti kívánóságokat, meg-fogja visgálni a' Gyűlés, maga igazságában, és az e' részben hozandó Törvényeket végre fogja hajtatni.

A' Közönséges tanításra ügyelő Deputáció' nevében el-számlálta *Gregoire*, Dec. 14 dikén a' Nemzeti-gyűlés előtt: mennyi remekjeitől a' szép mesterségeknek fosztot-

ták legyen meg a' Frantzia Közönséges-Társaságot, azok a' Hatalmaskodók (Érti a' Robespierriestákat) kiknek egy fő tzéllök vala, vissza hozni a' tudatlanságnak Századjait, hogy annál tartóssabbá tehessek szörnyű uralkodássokat. — Vigasztalta azonban *Gregoire* a' Gyűlést, hogy tsak ugyan sok drága remekekkel bír még a' Közönséges-Társaság, mellyek nem levének prédáivá a' *Vandalusok*' (Pufztítók) dühösségének. — Buzdított minden jó polgárokat, hogy vigyázzanak, a' szép-mesterségek' remek-miveinek fenn-tartására, és az ezeket bántó gazembereknek feladására. — A' Haza által számadásra fognak — *ügymond* — vonódni azon Magistratusok, a' kik el-néznének több efféle rontásokat. — — Nem kívánt ezen tárgy eránt semmi különös Végzést hozatni *Gregoire*. — A' Nemzeti-gyűlés rendelést tett, hogy *Gregoire*' Beszédje ki-nyomtatódjék, 's minden Gyülekezethez, és Magisztratusokhoz el küldtessék.

Ugyan ezen Ülésben, t. i. a' 14-dik Decemberiben; jelentette a' Prézes, hogy *Verszálljban* tökéletesen le-tsillapodott a' Járima, mellynek indítói árestomban ülnek.

Több ízben emlékeztünk már, l' *Ora-teur du peuple* tzímű folyó Írásról, mellyet a' Nemzeti-gyűlésnek *Freron* nevezetű Tagja szokott ki-adni. Tizenötödik Decembe-

ri darabja ezen *l' Orateur du peuple*nek, következő értelmű elő adást foglal magában: „Éggy részről, a' Vérengező Emberek' felekezete; más részről az Arisztokraták ezer álnok fortélyokhoz kezdenek mostan. A' nyughatatlankodás' magva bé-vagyon hintve, a' Nép elméjébe, 's ízébe. Zúdulás volt *Párisban*, és *Verzállyban*. Fordítást akarnak tenni a' közönséges vélekedésen. Kezdek hirtelni a' külső Városokban, hogy *Billaud*, *Collot*, és *Barre*, üldöztetés alatt lévő Pátrióták. — Két napokkal ez előtt, a' *Thuilleriesnél* (Nemzeti-palotánál) állott csoportok között egyben az mondatott: hogy meg akarja tartani ezen gonolztévőket, a' Nemzeti gyűlésnek nagyobb része, és arra határozta magát, hogy más főkre hárítsa, a' közönséges fenytést. Mindenfelé hirtzolódik a' Nép' értelme. *Billaud* olly vakmerőségre vetemedik, hogy közönséges helyekre raggattatja fel a' maga mentségét, mellyet, nevettséges képtelenségeken fundál. *Barre* és *Collot*, úgy mutatják magokat, mint győzedelmeskedők. — — Közönségesse lett volna egy pasquillus, ha meg nem gátolták volna a' Pátrióták, mellyben úgy adódott elő tsalfa okoskodások által az *egyenlőség*, mint tsalárd kepzeldés. Azok a' Spionok, kikkel *Robespierre*, *Dantont*, és a' több olyanokat kém-

leltette, a' kiket el akart vesztetni: mostan a' Nép védelmezői mellé lopták magokat, hogy azoknak befészéllgetéseiket magoknak fel-jegyvezhessék, szándékjokat ki-tapogat-hassák, 's meg tudhassák minden lépésseiket. Néemellyek, tele-torokkal kiáltozták a' Konstituziónális igazgatásnak szükséges voltát. Mások, újj Nemzeti-gyűlést akarnak. Mások, kevélyen jövendőlgetik, hogy ilyen amollyan szakadások fognak jarnét támadni a' Nemzeti gyűlésben. Gonosz szándékokkal vádoltatnak azok, a' kik jót akarnak. Minden mesterségjeket meg-vetik az Árisztokraták, hogy meg-tarthassák a' Gyilkosokat, mert jó hasznot reménylenek azoknak projektumaikból. — *Freron* azt kommandállya ezen elő adása után, hogy meg kell büntetni a' vérengző Embereket, és nevezetesen *Collet d'Herbois* jelelte ki ez úttal, a' bosszúállásnak tárgyául.

Elegyes Tudósítások.

Brüsszelből Dec. 10-dikén: — „Ha ennekelőtte, a' Frantzia Közönséges-Társaság' földjére akartak által menni *Belgyiom'* lakosai: különös engedelmet kellett erre nyerni, a' Frantzia Generálisoktól vagy Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoktól, de már nem kell ezentúl. — Az is el van

végezve, hogy a' melly Bizonyság-levelekkel Fr. Ország' részeibe lehet utazni: lehet ugyan azokkal, *Belgyiomba* is. — *Antverpiábann*, az a' Templom, melly a' Kármelitaké vólt, *Ész'* Templomává tevődött a' napokbann.

Az *Ángliai* Tövényeknek, betű szerént való értődésére, következő példát hozott - fel *Erskine* Prókátor, *Thelwal* védelmezésének alkalmatosságával: „Ha engemet — *ügymond* — azzal vádolnának: hogy én, egy tehenet loptam: 's a' Tanúk' vallásából a' jő ki, hogy én egy lovat loptam: fel kell engemet óldozni a' Vád alól, 's tartozik más utat venni a' Törvényfzék.

Móldva - Ország' fő - Városából Jassyból *Nov. 29 dikén*: — „Hogy az *Orosz és Lengyel* határokön mindúntalan szaporodik a' *Török* Katonaság, az bizonyos; bizonyos az is, hogy azon *Élés-házak'* helyett, mellyeket az utólsó had' alkalmatosságával, el - pusztítának az *Oroszok*: most ismét újjak készültek: de szintolly bizonyos, hogy mihelyt el - hatott ide, *Kosciuskó'* szerentsétlenségének híre, leg ottan így okoskodtak itt minden lakosok: *Akuma nu va chi bataje ku Muskanu.* (Nem lesz már had a' *Muszákakkal*).“

„A' mi *Bojárink'* hazaikbann tanító *Frantziák'* száma, reá megy mintegy harmintra.“

Egy *Konstantzinápolyi* Levél, melly, Novembernek 3 dikán költ, nagy drágaságról és szükségről emlékezik.

Szebenből Dec. 17-dikén: — „Havunk nincs; de van olly hidegünk, hogy nem félhetünk, hozzánk való által-hatásától a' pestisnek, melly miatt, tíz napokkal hosszabbított a' *Kontumáztz*, vagy *Tisztulás*' ideje, *Veress-toronyi*, *Vulkáni*, és *Brassói* *Passzusainknál* (*Szoross-járásainknál*); a' *Supaneki* *Passzus* pedig egészen bé-zárattatott. “

Déli-Prussziának *Ostrzew* nevű Helységében, mintegy hetven font puskapor tévődött bé a' *Polgármester*' házába, egy zsákban. Meg-próbálta a' *Polgármester* a' puskaport, ha jó volna e'? — Ezt látták a' *Gyermekek*, 's ők is hasonló próbát akartak tenni, az *Attyok*' otthon nem-létében, melly próbatételnek igen siralmas következése lett: mert az egész ház fel-vetődött, két *Gyermekei* a' *Polgármesternek*, egy idegennel együtt, oda lettek. A' *Szolgáló* két száz lépésre, az *Asszony* pedig, a' ki éppen terhes volt, a' kertbe vetődött: kik mind ketten életben maradtak ugyan; de nyomorúltan. Maga a' *Polgármester*, egy szomszéd-házban volt, 's el-pusztúlt háza' ablakának egy darab üvege, ott ejtett rajta sérelmet,

(^{**}*Fél-árkus* ^{**}*Tódalékkal,* ^{**})

T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Januáriusn. 2-dik
napján, 1795-ben költt árkusához.

Az 1795 Új esztendőre készült Versek.

Az örök valónak,
 Fogyhatatlan jónak
     Te! szabad Teremtmenye!
 Mindenhatóságnak,
 Halhatatlanságnak,
     Világra küldött fénye.
 Nézz a' nagy világnak,
 E' szép alkottmánynak
     Bár akármelley részére:
 Ez új Esztendővel,
 Önként; vagy erővel
     Változást vár ügyére.
 Küfzködik magával;
 Mint Tenger' habjával
     Egy romladozó gallya;
 Mellyet üzöbe vett;
 Tsapkod, rongyol; hány, 's vet
     Züggó habok' dagálya.
 Böldog! ki hajóját
 Birja; 's vitorláját
     Tsendes ízel lebegteti:
 Mert van, ki meg órja;
 Bölts Kormányozója
     Velzélyeköl meg-menti:
 Süllyesztí hajóját;
 Ki ép vasmatskáját
     El-veti Kormányával;

'S vesztvén vitorláját,
 Váltya árbotz fáját
     Szabadság' póznájával.
 Boldogtalan pózna!
 Gombaként ma nőtt fa,
     Leveletlen száraz ág!
 Sem árnyék alattad,
 Sem gyümölcs nints rajtad,
     Sem zöld bimbó, sem virág.
 Egy vörös sapkával
 Tarka bokkrétával
     Kérkedik a' teteje:
 Mit tarthatz e' felől?
 Mert ez üres belől,
     Sem feje, sem veleje. —
 Mind annyi Nemzetek
 Hajóban eveztek,
     E' nagy világ' tengerénn;
 Ritkát láttz kényében
 Békesség' ölében
     A' Izerentse' tenyerénn.
 'S pedig mi faggattya?
 Mi tsiklandoztattya,
     'S rontya békét kényének?
 Mi őt változtattya
 Tsak pulzta szózattya
     A' Szabadság' nevének.
 Kapkod az Ujságon,
 Indúl más szokáson,
     Tsak rabságát tseréli:
 Sött olly változást telz,
 Hogy Szabadból rab lezz,
     Es ízéllát el nem éri.
 Magát meg-eméltzi,
 Véréit, 's Népet velzti
     Egy gögös nevezetért,

Melly valóban rabság,
 Nem igaz Szabadság,
     Halált nyújt az életért. —
 Az Igaz Szabadság,
 Nem egy fene - vadság:
     Jámbor, nem Istentelen:
 Nem gyilkos, vérontó,
 Nem rabló, pufztító;
     Józan 's nem törvénytelen.
 Isteni félelem,
 'S a' józan értelem
     Anyja e' szüleménynek
 Dajkája tisztesség,
 Szeretet; eggyesség
     Ez illy édes reménynek.
 Nem a' gyilkolásban,
 Bátor pufztításban
     Keresi igasságát;
 Tűz, víz, lántz, vagy kötél,
 Kalza, nyíl, vagy kard - él
     Nem szerzi méltóságát.
 Talán szabadabb léssz?
 Ha azonn erőt véssz,
     Ki él, 's piheg javadra:
 Ki figyel szüntelen,
 De nem törvénytelen,
     Rendes Szabadságodra.
 Rend, 's Törvény el nem fogy,
 A' nap, 's hold le nem rogy,
     Ég ellen bár mint ugass;
 Az élő Istenség
 Marad örök Felség,
     Urad, 's pedig hatalmas.
 Az ő Helytartói,
 Kik Igazgatói
     Sokasúlt Nemzeteknek:
 Hogy betsüljék őket,
 E' Képviselőket,
     Tisztí minden Népeknek.

Oh nem léssz Szabadabb,
 Söt valóságosb rab,
 Bár vas-békó nem szoritt,
 Ha egy köz-bódúltság,
 Fel-zavarit sokaság
 Hatalmába tántoritt.
 A' bün, 's latorkodás,
 A' rút bujálkodás,
 Feslettség, erköltsei:
 Gyilkos gyűlöletek,
 'S több effélék: Ezek
 A' rabság' bilintsei. —
 Az igaz Szabadság
 Szelédség, nem vadság.
 Bogár után nem indul;
 Okossággal mérész;
 'S mert főben van az ész,
 Fő ellen nem bolondúl.
 Egy Függetlenségben,
 Egy Főtelenségben
 Hogy hogy' volna jobb élni?
 Mint egy jó Törvénynek,
 Egy igaz Felségnek
 Páisa alatt nem félni.
 Gyilkosa vérenek
 Hazája Népeinek,
 Ki olly Szabadságra v'gy,
 Melly Fő - Kormányozást,
 Rendet, 's Igazgatást
 Maga felett meg nem hágy.
 Nézd testállásodat
 Eggyenként tagodat
 Lásd, mint szolgál a' főnek:
 Nem szenved rabságot,
 Azért, hogy egy tagot
 Esmér Törvény - tévőnek.
 Élj Te is eszeddel,
 Nézd Magyar véreddel

Felségedet Atyádnak.
 Szabadságod nem vész,
 Ha Törvény alatt élsz
 Bár neveztesz Jobágnak.

Pétsett, Kreskay Imre.

Ode imminente anno M. DCC. XCV. Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Domino Josepho Fengler Episcopo Jaurinensi, S. C. R. A. M. Actuali Intimo Status Consiliario, et r. oblata ab Josepho Rájnis.

Ad Amicos.

Quum falce acuta praeditus ultimum
 Saturnus anni praecipitat diem,
 Janique maturat calendas,
 Sole novos meditante cursus:
 Quid vos, quibus me comis, et artibus
 Exulta bellis mens socium addidit,
 Suaves amici! quos superstes
 Incolumes superesse laetor,
 Quid postulatis? morene barbaro
 Per plena turbis compita, per domos
 Insanientis ritu oberrans
 Vana feram, re feramque vota?
 Plebine iungar, quam niger horreo,
 Vt bubalorum cornigerum gregem
 Longe perhorrescit viator
 Sanguineo nitidus colore?
 Num sacrum in illos thus male prodigam,
 Quos caeca sortis gratia prospero
 Tollit volatu, ac nil merentes
 Diuitiis, titulisque adornans,
 Ceu Pictor olim sollicita manu
 Formosam adumbrans Idaliam Deam,
 Pulchra decoros veste pingit,
 Pingere cum nequeat venustos?
 An hos eadem digner adorea,
 Qua vos nec auro, nec prece mobilis
 Astraea donatos honestat,
 O propriis meritis beati!
 Vah ite, per me currite qualibet,
 Quos spes auaræ, quos humilis timor,

Et divitis nidor culinae
 Blanda docent iterare verba.
 Me pectus urgens Phoebus, et igneo
 Ingentem inhalans flamine spiritum
 Caduca sectari, et fugaces
 Laude vetat decorare fumos.
 At vos, colendi! vos mea barbitos
 Ornare gestit munere nobili,
 Vulgi per urbem cursitantis
 Futilibus potiore votis;
 Vobis sacratum deproperat melos,
 Quos non auiti gloria stemmatis,
 Non arte, vel sumtu parati
 Subleuat arbitrium fauoris,
 Sed vera virtus, et sapientia,
 Clarisque factis conueniens decus
 Secernit a vilis popelli
 Haec nihili faciente turba:
 Quos inter exstans Pastor amabilis,
 Fenslere Praesul! celsior emines;
 O mentium cultarum amator,
 Praesidiumque, decusque nostrum!
 Qui collis alti in vertice pervigil,
 Qua puriorem Danubii alueum
 Rabezae nigrantis decolorant
 Luteolaeque Arabonis undae,
 Curam sagacem pectore prouido
 In magna late pascua porrigis,
 Ovesque palantes tueris,
 Et vigiles ovium Magistros.
 Sic munus ingens, quod Patriae Patrum
 Te praepotenti concilio inserit,
 Implere contendis, probasque,
 Esse Tuis meritis tributum;
 Quae si omne magnum rodere pertinax
 Livor malignis morsibus adpetat,
 Nec me feris parcente jambis
 Atro hebetes vomet ore dentes:
 Illum frementem mascula proteret
 Virtus Virorum, quos teneros fovens,
 Dum Martis in ludo politi
 Proficerent, Tua cura rexit;
 Illum Imperator grandia moliens
 Dudum repressit iudicio gravi,
 Qui Te nec amplum, nec superbum
 Sanguine nobilium Parentum,

Sed mentis altae compotem, et impigrae
 Virtuti amicum, consilio, fide,
 Normaue subiectos regendi
 Conspicuum in solio locavit;
 Illum universi, qui Patrios Lares
 Fido colentem pectore diligunt,
 Si lingua iniqua Te lacessat,
 Sub tenebras crebi fugabunt:
 Quando illa certis indicibus patens
 Perspecta cura est, qua Patriae studes,
 Gentique nostrae, ardorque amoris
 Mirus in Indigena recenti,
 Quo nec vetustus quilibet uritur;
 Quem, sive vestes, seu gravem acinacem,
 Seu frontem, et hinc atque hinc minaci
 Horrida mystace labra spectes,
 Saevi nepotem dixeris Attilae,
 Hunnos feroces ipse ferocior
 Qui territum duxit per orbem
 Gentibus imperitans subactis.
 Has Musa dotes, haec decora incluta
 Me vate seris prodere seculis,
 Laudumque dignis sic merentem
 Muneribus cumulare cessas?
 O! cur parantem grandia deficit
 Languente vena viuidus impetus,
 Pimplaea dulcis! quo ferebar
 Olim agili calidus iuventa!
 Non Flacce, non me Pindare vinceris,
 Laudes sonantem Praesulis optimi,
 Quas noster aeternat Tibullus
 Révaius levioere plectro.

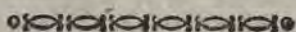
Páratlan és példái nem esmerő, emléke-
 zetet fellyül haladó, feledékenység' rabságá-
 ba soha nem - eshető Nagy Károlyi Szék-épi-
 tő Gyűlés. Mellyet nagy Méltóságú G. Zichy
 Károly Ur ő Excellentziája, mint Ország Bi-
 rája, Nagy Károlyi Károlyi József Ur ő Nagy-
 ságának (a' Felsőbb Dicasteriumok bölts ren-
 delése szerin, ezen T. N. Szathmár Vármegyé-
 ben Fő - Ispányi Hivatalába való bé-iktattatasa
 végett ezen folyó 1794-dik eszt. Sz. Jak. Hav.
 7-dikén, és 8-dikán tartatni méltóztatott. Ké-
 szítette Farkas András Károlyban. Találatik

Károlyban N. Pap Sámuel K. kötőnél, és Nagy Varadon Vári József K. kötőnél. Nyomt. Kolosvárott a' Ref. Kol. bet. 1794-dik eszt. 8-ad rétb' 3 árkus. Ezen Könyvetskémet mind el nem adhatván, Pesten Prókátor T. Rekvény Urnál ingyen ajánlom mindeneknek: mi dazáltal ha valaki valamit akar ajándékba adni, meg nem vetem. Sőt ezen kívül azt ígérem, hogy a' Magyarok Főbjeinél magam se sajnálok verseimmel udvarolni. Most szándékozom egy jeles új Komédiás Könyvet ki-botsátani Pesten ilyen homlok irással: *A' földi pipa-vásár.* Kik ezen új találmányokkal ékeskedő Könyvet magoknak kívánniak meg-szerezni, ne sajnályanak a' Rforintot a' következő helyeken le-tenni: *Affzony vásárán* Rector Sömjai János Urnál. *Abonyon* N. Fitos István Urnál. *Böszörményben* Vetsei Sámuel Urnál. *Debretzenben* Teként. Consiliárius Lukátsy József Urnál. *Enyeden* T. Professzor Benkő Ferentz Urnál. *Gentsen* Tiszt. Odor Mihály Urnál. *Halason* T. Tormásy János Urnál. *Körösön* T. Prof. Fodor Gerson Urnál. *Károlyban* N. Tallas Pál Uramnál. *Miskoltzön* N. Molnár Szűs Mihály Urnál. *Makon* T. Etsedy Miklós Urnál. *Mindszenten* Sándor József Udvar Biró Urnál. *Nánáson* T. Némety István Urnál. *Ó Budán* T. Dobos István Urnál. *Pesten* Landerer Könyvnyomtatónál. *Sámsonban* Kajzer István Urnál. *M. Vásárhelyen* T. Dávidházy Uramnál. *A' Pokolbéli* Utazás neve alatt ki jött Könyvem annyira meg szükült, hogy gondolkozom a' második, 's bővebb kiadás iránt. Ezek szerént a' kiknek erre tettik előre adni a' pénzt, minél hamarébb kézhez adják, hogy Sz. Pál napra Landerer Urhoz felküldhessem. Irtam Bétsben 1794. Sz. And Hav. 30-dik napj. Farkas András Hazai Törvényének praktikánsa:

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG;
ENGEDELMÉVEL,

2.

[Költ Bétsben, Boldog-Assz. Havának (Januáriusnak)
6-dik napján, 1795-dik Elztendőben,

Hadi Környüllállások.

A' *Moguntziai Komendáns Ts. K. Generálmájer Neu* is bizonyítja, hogy Dec. 22-dikén délután, be-hatott légyen az ellenség, eggy Flesünkbe, minekutánna vizsgálta-nyomta nagyobb erővel, azon Elölvígyázóinkat, a' kik, *Hartberg*, 's *Gartenfelder* nevezetü tanyákon állottanak. Hogy diadalmasan vizsgálta-erődött az ellenség: kiváltképpen-való nagy eszköze vólt annak Gróf *Lázár Fő-Hadnagy*, a' ki önként in-

C

dúlt a' Frantziák ellen, a' *Pellegrini* első Batalionja' első Kompaniájának egy részével, és még annakutánna az *Oláh* Előlvígyázókat is vezérelése alá vette. — *Neu* Generálisnak ki-fejezése szerént, többet tett annál Gróf *Lazár*, a' mi parantsoltatott vala néki.

A' Moguntziai Újságból: — „ Dec. 24-dikén, egynehány száz veres - köpönyeges Szeresszanussaink, újra meg-látogatták *Bretzenheimot*; de ott, se' ellenseget, se' az el-rontott fr. Földvárnak helyre-állításához való készületeket nem találtak. — Dec. 26-dikán délelőtt nagy ágyúzást okozott a' kő hídön alól egy hajó, mellyet a' jég hajtott. Mihelyt t. i. meg-látták a' hajót a' Frantziák, mindjárt tüzeltek reája, a' Tégla-égetőnél lévő batteriájokból. Hallván az *Ingetheimi* Szigetben lévő Pruszusok a' frantzia tüzelést: tüstént válaszoltak ők is arra. “

Regensburgból Decemb. 24-dikén: — „ *A' Moguntziai Választó - Hertzegnek*, mint Német - Birodalom' Fő-Kantzelláriusának itt lévő Ministerje; a' *Thurni's Taxisi* Hertzeghez ment mai napon, hogy által adná ennek, mint Tsászári Fő-Komiszsiariusnak, a' had' dolgában hozott Végzését a' Német - Birodalomnak, (*Conclusum, in materia belli*) melly Végzés tegnapelőtt mene tökéletességre, 's ugyan tsak azt foglallya magában, a' mit már

előre meg-lehetett jövendőlni, t. i.: *Kérni kell Ö Tsászári Felségét, hogy eszközölyön, a' Német-Birodalom 's a' Frantziák között Fegyver nyugvást, és ennél fogva, továbbá, el-fogadható 's illendő Békességet.*

Berlinből Dec. 20-dikán: — „Gróf Goltz, a' ki, 1792-dik esztendeig Rendkívülvaló-Követje vala Fels. Királyunknak Párisban, egynehány napokkal ez előtt el hagyta Potzdámot, 's annyit bizonyosan tudunk felőlle; hogy Biztosi fővel indúlt, de hová? és mi dologban? az nem tudatik.

(Hejdelbergából írják, hogy Decemb. 26-dikán, ott utazott által ezen Gróf Goltz Úr, Helvétziának Básel (Basilea) Varosa felé).

Amsterdami Tudósítások hírlelik: hogy a' Hollandusok és Frantziák, hat héti Fegyvernyugvást kötöttek magók között. Ezen történetnek bizonyosságáról nem áll jót a' többek között egy Frankfurti Levél is, hanem annyit, tökéletes valóság-nak állít, hogy Brantsen Urat, ki a' Néhai Frantzia Udvarnál Hollandus Követséget viselt vala, 's a' ki nevezetesen azon Szövetséget és subscribálta, mel y lett, 1785-dik esztendőben, Frantzia-Ország és Hollandia között: most Parisba küldötték Frigyes-Belgyiom Rendjei.

A' Brest-i frantzia Ki-kötő-helyből Dec. 15-dikén, harmintznyóltz első-nagy-

ságú, és tizenhárom közepszerű hadi hajók, szállottak tengerre, *Villaret-joyeuse* Admirálisnak kormányozása alatt. Két Nemzetgyűlési Tagok is vagynak ezen hajós-Sereggel, kiknek egyike *Tréhouard* nevezetes, a' maga tengeri tapasztalásairól.

Az *Orosz* Császárnéhoz Nov. 30-dikán reggel érkezett *Islenieff* Generálmajor, *Varsó* Városának kültsaival. — *Suwarowot*, azonnal Feldmarsallá; *Islenieffet* pedig Generálieutenanttá nevezte a' Császárné; 's olly rendeléseket tétetett, mellyeknél fogva más nap délutánni egy órakor, Felsőges Familiájával; a' Státus-Tanáttal; Udvari Tisztviselőkkel; sok más, mind két nemű Fő-fzemélyekkel; és a' külföldi Ministerekkel együtt, az Udvari Templomban ment, mellyben a' Zsinat' Tagjaitól, és más Pap Uraktól fogadtatott. Mihelyt leült a' Császárné: leg-ottan olvasáshoz fogott a' Fő Udvar-mester Gróf *Besborodkó*, 's az általa fel-olvasatott Hirdetménynek ide ment ki a' summája:

„A' Törökökkel folytatott hadakozásunknak ideje alatt, melly ellenségesen viselték légyen magokat a' Lengyelek; minémű dühösséget mutattak, 1788-dik esztendőtol fogva, 1791-dikig tartott Országgyűlésekben; mennyifelekepen bántották meg Ő Csász. Felsőge' méltóságát 's Országát; mint bontottak-fel minden kö-

téseket; 's mint rontották el még a' leg régibb, és *Ruffzia* által garantírozott (erősített) fundamentomos jussait is a' Közönséges-Társaságnak! — friss emlékezetben vagynak ezek, mindeneknél. — Szintolly tudva lévő dolog, hogy Ő Tsász. Felsége, nem hogy igazságos kedvetlenségét éreztette volna ezekétt a' Lengyelekkel; hanem inkább fordította erejét, a' Nemzet' azon jó-értelmű részének segítségére, melly a' *Targovitz*i Konfederatzióba (Öffze-szövetkezésbe) eggyesült, olly szándékkal; hogy a' Közönséges-Társaságnak régi szabadságát és jussait vissza szerezze. Bé-hatván Ő Tsász. Felsége seregei Lengyel-Országba, mind addig üzték ott az ellenkező Felekezetet magok előtt; míg a' Lengyel Király, résszerént az ezközökbéli hijánosság, résszerént pedig a' tsalárd hitegetések által indíttatván, meg-eggyezett minden Követőivel eggyütt a' *Targovitz*i Konfederatzió Végzéseinek törvénytelen változtatásaiba. De ez a' meg-eggyezés tsak színből vólt; nem szívből. — Sok Lengyelek, a' pártos Frantziák után indúltak, kik az Isteni-törvényt, és a' nállok eddig fundált hatalmat meg-vetették. Fenyegedöztek a' haragos Lengyelek, hogy elfogják pufztítani Seregeinket. Illy környülállásokban, vagy szüntelen-való hadakozás által kellett volna vesztegetni Népünket haszon nélkül; vagy, a' méreg' ki-

irtásának más eszközeiről kellett gondol-
 kozni. Szükségesnek látta tehát Ő Tsász.
 Felsege, a' F. Pruffziai Király' tanátslásá-
 ra való állást, a' ki hasonlóképpen által-
 látta: minémű védelem fogna háram-
 lani az ő Státusaira is, a' Lengyel Országi
 gondolkodás' formájából, főkepp' egy olly
 időben, mellyben Ő Felsege, a' mi közön-
 seges Frigyesünkkel együtt, hadakozá-ba
 fogott azok ellen a' gonolz Frantziák el-
 len, kik az egész Világot igyekeznek el-
 rontani. — A' Pruffziai Felseggel lett
 meg egyezést követte, Lengyel Országnak
 felolztatása, mellynél fogva, ismét egy-
 gyesítette Ő Tsász. Felsege a' maga Or-
 szágával, azon Tartományokat, mellyek,
 attól a' régi időben szakasztódtak vala-
 el, hasonló tsalárdsággal, mint a' minéműt
 vettek elő most a' rossz-gondolkozású Len-
 gyelek; a' melly Tartományokat, velünk
 egyenlő származású és hitű Nép' lakja, és
 ugyan ezért a' hitért, szorongattatásokat
 szenvedett. Reménylette Ő Tsász. Felse-
 ge, hogy a' keskenyebb határok közzé szo-
 rított Lengyelek, a' még nállok hagyat-
 tot Tartománynak fenn tartására olly igen
 szükséges tsendességről fognak szorgalma-
 toskodni; 's a' midőn szabadságot engedett
 nékik, eggy, hozzájuk illendő igazgatás-
 formájának választására; kötött eggyfers-
 mind vélek védelem-frigyet is, mellyből,
 reájok háramlott minden haszon; 's része-

seikké lettek ők annál fogva, az ő Tsáfs. Felsője tulajdon Alattvalói' boldogságának. De csak hamar meg-mutatták a' Lengyelek, hogy nem lehet bízni az ő háládatosság-jokhoz, mert már a' *Grodnoi Diéta*' vége felé, hoztak némelly afféle Végzéseket, melyekből ki-tettzett, melly igen hajlandók ők, a' nyughatatlanságokra, és azon Hatalmasságnak meg-bántására, mellytől függött az ő tsendességjek, jó-állapotjok, sőt még az ő lételjek is. Első nyilvánvaló jelei vóltak az említett hajlandóságnak, a' pártos *Madalinsky* alatt lett meg-szökések, és további magok-viseléssek a' Lengyel Seregeknek. Csak hamar, más pártos is követte *Madalinskit*, *Kosciuszko* nevezetű, a' ki el-távozott vólt akkor Lengyel-Országból, midőn a' *Targovitz*i Konfederátzióhoz állott a' Király, 's ártalmas egyességet tartott a' gonosz Frantziákkal. Míg amaz, félszket készített a' pártütésnek *Krakkóban*: addig ezen Gonosztévő, igyekezett egész *Lengyel-Országban*, és *Lithvániában* ki-önteni a' maga mérgét; sőt a' *Russziával* újjonnan egyesültt *Tartományoknak* határain belül is mérészlett azt terjeszteni: de haszontalanúl: mert tudni-való, hogy az oda-való Nép, melly, mindenkori hajlandóságát mutatta az igaz-hitű Görög Ekkésiához, és az *Orosz Uralkodókhoz*; most, midőn Orosz-igazgatás alá jutott, annyival változhatatlanabbnak

maradt, a' maga Alattvalói hívségében. — A' *Krakko* tájján történt első tsatában, nyertek valamit, a' nagyobb számú Pártosok, és ez, azt okozta, hogy még a' Lengyel Fő-Városban, 's a' Király Követői között is terjedt a' pártütés. Áprilisnek 17-dike, mindeneknél emlékezetben fog maradni, mint egy olyan nap, mellyen, a' Lengyelek leg-nagyobb mértékben tették nyilvánvalóvá a' magok hitzegesseket; kiakarván álnokúl írtani az *Orosz* Katonáságot, melly a' Szövetségbe vetett bizodal-mából, tsendesen vólt *Varsóban*. Kitsintől fogva nagyig, mindenek részt vettek, ezen szörnyű szándéknak végre-hajtásában, megsértették a' Népeknek közönséges, és meg a' Barbarusok előtt is szent Törvényt, midőn az Ő Ts. Felsége Ministerjére reá mentek; azt, hozzá-tartozóival egygyütt árestálták; a' nálla találtatott Írásokat el foglalták; a' házat fel-prédálták, és a' Titztviselőket tömlötzben tartották. — Követték ezentúl, az istentelen, és minden polgári rendtartással ellenkező Jákobínusoknak tudományához vonzó hajlandóságjokat; a' millven igazgatások vagyon Frantzia - Országban a' gonosz Jákobínusoknak; hasonlót állítódott fel *Varsóban* is, melly, ki mutatta magát, a' Közönséges - Társaságnak főfő Eggyházi, és Világi Emberein véghez-vitt kegyetlen büntetések által. Nem engedte azonban Isten

Ő Felsége, hogy a' dühösködő Lengyelek hasznát vehessék a' magok hitzsegéseknek. A' *Varsóból* ki-költözött *Orosz* Katonaság, egyesítette magát, a' többekkel, mellyek, a' szomszédságban voltak; 's együtt ezek, olly erőt formáltak, mellyet, nem mertenek meg-támadni a' hitzgegettek, hanem a' több Városokat és Tartományokat tüzelték-fel azonban, hogy azok is, igyekeznének *Varsó'* példáját követni. De az *Orosz* Vezöreknek szemesége és bátorsága mindenütt meg-gátolta ezen szándékot, *Wilna* Városán kívül: de az ebben el-követett hitzgegettség is, kevés részét érdeketta Népünknek, sok Lengyelek fizették-meg ellenben annak az árát életekkel. A' mi határos Tartományinkban el-követett hadtámasztó minden próbáik által, magoknak okoztak végső romlást a' Lengyelek. Hufzonhatodik Aprilisben, *Polaene* mellyékén verették-meg, nem messze *Willnától*; 21-dik Májusban, *Oschmäne'* mellyékén; 23-dikon, *Dubaenkánál*; 26 dikon, túl a' *Viszlánn* (*Vistula* vízén) *Schekotschine'* mellyékén a' Fő pártosnak *Kosciuszkónak* vezérlése alatt; Máj. 28 dikán, *Chelmnél*; Jun. 7 dikén, *Iwenzánál*; Jun. 14-dikén *Solinál*; Jul. 6-dikán, *Vigodinál*; Jul. 20-dikán, *Salatánál*; 22-dikén, *Slonimnál*; 31-dikén, *Wilnánál*, a' hol, meg-vette az *Orosz* Katonaság a' Sántzokat, 's magát a' Várostit is;

Aug. 20-dikán *Olitánál*. Ezentúl *Lubán*-nál, *Kownónál*, *Grodnónál*, és több más helyeken, sok kárt valloitt az ellenség; elvesztette ágyúit; magazinomjait; 's egyszóval mindenét, a' mi meg-kívántatott a' végre, hogy folytathassa a' pártütést. — Ezen diadalmaknál fogva, több rendbéli Orosz Sereg-osztályok — mellyeket Feldmarsall Gróf *Rumaenzow Sadunaisky*, küldött a' pártos Lengyelek ellen — nyomultak elébb, 's egyesítvén magokat, Feldmarsall Gróf *Suwarow Rimnitzkynek* vezérlése alatt, nevelték a' Pártosok on vett győzedelmeink számát; meg-verték ezeket kíváltképpen, Septemb. 8-dikán, *Brezscnél*, a' hol feles számú seregek rontódott össze. Más oldalról *B. Fersen*, a' ki túl vólt a' *Vizla* vizénn, által-szállította ezen a' kormányozása alatt lévő Sereg-osztályt, meg-támadta Sept. 29-dikén *Madjewicénél*, *Kosciuszko* Fő-Vezérnek válogatott hadi-népét; egész győzedelmet vett azon, 's el fogta magát is a' Vezért, sok másokkal együtt. Ez így lévén, *Varsó* felé intézte útját Gróf *Suwarow Rimnitzky*, egyesítette magát, más Korpusokkal, és Oct. 15-dikén, *Prága* nevű külső-Városig érkezett, melly, erős Sántzokkal; sok ágyúkkal; és nagy számú sereggel meg vólt erősítve. Ebbe, Nov. 4-dikén erővel rontottak bé, Vitézeink, és az ellenség' ekkori veszteségének, olly fo-

ganatja *Varsóra* nézve, hogy kéntelenítette ez, kegyelmet kérni, 's maga megadása mellett, sorsát a' Győzőknek ajánlani. — Ekképpen fojtódott meg a' pártütes, Lengyel-Országban, 's tétettek hazontalanokká a' Pártosoknak rontó szándékjaik. Meg-esmérvén az Isteni kegyelmet, a' melly, állandóul szerentsésítette Ő Ts. Felségét, már *harmintzhárom* esztendő's Országglás-béli minden szándékjaiban és munkáiban: adjanak tartozott hálákat minden ő hív Alattvalói, a' Fő-Vaióságnak; 's kérjék azt buzgó könyörgéseik által, hogy a' Lengyel dolognak tökéletes letsendesítésére, 's 'Orosz-Ország' hasznára, ditsőségére, és hatara' tsendességének 's bátorságának meg erőssítésére, ennekutánna is nyújtsa szent segedelmét.

Midőn végezte Gróf *Besborodkó*, a' fel-olvasást: el kezdődött a' háláadó Isteni tisztelet, melly alatt, kétszáz-eggy ágyúlövések lettek, a' Várból. Az Isteni ditséret után, Beszédet tartott a' Tsászárnéhoz, a' *Nowgorodi és Pétersburgi* Metropolita *Gabor*, 's az egész Papsággal egygyütt, szerent-ét kívánt Ő Felségének. — Hogy vissza tért a' Tsászárné, önnön lakó szobáiba: maga eleibe botsátotta ott leg-először a' külföldi Ministereket; annakutánna, a' Tsászári Hertzegeket 's Hertzegasszonyokat; végre, a' leg-főbb mind két nemű Méltóságokat, 's el-fogadta tőlök

örvendező jó kívánságaikat. — E' meglévén, harmintzhatod magával ebédelt a' Tsázfárné. Midőn ivott a' Feldmarsaloknak és győzedelmes Serogének egészségéért: ötvenegy ágyú-lövések lettek a'

Suwarow harmintz-ezer rubelt érő Kalap-bokrétát kapott a' Tsázfárnétól ajándékban, és két ágyúkat, a' *Breszcz* mellyéki győzedelemért; *Varsónak* megvételeért pedig 60 ezer forintot érő Feldmarsali páltzát.

Az *Orosz Birodalomnak* belsőbb részeiben lévő Katonaság közzé osztódnakfel, a' magokat meg adott Lengyel-Katonák, kiknek száma, mintegy tizenöt-ezerre megyen.

Erdély Ország.

Kolosvárról Karátson havának 21-dikénn: — „Már most a' közelgető több rendbéli Innepekre nézve, rendes Országgyűlése nem lesz, tegnaptól fogva a' jövő Vízkereft után való napig, 's akkor, az első Országgyűlésben fel fog olvastatni azon Repraesentátzió, melly mellett, az ürességben lévő Országos fő-hivatalokra, és Guberniális Consiliáriusságokra lett választásokat fogják a' Tek. Státusok és Rendek ki nevezés végett fel-küldeni Ö Felségéhez. — A' választattak közzül leg több izámú voksot, következő Méltóságok nyertek, úgymint: Királyi Thesauriáriusságra, Gróf *Kemény Farkas Úr* Ö Exc. ja,

198 voksokat. A' Törvényes Királyi Tábla' Elölülőségére, Udvari Tanácsos, és a' *Béts-*ben lévő Erdélyi Cancelláriánál Referendarius M. *Zejk* Dániel Úr, 123 voksokat; a' Tartománybeli Számvevő Tifztségnek Elölülőségére, Gróf *Bethlen* József Úr Ő Exc. ja 170 voksokat; A' Tartománybeli Fő-Biztosságra Gróf *Teleki* Lajos Ő Nga, 151 voksokat. — Három Guberniális Konsiliáriusságok vagynak üresen — az elsőre, Ns *Küküllő* Vármegyének Fő Ispánnya Gróf *Haller* Gábor Ő Nga nyert száz voksokat; a' másodikra, Királyi Tanácsos, és *Medgyes*-Széknek Polgármestere T. T. *Heidendorff* Mihály Úr, 107 voksokat; a' harmadikra pedig *Nagy-Sink* Széknek Király-Bírája T. *Szeli* József Úr, 80 voksokat. — A' közelébb múltt napokban, előfordult a' T. Státusok és Rendek előtt, a' Királyi Fiskusnak mint Fel-peresnek; *Homoród-Szentpáli Szentpáli* László, mint Alperes ellen, olly fundamentomon indított pere, hogy az Alperes, negyed ízén volt Attyafiának, Néhai *Szentpáli* Zsigmondnak meg-ölettetését javallotta légyen; de mint-hogy se' a' Vádat, se' a' mentséget elégséges bizonyosságúnak nem találták a' Iek. Státusok és Rendek: ez okon el-halasztották az ítélet-hozást akkorra, midőn az Alperes ellen való keresetnek második ága fog, tanatkozás, és bővebb meg-visgálás

alá vétetni. Vagyon még egy más nevezetes per is, melly, az Ország-gyűlés előtt, már folytatásba is vevődött. Intézve vagyon ez, a' Királyi Fiscus által, *Borbátvizi Csoka Sámuel* ellen, *Áóta-büntetésre*. Ezen nevezett Alperes ellen, ki mind eddig, őrizet alatt tartaték, azt végezték tegnap, hollzas tanátskozássok után, az Ország' Rendjei, hogy erőss kezességre szabadon bocsáttassék, 's úgy lehessen az idő alatt, míg az ellene kezdett per végre fog hajtódni. "

Magyar Ország.

Posonból Jan. első napján: — „Az ide-való Prepostságba tegnapi napon lett bé-iktattatása, Fő Tiszt. *Sober Úrnak*. — A' napokban föld indulást érzettünk itten; még pedig nem kis mértékben. "

B é t s.

„Tegnap reggel, harmintz lovas, és valamivel több gyalog Katonák, négy-szegbe állottak, a' belső Városban levő Katonai Rab-ház előtt. Ezen négy-szeg formába ki-vezettettek négy foglyok, kik, azért fogattattak vala el a' múltt nyáron, mivel a' Köz-bátorságot és tsendességet szándékoztak meg-háborítani, revoluczió-nak támasztása által. — Fő-bűnös-

nek találta ezek között, a' Katonai Törvény-szék, *Hebenstreitot*, a' ki Platz-Oberlieutenánt volt itt, a' míg rabbá nem lett. Midőn hallotta volna ez, a' reá mondott szententziát, melly szerezént, a' bástyán kívül, a' *Stuben*, és *Kárinthiai* Kapuk között fel fog akadztódni: sértősen szólott, 's még többet is akart szólani: de, az Auditor által meg-intetett. — *Waldstein*, ki, a' Marhák-orvoslását tanította vala itt közönségesen, minekutánna, rabságának két esztendeit el-tölténi: ki fog tsapattatni a' Ts. K. Tartományokból. — A' más két bűnösök, nyóltz és hat esztendő's fogságra büntetettek.

Frantzia - Ország.

A' Frantzia Nemzeti-gyűlés eleibe, olly summájú Jelentést terjesztett *Richard*, Dec. 16-dikán, a' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevében, hogy nem lesz szükség a' had' folytatására, újjonnan írni ki Ifjú Polgárokat Katonáknak: mivel, kívántató számra fognak telni a' Seregek, rélszerént az ollyan Katonáknak vissza-térése által, a' kik, vagy engedelemmel voltak otthon, vagy meg-gyógyúltak az ispotályokban; rélszerént pedig azon Polgárok által, a' kik már ki vagynak írva Katonáknak, hanem különös okokra nézve, nem küldődtek ekkoráig a' Seregekhez.

Hatvan napokig vizsgálta a' *Párisi* Revolutziónális Törvény-szék, azokat a' ször-

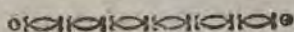
nyû kegyetlenkedéseket, mellyeket, a' Fr. Közönséges-Társaságnak *Alsó Ligerisi* Osztályában, 's főképpen *Nántes* Városában vittek véghez a' Robespierristák. — Dec. 16-dikán végre, halálos szententziát mondott *Carrierre*, a' ki Nemzet-gyűlési Kommisszárius, és Fő-Tiránnus volt *Nántesben*, nem különben *Grandmaisonra* és *Pinárdra*, a' kik Tagjai valának, a' *Nántesi Rev. Törvénytörés*eknek. Ezen 3 Haramiakat ki is írtotta e' Világból mas nap délután a' gilljotín: az említett *Nántesi Rev. Törvénytörés*eknek több Tagjai szabadon bocsátódtak, olly fundamentomon; hogy nem kontrarevolucionális szándékból vettek részt, a' protzeszusz nélkül való öldököltesekben. De a' Nemzeti-gyűlés' rendeléséből, újra árestálódtak ezek is Decemb. 19-dik és 20 dik napjainn.

Vissza-kivárkoztak a' Nemzeti-gyűlés' kebelébe, *Lanjuinais*, *Isnard*, *Fremont*, 's több más illyenek is, kiket nem tsak kizsoritott a' N. Gy. böi *Robespierre*; hanem még 'Törvény' általmán kivü' valóknak is az az, mindenütt szabadon meg-ölettethetőknek hirdettetett-ki. Ezek erant a' lett a' Végzés: hogy nem mehetnek vissza a' N. Gy. be; de nem fognak semmi haborgattatást szenvedni a' Rev. Törvénytörés-től. — Sokan vagynak a' N. Gy. Tagjai között, a' kik, nem szünnek-meg zúgólódní ezen Végzés ellen,

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

3.

[Költ. Bétsben, Boldog-Afz. Havának (Januáriusnak)
9-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Moguntziából Decemb. 31-dikén: —
„ Az idevaló Komendáns *Neu Generális*
neve alatt jött ki nyomtatásban közelébb
egygy Tudósítás, mellynek ez a' summája:
Dec. 21-dik éjtszakájától fogva nem mer-
tek többé Örizetet tenni a' Frantziák *Bre-
tzenheimba*, hanem tsak körülötte tartottak
ennek bal felől, száz gyalogokból, és har-
mintz lovasokból álló Vigyázatot. Ez a'
Vigyázat éppen változni akart, következés-

D

képpen kettős számmal vólt, midőn Dec. 29-dikén reggel reá bukkant egy *Vurmser* Huszár-olztályunk, melly, több-magával együtt vizsgálására küldődött vala az ellenségnek. Huszárjainkra, reájok lőtt egyszer az említett egéllz Frantzaság, de többször nem is; hanem mindjárt meg szabadt. Nem menekedhetett meg mindazáltal: mert utanna eredvén lovassaink, igen sokat le szabadtak, 's el-tapodtattak közöttük: a' melly kevés rész pedig meg-maradt ezektől: azt is réllzerént le-öldösték, réllzerént pedig el-fogdosták, a' *Vurmser* Volontérjai, *Bretzenheim*nak jobb kéz felől való mellyekén. — Két Kompániáink *Draisig*, és *Mariebörnig* nyomultak elő, a' hol vagyon az ellenség' tábora. Ezek között, sebeket kaptak némeltyek: de egy se' fogatott el.

Minekutanna végére jártak Vitézeink, hogy semmi újj munkához nem fogott az ellenség *Bretzenheim*-ban: vissza tértek előbbeni tanyájokra. Nem soká maradhattak azonban tsendesesen: mert del felé nagy erővel nyomult ellenek mindenfelől, a' felbizgattatott Frantzaság, és mintegy harmincz ág-úkból, igen keményen tuzel, *Zahlbach* és *Thalheim* Földvárainkra. Midőn látta vólna, hogy tsendesesen tartják magukat a' Miénk, önön Sántz-ikban: *Zahlbach* felé indította egy-néhány Katalionait, olly világos parantsolatta; hogy vagy bé-

rontsanak ezek Várunkba; vagy vissza ne mennyenek többé. Egy Kompania Frantzia Granatéroszág, nem ügyelvén kartáttsainkra, el is hatott Földvárunkig: de ezt, *Steinberg* Fő-Hadnagyunknak okos bátorságú vezérlése alatt, hatalmasan megöltalmazta a' benne volt *Wallis-Olivier* Regementjebéli Kompaniánk. — Felkaptak vitéz gyalogjaink a' Földvár kerítésére, 's a' fel-felé mászkált frantzia Granatérosokat, bajonéttal döfölték le az árokba. Ezenközben, *Vurmser* Volontérjai, és *Pellegrini* gyalogjai érkeztek *Thalheim*-ből *Zahlbach*ba — kik is diadalmasan elkergették *Zahlbach*tól a' fr. granatérosokat: el-fogván a' Vezér Kapitányokat is ezeknek, egynehanyad magával. Ezt látván az elleenség, vissza-vonta magát; de egy óra múlva ismét elébb nyomult, és nevezetesen négy Batalionjai, mellyek elváltak dugva *Bretzenheim*ban, szörnyű sebességgel és agyarkodással rohantak előfelé: de kénytelenítették nem kevés veszteséggel térni vissza, *Vurmser* Volontérjainak egy Osztálya előtt, mellynek derek Vezérje Kapitány *Ostovich* halálos sebet kapott, és meg is holt Dec. 29 dikén.⁶⁶ Ezen elő-adott viadaloknak alkalmatosságával, Városunkba is hatottak bé egynehány golyóbisok: mellyek között egy hat fontos, agyon dobott itt egy Ifjú Személyt, *Thiermarkt* nevezetű piatzonn.

A' *Mannheimi Újság*, közönségesse tette maga valóságában azt az Írást, melyet a' *Mannheim* előtt vólt Rajna-Sántza' Komendánsához küldöttek Dec. 22-dikén: *Ferrand*, Nemzet-gyüllési Komisszárius a' *Rajnai* és *Mósellai* Seregeknél; *Michaud*, (a' mint még akkor nevezte magát) a' *Moguntzia* és *Mannheim* előtt álló Ostrom-Seregeknek Fő-Vezérje; és *Vachot*, a' *Mannheim* előtt álló Ostrom-Sereg' Vezérje. Magyar értelmé az említett Írásnak, így következik:

„Veszedelmes környülállásokban vagytok, nints, mihez bízzatok, segedelmet nem reménylhetek. Negyven ezer Republikánusok, kiket meg-számlálhattok, készek mindent meg-próbálni, mindent elkövetni, hogy engedelmességre hajtsanak benneteket; száz ötven ágyúk fognak reátok, halált és tüzet okádni. Ha visszánéztek: nem egyebet láttok a' Rajnában, mellyhez annyit bízzatok; hanem a' ti bényelésekre készen lévő mélyiségeket. Ha reánk vetitek szemeiteket: nemes és nagy lelkűséget találtok itten, mellyek, elválthatatlanok a' Frantzia Néptől. Ne gondollyátok, hogy ez, tsupa haszontalan kérdékenység: nints arra semmi szükség a' Republikánusoknak, soha az afféle alatsonságra nem vetemednek: híjjába semmihez se' fognak, tudjátok. Válasszatok! az idő sietős; három órák engedtetnek nek-

tek a' tanátskozásra : ha ezen idő - szakafz el - telik : meg - lépünk benneteket, 's kardra hányunk.

Mannheimből Decemb. 29 - dikén : — „Úgy hallyuk, hogy a' véllünk által ellenben lévő Frantziák közzül két tsapat, *Mogantzia* felé kerededett fel Dec. 25 - dikén. — A' töllünk által - vett Fleseket, és *Rajna - Sántzát*, rontja már az ellenség. — Magisztrátusunk, alamisna - gyűjtéshez fogott azon Lakos - társainknak fel - segéllésére, kiknek szegény sorsok nem engedi, hogy helyre - hozhassák magoktól a' károkat, mellyeket ejtettek az ő épülettyeikben az ellenség' bombijai. “

Frigyes - Belgyiomból —

Hágából Dec. 20 - dikán : — „Tizen - eggyedik Decembertől fogva, mindennap ágyúznak Népünk felé a' Frantziák, olly tzéllal, hogy ne lehessen módjok a' Miéink - nek, azon sántzoknak és batteriáknak helyre - hozásában, mellyekben sok kár esett a' fenn nevezett naponn. Dec. 17 - dikén, ismét kemény ágyúzást hallottunk ide; és tegnap estve, olly Tudósítást vettünk, hogy a' Frantziák, újra próbát tettek a' *Móza* vizénn való által - szállásban, és *Bommel - Vaerd* Szigetünknek meg - lépésében. De Hertzeg *Hessen - Darmstadt* vezérlése alatt említett Szigetünkben lévő Vitézeink, olly foganatosan lövöldöztek az ellenség' ha-

jóira, hogy egy se' menekedhetett meg ezek között az el-süllyedéstől. "

Más Tudósítások szerént, Dec. 19-dik éjtszakáján megént szándékoztak a' Frantziák, két három helyen is által-rontani a' Mózán; de kénytelenek voltak, veszteséggel térni vissza. — *St. Andre* Váratskával által ellenben, egy mozsáros batteriát készítették a' Frantziák. — *Brédánál*, naponként való tsatázások történnek az elől-vígyázó két Fél között. — Sok ágyús-tsónakok küldettek ismét *Panderuhez*, hogy annál kevesebb reménysége lehessen az ellenségnek a' *Waal* vízénn való által-rontásra. — A' *Grep*i Sántz-linea is sok nagy ágyúkkal erősebbítetett.

A' *Lejdai Újságnak* 23-dik *Dec. ri Darabjából*: — „Másodszori hír már ez nálunk: hogy minekutánna egy Kurír érkezett volna *Párisból Hágába*, a' múltt héten: Fő-Kormányshékünk, *Brantsen* Gerárd Urat, Néhai Frantzia Országi Követünket; és *Repelaer Ocker* Urat *Párisba* ítasította, olly hagyomással, hogy Közönseges-Társaságunk és a' Frantziák között, Fegyvernyugvást, és ennél fogva Békeséget munkálódjanak. "

Nagy-Britanniából, —

Dec. 13-dikán, olly értelmű parantolatot adott ki az Admirálitás, (Tengeri Kormányshék) hogy egy Hadi-hajóssereg-osztály készen tartsa magát, azon szál-

lító-hajóknak kísérésére, mellyekre, Gróf *Maira'* rakodik, a' vezérlése alatt lévő Korpussal, melly Korpus azonban, mi végre legyen rendelve? még mind ekkoráig se' tudatik egész bizonyossággal.

S. Domingó és Martinique Amerikai Szigetektől Oct. 21-dik és 24-dik napjain költt Tudósításajkat *Grant*, és *Grey* Anglus Generálisoknak, közönségezekké tette az Udvari Újságnak 13-dik Decemberi Darabja. — *Grant* Generális azt írta, hogy a' Frantziák, minekutánna szabad-embereknek hirdették ki a' Szeretseneket, olly feles számú fegyveres Népet kaptak ezek között magok mellé, hogy *S. Domingó*-ban fekvő *Leogane* Városából és Megyéjéből egészen ki-szorították az Anglusokat. — *Grey* Generális Tudósításának ez az értelme: *Nügües* nevű Frantzia Generális, Sept. 27 dikénn ki-szállott *Guadeloupe* Szigetbe, 's úgy bé-kerítette ott *Graham* Anglus Generálist, hogy kényszerített ez alkura (kapitulátzióra) lépni. Az alku szerént villza kell térni *Angliába* *Graham* Korpusának, mellyben nem valának már 125 embernél többen alkalmasok a' szolgálatra. — Eléggé vólt rajta Gen. *Graham*, hogy el-költöztethesse magával, a' Frantziákat is, kik résszerént *Guadeloupe* Szigetében, résszerént még elébb kaptolták vala magokat hozzája: de ezen kívánságát, végre nem hajthatta, és tsak mint-

egy 25 szerentsélen Frantziákat lophatott el a' meg-ölettetés elől, egy fedeles hajón, melyet nyert *Nügüestöl*. — Az említett napon, t. i. Sep. 27-dikén csak *Prescott* Ánglus Generális, maradt vólt még *Guadeloupeban*, *Matilda* nevezetű Erős-ségben.

Ily környülállások között — így ír egy *Londoni Levél* — annál kedvetlenebbek előttünk azon Tudósítások, melyek szerént; az *Amérika*-mellyéki újj szerzeményink meg-tartására rendelt fegyveres Népből egy rész, *Gibráltárnál* múlat mind ez ideig; öt Regementek pedig, már 13 hetektől fogva vagynak a' *Plymouthi* Ki-kötő helyben, és sokan betegeskednek belőlök.

A' *Livornói* Ki-kötő-helyben, tíz napokig tartotta *Hotham* Ánglus Vezér, a' kormányozása alatt lévő hadi hajókat, melly idő alatt, mindennemű eleséget bőven bé szereztetett azokkal. Dec. 21-dikén végre, mind tengerre szállította őket, két Fregátokon, és két Kuttereken kívül: mivel emésére esett, hogy a' *Tuloni* frantzia hajós-Seregnek szoross parantsolatja lett légyen Dec. 19 dik és 25 dik napjai között ki-indúlni, kétség kívül *Korszika*' Szigete felé.

A' *Nizzai* Grófságnak sok vidékeiről költöztek el a' Frantziák, és résszerént *Nizza* Városába vették magokat: az ez előtt

ott volt Katonaságról pedig úgy hallatik, hogy *Tulonba* fog az, szállíttatni.

Nántes Városából azt írta *Párisba* Dec. 12-dikén, a' *Bresti* és *Cherburgi* partokon lévő Republik. Seregnek Nemzet-gyűlési Kommisszáriussa, hogy igen nagy örömet gerjesztett mind a' *Nántesiekben*, mind a' Katonaságban is, a' *Vándéi* pártosokhoz intézett Végzése a' Nemzeti-gyűlésnek. Ezt ő, (a' Nemzet-gyűlési Kommisszárius) ki-nyomtatatta még egyszer; 's ki-olította mindenütt a' *Vándéi* vidékekben. Már azolta nem motskolódnak a' pártosok; hanem barátságos beszélgésekbe ereszkednek a' mi Volontérjainkkal.

Elegyes Tudósítások.

Londonból Dec. 16-dikán: — „*Pitt* Minister, *Boyd* és *Benfield* Pénz-Kupczekkel (Vechslerekkel), 's ezeknek Társaságával egyezett-meg, hogy kerítnének költsön 24 millió font sterlinget (mintegy 240 millió forintot) a' Státus számára. Akármely nagy summa legyen is ez: nagy reménységet nyújt mindazáltal ennek gyűjtéséhez, a' Kapitálisták' soksága, a' kik e' végre, örömet ajánlanak költsön pénzt.

„Tegnap, ismét két foglyokat — *Baxter* és *Richter* nevezetűeket — állíttatott a' Korona-Fiskálisa, Törvényfék' eleibe; de egyszersemind az azoknak megítélésére választatott Eskütteknek jelentet-

te, hogy nem fog Tanúk' ki-kérdezésével időt tölteni: minekokáért az Esküdttek is csak hamar fel-szabadították a' nevezett két foglyokat a' Felség-bántásnak vádjá alól. — Az említett Törvénytörésnek további Ülései, el-halasztódtak 26-dik Decemberig.

Dániának fő-Városából. Koppenhágából Dec. 20-dikán: — „Az *Angliai* Rablóhajók által el-vétegetett hajóink között negyvenért, harmintz ezer font sterlinget ítelt nekünk, kár meg térítés végett, az *Angliai* Admirális' Törvénytöréseje.

Gallitziai Tudósítások bizonyítják, hogy *Volhyniának*; 's a' *Chelmi* és *Lublina* L. Megyeknek Lakosaiik rendszeren bé-szolgáltatják az adót, mellyel tartoznak, a' *Ts. K. Kassa*ba; de a' *Sendomiriak*, nem tehetik ezt: mind azért, mivel leg-nagyobb részént, a' *Prusszusoknak* adták már elébb a' mit adhattak; mind pedig azért is, mivel a' *Sendomiri* Kerület, a' *Krakói*val, és *Varsói*val együtt, leg-inkább ki-volt tétetve tárgyúl, a' had' viszontagságainak.

A' *Toskánai* Nagy-Hertzeg, egész *Tartományát* kívánta részeltetni abban az örömben, mellyet ő maga vett, *Férjfi*magzatjának születéséből: minekokáért, Dec. 15 dikén egy *Rendelést* tétetett közönségessé, melly által meg-szünttetett négy napokig minden *Törvénytöréseknek* folyamataját; Dec. 17-dikén *tzeremóniás*

báláadó Isteni-tiszteletet tartatott valamint a' Fő Városban: úgy az egész Tartományban is, és három napokon által Öröminnepeket. — Más Rendelést is adott ki, ugyan a' fenn említett napon, melly Rendelesben, kegyelmet ígért minden Szökötteknek, és fogságban, vagy Törvényszék előtt lévő mindennemű kisebb Bűnösöknek. — A' Zsidóság, gazdag alamisnákat osztogatott ki, ezen örvendetes alkalmatossággal: még pedig nem csak a' maga saját felekezete; hanem a' Zsidó Városhoz leg-közelebb lévő Plébániákbeli szegények között is.

Két gazdag terhű Kereskedő *Toskánai* hajók — 3-dik *Ferdinánd*, és *Toskánai Nagy-Hertzezné* nevezetűek — érkeztek vissza szerentsésen a' *Livornói* Kikötő-helybe, Dec. 23-dik és 24-dik napjain. Az elől említett, *Ásiának Calcuttai* partjától, a' másik pedig, *Amérikanak Martinique* Szigetéből jött. Amaz, tíz hónapokig volt oda; ez pedig hét hónapokig, *Frantzia - Ország.*

A' *Robespierre'* tirannussága alatt elkövetett *Nántesi* iszonyú hóhérlásoknak több nemei voltak. — Eggy ezek között abban állott, hogy a' halálra ki-nézett szerentsétlenek, csoportosan süllyesztődtek le's fojtódtak a' *Ligeris (Loire)* vizébe: nevezetesen azt a' vad gyönyörüséget is tsinálták magoknak, a' minden emberi érzékenységet le - vetkezett Gyilkosok: hogy

két nemű Iffjú Személyeket párosan egybe-
kötötték, 's úgy buktattatták le őket a' *Ligeris*be, és az ember-pulztításnak ezen ször-
nyű nemét, Republikánus Öllze-házasi-
tásnak nevezték el. Innen lehet meg-érteni
azt a' Pasquilust, melyet *Párisban* közön-
ségesen lehetett olvasni Dec. 17-én mind az
úttzák 's piatzok szegeleteinn; mind pedig
némelly Újságokból is, a' néhai *Nántesi*
Revolutzióális Kommiffzióának 26 Tagjai
ellen, kiket Dec. 16-dikán szabadon botsát-
tatott a' *Párisi* Revolutz. Törvénytörők;
de a' kiket — mint már jelentettük — is-
mét bé-fogatott Dec. 19-dik és 20-dik nap-
jainn a' Nemzeti-gyűlés. A' Pasquillus ez:

Közönséges Institutumok.

Goullin, Chaux, Bachelier, Osulivan 's a' t. Kompániájának vagyon sze-
rentsége jelenteni közönségesen, hogy ő,
igen alkalmas hideg fürdőket állított fel
a' *Sequana* (*Seine*) vizében, a' *Louvre*
(nevezetű) palota előtt. Fő mértékére vit-
te a' tökéletességnek, ezen Kompánia a'
Fürdősséget. Néhai *Carriernek* igen barát-
ságos bizodalmaival tiszteltetett-meg. A'
leg-újabb guffus szerént való fürdőkkel
szolgál, és fogadja, hogy alkalmas bé-
merítések által meg-gyógyít minden nemű
nyavalyákat. Az ő bánása módjáról száz-
ezer *Nántesiek* tesznek, mint szemmel lá-
tott Tanúk, olly bizonytságot, melly, kö-
zönséges bizodalom' fundamentomául szol-

gálhat. *Hentz* és *Francaffel* Nemzet-gyűlési Tagok, számtalan sok tsudálatos orvoslásait látták, 's adtak is néki igen betsülette Bizonyság-leveleket, mellyekre, fel-tették a' magok helybe-hagyó jegyzéseiket, a' (*Párisi*) Rev. Törvénytörvényészek' Esküdtjei is. A' földeni akaróknak alkalmas le-vetkeztetéséhez, igen derekasan érte Polgárokat szerzett bé a' Társaság, a' maga földöibe; a' kik akarják magokat frissíteni: nagy kádat kapnak. *Heron* és *Robin* Polgároknak a' lessz a' foglalatosságjuk, hogy füleket messenek el, 's más excrescentiákat 's a' t.

Mercier, — egy azon 73 Tagjai közül a' Nemzeti-gyűlésnek, a' kik, tsak mostanában változának által Rabokból, ismét Nép-Képviselőivé — újj ki-adását igéri, annak a' Könyvnek, mellyet ez előtt, 2440-dik Elszendő tzím alatt írt. Eggy Újságot is kezdett írni *Mercier*; *La Tribune des Hommes libres* (*Szabad Emberek szólló helye*) nevezet alatt. A' Törvény őltalmán kívül vóltt néhai Nemzet-gyűlési Tagokról szóllván ezen Újságában *Mercier*, nem hagyja helybe, hogy vissza nem akarja fogadni a' Gyűlés azokat maga kebelébe. — Ama nevezetes napoknak — 31-dik Májusnak, 2-dik Júniusnak, és 2-dik Septembernek — titkairól azt mondja, hogy nem soká fel fognak azok fedeztetni. — *Condorcet*et, meg-hólttnak írja: de he-

lyét, idejét és nemét a' halálának fel nem telzi.

Magyar Ország.

Sopronból Ján. 7-dikén: — „Nem Bőr; hanem Bor-kő' (Cremor-Tartari) Fá-brika az, mellyről, híradásnak kelle vala lenni a' múltt elztendőbéli utolsó levelében a' M. Hírmondónak. A' melly Bor-kő, Krueg Sámuel Uram' Igazgatása alatt ké-
 zül itten; nem tsak az ide való Patikárius Urak; hanem a' Posonyiak, és másuvava-
 lók is meg-vallyák arról, hogy akármelly külföldi finom bor-kővel verekedik; 's va-
 lamivel óltsóbb is. Bár mind a' két M. -
 gyar Haza innen hordatná ezen jó fele pa-
 tika-szert.

B é t s.

+ Tegnap (Tsötörtökön) reggeli 8 óra-
 kor indultak-ki *Hebenstreittal*, háromszáz fegyveres gyalog, és egynehány lovas Ka-
 tonák, az akaasztófához, melly, a' *Schot-
 ten* és *Burg* (nem a' *Stuben* és *Kárin-
 thiai*) Kapukra szolgáló tágas térségen va-
 la fel-állítva. Ezen térséget, temérdek Férjfiúi 's asszonyi nemü személlyeknek sok-
 sága borította. Kilentz óra után ért-ki a'
 Bünös, gyalog, az akaasztófához, a' hol új-
 ra el-olvastatott fenn-szóval a' szententziá-
 ja, mellyben említődött: hogy egyy újjon-
 nan fel-találtt hadi-makhinát küldött legyen
Hebenstreit, mind a' Frantziáknak mind
 a' fel-költt Lengyeleknek. (Olyy készüle-

tűnek mondatik lenni ezen makhina, hogy egyfzerre sok lovaknak lábaikat le-lehet kasszálni vele) továbbá; hogy két ízben jártatott Kurírt *Paris*ba a' Nzti gyűléshez; hogy valamelly Dalt, és más nemű Írásokat is készített a' mostani Reudnek megbontására. — Hogy el-olvastatott a' fzententzia: ennek Targya, által-adattatott az ide való Öreg Hóhérnak, ki is az előtte, még ekkor Tiszt-ruhában állott *Hebenstreit* könyves szemekkel kért botsánatot (mint szokás), hogy kötelességet véghez kelletik rajta vinni. *Hebenstreit* megölelte, 's nyájjasan bátorította az Öreg Hóhért, ki is elébb az *infámis kasszáziót* vitte véghez a' halálra-valón, két-fele törvén ennek Spádéját, le szaggatván a' kalapján, 's ruháján volt Tiszt-ékességeket 's a' t. Össze költettek ezentúl a' lábai *Hebenstreit*nak a' térdein alól, kezei pedig, a' bal izombjához szorítódtak, és minekutánna meg-gyónt rövideden a' mellette volt Papnak, 's buzgóan imádkozott volna azzal eggyütt deák nyelven: fel vonatratott végre háttal a' lajtorján, mellyen, mivel magán nem segíthetett: mondotta a' Hóhér legényeknek, hogy kár vala megkötni a' lábait, mellyekkel segíthetett volna magán, a' fel-húzatás közben. Intette két er is az említett Legényeket, hogy le ne esték a' lajtorjaról, ne rántzigállják, hanem szépen és frissen bányanak véle.

Mintegy tizedfél órakor fojtódott-meg. Ez után le-vétetvén nyakáról a' kötél, lántzra akasztatott. Nyakába egy tábla függesztetett, mellyre, ezen szavak vóltak írva: *Frantz Hebenstreit, wegen Stats und Landes Verraetherey.* — (*Hebenstreit Ferentz, Státus és Ország-árulásért.*) — Estvéli öt órakor le-vétetett a' test, az akasztófáról, 's temetőbe vitetett.

Bilek, és *Ridel* Kapitányok, kik közzül az első Prófeffzor vólt a' *Neustadti* Kadétok' Akadémiájában; el-vitettek tegnap, (a' mint értjük) *Olmütz* felé, a' hol lésznek fogságban. — A' polgári rab-házban lévő hasonló vétkü foglyokra is ki fog mondódni a' szententzia minden órán.

* * * * *

Robespierre' Epitáfiuma.

Honnéte citoyen, ne pleure point mon sort;
Si je Vivois, tu serois mort.

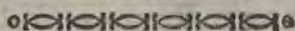
(Betsületes Polgár! ne sirasd az én sorsomat; Ha én élnék: te meg halnál.)

* * * * *

Ebben a' hónapban, kétszer lehet még számokat fel-tenni a' Lotteriára: az egyik Vonás, *Lintz*-ben lessz Jan. 17-dik napján; a' másik pedig *Béts*-ben, Jan. 31-dikén. — Jan. 3-dikán, következő számok jöttek-ki rajta, *Béts*-ben:

72. 22. 57. 25. 7.

Magyar Hírmondó.

4.

Költ Bétsben, Boldog-Allz. Havának (Januáriusnak)
13 -dik napján, 1795-dik Efstendőben.

Hadi Környüllállások.

Frankfurtból Jan. 3 dikán: — „Fő-
Hertzeg *Károly*, és Fő-Vezér Hertzeg
Albert, *Moguntziából*, ide érkeztek teg-
nap estve. Ma reggel *Hejdelberga* felé in-
dúltak innen.“

„*Prusszus* Fő-Vezér *Möllendorf*
eggy Rendelést adott ki, mellyhez fogják
tartani magokat a' *Prusszus* Seregnek min-
den Ofztályaiban azon esetre; ha a' *Frantziák*,
mint igen hihető, *úgymond*, ostromlani
kezdenék *Moguntziát* még a' télen.“

Moguntziába mindúntalan több több
Ts. K. Katonaság takarodik a' *Januáriusi*
leg-újabb Tudósítások szerént is.

Frigyes-Belgyiomból —

A' *Lejdai Újságnak* 26 dik és 30 dik
Dec. ri Darabjaiból: — „Bizonyosnak
íratik *Hágából* újra is, hogy *Néhai Köve-*
tünk a' *Frantzia Udvarnál*, *Brantsen Gerard*
Úr; *Repelaer Ocker Úrral* együtt, *Dec.*
23-dikán valósággal ki-indúltak *Hágából*,
olly tzéllal, hogy *Herzogenbuschba* (*Bois-*

le-Ducbe), onnan pedig Párisba utazzanak, Békesség-munkálódás végett. — Hallyuk azt is, hogy Berg op-Zoomba és Brédaba parantsolatok küldettek, mellyek szerint Fegyveres-népünk, tsupán óltalmazólag tartozzon magát tartani. — Nem tettek ellenben, hasonló Rendelések a' Frantziáknál, kikről az íratik *Utrecht* (*Ultrajectum*) Városunkból; hogy látván a' vizek' bé-fagyását: neki indultak a' Mózának számos csapatban; 's által is szállottak annak hátán, *Driel* nevű falunál, Dec. 27-dikén, reggeli hatodfél órakor. Szüntelen új erő által segítettvén, elébb elébb haladtak. A' melly *Hollandus* Katonaság, *Rossum*nál, és *St. Andre* Váránál állott vala: *Bommel* Városához vonta magát illy környülállások között, 's egyesítvén magát annak Őrizetjével igyekezett tartoztatni a' Frantziákat: kiknek mindazáltal, minthogy sokkal nagyobb számmal vóltak: lehetetlen vólt ellent állani. *Orange Frise*; és *Hohenlohe* Regementjeinkből egy egy Osztály, nem különben egy *Helvétus* Osztályunk is *Bommel-Vaerd* Szigetbe szorúltak, 's frantzia fogságra jutottak. Vóltak ezen a' részben apró-Izerű hadi hajóink is: de minthogy belé fagytak a' vízbe, nem csak nem segíthettek; hanem két Ispotályhajóinkkal együtt, prédáivá lettek az ellenségnek. — Még arról nem vettünk bizonyos Tudósítást, ha a' *Vaal* vízen is

által-hatott e' az ellenség, avagy nem? — Az *Alvinczy* és *Werneck* Generálisok' vezése alatt lévő, 's a' Rajna' partjain, *Vessel* Városától fogva, *Arnheim*ig nyúlt harmincz ezer Ts. K. Vitézek között egy rész, *Arnheim*ba, és *Geldria* Frigyes Tartományunknak szomszéd Disztriktusaiba szállított quártélyokra.

Olafz - Országból. —

Mediolánumból Dec. 30 dikán indított Tudósítása Gróf *Wallis* Hadi-tármaszterünknek, ezeket foglallya magában: — „Meg eddig semmi bizonyos Jelentés nem érkezett felölle, hogy a' *Tuloni* Ki kötőhelybéli Fr. hajós-sereg tengerre szállott volna. — Nyóltz napokkal ez előtt, olly magasságra nevedett a' hó, az *Apenninus* hegyen, hogy a' *Bochettán* által-jaró *Génuai* Posta, huszonnégy órákkal késett el miatta.“

A' *Szárdíniai* Koronához tartozott *Nizai* Grófságban nagyon rekrutáznak a' *Frantziák*. Éjtszakának idején mennek a' Helységekre, 's akkor fogdosák ki Katonáknak a' 15- és 25 elztendősek között lévő *Lakosokat*, honnyaikból. Sok Ifjak, által szaladtak ijedttekben, a' *Génuai* földre: de ezeknek Attyaikat meg fenyegették a' *Frantziák*; hogy ha vissza nem szerzendik Fiaikat: magoknak kellett azok helyett fegyvert fogni 's katonáskodni.

Livornóból Dec. 26-dikán: — „Két napoktól fogva szörnyű déli szél dühösködik itten: melly, a' mint hallyuk, sok károkat tett a' tengerenn. Nem rongálta e' meg az Anglus hajós Sereget is: melly innen, a' *Tulon* előtt lévő *Hieres* Szigetekhez indúlt? még nem tudjuk.“

„Minthogy a' *Tuloni* frantzia készületeknek egyenes tzellyát nem lehet tudni: ez okon, valamint a' *Nápolyi* partokon: úgy az Egyházi-Birodalom' szélein is olly intézetek téteknek nagy erőben, hogy ha meg találná azokat lepni véletlenül az elenség: hatalmasan vissza-lehessen azt tartóztatni. *Civita vecchia* Városánál, a' hol leg-jobb Ki-kötő helye vagyon Pápa (Ö Szentségének a' Közép-tengerenn, minden nagy ágyúk ki-szegeztek; 's valamennyi Pattantyúsok *Rómában* vóltak: mind parantsolatot vettek, hogy *Civita vecchia*hoz indüllyanak. A' belsőbb óltalom készületeket is nagy szorgalmatossággal téteti a' Sz. Pápa mindúntalan.

Nápolyból Dec. 22-dikén: — „Mind két Szitziliánkban foly még most is a' Katorna-szedés derekasan. *Felső Olasz-Országba*, a' Ts. K. és Szárdíniai Királyi Seregekhez, több fegyveres Népet is szándékozik még küldeni F. Udvarunk azon kívül, a' mit már küldött.“

Spanyol-Országból —

Madridből Nov. 29-dikén: — „*Ná*“

va ra Tartományunkból olly Tudósítást vetünk, hogy annak Fő-Városához *Pampelona*hoz izolgáló minden útaknak védelmező helyeit, nagy erővel meg-támadták Nov. 23-án a' Fr. iák, 's egész napon által folytatták a' viadalt. A' miénk sokat vesztettek: de végre csak ugyan vissza-nyomták az ellenséget. "

„ *Biskája'* Tartományunkból, Nov. 23-dikán költt *Vitoriai* Híradás: „Sereg-olztályunk, nagyobb számú ellenség által meg-támadtatván, *Mondragon*, 's *Vergara* tájékaira vonta vissza magát: de itt is alig ha tsendességben maradhat. — A' *S. Sebastiani* Ki-kötő-helybe, mellyet most az ellenség bír, harmintz hajók érkeztek a' napokban munitzióval, és szárazra való hat ezer Katonákkal. "

„ *Katalóniából* ezeket írják: „Nov. 17-dikén, az itt lévő egész *Spanyol* Ármádia meg-akarta támadni a' *Franzia* Sereget: de *Dügommer* Fr. Vezér, megelőzte Gróf *della Union* Vezérünket. — A' mi jobb szárnyunk azonban, és deréka seregünknek, olly vitézül viselték magukat, hogy az ellenség, hosszas ellen tállása után is nagy vesztességgel verettette itt vissza, melly alkalmatossággal el-esett a' Fő-Vezérje is Gen. *Dügommer*. De bal szárnyunk, mellyet *Courten* Generális vezérlett, izeren-tsétlen vólt. Eggy *Valloni* - Gárda; eggy *Portugallus*; és két *Andalusiai* Vadász Bã-

talionokat; 's egy Korpust, melly, Kiköltözött Frantziákból állott, külön szakasztott az ellenség, 's el-fogott. Nov. 18-dikán, tsendesség vólt; de más nap, újj erővel kezdettek viadalt a' Frantziák, 's egéssz huszadik Novemberben is folytatták azt, olly hatalmasan: hogy kénytelenített Népünk, egéssz táborát el-hagyni, 's *Girona*ig Izaladni. Ezen a' napon esett el Gróf *della Union* Fő Vezérünk is, Herceg *Monfort* Generálisunkkal egygyütt: *Duca d' Infantado*, *Duca d' Amarillas* és sok más Generálisaink pedig vezedeimes sebeket kaptak. Ezentúl *Figueras* erőss Várunknak számos Örizetjét kénytelenítette maga fel-adására az ellenség. Továbbá, *Rosas* Városunkat és *Trinidad* Kis-Várunkat támadta meg. "

(Némelly magános *Spanyol* Tudósítások után azt írta Dec. 25-dikén egy *Genuai* Levél: hogy *Figueras*, árulás által jutott a' Frantziákhoz. A' *Katalóniaiak*, Követeket küldöttek *Madrid*ba a' Királyhoz, olly biztatással, hogy ők mindnyájan fegyvert fognak, 's meg-tartják Tartományokat a' Frantziák ellen: költsön-pénz gyűjtéséhez is fogtak, a' hadi-kasszána fel-segállítására, olly foganattal; hogy tíz napok alatt, tizenhat millió *lira* gyűlt össze. — *Rosas* ellen, egéssz erőt fordított az ellenség, 's el is foglalta vala már annak két külsőbb Erösségeit; de kénytelen

vólt vissza-vonni magát; minékutánna, a' *Rosasi* Ki-kötő helybe bé-szállott *Spanyol* hajós sereg, együtt dolgozott volna ellené, a' szárazon lévő *Spanyol* Katonasággal. — — *Perpignánból Párisba*, Dec. 12-dikén útasítottott következő értelmű levelet közöl *Rosasról*, egy *Párisi* levél, melly költ Dec. 24-dikén: „*Rosas* ostroma, hosszasabban fenn-tartoztatja seregünket, mint lehetett volna előre gondolni. Ezen Városnak őrizetje, rendkívül-való dühösséggel óltalmazza magát. A' *Spanyol* ágyús-tsónakok szüntelen tüzelnek Munkássainkra, a' kik két felől kezdették bé ásni magokat a' Város felé. Minteggy tizenhat hadi hajók járnak ki 's bé a' *Ki-kötő* helybe. Nem tudatik, ha, ki-hordának e' ezek holmit a' Városból, vagy pedig eleséget szállítának bé abba? Munízió-nak igen soknak kell lenni a' Városban: mert ha tsak egy Emberünket sértik is meg az ostrom alatt lévők: eggynehány ízben ágyúznak reája, minden batteriáikból. — — Midőn éppen le-írtuk valamár ezt: akkor kaptunk egy *Genuai* levelet, melly, Dec. 27-dikén indúlt *Genuából*. Ez, így ír: „Olly hírt veszünk éppen most *Spanyol*-Országból, hogy az ott lévő *Fr. Armádiához* két *Tagjai* érkeztenek a' *Nemzeti-gyűlésnek*; kikkel a' *Spanyolok*, békességről való alkuba erőszkedtek. Eleinten igen nehéznek láttzott az

eggyesség: de, már azolta, hogy *Rosast* is meg-kapták Dec. 16-dikán a' Frantziák: inkább láttatnak közelíteni egymáshoz, az alkudozó Felek.

Lisbonából Nov. 18-dikán: — „Tizenhét rakott hajóinknak *laistroma* jött itt ki-nyomtatásban, mellyeket ebben az esztendőben vettek el a' Frantziák.“

Frantzia - Ország.

A' Nemzeti gyűlésnek, eleibe terjesztette Dec 21-dikén *Chenier*: mitsoda gondolatokkal légyen a' Köz-tanításra ügyelő Deputátzió, a' hajdani Vasárnap helyett, minden tized napon tartandó Innepről. *Gregoire* is, (a' ki, Pap volt ennekelőtte, és most Tagja az említett Deputátziónak) tartott ezen alkalmatossággal egygy hosszú Beszédet, mellyben komendálta, hogy megkell engedni: hadd gyakorolhassanak a' Fr. Köz-Társaságban mindenek, ollyatén Religiót, a' millyen nékiek tettzik. — *Legendre* azt mondotta, hogy éppen nem kell Religióról és Papokról beszélni a' Nemzeti-gyűlésben. Nem is vevődött fel, tanátskozás' tárgyául *Gregoire*' javallása. Bizonyos azonban, hogy nem tsak maga *Gregoire* kívánná azt tellyesíttetni, a' mit komendált.

A' *Párisi* leg-újjabb Tudósítások, újj mozgolódásaikról emlékeznek a' Jákobínusoknak, a' kik, jó időnek látták azt magokra nézve, mellyben, az eleségeknak és portékáknak árrát ki-szabott Törvények-

nek el törlése, egyszerre nagy drágaságot okozott,

Elegyes Tudósítások.

Az Iffjú Svéd Királyt, *Ország' első Fiának* nevezte *Flodin* Udvari Prédikátor azon Beszédjében, mellyet akkor tartott az Iffjú Felsőházhoz, midőn ez, először élt Úr-vatsorájával.

Némelly *Londoni* Tudósítások szerént, az *Amérikai* Közönséges - Társaság' Követe *Jay* Úr, kéri a' *Nagy-Britanniai* Udvar, hogy eszközöllye ez, maga közbe-vetése által, *Lafayettenek* szabadon-botsáttatását.

A' *Pétersburgi* leg-újabb Levelek, oda érkezettnek, és sebjeiből egészen kigyógyúltnak írják *Kosciuszkrét*. Írják azt is, hogy a' *Svéd* és *Dánus* Követek jót szólltak mellette az *Orosz* Udvarnál.

A' *Lisbonai* Királyi palotának tizedik Novemberben lett el-égése, sok milliónyi kárt okozott: mert a' drága házi készületeknek egy része a' palota-kertjébe szállítódott ugyan; de ott is lángok' prédájává lett.

Konstántzinápolyból írták, a' múlt Novemberben: „Már hatodik Hónapja, hogy itt eső nem vólt; Nem vólt által-lyában a' Fekete-tenger' mellyékeinn. Ez okozta a' szük termést: mellyre nézve, *Síriából* és *Egyiptomból* kéntelenítetik a' *Tsászár*, életet szállíttatni *Európai* birto-

kaiba. — — Ama' híres *Celebi-Effen-di* hafznos Embere a' Portának. Ő a' kezdője annak, hogy mintegy nyóltzvan ezer Török Katonák, hasonló módon exerciroztatnak, mint más *Európai* Katonák. Ő eszközölte az Ingenicurek szaporíttatását is: de a' kiknek száma, tsak ugyan nem ment még eddig többre négyszáznál. Ezen újításoknak ellenek kezdették szegezni magokat, a' Jantsárok, hajdani szokások szerént: de nem egyebet tettek, hanem új jelenségét mutatták ez által is, egy időtől fogva történő erőtelenedéseknek 's alább szállásoknak. — Maga a' Tsáizár, egy Oskolát fundált, mellyben negyven Török Ifjak taníttatnak anyai nyelveken: Számvetésre, Algebrára, Geometriára, Trigonometriára, Mekhanikára, 's minden egyéb Tudományokra, mellyek, szárazon-való Erősségek, és tengeri hajók készítésére, 's igazgatására meg-kívántatnak.

Nápoly Városa felett, olly menydörgés vólt Dec. 5 dikén, hogy a' le-húllott menykövek, sok házakban, és egy *Sannita* nevű 74 ágyús hadi hajóban is sok károkat tettek. — Igen nagy ritkaság *Nápolyban* a' nagy hó: de a' múltt Decemb. 22-dik és 23-dik napjainn, olly nagy mértékre nevededett ott a' hó, hogy majd minden úttzákat bé-temetett.

Erdély Ország.

Kolosvárról Decemb. 28-dikán: —

„*Hunyad-Vármegyei Nemes Csóka Sámuel*, midőn az Ország' Rendjei' eleibe állított: egy igen szép beszédet tartott azok előtt. — Ezen Nemes Személy ellen kettő a' vád; egyik az, hogy meg lötte legyen a' mostoha Annyát; másik pedig az, hogy szándékozott a' köz-tsendeséget meg-haborítani. — — A' 16-dik Ülésben, elő fordult az Orvos *Gyarmati Ur* által készített, és a' Rendek' költségével ki-nyomtatott Magyar Grammatika, melly eránt az a' Végzés lett, hogy a' Nyomtatványai' árának egy részével jutalmaztassék meg a' Szerzőnek nemes fáradsága; a' más rész pedig ajándékoztassék a' Nemzeti Játtzó Társaságnak.“

A' Törvényes Királyi Táblánál Itélő-Mesterséget viselt *M. Cserei János Ur*, Királyi Ügyek Fő El Intézőjévé (*Caussarum Regalium Directorra*) és egyszersmind *The-saurariális Tanátsossá* lett.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsege, a' Német-Birodal-mára nézve, következő értelmű Végzését tétette közönségessé a' napokban;

„*Mi Második Ferentz 's a' t.* — Jóllehet mindenkori hajlandóságunk vagon, még ott is helyt adni a' kegyelemnek, a' hol büntetni kényszerítettünk: szükségesnek látjuk mindazáltal a' mostani időnek környülállásaihoz képest, hogy fel-haggyunk

ezen hajlandósággal, és egéssz keménységet vegyünk elő egy oly vétek ellen, melly, a' Státus köteleit, 's ebben a' köztsendességet és bátorságot egyenesen vesztegeti; következésképpen a' polgári-eggyesülést, fő-tzéllyábann akadályoztatja.

Tagadhatatlan dolog, hogy mihelyest az egymáshoz köteles Státus-Tagjai között fel-bomlik az eggyesség: azonnal, minden magános Ember, akárki légyen, se' életére, se' vagyonjára nézve, nem maradhat bátorságban az erőszaktól; az igazságot, jó-erköltsöt, és rendet, félelem és nyomorúság váltják fel; 's azok, kiknek egy közönséges Haza Tagjaivá és Polgárivá lett öfze-foglaltatások szerént Barátoknak 's atyafiaknak kellene lenni; ellenségeikké 's el-nyomóikká válnak egymásnak.

Tökélltetesen meg-vagyunk ugyan Mi arról győzöttetve, hogy a' mi igazgatásunkra bízattatott Tartományok közönségesen íszonyodnak, az efféle szörnyűségekre még tsak messziről való hunyorítástól is: de tállatnak tsak ugyan itt ott némelley magános Személlyek, a' kik gonosz szándékoktól vezéreltetvén, vagy bojongó-képzélődés által meg-vakíttatván, vagy az ellenség tzéllyaitak eszközeiül magokat felvétetni meg-engedvén, illy végre tzélozó titkos fortélyoskodásokba elegyednek, és vétkes szándékjokat forgatván elméjekben, a' közjóra, éppen nem ügyelnek,

Hogy tehát azokat, kik, a' Státust és Polgártársaikat rontó, illy gondolatokra vetemedhetnének, meg-mentsük a' veszedelemtől; 's tartozott gondoskodásunk szerént, bátorságba helyheztessük a' Státust, az efféle zenebonáskodásoknak rettenetes következéseitől, jelentjük :

§. 1.) Hogy Felség-bántásnak főbenjáró vétkébe ejti az magát:

a.) A' ki meg-sérti a' Státus - Fejedelmének személyes bátorságát.

b.) A' ki olyat kezd valamit, a' mi által, a' Státus-alkotványának, helyéből való erőszakos ki-mozdítottatása; vagy valamelly külső veszedelemnek a' Státusra való háramlása; avagy nehezebbedése eszközöltetnék: akár tegye azt, közönségesen; akár titkos Társaságokban; akár pedig magánosan, hódítás; elfzelés; vagy tulajdon tselekedetje által; fegyveres kézzel vagy a' nélkül; az illy végre tzelező titkoknak vagy fortélyoknak közlése, másoknak fel-tüzélése; el-tsábítása; spionkodás; tzimboráskodás; segedelem-nyújtás; vagy más akárminémű tselekedet által, a' melly, illy végre tzelezna.

§. 2.) Ha ezen főbenjáró véték, tsupán a' próbatételben maradott volna még, és semmi kárt nem okozott volna is: halállal, 's nevezetesen a' Bünösnek fel-akasztatása által büntettetik.

§. 3.) A' ki könnyen meg-tehetné

hogy valamely tselekedet, melly, Felség-bántásra tzelez, több kárt ne okozzon, 's még is ezt szántszándékkal nem teszi, részesevé' lessz a' véteknek, és hólttig a' leg-keményebb tömlöztzéssel büntettetik.

§. 4.) Úgy kell azt is nézni mint Ré-fzesét a' Véteknek, a' ki tudja valamely Bünös felől; hogy az, Felség-bántó: még is önként el múlhatja azt fel-adni. Az ilyen Bünös-társ, hólttig tartó kemény tömlöztözéssel büntettetik. Tsupán olly esetben lehet a' kemény tömlöztözést, öt és tíz esztendőök között lévő idő szakaszból, a' környülállásokhoz képest többre vagy kevesebbre ki mérni: midön a' Fel-adásnak el-múlásztója elegendőképpén meg-vólna az eránt győzöttetve, hogy az ő hallgatásának semmi káros következése nem fog lenni. Ezen meg győzöttetés egyedül az ollyan Fel-nem-adókat menti meg a' büntetéstől, a' kiktől a' Bünösök, vagy a' kik a' Bünösöktől vették származásokat, 's a' kik testvérjeik, vagy Házas-társaik a' Bünösöknek.

§. 5.) A' ki, közönséges beszéd-írás-vagy kép-rajzolás beli vakmerő gyalázás által alkalmatosságot szolgáltat, hogy az Igazgatás-formájával, Státus dolgainak folytatásával, vagy a' Tartomány' Konstitúziójával való meg nem elégedés származhatna némellyekben: mint Nagy-bünös, öt és tíz esztendőök között való ideit

kemény tömlőtözössel fog büntettetni, a' köz-tsendeségnek illy meg-háborításáért.

A' ki magát, az 1-ső (§.) Tzikkelynek 2-dik (h.) szakaszában elő adott Fel-ség bántásra tzelező titkos tzimboraságok-ba elegyítette: de meg bánván annakutánna tselekedetjét; a' tzimboraságoknak Tagjait, azoknak értelmeiket, szándékjaikat és igye-kezeteiket fel-fedezi a' Magisztrátus előtt, még ollyankor, a' midőn titokban valának azok, és eleit lehetett venni a' kárnak: bizonyossá tetetik itt a' felől; hogy sem-mi bántódása nem lesz; 's a' neve is ti-tokban fog tartatni.

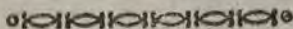
Ezen Rendelések által tehát semmivé tesszük azt, a' mi, az 1787-dik esztendő-ben Januáriusnak 13 dikán ki-adattatott Kö-zönséges-Törvényben a' 41 dik § tól fog-va, a' 48 dikig vagyon bé-foglaltatva, és parantsollyuk, hogy minden Dikasztériomok e' jelenvaló Törvényhez, tartsák szorossan magokat. — Béts-ben Januáriusnak 2 dikán 1795-dik esztendőben.

Nápolyi Nemes, Professzor Pinetti, a' ki egész Európában nevezetessé tette magát mesterséges játékjaival: most itt múlat; 's a' Karinthisai kapunál lévő Ud-vari Teátromban gyönyörködtetni a' Publi-kumot, almélkodásra méltó remekeléseivel, mellyek közzül, kiváltképpen emlí-tést érdemel az; hogy egy fátzán madár, melly a' természeti fátzánhoz tökéletesen hasonlít, 's akárki által, kézbe fogva, meg-

visgáltathatik, a' Néző-hely közepére helyhez-tettetvén, mihelyt hallja a' muzsikát, mindjárt mozdítja szárnyait, és a' száját, 's kellemetes tökéletességgel utánna énekel a' muzsikának, akármelly mesterséggel készültt újj nótát. Néhai Prussziai Király 2-dik *Fridrik*, maga is fűtt a' flautáján eggynehány nótát ezen Madár előtt: Néhai 2-dik *Leopold* Tsászár pedig, midőn még *Toskánai* Nagy-Hertzeg volt, eggy tekervényes nehéz muzsikát készített, 's azzal akarta, különös próbára tenni a' Madár tehetségét: de ezt a' próbát is szerentsésen ki állotta a' Madár. — Az is figyelmetességet érdemel; hogy akármelly pénzeket vagy gyűrűket tegyen *Pinetti* Úr, üveg pohárba; tántzra indulnak azok a' pohárban, a' muzsika-szóra. Órái, 's egyéb készületei *Pinetti* Úrnak, mellyekkel tsinállya a' mesterségeit, száz ezer forintokra betsültetnek. Tsászár Ő Felsége is meg-nézte a' múltt Tsötörtökön *Pinetti* Úrnak mulattatásait.

A' Magyar Királyi Testörzö Nemes Sereg' száma, melly, hatvan főből állott mostanság, tíz Vitézekkel fog szaporíttatni: de a' kiknek, különös paripájok 's innepi Forma-ruhájok nem leszen. Az Udvari szolgálatot fogják tenni, a' beteg, vagy szabadsággal, Hazájokba járó Tiszteknek lovaikkon. — A' mostanság lett Testörzö Tisztek ezek: *Vakanovits* Pál; *Benkovits* József, *Takáts* Mihály; *Paky* Péter, *Emmanuel* György és *Marits* Urak.

Magyar Hírmondó.

5.

Költ Bétsben, Boldog-Afz. Havának (Januáriusnak)
16 -dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környüállások.

Moguntziából Jan. 6 dikán: — „Ezen Hónapnak negyedikén estve bé fagyott Városunknál a' *Rajna*: de azért most is tart a' hajókonn való közösülés *Kasszellel*: mert e' végett tsatorna vagyon nyitva a' *Rajná*n. Vagyon más tsatorna is, melly, a' végre nyitódott, 's óltalmaztatik ötven ágyúk által, hogy az ellenség, neki ne kerülhesen jégenn Városunknak. — Eggy Svadron Frantzaság, néhány gyalogokkal egygyütt, azt a' hafznat akarta venni az első Januáriusi nagy ködnek, hogy meglopja, 's el-fogja Vígyszóinkat, a' kik, *Bretzenheimon* innen állottak a' *Malom*nál. De amaz esmeretes nevű Vitéz, *Erdödy* Hufzár Strázsamester *Kralikovits* is akart vadászni a' ködben. Nem vett vala ugyan többet maga mellé tíz Hufzároknál; de még is tüzessen neki nyargalt az említett Frantzaságnak, 3-at belölte földre terített, őt Vadálzt el-fogott; a' többeket pedig megfutamtatta. Ugyan ez a' derék Strázsame-

ster, más nap is meg fordított kevesed magával, számos, és *Gonsenheim* innen állott Vigyázóinkat már vissza-nyomni kezdett Frantziákat, 's a' kergetés közben, le is nyesett közzülök két lovasokat. — Ma, délelőtti tizenegy órától fogva, délutáni egy óráig kemény viadallyok vólt *Weissenau*nál, az Előlvigyázóknak. Mind a' ket rézről estek el eggynehányan, és számosan kaptak sebet. — Ugy hallatik, hogy az ellenség' Fő-korpusa, eggynehány óránnyi járó földre vonta vissza magát, a' kegyetlen hideg miatt.

Luxemburg Városábann erőssen tartja magát Orizetünk mind ekkoráig, melly áll, tizennégy Batalionokból, 's *Bender* Feldmarsall' által kormányoztatik.

Landau Fr. Varról, azt írja *Albert* Hg, hogy ki gyúladván abban Dec. 21 dikén a' Fegyveres ház, olly pufztulás lett benne, a' millyenhez hasonlót, csak a' legirtóztatóbb offrom okozhatott vólna.

*Koblentz*el által-ellenben lévő *Thal-Ehrenbreitstein* Mező-Városokból Jan. 4-dikén: — „A' Frantziák nem engedik többé, hogy vissza-terhessenek erről a' rézről, a' túlsó mellyékiek. Ez eránt, következő foglalatu Levelet küldött Komendansunkhoz *Marceau* Frantzia Generalis:

A' *Koblentzi* Fő-quártélyból, *Havas* Hónapnak 6-dikán, a' Frantzia Közönséges-Társaságnak 4-dik esztendejében:

A' Nemzeti-gyűléstől kevéssel ez előtt hozzám érkezett parantsolatok, nem hagyják meg engednem, hogy tzellyát érhesse valaki, a' ki vissza-kívánczik jöni, ezen a' részben lévő honnyába. Ezt nem kell tsudálni: mert ez így van mindenütt a' Frantzia Seregek által el-nyertt bal mellyékén a' *Rajná*nak. Kérem Kegyelmedet, ne küldjön többé hozzám Trombitást, hasonló kéréssel, és általlyában semmi más kéréssel se', ki vévén egyedül az ollyat, a' melly, katonai dolgokat illet. Másképpen, kéntelen vagyok, azt el nem fogadni, melly dolog, nehezen esik énnékem. Reménylem, nem fogja ki-tenni Kegyelmed magát efféle meg-vetésnek.

Egészséget — *Marceau.*

A' Frigyes - Belgyiomi vagy Hollandiai Történetekről, következő környüllállásos Elő adást közöl a' Bétsi Német Újság, részzerént Hágai hiteles Tudóstításokból; részzerént pedig az Alsó Rajnai Ts. Kir. Sereg' Fő Vezérjének Gróf Clerfayt Haditármesternek Híradásából:

„Még Dec. 17 dikén írták vala Hágából, hogy az (Orániai) Örökség szeréntvaló - Helytartó - Hertzeg, tudtára adta legyen a' Státus - Tanátsnak, hogy Ő Hgsege, a' Közjóról való gondoskodásból, értvén, az egyesült erővel hadakozó Hatalmasságoknak is eggy el-fogadható kességnek meg nem vetése erántt való haj-

landóságjokat: egy Személyt küldött *Páris*ba, hogy ki-tanúlhatná, ha vallyon a' Fr. Nzti-gyűlés, hajlandó volna e', Békeségről való alkuba erefzkedni a' *Frigyes-Belgyiomi* Közönséges - Társasággal? és minekutánna olly válással tért volna vissza ezen Személy, hogy kész az említett Nzti-gyűlés, *Frigyes-Belgyiom'* Küldöttjeit el-fogadni, velek alkut kezdeni, és azonközben Fegyver nyugvást kötni: ehez képest, a' *Frigyes-Belgyiomi* Fő - Kormányfők, két Deputátusokat rendelt ki, 's indított azonnal *Páris* felé, úgymint: *Brantsen* és *Repelaer* Urakat, kik közzül az első, Követséget viselt ennekelőtte, a' Fr. B. - mi Közöns. Társaság részéről *Páris*ban; a' másik pedig, Igazgatója vólt *Dordrecht* Városának, és a' Seregek eddig-való Közönséges - Kommisszáriussa.

Ezen Küldöttek, el-indúltak *Hágából* Dec. 23-dikán, hanem rosszul lett az útban *Brantsen* Úr: azért is *Rotterdámban* kénytelenítették múltatni 27-dik Decembergig, melly napon, *Katendrechtig* 's *Oosterhoutig* mentek jégen, ott egy Frantzia Osztály által várattattak, és mindjárt *Herzogenbuschba* (*Bois - le - Duc* be) vitettek.

Ezenközben olly hiedelemben vólt a' Fő - Kormányfők *Hágában*, hogy leg-otthon meg-fognának az ellenségeskedések közt, a' Seregek között, 's Dec. 18-dikán olly parantsolatot küldött mind *Berg-*

op-Zoomba, mind *Brédába*, mind más Hátár-erőségekbe is, hogy vígyázzanak az Örizetek szüntelen, ne hogy által-rontson az ellenség: mindazáltal, tsupán óltalmazólag tartsák magokat. Minthogy ezenközben, a' kemény és tartós fagy, úgy meg-töltötte jég-darabokkal a' *Vaalt* és *Mózá*t, hogy ezen mind két folyó-vizeknek rövid időn leendő egéssz bé-fagyásoktól kellett tartani, melly esetben, lehetetlen gyakorta, a' két vizek között fekvő *Bommelwert* Szigetből ki-jöni: ez okon, Dec. 21-dik és 22-dik napjainn, a' *Móza'* jobb partjától, a' *Waal* bal partjához takarodott a' Szigetbéli (*Hollandus*) Katonaság, és tsak kevés számú Előlvígyázókat hagyott hátra maga után; *Bommel* Városánál pedig, által is szállott egy rész Sereg a' *Vaal* vízen, széllyel ofzlott Helységekbe, és az ágyúkat, *Workum* és *Gorkum* között fekvő *Lövenstein* Várába küldötte.

De a' Frantziák, nem tsak félbe nem szakasztották az ellenségeskedéseket: sőt inkább igyekeztek hasznokra fordítani a' Hollandusoknak, bátorságban-léteket. Decemb. 22-dikén, *Raamsdonknál* lévő *Capellen* nevű Kis-erősség ellen próbáltak szerentsét. Már estveledni kezdett, midőn az úgy nevezett *Batáviai* Seregből, — melly, el-pártoltt Hollandusokból áll — háromszázan, kortsojákat kötöttek fel lá-

baikra, 's úgy nyomúltak elő-felé nagy se-
bességgel, azon víznek bé-fagyott hátán,
melly vagyon, *Waspyk*, és *Heusden* kö-
zött. Jókor meg-sejtette mindazáltal eze-
ket a' *Hollandus* Katonaság, 's olly erő-
ben kártátsozott, és puskázott reájok;
hogy tsak hamar kéntelenítették hátat for-
dítani, 's eggynehány hóltakat is hagytak
magok után.

Dec. 27-dikén, által-rontott az ellen-
ségnek egy tsapatja, a' már fellyebb em-
lített *Bommelwert* Szigetbe (mellyben, mi
történt? meg-írtuk már a' múltt postánn)
ezen Szigetből pedig által szállott a' *Waal*
vizén: melly által, hogy el ne szoríttassa-
nak a' *Hollandus* Katonák *Gorkumtól*,
eggy rész közzülök, *Dalem* felé vette ma-
gát, más rész pedig, *Loevensteinon* által
nyomúlt *Gorkumhoz*.

Ezenközben, *Thielnél* is által-hatott
a' *Waal* fagyos hátán, más tsapat gya-
log és lovas Frantziaság, 's *Bürenig* nyo-
múlt elő.

Ugyan ezen egy időben, meg-támad-
ták a' Frantziák: *Capellent* 's *Waspykot*
is, és *Gertruydenburg* felé nyomták el on-
nan, a' *Hollandus* Katonaságot; el-foglal-
ták a' *Ter-Heydei* sántzokat is, a' hol,
leg-nagyobb részét, a' Helytartóság' Örökös-
se' Regementjének, két Svadron Drago-
nyos-Gárdáknak, és még egy más Ba-
talionnak el-fogták; a' maradványát pe-

dig, *Willemstadt*ba futtatták bé. Mindjárt ezentúl, egésszen bé-kerítette az ellenség: *Bréda*, *Berg-op-Zoom*, *Willemstadt*, *Klundert*, és *Gertruydenburg* Városokat.

A' mi *Hollandus* Katonaság volt még *Hágában*: mind *Gorkum* felé indíttatott.

(*Pichegrü* Fr. Vezér, olly fenyegető parantsolatot vett vólt — a' mint hallatik — *Párisból*; hogy ha által nem rontánd a' *Waal* vízenn: el fog tőle vétetni a' Fő-Vezérség, 's a' *Nimwegeni* Komendánsnak, & *Arcon* Generálisnak fog adattatni.)

Ezek eddig Hágai Tudósítások.

Mühlheimből, Jan. első napján útasíttatott Híradása Gróf *Clerfayt*nek, így következik: „Mihelyest *Bommelwert* Szigetből, által-rontott az ellenség a' *Waal* vízenn: *Hannoveranus* Lovasság-Generállya Gróf *Walmoden* leg-ottan elő-nyomúlt, kinek egyesült Korpusát látván a' *Franziák*, mindjárt el hagyták *Thil*, *Wardenburg*, és *Haestel* falukat, 's a' töltés felé vonták magokat, a' hol egygy ideig tartózkodtak; de onnan is vissza-verettek, az *Ánglusok*, és *Hasszusok* által, 's a' bal partról durrogtatott ágyúiknak óltalma alatt, ismét vissza-tértek a' *Waalon*.

Az *Ánglusok* között — mintegy ötvenen; 's a' *Hasszusok* között mintegy harmintzan estek el, és sebesedtek meg ezen alkalmatossággal. Nagyobb vesztesé-

ge vólt az ellenségnek: mert sok kárt tettek benne, az egyesültt Seregek, a' part-ra elő vitt ágyúikból.

*Hatodik Januáriusi Tudóstása Gróf Clerfaytnek, ezt tartja: „*Abban az időben, mellyben *Bommelwert* Szigetet megtámadta az ellenség: által-törte *Bréda* és *Klundert* között is a' línéákat, 's eleikbe került azoknak, mellyek, *Gertruydentől* *Bréda* felé nyúlnak. Az ezeknél állott *Hollandus* Katonaság tehát, kéntelenítette *Willemsstadthoz* vonni magát. Minekutánna *Grave* Várát is el-nyerték, kapituláció által a' *Frantziák*: megtámadták *Bommel* Városából, a' *Waal* jobb partján állott *Hollandus* Vígyszókat, 's általrontottak a' *Waalon*, *Heesfelt*, *Thil*, és *Haesten* között; eggy nagy tsapatjok pedig, ugyan ezen időben, *Gorkum* felé nyomúlt, sok nagy ágyúkkal: de *Hannoveránus* Lovasság' Generálja Gróf *Walmoden*, mindjárt parantsolatokat küldött *Dundas* és *Dalwirl* Generálisoknak, hogy amaz, *Geldermalsen* tájján; ez pedig *Bürennél*, gyűjtsék össze egéssz Korpusaikat, 's úgy dolgozzanak, hogy az ellenség szándéka meggátoltassék.

Brüsszelből Dec. 21-dikén: — „*Temérdek* Izekerek hordják, a' hajónak való fát *Flandriából*, a' *Brugesi*, és *Fürnesi* tsatornákig. mellyeken ismét, az *Ostendei* és *Dünkerquei* Ki-kötő-helyekbe szállítódik ezen sok fa.“

A' Weseli Újságnak 31-dik Decem-beri Darabjából: — „Nagy okokra nézve lehet reményleni, hogy két hónapoknál kevesebb idő alatt, közönséges Békeség lesz Európában, leg alább a' szárazon. A' fel-tételek, nem tudatnak ugyan még eddig bizonyosan: de ha meg-gondollyuk azt a' moderátziót (maga-mérséklést) mellynek reguláit követi most a' Nemzeti-gyűlés, egész fundamentomon várhatni, hogy nem fog igen nagy nehézségeket tsinálni.“

A' Rajna' jobb mellyékének felsőbb részéről Jan. 6 dikánn: — „Báró *Staelen* kívül, még egy *Dánus* Ministert várnak *Basileába*. A' *Velentzei* Közönséges-Társaság részéről is érkezett oda egy *Ágens*, de ez, titkollya (incognito tartja) magát. Van ott, úgy mondják, a' *Fr. Nemzeti-gyűlésnek* is egy *Tagja*. A' *Ts. Felség' Ministerje*, *B. Degelmann* el-távozott onnan (t. i. *Basileából*) egynehány napokig: de a' *Prusszus Király' Ministerje* *Gr. Goltz* ott maradott.“

Frantzia - Ország.

A' *Törvény' óltalmán* kívül valókká tétetett, avagy mindenütt meg-ölettethe-tökké ki-hírdettetett leg-nevezetesebb *Nemzet-gyűlési Tagok* közül egy vólt *Condorcet*. Ennek haláláról tett közönséges Tudósítását *Mercier* nevű *Nemzet gyűlési Tagnak*, meg-írtuk vala egynehány napokkal ez előtt: most már halála nemét is

közölhetjük. Hoffzas lappangása és bűjdoklása után t. i. tsak ugyan végre, nem meszlze *Páris*hoz, tömlötzbe került, a' mellyben meg ölte magát méreggel.

Roederer, a' ki különös elmebéli tehetségeinek nagy jeleit adta: de éppen azért, neki is rejték helyet kellett keresni a' *Robespierre*' hatalmas dühössége előtt: most már ki mert jöni búvó jukából napfénre. Ugyan ez iratik *Wimpfen Felix* Generálisról, *Buzot*ról, 's még *Pethion*-ról is, kiről azt hirdették vala a' Frantzia közönséges Levelek, hogy hólttan, és már a' ragadozó madaraktól is meg-tépettetve találtatott egy puztában.

A' midön egy részről, sok Frantziák nyerik vissza életeket, mellyet, el vesztettek tartottak vala *Robespierre*' alatt: más részről, számadásra vonattainak mind azok, a' kik részesei voltak *Robespierre*' Tiranusságának. Ilyenek, ama' négy nevezetes Tagjai is a' Nemzeti-gyűlésnek: *Barre*re, *Billaud Varennes*, *Collot d' Herbois*, és *Vadier*, kik ellen, tett vala már fel *Lecointre* ennekelőtte is egyszer Vádat: de azt nyerte vele, hogy tebolyodott elméjűnek iteltetett: mert fenn-állott volt ám még akkor a' Jákobínus-Klúb: de minekutánna le-döntetett ezen bálvány: *Lecointre* ismét meg újjította a' vádját, mellyet, a' Nemzeti-gyűlés se' vetett már meg, hanem által adta annak meg-fontolását, a'

Közjóra, Közbátorságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátzióknak. Ezek azt ítelték, hogy a' Vád' meg-visgálására, nevezzen ki a' Gyűlés, maga kebeléből, huffonnegy Tagokat. Dec. 27 dikén estvéli hét órákor ült össze a' Nemzeti-gyűlés, ezen ki-nevezés végett, 's éjfélig nyúlt az Ülés, nagy lármák között. Eggy, a' ki-nevezett Tagok közzül, ama híres Tudós *Sieyes* is.

Barrere' és *Collot'* panaszos Elő-adására, azt végezte a' Nemzeti-gyűlés; hogy a' nevezett négy Vádoltaknak magokat mentő Írások, nyomtattassék-ki a' Nemzeti Tipografiában.

A' Nzeti Gyűlésnek 28 dik Dec. ri Ülésében fel olvasott *Dühem* eggy Nyomtatványt, mellyben komendálja a' Szerző — *Lacroix* nevű Professzor — az 1791-dik esztendőbéli Konstitúciónak (a' mérséklett Kiralyi Igazgatásnak) vissza-hozását, és ez eránt való meg-kérdeztetését a' Fr. Népnék, mellynek nem láttatik az, szabad kívánsága lenni, hogy Respublikává legyen Fr. Ország. — A' lett a' Végzés, hogy *Lacroix*, és a' Nyomtató is *Buisson*, fogatassanak el, 's állíttattassanak Törvényszék' eleibe. — Ezen alkalmatossággal olly értelmű Törvényt is akart hozni a' Gyűlés, hogy a' ki szóllani mérészel ezentúl, az 1791-dik eszt. béli Konstitúciónak vissza-hozásáról: tüstént meg-öletessék: de *Char-*

ier ellenzette ezt, abból az okból, mivel — *úgymond* — vagyon már olyan Törvény. — *Lequinio* javaslására azt végezte továbbá a' Gyűlés, hogy a' Közjóra, Közbatárságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók gondolkozzanak olly módról, mellyen a' Királyi Famíliának még benn lévő maradvánnya el-küldődjön a' frantzia földről. *Elegyes Tudósítások.*

Déli-Prussziai Újságból: — „*Suwarow*, Nov. tizenegyedikére határozta vala elébb, *Varsóba* való bé-menését, de meg-értette, hogy az *Inszurgensek*, gyűlést tartottanak *Bork* nevet viselő palotában, 's olly vakmerőségre szánták el magokat, hogy a' Királyt Famíliástól megöllyék; meg-öllyenek minden *Orosz* foglyokat; és vélek nem egy értelemben lévő sok Nemzetjebélieket is; és *Varsót* fel-gyűjtsák. Ezeknek hallása mindjárt arra indította tehát *Suwarowot*, hogy 9-dik Nov. ben menne bé *Varsóba*.“

Az *Orosz Tsászárné*, saját kezével tett fel eggy Írást, mellyben arra kérte a' *Lengyel Királyt*, hogy menne ez *Varsóból*, *Gradnóba*; a' hová indította a' Tsászárné, Decemb. 24-dikén *Orosz* őrizet alatt, *Gr. Potocki Ignátz*; *Zakrzewski*; *Mostowski*; *Kapostas*; és *Kilinski* Urakat is, a' kik meg-hitt Emberei voltak *Kosciuszko*-nak, 's nagy Elősegítői az *Inszurrekctzió*nak.

Ezen nevezett Uraknak el-fogattatásánn, igen meg-rémült, 's illetődött a' *Varsói*

Nép, melly történetről tudósíttatván a' *Varsói* Orosz Komendáns: következő foglalatú Választ írt Decemb. 23 dikán a' Magisztrátushoz:

„*Bukshewden*, a' minden Oroszok Fels. Császárnéja Seregeinek Generálmajorja, Szárny-adjutáns, különkülönbféle Rendeknek Vitézze, és *Varsó* Városának Komendánsa.“

„Minthogy a' Városi Magisztrátustól úgy értettem, hogy félelemben és aggodásban vagynak a' Polgárok; és ezt okozta, a' mint hallom, résszerént az, hogy elfogattattak eggynehány Személyek; résszerént pedig, hogy némelyek csak beszellenek, 's előre nem néznek; és én végét akarom szakasztani annak a' méltó megilletődésnek, mellyet, a' maga Polgárjaira nézve mutat a' Magisztrátus: ez okon, Feldmarsall Gr. *Suwarow* Ö Exc. jának világos parantsolatjából, és nevébenn bizonyítom, hogy mivel Ö Excellentiája Feldmarsall Gróf *Suwarow* Úr, azon alkuban, mellyre lépett vólt ezen Városnak Magisztrátusával, bátorságot ígért ezen Város lakosainak, életekre, vagyonjokra, és házaikra nézve: én is adhatok olly biztatást, hogy senkinek semmi módon, és semmi szín alatt, sem személyében, sem vagyonjában, leg-kissebb háborgattatása, vagy bántódása nem lessz. Intek eggyfzersmind Mindeneket, hogy a' kevés-esmérettel bíró Embereknek értetlen, következésképp-

pen sikertelen, és semmi figyelmetességet, és nyughatatlanságot nem okozható befzelligetéseikre ne hajtsanak. Hogy eggynehány Személyeknek el-fogattatásáért is meg-sértetettnek ne tartassék a' kapituláció: jelentek, és biztatást nyújtok eránta, hogy ezen személyeknek el-fogattatása nem azért lett, hogy előbbeni tselekedeteikért, mellyek, feledékenységbe mentek, büntetésre vonattassanak; hanem, a' töllök kívántt Ki-nyilatkoztatás végett tartoznak magokat elő-mutatni. Többire, meg-újjítom Ő Exc jának Feldmarsall Gr. *Suwarow* Úrnak ígéretjét: hogy a' Kapitulációnak minden tikkelyei, kiváltképpen pedig azok, mellyek, a' Személyeknek, és Vagyonnak bátorságát illetik, meg-fognak tartatni; és e' részben, semmi nyughatatlankodásnak, 's kétségeskedésnek helyet né adjanak, nem is adhatnak, hanem egéssz tsendességgel legyenek 's lehetnek *Varsó*' Polgári. Bízom a' Mágistrátusra, hogy ezt, dobfzó mellett tétesse közönségesse. — Adattatott *Varsóban* Dec. 23 dikán 1794.

Bukshewden.

Varsóból írták Dec. 28 dikán, hogy a' *Lithvániai* Nemesség, és minden Lakosok, következő foglalatú esküvéssel tartoztak kötelezni magokat a' *Templo*inokban, az *Orosz* Tsálszárné' hűségére:

„Én N. N. ígértem, és fogadom, hogy én, az úgy nevezett *Krakkói* Öllze Izövet

kezéshez, melly lett, *Kosciuszko* Thaddeusnak vezérlése alatt, és valamelly Insurrekcióhoz, se' magam, se' mások által, se' írással, se' szóval, se' tanátsal, se' tselekedettel hozzá nem állok, és a' minden Oroszok Felseges Tsázarneja' Generálissainak, 's Komendánsainak parantsolatjaikon kívül, semmi más parantsolatokat nem fogok meg-esmerni, el-fogadni, 's követni. Kötelezem ezen kívül magamat, hogy ha az Orosz seregek ellen intézett valamelly Írásokat és Öffze esküvéseket meg-tudándok: mind azokat, meg fogom jelenteni leg-ottan az Orosz Tsázarri Felség' Komendánsainak. Végre jelentem 's esküszöm, hogy az Ö Tsázarri Felsége' Igazgatásán kívül, semmi máshoz hív és engedelmes nem leszek, és hogy az Ö Felsége parantsolatjait, szorgalmasan tellyesítem. Isten engem úgy segéllyen, és a' mi Idvezítőknek szent vére.

(Ez az esküvés-formája, Dec. 3-dikán adatott ki Grodno-ban.)

A' *Toskánai* tengerben, egy igen szép, 's minden kemény hejj nélkül való nagy halat fogtak mostanság: mellyhez hasonlót soha se' találtak még ekkoráig a' Halászok, az Európai tengerekbenn. Úgy vélekednek tehát felölle, hogy az Indiai tengerből jött légyen el azzal a' *Toskánai* hajóival, mellynek vissza-érkezéséről a' minap emlékeztünk. Többször is meg-történt t. i.

már az, hogy a' leg-messzebb lévő tengerokről is el-jöttek a' hajók után, a' nagy-halak.

Debretzenből Jan. 3-dikán: —

Kérded, mi az Újság? halld történt ritkaság,
Ez igaz valóság, Debretzeni Újság.

Hogy egy ehes Farkas, kobozván hogy Vágó
Lestz, mellyel telik has, 's maga leve Vágó.

A' Város piattzán éjjel húst kutatván

Vám keréknél; úttzán ballag andalogván

Ott egy Örző, helyben vigyáztván a' lesben,

Ugy meg-üté főben, most múltt Esztendőben.

Találván az orrát, ki fúvá a' párát,

Farkas, 's Örző árrát költi tarttya torát.

Ugy jött bé mint Vadász, hogy majd prédát
vadász,

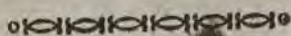
De el-ejti Vadász, 's érte halznot vadász.

V.e B.e eL. jegyzé fel, 's küldé el hová kell,

'S mint hírt el, küldött fel mennyen el hogy
széllyel.

Béts. — Ma, délutáni egy óra után indulnak ki 27 Gavallérok és Dámák, ugyan annyi tzifra szánakonn, és 54 lovas tsergető legényekkel, Márkéz Gálló Nápolyi Követ' Udvarából, kik, minekutánna a' Városnak szebb úttzáit el-járják, 's a' Tsászári Udvarban kerengeni is fognak: ki-mennek a' szomszéd *Präter* erdőbe, 's ott ebédelnek az oda küldött 54 tál étkekből. Küldött t. i. minden Gavallér, két tál ételt, olytat, a' millyen magának tett: azért is meg-eshetik, hogy ugyan azon egy éteknek több nemei is lesznek, a' vendéglő Méltóságoknak nem kevés mulattságokra. Estvére, lobogó fákjakkal fogják el-járni az úttzákat.

Magyar Hírmondó.

6.

Költ Bétsben, Boldog-Allz. Havának (Januáriusnak)
20 dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Moguntziából Jan. 8-dikán: — „A’
tegnap előtti tsatában, melly történt *Veis-*
senaunál, tizennégyen kaptak sebet részünk-
ről, kik közzül, kevés idővel azután meg-
hóltak két Szeresszánusok. Az ellenség,
három Tiszteket, és mintegy harmintz
Közembereket hagyott maga után halva a’
tsata’ mezején. “

Moguntziából Jan. 9 dikén: — „Há-
rom napoktól fogva tsendességben vagyom
az ellenség. — Tegnap előtt egy Frantzia
Adjutáns, Levelet hozott Komendánsunk-
nak *Neu Generálisnak*, melly levélnek ál-
tal-vétele végett *Weiffenauba* ment *Neu*
Generális. “

Mannheimből Jan. 8-dikán: — „*Hej-*
delbergában egy környülállásos Tudósítást
adattatott ki *Albert Hertzeg* Dec. 30-dikán
nyomtatásban, mellyben jelenti, hogy a’
Ts. Kir. Seregből hufzonhat ezer Embert
szándékozott vólt által küldeni *Mannheim-*
nál a’ Rajnánn, azon közföldre, melly va-

gyon, *Rheingenheim* és a' *Friesenheimi* erdő között. *Möllendorff* Feldmarschallt is meg-kérte, hogy küldene által ez is avagy tsak húsz ezer embert a' *Rajná*n: de reá nem vehette erre a' Prussz. Sereg' Kom-mándóját: minekokáért azt végezte, hogy részéről leg-alább tizenkét-ezer emberrel, annakutánna pedig többször is kevesebb számú Néppel meg-támadtatja az ellenség Sántzait és Földvárait, mind addig, míg egésszen el nem rontathatja azokat. 's a' t. — Ezen Tudósítás szerént, a' Választó-Hertzegei, és Katonai épületeken, és eggy-nehány, nem nagy sérelmet szenvedett magános házakon kívül, hatvan házakat igen meg-rongálták az ellenség' golyóbis-sai. 3 Polgári Személyek fosztattak meg ez alkalmatossággal életjektől, 's öten kap-tak sebet. — A' Ts. K. es Palatinátsi Vitézek közzül, 15 dik Octobertől fogva, 25-dik Decemberig el-esteknek, meg-sebe-sedtteknek, 's el tűnteknek Izáma nyóltz-vankettőre megyen; 's a' lovaké, tízre.

Rheinfels Várának, a' Frantziákhoz lett hirtelen által-botsátásáért *Resius* Ge-nerálmájort, a' ki első Komendáns volt fő-vételre; *Lenz* Oberstert pedig, a' ki második Komendáns volt, meg-lövöldöz-tetésre ítélte a' Katonai Törvényték. Hatodik Januáriusban kellett volna meg-esni az exekuziónak: de ezen büntetést, hólt-tig tartó Várbéli fogsággá változtatta ál-tal a' *Hessencasseli* Lándgráf.

A Moenus vize mellől Jan. 7. dikén:
 „A' Prussziai Felség' Ministere Báró *Hartenberg* olly értelmű Jelentést tett közön-
 ségessé, hogy minden földes Uraságok, és
 Kapítálisták, gondolóra vévén saját hasz-
 nokat, és a' Haza' javát, adjanak haladék
 nélkül, egynehány milliókra telendő sum-
 mákat költsön az említett Felség' *Rajnai*
Seregjének kasszájába: mert ha nem ad-
 nak: azon esetre, vajmi nem örömet
 ugyan, mindazáltal kéntelen lesz a' Király,
 el-múlhatatlanúl vissza-vonni a' *Rajná*tól ar-
 mádiáját, eggy olly időben, mellyben,
 Békességről vagy on szó, következésképp-
 pen szükség, elegendő erőt tartani szem-
 ben az ellenséggel. — Hat, nyóltz, és tíz
 ezrtendők alatt fognak vissza-fizetődni a'
 költsön adandó summák, mellyeknek, és
 a' *száztól négy* interesnek nagyobb bátor-
 ságára, kéz *O* Felsége, a' *Tartományai*
 közzül eggynek ollyannak a' jövedelmeit
 ki-mutatattani fundusul, és le kötni, a' mel-
 lyek minden nehézség és hijánosság nél-
 kül szerdődnek-bé, és semmi adosságnak
 nintsének alája vettetve.“

A Moenus (Mayn) vize mellett fekvő
Frankfurt Városából Jan. 8. dikén: —
 „A' Prusszusok, *Gersheim* és a' *Moenus*
 között, közelébb nyomúltak, eggynehány
 napoktól fogva a' *Rajná*hoz. — Úgy hal-
 latik, hogy által akartak rontani a' *Fran-*
tziák Eltvillnél, a' *Rajná*n: de, veszteség-

gel kéntelenítették vissza-térni. — A' Rajna fagyos hátán, számos Frantziák szökdösnek által a' Prusszusokhoz. — A' melly Kezeseket, *Wormsból* és *Oppenheimből* vitt vólt el az ellenség, és *Landauban* tartott ez ideig: most szabadon bocsátotta. “

A' tulajdonképpen úgy nevezett Német-Birodalmi Sereg, mellyet *Albert Herzeg* kormányoz, 71262 gyalogokból, és 12191 lovasokból, mind ösffe 82453 főből állott a' múltt esztendő végével, oda nem számlálván a' *Saxoniai* Katonaságot, melly, a' Prusszus Sereggel vagyon eggyesülve, és a' *Hafszusokat*. Az említett 82453 számnak, 67640-ed részét Ts. Kir. Katonaság tette, t. i. 51908 gyalogság; és 9732 lovasság, melly fegyveres Népet, maga, és más Német-Birodalmi Rendek' részéről állított-ki a' F. Tsászárr.

Frigyes-Belgyiomból —

Hágából Dec. 31 dikén: — „Igen nagy rémulést okozott itt az a' hír, hogy ismét bellyebb nyomúltak földünkre a' Frantziák. Egéssz erőben tétetnek az óltalom-készületek. A' Fő-Kormányshéknek minden Ofztályai, rendkívül való gyüüléseket tartottak, 's az Iffjú *Fagel*, a' Helytartó-Örökösének Adjutánsa, mindjárt Kurírúl küldödött *Londonba*. A' Ki-költözött Frantziák, úgy szintén az Angliai Famíliák is, mellyek itt tartózkodtanak: sietve el-útaztak. “

Dordrecht Városából Jan. 2-dikán: — A' *Waal* vízénn által-rontott Frantziákról úgy hallyuk, hogy öt ezer gyalogokból, és hatszáz lovasokból állottak: de ezeket résszerént le-öldöste, résszerént el-fogta *Anglus* Generális *Dundas*, a' kinek Sereg-osztályát négy *Hasszus*-Batalionokkal erőssebbítette vala *Hannoveránus* Lovasság-Generálja Gróf *Walmoden*. — *Bommel-wart* Szigetünkben ismét Eggyesültt-Sereg-osztályok vagynak már most. A' Frantziák által küldöttek egy *Trombitást*, a' ki által vissza-kérték el hüllott Fegyveres-rokonaikat: melly kéréssek tellyesített is. — A' lovasságja az ellenségnek téli-quártélyokra oszol: de a' gyalogságja, *Gorkumhoz* szándékozik magát össze-vonni.

Alsó-Rajnai több rendbéli Levelek, bizonyítják, hogy az úgy nevezett *Északi* frantzia Seregből, mellynek Fő-Vezérje *Pichegrü* Generális, harmintz-ezer tértek vissza, Frantzia-Országának belsőbb részeibe, és a' hátra-maradttaknak nagy része, téli-quártélyokba szállott.

Nagy-Britanniából. —

A' *Londoni* Udvari Újság hirdeti, hogy Dec. 17-dikén, össze-gyűjtette a' Király, a' Ministériomot, 's Lord *Spencert*, a' *Pitt* Minister Báltya' Gróf *Chatham*' helyébe, Tengeri Kormányfészék' Elölülőjévé (Admirális' Praesidensévé) tette: ezt pedig, Lord *Spencer* helyébe, Ország Titkos Pe-

tsét-örzőjévé. Gróf *Fitzwilliamot*, a' ki, *Hiberniai* Al-Királyá lett, Gróf *Mansfield* váltotta fel a' Titkos Státus-Tanáts Elöl-ülőségében. — Hertzeg *Richmond*ról, a' ki nem igen eggyezhet *Pitt* Ministerrel, szinte bizonyos már, hogy le-telzi a' Fő-Fegyver-Tárnokságot, és ezen tisztséget Marki *Cornwallis*, vagy Lord *Amherst* nyeri el.

Dec. 22-dikén érkezett a' *Falmouthi* Ki kötő-helybe, *Arethusa* Fregát Kapitánya, *Pellew* Úr, olly hírrel: hogy harmintz-egy első-nagyságú, és tíz középzerű hadi hajók járkálnak fel 's alá *Scilly-Islands* és *Ouessant* között.

(*Scilly-Islands* (frantziául: *Sorlingues*; németül: *Sorlingische Inseln*) nevezettel, 145 Nagy-Britanniai apró Szigetek neveztetnek, mellyek az Angliai, Hiberniai, és Frantzia-Országi partok között fekszenek; *Ouessant*-nak pedig, a' Bressi Ki-kötő-helyel által-ellenben lévő eggynehány Frantzia Szigetetskék hivattatnak.)

Ezen hírnek vétele után, parantsolatok küldettek tüstént a' *Portsmouthi*, és *Plymouthi* Ki kötő-helyekbe, hogy minden ott lévő hadi hajók fel-készíttessenek, 's Lord *Howe* hajós-seregével eggyütt tengerre szállyanak.

Guadeloupe Amériikai Szigetben, megmaradt vala még az Anglusok' kezénél — a' minapi Tudósítások jzerént — *Mathilde*' Vára: hanem Oct. 20 dikán, ezt is körül vették, 400 Frantziák, és 7000 Sze-

retsenek. Benn a' Várban, négyszáz-húsz
 Anglus Katonákkal volt *Prescot* Generális.
Spanyol Országból —

A' Madriti Udvari Újságnak második
 Decemberi Darabjából: — „Tizenkét
 ezer Frantziák támadták vala meg Nov.
 24 dikén, a' *Navarrai* Spanyol Sereg' bal
 szárnyát, *Ilzornál* és *Beriosnál*. Gróf *Co-*
lomera, a' ki Fő Kormányozója a' *Navar-*
rai Sp. Seregnek, mindjárt ott termett, és
 már reggeli hat órákor igen tüzes viadal-
 ban találta a' két Félét. A' Spanyolok,
 olly állhatatos vitézséggel tartották mago-
 kat; hogy végre a' Frantziák, *Belzunce-*
hez, és *Amozhoz* vonultak vissza. Sietet-
 ezentúl Gróf *Colomera* a' jobb szárnyhoz,
 mellynek Vezérje, *Crespo* Generálieute-
 nánt, meg-támadta vala az ő rendelésse
 se szerént az ellenséget, 's a' *Sorauen*, és
Olave felett fekvő Magasságokat el-fog-
 lalta: mellyeket, a' *Gallítziai* Vadászok,
 és *Ultonia* Batalionja, vett parantsolatjok-
 hoz képest, mind addig, hathatósan vé-
 delmezték, nagy számú ellenség ellen, míg
 el-érkezett a' vártt segítség. Tartott még
 ezentúl, egynehány órákig a' tüzelés, míg
 t. i. újj segítséget nem kaptak a' Spanyol-
 lok; a' midőn, mindenünne vissza-nyom-
 ták a' Frantziákat, 's *Olave* Várát, nem
 különben minden Magasságokat (gerénde-
 ket) is el-hagyatták azokkal. “

„A' *Kataloniai* Sp. Sereg' Néhai Fő-

Vezérjének *dell' Union* Grófnak el-estte, közönséges bánatot okozott. Markéz *de las Amarillas*, a' ki által-vette utánna a' kormányozást, minthogy nem vólt bizonyos felőlle, ha vallyon el-esett e' valósággal; vagy pedig rabbá lett Gróf *dell' Union*? írt ez eránt *Perignon* Generális-hoz, a' ki t. i. lett, *Dugommier* helyett, az e' tájjon lévő Fr. Sereg' Fő-Vezérjévé, kitől, olly feleletet vett; hogy valósággal *Rourenél*, közel egy Kápolnához, talál-tatott halva, 's nevezetesen két flinta-go-lyóbisok által meg-lövettetve Gr. *dell' Uni-on*. Bizonyította egyszersmind, a' maga előtt vóltt Fr. Vezérnek Gen. *Dugommier*-nek is, 17-dik Nov. ben történt halálát, 's meg-írta minden környülállásait, ezen — *mint ki fejezte magát* — az egéllz Spanyol Seregre nézve, igen szomorú eset-nek. “

Újjonnan, 's még pedig szaporánn va-ló Katona-szedés eránt tétetett Rendelése-ket a' Spanyol Felség. Sok milliónyi Ob-ligátziókat (Kötelező papirossokat is) in-díttatott folyásba, hogy ezeknél fogva, a' Királyi-kasszába gyűjtetessék-bé, az Or-szágbán kerengő kész-pénz, melly, a' Se-regeknek fizetésére, szükségesképpen meg-kívántatik.

Minthogy a' Föld-népe, reá szánta ma-gát ugyan a' fel-fegyverkezésre: de a' Ki-rályi Fegyvertárak igen ki-ürültek; sok

Fegyver-fabrikákat is el-vett az ellenség; ez okonn, Kommisszáriusok küldettek *Biskája* Tartományába, olly értelmű Királyi parantsolat mellett, hogy vigyék minden Lakosok a' magok fegyvereiket, ezen Kommisszáriátushoz, melly azokat megfogja vizgáltatni, 's ha szükség lesz, jobbítottatni, és úgy osztatja ki annakutánna.

Barcellona Városából Nov. 30 dikán: „Az első hír, sokkal nagyobbnak hirdette ki, mint sem vólt valósággal, a' Spanyoloknak akkori veszteségjeket, midőn vissza-vonták vala ezek magokat *Gironához*. — *Katalonia*' Tartományának lakosai, százötven-ezer embernek való fegyvert kértek *Madridből*, olly ajánlással, hogy készek ki állítani annyi számú Népet, a' Tartománynak védelmezésére.

Genuából Dec. 31-dikén: — „*Rosas* Spanyol Ki-kötő-helyből, ma érkezett ide egy hajó, négy napokig tartott utazása után, 's meg-tzáfollja azt a' hírt, mellyet, *Rosas* meg-vételéről költöttek némelly Frantziák. Beszéli azt is, hogy tizenegy első-nagyságú, és 26 könnyűzerű Spanyol hadi hajók védelmezik ezen Ki-kötő helyet a' Fr. hajók ellen.“

A' Fr. Nemzeti-gyűléssel következő summájú Tudósítást közöltetett Jan. 2 dikán, a' Közjóra ügyelő Deputáció, *Carnot* által: „Fel-adtunk (denunciál-

tunk) már mi Néktek, egy Faktziót, melly, azt a' hírt terjesztette, hogy a' Kormányfőék, Békességről alkudozik; hogy reménység lehet a' Ki költözteknek visszahívattatásához; és a' halállal büntetettek' szententziáiknak meg vizsgáltságához; hogy harminz-ezer emberünk veszett el *Hollandiában*; és különbözőkülönbféle szerentsétlenségek érdeklettek bennünket. — Mindég győzedelmek által feleltek Seregeink, az efféle álmodozásokra. A' *Rajnai Sereg*, adta a' maga feleletjét, a' *Mannheimi híd*' híres Erösségének meg-vétele által. Az *Északi (Sereg)*, felel ma, *Gravenak, Bommelwert Szigetnek*, és *St. Andre Várának* meg-vétele által, mellyek, a' Közönséges-Társaság' hatalmában vagynak. (De már *Bommelwert Sziget* nintsen, a' fellyebb előadott *Dordrecht* levél szerént.) Ugyan ez a' Sereg, meg-verte, a' *Bréda* előtt bé-sántzolva vóltt ellenséget is. Tsupán a' puska-tső-szélekre fel-vontt péterkésekkel estek nekik Katonáink a' *Waal* túlsó partján készültt batteriáknak, el-vettek hatvan ágyúkat; és el-kergették az ellenséget. — Híd-szolgalatot tett nékik a' jég. — 158 ágyú, 1600 foglyok a' *Gravei* őrizeten kívül, 300 lovak, sok bagázsia 's munízió, és egy Regiment' kasszája, vóltak a' gyümöltsei ezen győzedelemnek.

Rasileából írják, hogy Gróf *Golz*, a' ki *Parisi* Követje vala ennekelőtte a' Ber-

lini Udyarnak : mostanság pedig, titkos kommisszióval küldetett a' Prussziai Király által, *Basileába*: onnan, *Párisba* indította légyen, a' mellette lévő Titoknokot.

A' *Rajnai* Választó Hertzegi Kerület meg-kérte, Császáz Ő Felségénn kívül, a' Prussziai Királyt is, hogy ez a' Felség is igyekezzen maga közbe-vetése által Békességet munkálódni a' Német Birodalomnak. Igérte válasszában a' *Prussziai* Király, hogy valami tölle ki-telhetik: mindent el-fog követni Ő Felsége is maga részéről a' végre; hogy kívánt tzellyát érhesse a' *Rajnai* Kerület-gyűlés, melly tzelnek el-érhetését reményli is.

Frantzia - Ország.

A' *Maximumot* meg-határozott, vagy az eleségek' és portékák árrát ki-szabott Törvénynek el-töröltetéséről tettünk már a' minap egy szóval emlékezetet. Az el-töröltetést magában foglaló Törvény' eleibe egy Hirdetményt (Proklamátziót) is dolgoztatott ki a' Nzeti-gyűlés a' maga Deputátziói által, melly Hirdetmény Decemb. 29-dikén olvastatott fel *Johannot* nevű Tag által, 's ugyan akkor helybe is hagyatott. Imhol vagynak ennek némelly Tzikkelyei: „Frantziák! az okosság, egyeneség, és a' Közönséges-Társaság' hafzna, régtől fogva ellene vóltak már a' *Maximum*' Törvényének; a' Nemzeti-gyűlés,

vissza-vefzi azt. Midőn ezt tselekefzi: jól tudja, minémű környülállások között legyen? Előre látja, hogy igyekezni fognak a' rossz-lelkűek, azt hitetni el a' könnyen hívőkkel, hogy minden gonoszok, mellyeket a' *Maximum*' Törvényre okozott, annak el-töröltetéséből származtak. De a' ti hív Képviseleitek nem vették számba önnön veszedelmeket: tsupán a' köz-hasznót tartották szemek előtt.

Ez az a' szerentsétlen Törvény, melly, a' kereskedésnek és földmivelésnek megromtása által, mindenünkből ki fogyasztott bennünket. A' nyügökből ki menekedett szorgalmatosság, és az újjá született kereskedés, szaporíthatják a' mi gazdagságunkat, 's abbéli tehetségünket, hogy önnön produktumainkért külföldieket szerezhessünk bé magunknak. De azok nem olly egyszerűbe tehetnek jót, ennyi nyomorúságok után; mint a' millyen szorgosok a' mi szükségünk. Eggy hirtelen-való újj-rend-kezdés, eggy változtatás is, bár melly hasznos legyen az különben: soha meg nem történik valami zavarodás nélkül, és tsak nem mindenkor, nehézségekkel vagy on egybe köttetve. Az a' hamarkodás, mellyel ezen szempillantásban, bé - akarták a' Polgárok szerezeni akármitsoda árron is magoknak, az élet' fenn-tartására szükséges dolgokat; és az idő alkalmatlansága, szükségesképpen azt okozták, hogy drágaságot kelles-

sék szenvedni egy kevés ideig ő nékiek. Még tsak egynehány napokig legyünk békességes-tűréssel: 's meg-fogjuk tapasztalni egy oly Végzésnek boldog következéseit, mellyet, rágalmazni fognak kétség kívül a' Rosszakarók: de a' mellyet, a' Nép' java kívánt. Ofzollyon el minden félelem. — A' Kormányzék vígyáz éjjel és nappal. Mindent várnak a' ti Képviselőitek, attól a' természeti tulajdonságtól, melly, különbözteti a' Fr. Nemzetet: 's ígérík, hogy nem lesz szükség eleség' dolgából. Őt esztendei munkákat és áldozatokat, ne tegyetek ki veszedelemre: és a' Szabadság' Angyala, győzedelmeskedni fog most minden indulatokon, még a' szükségeken is, és az elementumoknak mostohaságán. — A' ti ellenségeitek, mozgolódnak alattomban, 's igyekeznek el-tsábítani a' Népet: de a' melly, bé-dugja füleit a' hitetlen intselkedések előtt. — Az igazság, és okosság, vissza fogják hozni lassanként a' bővséget. A' nagy lelkű Nép, aratni fogja önnön Virtusainak gyümöltseit: és az ő boldogságának szemlélésébenn, jutalmokat fogják találni az ő Képviselői.

Ezen Proklamátzióinak helybe-hagyása után, sok vetélkedések voltak azon Végzésnek vissza-vételéről, mellynek ereje szerint, el-petsételtettek (sequestráltattak), a' hadat folytató eggyesültt Hatalmasságok'

Alattvalóiknak, frantzia földönn lévő jószágaik. Végre ugyan tsak vissza-vette a' Nemzeti-gyűlés az emített Végzést, minden egyéb idegen Vagyonokra nézve; tsupán a' *Sz. Károly*' Bankójára nézve nem, melly, *Spanyol-Országé*.

Robespierre' Tirannusságá alatt olly Törvény hozódott Májusnak 26-dikán, az Anglusokra és Hannoveránusokra; Augustusnak 11-dikén pedig a' Spanyolokra nézve, hogy valakiket érhetnek azok közül a' Frantzia Katonák; meg ne hagyják életbenn. Ezen Törvényt vissza-vette a' Nemzeti-gyűlés Dec. 30-dikán: 's visszavévő Végzésében, olly ki-fejezésekkel élt a' többek között: „hogya az említett Törvénynek hozására nézve, tsalárdsággal lo-pattatott ő meg; és hogya az a' Törvény, ellenkezik az ő Katonáiknak érzékenységeikkel, a' kik tudnak győzni, de a' meggyőzetteknek le-öldösésétől idegenek:

Elegyes Tudósítások.

Londonból Dec. 26-dikán: — „Ezekben a' napokban tanátskozást (konferen-tziát) tartott Gr. *Woronzoiv* Orosz Követ, *Pitt* Ministerünkkel. Úgy hallatik, hogya hathatósan fogja az *Orosz Tsálszárné* segíteni *Nagy-Britanniát*, a' Frantziák ellen való hadnak folytatásában, és hogya e' végett, szövetséget köténdenek a' két (t. i. a' *Pétersburgi és Londoni*) Vávarok egymás-

sal. Lengyel - Ország' sorsára is nagy figyelmetességét mondatik fordítani a' mi Udvarunk.

A' Dámák, újj tanúságot vehetnek, a' tüztől való őrizkedésre, *Louise* Prússziai Királyi Hertzeg-asszonynak példájából, ki is a' Kandalló' tüzénél állván Jan. első napján reggel magánosan, csak azon vette észre, hogy meg-gyúladt rajta, a' hajpor ellen való köpönyegje. Szerentsére hirtelen érkezett segítség: azért is kevés sérelem esett a' Hertzeg-asszonyban.

Magyar Ország.

T. *Tahy* Antal Úr, Ns *Toha* Vármegyének E. Tábla-Bírája, több rendi éli hív szolgálatjaiért, Udvarnoksággal (Aulae Familiáritással) való meg-tiszteletést nyert Ö Felségétől.

A' második *Báni* Regiment' Oberstierét M. *Simonovich* János Urat Magyar Nemességre emelték Vitézi érdemei.

B e t s.

Az itt lévő Közönséges - Ispotálynak, különbkülönbfele Osztályaiban maradtak volt az 1793-dik esztendőbeli Decembernek utolsó napján: 1182 Betegek; 95 Anyák és 25 Gyermek; 's 216 háborodott-elméjük, mind öfsze 1518 Szemelyek. A' közelébb múltt 1794 dik esztendőn által bé-vevődtek ezen Közöns. Ispotályba újjonnan: 11121 Betegek; 1768

Anyák és 167 tébolyodott fejűek, összességel: 13056 Személyek. Meg-haltak a' Betegek közzül 1717-en; ki-botsáttattak pedig meg-gyógyúlva, 9482-en; a' Szülő-házban meg-haltak hét Anyák, 's ki-botsáttattak épenn 1765 en; a' Bolondok' házábann meg-haltak 51-en, 's meg-gyógyúltak 77-en. A' Szülő-házban Világra jöttek 1826 Magzatok. — 1794-dik esztendő' Decemberjének 31 dik napjaun maradtak azon Ofztályaiban a' Közöns. Ispotálynak, mellyben a' Betegek feküsznek, 1104 Betegek; a' Szülő-házbann, 91 Anyák, és 12 Gyermekek; a' Bolondok házában 255 eszelősök, mind öfsze 1462 Személyek.

A' Ts. K. örökös Tartományokbéli hufzonkét Ispotályaiba a' Misericordiánusoknak, 11,657 Betegek vétettek fel Nemzet-és Vallás-különbség nélkül, a' múltt 1794-dik esztendőben. 10,521-en meg-gyógyúltak, nállok; 903 an a' Gyógyúlok' házázába vitettek; 1136-an meg-hóltak.

Tudósítás.

A' Vátzi Posta-hivatal, minden hozzá tartozó készületekkel együtt el-adó. — A' melly Úri embernek kedve lessz a' megvevéséhez: értekezhet 's végezhet ez cránt a' mostani Vátzi Posta-mester Úrral.

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

XXXXXXXXXXXX

8.

Költ Bétsben, Boldog-Állz. Havának (Januáriusnak)
27-dik napján, 1795-dik Elzetendőben.

Hadi Környütlállások.

Moguntziából Jan. 15 dikén: — „Ügy
vesszük észre, hogy naponként kevesedik
a' Frantziák' száma, Városunk előtt. *Mom-
bach*nál nevezetesen, alkalmas erővel vól-
tak: 's most már igen kevesen vagynak. “

„Ma megént 650 Szeresszánusok ér-
keztek ide. “

Regensburgból Jan. 7-dikén: — „Tsá-
szár Ő Felségének olly értelmű Írását köz-
lötte az itt lévő Tsászári Kommisszárius, a'
Német - Ország-gyűlési Követekkel: hogy

örömmel szemlélte légen Ő Felsége, az Ország-gyűlésnek utólszori protokollumait (Jegyző könyveit), melyekből ki-tettzik, hogy a' Német-Birodalom' Rendjeinek nagyobb része, szükségesnek ítélte a' hadi készüllet'-tétéleknek olly móddal való folytatását, hogy ötförte nagyobb számú Katonaságot állíttson kiki egy Rend, mint szokott más közönséges hadi alkalmatosságokkal: melly ötförözött ki állításnál fogva elegendő fegyveres erőt lehessen szembeszállítani a' számos Ellenséggel, 's úgy kezdeni a' Békesség-alkuhoz: ehez képest, parantsolatja vagyon néki (t. i. a' Tsászári Kommisszáriusnak) kérni a' Követeket, hogy ezek sürgessék a' Kontingentziáknak, a' Birodalmi-sereghez első Februáriusra lejendő szállíttatásokat. "

Frigyes-Belgyiomból —

Hágában, Jan. 7-dikén költt officialis (hivatalbéli Tudósítás: „A' Frantziák, ismét által nyomúttak a' *Waal* vizéum, két tsapatokban. A' bal tsapat, *Gorkum*, (vagy *Gorinchem*) felé fordúlt: de, által nem ronthatott még, a' *Merwen*. (*Merwenek* neveztetik a' *Waallal* eggyesültt *Móza* vize, mellynek jobb mellyéken fekszik *Gorkum*; bal mellyéken pedig, közel *Gorkum*-hoz, *Workum*) — *Fridrik Orániai* Herceg, *Dordrecht*-be szállította által *Gorkumból*, Jan. 5-dikén, a' maga fő-quártélyát: mivelhogy el-foglalták a' Frantziák

Werkendamot, melly; a' *Merwe'* bal-mel-lyekén fekszik ugyan: de *Gorkumon* alól nem mészire. *Werkendamnál*, szeretne által jöni az ellenség: de nehezen jöhet által: mivelhogy 3 ölnyi szélességű nyílás vagyon a' *Merwe'* jegénn; *Gorkumtól* fogva *Dordrechtig*. — A' másik frantzia tsapat, balta hagyván *Workamot* és *Lövensteint*, meg-támadta a' *Bommelwart* Szigetből *Thuilt*, (melly; a' *Waal'* jobb-mel-lyekén fekszik) 's el-nyomta ezen Helysegből az *Anglusokat*. Mivel úgy mutatták a' környülállások, hogy többre szándékozik az ellenség: ez okonn, a' *Hollandus* nagy ágyúk *Arnheimba* szállítódtak. — *Nimwegen* és *Thiet* között *Dodenwartnál* is által szállottak a' *Waaton* Jan. 7-dikén a' *Frantziák*, 's *Lingeig* nyomták az *Anglusokat*. (*Linge*, a' *Waal* és *Rajna* között; hosszában folyó vizetske). Illy környülállások között, Hadi-tanáts tartatott *Utrechtben*, 's a' végeztetett; hogy Jan. 9-dikén meg-kell támadni az ellenséget. De nem tellyesedhetett ezen Végzés, mivel nagyobb számmal vólt az ellenség, mint a' *Mieink*: minekokáért kéntelenítetett az egyesült *Sereg* el hagyni, a' *Rajna* és *Linge* kö eit is. és magát egészen a' *Rajna* és *Leik* vi-zei megé vonni. — Még ugyan *Utrechtben* vagyon az *Anglus* *Sereg*-osztály fő-quártélyja: de a' mint foly a' híre, *Deventerbe* (*Daventria* Városába) fog általa

tétetni. A' Hannoveránusok, Osnabrück-be küldik nehezebb bagázsiákat: a' Tsász. Kir. iak pedig Münsterbe.

„Pichegrü Frantzia Vezérről azt halljuk, hogy Jan. 9 dikén Cleve Városá felé indult, a' hová nagy számú Frantziaság is takarodott. Az a' tzellya Pichegrünek, hogy az eggyesült Seregek' eggy részének, Cleve tájján adjon dolgot.“

A' Hollandiai leg-újabb Tudósítások Szerént Dordrechtet, 's Rotterdamot is elfoglalták a' Frantziák.

Nagy-Britanniából. —

Az Ország - Gyűlés' Második Táblája előtt, Dec. 30 dikán tartott Beszédjéből Pitt Úrnak, még ezeket közöllyük: „Elnézhetnénk e' mi, hogy Ausztriai-Belgyiom, az ellenség' kezei között maradjon? Nem, — Tselekedhetnénk e' mi, olly hitetlenséget, hogy a' Napnyugoti-Indiában nyert Birtokoknak, kezeinkből való kibotsátása által, ezeknek Lakosait, kik magokat, Nagy-Britanniai óltalom alá adták, prédaúl engedjük az ő Gyilkosaiknak. Olly állapotba helyheztenénk e' a' Jákobínusokat, hogy a' Szeretseneknek felzabadítása által, a' leg-rententőbb Icenákat eszközöllyék a' mi Szigeteinkben? Ezek következnének pedig a' Status quoból, (az az: ha olly feltétel alatt köttenék Bekesség, hogy érje meg mindenik hadakozó Felazal, a' mit bírt a' had előtt) es melly ke-

vés reménység vagyon még ahhoz is, hogy meg-elégednének ezen fel tétellel a' Frantziák? — A' két utolsó esztendőekben, 320; általlyában pedig a' Revoluzió alatt, 400 millió font sterlingre ment már az, a' mit ki-adtak a' Frantziák: lehetetlen tehát, hogy soká viselhessék már a' had' terhét. Tegyük fel, hogy Békességet köt *Hollandia*: még ebből nem következik, hogy Mi, ha segedelem-pénzt fizetünk *Ausztriának*; és *Spanyol-Ország*, 's más Szövetségeseink mellettünk maradnak, hogy tzelunkat ne érjük jövendőben, melly tzelnek elérésétől függ *Európának* boldogsága, sőt meg-maradása is.

Fox Úr, szólott *Pitt Úr* után. — Hogy a' Frantzia Közönséges-Társaságnak fenn-maradásából, más Státusoknak velzedelme nem következik: igyekezett, *Dániának*, *Svéd-Orzágnak*, *Helvétziának*, és az *Amérikai Közönséges-Társaságnak* példájokkal meg-mutatni, úgymint a' mellyek, eggyesülésben vagynak — úgymond — a' Frantziákkal, meg se' vesztegettetek meg, és ezt különösen az *Amérikai Köz. Társaságról* annyira meg-esméri a' *Nagy-Britanniai* Ministériom maga is, hogy még azolta, Szövetségre is lépett velle. — A' Békéllésnek meg-próbálásáról azt ítélte, hogy most se' alatonítóbb az, mint vólt az *Amérikai had'* alkalmatosságával. — A' Frantzia papiros-pénzeket hasonlította az *Amérikaiakhoz*, mellyekből már most nagy

hasznot vesz az *Amérikai Közönséges-Társaság*, ámbár nem vett is eleintén.

Londonból Jan. 3-dikán: — „Éggy az ide való Újságok közzül, 69 re telzi a' frantzia első nagyságú hadi hajók' számát, 78 ra pedig a' középszerűekét: százhuszonegyre summállya ellenben az ánglus első nagyságú hadi hajókat, 's százhuszonkilentzere a' középszerűeket; ide értvén azokat is, a' mellyek most orvosotlatnak; és a' mellyek most készítettnek újjonnan.“

„*Északi-Amérikanak Martinique* nevű Szigetjébe, Novemb. 14 dikén érkezett *Caldvell* Admirális egy, 74 ágyús; és két kisebb hadi hajókkal. Onnan ment *Guadeloupe* Szigetjébe, a' hol *Matilde* Várát, *Ánglus* Generalis *Prescot* bírta vala meg akkor.

„*Lloyd* Kávé házabéli Előadás szerént, 1793-dik esztendőnek első Februáriussától fogva 1794-dik esztendőnek 26-dik Decemberjéig, háromszázhetvenhárom hajóktól fosztották meg az Ánglusok a' Frantziákat, oda számlálván a' *Tulomból* elhozott, és a' Lord *Howe* által is, résszerént el fogatott, résszerént el süllyesztetett fr. hajókat. A' *Spanyolok*, huszonkét fr. hajókat vettek el az említett idő alatt. A' *Hollandusok* négyet — A' Frantziák, 820 ánglus; százegy hollandus, és 36 spanyol hajókat nyertek azon idő alatt, mind öllze tehát 957 hajókat: de a' mellyek között, csak egy első nagyságú, 's 3 középszerű

és két kisebb hadi hajók vagynak; a' Frantziák ellenben hatvankilentz hadi hajókat vesztettek, ide nem számlálván a' tulajdonképpenvaló rabló-hajókat.

Frantzia-Országból —

Párisból Jan. 8-dikán: — „*Tulonhoz* annyi Katonaság takarodik, hogy már nem is fér abba belé magába; hanem a' szomszéd Helységekbe osztatik fel. Oda vitettek azok a' sok ágyú is, mellyek, *Antibesnél* vóltak. A' tengerre szállható hadi hajók, mind kézzen vagynak az indulásra. A' rajtok való Népből, senki se' jöhet ki többé a' szárazra. — Ezen rendkívül-való készületeknek egyenes tzéllya nem tudatik még bizonyosan.“

„A' Nemzeti-gyűlés, olly Tudósítást vett *Nántesből*, hogy a' *Ligeris (Loire)* vizének, tengerbe való szakadásához, eggy ánglus hajó érkezett; a' melly 180 frantzia hadi foglyokat akart vala *Londonba* vinni: de felül fordúltak a' Frantziák: 's magok helyett, az Ánglusokat tették rabokká, és önnön hajójokon hozták azokat fogva a' frantzia parthoz.“

Párisból Jan. 9-dikén: — „Ennek-előtte *Helvétzián* által jöttek ide, a' *Londoni Újságok*, következésképpen, nem vehettük őket elébb, hanem, el-indíttatások utánn húsz 's 24 napokkal: ma ellenben az a' különös dolog történt, hogy *Újságaink*, 29 dik *Decemberi Londoni Tudósításokat* közlöttek. Ennek nem gondol-

hatjuk egyéb okát: hanem hogy *Hollandiával*, leg-alább, ennek egy részén által való kommunikációnk ismét helyre-állott. “

„ A' *Bresti* nagy hajós-sereg, ismét tengerre készült szállani Dec. 30-dikán. A' *Republicain* nevezetű 110 ágyús hajó helyett, mellyet el-süllyesztett Dec. 24-dikén a' nagy szélvész, *Rocheport* Városától vartak oda, *Fougueux* (Indúlatos) nevű, hasonló nagyságú hadi hajót. Az említett napon, egy *Chouan* (Rojalista) Batalion is érkezett *Brestbe*, 's arra ajánlotta magát, hogy minekutánna hallotta volna az *Amnestiát* (Minden meg-történteokről való el felejtkezést) hirdető Végzését a' Nemzeti gyűlésnek: kész lessz, a' Közönséges-Társaság tengeri Regimentjei közzé bé-iktattatni. Temérdek sokaság tódult össze, ezen *Chouan* Batalionnak szemlélésére, a' melly, rossz öltözetű, és a' britannus nyelvnek alább-való neménél egyebet nem értő fegyveres parasztokból állott. “

A' *Bresti* Ki kötő helyben készítenek most: egy, 130 ágyús hajót *le Vengeur du Pais* (Hazáért bosszút-álló) nevezetűt; és három 74 ágyúsokat. — A' l' *Orienti* Ki kötő helyben, egy 80; 's két 74 ágyúsokat, és négy Fregátokat. — A' *Rocheporti* Ki kötő helyben: egy három hídas; egy 80; egy 74; 's eggynehány közép-szerű hadi hajókat. — — A' melly öt első

nagyságú hadi hajók most készülnek *Toulonnál*: a' már ott készen álló 16 elős nagyságú hadi hajókkal eggyesülve, fognak a' jövő tavasszal, eggy különös hajós-sereget formálni a' Közép-tengerenn. "

Elegyes Tudósítások.

Basileából Jan. 12-dikén: — „Ma este vére váratik ide *Barthelemy* Frantzia Követ. Báró *Stael*, a' *Svéd* Udvarnak néhai *Párisi* Követje, tegnap előtt érkezett ide vissza. A' Frantzia Udvarnál utolsó *Pruszus* Követséget viselt Gróf *Golz* is, itt múlat mind ekkoráig. "

Basileából Jan. 14-dikén: — „*Barthelemy* Úr el-érkeze ide tegnapelőtt délután, 's mindjárt tegnap, eggy Beszélgetést (Konferenziát) tartott *Golz* Gróffal. "

Brüsszelből Jan. 5-dikén: — „Vissza érkezvén ide *Párisból* *Hausmann* nevű Tagja a' Fr. Nemzeti-gyűlésnek, olly kemény parantsolatot hozott magával, hogy ismét öt millió lívert állíttson ki Városunk, a' Fr. Közönséges-Társaság számára: még pedig eggy hónap alatt: mert ha nem: úgy az eggy hónapon túl, minden napért, ötven ezer lívert kell tóldani az említett öt millió líverhez. "

Livornóból Dec. 31-dikén: — „Eggy *Dánus* hajó jött *Marszília* Frantzia Város-tól, a' hová sok bé-sózott halat viitt volt, 's a' mint mondja, jó árron el-adta azt. Ez hozta azt a' hírt is, hogy kevés napok

alatt, száznál több hajók érkeztek az említett Városhoz, mellyek, élettél 's egyéb eseményekkel voltak meg-terhelve, 's hamar eladták jószágjokat kész-pénzen. "

Pétersburghól írják, hogy Frantzia Gróf *Montaigu*, a' ki Capitain-Lieutenánti tisztséget viselt vala két esztendőktől fogva, a' Fekete-tengéren lévő *Orosz* hajós-seregnél, fogva vitettetett *Pétersburgba*, a' hol minekutánna meg-itéltetett volna: fel-vitetett egy, a' végre készültt magas alkotványra, mellyen el-töretett a' feje felett, a' kardja, le-vonatott rólla a' *Formaruha*, 's illy gyalázatosan kasszáltatva, *Siberiába* küldettetett egy *Klasmomba*, örökös fogságra. A' vétke abban állott, hogy levelezett a' *Párisi-Gyűléssel*, mellytől, nagy ígéretet vett, ha fel-fogja gyűjtani az említett hajós sereget.

Varsóból Jan. 9-dikén: — „ Olly nagy a' szükség, és inség ezen Városban, a' millyent képzelni se' lehetett, a' boldog időkben. A' Gazdák, nem tarthatván többé lovaikat, ki-verik az utzára, a' hol ezek szegény párák el-dülnek 's éhel vesznek el. De ez még, tsak kezdete a' nyomorúságoknak: minthogy pusztákká lettek az utolsó *Revolutzió*, és *Had'* alkalmatosságával, minden *Tartományaink*. El-égték a' leg-szebb faluk, 's üressen hevernek, a' magok hamvaikban és össze-romlott rakásaikban el-temettetve. A' leg-termékenyebb szántó-földeket senki se' mivelé,

„A' Király, Jan. 7 dikén indúlt el innen *Grodno* felé, az Unokájával *Hg Poniatowski* Jóseffel; Gróf *Kicki* Fő-lovász-terrel; és *Gorzencki* Generállieutenántal. Orosz Kötésök által vitettetett: mint-hogy a' *Lithwania* felé szolgáló posta-úton, sok Státziókat el hagytak a' Postamesterek, az eleség' nem léte miatt; a' kik helyben maradtak is; ló nélkül vagynak. Annyi holmijét küldözgette el maga előtt a' Király *Grodno*ba; mintha soha se' fogna többé ide vissza jöni. Mi légyen erántta az *Orosz Tsászárné'* akaratja: azt *Grodno*ban fogja közzévilátoztatni a' Királynak *Hg Repnin,*“

„Az itt lévő Ministerjeikkel a' Külső-Udvaroknak, olly Jelentést közlött, Orosz Követség Tanátsosa *Düwou,* hogy mivel már itt nincs többé Királyi Udvar: tehát ezentúl úgy fognak nézetni az említett Ministerek, mint Magános személlyek.“

Frantzia - Ország.

Seguin Polgár, olly módját találta fel a' bőr-készítésnek, a' melly szerént, jobb bőrt lehet készíteni tizennégy napok alatt, mint vólt az előbbeni. Tudósíttatván ezen új találmányról Jan. 3 dikán a' Nemzeti-gyűlés, mindjárt közönségessé tétette azt, nyomtatott Híradásban, 's a' Találó eránt azt végezte, hogy segíteni kell *Seguin* Polgárt mindenképpen, hadd legyen tehetsége, nagy mérékben készíttetni bőrt, az általa fel-találtatott mód szerént.

A' 3 dik Januáriusi Ülésben végezte a' Nemzeti-gyűlés azt is, hogy az első Nemzeti-gyűlés által ki-rendeltetett háromszáz ezer líver osztattassék ki az érdemes Tudósok, és Mester-emberek között, olly formán: hogy némellyeknek közzülök adattassék három három ezer líver; másoknak két két ezer; másoknak ismét, tizenöt 15 ezer líver. — Három 3 ezer lívert nyertek: *Adanson*, Természet-visgáló; *Anquetil*, l' *Esprit de la Ligue*, és l' *Esprit de la Fronde*, tizimű Könyvek' Szerzőjét; *Bitaubé*, a' ki *Homérus* Görög Poétát, frantzia nyelvre fordította; *Bossut* Geometra; *Brequigny* Frantzia-Ország Historiájához tartozó Munkák' Írója; *Brisson*, Természet-visgáló; *Cousin*, Geometra; *Corneille d' Angely* a' néhai híres *Corneille*' Unokája; *Delille*, a' *Virgilius* Georgicáit fordította frantziára; *Delille de Salles*, *Philosophie de la Nature* tizimű Könyvnek Írója; *Ducis*, Szomorú-játékok' Szerzője; *Dumesnil* Polgár-asszony, Szomorú-játékos; *Cotte*, Ég-visgáló; *Dutheil*, a' ki, *Eschyles* Görög Poétát, frantziára fordította; *Guignes*, Napkeleti nyelvek körül foglalatoskodó Tudós; *Gaillard* Historikus; *Garnier*, Historikus; *Hermann* (Strafsburgi) Természet-visgáló; *Jaurat*, Ég-visgáló; *la Harpe*, Litterátor; *la Lande*, Ég-visgáló; *Lamarck*, Természet-visgáló; *Larcher*, a' ki *Herodotus* Görög Histori-

kust, frantziára fordította által; *Lebrivand*; *Lebrun*, Lyrikus Poëta: *Lemierre*' Övegye; *Marmontel*, Litterátor; *Maluit*, Geometra; *Messier*, Ég-visgáló; *Montuclat*, a' Matematika Tudományok' Históriájának Írója; *Oberlin*, (Strafsburgi) nagy esmérője a' Könyveknek; *Palissot*, Litterátor; *Pingré*, Ég-visgáló; *Poinsinet de Sivry*, Litterátor; *Pougens*, Litterátor; *Richard*, Termézet-visgáló; *Rochon*, az ez előtt *Parisban* volt Tudományok' Akademiájának Tagja; *Saint Lambert*, *Poëme des Saisons* című Könyv' Írója; *Turpin*, Historikus; *Valmont de Bomare*, Termézet visgáló.

A' Nemzeti-gyűlésnek nyóltzadik Januáriusi Ülésében el végeztetett; hogy J n. 21-dik napján, az egész fr. földön, 's még a' Seregeknél is mindenütt Innep tartassék a' Frantzia Közöséges-Társaság' fundamentoma' meg vettetésének emlékezetére.

Béts. — Tsászárné Ö Felsége, változó egészségben volt, eggynehány hetektől fogva: de már jobban kezd lenni.

A' napokban érkezett ide Gróf *Harrach* Ferentz, d' *Alton* Reg. béli Kapitány, egyenesen *Parisból*. Beszéli, hogy a' míg *Parisban* volt: éppen az alatt történt ama' nevezetes protzellzusú Nemzet-gyűlési Fagnak, a' Robespierriista *Carriernek* gilljotúnoztatása. Meg nézte a' Nemzeti-gyűlést is. Tulajdonképpen való szükséget, eleseg', vagy ruha' dolgaból, nem vett ész-

re: de nagyobb drágaságot tapasztalt lenni, mint akármely nagy Városokban. — Gróf *Harrach*, a' múlt nyáron esett vala fogságba, a' *Charteroi* garnizonnal (Orizzettel) együtt. Sok ideig *Medon* nevű Várban tartatott, a' hol tíz kőszárokat kapott naponként: melyekből, mivel igen nyomorúttan elhetett volna a' nagy drágaság miatt; hazúl e' kaphatott pedig pénzt, a' környülállásokra nézve: tehát papiroslámpásokat készített, 's azokat el adogatta: úgy segített magánn. Reája esmértek ott némelly Fr. Tisztek, kikkel nagy emberséggel bánt vala egykor e' mostani háború' alkalmatosságával: 's olly háladatoságot mutattak hozzá, hogy Közbenjárások, és Írássaik által, szabadságot nyertek véle a' Nemzeti gyűléstől, Hazájába való vissza-térhetésre. Szabadság kérés végett, maga ment Gróf *Harrach* Párisba, Fabrikáns név alatt. — *Medon* Várhoz közel tartózkodik most egy *Amérikai* Ember, a' kivel Gróf *Harrach* esmerettségbe esett. Tudván az, Gróf *Harrach*' szükségét, útra való pénzt ajánlott neki. A' Gróf el nem fogadta először az ajánlást: mivel a' pénznek vissza fizethetésében — *úgymond* — nem lát mód t. — „Ajándékozza azt — monda az *Amérikánus* — a' leg-első *Amérikai* Embernek, a' kivel talán fog találkozni. Ha nem találkozik: magamnak is vissza-juttathatja: ha megadja az Isten a' Békességet.

A' Magyar Királyi Testőrző Nemes Sereg-
 nél, mind elméjekre, mind szívekre néz-
 ve, magokat eleitől fogva, valóságos re-
 mekekké formált méltó Fiai közül Ha-
 zánknak, eggy vala Kapitány *Vékhelyi* (Ve-
 chelius) István. Ez a' közönségesen be-
 tsültetett, 's kedveltetett Úr, minekutánna,
 mind tanulás, mind társalkodás, mind sok
 szép utazások, és ritka tapasztalások által,
 olly meg-elegedéssel, 's gyönyörűséggel
 eggybe köttetett világi hofszas életnek ve-
 tette volna meg a' fundamentomait; a' mil-
 lyenre, igen kevesen juthatnak: — vélet-
 lenül, és szörnyű módra meg-ölettetve ta-
 láltatott önnön szobájában, Jan. 23-dik est-
 véjénn, tíz óra tájban — A' véres padi-
 mentomú és falú szoba', 's az abban el-te-
 rültt hóltt test, ifzonyító látást okoztanak.
 Tizenhét sebek találtattak a' testenn, mel-
 lyek között négy itéltetett a' Seborvosok
 által halálosnak. A' fő-kaponya bé vólt
 törve, ütés által. A' bal kis-újj külön he-
 vert a' testtől, nem különben két más fél
 újjak is rézsút el-tsapva; a' jobb kar, a'
 könyökön alól, egésszen majd a' hónallyig
 kétfelé hasítva szemléltetett. Fogak is vólt-
 tak ki-ütve; a' torok kereltül szúrva; 's
 a' mejj és szív is által döfve. A' jobb ma-
 rok, erőssen bé-tsukódva, és eggy fürt
 haját magában szorítva találtatott: a' meg-
 ölettetettnek önnön kardja pedig, el-tör-
 ve és véresen. — — A' mint lát-
 szott: ki-mosdott elébb a' Gyilkos a' vér-

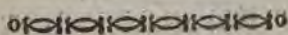
ből: úgy zárta a' Meg-ölettetetre az ajtót, el-vivén magával leg-alább is kilentz-ezer forintot, és az ezüst edényeket. — Ki lett legyen ez a' Gonosztévő? nem írhatjuk ugyan még egéllz bizonyossággal: annyit mindazáltal jelenthetünk, hogy eggy olly személyt érte az első gyanúság, kinek a' Meg-ölettetett Úr, nagy Jóltévője, sőt lehet mondani: Tartója vólt. Ennek neve: *Deling* Lörintz, született *Dánus* Fi; de az Anglus nyelvet is értette, és éppen azért járatta magához, a' néhai Kapitány Úr is, hogy gyakorolhassa véle magát az ánglus nyelvben. Élzr - vévén *Deling*, hogy el akarják őtet fogni: meg-szaladt: de tsak ugyan kézbe került, és mar által is jadtattott a' Politzáj által a' *Criminalenak*, 's innen lehet gyanítani, hogy sokakban utól vagyon már érve.

Pinetti Professor, ki-hirdette vala a' *Bétsi* Újság' Tóldalékjában: melly nagy betsülettel 's kedvességgel fogadtatott legyen *Bétsben*, minden Rendűektől! reményi — *úgymond* — hogy Magyar-Országban sem fog kevesebbel fogadtatni, a' hová minden órán le-szándékozik menni, remekjének mutogatására: de nem sült el szándéka, mert, ha egyebekben fortélyosan járzott is: el nem mesterkedhette mindazáltal, hogy meg ne esmerjék őtet eggy olly Tolvajnak, a' ki, tíz és eggynehány elztendőkkel cz előtt, szökött vala el az ide való tömlötzből.

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

9.

Költ Bétsben, Boldog-Állz. Havának (Januáriusnak)
30-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Osnabrück (Osnabruga) Városából, a
Vesztfáliai Német Kerületnek Jan. 11-dikén: — „A' Braunsvájgi Uralkodó Hertzegné, 's ennek Leánya *Carolina*, ki, a' Nagy-Britanniai Korona-örökösének, *Valis* Hertzegnek fog Felesége lenni: nyóltz napokig kéntelenítették itt vesztegelni a' *Hollandiai* egyesültt Sereg' környülállásai miatt: Jan. 8-dikán, ugyan tsak el-indultak innét, olly tzéllal, hogy tovább folytassák útjokat *London* felé: de ma este

K

ismét vissza-érkezének ide véletlenül: mint-hogy nem mehettek által *Hollandián*. — *York* Hertzeg bagáziája, és a' *Hollandiai ánglus* Sereg' nagy ágyúi is ide érkeztek mai napon.

Mühlheimből, (a' holvayon már egy időtől fogva, *Gróf Clerfayt* fő-quártélyja) *Jan. 15-dikén*: — „A' múltt éjtlizaka egy Staféta érkezett ide. Azolta mozgásban vayon minden a' mi *Városunkban*, és vidékjeinkben. *Gróf Clerfayt, de la Tour* Generálissal együtt, siettséggel indultak innen ma reggel *Düsseldorf* ba.“

Siegburgból *Jan. 17-dikénn*. — „A' melly *Ts. K. Katonaság*, itt quartélyoza a' mi (*Berg*) Hertzegségünkben, mindennünnen fel kerekedett ismét a' *Rajna* felé: sőt úgy halljuk, hogy az is mind, melly, *Ehrenbreitsteinig* ki-terjedt vala: minden óránn léjjebb fog mozdúlni a' *Rajna* mentében; 's helyébe, *Prusszusok* fognak nyomúlni. Ezen újj intézeteket okozták kétség kívül, a' *Hollandiai* történetek.“

Maga *Gróf Clerfayt*, következendő értelmű Tudósítását indította *Bétsbe*, *Mühlheimből* *Jan. 20-dikán*: — „*B. Alvinczy* Korpusához, a' melly, *Frigyes-Belgyiom'* általmára küldödött vala el, több Népet is adott még *Gr. Clerfayt*, úgymint: *Károly* Fő Hg; és Hg *Hohenlohe* Reg. jeikből két két Batalionokat; *Jordis* és *Murray* Regementjeiket is *Siegen* tájjáról *So-*

Lingen felé indította, 's olly szándékkal vólt, hogy ha a' környülállások úgy fognák hozni magokkal, több Katonáságot is küldjön, a' nevezett Regimentek után. Olly nagy erővel nyomúltak elő azonban a' Frantziák; hogy kéntelenítettett az nggyesültt Sereg, nem tsak a' *Waal*, hanem a' *Leck* vizét is el hagyni; Jan. 16-dikán és 17-dikén pedig, *Utrechtet* és *Arnheimot* is, 's rész-szerént, az *Yssel* vízen is által költözött.

(Az *Yssel* vize, mellyről itt vagyon emlékezet, nem messze *Roterdám-on* felül, szakad a' *Mózá-ba*. — *Roterdám*, három óránnyi járó földre fekszik *Hágá* tól; *Ámsterdám-tól* pedig, dél és napnyugot között, tizenkét óránnyira — *Utrecht*, nyóltz óránnyira fekszik *Ámsterdám-tól*, dél és napkelet között.)

A' leg újabb Tudósítások szerént, *Hágát*, 's *Ámsterdámot* is el foglalták a' Frantziák.

Mannheimből Jan. 20-dikán: — „Ügy halljuk, hogy *Speier* (*Spira*) Városánál, nagyon sereglenek össze a' Frantziák.“

Moguntziából Jan. 18 dikán: — „Tegnapelőttől fogva még többen szökdösnek által hozzánk az ellenségtől mint ennelőtte: főképpen *Stuttzosok*; kik azt beszélnek, hogy azokat a' frantzia Batalionokat, mellyek, eddig állottak vala Városunk előtt, újjak váltották fel.“

„*Thionvillei Merlin*, az előttünk fekvő frantzia Seregnék, Nemzet gyűlési Kommisszáriussa, a' mint vizsgálódott vólna tegnap *Weissenau*nál: el fogatott a' *Wurm-*

ser Hufzárok által: de mivel egy egész Svadron frantzia Lovasság érkezett segítségére: tsupán a' kardját hozhatták el magokkal a' Hufzárok.

„Ma reggel, egy Asszony-spionnt hoztak bé ide, egy szélső Strázsa-tanyáról a' *Moguntziai* Hufzárok. Ts. K. Dragonyosokat is tsábított vala el ezen Asszony.

Moguntziai Kuffzelből Jan. 21-dikén: „Az egész *Prusszus* Sereg talpon állott ma, *Mollendorf* Feldmarsall' parantsolatjából, mivel tartott tölle a' Feldmarsall, ne hogy valamelly vakmerőséget kövessenek el a' Frantziák ezen a' napon, mellyen végezte vala szerentsétlen életét Néhai 16 dik *Lajos*: de ugyan tsak, semmit se' kezdettek. — Azt halljuk *Merlin*ről, hogy *Páris*ba ment.

Olasz - Országból. —

Jan. 7-dikén érkezett *Béts*be, Ts. K. Hadi-tármester Gróf *Wallis*' Tudósítása, melly szerént, olly gyakran, 's olly mértékben hull a' hó az *Apenninus* hegyekre; hogy ritkán lehet miatta, híreket kapni az ellensegről. A' melly Leveleket, *Genuán* által vett a' Hadi-tármester *Rivierá*ból; azt érti belőlök, hogy a' most tsak nem járhatatlanokká lett hegyekről, kéntelenítette el-vonni az ellenség a' maga Elöl-vígyázóit, és a' tengerparti Helységekben tanyázik.

(Más Tudósítások szerént, az említett

Fr. Elöl-vígyázók közzül, sokakat ölt-meg a' hideg; 's temetett el a' hó.)

Pápa Ö Szentsége, eggy Pattantyús-Oberstert — *Paola Colli* nevezetüt — küldött újjabban *Civitavechiába*, 80 Pattantyúsokkal, és 4 ágyúkkal; küldött számos Ingenieureket is, olly hagyomással, hogy az ott munkába vett erősítéseket mentől elébb végre kell hajtani.

A' *Hotham* Admirális' vezérlése alatt lévő *Anglus* hajós-seregről az íratik, hogy még mind úntalan *Tulon* és *Korszika* között kereng, 's lesi ki a' *Tuloni* Ki-kötőhelyből a' frantzia hajós-sereget.

Májlándból (*Mediolánumból*) írják; hogy huszonegy frantzia Batalionok érkeztek *Nizza* Városába, az *Olasz*-Országí fr. fegyveres erőnek szaporítására. Erre nézve, a' *Tsász. Kir.* és *Szárdíniai Kir.* részről is olly Intézetek tétettek, hogy az ellenségnek bé-ütésétől, mind *Májlánd* mind *Pedemontzium*, bátorsághan lehessenek. — Még ebben az igen hideg időbenn is nagyobbított, a' szélekenn álló Katonaság' száma. *Cevábann*, 's ennek környékénn, 12 ezer ember fekszik; *Mondovi* körül pedig nyóltz ezer. *Cortemigliába*, 1200 Horvátok küldettek a' napokban, felesebb számú *Pedemontziumbéli* Katonákkal, hogy ha ott akarná szerentséjét próbálni az ellenség: ne boldogúlhasson.

Lwornóból Jan. 9-dikén: — „*Korszika* *Sai*, etc, és *Tulon* frantzia Város kö-

zött, fel 's alá hajókázgatván az *Anglus* Tengeri-vitézek, meg-sejtettek három fr. Fregátokat, mellyek, *Afrikának Tunis* nevű Városától, egy tsoport kereskedő-hajókat kísérték a' frantzia part felé. Üzö-be vették tehát ezeket az *Anglusok*: de el nem érhatték: hanem tsak ugyan el-vettek tőlök egy *Hollandus* hajót, melly, a' Közép-tengeren esett vala frantzia fog-ságba. "

Frantzia-Országból —

Ama' nevezetes Ki-kötő helyű *Rosas Spanyol Város* mellől, következő foglalatú Tudósítás indíttatott *Párisba*, Jan. 2-dikán: — „Az ostrom alatt lévők (t. i. a' *Rosasiak*) nagyobb mértékben igyekeztek eggynehány napoktól fogva gátolni, a' frantzia Sereg' munkálódásait, mint szokták vala rend szerént: de megént alább hagytak a' háborgatásból: minekutánna *Sauret* (Fr.) Generális, igen keményen vissza-ágyúztatott volna reájok. Tegnapelőtt lángba borította 's egészen el-égette egy bomba, azt a' Tárházát a' Várnak, mellyben az olaj, pálinka, 's egyéb effélék tartattak. Más bomba össze-rontotta a' Kommendáns' házát, a' ki már most egy jukban lakik, mellyet, földel-tömött temérdek fonatékok fednek. Nagy a' reménység, hogy nem sokára, nevelni fogja *Rosas*, a' Közönséges-Társaság' szerzeményeinek számát. "

A' Frantzia nagy hajós-sereg, ismét ki-indúlt Dec. 31-dik napján, a' *Bresti* Ki kötő helyből.

Nagy-Britanniából. —

„Az Ország-gyűlés' Második Táblájánál, újra sürgette *Sheridan* Úr, Jan. 5-dikén, a' *Habeas-Corpus-Acte* nevű Törvénynek előbbeni erejébe való vissza-állítatását: de a' Minisztériommal tartó Résznek a' vólt az értelme, hogy mind addig függesztve (suspendálva) kell tartani a' nevezett Törvényt, míg mind meg nem ítéltetnek azok, a' kik Felség-bántással vádoltnak. Voksa kivén a' dolog, 41-en hagyták helybe a' *Sheridan* Úr feltételét: de 185-en mondottak annak ellene. — *Fox* és *Sheridan* Uraktól, kemény szemre-hányásokat szenvedett azért *Pitt* Minister, hogy a' Parlamentom meg-eggyezése előtt kezdett 24 millió sterlinget költsön felvenni az Ország-kontójára. *Pitt* Úr, azzal mentette magát, hogy a' szükségnek szorgos vóltához képest, tette legyen ezen lépést; napot szabott eggyezersmind — Jan. 19-dikén — ezen lépésnek közelebbről való meg-vizsgálására: mellyre, *Fox* és *Sheridan* Urak is reá állottak.

Londonból Jan. 9-dikén: — „Ezen Hónapnak 6-dikán, eggy hosszú Beszédet tartott Lord *Stanhope*, a' Parlamentom' Felső-házában (avagy az Ország-gyűlés' Első-Táblájánál,) melly Beszéd által, olly

Végzésre akarta reá venni a' Rendeket: hogy nem tartozik *Nagy-Britannia*, a' Frantzia belső igazgatásba elegyíteni magát; 's nem is fogja elegyíteni. Sok nevetés vólt, a' míg ezen Beszédje tartott Lord *Stanhopenak*, és még tsak egyetlenegy személly se' adta erre a' magavoksát. — Márki *Landsdowne* azt mondotta: hogy ő meg-vagyon győzttetve Lord *Stanhopenak* jó szándékjáról; de nem hagyhatja helybe annak feltételét. „Mint-hogy azonban — *így folytatá szavait* — óhajtom a' Békességet: reménylem, hogy ennek sürgetésére, fog valamelly Nemes Lord találatni. — Lord *Mansfield*, haszontalannak ítélte a' tanátskozást egygy illy Kérdésről: Lehet e' egygy olly Tartomány-nak Igazgatásába belé avatkozni, a' melly le-akarja valósággal rontani minden más Tartományoknak' Konstitúzióját? Két Felekezeteket látok én — *úgymond* — Frantzia Országban, mellyek közzül az egygyik, ellenségünk; a' másik pedig Barátunk, melly, segítségül hív bennünket, a' hajdani Frantzia Igazgatás'-formájának vissza-állítására. Az Igazság, és önnön hasznunk kívánják: hogy segítségük ezen Felekezetet. Én általlyában, tsak azt kívánám: hogy a' Monárkhia (Királyi Igazgatás' formája) állíttassék vissza Fr. Országban: bár akármilyen módosításokkal is. — Rágalmaztatik az által, a' Közön-

séges-társasági Igazgatás: ha ezen nevezet, a' Frantziák között uralkodó fötelenségre ruháztatik. — *Bedford* Hertzeg jelentette, hogy 15 napok alatt közleni fogja a' Rendekkel, mi módon gondollya lehetségesnek a' betsületes Békesség' kötést.

Wilberforce Úr, egy nevezetes Tagja az Ország-gyűlés' Második Táblájának; a' ki, nagy Barátja volt ennekölte *Pitt* Ministernek, de most, a' Ministériommal ellenkező Részhez állott által; következendőképpen nyilatkoztatta vala ki magát Dec. 30 dikánn, a' Békességről, és a' Fr. Igazgatás' formájáról: „A' tapasztalás bizonyítja, 's szembetűnő Igazsággá teszi, hogy *Nagy-Britanniára* nem különben; valamint más Szövetségésekre nézve is előbb kell betsülni a' hadnál a' Békességet. — Nem mondom én, hogy egész állandóságú fog lenni ez a' Békesség: nem tagadom, hogy lehetetlen ezt várni azoktól a' Személyektől, a' kiknek kezeik között vagon most Frantzia-Országban az Igazgatás. Semmi bizonyost és állandót ezen Tartományban reményleni addig nem lehet: míg elegyített (mixta) nem lesz, akármi módon az Igazgatás. Ha az én kívánságom tellyesedne: úgy inkább az *Amériikai Köz. Társaság'* formáját venné magának Fr. Ország, mint egy Monárkhiaét. Nem lenne ekképpen helyek az afféle emlékezeseknek, mellyek, ha fenn-maradnának: min-

denkor veszedelmére vólnának a' Nemzetnek. — Negy vagy öt esztendeje már most, hogy fenn áll a' Revoluzió: a' hajdani Igazgatás' formájának igen sok Baráti szállottak azólta sírba: újj Nemzettség (Generátzió) nevededik: nagy az igyekezet, hogy a' most uralkodó gondolkodásnak fundamentomai beléjek plántáltathassanak a' Nevendékeknek fejeikbe és szíveikbe. Nem óltalmazom én ezen gondolkodás' fundamentomait, általlyában; 's még annyival inkább nem, azoknak alkalmaztatássát; de tudni való: minémű ereje légyen a' nevelésnek! kész az Ember, mindent fel-áldozni azokért a' vélekedésekért, mellyeket a' maga gyermekségébenn szívott bé: lehetetlen tehát, hogy vissza-állyanak most a' Frantziák eggy, tsupán *monárkhika* Igazgatás' -formájára. — De akármitsodás legyen is az az Igazgatás, a' melly most vagy on, a' Frantziák között, és bár melly kevés bátorsággal lehessen is alkuba ereszkedni azokkal, a' kik viszik ezen Igazgatást: ugyan tsak jobb mindazáltal ez a' kevés bátorság is, mint az a' bizonytalanság, mellyet, a' mostani had' veszedelmei okoznak. “

Frantzia - Ország.

Meg-neveztük a' múltt postán azokat a' Tudós - és Mester-személlyeket, a' kiket, három három ezer líverrel jutalmaztatott meg a' Nemzeti-gyűlés. — Két két ezer

lívert kaptak jutalmúl e' következendők : *Andrieux* Litterátor; *Beauchamps*, Ég vizsgáló; *Beaurieu*, *l' Eleve de la Nature* (Természet' Tanítványa) tizmű Könyvnek Szerzője; *Berthelemy* Festő; *Cailhava*, Litterátor; *Cambini*, Muzsikus; *Collin-d' Harleville*, Komikus Poëta; *Darnaud-Baculard*, Litterátor; *Dureau de-la-Malle*, *Tacitusnak* frantzia nyelvre fordítója; *François de Neufchâteau*, Litterátor; *Foucou*, Képfaragó; *Guillard* Lyrikus Poëta; *Lacretelle*, Politikus-Író; *Lévéque*, ki, az *Orosz-Birodalom* Históriaját írta; *Mazéas*, Matematikus; *Mentelle*, Geografus; *Nivard*, Festő; *Parny*, Poëta; *Pelletier*, Mechánikus-Indzszenör; *Queverdo*, Rézre mettző; *Ramey*, Képfaragó; *Renard*, Építő mester; *Renaud*, Festő; *Rétif de la Bretonne*, Számos Könyveknek Írója; *Roubaut*, *Synonimes-François* tizmű Könyvnek Szerzője; *Roussel*, Orvos-Doktor és Litterátor; *de Senne*, Rézre mettző (siket és néma); *Saint-Auge*, a' ki, *Ovidiusnak* *Metamorfósissait* frantzia Versekre fordította által; *Sélys*, a' ki Professzor vólt a' néhai *Párisi* Univerzitasban; *Suvéé*, Festő; *Carle Vernet*, Festő.

Tizenöt, 15 száz lívert kaptak: *Achard* (*Marzíliai* fi) Litterátor; *Albanese*, Muzsikus; *Artaud*, Litterátor; *Cambini*, Muzsikus; *Brun*, *Triomphe des deux Mondes*

izimű Könyvnek Írója; 's más kevésbbé esmeretesekek.

A' *Párisi Republicanum Lyceum* (Közönséges - Társasági Tanítókat formáló Iskola) ezen folyó esztendőbeli Januáriusnak első napján, kezdődött el valósággal, melly alkalmatossággal hosszas Beszédet tartott *Laharpe*: a' Tudományos Emberek ellen, egy olly időben indítatott hadról, mellyben — úgymond — minden vétek volt, tsupán maga a' vétek nem. — Érti, a' *Robespierre*' kegyetlen hatalmaskodásának idejét, mellyről szólván egy *Párisi Újság*, olly ki fejezésekkel él, hogy azokat, méltóknak találjuk, a' *Laharpe*' szavai után ide iktatni. — Ezek azok: *Bossuet* azt mondotta, hogy a' Bálványimádás' (Idololátria) idejeiben, minden Isten vólt, magánn az Istenen kívül. El-lehet mondani ezekről a' főtelenységnek (a' *Robespierri Tirannuságnak*) napjairól is, hogy a' míg azok tartának: mindenütt vólt Törvényfabó, tsupán a' Nemzeti gyűlés' kebelében nem.

A' Nemzeti-jövedelmekre ügyelő Kommisszió, jelentette Jan. 8-dikán a' Nzeti gyűlésnek, hogy szerentsésen adogatja-el, a' Ki-költözttekről, és Gilljotínoztattakról maradott ingó-bingó jószágokat, és már 1,063,222,000 lívert kapott-bé azokból, melly summa, 588,430,000 líverrel haladja meg azt a' summát, a' mellyre betsülteettek vólt az el-adatott jószágok.

A' múltt' *Brumaire* Hónapban (melly, a' mi Octóberünknek 22-dik napján kezdődött, és Novemberünknek 20-dikán végeződött) 46,411,052 líver vólt a' Közönséges - Társaság' jövedelme; költsége pedig (magának a' Kintstárra ügyelő Deputátziónak előadása szerént) reá ment 294,685,501 líverre: kívánta tehát az említett Deputátzió, hogy a' rendkívülvaló jövedelmek Kalfzájából adasson a' Gyűlés 248,474,448 lívert, a' Rendszeréntvaló jövedelmek Kalfzájába, úgymint: a' mennyivel többet kellett ennek ki-adni *Brumaire* Hónapban, mint bé vett vólt.

Bordeaux (*Burdigala*) híres tenger-mellyéki Városban, eggy olly *Telegraf* állítatott-fel, melly által, az oda való Kalmár Szék, meg-tudhatja, a' hajóknak közelgetését, hatvan órákkal az el érkezéssek előtt, 's még azt is: mitsoda Nemzettől legyenek a' közelgető hajók.

Az ollyan Ki költöztteket, maga hívta vissza a' Nemzeti-gyűlés, kiknek, hasznokat veheti a' tengeri-szolgálatra nézve. Sok más Ki költözttekre nézve is kedvöző Végzést hozott vala *Frimaire* Hónapnak 30-dik napján (Dec. 20-dikán) de ezen Végzést, sok vetélkedések után visszavette. Hogy azonban, meg ne újjúlyanak ismét, ezen vissza-vételnél fogva a' sok gilljotínoztatások: húsz napok engedettek azoknak, a' frantzia földről lejendő

el-távozásra, kik, a' 20-dik Decembéri Végzésbe vetett bizodalommal tértek vissza vissza el-hagyott Hazájokba. — A' Kiköltözött Kéz-mívesekre és Föld-mivelőkre nézve, következő foglalatú Törvény-tikkely állítatott meg a' tizenegyedik Januáriusi Ülésbenn: „ Nem fognak úgy tartatni mint Kiköltöztek, az ollytén Kéz-mívesek, és Föld-mivelők, kik, az előbbeni Igazgatás alatt, Nemesek, vagy Papok nem voltak; most, műhelyekben, Fábrikákban, Manufakturákban dolgoznak, vagy föld-mívelésben foglalatoskodnak, és mindennapi munkájok után élnek; 1793 dik esztendőnek első Májusától fogva mentek ki a' Fr. Közönséges-Társaságból, 's vissza-térnek ebbe, a' jövő *Germinal*nak első napjáig, (Mártz. 21-dikéig); nyóltz Tanúktól nyertt, 's a' Helységjékbeli Közönséges-Tanáts által, nem különben a' Revolutzionális Kommisszió által is vidimáltatott Bizonyság-lévéllel bé próbálhatják, mitsoda élet-nemét folytattak az előtt, minekelötte ki mentek a' Közönséges-Társaság' földjéről, és azólta a' miölta vissza-jöttek. — Hozzájok értetnek ezekhez a' Feleségeik, és 18-dik esztendőn alól lévő Magzatjaik is.

Párisból Jan. 13-dikán: — „ A' *Hollandiai* Követeokről úgy hallatik, hogy voltak már audientzián, a' Közjóra ügyelő Deputátzionál: de mitsoda következőssel, még

abból semmi se tudatik. A' magokat ide vett *Hollandiai Pátrióták*, minden módon igyekeznek ezen Követeket gyűlölségesekké tenni a' Publikum előtt.

Magyar Ország.

A' *Sáros-Pataki* Kollégyiornak, nagyobb tökéletességre való emelhetése végett, egy Kommisszió neveztetett-ki.

Béts. — Jan. 26 dikán, dél-utánni öt órakor ide érkezett *Károly Fő-Hertzeg*.

Említettük vala a' minapában, hogy a' Magyar Királyi Testörzö Nemes Sereg' száma, melly, egy időtől fogva, hatvan főből állott vólt, tíz Tagokkal fog, bizonyos feltételek alatt szaporíttatni. Már most jelenthetjük, hogy fel is vagnak véve ezen tíz új Tagok, kiknek betses neveik, következők: *Simonyi* Antal; *Korda* István; *Tóth* Ferentz; *Petok* Lajos; *Markhot* Károly; *Körössy* János; *Lenkey* Károly; *Farkass* Imre; *Odobasics* Ferentz; *Miskey* György.

A' múltt postán írtuk vala, hogy *Seguin* Fr. Polgár újj módját találta fel a' bőrkészítésnek: itt is foglalatoskodik most ezen tárgy körül, Báró *Meidinger* Károly Úr, a' ki Titoknok az *Alsó-Ausztriai* főbb Törvénytársaságnál, és Tagja sok Tudós Társaságoknak. Reményli ezen derék Úr, hogy többet fog találni *Seguin*nál: t. i. oly módot, mellyen, kevés órák alatt lehes-

sen azt tellyesíteni, a' mit *Seguin* 14 napok alatt tellyesít. — Már azt fel-találta a' nevezett Báró Úr: mint lehessen, a' valóságos földi-gyantához, mindenekben hasonlót, mintegy két óránnyi idő alatt, minden tűz nélkül, óltsó árron, húsz 's több mázsánnyt — sőt a' mennyit tettzik készíteni, minthogy az ahoz meg-kívántató materialét bőv mértékben találtatónak mondja lenni a' Báró Úr, ezen a' földönn.

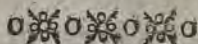
A' kemény hidegek és szörnyű havazások után, türhetőbb napjaink kezdenek lenni.

Gallítziából Jan. 19-dikén: — „Egész *Lithvániában*, Hódolás tartatott Decemb. 28-dikánn az *Orosz Tsászárné'* hűségére: a' ki, ezen *Tartománynak* Kormányozó-jává, *Repin* Hertzeget nevezte. Úgy hallatik, hogy *Prusszus*-Katonaság fogná felváltani *Varsóban* az *Oroszokat*.“

Tudósítás.

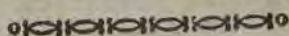
Az *Egészséget* tárgyazó *Katechismust* meg-lehet már kapni *Pesten*, nem különben *Györben*, *Komáromban*, *Köszögönn*, *Szombathellyen*, *Veszprémben*, és *Pápánn* is, 13 krajtzárokon. Helyben *Sopronban*, tíz krajtzár az árra.

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

10.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
3-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Mannheimből Jan. 24-dikén: — „Ál-
tal izent tegnap ide Tugnot Frantzia Ge-
nerális: hogy délutáni négy órakor fel-
fogja vettetni puskaporral a' Rajna-Sán-
tzának egy részét. Meg is történt a' mon-
dott időben a' fel-vettetés, melly itt leg-
kissebb rendülését se' okozta a' földnek. “

Frigyes-Belgyiom'

sorsáról, így ír a' Bétsi Udvari Újságnak
9-dik Darabja: — „Az egyesültt Sereg,
el-vonta magát, a' nagyobb számú ellen-
L

ség előtt, *Utrechtből*, *Arnheimből*, és az *Yssel* vizének egész bal-melleykéről. A' *Frantziák*, *Hollandia* közepébe, 's *Amsterdamig* nyomultak elő, és minden *Városokat* meg hódoltattak. Az örökség szerént való *Helytartó* (*Orániai*) *Hertzegről* az íratik, hogy *Anglia* felé vette magát, *Famíliájával* együtt, egy hajónn; a' *Közönseges-Rendek* pedig, el-végezték magokban, hogy egészen a' *Frantzia Felekezet*hez állyanak által. "

Nagy-Britanniából. —

Londonban, hatvan-ezer *Ki-költözött Frantziák'* számára készülnek *Katonai Formaruhák*. Azt ígérte csak maga egy *Ház*, hogy 15 ezer illetén *Formaruhákat* lessz kész ki-állítani; más *Ház* pedig hét ezret. — — *Negyven ezer ló-patkó* is készült *Londonban*, 's el-fog küldödni, öt ezer *lovasok* számára *külföldre*: de hová? ezt még nem írhatták az újjakb *Tudósítások*.

A' nagy *hadi hajós-sereggel* *Jan. 6-dikán* akart *Gróf Howe* *tengerre szállani*, hogy a' *Napnyugoti-Indiába* szándékozó *Kalmár hajóknak*, *bátorságos útat* tainállyon: de *valósággal* lett *ki-indulása felől*, *semmi Tudósítások* nem érkeztek *vala még*, *Jan. 9-dik napjáig Londonba*. — *Peyton Tengeri Vezérről* is csak az íratik, hogy *készen* *vagyon* az *indulásra*, *Napkeleti India* felé.

Arra nevette vala el magát az Országgyűlés' Első - Táblája, Jan. 6-dikánn, midőn Lord *Stanhope*, jobb állapotban mondotta lenni a' Frantzia közönséges jövedelmeket, mint az Angliaiakat. — Azt a' summát, melly, kész pénzben, és ingó-
*ő*ingó jószágokban szállott a' Frantzia Közönséges-Társaságra; a' gilljotinoztattakról; a' Ki költözttokről; és a' Papágról: négy száz millió font sterlingre tette Lord *Stanhope*; a' frantzia földről azt mondotta, hogy harmad része annak, az Igazgató Szék' kezei között vagyon; mellyet, háromszáz millió font sterlingre lehet betsülni. Szép tőke pénz ez — *úgymond* — a' hadnak folytatására; mellyhez, ha *Belgiom'* erszénnyét is hozzá veszi a' Frantzia Nemzeti gyűlés, soká el folytathatja még így a' hadat.

Az Ország-gyűlés' Második - Táblájánál, azt kívánta *Lambton* nevű Tag, Jan. 7-dikénn, hogy elő kell mutatni minden külföldi Katonák' laistromát, a' kik ebben a' hadakozásban, *Nagy-Britanniai* zászlonn voltak, 's el holtanak. Azon Kötések szerént — *úgymond* — mellyek, *Hannoverrel*, *Hessen Cassellel*, *Badennel*, 's a' t. lettek, minden holttért, hamintz font sterlinget tartozik fizetni *Anglia*. Vegyük már fel, hogy tsak magánal *Dünkirchen*-nél, 3500 illyetén Katonák hüllottak el: tehát tsupán ezekért több esne, százezer font sterlingnél. Ez — *monda Pitt Úr* —

kitsin dolog, mellyet számba se' lehet venni, midőn közönségesen vagyon szó, hadfolytatásról: a' mi Tudósítások mindazáltal kezeim között vagynak az eránt: örömet közlöm azokat a' Gyüléssel. — — *Jekyl* Úr, kívánta tudni: ki vólt az *Anglus* Kommisszárius, a' *Nagy-Britanniai* zsóldra felvétetett *Prusszus* Katonaságnál, és nem lehetne e' olvasni, a' *Prusszusokról* botosított Tudósításait azon Kommisszáriusnak? — *Pitt* Úr azt felelte: hogy a' Kommisszárius Lord *Malmesbury* vólt; de ennek Tudósításait nem lehet közönségesekké tenni: elég az, hogy a' *Prusszusok*, a' több Szövettségesekkel együtt tették szolgálatjokat. — Végre, tsak azt kívánta *Jekyl* Úr, hogy terjesszessék eleibe a' Nemzeti-gyülésnek: mennyi *Prusszus* Katonaságnak kellett vólna ki-állani a' *Frantziák* ellen, az 1794-dik eszt. béli Kötés szerént? — Ezen kívánságra reá is állott a' Gyülés. — De *Sheridan* Úr egyátallyában akarta tudni: miképpen tettek légyen a' *Prusszusok* eleget, a' Kötésnek? *Pitt* Úr meg-igérte hogy ezen tárgyról bővebb Visgálás fog tartatni: *Sheridan* Úr is el-halasztotta tehát akkorra a' maga fel-tételét.

Az ezen esztendőben, tengeri szolgálatot teendő Legénység' számát, száz-ezerre határozta, az e' végett rendelt Országgyülési Kommisszió: melly határozásról szó lévén a' Gyülésben, *Robinson* nevű Tag-

ja a' Második Táblának, rossz állapotban mondotta lenni *Nagy-Britanniának* mostani tengeri erejét. A' Frantziákról azt állította, hogy ezek, hamarabb készítenek, szaporábban menő hajókat, mint a' *Nagy-Britanniaiak*: minekokáért szükségesnek ítélte, hogy minden *gincé*, a' mellyet, egyéb költségek között meg-lehet ké-mélleni, hajó-tsínálásra, és a' tengeri erő-nek nagyobbítására fordíttassék. Kapitány *Berkeley* is meg-engedte, hogy jobb formát adnak a' magok hajóiknak mostan a' Frantziák, mint az Ánglusok, de munkát nem tesznek jobbat. „Ha a' mi hajótsínálólóink együtt tanátskozhatnának, a' jobbításokról: könnyen eleikbe hágnának a' Frantziáknak: de lehetetlen az efféle változtatás a' had folytatás közben“ — *Gardner* Admirális komendálta, hogy Frantzia-Ország példája szerént, jutalmat kell fel-tenni, a' hajók mostani formájának jobbítása végett: és az újjonnan találandó formát meg-kell ítéltetni a' Tudományok Akadémiájával. — *Fox* Úr, keményen ki-kelt a' Tengeri Kormányzék ellen; Lord *Chatham* Ministernek pedig azt hányta szemére, hogy nagy jutalmakat tett fel, a' földi (vagy száraz) Sereghez álló Rekrutáknak, 's akadályoztatja ez által a' tengeri Sereg számának tellyesedését. Helyesnek állította lenni a' hadakozás' idejét, ezen tárgyaknak meg-visgálására, 's a' tengeri-erőnek,

mentől elébb való nevelésére serkentette a' Ministériomot. — *Dundas* Minister, laistromoktól mutogatta, hogy soha se' vólt nagyobb tengeri ereje, mint a' mostani, *Nagy-Britanniának*. A' had' kezdetekor — *úgymond* — 16 ezer hajós legényünk vólt; a' múltt esztendőben 85 ezer; most vagyon kilentzven ezer; 's a' leg-újjabb Végzésnek ereje szerént, lessz száz ezer. — Az is igaz, hogy nem reménylhetnek mostanában gazdag nyereséget hajós-legényeink: mivel könnyebb egygy babot (pafzujt) találni, egygy kazal-szénában; mint ez idő szerént, egygy frantzia Kalmár-hajót a' tengerenn. — Keveset gondolnak a' mi hajós-legényeink, a' hajók' formájával: tsak helyek legyen nékiek a' viadalra. — — *Sheridan* Úr így szóllott: Gyalázat az — *úgymond* — hogy a' hajó-tsínálás' tökéletesebbítésének leg jobb plánumjait, olly emberek vetették meg gyakorta, a' kiknek kezeik között vólt, a' tengeri Intézetek' kormányozása: de, a' kik leg-kissebbet se' értettek ahoz. — Azon igyekeznek minden Tisztjeink, hogy el rablott frantzia hajókat kaphassanak kormányozássok alá, miathogy ezek sokkal könnyebb 's gyorsabb menésűek a' miéinknél. Az mondatott ugyan, hogy egygy nehéz *Nagy-Britanniai* hajó, el fújja a' tengerről a' frantzia könnyű hajókat: de közönséges panasz, hogy egygy példával se' lehet a' múltt eszt.

tendőről meg-mutatni az említett állítást. — Hatvan hajóknak, két hónapok alatt való fel-állításáról, úgy beszéllenek a' Frantziák, mint könnyű dologról. Nem tarthatnak ugyan az ilyen hajók, négy ezteendőnél tovább: minthogy nyers fából készültek; de azt felelik erre a' Frantziák, hogy tsak is a' végre valók nékik az említett hajók: hogy hirtelen, sokat tehesse nek, azok által. — — *Sinclair* Úr, azt javasolta: hogy, valamint a' Földmivelésre különösen ügyelő Hivatal vagy on fel-állítva: úgy, állíttassék fel egy olly Hivatal is, melly különösen, hajó-tsínálásra ügyeljen, minthogy a' Tengeri Kormány-széknek egyébaránt is felette sok most a' foglalatosságága.

Frantzia-Országból —

Nantes (Nannetum) Városából Jan. első napján: — „Az itt vólt *Vándéi* öt Vezérek között vissza-mentek Dec. 30-dikán hárman, *Charette* (Rojalista) Generálishoz, Békességnek fel-tételeivel. Ketten, a' kik itt maradtak, együtt ebédelnek ma, eggynehány Tagjaival a' Nemzeti-gyűlésnek. Jan. 9-dikére váratik ide a' *Charette* feleletje. — Reményljük, és kívánjuk, a' Békességnek el-fogadtatását. Bővölködik *Vándé* gabonával és riskásával. Nálunk ellenben, mind kettő szűk on vagy on. — *Párisi* Tudósítások bizonyítják, hogy az említett *Charette* Generális' Famíliája,

szabadon bocsátatott a' fogságból, 's magának is *Charette* Generálisnak meg-izenődött, hogy minden veszedelemtől való félelem nélkül vissza-térhet, Hazája' kebelébe. “

Elegyes Tudósítások.

Basileából Jan. 19-dikénn: — „Az utolsó *Párisi Svéd* Követ Báró *Stael* (némelly *Tudósításokban Stahl*nak íratik) megént el-útazott innen: a' mint hallatik, *Páris* felé. “

Genuából Jan. 8-dikán: — „*Emília* nevű hajónk, el-fogattatván a' *Frantzia* Rabló-hajók által, sok ideig, a' *Nizzai* Kikötő-helyben tartatott. Ezen hajó eránt tett panaszára Kormányshékünknek, azt végezte most a' *Fr.* Nemzeti gyűlés, hogy mivel a' mi Közönséges Társaságunk nem elegyítette magát a' hadba: nem tsak vissza adattassék a' hajó; hanem az ennek elfogatásából, 's le-tartatásából következő minden kár is téríttessék-meg, a' melly felmegy, 90 ezer líverre. “

A' *Stokholmi* Spanyol Követ Marqui (*Marquis*) *Murquiz*, olly értelmű Írási intézett vala, a' közelébb múltt *Dec.* 15-dikén, *Svéd* Nagy-Kantzellárius Báró *Sparre*hez: hogy a' *Spanyol* Felső, ellenséges szándékját értette a' *Svéd* Udvarnak *B. Armfelt*ért a' *Nápolyi* Udvar ellen: min' hogy pedig nagy okok kötelezik arra Ő Felsőjét a' *Spanyol* Királyt

hogy a' *Nápolyi Királynak*, a' maga *Felséges Battyának* jussait, és *Vagyonját* védelmezze: tehát az említett szándékra nézve, meg-határozott, és mind a' *Spanyol*, mind a' *Nápolyi Felséget* meg-nyugtató *Ki-nyilatkoztatást* kívánt *M. Muzquiz*. — Mit válaszolt *Muzquiz* *Markinak*, *Báró Sparre*? még erről hallgatnak a' *Stokholmi Tudósítások*. “

Dániának Fő-Városából Koppenhágából Dec. 6-dikán: — „Ügy foly a' híre, hogy újra fel fog készíttetni hadi hajósseregünk. — *Sund* vagy *Oresund* nevű szoross tengerünkön ezer-ötyszáz-tizenegy hajók mentek által, a' közelebb múltt 1794-dik esztendőnek első *Januáriussától* fogva 31-dik *Decemberjéig*, úgymint: 3457 *Angliaiak*; 2375 *Sveciaiak*; 1657 *Dániaiak*; 1019 *Hollandiaiak*; 415 *Prussziaiak*; 308 *Kurlándiaiak*; 287 *Rostockiak*; 176 *Brémaiak*; 141 *Amériкаиak*; 105 *Lübeckiek*; 85 *Hamburgiak*; 67 *Happenburgiak*; 46 *Tsász. Kir. iak*; 34 *Orosz Birodalmiak*; 32 *Portugalliaiak*; 25 *Oldenburgiak*; 167 *Dántzigiak*; és 14 *Spanyol-Országiaiak*.

Lengyel-Országból Jan. 14 dikén: — „Az *Oroszok* által lett el-foglaltatása után *Varsónak* csak hamar, egy *Levelet* írt *Stanislaus Király* az *Orosz Tsászárnéhoz*, melly *Levélnék* a' párja közönségesen olvastatik most itt, 's ezt foglallya magában:

„ Állzonym Néném! Lengyel-Ország' sorsa, Felséged' kezeiben vagyon. Felséged hatalmától 's böltsességétől függ annak meg-határozása. Akármit végezett is Felséged az én Személyem erántt: lehetetlen mindazáltal énnékem, mind addig, a' míg szólhatok, Nemzetem erántt tartozott kötelességemet el-múlatni, melly abban áll, hogy Tsászári Felséged nagy-lelkűségét, meg-nyerjem nékie, esedezésem által. “

B é t s.

A' Nádor-Ispány Magyar-Lovas Regimentjénél Fő-Hadnagyságot viselt *Bakó* Urat, méltoztatott Fels. Urunk, a' Magyar Királyi Testörzö Nemes Sereghez, Néhai Kapitány *Véghelyi István Úr* helyébe, Kapitányságra emelni.

Ama' régen vártt újj Ballétja *Viganó*-nak, mellynek, *Richard Löwenherz* (Oroszlán szívü Richard) a' neve, tegnap adattott először. A' Teátromba való tolongás olly nagy vólt; hogy ember-haláltól lehetett miatta tartani. Igen tettzett a' Ballét, mind a' muzsikáért, mind az ezen alkalmatosságra készültt Teátromi-rajzolatoknak, és Játszók' öltözetjének pompás kellemetességéért; mind pedig a' dolognak eleven, 's természetes elő-adásáért is.

Eggy múlató Társaság, száz forintot adakozott Jan. 26-dikán, az ide való Szü-kölködök' számára.

Frantzia - Ország.

A' régi Vasárnap' helyébe fel-állítandó Tizednap i Innepre nézve, azt kívánta 's meg is nyerte a' Nemzeti-gyűléstől Jan. 12-dikén, a' Közönséges tanításra ügyelő Deputátzió: hadd tarthassanak a' Nép-Képviselői között, valakik akarnak, különös Beszédeket ezen tárgyról. Igérte *Chenier*, a' ki, Szószóllója volt a' nevezett Deputátzióknak, hogy a' tartandó Beszédekből, mind azt, a' mi tétteni fog a' Gyűlésnek, el nem múlatja össze-venni, és ennél fogva tökéletesebbíteni azt a' projektumot, mellyet a' Deputátzió készített, a' Tizednap i Innep'ésről. — Mindjárt ekkor, mondott is ezen materiában egy Orátziót, az öregebbik *Essachériaux*.

A' meg újított Revolutzió nális Törvényszéknek némelly Bírái és Esküttjei helyett, másokat kívánt neveztetni Jan. 12-dikén, a' Törvényhozásra ügyelő Deputátzió, mivelhogy az említett Bírák és Esküdttek, Nemzet-gyűlési Tagokkal unoka-gyermekek.

Nagy lévén a' drágaság *Párisban*: 18 líverről, 36 ra emelte-fel a' Nemzeti-gyűlés, Jan. 12 dikén, a' maga Tagjainak naponként való zsöldjokat. Ezen Rendelést vissza kívánta vétetni más nap *Leflot* nevű Tag; de hatalmasan ellenzettek kívánságát, mint jákobínus fortélyt, 's foganatlaná is tették azt, főképp' a' két *Mer-*

linek. — *Thionvillei Merlin* (kiről azt írta a *Moguntziai Újág*, hogy Jan. 17-dikén el-fogatott volt *Moguntziánál*, a *Wurmser* Huszárok által; hanem ismét ki-fzabadított egy Svadron Frantziáság által) meg-vallotta kereken: hogy ő, 18 líverből el nem tarthatja a' maga beteges Feleségét, és két Gyermekeit, 's ha a' Nemzeti-gyűlés nem szaporítja az ő diurnumát: úgy, azoktól fog ő pótolást kívánni, a' kik választották 's küldötték őtet Tagjává a' N. Gyűlésnek. — *Douai Merlin*, így szólott a' többek között: „Tudálkozom rajta Polgárok! hogy egy illy nyomorútt vetélkedés, olly sok ideig fenn tartóztatja a' Nemzeti-gyűlést; főképp' mikor el-gondolom, hogy láttam ez előtt hat hónapokkal, hogy némelly Kollégáimnak, egy Deputátzió Tagjainak, nem volt jó lábbélíjek.

A' *l' Orateur du peuple* tzmű Újságnak 14-dik Januáriusi Darabjában, így szól *Freron* Nemzet-gyűlési Tag, a' maga Polgár-társaihoz: „Frantziák! fel-vagyon emelve a' pártütés' zászlója, a' ti hív Képviselőitek ellen. Dühös Emberek ostromollyák azt a' palotát naponként, mellyben tartja a' Nemzeti-gyűlés a' maga Üléseit. Égett-bortól meg-részegedett, úndok tekintetű Asszonyok vagynak meg-fogadva, hogy kiábállyák a' Nemzet gyűlés palotájabéli Néző-helyekből: *Éllyen a' Hegy!* (melly nevezet alatt, *Robespierre*' Köve-

ldi értetnek) *Éllyenek a' Nadrágtalanok!* A' ti kötelességtök, Polgárok! kik Hazátokat szeretitek, gyámolítani a' Nemzeti-gyűlést, követni ezt, 's ennek példája szerént elő venni minden erőteket. Ha ezen tanáts-adás szerént nem tselekesztek; ha segedelmeteket nem nyújtjátok: oda van ügy, minden. Frantzia vérnek özönei fogják újra el-borítani, ezt a' Kétségbe-esés tartománnyát: ez a' szép vidék, mellyet ti, Hazátoknak neveztek, kietlen pusztává lesz, kevés esztendőök alatt. Kelljétek fel tehát a' józan-ész' és Hazátok' ügyének óltalmazására! Lehetetlen az, hogy meg-engedhessétek ti, a' Rettegés, és Gilljotín' Országának újjonnan való el-kezdődését. Nem látjátok e', hogy nyitva vagyon már a' Jákobínusok' ajtaja? Nem hallyátok e' a' ti kezeiteknek készítettett bilíntseknek zörgését? — —

Három rendbéli Újságjok vólt még az el-erötelenedett *Párisi* Jákobínusoknak, 14-dik Januáriusig: de ezen a' napon megszűnt eggy, a' három közzül is; a' mellyet t. i. *Audouin* adott vala ki: 's nem maradt több kettőnél. Eggyiket e' kettő közzül *Chasles* írja; a' másikat pedig *Duval*; *Prenez garde à vous* (Magatokra vigyázzatok) tzím alatt: de se' *Chasles*, se' *Duval* nem mernek már többé pártütést hirdetni, 13-dik Januáriustól fogva, úgymint a' melly napon eggy nagy isoport Nép, melly a' *Palais Royal* nevü palotához

gyülekezett öllzé: el-égette a' Jákobínus Újságokat, illy kiáltások között: „Véget kell vetni a' Jákobínusoknak! Eggyetlen eggy se' maradhat meg a' Gyilkosok között, a' frantzia föld színénn. Vallyon kéméllettek e' ők minket, vagy kémellenének e', ha ismét hatalmasok lehetnének? Bártsak sietne a' Nemzeti gyűlés, ezen kegyetlen Faktzió' Fejeinek meg-ítéltetésével! — — Jan. 14 dikénn, sok Nép sereglett, azon két Kávé-házakhoz, melyeknek eggyike: *Hegynek*; a' másik: *Harminzeggyedik Májusnak* neveztetett el a' Robespierriaták, vagy Jákobínusok által: 's kívánta, hogy ezen két gyalázatos nevezeteket nyomban el kell törteni, melyek — *ügymond* — az utolsó Tirannusoknak (Robespierriatáknak) vétkeikre; 's önnön szerentsétlenségére, és gyalázatiára emlékeztetik őtet. „*Éllyen az Igazság és Emberiség! Vesszenek el a' vérszopó Jákobínusok!* — illy kiáltás hallatott minden úttzákon, 's ugyan ez hangzott vissza az ablakokból. — *Lanoue* Nemzet-gyűlési Tagról, azt írja eggy *Párisi Újság*, hogy mivel nem akarta az, kiáltani: *Le a' Jákobínusokat!* rosszúl járt volna már; hanem, Deputátusi tziómerét mutatta hirtelenséggel, 's e' szolgált, védelmező pais gyanánt néki, a' Népnek fel gerjedtt haragja ellen: de tsak ugyan láthatta ebből *Lanoue* — *így ír továbbá az Újság* — men-

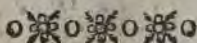
nyire meg-sértette legyen ő, akkori magavisete által a' Nép' virtusát. *Lanoue!* — ekképen szólott hozzá egy Polgár — te, nem a' Népnek, hanem gaz-embereknek képét viseled! — A' Fr. Közönséges-Társaságnak egyéb Osztályaibéli minden Republikánusokat is serkentette végre, az említett Újság, hogy ha szeretik a' Virtust, 's akarják, hogy a' főtelenység által okozott sebeket meg-orvosollya a' Törvények Országá: úgy viselleyék ők is magokat a' Jákobínusokra nézve, mint a' *Párisiak*.

Jan. 16 dikán azt írták *Párisból*, hogy nem vólt már akkor se' a' Városban, se' a' Nemzeti-gyűlésben leg-kissebb háborgás is a' Jákobínusok miatt.

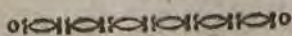
Magyar Ország.

Györből Vizöntő-Havának (Januáriusnak) 28. dik napján: — „Tegnap Ő Exc. iája a' mi kegyelmes Püspökünk *Fengler* József Úr, egy gyönyörű mulattságban részesítette Uri vendégeit, a' kiknek egy nappal előbb, tudokra adatta, hogy az Udvarában Magyar Musikai Akadémia fog tartatni. Erre estve felé Ő Excellen-tziájának meg-világósított palotájában öszve-gyűltek Városunknak Naggyai, néhány Papjai, Nemessei, Tudóssai. Leg-először egy rövid Szimfonia zengett: után-na következett a' *Mojzes' Éneke*, a' melly *T. Rajnis* József Úr által elegyes Magyar

versbe foglaltatott, és ugyan annak igazgatása szerént, *Jázitsek* Úr által nagy mesterséges Musikára alkalmaztatott. Illő tsendességgel figyelmeztek erre egy egész óráig az Úri Hallgatók, 's még a' Magyar szót nem értők is a' mi nyelvünknek mindenre alkalmas voltát tsudálták. Ez elvégződven, míglen a' Musikusok nyugodtak, és jól tartauak, a' kegyelmes Püspökünk az össze-gyűlttekeket gazdagon megvendéglette. Az utánn két másunnan ide érkezett Méltóság, egygy úgy neveztetett, 's a' nevét valóban meg érdemlő *Virtuosussal Corni di Basseto* nevű eszközeiket, gyönyörűségesen hangoztatták. — Következett egygy *Anákreon'* rendi-szerént-való Vers, mellyet az imént említett Poéta szerzett, T. *Schreier* János Úr pedig, amaz egyébként is nevezetes, de kiváltképpen a' Musikai tudományá miatt esmeretes Tudósunk, Musikára alkalmaztatott. Végezetre a' *Virtuosus* Jövevény, az Obóa fúvásában álmélködásra méltó nagy mesterségét tsudáltatta. Mind ezek után, az Úri vendégek lassanként el o'fzlottak, magasztalván a' mi kegyelmes Püspökünket, ki a' Nemzetünkhez-való szerezetét egyébkor is, de főképpen ezen alkalmatossággal, nyilván-ságosan ki-mutatta."

Magyar Hírmondó.

11.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
6-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környütlállások.

Moguntziából Jan. 27 dikén: — „*Bretzenheim*nál, és *Hartenberg*nél, több rendbéli tsatázások történtenek ma, az Előlvígyázók között.“

Frigyes Belgyiom'

sorsáról, így ír egy *Hamburgi* Levél, melly költ Jan. 23 dikán: — „Jan. 15 dikén el vala végezve, hogy az *Orániai* Herceg-allszonyok, egy *Halász* hajón, *Anglia* felé indullyanak, éjtszakának idejénn: de mivel igen jegzett a' tenger *Schevelingen*nél: lehetetlen vólt végre hajtani az említett szándékot, 's ehez képest az egész *Helytartó* *Hertzei* *Udvar*, együtt vólt még *Hágában* Jan. 17 dikén: — Ezen a' napon indíttatott ide (t. i. *Hamburgba*) egy *Levél* *Hágából*, a' melly *Levél* szerént *Státus* *Titoknok* *Royer* *Urat* és *Báró* *Spaent*, olly kéréssel küldötték, a' *Hollandiai* *Rendek* *Pichegrü* *Frantzia* *Vezér*hez, hogy ne bána *Pichegrü* ő velek is keményebben, mint bánt az *Utrechti* *Rendekkel*.

M

(Más Tudósítások szerént, néminémű alkura lépett *Pichegrü*, az *Utrechti*ekkel, 's nem küldött bé többet *Utrecht* Városába ezer reguláris frantzia gyalogoknál, és ezeket is nem a' Polgárokhoz, hanem egy Templomba szállította.)

„ *Royer*, és *B. Spaen* Urakon kívül, elküldöttek ugyan azon egy időben *Amsterdami* Státus-Tanátsos *Six*; és *Constant* Generálmajor Urak is: az első, *Páris*ba; a' másik pedig, a' *Herzogenbusch*ban lévő Nemzet-gyűlési Kommisszáriusokhoz. — Eppen most érkezék ide egy Staféta, azzal a' Tudósítással, hogy *Amsterdam* Várososa fel nyitotta a' maga kapuit Jan 19 dikén a' Frantziák előtt, kiktől tsak azt kérte ki előre; hogy a' levelezés, és kereskedés, továbbra is szabadon folyhasson. “

Egy *Frankfurti* Levél, melly, Jan. 28-dikán költ, úgy írja mint bizonyos dolgot, hogy a' *Frigyes-Belgyiomi* Helytartó-Hertzeg, *Zéelande* Frigyes-Tartományának, *Walcheren* (*Valacria*) nevű Szigetébe vette magát, egéssz Famíliájával együtt, melly Szigetnek őltalmazására, minden szükséges Intézeteket megtett *Kinsbergen* Tengeri-Vezér.

Midőn *Amsterdam*hoz értek a' Frantziák: hatvantöt líztes-hajók voltak befagyva, a' *Muydeni* Ki-kötő helyben.

Olasz-Országból. —

Livornóból Jan. 14-dikénn: — „ A'

Hotham Admirális vezérlése alatt lévő *Nagy Britanniai* hajós-sereg osztály, ismét vissza-tért *Korszika* Szigetéhez: minnekutánna eggynehány napokig, járt volna fel 's alá *Tulon* előtt, melly idő alatt, a' *Frantziák* által el raboltatott hajók között sokat vissza-vett: de azt a' *frantzia* hajós-sereget nem vehette jókor észre, a' melly, gabonát hozott *Afrikából*, a' *Tuloni* Ki-kötő-helybe. "

Genuából Jan. 14-dikénn: — „A' melly *Frantzia* Katonaság, *Vintimiglia* Városunknál állott vala eddig: fel-kerekedett onnan, 's az eggyesült Ts. K. é: *Pedemonziumi* Seregeknek *Gareszioi* táborjok felé láttatott útját intézni. Tsak hamar ezután eggy új fr. Batalion érkezett *Nizzától* *Vintimiglia*hoz; melly Batalionból eggy rész, helyben maradt *Vintimiglia*nál, más rész pedig *S. Remo* felé indult. "

Frantzia Országból —

Metz Városából Jan. 18 dikán: „*Luxemburgi*ál, az osíromhoz meg kívántató munkáknak folytatását kénytelenített a' *frantzia* Sereg félbe szakasztani, a' nagy hideg miatt — A' *Mosellai* Sereg' Vezérjétől, olly Bátor-ság levelet kéretett a' *Luxemburgi* Komendáns, melly mellett, a' *Rajna* jobb partjára lehessen szállítani hatszáz beteget *Luxemburgi*ból. Ezen kívánságát *Bender* Komendánsnak, nem tellyesítette a' *Frantzia* Vezér. "

Frantzia - Ország.

Párisból Jan. 17-dikén: — „Hogy a *Palais - Royal*nál meg égette Jan. 13-dikán egy nagy csoport Nép, a' jakobínus Újságokat: erre, egy Nyomtatvány szolgálta-
tott alkalmatosságot, mellyben a' Jakobínusok kevélyen fenyegették a' jó Polgárokat. — *Audouin*nak példája szerént, *Duval* is tanátsosabbnak ítelte a' jakobínus Újság'-írás' félbe hagyását. A' Nyomtatás' szabadságának meg-sértetéséről panaszolkodnak már most a' Jakobínusok: mint két hónappal ez előtt, az Ember' és Népi társaságok' jussainak meg-sértetéséről panaszolkodtanak: mintha nem ők lettek volna első indítói azon Végzés hozatásának: melly, hallgatásra juttatott vala a' Revoluzió alatt minden jussokat.“

Párisból Jan. 17-dikénn: — „*Barre-re*', *Billaud*', *Collot*' és *Vadier*' ügyéről, nem veit még a' Nemzeti gyűlés Tudósítást ekkoráig, az e' végett ki-nevezett, huszonegy Tagokból álló Kommissziótól. Némelly Tagjai a' N. Gy. nek kívánták volna, hogy menjen örökös felejdékeny-ségbe az egész Vád, mellyel a' meg-nevezett négy Tagok terheltetnek. *Boudin* nevű Tag, azt kívánta, a' 15-dik Januáriusi Ülésben, hogy az egy ki költözésnek vét-kénn kívül, minden más revoluzionális, bűnökre 's hibákra nézve, közönséges *amnestiát*, (El-felejtkezést) kell ki-hirdetni. De

Legendre, és más Tagok is azt jegyezték meg, *Boudin* kívánságára, hogy ha a' N. Gyűlés, el felejtendőknék itélné a' Népgyilkosainak vétkeiket: úgy, magára venné ezen vétkeket, mellyekért számadásra fogna majdan vonattatni a' Neptől. Ezen észre vételek után, egyéb dolgához látott a' Gyűlés.

A' meg-újított Revolutzióális Törvényszékről jelentettük vala a' múltt posztán, hogy az ollyatén Tagjai helyett ezen Törvényszéknek, a' kik, Nemzet-gyűlési Tagokkal unoka-gyermekek, másokat kívánt neveztetni Jan. 15-dikén a' Törvényhozásra ügyelő Deputátzió. — Most azt is jelenthetjük, hogy helybe hagyta a' Gyűlés, ezen kívánságot.

A' Nemzet-gyűlési, 's főképp' a' Deputátziókbéli Tagokat, mind gazembereknek mondotta egy *Morin* nevezetű Vastag-papiros tsínáló ember: 's egyszersmind azt is erősítette, hogy a' míg ezeknek helyébe elő nem állítatik valaki, a' kit ő ugyan nem nevez; mind addig, soha se' fog jól menni a' dolog. Hallván ezt, *Olivier* nevű Asztalos: és egyszersmind a' Párisi tizedik Batalionbéli szabad-akarató Katona, fel-adta, a' *Quinze-Vingts* nevet viselő Város szakaszbeli Politzáj - Kommisszáriusnak. Ez, fegyveres embereket vett mindjárt maga mellé, 's ment *Olivier* után, *Morinnak* elfogására. Látván *Morin* a' környülállá-

sokat, elő ránt egy kést, 's úgy döfi azt, az *Olivier* ágyékába; hogy ez, eggynehány minútumok múlva meg holt. A' kikérdeztetés' alkalmatosságával elő-mutatott *Morinnak*, az *Olivier* holt teste, mellynek látásán örömet nyilatkoztatta a' *Gyilkos*, 's meg köpte azt. — A' Közbátorságra ügyelő Deputátzió, Jan. 18 dikán tudósította a' Nemzeti-gyűlést ezen Történetről, 's komendálta eggyfersmind, hogy mivel a' meg újjítatott Rev. Törvénylég, nem kezdett még bele, hivatalának folytatásába; által kell adadni *Morint*, a' *Párisi Ofztály*' Criminális Törvénylégjének. — Az által adatás eránt Végzést is hozott a' Gyűlés. — *Olivier*' szerentsétlenségének, és *Morin*' vakmerőségének hallásából, alkalmatosságot vett *Bentabolle* nevű Tag, a' Nemzeti-gyűlés' veszedelmes állapotjának rajzolására: 's kívánta, hogy tetessenek szükséges rendelések, az olyan Emberek ellen, a' kik meg akarják a' Nemzeti-gyűlést támadni, 's alatonítani. — Midőn ezt az utolsó szót; alatonítani (*avilur*) mondotta ki *Bentabolle*: félbe-szakasztatta véle, beszédjét, a' nagy mormolás. — *Dumont* András és *Legendre* Tagok, szükségteleneknek állították az afféle különös Intézeteket. *Legendre*, így szóllott a' többek között: „Eggy Várban, melly rakva vagyon Óltalmazókkal, nints oka arra, a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy gyilkosoktól

féllyen. Eggy gyilkosra, többet lehet szám-
lálni tíz ezer jó Polgárnál. “

A' *Frantzia* Nemzeti gyűlésnek 18-dik
Januáriusi Ülésében kegyelmet nyert *Pons*
nevű Tag, Özvegy *Beauchampné*nak, kiről
azt mondotta, hogy halálra ítéltetett ugyan
ez. A' *Mansi* Katona - Kommisszió által,
mivelhogy a' Pártosok seregét követte: de
terhesnek találtatván azon időben, midőn
végre kellett volna hajtani a' szententziá-
nak: él még most is, és meg is érdemli,
hogy életben hagyattassék: mert hat ezer
Patriótáknak életüket tartotta meg *Saint-*
Florentben. — Réá állott a' Gyűlés, ezen
kívánságra, 's következő foglalatú Tör-
vényt is hozott ezzel az alkalmatossággal:
„Végezi a' Nemzeti gyűlés, hogy minden
Személyek, kik, abban a' pártütésben va-
ló rész-vételért, melly, uralkodott a' Nap-
nyugoti Ofztályoknak Kerületjeikben, a'
Bresti és *Cherburgi* partokon, valamelly
büntetésre ítéltettek: de nem hajtattott még
végre szententziájok, részesülni fognak a'
12-dik *Frimairei* amnestizáló (el-felejtető)
Végzésnek következéseiben, 's szabadon
botsáttatnak.

Néhai 16-dik *Lajos'* halála' napjának
— 21-dik Januáriusnak — elzöndöként
elő-fordulandó Inneppé való végzését, sok
Párisi Újságok ellenzették. Eggy neve-
zetesen a' többek között, mellynek Szer-
zője, olly Nemzet-gyűlési Tag, a' ki, nem

vokolt vala 16-dik *Lajos'* halálára, igen hathatósan írt ezen tárgyról. Gondolataiból ide iktatunk némelyeket: „Tsendesen is lehet az Ember Republikánus: nem szükség e' végre, hogy betsmelnye a' Meg-hóltakat. — A' Híflória tartozik le rajzolni ezen nagy történetet (*Lajos'* halálát), mellynek által kell hatni a' *Szekulumok'* éjtszakáján. — Meg-itéltük mi *Capetot*: de meg fog minket is itélni a' Híflória. — *Capet'* halálát, millió halálok követték. — Meg-jövendöltük mi ezt előre; 's könnyű volt meg-jövendölni. Ez a' nagy áldozat tehát, drágába került, és a' győzedelmet, még most is számtalan szerentsétlenségeknek gyáflza borítja. A' víg dalok, rosszúl illenének össze, annyi áldozatok' nyögéseikkel. — Akaratja ellen is meg-szánja az Ember sokszor azokat, kik a' nagyságnak kellő tetejéről estek alá. — A' szabadság igaz érzésének nints szüksége, lármas nyilatkoztatásokra: mellyek az erőltetés által, gyermekesekké válnak.“

B é t s.

Denin (nem *Deling*) *Lőrintz* nevű Idegen fogatott vala el — a' mint jelentettük — gyanúságból, *Néhai Véghelyi Kapitány Úrnak* meg-ölettetéséért: de minekutánna, a' *Törvényfzéknek* sok vizsgálódásai után is bübösnek nem talaltatott; Jan. 29-dikén ellenben, el-fogattattak a' valóságos két Gyilkosok: Jan. 30-dikán este szabadon

botsáttatott *Denin*, kinek sorsánn megilletôdvén a' Magyar Királyi Testôrzô Tízti-Sereg, eggy summa-pénzt tett össze annak vigasztalására, és ezen summát, igen szép ki-fejezésű Levél mellett küldötte *Deninnek*, ki is a' Nemes Seregnek ezen igaz nemes-szívűségét nagy indulattal köszönte meg.

Magyar Ország.

Debretzenből Jan. 24 dikén: — „Éppen Decembernek 14-dik napjáig tartott nállunk az engedelmes ôsz; de ekkor, hideg és fagy kezdett lenni, melly által, a' sok esôzésbôl következett nagy sárunk' tezején készítettett út, mind a' gyalog, mind a' szekéren járóknak. Dec. 17-dikén kezdett a' hó elsôben le esni, melly, három nap, 's három éjjel szüntelen esett, annyira, hogy szánon lehetett mindenütt határainkban járni. Azólta; többnyire, minden nap 's minden éjjel esik a' hó, fagy, 's keménykedik az idô, annyira, hogy reggel, a' hideg és nagy hó miatt, házainkból is alig mehetünk ki; messzire pedig, járó marháinkon sem mehetünk. Ez a' nagy hideg, és hó akadályoztatta meg, az Erdély felé lakozó Kereskedôket is, a' mostani téli vásárunkra való jöveteltôl, kik közzül, a' kik tsak ugyan el-jöttek, azt mondották: hogy ô nállok, fél-ôlnyi magosságú hó is vagyon, sok helyett pedig nagyobb is. Éppen ma hét hete, hogy

ezen nagy tél, nállunk uralkodik minden meg szűnés nélkül; hanem ma kezdett keménységéből valamit hátra-hagyni. Még a' farkasok is tanúi lehetnek e' mi kemény telünknek: mert egygy közzülök, a' múlt Dec. 22-dik napján éjtzaka, olly vakmerőségre vetemedett, hogy éppen a' piatzunk' közepére bé-jönni mérészlett; de vakmerőségének méltó jutalmát el-vette: mert a' Kalmárok' börtjakra vigyázó ember, egygy és két óra között, a' piatz' közepén agyon verte. Kivül is a' falukon és Városokon, t. i. a' mezőkben és erdőkben, a' kemény télhez képest, gyakorolják a' farkasok is keménységjeket: mert sok felől halljuk, hogy a' szegény gyalog útasokat, meg-ölték 's meg-ették, nevezetesen, Januáriusnak 22-dik napján, ki-men-vén Városunkból két ember, farkast lesni 's lőni, az egygy ember, farkasok' elede-lévé leve: mi módon? még világosan nem tudatik: azt halljuk, hogy ketten két felé mentek lesbe, 's az egygy a' hidegség miatt, el-gyalíttatván, hibető, el-alutt, és aluvása közben, tépetett széllyel a' farkasoktól, a' szomszédságunkban lévő *Pályi* erdőben. Valamint a' nagy telet, úgy a' nagy szükséget és drágaságot is érezzük szomorúan, mellynek tanúbizonysága lehet tsak az is, hogy a' tiszta búzának árra, már fel-ment 10 vonás forintra, egygy to-jást pedig el-adnak egygy garason.

(Ezen Levél' Érdemes Írója, sajnálva említi, hogy bé nem tettük Hírmondónkba, azon Tudósítását, mellyet közöltt vélünk a' Debretzeni Ref. Kollégyiomnak 20 - dik Novemberi jeles tzeremóniájáról, úgymint: a' Históriát, Geografiát, 's Deak és Görög Literáturát tanító újj Professzornak, T. Budai Esaiás Úrnak, hivatalába az említett napon lett bé-iktattatásáról: de mi, még nagyobb sajnálkozással jelentjük itt közönségesen, hogy, — akármi módon történhetett is? — mi a' Tudósítást éppen nem vettük: következésképpen nem is tehattük közönségessé.)

Elegyes Tudósítások.

Mannheimből Jan. 27 dikén: — „Tegnap délutánn igen meg változott itt az idő. Előve, olvadni kezdett a' jég: 's még ma is mindég olvad.“

Madridból Dec. 15 dikénn: — „A' *Havanai* partnál sok hajóinkat meg-rontotta, az ott dühösködött nagy szélvész.“

Angliának még a' leg-kissebb Városáiban is példásan tesz alamisnát öfzve a' Polgárság, a' szűkölködők' számára, kiknek nehéz sorsokat még inkább nehezítette ez idő szerént, a' télnek rendkívül való keménysége, és az igen nagy hó. — A' *Londoni* Gabona kupetzek, olly kedvetlen Tudósításokat vettek a' magok Levelezőiktől; hogy nintsen módjok a' vállaltt gabonát bé szerezni: mivel nem lehet most semmi gabonát kapni *Lengyel-Országból*; de nem lehet *Amérikából* is, mert ott, minden gabonát fel-szednek, a' *Frantziák*.

Genuából Jan. 13 dikánn: — „Sok *Frantziák*, a' kik ekkoráig földünkön tar-

tózkodtak: de a' *Párisi* Gyűlésnek mostani Végzései szerént, úgy itélik, hogy el nem vesztették frantzia jussokat, passzusokat kértek a' nállunk lévő Frantzia Követ-től, mellyekkel vissza-indúltak, a' Frantzia Közönséges - Társaság' földjére. "

Nápolyból Jan. 6-dikán: — „Az ide nem messze fekvő *Casertai* palotában mulat az egész Királyi Família, eggy kedves Vendégjével az *Angliai* Királynak eggyik Fiával. "

Majlándból Jan. 14-dikén: — „Gubernátorunknak *Ferdinánd* Fő-Hertzegnek *Mária Leopoldína* Leányát, pompásan megkérte Feleségül magának a' *Baváriai* Elektor, Követje által. Személyesen, *Verona* Városáig jő, a' már hanyatlott idejű *Választó-Hertzeg*, Iffjú *Menyasszonya'* eleibe. "

Rómából Jan. 14-dikénn: — „Eggy fő Magyar Méltóság — Hertzeg *Eszterházy* Miklós — érkezett ide a' napokban, Feleségével, és a' Mostoha-annyával eggyütt; 's már Pápa Ő Szentségének is voltak tiszteletére. "

A' *Lengyel* - Országi leg-újabb Tudósítások szerént, *Tormanow* Orosz Generálist rendelte *Suwarow* Vezér, száz-húsz Dragonyosokkal eggyütt, *Stanislaus* Királynak, *Grodnába* való el kísérésére. A' Királyhoz tartozó főbb személyek, a' kik, el-útaztak velle Jan. 7-dikén *Varsóból*:

mind öfſze két Kamarás - Urakból; két Ad-
jutánsokból; 's egynehány Titoknokokból
állottak. — Jan. 12-dikén érkezett el Ő
Felsége Grodnóba, minekutánna két na-
pokat mulatott volna Bialistockbann, a'
hol Benixhowen Orosz Generális által trak-
táltatott. Grodnóban, nagy tisztelettel tar-
tatik, Hertzeg Repnin Orosz Vezér által.
Ugy foly a' híre, hogy Grodnóból vagy Pé-
tersburgba megy, vagy Mohilowba, melly,
Fő városa, az 1772 dik esztendőben, Lith-
vániától el- szakasztott, és Ruffziai tizen-
két Kerületeknek. — Varsóból lett el- in-
dúlása után a' Királynak mindjárt más nap
(Jan. 8 dikánn), olly értelmű Jelentést kö-
zöltetett a' Varsói Orosz Komendáns Ge-
nerális Buxhewden, a' Lengyel - Koroná-
ról, és Lithvániáról nevezetett Garda re-
gementekkel, hogy már meg szünt a' szol-
gálatjok, 's Jan. 15 dikén túl, a' zsoldjok
se' fog többé ki- járni. A' Tiszteknek ér-
tésekre adátott, hogy ha tetzik nékiek:
Orosz szolgálatba léphetnek. Tizenketten
ezek között, nem vettek vala részt a'
17-dik Áprilisi revolutzionális történetek-
ben: minekokáért meg- küldette azoknak
neveiket magához az Orosz Tsáfzárné,
olly tzéllaal, hogy meg- téríthesse karjokat,
és különösen is meg jutalmazza őket. —
Tsak nem minden nevezetes Famíliák el-
hagyogatják Varsót, 's a' mellyeknek Gal-
litziai jószágjok vagyon: azok, leg- na-

gyobb részént, *Gallitziába* költöznek által. Hertzeg *Poniatowski* József, *Dombrowski*, *Mokronowski*, *Orlowski*, 's több effélék, a' kik Generálisok valának a' felkölt Lengyelek között: minekutánna tzeremóniásan le mondottak volna az Inszurrekzióról: egész szabadsággal élnek *Varsóban*.

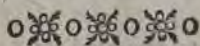
Az *Orosz* Tsászárné' nevébenn, egy Manifestumot intézett Hg *Repin*, *Lithvániának* Lakosaihoz, melly Manifestumban minekutánna mind az: Mit szenvedett *Lithvánia*? mind pedig: Mit várhat ezen Hertzegség, az *Orosz* sasnak takaró szárnyaítól? hathatós ki-fejezésekkel elő-adatott: *amnestia*, vagy, a' meg történetekről való tökéletes el-felejtkezés ígértetik minden Lakosoknak, valakik le-teszik fegyvereiket, 's villa térnek honnyaikba — az ezen Tartománybéli Religiónak egész szabadságú közönséges gyakorlása meg-erősítetik — jelentetik, hogy az Igazság szolgálatának, ezentúl, Tsászárné Ö Felsége akarátja szerént lejendő elintézése, *Repin* Hertzegnek adattatott által — kívánatik, hogy *Lithvániának* minden Lakosai, szintúgy a' nagyobbak, mint a' kisebbek, tartoznak az oda alább előladandó Esküvéssel: hívségre 's engedelmességre kötelezni magokat, azon Személyyek előtt, a' kiket *Repin* Hg fog e' végett ki-nevezni. — Az esküvésben tartoznak

a' Papok jó példával elől menni: tartoznak könyörögni is, Tsászárné Ő Felségének; 's az *Orosz Trónus Örökösének*; és az egész Tsászári Háznak egészségéért napenként, az eleikbe adandó forma szerént. — Bizodalom nyújtatik a' Kereskedőknek, Kézi-munkásoknak 's a' t. hogy Szabadságjok nem csak keskenyebb határolt közzé nem szorítottatik; hanem hogy nagyobbíttatni is fog. — A' tsendesség háborítókkal való minden egyesülés meg-tiltatik — Parancsoltatik, hogy minden Kerületekben az Insurrekció' idejébéli Katonai Kommisszáriusok helyett, az ezek előtt volt Kommisszáriusok állíttassanak vissza: vagy ha ez nem lehetne, más Kommisszáriusok neveztessenek.

(A' fellyebb említett Esküvésnek valóságos formája ez)

„Én, alól meg nevezett, fogadom 's esküszöm a' Mindenható Istenre, az Ő Sz. Evangyéliomára, hogy én a' Felséges Tsászárnénak, *Alexiewna Katalin* Allzornynak, minden *Oroszok'* egyedülvaló Uralkodójának; és az Ő Tsász. Felsége' kedves Fia'nak Tsászári szülött Nagy-Hertzeg *Petrovicz* Pálnak, mint az *Orosz Trónus'* törvényes Örökösének, híven és szívesen fogom 's akarom szolgálatomat tenni; az Ő Felsége' akaratját, mindenekben, még ha utolsó tsepp-véremnek ki adása kívántatnék is e' végte, tellyesíteni; az Ő Felsége'

által fel-állítatott Igazgatásnak mostani és ezutánni Törvényeit 's Rendeléseit tartozott engedelmességgel elfogadni; és azokat, a' mint leg jobban tudom 's tehetem, követni és meg őrzeni; a' tsendességet, és békességet, mellyet, Ő Tsászári Felsége szerzett vissza az én Hazámnak, a' mennyire ki telik az én erőmtől fenn tartani; a' Hazámbéli pártosokkal, sem magam, sem mások által; sem titkon, se' nyilván; nem tsak egéssz, de még tsak valamelly szándék, 's tselekedet által való leg kisebb egyesülésben is nem leszek, 's lenni se' akarok; az Ő Tsászári Felsége' haszna, vagy a' Közjó ellen való törekedéseket ellenben, mihelyt meg tudhatom, nem tsak bé-jelenteni fogom 's akarom azokat, jó idején az Előljáróknak; hanem úgy is fogom 's akarom viselni magamat minden módon, mint illik, az Ő Tsász. Felsége által fel állítatott Igazgatáshoz hív, és tsendes Polgárhoz. Olly igazán fogadom és esküszöm én ezt; a' millyen igaz, hogy számot kell adnom, az Isten és az ő rettenetes Bíró Széke előtt, a' hol, legyen segedelme Isten, az én lelkenek és testemenek. Ezen esküvésnek ki mondásával tsókolom az én Meg-váltómnak szavait és Kerefztjét. Amen."

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

12.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
10 dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környűlállások.

Hejdelbergából 30-dik Januáriusban
költ Tudósítása Hg Albert Fő-Vezérnek:
„Strafzburgnál szaporodik az ellenség, és
nehány napok előtt több ízben próbált sze-
rentsét a' Kehli tanyáknál; hanem mindég
haszontalanúl.“

Frigyes-Belgyiom' sorsáról.

Gróf Clerfayt, Jan. 25 dikén indított
Bétsbe egyg Tudósítást, mellyet, *Frigyes-
Belgyiom*nak *Deventer (Daventria)* Váro-
sából vett, *Hannoveránus Generális Gróf*

N

Walmodentől. A' Tudósítás' értelme ez :
 „Eggynehány napokkal az előtt, hogy
Ámsterdámhoz közelítettek a' Frantziák,
 újra fel-támadt ezen Városban az 1787-dik
 esztendőbéli Pártos-felekezet, le-tette a'
 Magistrátust hivatallyából, 's önnön Tag-
 jai között állított mást elő, annak helyé-
 be, 's Követeket küldött el, kik által ma-
 gához hívta a' Frantziákat. Ugyan ezt
 tselekedték sok más Városai is *Hollandiá-*
nak, és hogy a' többek is követni fogják
 ezen példát: onnan világosan lehet látni;
 mivel még az olyanok is, mellyekben,
Anglus, Hannoveránus, és Hasszus Őrizet
 vagyon, nyilván mondják: hogy ők, a'
 Katonai-őrizet jelenlétében is végre fogják
 hajtani hasonló szándékjokat. — — Más
 Tudósítások után, olly igyekezettel írja
 lenni Gróf *Clerfayt*, a' *Hollandus* Pátriót-
 tákat, hogy minekutánna a' tulajdonkép-
 pen úgy nevezett *Hollandia* Tartomán-
 ban, végre hajtották a' Revoluziót: ugyan
 ezt, a' több hat frigyes Tartományokban
 is meg-próbállyák, és ha erőszak kíván-
 tatnék ezen tzelnek el-érésére: a' Frantzia
 Sereget fogják elő-venni eszközü, melly
 szándékba meg is egyeztek már minden
 Fr. Generálisok. — — Ismét más Tu-
 dósításokból azt értette Gróf *Clerfayt*,
 hogy a' *Frigyes-Belgyiomi* Helytartó Her-
 zeg, első Fiával, a' Helytartóság' Örö-
 kösével együtt, mind ketten le-tették hi-

vátallyaikát, és a' *Vesztfáliai* Német Kerületnek *Embsen* (*Embda*) Városába utaztak; melly Város, *Frigyès-Belgyiom'* általma alatt vólt 1744-dik elztendőig: de ezen elztendőben által engedődött bizonyos summa pénzért a' *Pruffziai* Királynak.

Amsterdamból Jan. 19-dikén: —

„ Tegnap reggel, szembe-tünő mozgást okozott itt a' Nép között, a' Frantziának felénk való közelgetése. Néhány száméllyek, kik, eggy Izerentsés revolutziót igyekeztek már bizonyos időtől fogva végre hajtani ezen Városra nézve, legjobbnak itélték lenni olly környűállások között, fel-fegyverkeztetni a' jó Polgárságot. Az előlülő Polgármesterhez *Straalman* hozmentek tehát, 's úgy terjesztették ennek eléibe gondolatjokat, mint eggyetlen eggy alkalmas eszközt arra, hogy a' tsendeség és rend fenn-tartassék a' Városban. Életek' fel-ajánlásával erőssítették, hogy meg-marad a' tsendesség, ha ő reajok bizattatik a' fegyvereknek el-olztása, 's eggy-szersmind parantsolat adatik ki, hogy se' Kátóna, se' a' mostani Polgár stuttzósok közzül is senki, meg ne háborítsa vígságjokban a' Polgárokat. De az ezen kerésre való válasz adás elébb 4, annakutánna ismét 9 óráig halasztatott el.

„ Ezenközben *Krayenhoff* Polgár, és még' eggy más Frantzia Tiszt (kik t. i. az úgy nevezett *Batáviai* fr. seregből valók,

mellyet ki-költözött *Hollandus* Pátrióták formálnak) bé-jöttek a' Városba, 's bízatták a' Polgárságot, hogy ha szabadá akarja tenni magát: segedelmet reménylhet a' Frantziáktól. Ezen biztatás, meg-változtatta a' dolgok' folyamatját. *Solowkin* Komendáns, alkuba erefzkedett, és mint-hogy szorongattatások között vólt: olly parantsolatot adott ki az Örizetnek, hogy ez, ne tsinállyon semmi akadályt a' Polgárok-nak, annyival inkább ne háborítsa őket. A' fenn- említett Személlyek, következendő értelmű Hirdetményt tettek ekkor közönségesse: „Érdemes Polgártársaink! Hogy, minden zavarodásnak és rendeletlenségeknek eleje vétessék: jelentetik a' jó Polgárságnak, hogy azok a' Polgárok, a' kik, a' Revoluzió' munkáját magokra vették, megizenték a' ti nevetekben, ezen Város' mostani Kommandánsának, hogy hólnap reggel ne folytassa már tovább a' Kommandánságot, mellyre mi, *Krayenhoff* Polgárt neveztük ki előre, 's bé is fogjuk abba hólnap iktatni, a' midőn, úgy reménylünk, hogy ezen tselekedetünk helybe fog hagyattatni. Várjuk egyfzersmind a' ti jóságtoktól, hogy mindent el követtek, a' tsendességnek fenn tartására, 's nem engeditek, hogy valamelly sérelem történjék a' Személlyeken és Vagvonókon, és hogy a' Garnizonból (Örizetből) tsak egyg Katorna is, bántódást szenvedjen. Ez a' mi

szíves kérésünk, 's egyszersemind a' mi Barátinknak a' Frantziáknak, és a' ti közönséges Barátotoknak Nagy-érdemü *Krayenhoff*nak is kívánsága. Egyébaránt, ha valakinek, akármelly segítségre lessz szüksége: folyamodhatik a' Revolutzió-nális Deputátzióhoz, melly, *Kalwer-Straate*ban (Útza' neve), *Korsebom* Vendégfogadóban tartja a' maga Üléseit. Közönségessé tétetett Jan. 18 dikán 1795.

A' Szabadságnak első esztendejében.
A' Revolutzió-nális Deputátzió' nevében.
von der Aa, Titoknok. “

„E' meg-lévén, tsendesen telt el ezen estve, jóllehet temérdek Nép csoportozott a' közönséges helyekenn. Egyéb szerentsétlenséget nem hallunk, hogy esett volna; hanem hogy némelly vígyázatlan Lovasok miatt, négy Polgárok kaptak sebet.“

„A' Revolutzió-nális Deputátzió egygyütt maradt egész éjtszaka, hogy újj Képviseleket válasszon a' Polgárságnak. Ma reggel, meg-jelent a' Tanáts-házban az említett Deputátzió, 's az ott egygyütt ült Magisztrátus' Tagjainak értessekre adta, hogy vennének bútsút eddig viselt hivatallyokról és a' Tanáts-háztól. — Ugy tselekedtek a' Magisztrátuálisok haladék nélkül: a' mint eleikbe adatott a' Revol. Deputátzió által.“

„A' Tanáts-házhoz gyülekezett Polgárság előtt, fel-olvastatta ennekutánna a'

Deputátzió, azon 21 Személlyeknek neveiket, kiket az Igazgatásnak további elintézéséig választott ki, Polgárság' Képviseelőnek. Ezen választást helybe-hagyta a' Nép, nagy örvendezéssel. — A' Képviseelőknék neveik, következők: *Staphorst*, Kalmár; *Pietersse*, Kalmár; *van Leyden*, Kalmár; *Titsingh*, Kalmár; *von Eys*; *von der Vuarst*; Ifjabb *Teyssset*, Kalmár; *van Damm*, Prókátor; *Bos*; *de Wilde*, Kalmár; *ten Kate*, Kalmár; *d' Amour*; *von Castrop*, Prókátor; *Schimmelpenning*; *Breukelaar*; *von der Zoo*; *von Aken*, Kalmár; *Hendriks*, Kalmár; *von Maurick*; *Goldberg*; *von Lang*, Kalmár. “

„Ezen meg nevezett 21 Személlyek bé-iktatódtak ezentúl hivatallyokba, a' Polgárság' nevébenn, a' Tanátsházbann; melly meg lévén, el-ozlott a' Revolutzió-nális Deputátzió a' Tanátsházból, 's a' Képviseelők fogtak hozzá a' kormányozáshoz. “

„Generális *Daendels*, (az oda fellyebb említett *Bataviai* Sereg' Vezére) a' múltt éjtszaka; *Moreau* és *Salm* Generálisok pedig ma délutánn érkeztek ide. Ma reggel eggynehány Frantzia Huszárok jöttek bé a' Városba, és ma estve, Nemzeti-Seregéből fognak ki-rendelhetni Örizetek, némmelly tanyakra. “

Gillet, *Bellegarde*, *Lacoste*, *Joubert*, és *Portier* Frantzia Nemzet-gyűlési Tagok,

eggy Proklamátziót (Hirdetményt) intéztek Jan. 20-dikán, a' *Batáviai* Néphez, melly Proklamátzióban, így nyilatkoztatják - ki magokat a' többek között: „Nem azért jövünk, hogy járom alá hajtsunk benneteket: illő tekintetben fogja tartani a' Fr. Nemzet, a' ti Magatok-uraságát. A' Frantzia Seregek, szoross hadi-fenyítékhez alkalmaztatják magokat. Nem lehet félteni se' Személyt se' Vagyont, semmi bánástól. Az Isteni - tisztelet, meg - marad maga épségében. A' Törvények, Rendtartások, és Szokások fenn-tartatnak mint ez előtt. Maga egyedül a' *Batáviai* Nép, változtathatja, és jobbíthatja önnön Igazgatása' formáját “

„Itt *Amsterdámban*, az eddig való Polgári Hadi - Tanáts' Tagjai is le - tevődtek hivatallyokból. “

A' *Leydai* Újságnak 20-dik Januáriusban költt Darabja, azt írja az *Orániai* Hertzegről, hogy az nem csak a' *Frigyes-Belgyiomi* Helytartóságról mondott le; hanem minden Polgári és Katonai hivatallyairól is, mellyeket, a' tulajdonképpen úgy nevezett *Hollandia'* frigyes Tartomány részéről viselt vala; és Jan. 19-dikén, Famíliástól együtt el-költözött *Hágából*. — *Leydában*, fegyverbe öltözött a' Polgárság, 's két Deputátusokat küldött el a' frantzia táborba, a' dolgok' újj folyamatajáról való híradással. *Haarlem*, és más Városok is követik ezen példát.

Hamburgból Jan. 29-dikén: — „A’ melly Pakétok (Tsomók) Jan. 17-dikén indítottak el innen, *Ámsterdám* felé: minekutánna egy posta napot heverték volna *Osnabrückben*, ’s nem lehetett onnan tovább útasítani őket: ismét vissza hozattak ide tegnap. — Ma érkezett ide a’ *Hollandus* posta, de valamelly más nevezetes Városából *Frigyes-Belgyiomnak*, nem hozott Leveleket, hanem csak *Zwollból*, melly, *Over-Issel* nevű frigyes Tartományban fekszik, hat órányi járó földre *Deventertől*, észak felé.

Hetven ezer Frantziák nyomúltak elő, némelly Tudósítások szerént, *Frigyes-Belgyiomba*.

Rosas Spanyol Városról, olly értelmű Tudósítást közlött a’ Közjóra ügyelő Deputátzió, Jan. 15-dikénn, a’ Nemzeti-gyűléssel, hogy minekutánna meg-vett a’ Frantzia Sereg, egy sántzot, melly, a’ *Sz. Háromságról* neveztetik: azolta már a’ *Spanyol* hajós sereg osztály, mellyet különben is igen meg rontott a’ nagy szélvész, nem lehet többé segítségére *Rosasnak*.

Frantzia - Ország.

Jan. 21 dikét, ugyan csak meg-inneplette a’ Nemzeti-gyűlés. Ámbár igen nagy vólt a’ hideg: még is ki-ment a’ *Revolutzió* piattzára: mellyen a’ *Prézes*, egy Beszédet tartott a’ *Szabadság*’ Oszlopa előtt;

mellynek végződésével kiáltotta a' Nép mindenfelől: *Éllyen a' Közönséges-Társaság, Éllyen a' Nemzeti-gyűlés!* Hogy visszafert a' Gyűlés, ülő-palotájába: el végeztetett, hogy ezentúl Júl. 27 dikén is Innen tartassék minden esztendőben, annak emlékezetére, hogy az nap vetett határt, *Robespierre'* kegyetlen hatalmaskodásának. Ezen Innen-tartás' módjának ki-tsínálása, bizattatott a' Közönséges-tanításra ügyelő Deputátzióra. De meg-előzte e' munkában, maga a' Nép, a' Deputátziót. Egy fő Jákobínust ábrázoló nagy *Báb*-ot készítettett tudnillik, kettős artzulattal; 's vért izzadó testel. — Nagyon meg-töltve lévő erszényt láttatott a' *Báb*, mejjéhez szorítani, bal kezében pedig egy mezítelen kardot forgatott. Bé-ültetvén a' Nép ezen Jákobínus-képet egy székbe, járkálni indult vele az úttzakon. Midőn a' Nemzeti palotának *Karussel* nevű Udvarához érkezett: ott a' *Báb*, tiszteletet láttatott nyilatkoztatni maga meg-hajtása által *Lazouski* sírja előtt, és *Marat'* Képe felé: a' Nemzeti-gyűlést pedig tartozott meg-követni. Vitettetett ennekutánna a' Jákobínusok' néhány udvarába, a' hol szemére hányta néki egy Orátor, minden úndok tetteiket a' Jákobínusoknak. A' Befzed végződésével meg-égettetett a' *Báb*; a' hamva egy éjjeli-edénybe; 's ebből ismét egy árnyék-székbe öntetett. A' so-

kaság kiáltozott: „*Eggy Jákobínus se' többé! Ellyen a' Nemzeti-gyűlés! — Egy Asszony, heismelni mérészlette ezen tzeremóniát: de azt nyerte vele, hogy meg-kapattatott, és mindjárt ott nyomban meg-vesszőtetett.*

Az árva Király firól, és ennek testvér Nénnyeről való értelmeket, a' Közjóra, Közbatórságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátzióknak, Jan. 22-dik napon terjesztette *Cambaceres* a' Nemzeti-gyűlés' eleibe. Akár azt végezze a' Gyűlés, *monda Cambaceres*: hogy meg kell tartani továbbra is a' Királyi Magzatokat mostani fogságjokban; akár pedig: hogy el kell őket küldeni a' fr földről: egyképpen se' fog meg-menekedni, a' Rágalmazók' nyelvétől; ne végezzen hát semmit. Ezen javaslárra reá is állott a' Nemzeti-gyűlés: hanem *Brival* nevű Tag kérte a' Gyűlést, hogy engedné meg néki: hadd mondhassa el értelmét ezen nyomos tárgyról. Megnyervén kérését, így kezdte Beszédjét: „Én nem szeretem — *ügymond* — a' vérontást, még tsak eggy tseppért se' vádolhatom magamat; de azon van jussom tsudálkozni, hogy 27 dik Júliusig, ezer hafizontalan vétkek követődtek el, 's *ollyanok ellenben nem, a' mellyek, hasznosak lehetnek volna a' Közönséges-Társaságnak. — — — A' közönséges bofzankodás és szörnyűködés nem hagyta tovább beszélleni Brivált.*

— *Clauzel* nevű Tag, így ítelt: „Tsupán a' Tirannusok, hihetik azt, hogy hasznosok a' vétek.” — Szóllott még valami keveset *Brival*, azt terjesztvén rövidesen a' N. Gy. eleibe, hogy tíz napok alatt küldesse el Fr. Országból a' Királyi Famíliá' Maradványait, de a' Nemzeti gyűlés, megmaradt a' mellett, a' mire előbb határozta magát.

(A' múltt postai Hirmondótól maradtak meg a' következő két Tzikkelyek.)

A' Közjóra ügyelő Deputátzió jelentésére, nem tsak szabadon botsáttatta a' N. Gy. Jan. 15 kén *Kellermann* Generálist, hanem azt is mind ki fizettette neki, a' melly zsóldot, el-fogattatásától fogva kapott volna ez, ha árestomba nem dugattatott volna. *Miranda* Generális is ki-f szabadúlt a' fogásból: — ama' fő jákobínus Exgenerális *Rossignolt* ellenben, más hasonló jákobínus *Párisi* foglyokkal együtt, minéműek: *Expolgármester Pache*; *Exminister Bouchotte*; *Pache* *Veje Andouin*; *Raisson*; *Clemence*; és *Marchand* el-küldette a' Közjóra ügyelő Deputátzió Januáriusnak 13-dikán, *Ham* nevű Várába *Pikárdiának*.

Párisban, eggy Természetvizsgáló se-mutatta meg azt, a' mit mostanában mutatata *Hassenfratz* Polgár: ki is eggy olly időben, midőn kívülről, hetedfél gradusnyi hideg vólt; mesterséggel, harmintz-eggy gradusnyi hideget csinált, melly által

meg-fagylaltatta a' kénesöt vagy merkúriust (argentum vivum). A' meg-fagyás által szembetünőképpen kissebbedett a' kéneső ki-terjedése.

Elegyes Tudósítások.

*Basilea*ban ki nyomtattatott az a' Beszéd, mellyet ott, Jan. 22-dikén tartott Cancellarius *Ochs* Úr, a' Titkos Tanács' jelenlétében, és a' *Basileai* Státus nevében, Frantzia Követ *Barthelemy* Úrhoz; nem különben az a' Válasz is, mellyet *Barthelemy* Úr mondott a' Titkos Tanáts'hoz. — *Ochs* Úr Beszédéből közlünk némelly Tzikkelyeket, mellyek, így következnek: „ Szüksége vagyon egy *Helvétziára Galliának*; és egy *Galliára Helvétziának*: így nyilatkoztatta ki magát egy Repräsentánsa (Képviselője), a' Nagyságos (illustre) Frantzia Közönséges-Társaságnak. — Városunkban való mulatása Excellentiádnak, olly bizodalmat jelent, mellynek mi, egéssz betsét érezzük. *Basilea'* falai alatt kötött meg a' tsomója, 350 esztendővel ez előtt, annak, hogy a' mi sorsunk eggyesült a' Frantziákéval: és most *Basilea'* falai között nyilatkoztatják ki közönséges tzeremóniával a' két Közönséges-Társaságok, édes atyafiságjokat. Ha hitelt lehet adni a' bizonytalan származású vigasztaló Tudósításoknak: ennél fogva, a' régi és mostani idők között más hasonlatosság is ötlük előnkbe. — *Basilea'* falai között ké-

fült még az a' nevezetes Békesség, melly, véget vetett a' *Helvétusok'* véres küzködésének. Bártsak eggy illy nemű Békesség, hamar nevelhetné a' mi Hazánk' ditsőségét. — Melly szép dolog, a' Békesség' olaj ágát nyújtani olly kézzel; a' melly felett lévő homlokot győzedelem' borostyánnya kerít! A' Győzőnek maga-mérséklése, szekeréhez köti néki a' szerentsét; és nintsen olly rettenetes az ellenség' ereje, mint a' meg-győzöttetettnek kétségbeesése. “

Barthelemy Úr' feleletének kezdő része e' vólt: „Méltóságos Urak! (*Magnifiques Seigneurs!*) Anyival háládatosabb érzékenységgel vettem, hozzám való magok ki-nyilatkoztatását; mivel máf ez előtt is éltem jóakaró barátságjokkal; valamint az Úrakat is meg-győzöttetteknek hiszem a' felől; hogy óhajtok szolgálatjokra lenni; és javokról állandóul gondoskodom. Ezen gondoskodás, Mélt. Urak! még inkább elevenedik most az által, hogy Várossokban fogok lakni. Mentől közelebb jöttem az Urakhoz: annál inkább igyekezem Státusokat, a' Fr. Közönséges-Társaság' figyelmetességében tartani. A' mióltától fogva én, az Urak' Hazájában lakom: különösen nehéz környülállások között vólt a' ditséretes *Helvétziai* Közönséges-Társaság: de, mélly böltsessége, melly, ki-tettzett minden lépéseiből, meg-győzöttette vele

ekkoráig ezen nehézségeket; és gondolko-
dássa' fundamentomi mellett maradván, bi-
zonyosan a' Békesség' tsendességével való
élésben fogja el-érni azt a' szeíentsés idő-
pontot, melly, az egész Világnak tarto-
zik vissza-adni a' Békességet.

A' *Lithván*sokhoz intézett *Orosz* Ma-
nifestum' foglatjának rövid summáját meg-
írtuk a' múltt postán: közöllyük most ezen
Manifestum' bé-vezető részének értelmét,
melly is, így következik:

„Ö Tsáfzári Felségének, és minden
Oroszok' Egyedül való Utalkodójának Fő-
Generálissa, Leg elsőbb Kormányozója azon
Seregeknek, mellyek, meg-verték és el-
foglalva tartják *Lithvánia*' Nagy-Hertzeg-
séget, Senátor's a' t. Hertzeg *Repnin*
Miklós, tudokra adom ezen Manifestum
által közönségesen és fejenként mindenek-
nek: Egyháziáknak, Neméseknek, a' Pol-
gári Rendnek, és általlyában, a' *Lithvá-
niai* Nagy Hertzégység' minden Lakosainak.“

„Minekutánna a' minden *Oroszok*' Fels.
Tsáfzarnéjának győzhetetlen hadi seregei,
mellyek az én fő kormányozásomra bizat-
tattak, *Lithvánia*' Nagy-Hertzégységnek bel-
ső ellenségeit, minden helyeken egészen
meg-verték, 's el-törlötték: így, ez a' Tar-
tomány, az Ö Tsáfz. Felségétől nyújtatott
óltalom által, bátorságossá tette, min-
den rettegetések, és zavarodások ellen, mel-
lyeket a' Haza-árúlói terjesztettek. El-tör-
löttek ezek a' magok zabolátlanságjokban

minden (előbbeni) Rendeléseket; magoknak tulajdonítván a' leg felsőbb hatalmat, el-rontottak minden polgári és politika Törvényeket; önnön polgár társaiknak véreket tirannusi dühösséggel ontottak, azoknak javaikat el-rablották; fenyegetések és szorongatások, kegyetlenkedések és minden hazai törvényekkel ellenkező szörnyű büntetések által kényszerítették az Istenfélőket és Tsendesség Szeretőket, hogy ő hozzájok állanának.

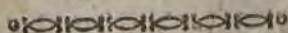
„Minthogy ezen álnok és meg-vesztegetődött Emberek, minekutánna fel-forgatták saját Hazájoknak tsendességét és bátorságát; minekutánna minden kegyetlenkedéseket, valamelyekre csak reá mehettek, minden Izokas és Nemzetek' jussa ellen el-követtek: még olly vakmerőségre is vetemedtek; hogy fegyvert fognának az *Orosz* hadi sereg ellen: képtelenítettett Ő Tsász. Felsőge. kardot rántani akarátja ellen, a' maga Országá' határainak védelmezésére, és a' szomszéd Tartományokbéli pártütésnek le-tsillapítására. Tzéllyokat érték az Ő Tsász. Felsőge' Seregeinek törekedései, bajoskodásai és vitéz bátorságok. — Polgárok! a' kik, ezen győzhetetlen Sereg' ótalma alatt vagytok, nem nyughatatlankodtat többé Titeket az a' rémítő zürzavar, mellyet csak nem minden szempillantásban éreztettek a' ti szerentsétlen Hazátokban veletek, a' Népnék újj nyomattatásai, a' zabolátlanság és rendeletlenség,

mellyek mindenkor, rontást, erőszakoskodást, és ölést vonnak magok után. A' Haramiáknak és Tsendesség háborítóknak táplálássokra szolgált a' ti Vagyontok; vizfzás értelem foglalt el közönségesen minden Rendeket, és a' köz-jó-rendtartás egész-fzen ki mozdított helyéből. Mivel ezen gonolznak vég vettetett már Isten' segedelme által; ehézképest nyilvánvaló parantsolatom vagyon Fels. Tsászárnémtól, hogy minden eszközöket elő-vegyek, mellyek által, helyre állíttathatik a' rend; az újjonnan születendő törvényes hatalom eránt engedelmesség eszközöltethetik; a' Személyeknek és Tulajdonosi júnak belső tsendessége, valamint szintén az Igazságnak szoross és részre-hajlás nélkül való ki szolgáltatása is állandó lábra helyezettethetik; és éppen ez által vissza szereztetik a' köztsendesség, 's az *Orosz Birodalom'* határainak bátorsága meg erősítetik; úgy hogy semmi pártütés se' lehessen többé, az én Fels. Tsászárném' győzedelmes fegyverei által elvett Tartományokban; és bátorságos téliquártéllya legyen a' Seregek.

Béts. Tsászárné Ő Felsége, vissza-nyerte előbbeni egészségét olly mértékben; hogy már negyed nappal ez előtt meg jelent a' Teátrumban is.

Az el-fogatott és vizsgálás alá vétetett Prof. *Pinetti*, meg mutatta, hogy nem ő, hanem más *Pinetti* az, a' ki egynehány ezten-dökkal ez előtt rab volt *Béts*ben. Már azóltá szabadon jár Prof. *Pinetti*.

Magyar Hírmondó.

13.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
13-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

Hadi Környütlállások.

Moguntziából Jan. 31-dikénn: —
„ Tsendesen vagyon Városunkkal által el-
lenben az ellenség. A' hozzánk által-szö-
kő Frantziák, azt beszélik, hogy az ő el-
hagyott Felekezetjekhez, *Vándéból* érke-
zett segítség. “

A' *Vesztfáliai* Német-Kerületbéli *Cle-
ve* (*Clivia*) Hertzogségnek *Wesel* Városá-
ból Jan. 28-dikán: „ Békesség-alku kezd
úgyan folyni — a' mint hallyuk — a' Fr.
Közönséges-Társaság, és a' mi Uralkodónk
(a' *Prussziai* Király) között: de azért jobb-
nak iteltetett, hogy a' hadi dolgokra, és
a' közönséges jövedelmekre ügyelő Dikasz-
tériomok, által költözzenek innen *Minden-*
be, nem *Hamma*, a' mint némelly Tu-
dósítások hirdettek. “

Frigyes-Belgyiom' sorsáról.

Frankfurt ből Febr. 2-dikánn: —
„ Hogy *Séeland* Szigethez, és *Texel*hez ér-
keztek a' Frantziák: amott hat *Anglus* ha-
di hajókat; *Texelnél* pedig hét első nagy-

ságú *Hollandiaiakat* találtak a' vízbe befagyva. "

Brémából Jan. 26-dikán: — „Úgy értjük, hogy halálos büntetés alatt megtiltották a' *Frantziák*, *Hollandiában*, az *Orániai*, és *Pátrióta* nevezeteket. "

Olasz-Országból. —

Genuából Jan. 28 dikán: — „A' *Riviera di ponentei* földön, még is sokan halnak a' *Frantziák* között. — Az *Olasz-Országi* *Frantzia* Sereg újj Vezére *Generál Scherer*, nagy változásokat tesz a' főbb *Tisztek* között: mivel úgy itél, hogy ezek voltak okai a' múltt elzúzó táborozás' sikertelen voltának. "

Livornóból Jan. 14 dikén: — „*Hotham Anglus* Tengeri-Vezér, nem messze *Tulonhoz*, össze-találkozott hat *frantzia* középszerű hadi hajókkal, mellyek, tizenöt *Kalmár-hajókat* kísérték az *Afriakai* partoktól, *Tulon* felé. Úzöbe vétette tehát *Hotham* Admirális, ezen *Fregátokat*, mellyek, látván a' veszedelmet, prédául engedték az *Anglusoknak*, a' *Kalmár-hajókat*, csak hogy magokat meg szabadíthassák. Az elnyert 15 *Frantzia* *Kalmár hajókat* ide hozták elébb az *Anglusok*, innen pedig, általmentek mindenestől *Korszika* Szigetébe. "

Frantzia-Országból —

Párisból Jan. 26-dikán: — „Tegnap, csak hamar a' *Nemzeti gyűlés*' *Ülésének* el-

kezdődése után, nagy zűdülés lett a' palotában. *Amsterdám* és *Hollandia* nevezettek hallattak mindenselől. *Bourdon de l' Oise* végre, így kiáltott-fel: „El-fogtuk az egész *Hollandus* tengeri-erőt; lehetetlen lesz itt reá menni hogy hallgatás legyen, ha meg nem izeníték a' Közjóra ügyelő Deputátziónak, hogy mindjárt jelenjen meg, 's tudósíttson benneteket környülállásosan ezen ditső hazzról.“ — El-érkezhén az említett Deputátzió' nevében *Carnot*, ment egyenesen az Orátorszékre, 's a' kezében hozott Levélnek olvasásához fogott: „*Amsterdamból Pluvio-tenak* 2-dikán (Jan. 21-dikén). Ezen szóknak hallása, felette nagy örvendezést okozott: mellynek le-tsillapodásával így folytatta tovább *Carnot* az olvasást: „Mi *Amsterdamban* vagyunk, Kedves Kollégáink! és a' Közönséges-Társág' hatalmában vagyunk egész *Hollandia*. A' Helytartó (*Stathouder*), szalad egész Famíliájával: és ha meg nem adták is még eddig magokat némelly Erösségek: nem fognak már ugyan tsak kapuiknak fel-nyitásával késedelmeskedni: sőt bizonyosnak halljuk, hogy a' Generális-Státusokról is parantsolatot vetenek e' végett. *Hágába* való bé szállásáról Seregeinknek várjuk a' hivatalbeli Tudósításokat; mellyeknek vételével magunk is mindjárt oda megyünk, hogy a' környülállásokhoz képest meg-tehessük az előre

való szükséges Intézeteket. 's a' t. — Ketten közölünk, *Páris*ba fognak menni, 's szóval közlenek veletek sok környülállásokot, mellyeket írásban meg nem küldhetünk. Nem szólunk itt bővebben arról a' szembetűnő jó indúlatról is, mellyel fogadtattunk, midőn bé-jövének *Amsterdamb*a: tsak azt mondjuk, hogy szín-mutatás nélkül való szívességet tapasztaltunk. — Egészség 's Atyafiság! — *Bellegarde, Gillet, Lacoste* és *Joubert*. “

„ Nemzet gyűlési Végzést kívánt ennekutánna *Carnot* arról: hogy az *Északi; Számberi; és Mózai Seregek* nem szűnnek meg érdemesekké tenni magokat a' Hazarant. — „ Hatszor is végeztétek Ti már ezt — *így szólla egy Tag* — viselttes protokollum már ez; új jutalmat kívánnak az új győzedelmek. Én kívánom, hogy *Északi; Számberi; és Mózai Héros*soknak neveztessenek ennekutánna ezen *Seregek*. “ — *Charlier*: „ Semmi különböztetést nem kell tenni a' mi *Seregeink* között. “ — *Bourdon de l' Oise*: „ Még nagyobb ditsőség, az *Alpes* és *Pirenéus* kö-szálakonn diadalmaskodni; mint *Hollandiát* el foglalni. “ — *Carnot*: „ Meg kell esmérni, hogy minden *Seregeink* közül leg többet szenvedett a' *Vándéi*. Nem eshetne e' tehát ennek nehezen, az ő fellelte való meg különböztetés? Én kívánom, hogy fogadja el a' Gyűlés, azt a' *Végzés-formát*, mellyet, a' *Deputátziója*

nevében terjesztetem eleibe. Ekkor helybe is hagyta a' Gyűlés, eggyező akarattal, és valóságos Végzéssé csinálta az említett Végzés-formát, *Éllyen a' Közönséges Társaság* kiáltozások között: 's eggyfzersmind azt is rendelte, hogy a' fellyebb előadott *Amsterdami Tudósítás*, rendkívülváló Kurírok által küldessék meg a' Közönséges-Társaságnak minden Ofztályaiba és a' Seregekhez. — — Ekkor végét szakasztotta a' Prézes az Ülésnek, minthogy mindenünnen kiáltozták hozzá a' Tagok, hogy őket, *Hollandia'* elfoglaltatásának értése, olly képzelődésbe merítette, melly nem engedi, hogy más tárgy foglalatostkodjon most az ő elméjek. “

„ *Thionvillei Merlin*, tegnap indúlt innen villa, a' *Moguntzia* előtt fekvő Sereghez. Küldetésének hihető tzeállául teszik Újságjaink, a' Békesség-munkálódásnak siettetését. Foly a' híre, hogy az itt vólt utolsó *Prusszus* Követ, *Golz* Úr ide érkezett tegnap *Basile*ából. Hogy Báró *Stael*, ki, a' Néhai Frantzia Udvarnál, utolsó *Svéd* Követséget viselt, itt vagon már 3 napoktól fogva: az bizonyos. — A' Közjóra ügyelő Deputátzió, estvéli hat óráig nyújtotta tegnap a' maga ülését. Nem ok nélkül lehet — *úgymond* — gondolni, hogy fáradhatatlanságinak fő-tárgya legyen: Békességet kötni rövid idő alatt *Prussziával*, *Hollandiával*, és *Spanyol-Országgal*.

— Egy más Újságunk, minekutánna Gr. Golznak ide lett érkezését jelentette; azt is írja, hogy *Barthelemy* Úr, a' ki most, *Helvétziai* Követje a' Fr. Közönséges-Társaságnak, rövid idő alatt *Berlin*-be fog menni, Tellyes hatalommal fel ruháztatott Ministeri ranggal.“

Ámsterdamból Jan. 22-dikénn is írtak *Páris*-ba, a' Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok egy Levelet, mellyben, arról tudósították a' Közjóra ügyelő Deputátiót: hogy *Frigyes-Belgyiom*nak hét Tartományai közzül, ezek a' hármak: *Geldria*, *Ultrajectum*, és *Hollandia*, egésszen a' Fr. Közönséges - Társaság' hatalmában voltak már akkor. — *Gertruydenberg*, *Dordrecht*, *Gorcum*, és *Williemstadt*, Jan. 21-dikén kapituláltak.

Nantes (*Nannetum*) Városából *Nivose-nak* 26 dikán (Jan. 15-dikén): *Bureau*, kit, a' Nép' Képviselői küldöztek *Vándé*-ba, harmadik ízben tért most onnan vissza, 's azt beszéli, hogy *Charette*, a' *Rojalisták*' Fő Vezérje, meg-adta magát annak a' Hirdetménynek értésére, mellyet, a' Nép' Képviselői tétettek közönségessé. — Hasonló értelemben vagyön, egy más elég nagy számú *Rojalista* Sereg-osztály is, mellynek Kormányozója, egy hajdani főnemből vette származását. — *De Stofflet*, a' ki, eredetére nézve Német, hajdan a' Kir. Testőrző - Vadászok között volt, és

most, egygy olly Korpust vezérel, a' melly, Idegenekből, és valóságos Haramiákból egygyesült: nem akar semmiről hallani. A' jhol ez vezérel: nagy bajjal mehetett oda *Bureau*. — *Charette*, a' ki, *Vándé*-nak valóságos Lakosival egygyütt, óhajtja a' Békességet, ajánlotta magát, hogy kész lessz el menni Seregeinkkel *Stofflet* ellen: de minekelötte ez így történne: *Stofflet* is meg fogja magát adni kétségekivül. Nagy nyughatatlansággal várunk eleségbéli segítséget az Exrojalisták' földjéről, mellyen, bövséggel találhatik gabona. Az úgy nevezett *Chouanok*, inkább el-vagynak széledve, mint a' több Rojalisták: azért nehezebb őket vissza-nyerni a' Közönséges - Társaságnak.

Elegyes Tudósítások.

Konstantzinápolyból Dec. 10-dikénn: „A' fel-költt Lengyeleken vett egész diadalmokat az Oroszoknak, nagy meg-illetődéssel értette a' Török Tsászfár, és mindjárt össze-gyűjtette Birodalma' Fő embereit, 's több rendbéli Tanátskozásokat tartatott általok. Értésére esvén ez, az *Orosz Követnek*: meg-kérette leg-ottan a' *Reis Effendit*, hadd szólhasson véle, arról a' másfél millió Piászterre menő kárról, mellyet, az utolsó had' végződésétől fogya vallottak az *Orosz Kalmárok*, 's a' mellynek meg-kell térítettni, a' Békesség-kötés' ereje szerént. A' *Reis-Effendi*, magához botsátotta az *Orosz Követ*, ki is végez-

vén az említett tárgyról való beszéllgetését; emlékezett egyfzersmind, de tsak mintegy mellesleg, a' Lengyelekről, 's tellyes bizodalommal mondotta lenni Tsászárnéját az eránt, hogy se' nyilván, se' titkon nem fogja a' *Szultán* pártjokat a' Lengyeleknek. — A' *Reis-Effendi*, azt felelte: hogy az ő Tsaszárja, Barátja a' Békességnek, 's az Ember-vérnek is betsüllője, és ugyan azért örömet fogja látni, az 1791-dik esztendő-béli 3-dik Májusi Lengyel Konstitúciónak vissza-állíttatását; melly ki-nyilatkoztatásra, késedelem nélkül adandó egyenes feleletet kíván, az *Orosz Tsászárnétól*. Hogy haza-ment a' *Reis-Effenditől* az *Orosz Követ*: tsak hamar, Kurírt indított *Petersburgba*. — Hasonló beszéllgetést tartott a' *Reis Effendi* ennekutánna, a' *Prusszus Követtel* is; és ez is mindjárt Kurírt indított a' Konferentzia után, *Berlinbe*. “

Az *Orosz Tsászárné*, sok érdemes Tisztviselőit örvendeztette meg, ezen 1795-dik esztendőnek első napján is különkülönbféle jutalmakkal. Gróf *Rumanzow-Sadunaeskoy* Feldmarschallnak nevezetesen küldött egy Ditsérő-írást; Jóságokat ajándékozott; és olly ajánlást is tett, hogy a' hol tetszik a' Feldmarschallnak, akár a' Fő-Városban; akár saját jószágában, egy palotát fog számára építtetni, egész kézülettel; 's a' palota' eleibe, egy emlékeztető-oszlopot fog fel-állíttatni. —

Gróf *Suwarow-Rimnisky* Feldmarschall, Ditsérő-írást kapott. — Vezérlő-Generális Hg *Repin*, Józságokat; *Péttersburgban* egy palotát; és Ditsérő-írást nyert. — Valóságos Titkos-Tanátsos, és Fő-Udvar-Mester Gr. *Besborodkó*, 50 ezer rubellel ajándékozott meg, 's ígéretet vett, hogy valámig él: tíz ezer rubel pensiót fog kapni esztendőnként. — Valóságos Titkos Tanátsos és Generális-*Procurátor Sanoczloff*, Orosz-Birodalmi Grófságra emeltett. — Haditármester Gróf *Subow*, a' Sz. *Wladimir*' Rendjének, első rangú Nagy-Keresztjével tiszteltetett meg. — A' *Lengyel* Országi Orosz Követséghez tartozó Személyek mindnyájan, rendkívülvaló jutalmakat kaptak, tudniillik: Titkos-Tanátsos Báró *Asch*, Sz. *Anna*' Rendje' tisztelet, tíz ezer rubelt, és egy örökös jószágot; Valóságos Státus-Tanátsos B. *Bühler*, tíz ezer rubelt, és holttig való árendát; Kollegiális-Tanátsos *Josephowicz*, 3 ezer rubelt és egy jószágot; Követségbéli Tanátsos *Aubert*, 3 ezer rubelt; a' többeknek, kinek kinek, egy esztendei felesleg való fizetés rendeltetett ajándékul. 's a' t.

Ama nevezetes *Neckerről*, a' ki, *Genevai* Kereskedőből lett Fináantz-Ministerjévé, Néhai 16-dik *Lajosnak*, és a' Fr. *Revoluczió'* eleinn, Bálványa vala a' *Párisi* Népnek, azt olvassuk: hogy *Genevához* közel lévő jószágában meg-tébolyodott,

Maffoli, ama' híres Teátrumi-Éneklő, kiről abban az időben, mellyben *Bétsi* Lajos vala, többször emlékeztünk, meghalozott *Napoly* Városában Jan. 11-dikén, életének 35 dik esztendejében. Ezen ritka tehetségű Férjfiúnak halálát, igen fájlalják a' *Napolyiak* közönségesen; főképpen pedig azok, a' kik *betsülni* tudják a' muzsikát és éneklést.

Frantzia - Ország.

Barrere, *Billaud - Varennes*, *Collot d' Herbois*, és *Vadier*, féltvén bűnös fejeket, a' giljotin méttző vasától, melly által ők a' *Robespierre*' tzimboraságában olly sok büntelen főket aprítottának - le: elébb közönségesen nyomtattattak - ki egy *Apológiát* vagy *Mentő Írást*, a' *Nemzeti Tipografiában*; annakutánna pedig kiki közülök, magános *Apológiát* is tett közönségesse külön külön. — *Collot d' Herbois* hogy annál inkább meg - nyerhesse magának a' Nép' szívét: lopott magának, illy szorongattatásai között is annyi tsendességet, melly őtet, egy kedves tárgyról, — a' *Nemzeti - Inepekről* — való írásra segítette; olly írásra, hogy egy a' *Párisi Újságírók* közzül, — a' kik pedig, többnyire mind ki szententziázták már *Collotot*, — Jég - jobbnak vallya ezen Írást, minden más hasonló nemű Munkák között, a' mellyek, 26 dik *Januáriusig* kerültek - ki *Párisban*, a' könyv - nyomtató sajtók alól: de mindjárt utánna veti ezen vallás - tételének: „So-

ha se' énekel jobban a' Hattyú, mint mikor közelget a' maga utolsó sz' mpillantásához.

A' Jákobínusok' néhai palotája, melly, közép-részében fekszik Párisnak, nem soká állott üressen. Huszonnegyedik Januáriusi Ülésében t. i. a' Nemzeti-gyűlésnek, álmélkodását jelentette azon, *Thionvillei Merlin*, hogy Párisnak egyik szélén, a' Plánták' kertjénél választatott hely annak a' hasznos Intezetnek, a' Tanítókat készítő Oskolának: holott Páris' kellő közepében, ott van az alkalmas hely készen, a' Jákobínusok' palotája. Igen nagy örömmel vette a' Gyűlés, ezen észre vételét *Merlinnek*, 's tüstént Végzéssé változtatta azt: mellynek ereje szerént azon a' helyen, mellyből, hadat folytata *Robespierre* a' Tudományok ellen, már most, Közönséges-históriát tanít ama' nevezetes *Vobney*; Erköltsi-tudományt *Bernardin de St. Pierre*; Természeti históriát *Daubenton* 's a' t.

A' l' *Orateur du peuple* nevű Újság' Írója, Nemzet-gyűlési Tag *Freron*, hogy annál inkább éreztesse Nemzetével a' *Normális* Oskolából reája áradandó hasznot: hathatós ki-fejezésekkel adja elő: Mint akarta el ölni a' Frantzia földön *Robespierre* a' Tudományokat? „A' sűrű setétség' öbléből — *úgymond* — mellybe buk-tatának bennünket a' Haza-árulók: újjólva fordítjuk szemeinket a' tudomány' világá-nak derülése felé. A' *Vandalismusnak*

(pusztító kegyetlenségnek) sebes elő-meneleteit látván, méltán kétségbe lehetett hozni: ha vallyon hűsz esztendők alatt tudnak e' még tsak olvasni is a' Frantziák? A' Katonaságra lett először közönséges fel-kívánáskor (requisítziokor), mind elvitettek Katonáknak azok az Iffjak, a' kik részt vehetnek a' hajdani taníttatásból; 's talán már eddig mind is le-arattattak az ellenség' fegyvere által. A' melly reménységtől, ezen vesztesség által fosztatott-meg a' Haza, nem adhatja azt vissza, a' mostani Nevendékség, melly, az ellenkező gondolkozás-fundamentominak össze-ütközései között, és a' mélly tudatlanságnak zürzavarjában nő fel. Illy nagy lépésekkel közelített a' durva tudatlansághoz és zabolátlan ostobasághoz ez a' Frantzia-Ország, melly, Hazája vala, néha-napján a' tudományoknak, 's termő-földje a' talantomoknak.

A' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevében, *Boissy d' Anglas* nevű Tag, következő foglalatu Végzés-formát (projektumot) terjesztett a' Nemzeti gyűlés' eleibe, Jan. 23-dikán: 1.) Minden Tulajdonos, vagy Földművelő, tartozik annyi gabonát, a' mennyi nélkül maga el-lehet; a' Közönség-Társaság' számára által engedni, és a' ki ezt, 8 napok alatt nem tellyesíti: úgy fog tartatni, mint Közjó' ellensége, 's árclomba záratik. 2.) Az említett fel-tétel

alatt által nem engedendő gabona konfis-
káltatni fog, vagy ha már nem volna meg
a' gabona: annak rendes árra fog kíván-
tatni. 3.) A' Közönséges-Társaság, olly
árron fogja által-venni a' gabonát, a' mil-
lyennel fizették volna azt más Vevők. —
4.) Azon Törvénynek, mellyben parantsol-
tatott vala, hogy kiki, a' feleslegvaló ga-
bonáját, el-adóvá tegye: nem lesz köte-
lező ereje, első *Garmin*alig (Mártz. 21-di-
kéig).

„ Tizedik *Thermidortól* (*Robespierre*'
ki-múlása napjától) fogva — így szólla
Bourdon de l' Oise, a' N. Gyűlésnek
24-dik: *Januáriusi Ülésében* — minden le-
hetséges eszközet elő-vett a' Nemzeti-
gyűlés, azoknak meg-vizálgatására, kik-
nek életek, tsupa történetből nem leve
prédája a' *Rettentők*' (*Robespierri*sták') dü-
hösségének: eggy nagy igazságnak ki-szol-
gáltatásával tartozik még a' Nemzeti-gyű-
lés, melly abban áll: hogy a' Ki-végez-
tettek' *Özvegyek*nek és *Árváik*nak adat-
tassa vissza, az ollyatén aprólék *Jószág*-
okat, mellyekre ezeknek, mindennapi szük-
ségek vagyon: az *Özvegyek*nek pedig,
minden egyéb *ingó-bingó jószág*okat is,
mellyek, a' házassági-kötés szerént őket
illetik. Az idő keménysége, és a' szeren-
tsétlenek eránt tartozott kötelesség, kíván-
nyák tőlünk, hogy ne halasszuk ezen vissza-
adásokat: nem engedik az okosság és igaz-

ság, hogy valamely kezességet is tartozzanak állítani ezen Szerentsétlenek, jószágoskáiknak vissza nyerhetése végett. Kívánom, hogy az én Fel-tételem szerént, hozzon Törvényt a' Gyűlés, és hajtassa végre azt, a' Nemzeti jószágokra ügyelő Deputátzió által." — Hogy annál bátrabban tellyesíttethessék ezen Végzés, azt ítélte egy Tag, hogy jobb lesz azt, tsak ahhoz a' Székhez küldeni, melly, *Páris Város*a' jószágaira visel gondot. — *Clauzel*, szükségesnek mondotta, hogy az egelliz Közönséges-Társaságra ki-terjesztődjék ezen Végzés. — *Perrin*, azt jegyzette-meg, hogy sok Asszonyok, nem tsínálnak semmi Kontraktust, midőn Férjhez mennek. — „Az ilyen esetekben — *monda Bourdon* — házassági kontraktus vagy kötés gyanánt vagyon a' közönségesebb szokás. Kívánta egyszersmind *Bourdon*, hogy a' Törvényhozásra ügyelő D putátzióval, vélc-kedéssét kell adatni, következő napon, ezen tárgyról: és ez, el is végeztetett.

Jan. 26 dikán így szólott ismét *Bourdon* a' Nemzeti gyűlésben: „Azt sürgettem vala tegnap előtt, hogy a' Ki végeztettek' Özvegyeiknek és Árváiknak vissza kell adatni a' fejer ruháikat, 's e yéb efféle szükséges házi holmijeiket, az Özvegyeknek pedig, minden egyéb *ingó-bíngó* jószágokat is, mellyekhez jussok vagyon azoknak, a' házassági-kötés szerént. Ez

a' Feltétel, által-adódott a' Törvényhozásra ügyelő Deputáziónak. Mai napon megújítom, az eránt való Feltételemet, hogy minden leg-kisbbed haladék nélkül, adattassanak vissza, az említett Szerentséte- neknek, el-foglalt Fejér ruháik, 's más illyetén, mindennap meg kívántató porté- káik. Semmi nehézséget nem kell itt for- málni. A' Hideg parantsollya, hogy fo- gadjátok-el, és tsinállyatok Végzestekké az én Feltételemet. — Ör endezések, és a' kívántt Végzés követték, *Bourdon'* buz- dításait.

Erdély Ország.

Kolosvartól Jan. 25-dikén: — „Az Innepi nyugvás után, egybe gyültek ismét az Ország Rendjei, 's szó vólt Jan 9 di- kén, a' Nemzeti Katonaságról és Nemzeti Ország-Generálissáról. Sok tanátskozások utánn abban állapodtak meg a' Rendek, hogy a' Nemzeti Generálist, min' Diplo- mátikus Tisztet, kérjék Ö Felségétől.“

„Jan. 15 dikén, olly értelmű kíván- ság terjesztődött Fels. Urunk' részéről, a' Rendek' eleibe, hogy a' *Regementek nevelésére*, 2320 Katonákat állíttson-ki *Erdély*, egész öltözettel, hat hetek alatt. Két Ülés- béli hosszas tanátskozások után, egy Je- lentés útasítódott a' Kir. Komisszárius Úr- hoz, ki is a' Rendekhez adott feleletjében, ezt a' ki fejezést: *Regementek' nevelésére*, így változtatta-meg: *Regementek' pótolá-*

sára; melly változtatásnak a' lett a' következése, hogy egy Ország-gyűlési Kommisszió rendeltetett: melly, módját találva, az erőszak nélkül való Katona-állításnak.

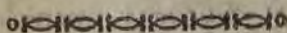
Magyar Ország.

Siklósról Febr. 8-dikán: — „Vidékünkön, nagyon uralkodik a' Veress-himlő: de, szerentsésen ki-gyógyúlnak belőlle a' Gyermekek. — Nagy-Harsány tájjékán azt hallám a' napokban, *Hosszúfalui* Prédikátor Úrtól, hogy egy nap, egy óra alatt, negyvenöt Oskolás Gyermekek kezdtek meg-hímlőzni, úgy hogy alig lehetett őket haza vezetni. Ekképpen, a' Veress-himlő, Januáriusi Vákátziót szerzett, a' *Hosszúfalui* Tanítónak.

Tettzett O Felsegének, az *Erdély-Ország*i F. Udvari Kantzellária mellé Ágensnek resolválni *Böloni* Sámuel Urat, Egyházi és Polgári Törvények' Candidátussát, ki is, hogy annál halznosabb szolgálatjára lehessen keltes Nemzetének és Hazájának, külső Tartományokban is szinte nyóltz esztendőket lakott, tökéletesebb tanulás, és tapasztalás végett. Ajánlja magát általunk minden Renden lévő *Erdélyi* Méltóságoknak. Uraknak, és más *Erd.* Lakosoknak jó indulatjokba, igérvén' kinek kinek, hogy a' reá bizott vagy bizandó dolgokban szorgalmasan, és jó lelki-esmérettel elfogjároni.

Magyar Hírmondó.

14.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
17-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Mühlheimből útasított, és 2-dik Februáriusig terjedő Tudósításai Gróf Clerfaytnek.

„Frigyes-Belgyiomnak minden részei, a' mellyekben nintsenek többé Seregeik az eggyesült Hatalmasságoknak: általán fogva vissza állottak az 1787-dik elztendő-béli Konstitúzióra, 's a' Nép, szabadnak és a' Frantzia Közönséges-Karsaság' Barátjának 's Frigyessének nyilatkoztatta - ki magát.“

„Mivel az *Anglus* Katonaágot igen meg-viselte *Hollandiában*, a' kemény téli tusakodás: tehát, hogy ki pihenhesse magát; el-hagyta a' *Campei* és *Zwolle* tan'yákat, 's az *Ems* folyó-víze megé vo-núlt.“

„Kövelték ezeket, 28 dik Januárius-tól fogva 30-dikig, a' *Hannoveránusok* és *Hasszusok* is: azért is ugyan, hogy hosszas bajoskodásaik után, lehessen valami nyu-

godalmok: de főképpen azért; mivel megkezdett fogyni az eleségjek. “

„A' Báró *Avinczy* kormányozása alatt lévő Ts. K. Sereg-olztály, nem mozdult vala még ki akkor előbbeni helyéből. “

„A' fagyos *Rajna*, Jan. 28 dikán este indult meg, 's mind jeget, mind vizet, bőven nyomott ki a' partjain kívül, úgy hogy, a' parttól két órányi járó földre kéntelenítették sok helyett vissza vonni magokat a' Frantziák. “

Más Tudósításokból, *Lahn* folyó-vizről azt olvassuk, hogy annak jege, 27 dik Januáriusban indult meg *Lahnstein*-nél, 's 17 hajókat vitt el magával. — A' *Rajna*' jobb hollzában fekvő egyesült Sereg-olztályok, írásban ki szabott rendeléseket kaptak az eránt mindnyájan: hová vonják magokat olly környülállások között, ha nagyon ki-talál a' *Rajna* önteni.

Olasz-Országból. —

Ts. Kir. Haditármester Gróf *Wallis*, olly értelmű Jelentését útasította Február. 3-dikánn *Béts* felé, hogy minden Kémjének Tudósításaik szerént, parantsolatja vólt a' *Tuloni* frantzia Hajós-seregnek ki-indulni utólsó Januáriusban, *Korszika* Szigete ellen. Húsz ezer Szárazra-való Katonákkal meg-rakott 15 hadi, és több másféle hajókból állónak írja lenni Gróf *Wallis* ezen hajós sereget.

Spányol-Országból —

Katalónia Tartomány' Fő-Városának *Barcellónának* Lakosai, eggy Deputátziót neveztek-ki magok közzül, mellynek gondja legyen minden Intézetekre, a' mellyek szükségességnek ítéltetnek a' végre, hogy hijjába-
valóvá tétethessék a' Frantziák' szándék-
jok. — A' Papok, a' Klástriumok, a' Na-
gyok, 's a' Gazdagok, mindent el-követ-
nek részekről, valamit tsak tehetnek a'
Haza' meg-tartására.

Portugalliából. —

Spányol-Országba küldettetett, és most réllszerént *Rosas* Városában, réllszerént a'
Gironi táborban lévő Se:eg-osztályunk-
hoz, eggynehány hajók indultak innen,
Dec. 20 dikán a' *Rosasi* Ki kötő-helybe,
munítzióval (lövéshez kívántató készülé-
tekkel); és Forma-ruhákkal. Ezen hajó-
kat, eggy első nagyságú, egy középszerű,
és eggy kisebb hadi hajók kísérték a' *Gi-
bráltári* Ki kötő helyig; a' hol meg-áll-
podnak hadi hajóink, és az ott tartózko-
dott Kereskedő-hajóinkkal fognak ide vízf-
fza-térni.

Frantzia-Országból —

A' l' *Orienti* és *Bresti* Ki kötő helyek-
re ügyelő Nemzet-gyűlési Kommisszáriu-
soknak, olly foglalatu Tudósítássok olvas-
tatott fel Jan. 27-dikén a' Nemzeti gyűlés-
ben; hogy huszoneggy Frantziák, a' kik
foglyok valának *Gibráltárban*, bé-ugral-

ván a' tengerbe úfzni kezdtek, 's tsak hamar egy hajóra kaptak, mellyen, mind a' 21-en szerentsésen érkeztek a' *Bresti* Kikötő-helybe. — A' Nemzeti-gyűlés azt végezte, hogy ditsérő-ki-fejezésekkel íratásék bé az említett 21 Személlyeknek tselekedetjek, a' Gyűlés jegyző Könyvébe, és nyomtatásbann is közönségessé tétetessék.

Elegyes Tudósttások.

A' *Bétsi Udvari Újságnak* 14-dik *Februáriusi Darabjából*: — „A' *Prussziai Király*' fozgálatjában lévő *Gróf Goltz*, a' ki egyg ideig *Basileában* múlatott, és ott, *Barthelemy* *Frantzia Követtel* egynehány *Befzélletéseket* (*Konferentziákat*) tartott: *Jan. 24-dikén Párisba* érkezett, és annakutánna több ízben tanátskozott egygütt, a' *Közjóra ügyelő Deputátzió*' *Tagjaival*; valamint, az egynehány napokkal elébb *Párisba* érkezett *Néhai Párisi Svéd Követ Báró Stael* is. “

A' *Berlini Hollandus Követ*, *Báró Reede*, meg értvén *Hazája*' környülállásait: el-botsátotta leg-nagyobb részét a' maga *Tselédjeinek*.

A' *Lengyel Király*, *Levelet* írt *Grod-nóból* *Jan. 18-dikán Varsóba*, mind a' *Nuntziushoz* (vagy *Római Követhez*) *Thebei Érsek Litta Úrhoz*; mind az ott *Anglus Követtséget* viselt *Gardiner Úrhoz* is, jelentvén nékik, hogy mivel az *Udvarok-*

nak bé-vett rendes szokását nem engedték megtartani a' környülállások: írásban veszen bútsút töllok, 's egyszermind a' maga F. képével jegyes gyémántos pixist is küldött mindeniknek, emlékeztető ajándékul. — Jan. 22 dikén indították közönő feleletjeket ezen nevezett két Ministerek, *Stanislaus* Királyhoz.

Krakkó Városába két fő *Oroszok* érkeztek Januárius' végénn, kik közzül egyiknek *Debow* a' neve. Ezekre azt bízta 2-dik *Katalin* Tsászárné, hogy vegyék magokhoz a' *Lengyel* Koronát, és egyéb Ország-tzimereket, mellyek, a' *Krakkói* Várban tartattanak, 's vigyék el onnan.

Eggy *Gallítzai* Tudósítás szerént, felszabadította az *Orosz* Tsászárné, minden egyéb adótól a' *Lengyeleket*, tíz észtendő-kig: hanem tsupán azt kívánnya töllok, hogy minden kétszáz *Lakos*, eggy *Katonát* állíttson-ki egéssz készülettel. — A' *Zsidó-lakosok*, három *klasszisokra* osztattak fel. Az első *rendbéliek* tartoznak fizetni, negyven-négy aranyat; a' második *rendbéliek*, húszonkettőt; a' harmadik *rendbéliek* pedig, húsz forintot. Az ollyatén *Zsidók*, a' kik meg nem tudják mutatni: miből élnek? ki küldetnek az Országból.

Triestből Jan. 28-dikán: — „Az *Archipelagusi* Ki-kötő-helyekből, olly *Tudósításokat* veszünk, hogy ama' nevezetes

Machmut Albániai Basa, kinek lakása *Scutari* Városában vagyon: meg-szűnés nélkül háborgatja, az *Albánián* kívül lakó Népeket: minekokáért la' *Roméiai* újj *Beglerbeg*, parantsolatot vett *Konstantzinápolyból*, hogy gyűjtsön egy hatalmas Sereget, 's indullyon azzal, *Machmut* ellen. "

Dánia' Fő-Városából Koppenhágából Jan. 27 dikén: — „A' múltt nyá on, egy *Vaekkern* nevű Írásotska jött itt ki nyomtatásban, melly, a' Köz-néphez vólt intézve, 's hibásan adta elő, annak jussait és kötelességeit, éppen olly időben, midőn némelly Mester-legények, zenebonát indítottak. A' Szerző' neve, ki nem tudódott: minekokáért, tsak a' Nyomtató ellen mondatott szententzia, és tudtára is adatott tegnap néki, melly szerént, kétszáz tallért fizet büntetésül; 's harmintzat, az Ország' - Fiskálissának. "

Frantzia - Ország.

Robespierre' Tirannusságának örökössei, kiket a' *Moderátus* vagy *Mérséklett Réfz*, Terroristáknak (Rettegtetőknek) nevez, mivelhogy *Párisban*, igen keveset zehetnek már most: *Marseille* (*Marszília*) Városában próbáltak szerentsét. Elkövetett vakmerőségjéről, 's ennek következéséről, így ír egy *Párisi* hiteles Tudósítás: „A' Közjóra és Közbátorságra ügyelő Deputátziók' nevébenn, következő Jelentest közlött *Clauzel* a' Nemzeti-gyűlés.

sel, Jan. 26 dikán *Marfzília*ról: *Anguis* és *Serre* Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok, a' *Rhodanus'* torkolatjáról neveztetett Közön-séges Társaság Ofztály' Criminális Törvény-széke' eleibe állították azon lármának fő-okait, melly, a' *Marfzíliai* gyűlekezeten ütötte ki magát: de a' Tzimborássaik ezen Terroristáknak, csoportosan omlottak a' Törvényszékre, tsútsággal 's bosszúsággal illették ennek Elölülőjét, úgy annyira: hogy a' Nép' Képviselői, félbe szakaszták annál fogva, gyávaságból, a' protzesz-szust; 's a' fogva vóltt fő *Robespierri*stákat szabadon bocsátatták. — Ezen vékes lágyság által büntetetlen maradván a' vérszopó Terroristák, még inkább el-bízták magokat, 's mindjárt meg-jelentek a' Kávéházakban, Teátromokban, és más közön-séges helyekenn; zenebonás kiáltások hallattattak; a' Gonosztévők azt merték mondani, hogy, bokáig valának vérbenn; de nem sokára térdig fognak abban lenni. A' Nép' Képviselői kéntelenítették, Proklamátziót (Hirdetményt) adni-ki ezen kiáltásoknak meg-szüntetése erántt: *Éllyenek a' Jákobínusok! Éllyen a' Hegy!* — A' Revoluzionális Kommisszió parantsolatot vett, hogy vegye vizsgálása alá azokat a' Személyeket, a' kik össze-tsődítették a' Népet, kiáltozásaik által: de mind ezen Intézetek mellett is, olly nagy a' háborgás *Marfzília*bann, mellynek Lakosai, hét ezerrel

nevekedtek; hogy a' Magisztrátusok, 's a' Nép' Képviselői, nem itélték az okossággal meg egyezőnek, ki-botsátani ezen Gyülekezethől a' Katonai Őrizetet, mellynek el-távozását azért óhajtják a' Pártosok; hogy mihelyt a' történne: mindjárt hozzá kezd-
heinének ismét előbbeni szörnyű kegyet-
lenkedésekhez. — Ezen Előladás után,
kommendálta *Clauzel* a' fenn-nevezett De-
putátziók' nevébenn, hogy hozzon követ-
kező értelmű Végzést a' Nemzeti-gyűlés.
1.) *Marzília*, továbbra is úgy fog tartat-
ni, mint ostrom alatt lévő Város. 2.) A'
*Marzília*ban fenn állított Törvénytörés,
Aix (Aquae Sextiae) Városába szállítódik
által. 3.) Az ötödik *Vendémiairei* (26-dik
Septemberi) zenebona Indítóinak protzesz-
szusokat újra vegye elő ezen Törvénytörés.
4.) Az említett protzeszszusnak félbe szakasz-
tása eránt ki-adott Rendelések *Anguis* és
Serre Nemzet gyűlési Kommisszáriusoknak
tétessék semmivé. — Mind ezeket, dekret-
álta is a' Gyűlés: jóllehet ellenzette *Du-
hem*.

A' Nemzeti-Gyűlésnek Ex-jakobínus
Tagjai között *Duhem* az, a' ki egészen
Második *Marat*ot játszik. Nagy Pátriótá-
nak kiáltja magát, 's buzgó Hazafiság' pa-
lástjával takaródván, gyakor vetélkedése-
ket, sőt lármás veszekedéseket is indít a'
Nemzeti-gyűlésben. — A' 27 dik Januáriu-
si Ülésben, jelentette a' Közjóra ügyelő

Deputátzió, hogy *Ramel* és *Cochon* Tagokat, *Hollandiába* akarja küldeni. *Duhem* mindjárt meg-botránkozott ezen ki fejezésben, 's kívánta: hogy nem *Hollandiába*, hanem az Északi Sereghez kell küldeni a' nevezett Nemzet-gyűlési Tagokat. *Lesage Senault* tódította mint Tzimborás, a' *Duhem* kívánságát. „Valósággal — *ügymond* — azt kérdehetné az Ember: Nem Követeknek mennek e' *Ramel* és *Cochon*, *Hollandiába*? — *Gaston*, a' ki hasonlóképpen *Ex-jakobínus*, így kiáltott-fel: „Tsupán a' Nemzeti-gyűlésnek van jussa, a' Bekésség kötésre.“ — Ezen szókat zúdulás követte, mellynek félbe-szakasztása végett, azt kívánták a' Mérséklett Tagok, hogy a' fenn-forgó tárgyat haggya abba a' Gyűlés: 's lásson más dologhoz: melly kívánságra rá is állott a' Gyűlésnek nagyobb része. — De *Duhem*, még se' állott el a' maga Feltétele mellől: hanem annak, voksra való bortsáttatását sürgette. „Jusson eszetekbe — *ügymond* — a' *Dumouriez*' első lépése, melly a' vólt, hogy magát *Belgiomi Generálisnak* nevezte. — *Richard*, Közjóra ügyelő Deputátzióbéli Tag, így itélt: Tartozik kiki tudni, hogy azokra a' környülállásokra nézve, mellyekben, vagyunk most Mi, *Hollandiával*: nagy dolgokat kell meg-fontolni 's határozni: és hogy szükség, hogy a' Nép-Képviselőinek, kikre bízott az eggyezés, aka-

dályúl ne legyen egygy olly Kolléga, a' ki Komisszáriusságot fog viselni a' Seregnél: az efféle munkálódásbann, szükséges az egyet értés. — *Duhem*: „Kívánom, hadd felelhessenek. Vége lessz, a' ti Uraságtoknak, Igazgató Uraimék.“ — Nagy morgolódást okoztak ezen szavai *Duhemnek*. — Utóllýára, *Dumont* András vetett véget a' lármának, olly javaslása által, hogy *Ramel* es *Cochon* neveztessenek: A' *Hollandiában* lévö *Seregeknél Nép képét viselőknék*.

Más nap, (Jan. 28 dikán) még tüze-
sebb hánykódást vitt véghez *Duhem*: de
meg is adta az árrát: mert, tsendesség' ta-
nulás végett, el-záratott három napig a'
Nemzeti-gyűlésből. Az egész *História* így
történt. Mindjárt az Ülés elein, *Verzai*
Lecointre olly kívánságát terjesztette
a' Gyűlés eleibe, hogy *Lacroix* Profesz-
szort is, a' ki egygy *Rojalistai Nyomtatvá-*
nyért fogattatott vala el, 's állíttatott Ité-
lő-Szék eleibe: részesíteni kell a' 24 dik
Januáriusi Végzés' jótéteményében, melly
abban áll: hogy az említett naptól fogva,
senki se' adattathatik által addig a' *Revo-*
lutzióvális TörvénySzéknek, míg a' *Nem-*
zeti-gyűlés, tudósítást nem fog az eránt
venni, a' maga *Deputátzióitól*. Annyival
szükségesebbnek mondotta ezt *Lacointre*,
minthogy *Lacroix*at, említett *Munkájának* tsu-
pán némelly *Tzikkelyeiből* ítélte bűnösnek

a' Gyűlés. — *Pelté* is sürgette a' *Lecointre*'
Feltételét. — — *Thuriot* ellenben helyes-
nek állította, a' *Lacroix* ellen hozatott
Végzést: „Ha — *ügymond* — ártatlan
Lacroix: igazságot fog néki szolgáltatni a'
Törvényszék. “ — *Duhem* is így ítelt. 's
egyszermind keményen ki kelt a' *Rojalis-*
mus ellen, mellyről azt mondotta: hogy,
Üléseket tart az, a' Pátrióták' elnyomása
végett, a' *Palais-Royal* nevű palotában,
és a' Teátrumokhann. — *Lacroix* is —
ügymond — a' győzedelmeskedő *Rojalis-*
mus vette reá, hogy nyomtattatná ki a'
Könyvét. — — „A' mi Seregeink tehát
Rojalisták — így kiálta fel egy Tag —
mert győzedelmeskednek. “ — *Duhem*:
O! meg tudom én különböztetni, a' Sere-
gekbéli Frantzia Iffjúságot, attól az Iffjúságtól,
melly a' *Palais-Royal*ban győzedel-
meskedik; a' *Freron*' Iffjúságától. (Ért
Duhem, ezen nevezet alatt, egy csoport
Párisi Iffjúságot, melly, a' *l' Orateur du*
*peuple*ből olvasott Buzdítására *Freron*nak,
nyomtatásban felelt, a' *Freron*' kívánsága
szerént.) — *Egy Tag*, így kiáltott ekkor
*Duhem*hez: „Polgári hadat okozol Te,
boldogtalan! “ — Mások is fel tsattaztak. —
Tallien, 's egyéb Tagok is, az Oratori-
székbe szökvén, kiáltották, hogy *Duhemet*
a' *l' Abbaye* nevű Fog-házba kell küldeni.
— *Duhem*: „Különös dolog, midőn a'
Rojalismus, a' *Palais-Royal*ban, 's a'

Teátrumokban ül. — *Eggy Tag*: „A’ Gyilkosok (Robespierristák) ellen harcolnak a’ Teátrumokban.“ — *Duhem*: „Az aranyos Nemzet, hadat folytat, a’ Nadrágtalanok ellen.“ — Ezen szavára *Duhemnek*, olly lárma támadt a’ Gyülésben, hogy a’ *Prézes*, kalapja fel-tételével, és tsengetés által kéntelenített azt le tsillapítani. — *Duhem*, megént akart szólani: de az *à l’abbaye!* kiáltások el-fojtották a’ szavát. — *Legendre* kívánta: hogy valamint más Nemzet gyülési Tagoknak: úgy *Duhemnek* is meg-kell engedni a’ szólást: de egyszersmind szemére lobbantotta annak, hogy a’ *Charles* (jacobínus) Újságát, két Pattantyúsokhoz küldötte délben, ’s azt izente nékiek, hogy tsak egy kevés békességés türéssel kell lenni: rövid idő alatt, győzedelmeskedni fognak a’ Pátrióták. — *Billaud*, *Barrerrel*, és *Collottal* egygyütt, a’ végre praktikáltt fortélynak mondotta ezt lenni *Legendre*, hogy ennél fogva, annyival messzebb vethessék *Billaud*, *Barrere*, és *Collot*, az ellenek való protzeszusnak kezdődését, ’s eszét vezithessék a’ Népnek. — „Azt gondollyák ezek — *monda továbbá Legendre* — hogy olly gyáva, vagy olly kegyetlen lesz a’ Nemzeti-gyülés, hogy össze-foglaládjá ő velek, az általok meg-tsalattattakat. Helytelen, a’ gondolatjok. Időt akarnak nyerni: zürzavart akarnak tsinálni: arra akarnak bír-

ni, benneteket, hogy feles számú Kollégákat foglallyatok Ti öföze ö vélek, hogy ök, meg-tarthassák ekképpen magokat. Bizonyos Embereket taszítanak elöl, a' kik, mindennapiak vóltak a' Jákobínus Klúbban; olyan Embereket, kiknek agyvelejeket meg-zavarta a' bün. Vagynak valóssággal olyan Emberek, azokról akarok szóllani, a' kik esmeretesek egéssz Frantzia Országban, a' kikhez nem lehet úgy köze-líteni, hogy a' bün' göze által fel ne hevül-lyön az agyvelö. Vagynak olyan Embe-rek, kik, a' Nemzeti-gyülés' kebelébe hoz-ták a' gilljotínt: az én akaratom az, hogy vissza kell vonattatni ezek által a' gilljotínt, 's bé-kell utánnok zárni az ajtót. Midön egy nagy Nép, egy nagy revoluziót kezd: vagynak bizonyos Pátrióták, a' kik, tehettek néki akkor szolgalatot: de midön az a' szándék, hogy Igazgatás formája ál-lítódjék fel: már ekkor hideg före, 's nem vérengző agyvelöre vagyon szükség. Én meg-eggyezem benne, hogy a' l' *Abbaye*-ba küldödjék *Duhem*: de kívánom, hogy hallgattassék meg elébb. — Hoffzas vetél-kedés után szót nyert *Duhem*. Azt mon-dotta, hogy ö, hallott Másokat beszélleni a' Teátromokról, a' *Palais Royal*ról, és a' *Freron*' Ifjairól: 's a' mi illeti a' Pattan-tyúsokat, ö úgy hízi, hogy meg-írhatta azoknak, a' maga gondolatját: t. i. hogy a' Pátrióták, Terroristáknak nevezetje alatt,

el-vagynak nyomattatva, jóllehet tudni-
 való felőlők, hogy betsületes emberek. —
 — *Choudieu*, védelmezte *Duhemet*, azt
 állítván felőle, hogy igazat mondott, 's
 meg nem bántotta a' Gyülést. „Nem igaz
 — monda továbbá *Choudieu* — hogy a'
Vándéi pártosok vissza-térnek a' Haza' ke-
 belébe, mint tegnap estve mondatott a'
 Gyülésben, 's a' mint ki-hirdettetett min-
 den Ujságokban: hanem az igaz, hogy
 gyilkollyák azok a' mi Fegyveres-Roko-
 náinkat: és hogy *Vándéban* vagynak a'
 Vérfzopók. — *Dumont* András azt ítélte
Choudieuről, hogy nem lehet egyebet ki-
 hozni a' szavaiból, hanem hogy, szándéka
 legyen annak, újra fel-vétetni a' pártosok-
 kal, a' le-tett fegyvert. Tsudálkozott azon
Dumont, hogy jó értelmet akarhat adni
 valaki a' *Duhem* szavainak, holott ez, nyil-
 ván két Népről szóllott: *aranyosról*; és
nadrágtalanról. *Dumontnak* is a' vólt a'
 voksa, a' mi *Legendre*nek; hogy t. i. a'
*l' Abbaye*ba kell küldeni *Duhemet*. —
 Igen lármás veszekedések után abban álla-
 pódott meg végre a' Gyülés, *Duhem*re
 nézve, hogy ez, a' *l' Abbaye*ba küldettes-
 sék, 's ott tartassék három napokig. —
Lacroixra nézve pedig, hogy ha még el-
 nem kezdődött ennek prozesszusa, a' *Pá-
 risi* Criminális Törvényszéknél, adattassék
 által, a' meg-újjítatott *Revoluzionális* Tör-
 vényszéknek, melly é pen, Jan. 28-dikán
 ezdette-el, a' maga Üreseit.

¶ Tsak eggy részt közölhattünk a' múltt
 postán, azon Előadásából *Freron*nak, melly-
 ben, a' Tudományok ellen indított üldö-
 zéseket beszéltette a' *Robespierri*stáknak.
 Ide iktatjuk most az említett Előadásból,
 még e' következőket is: „ De mivel,
 mindenkori pályafutása volt az, az embe-
 ri elmének, hogy a' Jó ízlés' Századját (*Se-
 culum Gustus*), Böltsekedés' Századjá (*Se-
 culum Philosophiae*) váltotta fel, 's ennek
 helyébe, Vadság (*Barbaries*) következett:
 talán még szerentéseknek tarthatjuk ma-
 gunkat, nogy ezen utolsó és elkerülhetet-
 len részét az emberi elme' pályájának,
 olly hirtelen ki futottuk. Barbarusokká le-
 vénk mi valóban: a' midőn, tömlöztökbe
 hányattatának minden Tudósaink; a' mi-
 dőn, úgy ki vala Nyelvünk vetkeztetve
 természetéből, hogy *Barrerenek* és *St. Just*-
 nek szokatlan ki fejezésű (heteroclités) Be-
 szedjeiket olvashattuk. Éppen a' Nyelvnek
 meg-vesztegetése, és a' természetes beszéd-
 től lett egész el-távozás által csináltak a'
 Haza-árulók, a' magok rövid szerentséje-
 ket: 's innen származott azon veszélyek-
 nek nagy része, a' mellyeket mi szenved-
 tünk. Tsak nézze meg valaki, ha nézhe-
 ti, azt a' Tudósítást, mellyet tett *St. Just*,
Danton' ügyében: meg-fogja látni, mitsoda
 nyelven vagyon az írva? Álmélkodni fog
 rajta, hogy végig hallgathatta azt a' Nem-
 zeti-gyűlés. Olvassa tsak valaki, ha ol-
 vashatja, a' *Barrere*' Deklamátzióit is: tsu-

dálkozni fog rajta, hogy találkozott tsak egy Ember is, a' ki meg-érthette ezen újonnan teremtett nyelvnek haszontalankodásait, mellyek által nem Más; hanem, tsupán a' Meg-testesült-bűn, magyarázhatta ki magát.“

Magyar Ország.

Az *Eperjesi* Distriktuális Táblának Néhái Elölülőjét M. *Kapy* József Urat, *Udvari* Tanácsosságra meltoztatott Ő Felsége emelni.

Királyi Tanácsosokká lettek: T. *Rudnyák* András Úr, Ország' Archiváriussa. — T. *Takody* György Úr, a' *Nagy-Váradról* neveztetett Tudományi-Kerületnek Fő Kormányozója. — T. *Inkey* Imre Úr, eggynehány Ns *Vármegyék'* Tábla-Bírája. — T. *Strobl* Zsigmond Úr, eggynehány Ns *Vármegyék'* Tábla-Bírája, és Gr. *Batthyány* Filep Józságainak Kormányozója.

Szathmár' mellyékéről Jan. 22 dikén : „Már több három Heinel, hogy szánkázunk, 's olly hideg napjaink vagynak, hogy *Szibériában* is számot tennének. Most is esik a' hó naponként, melly miatt, minden marháink és sertésseink, szénára és tengerire (kukoritzára) szorúltak: kevés pedig a' takarmány itt is; noha tsak ugyan bővebben termett itt minden, mint a' *Tiszántúl* lévő *Vármegyék*hen. *Szathmáron* el kél eggy köből búza, 18 és húz máriásokon, más helyeken pedig, még drágábban is.“

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

OKIKIKIKIKIKIO

15.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
 20-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környüállások.

Mühlheimből, 4-dik Februáriusban útsí-
 tott Tudósítása Gróf Clerfaytnek:

„ Frigyes - Belgyiomnak Over - Yssel
 Tartományabéli Camper: (nem Campea)
 és Zwoll Városokból, mihelyest ki-vonták
 lábokat az Anglusok: mindjárt fegyverbe
 öltöztek, mind a' két Város' Polgárjai, újj
 Magisztrátust tettek, a' Frantzia Közönsé-
 ges - Társaság' Barátnak nyilatkoztatták ki
 magokat; és leg-nagyobb része a' Lako-

Q

soknak, fejér veress és kék színű bokrétákat rakott fel. “

„ Minekutánna egyéb *Yssel*-mellyéki tanyákon kívül, *Deventer* (*Daventria*) Városát is el-hagyta vólna *Hannoveránus* Generális Gróf *Walmoden*: 's résszerént, az *Ems* folyó-víze megé; résszerént pedig a' *Münsteri* földre vette magát: illy környülállások között Ts. Kir. Haditármester Báró *Alvinczy* is el-kezdette Febr. 4-dikén, a' kormányozása alatt lévő Ts. K. Sereg-osztályt, a' *Lippe* vize eleibe és megé szállítani által *Cleve* Hertzegségbe, 's ekképpen újra egyesítette Népeinek jobb szárnyát, az egyesült Sereg' bal szárnyával. “

„ A' Igyúlni kezdett idő, ismét tartós kemény hideg váltotta fel. “

Regensburgból Jan. 28 dikán: — „A' *Speyeri* (*Spirai*) Hertzeg püspök egy Írást intézett az itt ülő Birodalmi gyűléshez, melly Írásban kéri, hogy szállíttassék-el *Bruchsalból*, *Conde* Hertzeg' fő-quartélyja: minthogy a' nevezett Hertzeg' vezérlése alatt lévő *Frantzia* Ki költöztek, igen fenyíték nélkül valók: melly okhoz, még az a' második nagy ok is hozzá járúl: hogy *Bruchsal*, nem sokkal fekszik messzebb három óránnyi járó földnél, a' *Rajná*tól: ha tehát, által találna a' *Rajná*n rontani az ellenség: nagyon síralmas sorsa fogna úgy lenni *Bruchsal*nak: minthogy *Condé* Hertzeg' Korpusára, mód nélkül mérgelődnek a'

Frantziák, kik már ekkoráig is többet bírnak a' *Spírai* Hertzegségből, két-harmad résznel. "

Olasz - Országból. —

„ *Genuából* Jan. 24-dikén: — „ Az *Olasz - Országi* Frantzia Serég' újj Vezére Gen. *Scherer*, el-járván a' kormányozása alá adattatott egész Népet, *Orméa*, és *Pieve* Városokban vólt, a' napokban. — *Rusca* nevű Orvos - Doktor, a' Generálisadjutánsa, ki is, mindenütt együtt utazván a' nevezett Vezérrel, igyekezett, a' Frantzia Katonaság között uralkodó nyavalyának okait ki tapogatni. "

„ A' leg újjabban érkezett *Spányol* Kurír, olly hírt hozott *Rosas* Városról, hogy az ő el-indulásakor is, hathatósan védelmezte még ez magát az ostromló Frantziák ellen. — A' *Rosasi* tenger partnál egy 74 ágyús *Spányol* hajót süllyesztett el a' nagy ízélvész; egy 80 ágyúsna pedig igen meg rontotta az árbotz-fáit. "

Genuából Febr. 3-dikán: — „ A' *Korszika* Szigeténél állott *Anglus* hajóseregről azt halljuk, hogy sok kárt tett benne, a' nagy ízélvész. "

Frantzia - Országból —

Rennes Városából, olly értelmű Tudósítás ítasítódott Jan. 20-dikán *Párisba*, hogy az a' neme a' Rojalistáknak, mellyet,

Les Chouans névvel neveznek a' Frantzia Tudósítások, még akkor is pusztította, a' *Château-Gonthieri*, *Segréi*, és *Lavali* vidékeket; 's jó nagy számú Republikánus Osztályokat is meg mert támadni. — Jan. 9-dikétől fogva, Febr. 9-dikéig hagyatott vala, értelem és Izándék változtatásra való idő, minden Rojalistáknak: melly időszakaszt, ha hasznokra nem fognának ezek fordítani: arra az esetre, minden szükséges rendeléseket meg tett előre *Canclaux* Republikánus Generális.

Párisból Jan. 31 dikén: — „*Boissi d' Anglas*, eggy Beszédet tartott tegnap a' *Békességről*, a' Nemzeti gyűlésben. Ezen Beszédben — mellyet ki nyomtattatott a' Gyűlés — azt állítja *Boissi*, hogy a' Frantzia Kormányzék, szívesen kíván Békességet kötni.]

Elegyes Tudósítások.

Varsó megvétele után *Pétersburgba* útasított Levelére a' *Lengyel* Királynak, következő feleletet indított az *Orosz* Császárné, Dec. 2-dik napján, *Stanislaus* Királyhoz:

Uram Ötsém!

„*Lengyel* Ország' sorsát, mellyet 21-dik Novemberi Levelében rajzolt-le Felsőged énnékem, okozták az olytán gondolkodás' fundamentomi, mellyek, minden ren-

det, és társasági intézetet fel-forgatnak, és tsupán eggy olly Népnél találhattak helyet, a' melly hanyatt-homlok robant minden rendeletlenségekre. Nem múltattam én el, az említett princípiumok' rettenetes következései ellen dolgozni, és azon veszedelmes méjjségnek, a' Lengyel Nemzet' lábai elől való bé-temetésén igyekezni, mellyet az ő Tsábítói ástak, 's a' mellybe, belé is rántották őtet végtére. De minden törekedéseimnek, háládatlanság, gyűlölség, és árulás valának a' jutalmai. Legrettenetesebb azon gonoszok között, mellyek, reá nehezednek most ezen Népre, az előre el-látható eleségbéli-fzükség. — Hogy ennek, a' mennyire tsak lehet, eleit vehessem: rendeléseket fogok tenni eránta. Ezeknek meg-fontolása azonban valamint azon veszélyeknek jól-tudása is, mellyeknek, a' *Varsói* zabolátlan Nép között vala ki-tétetve Felséged, kívántatják velem, hogy ezt a' vétkes Várost, mentől elébb lehet, haggya-el Felséged, 's költözön *Grodnóba*. Feldmarsall Gróf *Suwarow-Rymnikskinek* vagyon parantsolatja, hogy ezt, Felséged' eleibe terjeszze, és egyszersmind meg-tegye az a' végre kívántató Intézeteket, hogy bátorságos és alkalmas módon juthasson Felséged *Grodnóba*. Felségednek, kell esménni az én természetii tulajdonságomat. Meg nem engeddi ez nékem, hogy vissza-éllyek azokkal

a' nyereségekkel, mellyekre segítették éngemet: az Isteni Gondviselés' jósága, és az én ügyemnek igazsága. Tsendességgel várhatja tehát Felseged, azt a' meghatározást, a' mellyet, *Lengyel-Ország'* jövődő sorsára nézve, a' Közjó és a' Közbatórság fognak szükségesnek mutatni. — Illy értelemmel és indulattal, maradok Uram Ötsém, Felsegednek jó Nénnye.

Katalin. "

Nápolyból Jan. 27-dikén: — „Fels. Királyunk, pompás mulattságot készített Sz. *Lútziai* palotájában, az itt mulató *Anglus* Királyfi' születése' napjára: melly mulattságra el-hívta Ő Felsege, az ide érkezett *Eszterházy* Miklós Hertzeget is úti Társaival együtt.

Barkó Huszár Regimentjében Oberstlieutenáti ranggal vitézkedő, és már *Therésia'* Rend-tzímerével is meg-tiszteltetve lévő *Barkó* Felix Urat, utánna következő Maradékival együtt, Báróságra méltóztatott emelni Ő Ts. K. Felsege.

Frantzia - Ország.

Párisból Jan. 29-dikén: — „Itt egygy öl-fa, ötszáz líver, és ezer líverre is fel fog menni, ha úgy tart még soká a' hideg, mint most. Egygy pár Lábbélit, negyven; 's egygy rőf közönséges posztót, kétszáz líverrel kell fizetni. Egygy font húst, egygy talléron adnak a' Mészárosok. Egygy font

kenyérnek az árra, *Páris* körül tíz; *Páris*ban pedig három szól. “

Párisból Febr. 1. ső napján: — „A’ *Nagy-Hetruriai Udvar*, Gróf *Carletti* Ministerjét ide küldötte. “

„A’ *l’ Orateur du peuple* című Újságnak leg-újabb Darabjában, következőképpen nyilatkoztatta ki magát *Freron* Nemzetgyűlési Tag, a’ Békességre nézve: „Olaj ágot ajánl nekünk *Európa*: fogadjuk el azt, ’s helyheztessek pálmá-ágaink közé. Jól tudják azt magok a’ Királyok, miképpen kellessék, Szabad Közönséges-Társaságbeliekkel, Békességet kötni? de a’ Republikánusok is el-tudják fogadni, a’ Királyoknak igaz és okos Feltételeiket. “

„A’ mérséklett Királyi Igazgatásnak, közönséges Írásban való javaslásáért elfogott, és Törvényfűzék eleibe állított *Lacroix* Professzort, hatalmasan mérésflette menteni *Freron*, említett Újság darabjában: „Mi szükség volna — *úgymond* — egy szerentsétlen, és tsupán fel-tétel alatt való mondasért, Emberi vér’ omlását szemlélni? Talán ismét, *Thermidor*’ első napjaira estünk vissza? [Avagy *Tibérius* alatt élünk e’ *Rómában*? — Ha el-vész *Lacroix*: győzedelmeskednek a’ *Decemvírek*, (*Robespierri*sták); gilljotint ragasztanak újra a’ magok győzedelmi-szekerekhez; ártatlannak fogják mondani magokat *Robespierre*’ Követői; és Ti magatok szolgáltat-

tok mentséget az Emberevőknek (Antropophagusoknak), a' kiket üldöztök. "

„A' kegyetlen hatalmaskodásnak elenyészése után: nagyon alá szállott *Marat*' betsülete is. A' *Faydeau* úttzabéli Teátromban eggy Álló kép emeltetett vala a' *Robespierri* időkben, *Marat*' emlékezetére: 's tegnap estve, össze-törte a' Nép ezen képet, és annak helyébe, illy Epitáfiumot függesztett fel:

Appui de l' assassin, opprobre de la France
 J' ai plongé le poignard au sein de l' innocence;
 Par les plus grands forfaits, je sus me faire un
 Passant, les jacobins m' ont mis au Pantheon.

(Védelmezője valék a' Gyilkosoknak; gyalázatjára éltem Fr. Országának; öldököltem az ártatlanságot; futó nevet tudtam szerezni magamnak a' leg-nagyobb álnokságok által; *Pantheon*ba (a' nagy érdemű Hazafiak' temetőjébe) helyhezgették testemet a' Jakobínusok.)

„Az össze-tört Kép' helyébe mást akart tétetni a' nevezett Úttzabéli Politzáj-tiszt: mivelhogy az első Képet, Nemzet-gyűlési Végzés emeltette vala *Marat*nak: de a' Teátromi gyülekezet, sikeretlenné tette a' Politzáj tisztnek minden igyekezetjét. "

„*Collat-d' Herbois*ról, olly hír kezdett támadni, hogy abbéli bosszúságából lövöldöztetett volna le annyi *Lyon*iakat, mivel gyakran ki-fütyölték ezek ötét, *Lyon*i Teátralista korában. *Fusil* nevű Jáltzó, a' ki hasonlóképpen ki-tsúfoltatott vólt sokszor a'

Lyoni Teátrumban, és ugyan ezért, Generális-Adjutánsává is lett *Collot* nak a' *Lyoniak'* puszításában; igen érezhetőképpen kénytelenítettett tapasztalni a' napokban: hogy valamint minden más *Robespierristák*: úgy ő is, szörnyű útalatban, és gyűlötségben vagyon, a' Népnek nagyobb része előtt: és ugyan ezen Történet szolgáltató alkalmatosságot *Duhennek* arra a' panaszra, hogy Rojalistákkal vagynak rakva a' Teátrumok. *Fusil'* megletzkéztetésének ez a' históriája: A' *Palais-Royal*-béli Játéknéző helyben, melly, Ritkaságok' Teátrumának nevezetik, minekutánna vége lett volna a' Játék' első részének, egy írott papiros vetődött a' Játtzók' helyére. Egy Játtzó fel-vette mindjárt ezen papirost, 's akarta olvasni; de kiáltott neki a' Gyülekezet, hogy ne ő; hanem *Fusil* olvassa. Egy különösen a' Nézők közzül, így szólott: *Fusil* nevű Játtzója ezen Teátrumnak, egy azok közzül a' tsúf-állatok közzül, kik, a' boldogtalan *Lyoniakat* tsoporokba állították, 's úgy lövöldöztették: minekokáért szükség, hogy közönséges penitentiát tartson most itt, ezen Verseknek el olvasása által. Meg-jelent tehát *Fusil*, és olvasni kezdette a' Verseket: de tökéletlenül: azért is tsúfos, és igen kemény beszédekkel érdekeltetett a' Néptől. Annakutánna, egy más Játtzó szólított elő, hogy olvassa el, magok

egéllz valóságában a' Verseket. Ekkor el-
akart menni *Fusil*; de reá kiáltottak, hogy
helyben maradjon, és tartsa a' gyertyát,
Talma Játtzó mellett, a' ki, t. i. olvasás
végett elő állott. Eggy a' Nézők között,
azt jegyzette meg *Talmáról*, hogy ez nem
vólt Jakobínus: Nem én — felele *Talma*
— az én Barátim mindnyájan, gilljotínon
vegezték életeket. — A' Versek között,
kettőt ide iktatunk:

Mânes plaintifs de l' innocence
Appaisez - vous dans vos tombeaux ,
Le jour tardif de la vengeance
Fait enfin pâler vos bourreaux

* * * * *

Voyez déjà comme ils fremissent!
Ils n' osent fuir, les scélérats!
Les traces du sang qu' ils vomissent
Décéleraient par tout leurs pas.

(Ártatlanúl meg-ölettetteknek kesergő
Lelkeik! tsendesíttsétek magatokat gyász-
helyeitekben. A' bosszúállásnak késedel-
mes napja, meg sárgítja végre a' ti hóhér-
jaitokat. Lássátok, miként reszketnek már
ezek a' Gonosztévők! futni nem mernek:
a' vér után, mellyet okádnak, mindenütt
pyomokba lehet akadni.)

„Ezen verseknek hallására, kiáltotta a'
Gyülekezet *Fusilnek* mindenselől: **Te vagy**
Te, a' kire ez illik, Boldogtalan! **Te vagy**,
a' ki vért ittál, a' ki, vért okádsz! — Mi-
dön *Talma*, bosszúállás' esküvésre serken-
tevé vólna a' Hallgatókat: félbe-szakasz-

tatták ezek véle a' befzédet, 's eggy szívvel szájjal kiáltották:

Oui, jurons, jurons sur leur tombe,
Par notre pays malheureux
De ne faire qu' une hecatombe
De les Cannibales affreux
Guerre á tous ces agens de crime, etc.

(Igen is, esküszünk, esküszünk az ő, (t. i. az ártatlanul meg-öletetteknek) sírjok felett, a' mi szerentsétlen Hazánkra; hogy eggy nagy áldozatot fogunk tsínálni ezen szörnyű Emberevőköl. Hadat indítunk, mind ezen Szolgai ellen a' Bűnek 's a' t.)

A' tapsolásokkal, 's a' fájdalomnak, és hosszuállás' kívánságának hathatos nyilatkoztatásával, egyesültek ezen kiáltások: *Éllyen a' Közönséges - Társaság! Éllyen a' Nemzeti-gyűlés!* — Vége lévén mind ezeknek, jelentették a' Játzók, hogy kezdődni fog a' Játék' második Darabja. Igen is, felele a' Gyülekezet, de, ne mutassa magát többé *Fusil*. Midőn ezen feleletre, a' lett volna a' Teátrálistáknak válasszok, hogy nem lehetne eggyszeriben, más Játzót állítani elő, *Fusil'* helyébe: el-ozlásra serkentették egymást a' Nézők, a' melly meg is lett. — — Eggy más Játéknéző helyben, melly *Olaszok'* Teátromának hívattatik, *Frial* nevű Játzót kényszerített Jan. 26-dikán a' Teátromi Gyülekezet, hasonló foglalatú Verseknek el-olvasására,

mint a' millyenek által *Fusil* tartozott a' maga közönséges penitentiáját tartani.

„ A' Nemzeti gyűlésnek *Audouin* nevű Ex jakobínus Tagja, félbe hagyta vala a' *Robespierristai Újság* Írást: de ismét reá gondolta magát, annak folytatására, melly szándékjáról, következő értelmű Híradást tett közönségesse: „ A' hív, és az egyenlőségnek, szabadságnak, 's Népi igazgatásnak (Demokratziának) fenn-tartására meg esküdtt Republikánusoknak üldöztetése, fel gyűjtotta az én fejemet. Jelentem annakokáért mind az *Árisztokratáknak*, a' kik örvendettek az én *Újságomnak* megfűnésénn; mind a' *Pátriótáknak*, a' kik meg-szomorodtak vala azonn, hogy említett folyó *Írásomnak* ki-adását újra elfogom kezdeni ennek a' *Hónapnak* 15-dikénn. Írni fogok a' *Szabadság'* álló képe' jelenlétében *Brutus'* péterkése, és *Cató'* kardja között: az az: mind fzemélyek, mind dolgok felől, ki-fogom mondani az igazságot, maga egész valóságában, nem hajtván semmit a' *Terroristáknak* és *Robespierre'* Követőinek bosszantásaikra, 's titkos össze-esküvéseikre, a' kik, hadat indítottak ezen nevezetek alatt, a' Republikánusok ellen, kiknek úgy nints mástól függések, valamint a' levegő-égnek, a' mellyet bé-szívnak, 's a' kiknek bátorságjok egyenlő mértékben nevedik a' *Demokratzia'* veszedelmével. “

„Az új Revolutzió nális Törvényfzéknek installáltatása’, vagy hivataljába lett bé-iktattatása’ alkalmatosságával, hathatós Befzédet tartott az Elölülő, *Agier* Polgár, melly Befzédből ide iktatunk némelly nevezetes Tzikkelyeket: „Ifzonyodunk — *monda Agier* — midön olly Vérengözö Bírák után kezdünk itt itélai, a’ kik, ezernyi ártatlanokat küldöttek halálra. Ezek a’ fzékek, mellyeket el-foglalánk; ezek az elöttünk lévö gyáfzos léptsök; ez az ülö-hely, melly, olly sok ízben, változtatta által a’ virtust vétékké: eggy szóval, minden részei ezen Kerületnek, fzmorító történetekre emlékeztetnek mindnyájunkat, ’s jaj! talán, személlyes keserüségünket is újjítják meg. — Egy igen fzerentsés revolutzió, fordítást teve a’ dolgok’ folyamatiánn: a’ rettegteést, melly, olly sok ideig vesztegete bennünket, igazság váltotta fel, mellynek uralkodtatása, a’ mi ide lett ültetésünknek tzéllya. Nem gyilkolás kívántatik mi töllünk, a’ mellyre valóban rosszul választottak volna bennünket; hanem tizta exekútzioja (végre hajtása) a’ Törvényeknek; nem kötelességünk, az ártatlant, ’s még annyival inkább nem, a’ jó embert, és igaz Hazafit ölni, hanem tartozunk igazán büntetni minden Gonofztévöket, kik akármelly név, akármelly fzin alatt, és akármilyen módon esküdtek - öfzfe Hazájok’ veszedelmére. — Miért kellett éppen a’ mi vállainkra tenni

ezt a' rettentő szolgálatot? és a' Nép,
 vagy ennek Képviselői, miért nem vették-
 vissza parantsoló szavokat, a' mi funda-
 mentomus mentségünkre, mellyet mi, ön-
 nön erőtelenségünknek érzéséből vettünk?
 Bizonyára, ha a' Polgári-tulajdonsággal
 nagy kötelességek vagynak egybe kötve;
 ha nagy jussai vagynak rajtunk a' Ha-
 zának: ezt mi főképpen ebben a' szempil-
 lantásban érezzük: a' midőn nyugodalmunk-
 tól meg-fosztatván, vagy édes munkálódá-
 sinkról el-vonattatván, kívánságunk nélkül,
 sőt kívánságunk ellen, a' leg-unalmasabb,
 leg-bajosabb, és ha szabad mondani, a'
 leg-veszedelmesebb foglalatosságokba ál-
 lítottunk béké, hirtelenséggel. Igazság' Pap-
 jai lévén, fel vagyunk áldozva a' Közjó-
 nak: minekelőtte áldoznánk; magunk le-
 szünk — úgy szólván — áldozatokká. —
 Engedelmeskedjünk, minthogy meg-kell
 lenni, és minthogy nem tehetünk érdemet
 a' hivatalnak fel nem vállalása által; te-
 gyünk érdemet, hivatalunkban való meg-
 nyugvásunk által. Ha kemény szententziá-
 kat tartozunk hozni: nem minékünk lehet
 azokat tulajdonítani; hanem egyedül a'
 Törvénynek, mellynek mi, egész értelem-
 ben véve, kényszerített Tolmátsai (*les in-
 terprétes forcés*) vagyunk. Ha, ítélésbé-
 li tökéletlenség által hibázunk: ez, nem
 a' mi Választóink vétke lész; hanem a'
 miénk. "

„Ha mi, az Igazság' javáért, igen sokat tartozunk tselekedni: a' Nép is, veszen kötelességeket, ebben a' tekintetben magára, mellyeket szükség néki, híven megtartani, de a' mellyektől — fájdalommal kell meg-jegyezmem — nem tsak egyszer távoztak el, az ide, nézés, és hallgatas végett gyülekezett Személyek.“ — Itt, el-histórizálta *Agier*, hogy az előbbeni Igazgatás alatt, nem lévén módja a' Frantzia Népnek, egyéb Közönséges gyűlésekben, hanem tsupán a' Teátrumokban jelen lenni, ott szokta vala ki adni a' maga természeti elevenségének egész tüzet; hangos örvendezések és tsúfolások által nyilatkoztatta ki a' Játzókkal való meg elégedését, vagy meg nem elégedését: és ezt természetes dolognak mondotta lenni *Agier*: mivel a' Teátrumi Játzó tálentomának nints más Bírája, hanem a' Publikumnak az a' része, melly, gyönyörködtetteti magát a' Játzó által, 's fizeti azért őtet: de a' Revoluzió' el-kezdődésével — *így folytatá beszédjét Agier* — a' politika Gyűlésekbe is bé-vitte a' szabad Frantzia, a' teátrumi szokásokat: éppen úgy bánt, Törvényadóival; Magisztrátusaival; 's Bíráival is: mint szintén a' Teátrumi Játzókkal; és a' Faktziók, (Pártos-felekezetek) mellyek mindenkor igyekeznek, hasznokra fordítani a' mi hibáinkat, nem késtek e' részben is eggy olly eszközt szerezni magoknak, a' melly-

nek igen nagy hasznát vették ők, a' közönséges tanátskozásoknak zavarására, és önnön tettések fzerént való hordozására. — „Polgár Komisszárius! — *igy szólltá meg ezentúl Agier, a' Bé-iktató Nemzetgyűlési Biztost* — igérje meg Kegyelmed, a' Nép nevében, hogy a' Törvényfzék, és ennek itélei eránt, az a' tisztelet 's engedelmesség fog tellyesítödni, a' mellyel tartozik minden Polgár, a' Törvénynek, és ennek Organumainak (Eszközeinek).

Béts. — Tsászar Ö Felsege, gazdag ajándékokkal küldötte Udvari-Tanátsos *Meyer Urat*, Tirolis Fő-Városába *Inspruckba*: a' hová indúltak Februáriusnak 7 dikénn *Májlándból*, *Ferdinánd Fő-Hertzeg* és *Fő-Hertzegné*, kedves második Leányoknak, a' *Baváriai Valasztó-Hertzeggel* tartandó lakadalmára.

Néhány napokkal ez előtt, nagy ágyúzás völt *Nuszdorf* nevü szomszéd falunál a' fagyos Dunára. Ki-kotsiztak ennek szemlélése végett némelly *Bétsiek* a' Szigetbe: de meg-járták: mert hogy meg-indúlt a' jég: el-fzakasztotta a' hidat, mind a' szélesebb, mind a' keskenyebb ágán is a' Dunának; 's e' fzerént a' Nézök, jó ideig tartoztak patzientálni magokat a' Szigetbenn.

(Fél-árkus Töldalékkal.)

TÓLDALÉK

A' Magyar Hirmondónak, Február. 20-dik napján, 1795-ben költt árkusához.

Hazánk' kies térén fekszik egy szép Város,
 Tövises; (a) de még is senkinek sem káros.
 Sőt hasznos: mert féltke a' tudományoknak,
 Lak-helye az oltárt temjénző Papoknak.
 Ha ki a' tudományt, 's szentséget vizsgálja,
 Athénát, és Rómát ebben fel-találja.
 Valóban ez Hazánk' Fő Palladiuma;
 Mert itt van Apolló' tudós Museuma.
 Hierarkiánknak itt Fő-Káptalanja,
 Mellynek minden tagja árvák' Atyja, 's Anyja.
 A' melly leg erősebb oszlopa Hitünknek,
 Atlássa már dűlni el kezdett ügyünknek.
 Músám! meny bé ebbe; ne félj, bár nagyon fagy,
 Lássák ősz fejjel is, hogy még Katona vagy.
 Egy all földi zárlós bundát vess hátadra,
 Húzzál egy pár szörös botskort két lábadra.
 Jó bagoly süveget tegyél a' fejedre,
 Róka farkas keztyűt vonjál fel kezedre.
 Tiltom e Városba ne menj - bé te sleppel;
 Sem, mint most viselnek melyen, dombos
 leppel.
 Mert az, kit *Mucetum* (b) takar, illyt útálja,
 Igy hát személyedben kedvét sem találja.

(a) Nagy - Szombat, Tótúl *Třnawa*, vagy is *Trnawa*, melly szó annyit teszzen mint tövises.

(b) *Mucetum* néveztetik azon viola színű, kurta, vállra való egyházi ruha, mellyel egyesül a' kanonokok, és Püspökök élnek.

Pedig e Városba illy Úrhoz kell menned,
 Mély fő-meg hajtással köszöneted' tenned;
 Mivel minap maga betses levelében,
 (Bár nem rélzésített önnön nagy nevében)
 Te felőled olly nagy ditséreteket írtt,
 A' minökkel soha gyenge fejed nem bírta.
 Még többet festett rád Deák Poetája; (c)
 De érdemid iránt hibázott pennája.
 Fel leled az Urat, tsak nézd kitül ARAD
 ITt a' jó szivesség, 's leg inkább ki fárad
 Abban, hogy ő eztet mással közölhesse,
 És ennek bő árját fejére önthesse.
 Fel lelvén tégy néki szép Magyar fő hajtást,
 Ne vessél *Kapriolt*, lásson benned pajtást.
 Mond: Fő Tisztelendő Úr! köszönöm szépen,
 Deák Poetáddal, hogy egekig épen
 Nevemet emeléd; nem bírok e' jussal,
 Sőt fel sem tehetek az Anonymussal.
 Mert nagyobb enyémnél az ő tudományja,
 Most erejében van élte' ragyogványja.
 Engem már meg - főzött a' vénségnek dere,
 A' mellyért is lettem munkálatlan here.
 Márs Istennek számos véres áldozatja,
 Diánnával végzett vadak' vadászatja.
 Rég' minden örömtül engem meg - fosztottak.
 A' tudományok is, mellyeket ofztottak.
 Apolló 's Minerva, tőlem bútsút vettek,
 Helikon' Múzsái el - idegenedtek.
 Már mostan Bellona nékem aztat mondja:
 Mivel öreg vagyok, nem vólna rám gondja.
 Diánna sem nyújtja vadász tegzét, 's ivét,
 Mert ő sem kedvelli meg fáradtnak szívét.

(c) Tekéntete^s Rakovszki Elek Úr, a' Dunán innen való Kerületbéli Táblának egyik Bírāja, a' kinek külömbféle aprólékos verselése mel-tók vólnának, hogy a' tudós világgal közöl-tessenek.

Cypria is, a' ki hajdan rám nevetett,
 Mint száraz Mumiát egészlen meg-vetett.
 Hogy érdemleném hát azon ditséretet,
 A' mellyet leveled, 's Poetád rám vetett.
 Meg ismértem, hiddel, ebben gyarlóságom,
 A' mellyet okozott kórhodt agyotságom.
 Parnassusnak már nem érek tetejére,
 Bár mint erőlködöm két szarvú hegyére,
 Nem is foly, tsak tsepeg Hypocrén malmomra,
 Távadadról látom, néz Parka halmomra.
 Nem zeng régi lantom verselő szép hangja,
 Közel Halálnak tseng fülemben harangja.
 Bennem látha'd tehát világ' egy példáját,
 Hogy a' vén Hegedüs feléjti aótáját.
 Tedd hát a' Borostyánt Poetád' fejére,
 Tekintvén enyimnél méltóbb érdemére.
 Deák verseinek meg-is adta savát,
 A' velős elméknek ő birja egy javát.
 Tagadást előttem tett e' munkájáról,
 De meg esmértem a' madarat tolláról.
 De mindazonáltal szép barátságodat,
 Hozzám meg mutatott hajlandóságodat,
 Minden tisztelettel ezerszer köszönöm,
 Igaz szived léfzen ezentúl ösztönöm;
 Egélz világ előtt hogy magasztaljalak,
 És hív Polluxomnak tégedet valjalak.
 Töltsd az új esztendőt kivánt egészségben,
 Légyen szíved, 's lelked tsendes békességben.
 Kivánom az Isten veled aztat tegye,
 Hogy a' *Besztertzei* árva Püspök - megye
 Sok szép érdemidnek légyen bére, 's zoldja,
 Mindég tündököljön élted' tellyes hórdja.
 Már fejedén lévén a' Püspöki mytra,
 Győzöttessen töled pokolbéli hydra.
 Bajnokúl végezvén szarándokságodat,
 Az Egekben végre nyerd boldogságodat.

A' mit szívem érez, aztat mondja a' szám,
Lengeteg versekben, azt éneкли Múzsám.

Költék Szakszopolisban, Dec. 30-dik nap-
ján, 1794 eszt.

(M. Gróf *Gvadányi* József Generálisról, az
előbbeni Versek érdemes Szerzőjéről.)

Mikor veted-le gyászod' óh régen nyögő
Természet? e' vad képed újulást mikor
Fog nyerni? — vagy tán sírba döntött téged-is
Vénültt karod után, a' le vagdaló Halál? —
Mert már ki véllyen élni tégedet, midönn
Mind, mind meg-halt, a' mit neveltél? — A'
liget

Haját le-hányta: mez'telen karját az ég —
Felé szegezvén, mint ijesztő szönnyeteg,
All a' merevedett tölgy-fa: rét, mező, völ-
gyek, 's hegyek,

Meg fosztatódván zöld ruhájoktól, szemünk'
Rettentik: hó, vagy szinte tengert képező
Vizek boríttyák a' tenyészetből ki dőltt
Föld' régi színét: a' nap is, sугárait
Otthonn felejtven, és gazdagabb hintáját
Heverni hagyván, hirtelenséggel le-megy
Nyugtára, 's lovait más felé vezérel.
Az éjtszakákkal egybe-fűzik a' ködök
A' nappalokat: aluszna a' fület-vigasztaló
Kisded madarkák: tsak a' farkasok' komor
Szózatya hallik. — Benn rekedt, náthás, köhög,
Kedvetlen. a' Poéta, 's pislogó mettsének hi
Világa mellett, rágia körmit, 's tördeli
A' versek' írására nem lágyúlható
Tollát. — Mi hafzna sürgetem fel-kelttedet?
Fel sem 'serélte még az őszt a' tél! — Mikor
Léssz ennek el telése! már az én öreg
Gvadányim, óh Természet! ő virágait

Agyazni mikoron fogja? — Bé. következő
Fél! menny szapora lépéssel: e' nagy Férjfiat,
E' nagy Magyar, Bellóna, 's Fébus' nagy Fiját,
Kíméld-meg. Ő vadakra gyakrabban ki-jár:
Mérges lzeledelel meg ne sértsd. — Mutass neki
Jobb kedvet, óh Természet! én lzenvedgyem el
Azt, a' mit ő Fejére küldendő valál. —

Baróti Szabó Dávid,

Magyar Országban, Jan. 12-dik napján,
„Némelly kérdéseket támoztok a' Magyar írás
módjáról: de mi végre írják sokan az ígéket
(verbumokat) a' participiumokban, vagy mi-
nek nevezik, ilyen képpen: p. o. *adánd, sze-
reténd, ölénd, mondánd, 's a' t.* mi szükség
vayon az ilyen esetben az ékezésre (accen-
tusra?) N. Váradat, N. Bányát, Kolosvárt
laktam, 's több részeit is mind Erdélynek,
mind M. Orzágnak; de sehol nem hallottam,
hogy így szólának még a' Reformátusok
is. Honnan tsúfzott bé nyelvünkbe ezen ide-
den hangzat? ugyan szeretném tudni, ha védel-
mezi e' valaki az említett írás' módgyát? Jó-
vá kell hagynia ezt is, p. o. ha a' szolgáját el
*botsátándgya, büneit meg gyónándgya, vallánd-
gya.* Tovább, ezek is jók lesznek: *tiszteléndó,*
halándó ember, múlándó jók, mulándóság, férj-
hez *adándó* leány 's ezer ilyen félik; mert
ezek is ugyan azon participiumtól szármoz-
nak eggyetlen egy betű hozzá adással. Ki
beszéll pedig így a' jó Magyarok közül? —
Ezen alkalmatossággal a' *j* betüről is szabad
légyen szólanom. Ezen *j* betüt sokan *gy, ty,*
ny, 's a' t. helyett teszik. Vallyon ki üti e'
igazán a' Magyar hangot *att ja, ann-ja, mond-
ja, enged-je, 's a' t.*? De nem kell így el-vá-
lasztva írni? de a' Német, ha öszve-kaptsolod
is, tsak németesen fogja ki-mondani, 's iga-

zán-is az írás' módgyához kötvén magát. Jobb lenne úgy írnuuk, hogy más, hibásonn ne mondhasssa, ha akarná is."

Egészséget Tárgyozó Katechismus a' Köz-Népnek és az Oskolába járó Gyermekeknek számára, hogy tudhassák egészségüket betsülni és örizni. *Sopronban*, Nyomtattatott *Sziesz Kláránál*. 1794. 8 ad rétben 138 old. Találta-ik Pesten, Győrben, Komáromban, Közze-gen, Szombathelyen, Pápán, 13 krajtzáron. Helyben *Sopronban*, úz krajtzár az árra. Fog-lalatja ezen igen hasznos Könyvnek ez: Első Rész. Az egészségről. I. Szakasz. Az egés-ségről Közönségessen. — II. Szakasz. Azon okokról, mellyek közönségessen az embernek egészségét ronthattyák. — A' Levegőről. — Az Eledelekről. — Az Italokról. — Az Alu-vásról. — A' mozgásról, vagy is a' testi gya-korlásról. — Az Elme indúlatokról. — A' Ruházatról. — III. Szakasz. Azon okokról, mellyek közönségessen a' Gyermekeknek egés-ségét rontyák, vagy is a' Gyermekeknek Ne-veléséről. — Az Oskolákról. — Második Rész. I. Szakasz. A' Betegségekről közönsé-gessen, és az Orvosokról. — II. Szakasz. A' Betegeknek Gondviseléséről, és a' Betegségben való Maga tartásról. — III. Szakasz. A' Betegségekről különössen. 1. Az Uralkodó Be-tegségekről. — 2. A' Ragadó Betegségekről — A' Himlőről. — A' veres himlőről — A' Himlőnek, és Veres Himlőnek az emberek közül való kiirtásáról. — 3. A' vérhasról. — 4. A' fagyos Tagokról. — 5. A' Mér-gekről. — 6. A' veszett kutya harapásról. — 7. A' Meny-dörgésről. — 8. A' vízbe-fúlt emberekrol.

Erdélyben Maros-Vásárhelyen Orvos Doctor Horváth Mátyás Úr ízándékozik egy igen hasznos újjadon új Méhész könyvet két elő-fizetésre ki adni, ilyen Tzim alatt: Az Erdélyi sok próbák és tapasztalások által tökéletességre ment Méhes Gazga; a' ki a' méhész mesterségnek tökéletességre való vitelének módját a' leg könnyebb és leg hasznosabb úton elő adja, és az azt óhajtókat arra fundamentomosan megtanítja, 3 metzett Táblákkal, és egy hasznos Töldalékkal együtt. Ezen munka a' Töldalékon kívül áll 20 Rézkekből.

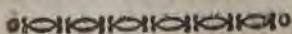
Az I-ső tanít a' Mész tartás tökéletességre való menetelének akadályairól. 2. A' méheknek általmaikról, és ellenségeikről. 3. A' méhek' természetéhez alkalmaztatott bölts és okos méhész mesterségről. 4. A' méheknek nemeikről. 5. A' lépről, vagy viazról, és mézről. 6. A' méhes kertről, állásról, és lakó hajlékokról. 7. A' méhészséghez való eszközökről vagy szerzőmokról. 8. A' méheknek vásároltatásokról. 9. A' méheknek tavaszi ki rakattatásokról, és tisztulásokról. 10. A' gyenge méheknek tápláltatásokról. 11. Az ereftésről, vagy Rajzasról, és a' gyenge rajoknak egybe üttetésekről. 12. A' rajoknak coloniákra való szállítottatásokról. 13. A' mag méheknek új hajlékokba való költöztetésekről. 14. Az el tserelésről. 15. A' méheknek árvaságokról. 16. A' méheknek osztás által való szaporítottatásokról. 17. A' coloniáknak új coloniákra való szaporítottatásokról. 18. A' méz szüreteléséről. 19. A' méh ser főzésről, és a' viaz sajtólásról. 20. A' méheknek telettetésekről, és arra való el-készítettésekről. A' Töldalék pedig tanít némelly külömbb külömbbféle igen hasznos dolgokról. Az egész Könyv mégyen 16 vagy 17 árkusra, és azért arra léfzen 34 krajtzár. A' kinek a' két Nemes Magyar Hazában erre előre tettik fizetni, ne sajnálja magát Májusnak első napjáig jelenteni. Az elő fizetésnek felszedésére, az elő fizető Személyeknek számba adásokra, és az elő fizetett pénznek a' szerző kezébe való szolgáltatására nézve kérettetnek, és szívossen invitáltatnak mind a' két Nemes Magyar Hazában, minden városokban, és nevezetes helységeken találtató Tisztek, Lelki Atyák, Lelki Pálfzorok, Könyv-nyomatató és kötő Urak, kiknek fáradságok minden 10

Exemplár után egy egy nyomtatvánnyal meg fog jutalmaztatni. Hellyben pedig lehet magánál a' Szerzőnél elő fizetni, és kinek kinek magát bé-iratni. Az előfizetést bé szédő Urak méltóztassanak jelentő leveleiket frankózza ilyen felülirással küldeni: Orvos Doctor Horváth Matyas Úrnak Maros Vásárhelyre Erdélybe. Betsben lehet a' Magyar Kurir, és Mercurius Iróinal praenumerálni. A' Szerző is igéri, hogy kinek kinek száma és helye szerént me' túl hamarább maga tulajdon költségén betsülettel kezébe fogja szolgáltatni a' nyomtatványokat. Kólt 1795-dik elztendőben Boldog Alfzony Havának 15-ő napján.

J e l e n t é s.

Kinek kinek tudtára adatik, hogy ő Ts. Kir. Felségétől, ő Eminentziájától, Kardinalis, Hertzeg, és Magyar Ország' Primassanak Érsek - E ztergom Városa részirül ugyan azon nevezetű T. N. Vármegyében, négy elztendős barom, és ki rakó vásárok engedtettenek légyeu, mellyeknek napjaik 14-dik Mártziusra, 3-dik Juniusra, 15-dik Augustusra, és 11-dik Nevemberre esnek; mivel azomban, ha ezen napok ünnepre, vagy vasárnapra esnének, azon történetre a' vásárt előtte, vagy utanna, nem pedig azon ünnep vagy vasárnapon tartani kellene; azért ez idén ugyan 13-dik Mártziusban barom; 14-dik Martziusban pedig ki rakó; ismét 2-dik Juniusban barom, 3-dik Juniusban pedig ki rakó; továbbá 17-dik Augustusban barom, és 18-dik Augustusban ki rakó; végre 9-dik Novemberben barom, és 10-dik Novemberben ki rakó vásárok fognak tartatni; ezutan pedig minden vásár alkalmatosságával a' jövő vásárnak ideje dob szó alatt ki fog hirdettetni. Azon helyek, mellyekre a' Kalmarok, Boltosok, és Mives mesterek az ő satoraikat rakhattyák, inár ki vannak rendelve, és, a' mint tend szerént magokat a' M. Uraság Titztviselőinél jelenteni fogják, azonképpen nekik ki is fognak mutatni, azonkívül, hogy valakinek most nyert helye akár ki kedviért idő jartával meg változtathasson. Nihsen tehát eggyébb hatra, hanem hogy az első vásárral, azon kívül is semmi hely pénz nem vétettétvén, izamossan meg jelennyenek, valaminthogy is ezen hirdetvény által mindnyájan szívessen meg hivattatnak.

Magyar Hírmondó.

16.

Költ Bétsben, Böjt-elő Havának (Februáriusnak)
24-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Frankfurtból Febr. 9-dikén: — „*Fri-
gyes-Belgyiom'* földjéről, *Osnabrück*-be
ízallíttatott által az *Anglusok'* fő-quártél-
lya; a' *Hannoveránusoké* pedig *Münster*-
be. Ezen Seregek, 6 gyalog és 3 lovas
Hannoveri Regementekkel; húsz ezer
Hoffzusokkal; 6 ezer *Braunsvájgiakkal*;
és egy *Saxóniai* Korpussal fognak szapo-
rítatni. — Parantsolat adatott-ki, mind
Osnabrückben; mind *Münsterben*, hogy
el-takarodjanak onnan az Idegenek. —
Néhai 16 dik *Lajos'* második Testvér öt-
tse, a' *Vesztfáliai* Kerületnek *Pyrmont* Me-
ző-Városába vette magát. — *Angliából*
kilentzedik Januáriustól fogva, nem vettünk
semmi Tudósításokat.“

Heidelbergából Febr. 9-dikénn: —
„*Condé* Hertzeg' fő-quártéllya el fog hó-
nap költözni *Bruchsalból*, a' *Necker* vize
mellé *Rothembourgba*.“

Olasz-Országból. —

Genuából Jan. 29-dikén: — „Bizo-
nyos Tudósításból tudjuk, hogy még Jan.

27-dikén, derekasan védelmezték magokat a' Spanyolok Rosas Erősségjekben, és hogy Langara Sp. Admirális (Tengeri Fő-Vezér) oda érkezett hajós-seregével, a' Cadixi Ki kötő-helyből, 's egyesítette magát a' Rosasi hajós-sereggel.

„Américának Mexikó nevű Városában meg-akarták az Össze-esküdttek életétől fosztani a' Spanyol Vitze-Királyt; az Érseket; a' Káptalanbéli Urakat; a' Nemeseket; és a' vagyonosabb Lakosokat; de jókor el-fogattatván, nem boldogúlhattak szándékjokban.

Genuából Febr. 3 dikánn: — „A' Frantziák, új Ispotályokat építtetnek olly helyein az Olasz földnek, a' hol igen egészséges a' levegő; és ezen 's több más hasonló jó intézetek által, nagy gátot vetettek már, az Olasz-Országi seregek között uralkodott betegségeknek.

A' leg-újabb Nápolyi Levelekből olvassuk, hogy nem fog több Katonaság küldődni Nápolyból, Lombardiába: mivel ha meg-hallaná a' Tuloni Fr. Hajós-sereg, hogy nints elegendő fegyveres erő készen Nápolyban az ellentállásra: mindjárt arra felé venné útját.

Frigyes-Belgyiom' sorsáról.

A' hideg, melly, Hollandiának el-nyerésére segítette a' Frantziákat, öt gráduossal volt nagyobb, mint az 1740-dik esztendőbéli. Mint különös nevezetességű tör-

ténetet, úgy írják *Hollandiából*, hogy egy két-lovas kotsi, *Over - Yssel* Frigyes Tartománynak *Zwoll* Városából *Amsterdamba* ment, annak a' *Sinusnak* (Tenger-kebelnek) fagyos hátán, melly, *Frigyes - Belgyiornak*: *Hollandia*, *Utrecht*, *Geldria*, *Over - Yssel*, és *Frísia* Tartományai között vagyon, és *Süderseenek* vagy *Zuyderzeenek* neveztetik.

A' *Hágai Hollandus* Katona-örizetet, meg-eskettette *Moreau* Fr. Generális, Jan. 25 dikénn: hogy mind addig nem fog az említett Örizet szolgálni a' *Frantziák* ellen; míg ugyan annyi számú foglyokat nem kap vissza érte a' *Fr Közönséges - Társaság*; avagy más eggyeségre nem fognak lépni egymással a' *Frantzia* és *Frigyes - Belga* Nemzetek.

A' *Hollandiából* jövök, ezeket beszél-
lik: — „Leg-nagyobb része a' *Hollandus* Katonaságnak, egy egy ember 3 forinttal, el-botsáttatott a' szolgálatból. Ha tet-
szik haza mehet: ha pedig a' *Frantziák* kö-
zött akar szolgálni: fel-vétetik. — A' Ma-
gisztrátusok helyébe, más Elöljárók válasz-
tattak hat hétre: Reformátusokból, Evan-
gélikusokból, és Katholikusokból. *Am-
sterdamban* első Polgári - Tisztviselővé lett
Néhai Pensionárius *Vischer*, a' ki, nem
sokkal ez előtt, tíz esztendeig való szám-
kivetésre büntettetett vala. — Az *Amster-
dami* és *Rotterdami* Kereskedők, folytatják

foglalatoságjaikat, az előbbeni módjok szerént. — A' melly *Ámsterdami* Lakosok, nem adhatnak quártélyt a' reájok vetett Fr. Katonáknak; egyy forintot fizetnek naponként egyy Katonáért. “

A' *Frigyes - Belgyiomi* Helytartóságot örökség szerént bírtt *Orániai* Hertzegről és Hertzegnéről; a' Helytartóság örököséről 's ennek Feleségéről és kis Fiaról, nem különben a' testvér Öttséről is *Orániai Fridrik* Hertzegről, sokféle bizonytalan hírek kerengének: de mar most bizonyosnak írják *Harlemből*, hogy az elő számláltt *Helytartói* egész Famíliá, Jan. 18-dik napján, *Anglia* felé indúlt el a' *Scheveningeni* tenger-parttól: 's egy *Hamburgi* Levél, melly, 6-dik Februáriusban költ, azt írja, hogy a' *Braunschvájgi* Hertzegi Udvar, vett is már Tudósítást a' felől *Angliából*, hogy szerentsésen el érkezett légyen oda *Hollandiából* a' F. *Orániai* Háznép: és hogy hat *Hollandus* hadi hajókat is vitt egyfzermind oda ez úttal *Kinsbergen* Admirális.

Frantzia - Országból —

Miképpen kell bánni Hollandiával? — Erre a' Kérdésre azt feleli a' maga Újságában *Mercier* nevű Nemzet gyűlési Tag, hogy a' Magános-szemellyeknek házaikat nem kell ugyan háborgatni: de a' Státusnak, és az *Indiai* Kereskedő - Társaságnak mindennemű Tárházait, egyy szóval mind azt, a' mi, közönséges gazdagságát teszi *Hol-*

landiának, el kell foglalni a' Fr. Közönséges - Társaság' számára.

Iffjabb *Lacretelle* nevű Tudós, ezen Kérdés eránt való értekezéseit következő tizim alatt nyomtattatta ki: *Réflexions sur l'entrée des François dans les sept Provinces - Unies.* „Ha mi *Hollandiára* nézve — így ítél *Lacretelle* — egy bölts és okos igazgatásnak reguláit követjük: úgy magunknak nyertük mi *Hollandiát*; ha pedig tirannuskodni kezdünk mi ezen: úgy ez, *Angliának* van nyerve.“

Altier, Robergot, Bellegarde, Lacoste, Joubert és *Hausmann* Nemzet gyűlési Komisszáriusok, *Hágából* indítottak *Páris*-ba Januáriusnak 28 dikán, egy Tudósítást, mellyben jelentették: hogy *Willemstadt, Bréda, Gorcum,* és *Berg op-Zoom* Erösségek; továbbá a' *Süderseebe* fagyott *Hollandus* hajós-sereg; nem különben *Briel* és *Helvoetsluis* Ki-kötő-helyek, a' Fr. Közönséges-Társaság' hatalmában voltak már akkor. — *Helvoetsluisból* nyóltzszáz *Anglusok* éppen akkor akartak volna mindjárt indulni, midőn *Bonneau* Fr. Generálistól Levelet vett az oda való Komendáns *Stoury*, ki is a' Levél' vételével, leg ottan fel-fegyverkeztetett hatszáz fogoly *Frantziákat*, 's ezek által vissza-tartóztatta az indulni akartt *Anglusokat*. — *Salm Salm* és *Hohenlohe* Hertzegek, kik mind ketten a' *Hollandusoknál* szolgáltak, *Gr. Clerfayt*-

nek egyy Adjutánsával egyyütt a' jégen szorúlván, fogságba estek, 's Párisba küldettek.

Párisból Febr. 5-dikén; — „*Bresti* hajós-seregünk, a' Kanálisban (*Anglia és Fr. Ország* között lévő szoross-tengeren) kezdett vala fel 's alá járkálni olly véggel, hogy prédát tsinálhasson magának azokból a' számos *Angl Kereskedő* hajókból, mellyek, *Napkeleti-India* felé szándékozták útjokat venni, de alig ha kárt nem tett hajós-seregünkben, a' nagy szélvész, mellyről még eddig tsak annyit tudunk, hogy *le Téméraire* nevű 74 ágyús hajónkat külön szakasztotta a' többektől, 's kényszerítette a' *Port-malai* Ki kötő helybe szállani bé nem kevés sérelemmel. Az említett *Angliai* gazdag szállítvány' bátorságos útjának kitesínálása, *Howe* Admirálisra bízattatott, a' mint bizonyosan értjük, E' szerént könnyen meg eshetik, hogy össze fognak találkozni a' két (t. i. *Anglus és Frantzia*) hajós seregek; 's meg-ütköznek egymással. 66

Elegyes Tudósítások.

A' *Weszfáliai* Német Kerületnek *Wessel* Városából írják, hogy *Basileából, Dürrand* nevű *Frantzia* érkezett oda Jan. 26-dikán, *Prussus* Minister Gróf *Golz* passzusával, és onnan, *Dániának* Fő-városa *Kopenhága* felé folytatta útját.

Gróf *Golz*ról, bizonyosnak írták vala *Párisi* Tudósítások, hogy a' *Békesség*.

nek munkálása végett, *Páris*ba ment légyen *Basile*ából. — Hihetőnek ír annyit, egy *Mannheimi* Levél, hogy a' nevezett Grófnak Titoknokjai közzül egy, Jan. 26 dika' tájján *Páris*ba érkezett; és e' helyett, magát Gr. *Golz*ot hirdették ki mindjárt a' *Párisi* Írók: mivelhogy igen óhajtják a' Békességet. — A' *Basileai* Tudósítások szerént, az a' bizonyos, hogy Gróf *Golz*, nem vólt *Páris*ban, 's nem is megyen: mert meg-hala Febr. 6-dik éjtszakáján. (Némelly Levelek, elébb teszik a' halálát egy éjtszakával.)

*Páris*ból azt is írták Febr. 2 dikánn, hogy egy *Szárdíniai* Titkos Követ is érkezett oda, Békesség' fel-tételeivel.

A' *Frigyes-Belgyiomi* Fő-Kormányfzék mellett *Hág*ábann, *Prusszus* Követséget viselt Gróf *Keller*, 3-dik Februáriusban, *Brema* nevű Városába érkezett az *Alsó-Saxóniai* Német Kerületnek. Ugyan ott tartózkodtak vala akkor, az *Orosz*, *Spanyol*, és *Portugallus*, *Hági* Ex-Követek is. — Az *Amériкаи*, *Svéd* és *Dánus* Követek ellenben, továbbra is megmaradtak *Hág*ában.

A' *Nehai* *Frantzia* Udvar, *St. Barthelemy* nevű Szigetet oda engedett vala a' *Svéd* Udvarnak, kilentz esztendőkkel ez előtt, *Napnyugoti-Indi*ábann. Ezen Szigetben szépen virágzik most a' kereskedés, és csak nem minden szükséges dolgok bőven találtatnak benne: mivel nem bada-

lozik a' *Svéd* Udvar. A' szomszéd Szigetekből, sok gazdag Lakosok költöztek által, nagyobb bátorságnak okáért, *St. Barthelemybe*, nevezetesen, eggy a' *St. Eustachi* leg nagyobb Házak közzül is. *Gustaviában*, — ez a' neve, a' *St. Barthelemybéli* Városnak — minteggy ezerrel nevedett a' Házak' száma.

Varsóból Jan. 26. dikán: — „Az itt lévő *Orosz* Katonaság, általán fogva, kaszármákban tartózkodik. — Itt minden dolgok, az *Orosz* Kormányozónak *Buchshöuden* Generálmájornak intézése szerént folynak — Nem messze töllünk, a' *Vistula* (*Vizla*) vízénn alól és felül *Prusszusok* általának; a' *Vizlán* felül való vidékekenn, Ts. K. Katonaság is. Úgy hallyuk, hogy a' *Sendomíri* és *Krakkói* Kerületekbe, *Prusszus* Posta - Tisztek érkeztenek.“

„*Kurlandiában*, nem tartatik még Közönséges gyűlés; mert az ott uralkodó *Hertzeg*, *Pétersburgba* megy; hogy elébb, mind a' *Hertzegi-Famíliával*, mind a' *Nemességgel* eggyeségre léphessen, az *Orosz* Udvar közbenjárása által.“

Lembergöl Febr. 11. dikén: — „Olly Tudósítások érkeztek ide *Lengyel-Ország*ból, hogy ezen Ország sorsának el-intézése végett, *Grodno*ba gyűlnek a' *Hatalmaságok* Követjeik. — Oda indúlt vala *Orosz* Feldmarsall Gróf *Suwarow* is: de az úton olly értelmű parantsolatját kapta staféta

által, a' Tsászárnéjának, hogy ismét térjen vissza *Varsóba*. Ezen *Városba* Ts. K. Ingenieur-Kapitány *Lenfraine*, Ö Ts. Kir. Felségének gyémántos képét vitte ajándékkül a' nevezett *Feldmarsallnak*, 's köszönetet mondott néki egyszersmind a' Ts. K. Felség' nevébenn, hogy *Galltziának* és *Lodomeriának* bátorságát, leg-kissebb részben is meg háboríttatni nem engedte. Nagy örömmel vette által a' Képet Gróf *Suwarow*, szívéhez szorította azt, 's meg-tsókolta egynehányszor. Más napra nagy asztalt készíttetett *Suwarow* Vezér, mellynél minden *Orosz* Stabális és Fő-Tisztekkel egyetemben a' Ts. K. Ajándék-vivőt is megvendégelte: 's közönségesen ivott a' Ts. K. Felség' életéért, melly örvendező *Éllyen*-kiáltást, száz ágyúk' durrogási váltották-fel. "

A' *Dániai* Korona-örökösének — ennek a' nagy reménységű, és közönséges kedvességű *Hertzegnek* — születése napján, a' Fő-Ministerhez, Gróf *Bernstorf* hoz, egy *Levél* érkezett, de a' mellynek Írója, nem nyilatkoztatta ki magát; egy új emlékeztető-pénzzel együtt, mellynek egyik lapján, a' Minister' jól-találtt *Képe* izemléltetett; a' másikon pedig egy *Compasz*, illy felül-írással: *Hiba nélkül mutat*.

(*Compasz*-nak nevezetik a' többek között, azon eszközök a' Tengeren-hajókázóknak, a' mellynek nézéséből, mindég tudhatják ök; merre esik észak;

következésképpen azt is: merre esik: a' dél; napkelet; és napnyugot.)

A' nemes gondolkozású *Dánus* Minister, következő értelmű Írást iktatott be, illy meg tiszteltetéseért, a' *Koppenhágai* Újságokba: „Jan. 28 dikán, azon a' napon, melly, egyébaránt is örvendetea érzé eket szerzett, minden jó Ország-lakosiban, igen tettző ki-fejezésű, de előttem esmeretlen Írásban, egy engemet nagyon meg tisztelő, és szép Emlékeztető pénz küldődött hozzám. Ezen tselekedetért, mindeneknek valakik részt vettének abban, közönségesen és fejenként, igaz szívből származó közönetet mondok. Belső érzésemnek ki-nyilatkoztatására, nem elégségesek szavam; és ezen tehetetlenségemnek jól-tudása, el-válthatatlanul egybe fog köttetve lenni minden más érzésemmel. Félek, hogy nagy meg jutalmazása ez, az én hív munkálódásomnak, mellyet fordítok Másokkal együtt, a' jónak eszközlésére: ebébi félelmem se' tartoztathat meg engem mindazáltal, hogy itt közönségesen ki ne mondjam: melly meg-tiszteltetettnek, 's jutalmaztatottnak nézem magamat, ezen szembetűnő bizonyosága által az én Polgártársaimtól való betsültetésemnek, 's erántam viseltető barátságjoknak: és melly szerentsémnek tartom magamat, hogy egy olly Országban élek, a' hol, hozzá-hasonlíthatatlanul gondolkoznak 's tselekeznek a' Lakosok.“

Svéd-Ország' Igazgatója *Károly* Királyi Hertzeg, a' még ember kort nem érte nevendék Királynak *Gustav Adolf*nak nevében, következő foglalatú Írást intézett, Jan. 24-dikén, a' *Stokholmi* Fő-Helytartóhoz:

„ Különös kedvetlenséggel értettük, hogy a' Királyi adóknak minapi ki szabása alkalmatosságával, ezen Város lakosainak szegényebb részére, tehetségje, és szokás felett való adó vetteteft. Ebbéli útasíttatásokat keresni akarták az Adó-vevők helytelenül, az előbbeni adó-vetésekre tett némely jegyzéseiben a' mi Számvevő-Kamaránknak. Minthogy a' mi szívünknek engedelmes szándékival tellyességgel meg nem egyez, hogy a' mi kedves hív Alattvalóinknak szükölködőbb részét, egészen ereje felett hagyjuk adóztatni: ez okon, sietünk haladék nélkül, még minekelötte, szokott rend szerént bé-adattatnának 's előnkbe terjesztetnének a' panaszok, megelőzni azokat, könnyítéssel, mellyet nem tsak a' mi kedves Alattvalóink erántt belénk született szíves indulatunk, hanem az egyenesség is annyira kíván. Hogy tehát az ezen adó-vetésből következő nyomattatásnak gátot vessünk: kegyelmesen jelentjük, hogy mi, a' mondott adó-vetést, egészen ki-vesszük minden erejéből. Rendellyük e' helyett azon réguzáknak követését, a' mellyek szerént intéztetett vala az 1793°

dik esztendőbéli adó-vetés: mivel éppen meg nem engedhetjük, hogy az említett módonn, utólsó fillérjétől meg-fosztassék a' szükölködő. Minden hív Alattvalóinkért egyenlőképpen ver a' mi Atyai-szívünk, az ügye-fogyottat is ki nem véve. Minekokáért kegyelmesen akarjuk, hogy Kegyelmed ezen Rendelésünket, hónap tsalhatatlanúl minden Prédikáló-székekből tétesse közönségessé 's a' t.

Frantzia - Ország.

*Marat*nak össze-tört Képe helyett, más állíttatott fel a' Köz-bátorságra ügyelő Deputátzió, a' Nemzeti-gyűlésnek helybe-hagyásával, a' *Feydau* úttzabéli Teátromba: de ezt az új Képet is le-vettette Febr. 3 dikán a' Teátromi gyülekezet; öszsze-taposta annak darabjait; 's következő Verseknek el-olvastatása által fejezté bé, ezen sztzénát:

Des lauriers de Marat il n' est point une feuille,
Qui ne retrace un crime, à l' oeil épouvanté
Mais ceux, que le sensible et bon Rousseau recueille
Lui sont dus par la France, et par l' humanité.

(Eggy levél sints a' *Marat* borostyánnyai között, a' melly, eggy vétket ne ötlethe a' reszkető szem' eleibe: de az érzékeny és jó *Ruffzót*, Frantzia-Ország és az emberiség borostyánozták-meg.)

B é t s.

Eggynehány esztendőktől fogva, tsak három napokonn szoktak itten böjtölni a' nagy böjtben is, úgymint: Szeredán, Pén-

teken és Szombaton. Tegnap előtt (Vasárnap) pedig, ki-hirdetett a' Templomokban, hogy ezentúl Szeredán és Szombaton is húst lehet enni, minden személy változtatás nélkül. Erre kivált a' bőjti eleségnek szük vólta adott alkalmatosságot: mivel most egy tojás el ment itten öt 's hat krajtzáron is, a' hal is drága.

Haimburgnál, Mosonymál, és más helyeken is meg akadt a' már menni kezdett jég a' Dunán, 's ilzonyú magosságra összehatódott. A' víz meg-akadályoztatván folyásában, ki nyomúlt partjai közzül, 's már is nagy helyet egésszen el borított. Ennek hírét négy napokkal ez előtt hozták meg ide, mellyre azonnal indítottak innét Haimburg felé hat, Mosony felé pedig 18 ágyúkat, mellyeknek mindenikjéből 12 fontos golyóbist lehet löni.

A' Természetet-vissgáló Jénai Társaság, Honorárius Tagjává vette fel a' Nemes Hajdú Városok' Orvos-Doktorát, Tudós Földy János Urat, Fűvésztudomány tizimü Munkájáért, mellyet, 1793 dik esztendőben adatott-ki nyomtatásban általunk, a' Hazai Szeretet. Ezen meg-tiszteltetést bizonyító Írássát, réz-táblára metzette a' Társaság, 's a' réz-tábláról le-nyomva, meg-petsételve, és két Tagok által subscribálva küldötte-meg azt, az újj Tag-nak. A' Diploma foglalatja ez:

Societas Physica Jenensis, Socium Virum Experientissimum Joanni. Földy Opp.

Priv. Hajdon. Phys. Ord. sibi devote ad-
scripsit Honorarium: sperans eum, omnia
quae unquam poterit commoda in Socie-
tatem, ejusque scopum venerabilem esse
collaturum. — (L. S.) A. J. G. C. Batsch.
— A. N. Scherer. — Jenae d. XXI Sept.
C1010 CC LXXXIII. — — *Kálmán*
W. S. — *Otsovsky P. és Zsoldos* Hazánk-
fiait még elébb fel-vette a' szóban forgó
Tudós Társaság, rend-fzerént munkálódó
(activus) Tagjainak.

A' múltt esztendő' végénn általunk ki-
hirdettetett Magyar Grammatikák közzül
annak, a' melly mellett egy bé-petsételt
tzedula, illy felül-írással küldettetett vala
hozzánk: *Választott mondások: Benkő*
László N. Nagy-Enyedi Ref. Kollégyiom-
béli Togatus-Theologus a' nyerttes Szer-
zője, a' ki most készül ki-menni Akadé-
miákra. — Említett bé-petsételt Levelé-
ben, betses nevével együtt, ezen két *Vá-*
lasztott mondások találtattak:

- 1.) Tégy valami dolgot, hogy a' Késértő, szün-
telen dologban tanáljon. — Sz. Hieronimus.
- 2.) Meg nem kell vetni, mint a' féle aprólékot,
azt, a' mi nélkül a' nagyja el nem készül. — Sz.
Hieronimus.

Magyar Ország.

Méltóságos *Fengler József Györi* Püs-
pök Úr Ö Excellentiája abból a' kegyes
hajlandóságból, a' mellyel viseltetik az
Úrnak szöllőjében együtt munkálkodó, 's
előtte nagy betsben álló Papjaihoz, annyi-

val is érzékenyebben meg illetődött a' *Bajrajti Újságnak* XI szám alatt, Szombaton Januáriusnak 24 dikén ezen 1795-dik esztendőben költ helytelen Tudósításán: mellyben Fő tiszteletű *Wachtler Pál*, *Soproni Kánonok és Plébánus Úr*, a' Státust háborgató Tzimborások között el fogatottnak lenni íratott *Budáról*, a' múltt 1794 dik esztendőnek December' hava 30 dikán: a' mennyivel esméretesebb előtte ezen említett Főtiszteletű Úr, hogy jámbor és feddetlen élet mellett, az Istenhez, Fjedelemhez, és Hazához való kötelelességeknék tellyesítésekre az alatta való Hívéket, valamint buzgó szóval gyakran oktatja, úgy jeles példával is állhatatosan gerjeszti, és erősíti. Igazságosan kívánnya tehát nagy érdemű Papjának betsülete meg térítését, ugyan az *Újságok* által, mellyet a' *Bajrajti Újság*, helytelen Tudósítás után meg sértett.

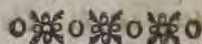
Újvidékenn innen két postával fekvő *Söve* nevű *Helységből* Febr. 4-dikénn: — „Karátson előtt kezdte el a' hó az esést, ezen a' tájjon, 's naponként szaporodik. A' tavalyi telet reménylven Embereink, öt forinton adogatták el az őszel szalmájoknak ölit; 's már most magok, hét forinton veszik. “

Pétsről Febr. 12-dikénn: — „Örömm könnyeket gördítettek némelly szemekből a' múltt héten, két Magyar öreg *Paraszatok*, *T. N. Mindszenti Petrovsky Zsig-*

mond Második Al-Ispány Úrnak egyik *Mindszentfalvi*, másik *Gyűrűfői* Jobbágyi, bé-hozván önként vállalkozott derék termetű Fiaikat Városunkba: kiket, minekelőtte a' Katonák közzé adtak volna: szép atyai indulattal az Isteni félelemre, 's Hazájokhoz, Nemzetjekhez, és Királyokhoz tartozott meg-tántorodhatatlan hívségre], és a' veszedelmes ellenség ellen való bajnoki buzgóságra intvén, 's atyai áldásokkal bátorítván őket, boldogoknak vallották magokat, hogy a' Hazának illy környülállásiban Katona Fiúknak Attyok lehetnek. Ezen példát, ha más Atyák is követik, főképpen azok, kiket több Magzatokkal meg-áldott a' Természet' Ura: úgy a' Haza nem láthat szükséget jó kedvű és bátor-szívű védelmezőkből. "

Jobbítások: A' múltt postán költt 15 számmal és Q betűvel jegyes *Hírmondó'* 240-dik lapjának 13 dik sorja végiből az *un* szótska után kî-maradt ez: *nom.* — A' 246-dik lapnak ezen utolsó szavait: *ez, nem a' mi Választóink' vétke lessz; hanem a' miénk,* — így kell jobbítani: *ez, a' mi Választóink' vétke lessz; nem a' miénk.*

ditsőségére: utolsó hónapjaiban mindazáltal a' közelebb múltt esztendőbeli táborozásnak, olly mostoha vala még is a' hadi-izerentse, hogy ennél fogva nagyobb lett, mint vólt valaha a' Békességnek kívánása, és ezt, a' Frantzia - Országgal még folyó hadnak véget vető Békességről való jelentés; nagy tanakodás; és nyilvánosság fel-tétel is követte a' Birodalomnak közönséges-gyűlésében: a' melly teltételről tartatott tudva lévő rendes tanátskozások, eggy különös alázatos *Opíniót* (vélekedést) szűltek, mellynek ez a' foglalatja:

1.) A' dolgok' állapotjához; a' Német-Birodalom' részeinek költsönös kötelességeikhez; 's az egész Birodalom' javához képest erányosnak itéltetik; hogy az alatt, míg a' következő hadakozásra fáradhatatlanul tétetnek a' Birodalom' végzése szerént, a' készületek: fegyvernyugvás eszközösség, és ennél fogva eggy illendő 's az egyenesség' reguláival meg-eggyező Békességnek munkálása kezdődjék el valójában; hogy mentől előbb, végét lehessen látni eggy illy véres és példa nélkül való hadnak.

2.) Reménységgel 's bizodalommal lehet ugyan lenni az eránt, hogy maga a' Frantzia Nemzet is, a' szenvedő Emberi nemnek betsületére; és szívére-vévén, hogy ő adott alkalmatosságot, ezen fájdalmas hadra a' Német-Birodalomnak, mellynek, tudva lévő tzéllya tsak az, hogy önnön

Konstitúzióját egyes erővel óltalmazza, a' maga egész testét meg-tartsa; 's olly sok Hozzá-tartozóinak, Eggyháziaknak, és Világiaknak, el-vett jussaikat és birtokaikat vissza-fizerezze: nem pedig az, hogy belő avassa magát más belső Intézeteibe Fr. Országoknak; vagy hogy szélesebbíttse a' magaj határait: — hajlandó lesz végre (t. i. a' Fr. Nemzet) annak eszközlésére, hogy ezen kéntelen birodalmi-hadnak, eggy igazságos, illendő, és el-fogadható Békesség által, vége szakadjon.

3.) Minden ellenkező esetre azonban, ha talán az óhajtott és reménylett meg-békélést, valamelly hajthatatlan fátum; vagy Frantzia-Országok nem-engedő meg-átalakodottsága, avagy a' Békesség' kondízióinak, el-fogadhatatlanul való fel tevése lehetlenné; 's a' hadnak még további folytatását is eggyátallyában el-kerülhetlenné tenné: jó és szükséges dolog lesz, hogy az egész Birodalom' erejétől ki telhető védelem tartassék készen, és e' végre, késedelem nélkül, minden lehetséges és fogadatos eszközöknek elő vétele által buzgóan teljesíttessék mind az, valamit kívánnak a' már álló végzéseit a' Birodalomnak, és szükségessé telzen a' Hazának öregbedő veszedelme, a' következő táborozásra.

4.) Ezeket előre bortsátván, esedezni kell alázatosan a' Császári Felségnél, hogy méjj böltsessege és a' nagy veszedelmeknek

el-hárítása, 's a' Közjó erántt, eddig olly szembetűnőképpen meg-mutatott, köszönet-re méltó gondoskodása szerént; ez úttal is, a' Birodalomnak további segítségével, méltóztasson mentől előbb Fegyvernyugvást, és ennél fogva egy olly illendő és el-fogadható Békességet foganatosan eszközle-ni, melly meg-felellyen, a' Birodalom' fun-damentomos Konstitútziojának, 's különö-sen a' *Vesztfáliai Békesség-kötés*' tzellyá-nak; méltóztasson továbbá a' maga Fels. Szövetségessét a' *Prussziai Királyt*, tettző meg-szóllítása által arra bírni, hogy ezen Felség, valamint mindjárt kezdetekor is e' mostani hadnak, pártjokat fogta a' szoron-gattatott Birodalmi Rendeknek: úgy mo-slan a' hadnak végződésére, és eggyfers-mind az erányzott békességes tzeloknak elő-mozdítására már különben is előre ki-nyilatkoztatott készsége szerént, méltoz-tassék részéről, mindeneket el-követni.

(A' mi itt következik, ismét a' Tsászári részről való ki-nyilatkoztatásnak folytatása.)

„Eggy mentől-előbbi Békesség által va-ló vissza állittatását, a' Haza tsendességé-nek kell é kívánni? — Erre a' Kérdésre, hamar meg felele, a' ki tsupán azon jártat-ja a' maga képzalódését: Melly nagy ina-ségek származnak ebből, a' folytatása' mód-jára nézve is példátlan hadból? és a' Bé-kesség' bírása' édes érzéseibe vagyon el-me-rülve. A' ki még ezen kívül meg-fontollya,

melly igen rendkívülvaló áldozatok azok, a'
 mellyeket Ő Róm. Tsász. Felsége, Háza'
 tehetségének, mind Katonaság - mind annyi
 millió pénzbéli nagy meg erőltetésével, úgy
 fordított már három éztendőktől fogva,
 a' Német-Birodalom' védelmezésére; hogy
 tselekedetjeit, mindenkor meg egyezettette
 gondolatjaival tsalhatatlanúl: valójában nem
 kételkedhetik felőlle, hogy kész ne legyen
 Ő Tsász. Felsége, ezen jó-téteményeit,
 mellyeket háládatossággal meg - esmert a'
 Birodalomnak Közönséges - gyűlése; még
 azzal a' boldogító jótéteménnyel — a' Bé-
 kességnek, mentől-elébbi vissza szerzésével
 is — nevelni. — De adják itt elő ma-
 gokat némelley akadályok: ha valaki kö-
 zelebbről igyekezik bé nézni mind azokba
 a' nehézségekbe, mellyek, az olly igen kí-
 vánatos Békességnek valóságos el-érésével
 egybe-vagynak köttetve: és a' mellyeket,
 alig ha futó - szemekkel nem tekintettek
 meg inkább, sokan; mint sem vóltakép-
 pen meg - fontolták volna azokat, magok
 egész valóságában. Leg alább a' mosta-
 ni nehéz környülállásokban, Ő Róm. Tsá-
 szári Felségének, a' szükségét szenvedő
 Rendek és Birodalomhoz - tartozók eránt
 viseltető Birodalom-attyai hajlandóságához
 és szeretetéhez; 's a' Német Hazának bá-
 torsága és java erántt viseltető gondosko-
 dásához képest, igen nagy tsendesítésére
 szolgált volna; ha a' Birodalom' Közönsé-

ges-gyűlése, egyfzersmind a' pontomokat is tökéletesen fel-tette volna, mellyekből, az igazságos, és illendő Békesség-kötés tartozzon állani; főképpen minekutánna Választó-Hertzegek, Hertzegek, és Rendek, a' dolgok' állapotjával, a' Német Birodalom' részeinek egymáshoz tartozott költsönös kötelességjeikkel, és az egész Birodalom' javával meg-eggyezőnek itéltek, hogy a' Békességről, közönséges tanátskozások tartassanak a' Birodalmi gyűlésben, következésképpen ezen módját az el-kezdett Békesség munkája' elő mozdításának, más egyéb módoknál jobbnak nézték: éppen nem akarja mindazáltal Ő Ts. Felsége ezen észre-vétel által, bár melly nyomosnak tartsa is azt, az olly fenn szóval kívánt Békesség-munkálásnak el-kezdését, a' Birodalom' Közönséges gyűlésének szándéka ellen nehezíteni, vagy addig halasztani, míg meg-határozott tikkelyek nem fognak fel-tétetni; sőt inkább egész hajlandósága vagyon Ő Felségének, a' Birodalom' vélekedésében fel-tett fundamentomát a' következő Békesség-kötés elő-mozdításának olly móddal is, mint a' Választó-Hertzegek, Hertzegek, és Rendek, terjesztették azt alázatosan Ő Tsáfz. Felsége' elcibe, kegyelmesen el-fogadni; és bizodalmat nyújtani az eránt, hogy Ő Tsáfzári Felsége, mint Birodalom' Feje, nem tsak tökéletesen fogja tudósítani a' Birodalom' Közönséges-gyűlését, az el-kezd-

endő Békesség' munkálásnak következe-
seiről; hanem hogy a' segítség eránt tett
nyilvánóságos ígéreténél fogva a' Birodalmi-
gyűlésnek, különösen vigasztaló könnyeb-
bítésére szolgál az, Tsászári terhes hivata-
lának; hogy Ő Felsége, mint Birodalom'
Feje, annál fogatosabb segítséget vár-
hat: mentől nagyobb és szívesebb részt fog
venni a' Birodalom' Attya, ezen nehéz kör-
nyülállásaiban Német-Országak. "

„A' mi illeti, a' Birodalom' alázatos vé-
lekedésében fel-tett Fegyvernyugvást: jól
meg-fontolván Ő Róm. Tsászári Felsége,
mint Birodalom' Feje, ezen nyomos tár-
gyat, csak úgy tarthatja a' Birodalomra
nézve jótéteménynek több tekintetben a'
Fegyvernyugvást, ha ennek eszközölteté-
sekor, fundamentomos reménység lehet
eggy igazságos, illendő, és el-fogadható
Békességhez, melly, a' Birodalmi gyűlés'
vélekedésének is tulajdonképpen való tziel-
lya. Ezen ki-nyilatkoztatás és előre-botsá-
tás alatt, — a' mellyben elő-adott Biroda-
lom-attyai akaratja mindazáltal Ő Felsé-
gének, a' tzielra nézve, nem különböz fun-
damentomosan a' Birodalom' Közönséges-
gyűlésének értelmétől — meg nem vonja
Ő Róm. Tsász. Felsége, a' Gyűlés' aláza-
tos vélekedésének ezen ágától is a' maga
Birodalom-fői helybe-hagyását, 's Biroda-
lom-attyai kézszéggel — meg-téven a' Fels.
Prussziai Királlyal való ízóllást is, melly
eránt meg-kérettetett, — hozzá kezd egészsz

tehettsége szerént, mind a' Fegyvernyugvásnak, mind a' Békességnek munkálásához."

A' még hátra lévő részében ezen Írásnak, kétségsbe hozatik, az ellenségnek egy el-fogadható Békesség' kötésre való készsége: 's ugyan azért nagy indulattal serkenti és kéri Tsászárság Ő Felseége a' Német-Birodalomnak minden Rendjeit, hogy a' mellze lévő Békességnek reménysége által el ne hagyják magokat altattatni, hanem inkább buzgóan teljesítsék azon Végzést, melly a' múltt esztendőnek 28-dik Octóberjében adatott ki, 's utolsó terminusúl szabta e' folyó esztendőnek első Februáriussát, a' végett, hogy már akkorra, mind, a' Birodalmi-Seregnél legyenek helyben, a' Rendektől újra kívántt Katonaságok. Az ellenséghez leg-közelebb fekvő Tartományokban, mint lehessen a' Lakosokból alkalmas fegyveres-erőt állítani-ki azon esetre, ha el-múlhatatlanul szükséges fogna lenni a' hadnak folytatása; ennek hazafiúi megfontolását is különösen szívekre köti Tsászárság Ő Felseége, a' Rendeknek; 's komendállya, hogy a' hátrább fekvő Tartományok, az előttök fekvőket, segítsék ágyúkkal, puskákkal, munitzióval, és más hadi készületekkel. Az a' Befejezője a' Tsászársági Írásnak: hogy minden erejét vegye elő inkább Német-Ország; hogy sem mint, egy oly Békességre álljon, mellynek subscribálásakor, önmön gyalázatjának és Konstitúciója' romlásának írná magát alája.

Moguntziából Febr. 12-dikénn: —

„Tegnap és ma számosan mutogatta magát az ellenség: azért is részünkről több ízben durrogtak az ágyúk, ellenek. — Minthogy a' Frantziák, a' nállok tartott Német Kezeseket vissza-botsátották; chezképest ő nékiek is által-adattak ma estve az úgy nevezett Német Klúbisták, kik eddig, *Königstein*ban tartattak vala.“

Moguntziából Febr. 15 dikénn: —

„Jóllehet eddig is számosabb már itt a' lovasság, mint sem kívántatnék a' végre, hogy ki lehessen állani az ellenség' ostromját: még is újra két *Wurmser* Hufzár-osztály parantsoltatott ide, a' nagy seregtől. — Tegnap egy Tisztet, írásokkal küldött Komendánsunk a' Fr. táborba.

Münsterből Febr. 9 dikén: — „Még mind ez ideig itt vagyon a' *Hannoverá-usok'* fő-quártélyja. Az elől-visgálódó Frantzia Katonák még nem jöttek felénk közelebb *Anholtnál*, melly innen tizenkilentz órányira esik.“

„A' *Kolóniai* föld-lakosaitól 8 millió lívert kívánt az ellenség: a' *Juliacum* és *Limburg* Tartománybéliektől 15 milliót; *Aquisgrán*umtól pedig két milliót.“

Hannoverából Febr. 9-dikénn: —

„Bizonyosnak írják *Berlinből*, hogy a' *Möllendorf* Feldmarsall' vezérlése alatt lévő egész *Prusszus* sereg, el-fogja hagyni e' folyó Hónap' végénn a' *Felső rajnai* völ-

dékeket, 's *Vesztfáliába* takarodik, hogy egyesítse magát a' *Hannoverai* sereggel, mellynek Kormányozója Gen. *Walmöden*. — Mártzius Hónapban 120 ezerre fog telni *Vesztfáliában* a' *Prussz. Katonaság*' száma."

Londonból, 18 dik Januáriusig terjedő Tudósítások érkeztek, eggy *Brémai Levél* szerént, *Hollandiába*: melly Tudósításokból azt lehet észre venni, hogy *Hollandiának*, a' *Frantziák*' kezébe való jutása, mellyet előre láttak vala már akkor *Londonban*: semmi rémülést nem okozott ottan. — A' *Nagy-Britanniai* Ki kötő helyekben lévő *Hollandus* hajókat, le-tartóztatatni szándékozott a' *Ministériom*; 's engedelmet adni a' *Hollandusok* ellen, *Nagy-Britannia*' Lakosainak, hogy azok miatt vallott káraikat, meg-téríthetik azoknak *Vagyonnyaikból*.

Frantzia - Ország.

Párisból Febr. 6-dikán: — „A' *Köz-bátorságra* ügyelő *Nemzet-gyűlési Deputáció*, eggy *Hirdetményt* tétetett közönséggé, mellyben nyilván meg-vallya maga is, hogy olly zenebonáskodások mutogatják itt magokat, egynehány napoktól fogva, a' mellyeknek veszedelmes következéseiktől lehet tartani. Inti a' *Lakosokat*, hogy térjenek magokba, 's hagyják el a' rendeletlenséget eggy olly időben, mellyben, azzal vádollya az *Angliai* *Ministériom* a' *Frantzia Közönséges-Társaságot*,

hogy nintsen benne semmi igazgatás; és kéméllyék meg a' Deputátziót, annak a' keménységnek gyakorlásától, mellyet szükségessé tesznek azok, a' kik ellent állanak a' Törvényeknek. A' kinek valamelly pannaissa vagyon, tudja: miképpen terjeszthesse azt, a' Nemzeti-gyűlés' eleibe. Meg esküdt a' Nemzeti-gyűlés, az igazságnak pártfogására: 's meg-tartja esküvését."

A' Közbátorságra ügyelő Deputátzió, következő értelmű Jelentést terjesztetett a' Nemzeti-gyűlés' eleibe, *Mathieu* nevű Tagja által, Febr. 9 dikén, az Ex-jakobinusokról: „Mérészlettek közönséges helyeken, Népi-társaságokban, 's titkos gyűlésekben olly politika blasfémiákat erőszteni ki a' szájokon, mellyek ellen méltó, hogy egéssz erőben ki-keljenek a' Törvények. Férjfiak 's még Asszonyok is, vissza-kívánták a' Vérengző - Igazgatást; *Koblentz* Senátusnak nevezték a' Nemzeti-gyűlést; sürgették széllyel oszlását; 's azzal vádolták, hogy Kontrarevoluziót akart indítani. A' mi 73 Kollégáinknak (a' fogságból, ide a' Gyűlésbe lett) vissza-hívattatása, mellyet az Igazság kívánt (*Ezen ki fejezésnek nagyon' örvendettek sokan a' Gyűlés' palotájában*) úgy festegett le, az *Ex-jakobinusok* által, mint az említett Kontrarevoluzió' fundamentomának megvetése. Ezen 73 Kollégáinknak és még más harmincz Tagoknak, eggy közönséges-

öldöklésben lejendő ki-végzésénn akarták kezdeni a' Gonosztévők, pokoli szándékjoknak végre-hajtását. (*Bosszankodást és szörnyűködést okozott ezeknek hallása, a' Gyűlésbenn*). Igvekeztek, Páris' Külső-Városainak jó Lakosait el-tsábítani, és azoknak a' karoknak kelle vala semmivé tenni a' Nemzeti-gyűlést, mellyek, a' *Bastillt* le rontották. De, haszontalanokká tétettek mind ezen álnok szándékok. Tudott a' Nép, győzedelmi borostyánt nyerni: tud, hőtsességnek és igazságnak borostyánnyát is érdemleni. — — Öt Klúbok' bé-záratásának jelentésével végezte *Mathieu* a' maga Elő-adását. — A' Nemzeti-gyűlés, helybe-hagyta nagy örvendezések között, a' Deputátzió által tett Intézeteket.

Ezentúl, *Dumont* András tartott következendő hathatós Beszédet. — „El-jött az az idő végre, mellyben diadalmaskodni kell a' vétken, a' virtusnak: Igazságnak és Emberiségnek országa, váltotta fel végtére a' Jakobínismusnak átkozott igazgatását. (*Örvendezés követte ezen szavait Dumontnak, minden részeiből a' Gyűlés' palotájának*) Nintsenek többé azok a' szörnyű idők, mellyekben a' Familiák' kebeléig bé-hatott a' gondolatok' rabsága; mellyekben, a' vakmerő Tirannusok, gilljotín-ra vonatták a' szabad és jó embert. Kivetettétek fundamentomából a' Tirannus-

must (*Robespierre*' országlását): de val-lyon ki írtottatok e' minden Tirannusokat? (*Nem nem: kiáltának mindenfelől*) Moz-gásban vagyon a' Rossz lelkűség: vissza-akarja hozni, a' vérnek és pusztításnak or-szágát. Mutassuk meg, hogy hathatós erő-vel bírunk. Ki kell pusztítani minden Vér-szopókat. (*Igen igen: kiálta a' Gyüleke-zetnek leg nagyobb része.*) Tegyük semmi-vé ezeket a' tsúf-állatokat, és ne hagyjunk egy Frantziát is, a' tizedik *Thermidori* (28 dik Juliusi) Revoluzzióról való kétel-kedésbenn. Mik voltak akkor a' Jákobí-nusok? Pártütők. Mik most? Pártütés-re indítók: még karddal merik fenyeget-ni Ti-közzületek azokat, kik leg-hatha-tósabban ki mutatták magokat a' Közjó' fundamentomainak óltalmazásában. Szük-ség végtére vissza-téríteni a' porba, eze-ket a' vért-szomjúhozó, és ragadozó Em-bereket. (*Igen igen, 's a' t.*) Mitől lehet-ne nekünk félnünk? midőn minden jó La-kosok Barátjai annak az ügynek, a' mel-lyet mi óltalmazunk! (*Igen igen.*) Tsak mi, kötelezzük magunkat szent esküvés-sel, a' Törvénynek, és ennek Ki-szolgál-tatóinak, tiszteletben való tartására; meg-tapasztallyuk, hogy ugyan ezt fogják tse-lekedni minden részeiben, a' Fr. Közönsé-ges-Társaságnak. A' le-rontatott Tiran-nismusnak Követőit, ne hagyjuk tovább büntetetlen! enyésztessek el azokat a' ha-

szontalan képeket, mellyek, bizonyos emberekre emlékeztetnek bennünket, 's hagyjuk az ő meg-ítéléseknek gondját a' Maradéknak. Emeljük ezen Gonoszoknak temető-helyén, Álló-képet a' Szabadságnak! — Végezvén Belzédjét *Dumont*, következő Végzés-formát terjesztett helybe-hagyás végett, a' Közjóra, Közbátorságra és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók' nevében, a' Nemzeti gyűlés' eleibe. — 1.) A' nagy érdemű Hazafiak' temető helyébe (*Pantheonba*) való takarítatással, egy Lakost se' lehet meg-tisztelni, sem annak Képét a' Nemzeti gyűlés' palotájában, 's közönséges helyeken fel-állítani elébb, hanem tíz esztendővel halála után. (*Brávó kiáltásokkal hagyta helybe a' Gyűlés, ezen első-tzikkelyt, és sok ideig tartottak a' tapsolások.*) — 2.) Minden más Végzés, a' mellynek rendelkezései, ezzel ellenkezének, vissza-véteik. — A' Gyűlés' Elölülője, voksra botsátotta ezen második Tzikkelyt: melly meg-állott hasonlóképpen, mint az első: mert az El-fogadók' száma, igen sokkal meghaladta az Ellenkezőkét. — E' szerint *Marat*, törvényesen kihűle a' *Pantheonból*.

Meg-jegyzésre méltó dolognak írja egy *Helvétziai Levél*, hogy Frantzia-Országoknak republikánus részeibe, mind szárazon, mind vízen sok gabona szállítódott bé idegen földről: még is nagy azokban a'

szükség: a' Rojalista-vidékekenn ellenben, mellyeken annyi pufztítások mentek véghez, most is olly bővséggel vagyon gabona, hogy a' szomszéd republikánus Országok azért is igen óhajtják a' Rojalistákkal való össze-békélést, mivel ennél fogva életet reménylenek azoktól. Ennek az igen szembetűnő különbségnek okát keresi az említett Level, a' requizítziokban és Maximum' Törvényében: az az: mivel a' republikánus részekben, ki vólt előre szabva: mitsoda árron tartozik minden Gabonas-gazda, vagy magános személyeknek el-adni, vagy a' Seregek' számára által-engedni a' maga gabonáját.

Elegyes Tudósítások.

Erdély Országban olly bővséggel találtatik — ,halá Istennek! — gabona, hogy másuvá is, alkalmasint lehet belőlle szolgálni.

Tek. *Novoszell* Antal Urat, *Ns Zágráb* Vármegye' Tábla-Bíráját, és a' *Zágrábi* Püspökség' Jöszágainak Comes Curiálissát, Királyi Tanátsossággal méltóztatott Ő Felsege meg-tisztelni.

Az *Orosz* Tsászárné, különösen megjutalmaztatta minden Tisztjeit, valakik, *Prága* nevezetű *Varsói* külső Városnak erőszakos meghódításábann, és a' már ez előtt Oct. 26-dikánn történt *Kobylkai* ütközetben hathatós részt vettének. Közel százra megy, a' Rendtízimerekkal meg-aján-

dékoztatott Tiszteknek száma. — Három mintzheten, keskeny arany kardokat, mellyek közzül három, gyémántokkal vólt ki-rakva; két Tisztek, széles arany kardokat; ketten gyémántos kalapbokrétákat; hármán végte nagy summa pénzeket nyertek ajándékúl. Nevezetesen *Derfelden* Generális, husz ezer rúbellel ajándékoztatott-meg.

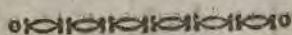
Pétersburgból írják, hogy *Lithvániának* és *Szamogítziának* minden részeiből érkeztek oda Deputátusok, a' kik, köszönetet mondtak a' Tsászárnénak, véleek tapasztaltatott védelmezéséért, mellybe továbbra is ajánlották magokat. A' Tsászárné, kéz-tsókolásra méltóztatta ezen Küldötteket, 's bizonyosokká tette őket a' felől, hogy örökös Pártfogója leszz *Lithvániának* és *Szamogítziának*.

Kosciuszko, — az *Orosz Tudósítások szerént* — igen jól tartatik a' *Pétersburgi* Várban. Három szobája vagyon a' Komendáns' házában. A' sebjeire, önnön Seborvosa vigyáz. Egyéb szolgálatot is előbbeni emberei közzül ketten tesznek mellette. A' Váron belől szabadon sétálhat.

Nápoly Városából Jan. 27-dikén: — „Példa nélkül való az idei tél' keménysége, és a' hónap soksága. — A' tenger olly szélveszes, hogy naponként érkeznek ide, a' hajó-törésekről való szomorú hírek.“

A
 TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

18.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
 3-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

B é t s.

Ha valaha: most valóban igen kedvet
 len Újságot kénytelenítettünk közleni a'
 két Magyar Hazával, melyet, örö-
 mest ki-hagynánk Írásunkból, ha attól
 nem kellene méltán tartanunk, hogy eggy
 illy nagy dolognak el-hallgatásával részre-
 hajlás' vétkét vonnánk magunkra. Néhai
 Véghelyi Kapitány' gyilkosai, kikről tsak
 azt jelentettük vala a' minap, hogy ki-tu-
 dódtak: már meg is ítéltettek. Valamint
 a' bűnösök: úgy a' Visgálók és Itélők is
 U

magából voltak a' Magyar Királyi Testörzö Nemes Seregből, a' mellynek t. i. tehetsége vagyon, önnön Tagjainak életről is ítéletet hozni. A' mit a' Ns Seregbéli Bírak végeztek: által-küldetett az, meg-visgálás végett, az itt lévő Katonai Fő-Kantzelláriának: melly, minekutánna vissza küldötte volna a' szententziát: ennek ereje szerént ki vezettettek a' két bünösök tegnap reggel, a' Ns Sereg' palotája' eleibe, a' hol egy részről Testörzö Tisztek; más részről pedig gyalog Katonák állottak vala karikába. A' Kerületen belől, tisztiköntösben, vas nélkül, és a' tiszti kalapot fejekről le-véve hallgatták a' két bünösök — *Csemez* és *Ordódy* Hadnagyok — az Audítor által fenn szóval el olvastatott szententziát, mellynek e' vólt a' summája, hogy Nemesi és Tiszti Characterjeből kivetkeztettetvén, elébb *Ordódy*, azután *Csemez*, fel-fognak Tsötörtökön akasztatni.

Békességes és Hadi Környülállások.

Hollandiában úgy folynak a' dolgok Jan. 26 dikától fogva, hogy, ha ezen folyamát, állandóságot nyerend: úgy a' Frantzia Közönséges-Társaságnak, magához hasonló intézetü Frigyes-társasá lesz *Hollandiából*.

A' *Frigyes Belgyiomi Közönséges Ren-*

dekhez Jan. 18-dikán bortsátott Írásában, nem mondott-le örökre az *Orániai* Herceg, Helytartói hivataljáról, hanem csak azt jelentette, hogy a' környülállásokhoz képest, szükségesnek látja el-hagyni bizonyos ideig, egész Famíliájával együtt *Frigyes-Belgyiomot*: reménylven, hogy a' Közönséges-Rendek is helybe fogják hagyni ezen tselekedetét. — Ajánlotta továbbra is, minden tölle ki-telhető szolgálóját. "

Frantzia-Országból —

A' Fr. Nemzeti-gyűlés' *Mérséklett-Részenek* nevezetes Tagja *Freron*, így írt a' *l' Orateur du peuple* jének 13 dik Februáriusi Darabjában: — „Mihelyt ki-végződnek a' négy Nagy-bűnösök (*Barrere; Billaud Varennes; Collot d Herbois; és Vadier*): leg ottan a' Békesség fundamentomainak meg-vetéséhez, és a' Frantzia-Konstitúciónak végre-hajtásához kezd a' Nemzeti-gyűlés. — Le-fogja tenni azt a' rettentő számadás' terhét, mellyet magára vett. Nem lesznek többé, úgy egyesítve minden hatalmak; a' hogy most vagynak egygy kézbe le-téve, tsupán azoknak virtusiba vetett bizodalomból, a' kik nem féltek egygy illy félelmes kötelességet vállalni fel. "

A' *Bresti* Ki-kötő-helybe, ismét víz-sza-tért Febr. első napján, a' nagy hajósereg: de alkalmas kárral: mivel, három első nagyságú hadi hajókat — *Superbe*; *Neuf-Termidor*; és *Audacieux* nevezetűeket — a' rajtok vólta legénységén kívül, mindenestől fogva el-süllyesztette a' nagy szélvész.

Nantesből Febr. 9-dikén: — „*Bureau*, a' ki el-küldetett vala, hogy igyekezzen egyességre beszélni a' Pártosokat; még se' érkezett ide vissza: — a' 4 *Vándéi*, vagy *Royalista*, és egy *Chouan*-Vezérek pedig el hagyták ezen Várost, mivelhogy el telt tegnap a' Fegyver nyugvás' ideje, mellyről azt halljuk már most, hogy még eggynehány napokkal meg fog hőlzabbíttatni Mennyire lehetett menni részünkről a' Pártosokkal? nem tudhatjuk bizonyosan: közönségesen úgy vélekednek nálunk, hogy *Charette*, és több más Vezérek, szívesen véget akarnának vetni a' hadakozásnak: de a' kormányozások alatt lévő Népnek nagy része, nem oly könnyen hiszi el mint ők, a' mit a' Republikánusok ígérnek, 's a' magok nagy szerentségeikről beszéllenek. Nem kevés akadályt okoz e' dologban az is, hogy a' kik megvették *Vandéban*, az onnan ki-költözött Pátrióták jószágait: most már nem akarják azokat vissza-adni. A' *Chouanok*, leg-

idegenebbek a' Békélléstől. Nem tartották ezek meg a' Fegyver-nyugvást is. Még Febr. 8 dikán is el-állották az útjokat némelly Lakosoknak, a' kik eleséget szállítottak *Nantes*be. Valakik ezek között el-lent-állottak nékiek; résszerént le öldösték; résszerént meg sebesítették őket. Mindjárt Katonaság ment tőlünk ezen Haramiáknak fel-keresésére: de szokas szerént, egyet se' kapott meg közülök,

Brüffelből Febr. 7-dikénn: — „Tegnapelőtt egy Hirdetményt adatott itt ki a' Magistratus, mellyben így szól Lakostársaihoz: „Áldozunk meg fel valami keveset: 's majdan Fiainak fogad-fel minket a' Frantzia Közönséges-Társaság: végelessz a' hadnak nem sokára; 's meg látjátok kevés idő alatt, hogy a' Frantzia és Belga Nemzetek, eggyessítettvén az Atyaságnak kedves kötelei által, örökös Békeségnek gyönyörűségével fognak élni. — Szomszédink, a' kik, feltették vala tőlünk a' magok haznokat (t. i. a' *Hollandusok*) nem fogják többé zárva tartani a' *Skáldis* vizét: *Antverpia*, vissza-nyeri a' maga régi fényességét, 's újra fogja szemlélni falai alatt a' két Világ' terméseinek, és két *India*' kintseinek bővségét, Belgák! akarjátok e' siettetni ezen boldog időnek el-érkezését? szolgáltassatok a' Frantziáknak minden eszközöket a' hadnak hathatós

folytatására : fogyatkozást szenvednek a' Közönséges - Társaság' Katonai lábbeliből, *Hollandia'* mótárjainak közepette, kell tehát lábbelit adni számokra; kell fehér ruhát, és Ispotályokba való tépeményt 's a' t.

Spanyol-Országból —

Barcellóna Városából, bizonyosnak írták *Genuába*, hogy Febr. 3-dikán, *Rosas* Vára is, a' *Frantziák'* kezére jutott. Látván t. i. a' *Spanyol* Őrizet, hogy egészen össze van már lövöldözve a' Vár; 's eleségje is meg kezdett fogyni: kéntelenítetett a' Ki-kötő-helybeli hajókra venni magát, és olly szerentsés vólt, hogy egy részét az ágyúknak és munízióknak is kiszállíthatta. E' meg-lévén, mindjárt elhagyták a' *Spanyol* hajók, *Rosas'* Ki-kötő-helyét; hanem eggynehányan, tsak ugyan meg-maradtak azon a' tájon kerengőben, hogy az érkezendő *Spanyol* hajókat megintsék a' *Rosasi* veszedelem eránt. — *Langara* Admirális meg nem jelenhetett a' maga hajós-seregével, a' mint szándékozott, *Rosas'* segítségére: mivel olly károkat szenvedett, útazása közben, a' nagy szélvész miatt, hogy azoknak helyre hozása végett, szükség vólt néki a' *Carthagenai* Ki-kötő-helybe be-szállani.

Olasz - Országból. —

Az *Onegliai* partok előtt mutogatta magát, Februárius' elein a' *Tuloni* fr. hajós-sereg, melly, tizenöt első-nagyságú; számos középserű; és temérdek szállító-hajókból állott.

A' *Livornói* Ki-kötő-helybe olly hírral érkezett Febr. 9-dikén, egy középserű hadi hajó (*Fregát*), hogy tizenhárom első-nagyságú *Anglus* hadi hajók ismét elhagyták Febr. 7-dikén, a' *Korszikai* partokat; *Tulon* felé indultak; és egynehány napi kerengés után, *Livornónál* szándékoztak meg-állapodni. — Egy *Nápolyi* hajós-sereg osztalet is vártak *Livornóhoz*.

A' *Szárdíniai* Király meg parantoltatta minden Katona-Tisztjeinek; hogy ha elébb nem is; leg-alább Febr. 27-dikénn, mindnyájan helyben legyenek a' magok *Regementjeiknél*. Ezen parantsolat által, egy egész hónappal rövidített-meg a' téli-quártélyozás: mellyre, az szolgáltatót alkalmatosságot, mivel az új *Frantzia* *Vezérnek*, *Scherer* Generálisnak, nyilván ki lehetett hozni; hogy ő igen hamar hozzá akar kezdeni a' táborozáshoz, és új szerentse' próbáláshoz.

Az *Ángliai* partoktól, Febr. első és 2-dik napjain indultt Utazók, *Hamburgba* érkezvén, ezeket beszélették: „Az *Órániai* Hertzeget — *Frigyes-Belgyiomnak* néhai Helytartóját — nagy indulattal fogadták sok össze-tsoportozott *Londoniak*. A hintájából ki fogták a' lovakat, 's magok vontatták azt, ahoz a' palotához, melyet előre fel-vett magának, és Famíliájának lakó-helyül a' nevezett Hertzeg. — *Frigyes-Belgyiom'* sorsának meg-értésével, szó lett újra a' Békességről, mind az *Első*, mind a' *Második* *Tablájánál* az *Áng* Ország-gyűlésnek. Az *Elsőnél*, Hg *Bedford* sürgette a' Békességet; a' *Másodiknál* pedig *Grey* Úr; de ez úttal is több Tagok állottak a' *Ministeriom'* akaratajára, mely Izerént, folyni kell a' hadnak. — *Pitt* *Minister*, a' jelenlévő környülállásokhoz képest szükségnek mondotta lenni, hogy a' *Hajós-katonaság'* számát, száz húsz-ezerre kell felvinni. *Fox* Úrnak a' vólt az értelme és voksa; hogy nem elég száz húsz ezer; hanem száz ötven ezernek ki-állításán kell ugyan tsak lelkesen dolgozni, és mindenki-telhető erőt elő kell venni. — A' papiros pénzeknek tsupán eggy napi másfél *procentóval* való alább-szállását okozta *Londonban* annak meg-hallása, hogy elfoglaltatott *Amsterdam* a' *Frantziák* által,“

Moguntziából Febr. 17-dikénn: —
 „Tegnap némelly mozgásokat tett az ellenség: de tsak ugyan nem történt semmi ellenségeskedés. — Tegnap és ma, hűsznál több Frantziák szöktenek megént által hozzánk, leg-nagyobb részént lovasok.“

Mühlheimből Febr. 19 dikén indított Tudósításai Gróf Clerfaytnak: — „Mint-hogy az ellenség, nagy erőt von össze Zwollnál és Gröningennél: ez ökon a' Ts. K. Seregeknek egy részét *Coszfeldhez* parantsolta Gróf *Clerfayt*; hogy ha az *Yffel* vizétől elébb nyomúlnának a' Frantziák; lehessen mivel ijjeszgetni azoknak bal szárnyát; és *Hannoveránus* Generális Gr. *Walmoden* is inkább össze-vonhassa az *Ems* vizénél, a' kormányozása alatt lévő eggyesültt séreget. — A' *Hollandiai* Rendek' parantsolatjára, minden *Holland.* Várak megnyitották Kapujaikat a' Frantziák előtt. — Minthogy *Prusszus* Generálieutenánt *Kalkreuth*, az *Alsó-Rajnai* részek; 's a' *Vesztfáliai Prusszus* Tartományok felé indította a' vezérlése alatt lévő Korpust, Febr. 17-dik és 18 dik napjai között: ehez-képest, Ts. K. Katonaszág rendeltetett a' *Prusszusok*' helyébe, *Bingauba* és *Caubtól* fogva *Schiernsteinig*.“

Frankfurtból Febr. 19-dikén: — „A' *Prusszus* Sereg, nem fog egészen *Vesit-fáliába* menni. *Moguntzia* környékéinn marad *Hertzeg Hohenlohe*, tizenkét-ezer *Prusszusokkal*.“

Frantzia - Ország.

Marszília (Marseille) Városában, a' Nemzet-gyűlési Komisszáriusok is meg-hasonlottak magok között. *Mariette* és *Es-pert* Deputátusok t. i. a' Mérséklett Felekezethez tartoznak; *Salicotti* ellenben, az Ex-jakobínusok' kezére játtzott, kit is ez okon, vissza-hívott *Párisba*, a' Közjóra ügyelő Nemzet-gyűlési Deputátzió. — Febr. tizedikén, olly értelmű *Marszíliai* Levél olvastatott-fel a' Nemzeti gyűlésben, hogy Febr. 2 dikán akarták *Marszília*ban az Ex-jakobínusok, fel-aggatni, vagy ösz-sze-darabolni a' Magisztrátusokat, 's mind azokat a' Lakosokat, a' kik, *Robespierre*' meg-bukása' napjától (27-dik Juliustól) fogva botsáttattak ki a' tömlöztökből: de a' Katona-örizetnek állhatatos és hív bátorsága haszontalanokká tette ezen szörnyű szándékokat. — Négy Ex-jakobínusok tétettek árestomba, kik ellen az a' vád, hogy Katonákat öltek.

Erdély Ország.

Kolozvárról Febr. 13-dikán: — „Az Ország-gyűlés' nagyobb része mag-eggyezett Jan. 27-dikén, a' 2320 újj Katonának ruha-nélkül lejendő ki-állításába. — Nyóltz Ns Vármegyéknek Küldöttjeik időt kértek magoknak, hadd kérdezhessék-meg Küldőiket, ezen ki-állítás eránt. De megjelenvén a' Fő-Kormányfűk is az Ország-gyűlésbenn, el-végeztetett, hogy a' mit már a' nagyobb rész meg-határozott: annak tellyesítése eránt, haladék nélkül tétessenek rendelések. Ha a' verbunkok nem találnának elégségesek lenni, a' 2320 számnak ki-pótolására: úgy kényszerítettnek fognak fegyver fogásra a' lézengők és korhelek; míg ki-telik az említett szám. — Az újj Katonák közzé kívántató Tifztségekre, Nemes Hazafiak ajánltatnak. —

„A' Fels. Udvarból le-jött, és itt anakutánna Deputátzió által meg-visgáltatott Tzikkelyeknek Ország-gyűlésbéli közönséges fel-olvasása, el-kezdődött Febr. 3-dikán. — Febr. 5-dikén, M. *Cserci János Úr* helyébe Itélő-Mesterségre kándidáltattak némelly Erd. Úri Személlyek. A' Kandidátusok között leg-több voksot nyert Kir. Törvényszék' Bírája M. *Balia Sámuel Úr*. — Febr. tizedik napjáig, résszerent

az említett Tzikkelyek olvastattak; részze-
rént a' *Szentpáli* ügye folytattatott. A'
10-dik Februáriusi Ülést, egy történet hir-
telen félbe-szakasztotta. "

Elegyes Tudósítások.

A' *Rajná*nak minden mellyékeiről szo-
morúan írják, hogy a' jégnek fel-olvadá-
sával lett ki-omlások a' víznek, nagy ká-
rokot okoztanak,

A' *Szárdíniai Király*' Lakó-városában
Turinban, olly nagy vólt a' hideg, Ja-
nuárius' vége felé, hogy hét Strázsák, és
még több szegények fagytak-meg, a' kik-
nek nem vólt honnyok. Illy környülállá-
sok között, fa-hajlékokat állított-fel Ki-
rály Ö Felsége, a' *Károly* piattzán, 's lo-
vakat parantsolt azokba vitetni, hogy ek-
képpen bé-melegedvén, alkalmas mene-
dék-helyül szolgálhassanak az ügyefogyot-
taknak.

A' *Moguntziai Választó-Hertzeg*' test-
vér Ötse. született Bátor *Erthal*, *Wirtz-*
burgi, és *Bambergi Hertzeg* - Püspök, meg-
halálozott *Wirtzbu g* Városában, Február,
14-dikén, életének 65 dik esztendejében.
Ezen közönségessen szerettetett 's tisztel-
tetett Fejedelemben, olly édes Attyoktól

fosztattak - meg az alatta vóltn Tartományok, a' ki, szent kötelességének esmérté, abban a' mértékben eszközteni valóságos jót, mind közönségesen, mind magánosan; a' millyen mértékben ajándékozott vala néki arra tehetséget az Isteni Gondviselés.

A' *Prussziai Felsőség, Goldbeck Urat* nevezte, Fő-Kantzellariusnak, és az Igazság' ki-szolgáltatásra ügyelő leg főbb Szék' Elölülőjének, Baró *Carmer* helyébe, a' ki már izinte 50 elztendőktől fogva szolgált nagy haszonnal; és most gyengélkedő egészsége miatt, terhes kötelessége alól való fel öldoztatásat kérte. Meg is menekedett hivatalának terhétől; de annak méltóságában és hasznában, továbbra is meghagyatott állandóul a' Király által.

Hannoverából írják, *Groszmann* nevű elő keő Teátrálistáról, hogy eggy Játekbéli zabolátlan beszédjéért, kényéren és vízen való hat napi árestomra büntettetett.

A' *Dániai Fő-Ministernek Gróf Bernstorfnak*, következő értelmű Irás mellett küldödött Jan. 18-dikán, az a' jeles Emlékeztető-pénz, mellyről a' minap emlékeztünk: „A' Király' és Haza' Emberének, a' Nemes *Bernstorfnak*, a' ki, tanf-

totta *Európát*, hogy az igazságon épített Státus-bóltsesség, és a' bátor állhatatosság által fenn-tartott Békesség, leg-nagyobb betsületére válik egy Igazgatásnak: háladatos Polgár-társai, ezen háladatosság jelét, olly napon küldik, a' melly, minden Haza-barátot azokra a' sok jókra emlékeztet, mellyek, az útbóbb múltt esztendőben lettek az Embefi-nemért és a' Státusért. A' mind két Országokra nézve egy illy drága, és nyomas napot választottak ki azoknak hív Fiai, a' végre, hogy azon a' leg-méltóbb Polgárnak, érdemlett köszönettel adózzanak

a' Királyhoz, 's Hazához, szíves indulattal - viseltető *Dánusok*, és *Norvégusok*,

A' *Dánusok*, nagy meg-elégedésseket talállyák mostani Királyokban, 's ennek Igazgatásábann. Szembe tűnő jeleit adták ezen érzsseeknek különösen a' *Koppenhágaiak*, kedves Királyoknak születése napján, Febr. 6 dikán. Meg jelenvén ez nap a' Teátromban az egéllz Felséges Família, különös örvendezéssel fogadtatott a' számos gyülekezettől. A' Játék darabnak kezdő beszédje, *Dániának* mostani politikus állapotját rajzolta-le. — Sok magános Társaságok is meg-inneplették ezen napot.

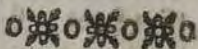
Az Énekes - Társaság nevezetesen el-ének-
lett egy jeles Ének, melly, amaz esme-
retes *Anglus* Éneknek formájára, *God sa-
ve the King* (Isten tartsa meg a' Királyt)
kélzült; és a' Király eránt viseltető szíves
háladatosságot: 's a' Békességnek, és *Svéd*
Országgal lévő szép egygyességnek örökös
fenn maradása erántt való közönséges kí-
vanságot fejezte ki.

Az *Idő járásra* nézve, olly Meg-jegy-
zést közöl egy *Frankfurti* Írás, hogy
1776-dik esztendőnek első hónapja, és e'
most folyó 1795-dik' Januáriussa, egyenlő
módra forgatták magokat. A' nevezett két
esztendők között le folyttt idő, egy Hóld-
kerületet telzen az az: 1776-dikban és
1795 dikben, ugyan azon napon, hasonló
fekvésben voltak egymáshoz a' Nap, a'
Föld, és a' Hóld. — Már, ez a' fordúlat
légyen e' egygyátallyában való oka, az em-
lített egyenlőségnek? meg nem határozza
a' *Frankfurti* Írás; hanem tsak azt mond-
ja, hogy ez a' történet, figyelmetesekké
tehet még is bennünket jövendőre.

Magyar Ország.

Sopronból Febr. 26-dikán: — „Ma
temettegetett itt el, Kir. Tanácsos, és a' *S*

proni Distriktusnak Fő - Provinciális - Kom-
misszáriussa Tek. Koller József Úr, érdemes
életének 73-dik esztendejében. Viselte a'
Fő - Prov. - Kommisszáriusságot 1753 - dik
esztendőől fogva, 1760-dikig, a' *Beszter-*
cze Bányái; 1760-tól fogva pedig, e' fo-
lyó 1795-dik eszt. nek 3-dik Februárius-
sáig, úgymint halála' napjáig a' *Soproni*
Distriktusban. 1748-dikban, Concipista fő-
vel kezdett szolgálni *Posonban*, a' *Kato-*
na-tartásra ügyelő Fő-Hivatal mellett. ⁶⁶

Magyar Hírmondó.

XXXXXXXXXXXX

19.

Költ Bétsben, Bójt-más Havának (Mártziusnak)
6 dik napján, 1795-dik Elztendőben.

+ B é t s.

Tegnap, (Mártz. 5-dikén) következen-
dő módon ment véghez *Véghelyi* Kapi-
tány' gyilkosainak példás meg-büntetteté-
se. Reggeli hat órakor eggynehány fáz
gyalog, és mintegy ötven lovas *Vasas*
Katonák között, Magyar Királyi Testörző
Dóczy' Fő Strázsamelter (Máyor) Úrnak
vezérlése alatt, ki vezettettek a' Nemes Se-
reg' palotájából az akasztó fához, melly a'
Burg és *Schotten* Kapuk között, kívül a'
bástyán állítatott-fel, ezer lépésnyi forma
mellzéségre, az említett palotához. Mint-
egy másfél óráig tartott lassú meneteljek
közben, szüntelen imádkoztak, *Csemez* a'
Ns Sereg' Papjával; *Ordódy* pedig, a'
Bétsi Magyar Concionátorral, *Capucinus*
Szerzetbéli T. Páter *Isaurussal*. Hogy az
akasztó-fához értek: le vette a' vasat, ke-
zeikről és lábaikról, a' Ns Sereg' Tömlőt-
tartója (*Profóllza*); az után a' Ns Sereg'
Auditora, el olvasta ló-hátról fenn-szóval
a' szententziát, a' gyilkosságnak környül-

állásos elő-adásával együtt, mellynek summáját, az Iffjúság' tanúságára, ide iktatjuk: — *Csemez Károly*, 26; *Ordódy Imre* pedig, 23 esztendő, mind ketten *Poson* Vármegyében, a' *Csallóközben* születtek; az első, *Nassau'* Vasas Regementjében; a' másik pedig *Gyulay* Sámuel Magyar gyalog Regementjében, magok pénzeken, Kadét fővel kezdettek vala szolgálni. Onnan a' Magyar Királyi Testörzõ Sereghez jöttek, az első ugyan Káprálságból; a' másik pedig Strázsamesterségből, sokkal később. Soha se' a' Regementnél; se' a' Testörzõ Seregnél; semmi Katonai bünt nem tettek, 's nem is vóltak árestomban. 1794 dik esztendőben, December' végénn kezdettek először a' gyilkosság felől beszéllgetni. *Csemez*, tréfából említette azt elsőben *Ordódynak*, kit, erőss és nagy bátorságú Iffjúnak esmért, 's a' ki, tsak a' közelebb mútt nyáron érkezett ide, a' Frantziák ellen folyó véres háborúból. A' tréfát valóság követte. Különös ösztönül hozta-fel azt *Csemez*, hogy *Véghelyi* Kapitánynál, leg-alább is 5 hat ezer forintot, 's holmi drágaságokat is fog-nak találni, és tselekedetjek ki nem tudó-dik. Három ízben mentek-fel *Véghelyi* Kapitányhoz, a' ki lakott a' negyedik kontignátziónn, ölö szándékkal: de nem hajt-hatták végre szándékjokat, a' látogatók miatt. A' gyilkosság' napja (Jan. 23-dika)

estvéjénn, magát találván a' sizerentsétlen Kapitányt; azt mondja neki *Csemez*, színlett barátságból; úgymint a' mellynek állortzája alatt láppangott, hogy dohányoznának együtt. Ő, és a' Kapitány, le is ültek ketten, a' kementze' tüze eleibe, mellyhez, midön beszéd közben nyúlni kezdett a' Kapitány; intett *Csemez*, a' Kapitány mellett állott *Ordódynak*, hogy látana dolgához. Ez, elő-rántván köpönyegje alól, réz-fejü buzgánnyát, úgy ütötte föbe a' Kapitányt, hogy ez, fél-hólttan le esett.

(Ezeknek hallásakor, az *Égő* vetette fel szemeit *Ordódy*: és rövideden foházkodott.)

Az el-ajúlttnak tekintete, mind a' két Gyilkost nagy rémülésbe hozta. Míg ők arról dēvánkoztak: mivel öllyék már meg egēssen a' Kapitányt? ez akkor fel-eszmékedett, fel-költ, 's egyenesen, a' már reszkétni kezdett *Csemezt* torkon kapta, 's erőt is vett volna rajta: ha *Csemez* kérésére, hogy t. i. segítené őtet *Ordódy*: ez, meg nem fogta, és a' belső setet szobába bé nem segítette volna vinni *Veghelyi* Kapitányt, a' hól a' Kapitánynak bé-törtt fejét, a' falba kezdette verni, annakutánna pedig kerefztül kasúl vagdalni azt, magának a' Kapitánynak ezüstös kardjával, melly kardot végre, szívébe akart döfni a' szenvedőnek: de akarátja ellen, el-törte azt annak mejjén. Ezután az atzélos kardját

kapta a' Kapitánynak: 's azzal vagdalta ennek karját és egyéb tetemeit, 's tette az utolsó halálos dőfést is. Csemez pedig, a' Szenszítóval (*Schierhacke*) verte a' kínlódónak ábrázatját, olly erőben; hogy a' görbéje az említett Szén-szítónak, vagy Tűz-pízkáló - vasnak ki-egyenesedett; a' nyele pedig meg-görbedt. Minekutánna egésszen meg-ölték volna a' Kapitányt: az ennél vólt arany órát *Ordódy*; az erfényt pedig, mellyben 12 arany vólt, *Csemez* vette el.

(Ezeknek hallásakor, le-sütötte a' fejét *Ordódy*; 's a' földre függesztette szemeit.)

Ez után ki mosdottak a' vérből, 's magokhoz vettek, eggy vas hordótskából háromszáz-negyven aranyat (többet nem találtak benne); gyémántos gyűrűket; ezüst-edényeket; némelly ruhákat; ingeket 's a' t.; ezeket, köpönyegjek alatt le-vitték nyóltzadfél órakor a' *Csemez*' szobájába, 's ott minekutánna meg olztoztak volna a' pré-dánn: ki-mentek a' véres ruhák' el-ásására, 's az után vatsoráltak.

(Ezeknek hallásakor, tobákat kért *Ordódy*, a' mellette állott *Capucinus* Atya' piksisséből, és *Csemezre* fordította szemeit, a' ki mind addig, valamig tartott az *Auditor*' olvasása: mindég egyyforma bádjadt állásban vólt.)

Vatsoráról, tizeneggy óra tájban tértek vißza, a' midön gyertya-világot látván már *Véghelyi* Kapitány' szobájában: úgyannyira meg-ijjedtek, hogy el-szökésről kezdtek beszélleni magok között.

(Önnön vallástétellyek szerént, nagyobb rettenések között voltak azon hét napok alatt, midőn ki nem tudódott vala még a' vétkek; mint minekutánna el-fogattattak, 's tudták, hogy nagy büntetés várja őket. Ordódy különösen azt mondotta magáról, hogy neki nem csak álmában, de még nappali képzelődésében is szüntelen a' meg-ölettetett Véghelyi' Képe forgott előtte, melly, annyi nyughatatlanokodást, és gyötrelmeket okozott neki, hogy azoknak el-fenvedhetetlensége, őtet utóllýára is maga' meg-ölésére kényszerítette volna.)

A' fellyebb említett hét napok alatt, némelly környülállások, gyanakodásra szolgáltattak alkalmatosságot; a' gyanakodás pedig indító-ok vólt, a' Nemes Seregnél, némelly Felsőbb és Alsóbb Tisztek által tartott vizsgálásra, mellynek alkalmatosságával maradványai találtattak *Véghelyi* jószágainak, *Csemez*nél és *Ordódy*nál, kik is tehát mindjárt akkor árestáltattak, éppen azon a' napon, mellyen egygy más, ugyan tsak a' Ns Seregbéli Kapitányt szándékoztak vala, nagyobb prédának reménylése alatt meg-ölni; vizsgálás alá fogattak; vétkeket, az elő-adott környülállásokkal egygyütt meg-vallották, melly szörnyű tselekedetért, Tifzi rangjoktól való gyalázatos meg-fosztattatásra, és fel-akasztatásra ítéltettek.

Az Audítor' olvasásának végződésével, *Dóczy* Fő Strázsamester eleibe ment a' Tömlözt-tartó, 's szokás szerént, kegyelmet kért két rabjainak; de a' Májor, *Nem*, mel felelt: valamint másodszori, és, *Először*, *Másodszor*, *Harmadszor* kiáltásokkal

egybe-köttetett kegyelem-kérésére is a' Profóznak. Ekkor elő-állott farkas-bundában az öreg Hóhér, és a' Fia, a' ki ezen borzafzó tzeremóniára, fodorított hajjal, bokros nyakra-valóval, és igen módos ruhában jelent vala-meg. Ezekhez így szólott *Ordódy*: „Én, Uraim! meg-érdemlettem ezt a' halált, tsak arra kérem, frissen lássanak dolgokhoz.“ Kérdé ezentúl mindjárt: „Nó mit tsínállyak?“ — Az öreg Hóhér' feleletére le-vetette *Ordódy*, setétkék színú Frakkját (Kabátját) 's le-óldotta fekete nyakra-valóját: testén maradt lájblija, 's szarvas-bőr magyar nadrágja, és sarkantyútlan tsizmája. Kegyesen meg-engedte vala t. i. F. Urunk, hogy ne abban a' veress, fekete prémes, és ezüstös Magyar Forma-ruhában vitessenek akasztó-fához a' Bünösök, melly Forma ruhában, a' F. Udvarnál szokott tenni szolgálatot a' Na Sereg, Míg a' Sínterek ösze-kötötték a' kezeit *Ordódynak*: az alatt, ennek Tiszt-kalapjáról és kardjáról, le-vágta a' Hóhér' fia, az arany bójtot, 's a' kardot ketté törvén, *Ordódy* lábaihoz vetette annak darabjait. — Az akasztó-fára lett felhúztatása közben, mindenkor buzgóan könyörgött *Ordódy* a' Pap után, 's a' körülötte lévő Hóhérokat újra is kérte, hogy frissen bánnyanak vele, 's meg-újította előbbeni vallás tételét: hogy ő meg-érdemlette ezt a' halált. A' Papnak ezen bizta-

tó szavára: *Ne félyen, kevés idő alatt vége lesz szenvedésének: így felelt: Én nem félek.* Mind végig, bátor-szívűséget mutatott. Hat minútumok tölték belé, míg egészen végbe mehetett a' meg-fojtatása.

— Ezen történetnek szemlélésére, még inkább meg-rémült a' már különben is nagy szorongattatások között volt *Csemez*: mert midőn fel-húzatott a' latorján: sok jeleit adta elmebéli háborúinak. Két minutába se' telt, hogy ki-ment a' lélek belőle. — E' meg-lévén, a' *Ns Sereg' Káplánnya*, egygy Oktatást tartott Német nyelvenn, az után imádkozott a' temérdek Sokaság előtt. Ez után újra fel-mentek a' Hóhérok az akasztó fára, 's le-vévén a' kötélről mind a' két holtakat, lántzra akasztották őket, 's úgy függöttek ezek, egészen estig. — *Ordódyt* sokan sajnállották: minthogy azt nézték - ki egészen maga - viseletéből, hogy derék ember válhatott volna belőle idővel, ha meg nem vesztegettetett volna a' rossz társaság által.

Frantzia - Ország.

Párisi Anekdót.

Egy *Pálinka-áruló* négy száz lívert kén-telenítettetett ígérni az idej leg-nagyobb hi-deg alkalmatosságával, egy öl-fáért, melyet ennekelőtte meg-lehetett venni ötven vagy hatvan líveren. Az ember, a' ki négy száz lívert olly bizonyosan reménylett vala már el-adott fájáért; mintha a' zseb-

jében lett volna az: midőn a' Pálinka-áruló' Házához ért volna, két pohárka égett-bort adatott magának. — Ki-számlálván a' Pálinka áruló a' fa-árrát, nem négyszáz, hanem csak háromszáz ötven líverrel kínálta a' Fás-embert. Ez, tsudálkozik: mi legyen annak az oka, hogy ötven líver héjjával kellene néki által venni az alkupénzt. Ekkor monda néki a' Pálinka-áruló: Barátom! fel-hajtál két pohár pálinkát, az egyik pohár, huszonöt líver vala; ugyan annyi, a' másik is. Tudod pedig, hogy kétszer huszonöt, ötvent teszen egy suminában. A' Fás-ember, drágállotta rútúl a' pálinkát, 's Bíróra is vitte a' dolgot; de csak azt a' Választ kapta, hogy ha vólt néki jussa, egy öl-fáért négyszáz lívert kívánni a' Pálinka árulótól: ennek is vólt jussa, kétszer huszonöt lívert kívánni, az előre meg nem alkudtt, két pohár-pálinkáért.

Párisban a' Politika Tudományoknak tanítása, Vandermonde Polgárra bizattott. A' Tanulóknak kívántató Könyvek' meg-szerzésére 30 ezer lívert rendelt a' N. Gyűlés.

Európán kívül való birtokaiba a' Fr. Közöséges - Társaságnak küldődjenek e' Nemzet gyűlési Komisszáriusok? Ez a' Kérdés, nem kevés vetélkedéseket okozott a' N. Gy. nek eggynehány Üléseiben. Vég-tére Febr. 12-dikén, arra ment a' voksok

többsége: hogy kell, küldeni a' Koloniákba Nemzet-gyűlési Tagokat, Komisszáriusoknak.

Párisból Febr. 15-dikénn: — „Nem tsak *Marfzília*ban és *Tulon*ban; hanem *Bourdeaux* (*Burdigala*) Városában is kezdtek zenebonáskodni az Ex-jakobínusok: és nevezetesen *Bourdeaux*ban a' Népi társaság vala féltke, a' zavaró főknék: minnekokáért félbe szakasztattak ezen Társaságnak Ülései.“

Hadi és Békességes Környüállások.

A' *Hessei-casseli* Landgráf' Lakó-Városából *Cassel*ből Febr. 17-dikén: — „A' *Kolóniai* Választó-Hertzeg' bagázsiájával, *Münster*ből indúltt sok szekerek, tegnap menének itt által *Mergentheim* felé. — A' *Frantzia*, *Brabántziai*, és *Hollandiai* Kiköltöztek csoportosan takarodnak ezen által *Vesztfáli*ából; 's leg nagyobb részént *Erfurt*ba veszik magokat.“

Hágában, következő summájú Hirdetményt tétetett közönségesse *Pichegru* Fr. Vezér Jan. 30-dikán: — „Esett értesemre, hogy a' miolta bé-érkeztek ezen Tartományba a' Fr. Seregek: jónak ítélték némelly Személlyek, olly bosszúsággal illetni a' *Hollandus* Katonaságot, hogy létették azzal, magok hatalmokból a' fegyvert; és alkalmatlanságára vóltak még a' Tisztoknek is, midőn ezek, a' reájok bízott dolgoknak végre hajtásában foglalatoskod-

tanak: 's olly szín-alatt tselekedték mind ezeket; hogy próbáit adják az által, a' Fr. Nemzethez viseltető hajlandóságjoknak. — Jelentem, hogy én mind azokat, a' kik, hasonló tselekedetek által magokat bűnösökké tejéndik, Zavaróknak, és olly Rosszszándékúaknak fogom tartani, a' kik meg akarják háborítani azt a' szép egygyességet, mellyet én, a' két Nemzeteknek derék Seregeik között akarok fel-állítani; 's által adatom saját Törvényes Bíráiknak, a' kik őket, mint Köz-tsendesség' háborítókat, meg-büntessék.“

Frigyes - Belgyiom'

hét Tartományainak Közönséges - Rendjei, kik most magokat, *Batáviai Nép' Képviseleőknek* nevezik, a' Frantzia Kommisszáriusoknak olly kívánságiokat közlötték a' hét frigyes Tartományoknak Elöljáróikkal, hogy ezek, a' közönséges Kasszák' pénzéből, folyó áron, szerezzenek bé a' Fr. Sereg' számára, egy hónap alatt: kétszáz ezer mázsa búzát; 5 millió, öt fontos portzió szénát; kétszáz ezer, 10 fontos portzió szalmát; öt millió véka zabot; 150 ezer pár tzipöt; 20 ezer pár tsizmát; húsz ezer kabátot és lájblit; negyven ezer kötött (strickolt) nadrágot; százötven ezer hosszú vastag-vászon nadrágot; kétszáz ezer inget; 's 50 ezer kalapot: — két hónap alatt |pepedig ezer ökröt. — Íntik a' *Batáviai Nép' Képviseleők* a' hét Tartományokbéli Elöljá-

rókat, hogy ne engedjék kényszerítetésté menni a' dolgot. — A' Frantzia Nemzetgyűlési Komisszáriusok' kívánságához hozzá vagyon adva, hogy ők, más Tartományokban, magok hajtották volna - bé az elő-számláltt tárgyakat: de ezen Közönséges - Társasággal, úgy akarnak ők bánni: mint a' magok Közönséges - Társaságjának jövődöbéli Frigyessével. A' mi illeti a' kívántt dolgok' árrát: az eránt meg-fognak egyyezni a' *Frigyes - Belgyiomi* Kormányzékkel.

Amsterdámból el nem mehetnek az ollyatén személyek, a' kik, hivatalokat viseltek ott annakelőtte. Eggy Hirdetményt is adtak - ki a' *Hollandiai* Népnék Képviselői, kik hajdan, a' tulajdonképpen úgy nevezett *Hollandia'* Rendjeinek hívatattak vala; melly Hirdetmény azt tartja: hogy a' melly *Hollandusok* ki-költöztenek Hazájokból, eggy hónap alatt vissza térjenek, mert különben, konfiskálatni fog minden jószágjok. Minden fegyver fogható *Amsterdámiak*, — 16-dik esztendőstől fogva, 60 dik esztendősig — fel-íratattak, mivel Nemzeti-gárda állítatik-fel, mellynek Kormányozója, Néhai Orvos-Doktor és már most Generális *Krayenhoff*.

A' Frantzia Tudósítások szerént is 500 emberen kívül, mind hajókra vette magát a' *Rosasi* Spanyol Őrizet: 's ágyút se hagyott ott többet 72-nél.

A' Fr. Nemzeti-gyűlésnek 12-dik Februáriusi Ülésében, felolvasott *Marec*, a' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevébenn, a' *Bresti* nagy hajós-seregről egy Tudósítást, mellynek summája ide megy-ki: — „Tengerre szállott az említett hajós-sereg *Brest* alól, Dec. 30-dikán, 's visszatért 2 dik Februáriusban. Harmintznégy napokig tartott kerengésse közben, nyert 70 hajókat, és 1500 foglyokat: vesztett, Jan 29 dikére vírradóra, 3 hajókat — *le Scipion*, *le Superbe*, és *Neuf-Thermidor* nevezetűeket: mellyekről tsak a' legénységet lehetett meg menteni; mivel különben is avúltak valanak már mind a' hármann. A' *Neuf-Thermidor*, melly annakelőtte *le Jacobinnak* hívatott: soha se' vólt jó. (Ezen észre vétel, örvendezést okozott a' Gyűlésben.)

Más három fr. hajókban — *le Temeraire*, *le Neptune*, és *le Fougueux* nevezetűekben is esett kár: de orvosolható. A' fellyebb említett 70 nyertt hajókkal egygyütt 119 külföldi hajók kerültek-bé Dec. 31 dikétől fogva a' Frantzia Ki kötő-helyekbe; 19-en pedig el süllyesztettek. “

Frankfurtból Febr. 123-dikánn: — „Nagy itt a' reménység, hogy a' *Londoni* Udvar is, midőn egy felől leg-nagyobb erőben készíti magát hadhoz, előtte tartván azt a' regulát: *Si vis pacem: para bellum* (Ha békességet akarsz: hadhoz készítsd magad): ugyan akkor más részről

hozzá szándékozik kezdeni a' *Prussziai* Udvarral eggyezőleg a' Békesség-munkáláshoz. E' végett *Meklenburg-Strelitzi Ernest* Hertzeget küldötte *Potsdámba*; ki is onnan *Hannoverába* fogja venni útját, olly tzállal, hogy a' *Hannoveránus* Ministerek közzül, maga mellé vévén eggyet, *Basiléába* mennyén vele; a' hová a' *Trevíri* (*Trieri*) Választó-Hertzeg, 's a' *Nasszau* Ház is küldötték Követjeket, Báró *Crebor* személlében. — Sok Német Udvarok, derekasan tétetnek mindennemű óltalom-készületeket arra az esetre; ha a' *Frantziák*, igen kemény és el fogadhatatlan *Feltételek* alatt akarnának Békességet kötni."

Varsóból Febr. 9 dikén: — „*Mária Therésia* Katonai Rendjének tzímerét, mellyel, a' Ts. K. Felségtől tiszteltetett-meg *Suwarow* Orosz Vezér; nem különben a' már ez előtt nyertt *Prusszus* fekete sas Rendtzímert; valamint a' *Feldmarsali* páltzáját is, bé-szenteltette a' nevezett Vezér, az itt lévő *Orosz* Követség' Kápolnájában. A' Város' közepére ki-szegzett ágyúk durrogták-ki ezen tzeremóniát."

„Az ide való *Orosz* Komendánsnak, *Bukszewden* Generálisnak olly hatalma vagon, hogy ha azon *Törvényt* székek melől, mellyeket ő, a' kormányozása alatt lévő részeiben *Lengyel-Ország*nak, a' *Grodnoi* Ország-gyűlés' intézetjei szerént állított-fel: meg hal valamely *Bíró*: ennek he-

lyébe magától választhat mást, a' nevezett Generális. Az említett Törvényfzések' eleibe való idézések, az *Orosz Tsá-
szárné'* nevében tételnek: 's a' Törvény-
fzések, minden két hónapban tartoznak
tudósítani *Bukshewden* Generálist. "

* * * * *
H í r a d á s o k.

Nem szükség hosszasan bizonyítgatnom, hogy a' nevelésben való leg kisebb jobbítás is inkább mint akármelly más féle tökéletesítés ezer meg ezer jó következéseket von idő-ről időre maga után, 's századok múlva is sokszorozva hozza meg kettős uzsoráját minden arra fordított fáradság. Tudva van az is mindenek előtt, hogy a' Történetek esmérete, mind a' léleknek, mind az elmének formáltatására, mind a' Kisdedeknek a' tanulásra való édesgetésekre, minden egyéb nemű találmányoknál alkalmasabb, de csak olyankor váratthatatik e' kívánt haszon belőle, ha okos elmélkedéssel vagy on öszve kötve, 's olyl itélettel bír a' tanuló, hogy maga tzeljára nézve meg tudja a' történeteknek fontosságát illó képpen itélni, 's hasznára fordítani. A' ki izlés nélkül tanulja a' Történeteknek tudományát, hasonló a' gyermekhez, ki egy hordó tsik előtt állván, minden fáradsága és figyelmestellege mellett is csak el vétve fog ki egynehányat a' nagyobbak közül: a' ki ellenben jól formáltt 's meg erősödött izléssel járól a' Történetekhez, azon nagy tapasztalásu ég vizsgálóhoz hasonló, a' ki a' tsillagnak halványabb vagy ragyogóbb fényéből is mindjárt első tekintettel meg tudja határozni, álló e' vagy bujdosó tsillag, plánéta e' vagy tsak tüzes tüneménye a' levegőnek, a' mit lát.

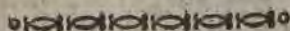
Nem azt kell tehát történetek esmérőjének mondani, a' ki óránként számlálja fel a' meg lett dolgokat azoknak elzúló számjaikkal együtt; noha nagyobb vagy kisebb mértékben ez is szükséges; hanem a' ki azokat tzeljauoz illő pontból tudja tékénteni meg itélni, és el rendelni. Ezen izlésnek, mellytől az egész tudománynak jövendő használása függ, korán leendő formálására, leg alkalmatosabbnak, saját tapasztalásom szerént, következő Német Könyvetskét találtam. *Vorbereitung zur Weltgeschichte für Kinder. Göttingen 1779.* A' mellyet a' nagy hírü Slötzer mostani N. Brit. K. Tanácsos és Gott. Prof. írtt volt a' nevelésben tett fáradozásaikor, 's mellyre az után ama betsültt Könyvetskéje következett, melly szerént Német Országoknak, Hazánknak, Dániának, Svezziának nagy részében még máig is tanítatik a' Világ történeteinek tudománya (*Weltgeschichte*) A' Könyvetske egyenesen a' nevelők, és nevendékek számára, azoknak sinór mértékül, ezeknek tanuló Könyvetskéül íratott: de figyelmetes olvasás után fogják a' meg élemedert olvasók is tapasztalni, hogy nem telzik azt le haszon nélkül kezekből. Ezen munkátskát magyarra fordítván következő tzim alatt: *A' Világ történeteinek tudományára való készület*; ezenül ki botsátom a' sajtó, alól 's tized nap múlva itt helyben kinek kinek szolgálhatok vele, valamint azt a' két Hazának nevezetesebb Városiba is azontól széllyel fogom botsátani. Az árra 7 kr. lessz.

Az általam már tavál alólírára meg ígértett *Nevezetesebb Európai Országok le íráskának is* 1 ső része immár prés alatt vagyon, 's leg fellyebb Május vége felé szándékozom az alól írtt Uraknak kívántt nyomtatványaikat el küldözni.

Az árkusoknak számát mind eddig sem tudhatom, az árrát is tehát még ki szabnom nem lehet. A' kik az Erdemes Olvasók közül betűs leveleikkel meg akarnak keresni, Sopronyon által Jobaházára indítsák, kérem, szabad postán irásokat. Költ *Sopronyban* Febr. 22-dik napj. 1795. *Németh László.*

Uránianknak 3-dik Kötetje, kevés idő múlva, ki kerül a' sajtó alól. Tulajdon költségünkel fizettyük annak nyomtatását, mert, nem taak hogy Praenumeránsaink előre nem fizettek a' 3-dik Kötetre, de még azok közzül is, a' kik két első Kötetjeinket kívánták, és kezekhez vették, sokan hátra vagynak a' fizetéssel. Arra, hogy előre fizessen, senkit sem kötelezhetünk, de hogy meg-vett Nyomtatványainknak ára bé-küldetessen: a' betűlet, és a' szoros Igazság kívánnyák. Megígértük, hogy 4 Kötetet minden esetre kiadunk, és meg is álljuk szavunkat, el lévén arra szánva, hogy az után a' mi Írásunk is, a' jobb Magyar Munkáknak — a' *Mindenes Gyűjtemény'*, *Múzeum'*, és *Orfeus'* sorsára jut. Leg alább fel-marad jutalomúl az a' Meg-győződésünk, hogy egyenes szívvel igyekeztünk Litteráturánk elő-mozdításában, és kárt is szenvedtünk miatta. Reméllyük, hogy a' jövődő Nyomigazságossabb léfzen emlékezetünk erántt, és azon igaz Polgár-társaink közzé szám-lál bennünket, a' kiket nem rettentett el a' Magyarnak Nyelvéhez való hidegsége, és — írni mertek. *Az Uránia' Ki-adóji.*

Magyar Hírmondó.

20.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
10-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

Hadi és Békességes Környütlállások.

A' *Békességről*, így ír újjabban, eggy a' leg-nevezetesebb *Párisi Újságok* közül: „Mivel nevelheti a' Fr. Közönséges-Társaság' boldogságát, eggynehány Tartományoknak bírása? Elég nagy ki-terjedése vagyon a' mi saját földünknek; nem újj Tartományok; hanem emberek nélkül izükölködünk mi; a' kikkel újra meg-népesíthessük, ki-ürültt Tartományainkat. Ontassátok tsak (*szóll, a' Nép' Képviseleihez*) vértünket: mintha nem elég omlott volna már! “

„Újj igazgatást akartok Ti adni, és Izabadságot ízerezni *Hollandiának*: de ez által lehetetlenné teszitek a' békéllést *Pruszfiával*: végetlen segedelméktől fosztjátok meg magatokat, a' mellyeket kaptunk volna *Hollandiábann*: ha úgy bántunk volna ezzel, mint fegyverrel nyertt Tartománnyal. — Mit használ nekünk *Hollandia'* izabadsága? nem ezért fogtunk mi fegyvert, hanem hogy állandóvá tehessük a'

Z

magunkét: mellyet most veszedelmese-
tenek a' ti intézeitek. "

„A' kik azt sürgetik, hogy a' *Rajna*; a' tenger; és a' hegyek legyenek jövődö-
béli határjai a' Fr. Közönséges - Társaság-
nak: ennél fogva, bátorságot ígérenk né-
künk, minden külső meg-támadtatások él-
len. De én erre azt mondom: hogy nem
az erőss fekvésű helyek szerzik valamelly
Nemzetnek, a' külső ellenségek ellen va-
ló bátorságot; hanem seregeinek bátorsá-
ga 's engedelmessége. A' *Rajna*, *Ma-
stricht*, *Berg-op-Zoom*, meg tarthatták e'
Hollandiát, a' mi derék Katonáink ellen?
Midön még nem vóltak olly Erősségei a'
Hollandus Népnek, mint a' mostaniak;
győzödelmeskedtette azt, a' Szabadság' kí-
vánságának tüze, *Második Filep*nek min-
den erejénn. "

„Nép' Népviselői! a' mi földünknek
szélesebb ki-terjesztéséről való haszontalan
képzelődéseknek ne áldozzátok fel a' Bé-
kességet, és azon Konstitúciónak meg-ál-
lítottatását, a' mellynél fogva gyógyúlhat-
nak bé, Hazánknak, a' rendeletlenség, és
kegyetlenség által okozott méjj sebjei. —
Bizonyosok vagytok e' más felől, hogy a'
melly Vídékeket egyesíteni akartok Kö-
zönséges - Társaságunkkal: örömet meg-
fognak eggyezni ezen eggyesülésbe? —
mert nem teszem-fel, hogy Ti, kényszerít-
séték őket minden Igazság ellen, ezen

eggyesülésre. — Írtózzatok a' Históriának véres leveleit többekkel szaporítani. — Emlékezzetek a' *Sicilliai estvére*, és minden egyéb veszedelmes következéseire, az olyan Népek' egybe-zavarásának, a' melyeket szomszédokká tettek ugyan határjaik; de nagy idegenségben tartottak egymástól, különböző gondolatjaik. Vegyétek gondolóra: mit fogadott a' Frantzia Nemzet, az egész Világ' hallottára? hogy t. i. nem akarja Másoknak birtokaikat, magának el idegeníteni. Jelen vagon az idő, mellyben, ezen fogadásnak igaz vóltát, tselekedettel is meg-lehet bizonyítani. Miné-mű betsületetekre válik az néktek, *Európa'* és a' Maradék' szeméjlelött: ha ezt tselekezitek. Mihelyt Ti, Békességet adtok más Nemzeteknek: leg-ottan meg-állíthatjátok a' Konstitúziót, és más kezekbe adhatjátok által azt a' terhet, a' mellynek hordozása, el-fárasztotta már a' Tiéiteket.

Sok *Párisi Újságok* közlenek 24-dik Januáriusban költt *Londoni* Leveleket, melyek bizonyosnak írják, hogy valamennyi *Hollandus* hajók vóltak a' *Nagy-Britanniai* Ki kötő helyekben: mind le-vagnak ott tartóztatva.

Amsterdamból, a' *Vesztfáliai* Német Kerületbéli *Berg* Hertzezségnek *Siegburg* Városotskájába érkezett Február. 20 dikán egy *Hollandus*. Ez azt bizonyította; hogy a' midőn ő el-hagyta *Hollandiát*: már ak-

kor nagy erőben tétettek ott *Texelnél* a' tengeri-készületek, mellyeknél fogva *Pichegru* Fr. Vezér, *Angliának* északi részére szándékozik bé szállani.

Német-Országban, 9 Frantzia; és két Svájtzer (*Helvetziai*) Regementek vétettek fel *Nagy Britanniai* zsóldra. Eggyik Helv. Reg. nek, Báró *Roll*; a' másiknak *Ector* Úr a' Komendánsza. A' ki költözött Frantziákból álló 9 Regementeknek pedig, következendők a' Vezérjeik: *Marechal de Broglio*; *Marquis d'Antichamp*; *Comte de Viomenil*; *Duc de Laval Monmorenci*; *Marquis de Betizi*; *Duc de Mortemart*; *Duc de Castries*; *Marquis Derviali*; *Comte Durdresnay*.

Basileából Febr. 23-dikán: — „Gyakran ebédelnek itten, *Barthelemy* Frantzia Ministernél a' *Prussziai* Követtség' Titoknokjai. Néhai Gróf *Golz* helyébe, *Hardenberg* Ministerjét küldi ide Békességalkura a' *Prussziai* Udvar.“

Hassziábót (*Hessenből*) írják, hogy ott, a' Polgarok is mindnyájan Katonai formaruhákat tsináltattak magoknak, 's készek, a' fel-fegyverkezett más Lakosokkal egygyütt, első-jel adásra ki-indúlni az ellenségre. — A' *Hessencasseli* Landgráf, feleadót engedett el minden Alattvalóinak, 's meghirdettette, hogy valaki ezek közzül, Könnyű lovasok közzé ajánlja magát, és lovat állíthat-ki: negyven tallért fog kap-

ni — lova tartására, a' Landgráftól, akár mennyen ellenségre, akár sem.

A' Német-Birodalom' Sváb-Kerület-jebéli Rendeknek Gyűlése, 20 dik Februáriusban kezdődött, 's következő tárgyak vétettek-fel benne tanátskozásnak tzellyául: 1.) A' Birodalmi Seregeknek táplálása, és egyéb hadi szükséges dolgokkal való fel-készítése. 2.) A' Sváb-Kerület' (*Suevicus Circulus*) védelmezésére meg-kívántató intézetek. 3.) A' Sváb-Kerülethez jött, és talán még jöhető Tsász. 's más kívánságokat, mennyiben kellessék tellyesíteni? — 4.) Mitsoda rendeléseket kellessék tenni, az igen el-romlott *Soffzék*nak (tsínáltt-útaknak) olly állapotba való vissza-helyheztetésére, a' millyenben szükség azokat tartani, a' már előbbeni végzése szerént, ezen Kerületnek? 5.) Mit kellessék végezni *Helvétziá*-val (Sváitzal), a' további kereskedés végett? 6.) A' Kerületnek mostani — rendes, és rendkívülvaló költekezésére meg kívántató pénzt, mi módon kellessék össze szerezni? 's a' t.

Moguntziából Febr. 26-dikánn: — „Tegnaptól fogva ismét hídon lehet már innen által-járni a' *Rajná*n *Cassel*be, és onnan ide. — Tegnapelőtt estvéli 9 óra-kor Frantzia Visgálódókra bukkantak a' miéink, *Bretzenheim*nál, le-vágtak azok közzül három Vadászokat, kiknek lovakat magokhoz vették, és egy Vadászt is

fogtak el. — Tegnap és ma ismét sokan szöktek által hozzánk az ellenségtől. Mindnyájan azt mondják, hogy *Moguntziának* szemmel tartása, többbe került már a' télen által, harmintz ezer embernél a' Frantzia Seregnek: 's lovakból is teméntelen kára vólt ennek."

Moguntziából Febr. 27-dikénn: „Tegnap sok munitzió érkezett ide, a' Gróf *Clersfayt* Seregétől. *Frankfurt* környékénn fog lenni ezen Sereg fő-quártélyja, a' mint halljuk."

Rheinfels Várát le-rontják a' *Franziák*.

Genuából Febr. 12-dikén: — „Eggy hajónk, a' *Tuloni* Fr. Ki-kötő-helyből, hét napi útja után érkezvén ide vissza, azt a' hírt hozta: hogy 15-dik *Februarius* előtt ki készül az említett Ki-kötő helyből eggy Hajós sereg-osztály, 170 szállító, és Szárazra-való katonákkal meg rakattatandó hajókkal; 's szándékozik, *Spezziai* partunkra tenni ki a' szállítványát."

„A' *Toskánai* Nagy-Hertzegegnek *Livornói* Ki-kötő-helyébe, három hadi hajókat küld a' *Nápolyi* Udvar, mellyeknek Komendánssa se' fogja elébb, küldettetésének tzellyát meg-tudni; hanem tsak midőn *Livornóba* érkezénd."

Genuából Febr. 14-dikénn: — „A' *Tuloni* Fr. Hajós-seregnek tengerre szállását el halasztotta a' Nemzeti-gyülés: mivel a' most *Tulonban* vólt Nemzet-gyülési Kommisszárius *Salicetti*, és *S. Andre* Ge-

nerális — Haza-árulásban kapattattak, és már el is küldettek fogva, Párisba. Loanonál szünni kezdett valamennyire a' Frantziák között uralkodott pestis: de Vado-nál mindég egyy-formánn uralkodik. “

Genuából Febr. 19-dikén: — „Az *Olasz-Országi* Frantzia Seregnél Nemzetgyűlési Kommisszáriusságot viselő *Thuriot*, ide érkezett tegnap Feleségestől; 's a' Fr. Követ' hajlékába szállott. — *Ventimiglia* felől, melly a' Közép tengeri parton fekszik *Nizzához* nem messze, szállíttatik már bellyebb a' Fr. Sereg, *Oneglia*, és *Vado* felé. “

Devins Ts. K. Hadi-tármester rendeltetett újra *Olasz-Országba*, az ott lévő Ts. K. Seregnek vezérlésére, a' mellynek mostanság, Ts. K. Hadi-tármester Gróf *Wallis* vala a' Kormányozója.

Rosas Spanyol Városnak megvétele után, *Girone* ellen próbálnak szerentsét a' Frantziák.

Geldria Frigyes-Belga Tartománynak *Arnheim* Városában, *Lefebre* nevű Generális a' Komendáns; a' ki, Mólnárságot üzött vala, katonáskodása előtt.

Elegyes Tudósítások.

Norimberga (*Nürnberg*) Városából Febr. 20 dikén: — „Tegnap érkeztek ide postán, hulzonhét *Moguntziai* Klúbisták, a' kik eddig, *Erfurtban* raboskodtanak. Ezek között vagynak: *Pöhlman*, *Mettzer*.

nich, Blau 's a' t. Eggy közzülök, vissza-tér Moguntziába; hanem a' többek, mind Fr. Országba mennek. A' Moguntziái Választó-Hertzeg, Basileáig szállítatja őket: eggynek eggynek két forintot adat eggy napra.“

Amsterdámban, e' vagon a' Templo-mok' ajtajaira írva: „Itt imádtatik az Isten. Lakos! akár ki légy: meg ne háborítsd az Isteni tiszteletet.“ — Ezen rövid, de fontos írásnak, az első Magisztratuális Tisztviselőnek *Wischernek* a' neve van aláírva.

Varsóból Febr. 21-dikén: — „Napoként újabb meg újabb Rendelések adatnak-ki itten, mellyekben parantsoltatik: — hogy minden közönséges törvényes dolgok, az e' végre ki-állított Hivatal által meg-bélyegezett papirosra íratassanak; hogy minden Királyi és Papi Városok a' ki-írást árenda-pénzt bé-fizessék; hogy minden Személlvek, a' kiknek semmi dolgok sintsen *Varsóban*, vissza-térjenek onnan a' magok Hazok népéhez; hogy minden Frantziák, kik *Varsóban* tartózkodnak, az eleikbe adott Forma szerént meg-esküdjenek; hogy minden *Varsói* Lakosok, esküvessel tartozzanak ezen Kérdésre felelni: Tartózkodik e' nállok valamely Frantzia? — hogy mindenek, kik, a' Revolutzió' ideje alatt, közönséges-pénzt vettek bé; vagy adtak ki: tartozzanak ebbéli foglaltságokról számolni. 's a' t. — Az *Orosz*

Követtség' Archivumát, *Grodnába* vitte innen, az említett Követtség' Titoknokja *Divow* Ur. "

Rómából Febr. 13-dikán: — „Mivel a' böjti eleséseknek bé-szerzése ki nem telhetik itt a' Néptől, illy szük időben: ez okból meg engedtetett néki, hogy a' nagy böjtön által is, ki-vévén tsupán a' rendes böjti napokat, szint' azokkal az eledelekkel táplálhassa magát: mint a' millyenekkel szokott élni a' Nagy-böjtön kívül. "

Vesztfáliába két Tsapatban indultak a' Prusszusok. Az egyik Tsapat (*Kolonn*), melly *Rheingauból*, *Hamhoz* rendeltetett, áll: 9 nehéz; és öt könnyű gyalog Batalionokból; öt Kompánia Gyalog-Vadászokból; 10 Svadron Dragonyosokból; húsz Svadron Huszárokból; hat Battériára való Lovas-pattantyúsokból — mind-össze: tizenhat-ezer hatszáz-tizenhárom emberekből; és 9300 lovakból. — A' másik Tsapat, *Frankfurt* mellyékéről, *Lippstadt* felé vette útját, 's áll: 32 Batal. nehéz Gyalogokból; tíz Svadron Dragonyosokból; húsz Svadron Huszárokból; 5 Gyalog-vadász Kompániákból; hat Battériára való Lovas pattantyúsokból — mind-össze: harmincz ezer kilentzszáz-kilentzvenegy emberekből, 's 14820 lovakból. — Hg *Hohenlohe* Korpusa, hol fog hartzolni a' Frantzák ellen? meg nem íratik bizonyosan. Ez a' Korpus, hat Nehéz-és 3 Könnyű gyalog

Batalionokból; két Dragoonos Regemen-
tekből; egy Huszár Reg. ből; és hat Bat-
tériára való Lovas-pattantyúokból — ösz-
szeséggel mintegy: tizenhat ezer négyfáz
emberekből; és öt ezer lovakból áll.

Frantzia Ország.

Páris körül negyvenöt egéssz napokig
nem foroghattak az idén a' vízi-málmok,
a' szüntelen való fagy miatt.

Párisi Etikett.

A' Svéd Követ Báró *Stael*, Titoknok-
jával *Seigneul* Úrral együtt, a' Közjóra
ügyelő Deputátzióhoz indult vala egy nap-
ján a' múltt Hónapnak. Bé-érkezvén a'
külső-szobába, tizenkét Volontér-katoná-
kat talált ottan. Tsak hamar ki-jött hoz-
zá, egy Titoknokja a' Deputátziónak, je-
lentsvén, hogy egynehány minutumok múl-
va, végzödni fog a' Deputátzió Ülése. —
Olly meg-gyöződéssel vagyon a' Deputá-
tzió — *monda továbbá a' Titoknok* —
hogy a' Minister Úrnak hivataljához és
személyéhez viseltető tiszteletét, meg nem
mutathatja nagyobb erőben, mint ha az
említett néhány minutumok alatt való vá-
rakozásra, a' Haza' óltalmazói között mu-
tat helyet nékie (B. *Staelnek*).

Igen háborús gyűlése völt ismét a'
Nemzeti-gyűlésnek Febr. 15-dikén. *Bour-
don de Loise* komendálta, hogy jobbítást
kellene tenni a' Közönséges - Kintstár' ál-
lapotján: *Bentahole*, kezére szállott

ugyan *Bourdonnak*; de ezen alkalmatossággal, panaszosan említette: hogy sokan, a' kik magokat Frantzia Közönséges - Társaság' Tagjainak tartják: pifzkálódnak annak Konstitúziójában: 's a' Gyűléstől, olly maga meg-határozását kívánta, hogy soha sem fog változtatást tenni az említett Konstitúzióban. *Thibaudeau*, *Dumont*, és *Legendre*, ellenzették *Bentabole'* kívánságát: 's hathatósan szólottak beszédjeikben: a' Nyomtatás szabadságáról; és némelly Embereknek vétkes szándékjaikról, a' kik zürzavarba akarják hozni a' Nemzeti-gyűlést, 's az egyenesség és igazság rendjének felbontása által igyekeznek magokat, és Bűnös-társaikat meg menteni. — *Bentabole'* kívánságát végtére el-vetette a' Nemzeti-gyűlés: el végezte azonban *Bourdon'* kívánságára, az itt következő első Tzikkelyt; *Thibaudeau*-éra pedig a' másodikat. —

- 1.) Minden tíz nap, háromszor fogja elővenni a' Nemzeti-gyűlés, tanátskozása' tárgyául, a' Közönséges - Kintstár' állapotját.
- 2.) A' Frantzia Közönséges - Társaság' kormányozásának el-íntezésére fel-állított Kommisszió, tartozik tíz nap alatt számot adni a' maga munkájáról.

Párisból Febr. 19-dikén: „Néhány napoktól fogva, mind itt, mind pedig a' szomszéd vidékekbenn is, sok helyeken tartatnak *Misék* közönségesen. — Az újj Kalendárium ellen, keményen ki-kél a' maga Ujságában, *Mercier* nevű Tagja a' Nemzeti-gyűlésnek. — —

— Tegnapelőtt, nagy lármák között elvégezte a' Nemzeti-Gyűlés, hogy a' *Robespierre* szállásán találtatott Irások, ki-nyomtattassanak. — A' *Barrere*, *Billaud*, *Collot*, és *Vadier* ügyének meg-vizsgálására ki-rendeltetett 21 Nemzet-gyűlési Tagok, Febr. 22 dikén fogják a' Gyűlés' eleibe terjeszteni, a' nevezett 4 Tagokról való vélekedéseket.

Magyar Ország.

Tállyáról Febr. 20 dikán: — „Ezen a' tájon, minden közönséges vígság és muzsika meg-tiltatott: a' közönséges áhétatosságok' tartása pedig meg-parantsoltatott minden Vallású Eggyházi Személyeknek. Esedezünk is buzgóan az irgalmas Istennek, hogy könyörüllyön, és idején hozza bé a' tavaszt 's az aratást: mert már tíz 's tizeneggy forint egygy köből gabona: pedig a' réz pótra is szűkebb most nállunk; mint a' Szuverendór, vagy a' Hollandus-arany volt néha napján.

Munkátsról Febr. 25-dikén: — „Itt, két kis veress-hagymának, egygy póltura az árra; egygy tojás, egygy krajtzár; egygy font írósvaj, 20 kr.; egygy ittze főtt vaj, 36 's 46 kr.; a' mi több, öt vad alma el-kél egygy garason. — Kenyérnek valót pénzen se' kaphatnánk a' Héti-vásárookban: ha az Uraság nem szolgáltatna. — A' szegény marhás Emberek, még házaiknak, 's egyéb épületjeknek fedeleit is fel-etették: 's már most egyebet nem tudnak tenni; hanem ágakat vagdálnak az erdőkben, azokkal

tartják, a' mint tarthatják ehes marháikat. — Az időnek mostoha folyamata, még eddig nem nyújtott reménységet jövőre: mert a' havat eső, 's ezt ismét fagy követi. “

Bajáról Mártz. 1-ső napján: — „Mind itt, mind egyéb részeiben is *Báts Várme- gyének*, éhel-halásra jutottak volna sok *Lakosok*: ha érzékeny szívű *Elöljáróinknak* 's *Urainknak* kegyes gondoskodása, példásan nem mutatta volna magát a' gabona' bé-szerzésben. A' *Városunkban* lévő *Uraságok* nevezetesen, még fársángi vígságjokból is részt vétettek szűkölködő *Lakos-Társakkal*: mert annyi summát adakoztak össze ezeknek számára *Febr. 6 dikán*, hogy a' három utolsó fársángi napokban, száz-húsz szegény *Ház-népeknél* többen kaptak elegendő kenyeret, húst, és bort, a' melly által, enyhülést vehettek szorongattatásaik között. Ezen nemes tselekedetre, magokban is elég ösztönt találtak ugyan az említett *Érd. Uraságok*, még inkább fel buzdúltak pedig arra, kedves *Jóltévőknek* példája által. Érték itt a' *Jóltévők*' nevezetjé alatt, egy kellemetes *Kis asszony sereget*. — Ezek a' testben és lélekben szép *Alakok*, egy nagy *Háznál* össze lévén gyülekezve, ekesen kötött rózsákkal tiszteltek meg minden *Úri személyeket*, a' kikkel, 30 tinos szánakon műlatták magokat. — A' melly kezekből

Izarmaztak a' rózsák: ugyan azokból jöttek annakutánna az alamisnák is először, az Ügyefogyottaknak vizsgálására. — Még a' telhetetlen fősvénynek kö szívét is meg-lágyítaná, úgy ítélem, az illy érzékenyítő példa! De az is igaz, hogy a' Szíveknek Vizsgálója hatalmas, jó szívekkel egyesíteni a' jó szíveket; melly boldog eggyesség, eggy, [valójában, a' világi leg-főbb jutalmaik között a' jó szíveknek.“

B é t s.

A' múltt postán indúltt *Hirmondóban*, el-vagynak változtatva a' Kereszt nevek: így kell tehát azokat meg-jobbítani: *Ordódy Károly*, és *Csemez Imre*. — Ki maradt az is az elő-adásból: hogy a' Nemes Tiszti Kar maga kívánta, hogy meg-vizgáltassanak a' Tisztek, minden izemélly változtatás nélkül: a' mint is Jan. 29 dikén reggel, olyan Tiszt is meg-vizgáltatott, kire, még tsak árnyéka se' vólt leg-kisobb gyanúnak is. *Csemez Imre* gyanúban lévén, azt a' parántsolatot vette, hogy egészen vetkezne-le: mellyet ő éppen nem akart tellyesíteni, azt állítván, hogy ő Tiszt, 's azt nem illik le-vetkeztetni. De hogy meg-ragadták négyen is, tsak ugyan le-kezdette vonni a' nadrágát, 's a' lába közt találtatott az arannyokkal rakott erizenny Néh. *Véghelyi* Kapitánynak 's a' t. Ezen szörnyű gyilkosságra azért vetemedett *Csemez*, mivel a' rendetlen élet miatt na...

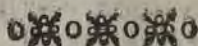
adósságba verte magát, 's majd mindenét el-zálogosította. — Az szörnyű tselekedetét, hogy *Véghelyi*, különös Jól-tévője, 's jó barátja volt. Ki szententziáztatása után majd mindenkor sírt, és igen félt, ámbár az csak ugyan nem igaz felőle, hogy mikor az akasztófához késértetett, háromszor el-ájúlt volna. Ellenben *Ordódy* mindég igyekezett bátor szívet mutatni, a' mint is halála előtt való nap, Szeredán dél után, danólt, ugrált és tántzolt, azért a' mint mondá, hogy bátorítsa magát. Megvallotta azonban, hogy majd semmit se alhatott, a' nagy szív-dobogás miatt. Utolsó éjtfzakán reggeli négy óra felé, hozzá ment a' Lelki atya. *Ordódy* csak akkor ébredt fel álmából, melly, a' mint mondá legjobb álma volt fogságában. Alig ment száz lépést az akasztó fa felé: hátra nézett 's monda *Csemeznek*: „Imre ne fély, bátran légy!“ Tovább menvén azt mondta a' Lelki atyának: „Nem reménylettem volna, hogy *Csemez* csak ennyi bátorságot is mutasson.“ Többször is mondá a' Lelki atyának: „Mennyünk hamarébb! — De hol van már az az akasztófa. Ugyan szeretném látni.“ Halála előtt egy levelet írt plajbálszal, egy jóltévő Attyafiához *Poson* Vármegyébe a' Familia dolga eránt. Aⁿ levél végén arra kérte testvér *Öttsét* — a^o ki *Pattantyús Katona* — hogy ójja magát minden rossz társaságoctól.

A' *Palatinátusi* és *Baváriai Választó-Hertzeg Károly Tódor*, által érkezvén *Tirolisból*, kedves Iffjú Feleségével *Mária Leopoldina Fő-Hertzeg-allzonnal*, *Baváriába*, *Mittenwaldnál*, pompás tzeremóval fogadtatott. Az ezen jeles alkalmatoságra készült győzedelmi kapu előtt egy szarnyaló *Genius* szemléltetett, mellynek paizzsára e' vólt írva: *Pax super Israël*. — *Mittenwaldból*, eggy *Benediktinus-Klastronhoz* — *Benediktbeuern* nevezetühöz — estvéli ötödfél órakor érkezett az említett Fels. Pár, Febr. 17-dikén: a' hol várakoztak vala már előre, Ts. K. Minister Gróf *Lehrbach*; néhány más Grófok és Udvari Urak; a' *Baváriai Rendek' Küldöttjei*; és *München (Monachium)* Városának Deputátusai, tisztelettétel végett. A' Rendek' nevébenn hathatós Beszédet tartott a' Választó-Hertzegnéhez, *Barth Cancellarius*:

(Ezt a' Beszédet fogjuk közleni a' jövő postán.)

(A' múltt postán, küldöttünk eggy fél-árkus Tóldalékot.)

Magyar Hírmondó.

XXXXXXXXXXXX

21.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
13-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környülatások.

Báró *Devins* Hadi tármelter' Kormá-
nyozása alatt, nagyobb számú lessz a' Ts.
K. Sereg *Olasz* Országban: mint vala ed-
dig, Gróf *Wallis*' vezérése alatt.

Néhai *Schmidfeld* Ts. K. Feldmarschall-
Lieutenánt' helyébe; F. M. L. nántiá, és
Mántuai Kommendánszá nevezte a' Ts. K.
Felség, *Canto d' Yrles* Grófot.

A' *Genuai* Közönséges - Társaságnak
Porto-Maurízió nevü Mezö-Városából Febr.
8-dikánn: — „ Bizonyosnak hallyuk, hogy
az *Olasz* - Orzági Frantzia Seregből leg-
alább is feküsznek tizenkét ezeren Ispotá-
lyokban. Úgy látzik, hogy a' temérdek
sanyarúságoknak következése, a' Frantzia
Seregben ez a' pestis: melly, nem ragad el
a' Lakosokra. — A' melly beteg Fran-
tziák, ki-állhatnak valamelly rövid tengeri-
útaazást: mind el szállítatnak az *Olasz*
földről hajókon, *Marszília* frantzia Vá-
rosba, 's ott leszen az *Olasz* - Orzági Fr.
Armádiának fő-ispotállya. — Az eggye-

A 2

sültt Ts. Kir. és *Pedemontziumi* Sereg is ment által nem kevés sanyarúságokon: de még se' rongáltatik úgy a' pestis által mint a' *Frantzia* Sereg.

Genuából Febr. 17 dikén: — „Az a' hír érkezett ide *Afrikából*, hogy a' nyereségen kapdosó *Algíri Dey*, most megént a' *Frantziákhoz* tsapta magát, 's hadat izent az *Anglusoknak*: de tudni való, hogy ha nagyobb hasznot reménylhet az *Anglusoktól*: ismét ő melléjek fog állani.

Osnabrück (*Osnaburgumi*) *Városából* Febr. 14 dikén: — „Az eggyesült *Anglus és Hannoverai* Seregek' *Hadi kasszája*, a' *Fő-Kommisszáriátussal*; és a' *Generálstabbhoz* tartozó némelly *Tiszttekkel* eggyütt, itt vagon 8 napoktól fogva. Eggynehány napok alatt itt lessz az *Anglusok'* fő *quartélyja* is, az egész *Generálstabbal* egyetemben. *Német-Birodalmi Gróf Walmoden-Gimborn*, a' ki *Fő-Kormányozója* a' nevezett Seregeknek, el-jött ide már előre. A' *Fenyítő ház* 's egyéb *Közönséges* épületek úgy készítették, hogy alkalmas helye lehessen benne az *Angl. Katonaságnak*. A' *Dominikánusok'* *Kastromába*, ötszáz *Anglusok* fognak szállani.

A' *Hannoverai* Sereg' *Tisztjei* közzül, hiteles fel számlálás szerént, 68 an *hüllottak* el a' tsata mezején; betegeskedés által 17 en *haltak* el; 's 103 an *kaptak* sebet azokon kívül, kik sebesen *jutottak* *fr. fogságba*, — a' két *utolsó táborozásokban*.

Spanyol-Országból —

A' Közönséges-jövedelmeknek szaporítása végett, meg-parantsolta a' Király, hogy ezentúl, az Egyházi Törvényszékek-nél is, olly papirossak vétessenek fel, melyekre az e' végett fel-állított Tisztviselői-Székek által Királyi-béllveg (Stempel) vagyon, pénzért, nyomva. — Még az Inquizitzió' és Nuntziatura' Törvényszékeit is kötelezi ezen parantsolat.

Két *Frantzia* közepszerű hadi hajók — *Iphigenie* és *Vestale* nevezetűek — *Cavo Sicie* előtt kerengettek vala darab ideig; hanem Jan. 15 dik napján, egy szélvész külön tsapta őket egymástól. Midőn *Iphigenie*, el-vesztett Társának keresésében fáradzott volna: szemébe akadt a' *Don Langara* vezérlése alatt lévő nagy *Spanyol* Hajós seregnék, mellynek, ellene intézett vadálzatját ki nem állhatván, kéntelenített meg-adni magát. Harmintzkét ágyú volt rajta.

*Madrid*ban várakoztak vala még Jan. 20 dikán azok a' Deputátusok, kiket *Katalónián*ak Lakosai, olly ajánlásoknak jelentésével küldöttek a' Királyhoz, hogy kéfszek lesznek meg-óltalmazni a' *Frantziák* ellen magokat. Tsak azt kérték: 1.) hogy adasson nékiek fegyvert, a' Felség; 2.) hogy ne legyenek ők függésben, a' reguláris *Katonaság*' Vezérjeitől. — Az alatt is mindazáltal, hogy ezen Küldöttek *Madrid*-

ban mulattanak: nagy mértékben hozzá látott a' *Barcellónai* Kommisszió, mindennemű óltalom-készületeknek tételéhez: mint-hogy jól látta, hogy *Rosásnak* meg-vétele után, *Barcellóna* ellen fogják fordítani minden erejeket a' *Frantziák*. A' *Barcellónaiak* közzül 9 ezeren fogtak fegyvert: és hogy az említett Hadi-Kommisszió annál többre érhessen: 25 ről, 60 ra vitetett fel a' *Tagjainak* száma.

A' *Katalóniai* Armádiának mostani Fő-Vezérje *Don Joseph Urutia*, Tudósításokat vévén, *Rosas* Várának néhai Kommandánsától, kinek neve: *Don Izquierdo*; nem különben, a' *Rosasi* tenger partnál tartózkodott *Spanyol* Hajós-sereg' Kormányozójától is *Gravina* Generálistól: következendő summájú jelentést tett *Madrid*-ba, *Rosásnak* el-veztéséről. — „ Harmadfél hónapig tartotta magát a' *Rosasi* Őrzet, jóllehet két-ezer kétszáz-huszonöt 25 fontos golyóbisokat lött; 's 43 Bombikat, és 25 granátokat vettetett-bé közzé az ellenség. *Gravina*' Hajós seregét, olly tartós szélveszek vesztegették; hogy sok ideig nem lehetett védelmére a' Várnak: nagyobb hajói is veszedelemben forgottak; az apróbbaknak töredékjei pedig bé-töltötték az egész Ki-kötő-helyet. Jan. 6-dikán t sorba vala már löve *Rosas'* falainn, a' mellyen, erő-hatalommal szándékozott bérontani az ellenség. Ezt látván a' *Spanyol*

Garnizon, nem szerentséltette többé magát; hanem jelt adott a' Tengeri-Vezérnek, hogy küldene hajókat a' parthoz; 's egyfzersmind, a' tenger felől való részénn a' Várnak, Nyílast tört, mellyen, valamit csak ki-fzállíthatott mindent ki szállított a' hajókra; a' melly ágyúkat kéntelenítette hátra hagyni, bé szegzette elébb azoknak gyújtó-jukaikat, a' melly muníziót 's eleséget el nem vihetett, azt is haszna-vehetetlenné tette. E' meg lévén, bár mint tüzeltek is reá a' Fr. Forposztok: ugyan csak jó renddel bé szerkeztette magát a' hajókba, 's tengerre indúlt. "

Frigyes-Belgyiomból. —

Frantzia-Ország felé indíttatott Febr. 10-dikén *Berg op Zoomból*, az ott vólt, és most fegyveréből ki-vetkeztettetett *Anglus* Őrizet.

Starckenberg nevű Deputátus, olly kéreással küldetett *Párisba*, hogy különösen meg-kérje a' Fr. Nemzeti-gyűlést, a' Napnyugoti *Indiabéli Hollandus* birtokoknak védelmezésére.

A' *Hollandiai Nép*' Képviselői *Jar Havartl* Polgárra bízták, hogy a' Napkeleti *Indiába* kereskedő Társaság (*Ostindiai* Kompánia) által ki neveztetendő Sze-méllyel együtt *Londonba* indullyon, 's a' *Nagy-Britanniai* Ki-kötő helyekben le-tartóztatott *Hollandus* hajóknak el-botsátatását kívánnya.

A' mostani Fő-Kormányzékje ezen Közönséges-Társaságnak, meg-kérdeztette a' Tengeri dolgokra ügyelő Tiszteket: ha tettek e' olly Intézeteket, mellyeknél fogva, tengerre szállhasson egy Frigyes-Belga Hajós sereg? Ezen Kérdésre azt a' választ kapta a' Fő Kormányzék, hogy rosszabb állapotban vagyon a' Kíntstár: hogy sem mint Hajós-sereget lehessen most tengerre indítani; mivel még azokból a' költségek-ből is, mellyeket a' múltt esztendőbéli tengeri-készületek kívántak, nyóltzszáz ötven ezer forint adósság vagyon fel. *Kinsbergen* Admirális is írt a' Fő-Kormányzékhez, 's javasolta néki, hogy semmi *Anglus* hajókat bé ne bortsáttasson a' *Frigyes Belgyiomi* Respublika' Ki-kötő helyeibe, 's hogy *Frísia* és *Groninga* Frigyes Tartományok' védelmére hagyasson a' partoknál eggynehány hadi hajókat, a' többeket pedig küldje el vizsgálódni, hogy az északi részekről való szállíttásoknak, bátorságos folytatya lehessen. Egyébaránt kérte *Kinsbergen* a' Fő Kormányzékét, hogy venné le ő rólla a' Tengeri Fő-Vezérséget. A' tulajdonképpen úgy nevezett *Hollandia* Frigyes Tartománynak Képviselői, jelentették a' magok Tartománnya részéről a' Fő-Kormányzéknek, hogy meg-engedheti *Kinsbergennek* az Admirálisság' le-tevését; de olly fel-tétellel, hogy el ne távozzon *Kinsbergen*, a' Közönséges-Társaság.

ból; 's tartozzon számolni rólla: mint járt el Fő-Vezéri hivataljábann? — Később, el-fogattatott, 's árestomba tétetett *Kinsbergen*. Hasonló sorsa lett *Ámsterdámban*, *van der Hoop*nak is, a' ki Fiskálisa vala az Admirálitásnak. *Hágában*, *van der Spiegel* és Gróf *Bentink van Rhoon*, — ezek is Fő-Tisztviselők voltak *Hollandiában* — előbb tsak a' magok Házaikban őriztettek; hanem Febr. közepe' táján egyj éjtszaka, a' Státus' tömlöztébe vitettek. *Van der Spiege*re nézve, azt kívánták a' Frantzia Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok, hogy a' midőn le fog annak Írásairól vétetni a' pertsét: hadd lehessenek ott jelen az ő általok küldetendő Személyek is: minthogy ők azzal tartják: hogy Néhai Nagy-penzióárius *van der Spiegel*, egyj volt a' Fr. Közönséges-Társaságnak leg mérgesebb el-lenségei közzül. Jelentették továbbá a' Frantzia Kommisszáriusok, hogy 3 Tisztek, név szerént: két *Fagel* Atyafiak, és *Heyde von Rhein*stein — a' kik *Ángliába* kísérték vala az *Orániai* Hertzeget: visszátérvén onnan *Hollandiába*, meg-árestáltattak. A' *Hollandia* Nép' Képviselői, arra is emlékeztették a' Fő-Kormányfőket, hogy hívná vissza *Dániából*, *Fagel*; *Svéd* Országból, *van der Borch*; és *Hamburgból*, *Hartsink* Követ Úrakat, minthogy ezek, nagy vonszódással voltak az *Orániai* Hertzeghez, 's az előbbeni Konstitú-

A' Frantzia Sereg' számára, *Frigyes-Belgyiom*tól kívánt tárgyak' árra, tizenöt millió forintra megyen. — A' Fr. Nemzetgyűlési Kommisszáriusok meg kérték *Frigyes-Belgyiom'* Fő-Kormányfőjét, hogy tétesse közönségesse az egész Respublikában mindenütt, ezen Végzést: 1.) A' Frantzia Nemzettel, hadat folytató Fejedelmeknek jószágaik és hajójaik, nem különben, a' Frantzia Közönséges Társaságból, és a' Frantziák által elfoglalt *Ausztiai Belgyiomi* és *Német Birodalmi* földekről Kiköltöztek' Vagyonjuk is, mellyek *Frigyes-Belgyiomban* találtak, konfiskáltak a' Fr. Közönséges-Társaság' hasznára. 2.) Mindenek, a' kiknek gondviseléssek alatt vagynak efféle jószágok, vagy tartoznak azoknak árával: kötelesek hírt adni a' magok Kerületjebéli Magistrátusnak, nyóltz napok alatt: — ha el mulatják ezt tellyesíteni: büntetésül kétszerte annyit fognak fizetni, mint a' mennyire betsültetik az, a' mit fel nem adtak. 3.) Eggy Közönséges Ágenst kell ki-nevezni, az illyetén Feladásoknak össze szedésére, és a' szükséges Rendeléseknek meg tevésére. 4.) A' Fr. Nemzettel hadakozó Hatalmasságok' számára pénzt venni-fel, vagy adni nem szabad: konfiskáció' büntetése alatt,

Frantzia - Ország.

Az Exjakobinusoknak négy szédelgő Fejeik, — *Barrere, Billaud, Collot,* és

Vadier — ellen; *Tacherau* Nemzet-gyűlési Tag is adott ki egygy Írást, mellyben, *Vadier* ellen kél ki leg-különösebben, úgy-mint a' ki Barátja vólt néki, még is őtet, Törvény általmán kívül valónak, 's mindenütt meg-ölettethetőnek akarta kihirdettetni mindjárt a' *Robespierre*' veszte után, tsak azért; hogy ezen Barátjával együtt némelly álnok tselekedeteinek emlékezetét is el temettehesse. A' *Tolosai* Polgarmester eránt, a' kinek gilljotínoztatását nagy mértékben eszközlötte *Vadier*: azt kérdi ettől *Tacherau*, említett Írássá-bann: „Hol van most a' *Tolosai* Polgarmester, a' kit büntelennek bizonyítottál lenni én előttem? Ha ezt meg nem mondhatod: tudod leg-alább, hol van az ő aranylántzos órája?” — Ezt az órát *Vadier* a' Szolgálójának ajándékozta.

Lacroix Professzor' Szententziáját, nagy nyughatatlansággal várta a' Publikum. A' *Párisi* Revolutzionális újj Törvénysszék azt ítélte Febr. 20 dikán, felöle: hogy az előbbeni Igazgatásnak vissza-állítatását, 's a' Nemzeti gyűlésnek el-bomlását nem akarta eszközölni *Lacroix*: *Le Spectateur françois pendant le gouvernement révolutionnaire* — tímü Munkája által; azért is szabadon botsáttasék. — Ezen Szententziát, mellyet, eggyező-akarattal hozott az egész Törvénysszék, nagy örvendezéssel hallotta a' jelen vóltt Sokaság.

Az Isteni-tiszteleték' szabados folyamatjának oly formán való fel állításáról, hogy a' Köz. Társaságnak, halszna származzon belőlle: hathatós Beszédet tartott *Boissi d Anglas*, a' Nemzeti gyűlés előtt Febr. 21 dikén, a' Közjóra, Kozbátorságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók' nevébenn; 's a' Beszéd után tíz Tzikkelyeket terjesztett, helybe-hagyás és Törvényyé tsínálás végett, a' Gyűlés' eleibe. — Beszedjében ezeket mondta a' többek között *Boissy*: „Ha még némelly Ofztállyaiban a' Közön-séges - Társaságnak veszedelmes mozgások mutogatják magokat; ha olly rettenetes vólt a' *Vándéi* had, és még ekkoráig se' lehetett ennek egészen végét szakasztani: okozza mind ezeket, a' Vallásbéli vélekedéseknek meg szorítása, és a' Lelki esméreteknek járomba fogása. — Szükséges valami Religió (Vallás) az Embereknek: mivel abban találják a' magok tselekedeteiknek kút fejét. — Ha ki akarjátok írtni a' vak babonaságot: támasszatok világosságot: és hogy ezen világosságnak bévételére el-készíthessétek az embereket: tegyétek őket boldogokká és szabadakká. — Állítsatok fel egy okos és tökéletes Tolerántziát (Eggymás-el-tűrést.) — Az emberi szív, egy olly szent rejtekhely: mellybe nem nézhet-bé az Igazgatás. Tartsátok szemmel, a' mit meg nem akadályoztathattok: régulázzátok, a' mit meg nem tilthattok!

Az említett tíz Tzikkelyek következők: 1.) Meg nem háboríttathatik semminémű Isteni tiszteletnek gyakorlása. — 2.) A' Közönséges-Társaság, nem szafarizál eggy nemét is az Isteni tisztelet' módjára, az az, nem ad pénzt a' Közönséges Kintstárból, annak fenn tartására. 3.) Nem gondoskodik semminémű Isteni tisztelet' gyakorlásának helyéről is, se' annak Szolgainak lakássáról. 4.) Mindennémű Isteni-tiszteletnek tzeremóniái, meg-vagynak azon a' Kerületen kívül títva, a' melly választatott annak gyakorlására. 5.) A' Törvény nem tud semmit, ez vagy amaz Isteni-tisztelet' Szolgairól: eggy is ezek közül meg nem jelenhet Közönséges-helyen, olly öltözetben vagy ékességgel, melly, a' Vallásbéli tzeremóniákhoz vagyon alkalmaztatva. 6.) Akárminémű Isteni-tiszteletnek gyakorlására gyülyenek össze a' Lakosok: az efféle Gyülések, alatta vagynak a' Magistrátusok' vígyázásának. Ez a' vígyázás határozódik, a' Belső, és Közönséges Bátorságnak fenn tartatására tzelező Intézetekben. 7.) Semmi magános jele, ez vagy amaz Isteni-tisztelet' módjának, Közönséges helyre ki nem tételtethetik: nem lehet semmi Fel-írással is az Isteni-tisztelet' helyét ki jelelni: nem lehet közönséges hirdetést tenni, vagy Össze-hívogatást követni el akármelly Isteni-tisztelet eránt. 8.) A' Kommunitások, nem szerezhhetnek se' örökre; se' ideig is ki nem bérelhetnek he-

lyet az Isteni-tiszteletnek gyakorlására. 9.) Az Isteni-tiszteletnek nem lehet fundust csinálni, se' örökre vagy ideig való ajándékokból, se' erőltetés által nyert adományokból. 10.) Akármelly Isteni-tisztelet tzeremóniájának erőszakos meg háborítása; vagy annak tárgyainak gyalázattal való illetése meg-büntettetik.

(De mitsoda Törvény szerént? azt még most meg nem írhatta, az ezeket közlött Párisi Tudósítás.)

Ezen Tzikkelyek voksra botsáttatván, helybe hagyattak, az az, Törvényvé lettek, némelly Tagok által fel-tett Tóldalékokkal együtt.

Elegyes Tudósítások.

Hannoverából Febr. 20-dikánn: — „Tegnap, *Londoni* Levelek érkeztek ide, mellyek között a' leg-újabbak, Febr. 9-dikén költenek.“

A' Frantzia Asszinyátokra vagy Papiros-pénzekre nézve, következendő értelmű Útasítást közlöttek *Hollandia'* Tartományával, ennek Képviselői: — „Tsak kis portékáknak, és igen szükséges dolgoknak, p. o. kézi-munkáknak árrában, kötelesek *Hollandiának* Lakosai, a' Fr. Katonáktól, és a' Fr. Sereghez tartozó személlyektől el venni az Asszinyátokat, mellyek közzül egy liver, két hollandus stüvert fog érni. — A' melly *Hollandusok*, illy környüállások között 's illy móddal, Asszinyátokat vesznek magokhoz: tartoznak azokat, általadni hetenként a' Magistrátussoknak, melly,

vagy kész pénzt, vagy ugyan annyit érő quietántziát fog nékiek adni az Asszinyátokért. — Eggy Frantzia Köz-katona nem vásárolhat egyszerre, tíz líveren felül, 's még kevesebbet is tsak úgy, ha írásbéli szabadságot mutathat erre, a' Tisztjétől. — Eggy Fr. Tisztnek adhat el a' *Hollandus* Ka'már, tíz líveren felül portékákat: de tsak úgy, ha írásbéli szabadsága lejénd annak is erre, a' Vezérjétől. — A' Vendégfogadóknban, eggy Fr. Köz-katona ehetik 's ihatik két líverig. A' kik, ezen előadott módokon kívül mérészik az Asszinyátokat folyásba hozni: úgy tartatnak, mint Haza' ellenségei. — Halálos büntetés alatt meg-tiltatik ezen Útasításban, a' tsengő-pénznek, vagy a' darabokban lévő arany-nak 's ezüstnek *Hollandiából* való ki-szállítása is: tsupán a' Napkeleti tengerre járó Kereskedők vagynak ki-véve ezen tilalom alól, úgymint a' kik kész-pénzzel tartoznak fizetni, a' mit bé-vásárolnak. — — A' Fr. Nemzet gyűlési Kommisszáriusok úgy magyarázták ezen Útasítást, mintha a' *Hollandus* Népnak Képviselei, az Asszinyátoknak szabad akarát szerént való el-vevését is meg akarták volna tiltani: minekokáért eggy más Útasítást is adtak-ki mindjárt a' *Hollandiai* Reprezentánsok, mellyben jelentik, hogy kinek kinek szabadságában áll, el-venni az Asszinyátokat: ha akarja.

Baváriai Kantzellárius Barth Úr, az itt következő Beszédet tartotta *Benediktbeuern-nél*, Febr. 17-dikén az újj Választó-Hertzegnéhez:

„*Felséges Választó-Hertzegné,
Nagy-Kegyelmességű Asszony!*

„A' *Baváriai Rendek* Gyülése, küldött ide minket, hogy Választó-Hertzég-ségednek igen örvendetes meg-párosodásán, és Hazánkba lett szerentsés érkezésén, szíves kívánsággal egybe kötöttetett örömünket jelentsük; magunkat, Rend-társainkat, és minden egyéb Alattvalókat, egy új Haza anyjának óltalmába 's kegyelmébe, méjj tisztelettel ajánljuk; és Felségedet, mindjárt most, a' midőn bé-lép ezen Tartományba, bizonyossá tegyük alazatosan, a' Bavarusokba beléjek született hívségről, és engedelmes hajlandóságról.“

„A' milyen nagy öröme szolgál az méltán, Választó-Hertzég-ségednek, hogy az Isteni Gondviselés által, egy bölts, jó, és nagy Hertzeg' Feleségévé, 's egy oly jó szívű Nemzet Hertzegnéjévé rendeltetett, a' melly Nemzet, különösen érdemessé tette magát a' Vál.-Hertzég-séged' Nagy-Felségű Fő hertzegi Háza eránt: — szintén oly nagy örömünkre szolgál az minékünk, hogy Hertzegnénket, egy oly Felséges Házból nyertük; melly már sok jó Fejedelmeink' Feleségeiket és Anyákat adta minékünk; melly, a' mi Felséges Választó-Hertzegi Házunkkal, eleitől fogva egyesítetve, gyámola vala az igaz Válásnak; és a' melly, különös jó indulattal a' mi Konstitúciónkat 's Szabadságinkat is, mint, a' mi Atyáink' és Öseink' érdemeinek, közönségesen ki-nyilatkoztatott jutal-

mát, több rendbéli Tászfári meg-erössítések által, óltalma alatt tartotta. “

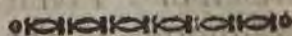
„ Valamiképpen mi, a' Bavarus jó szívnek indulatai szerént, Választó-Hertzezségedet, mint mostani Annyát Hazánk-nak, szakadatlanúl bizonyítandó engedelmes hajlandóságunkkal fogjuk buzgóan tisztelni: úgy hisszük Mi is, hogy Választó-Hertzezségednek Haza-annyai kegyelmére, és pártfogására, oly mértékben tarthatunk hűzet: a' millyenben találtuk mi azt és a' Tartomány, a' Felsőged előtt vólt Választó Hertzezségeknel. “

„ A' Mindenható Isten, a' ki uralkodik mindeneken, áldja meg, Választó-Hertzezséged' napjait, valamint Felsőgedes Férjének napjait is, hosszas időkre, változhatatlan gyönyörűséggel: kísérje Választó-Hertzezségeteket mind' kettőjököt, mostani és jövendőben útjaikban, és tellyesíttse-bé azokat a' várasokat, mellyekkel, ezer kívánságok között táplálja magát ezen alkalmatosságkor, minden jó Alattvaló. Választó-Hertzezséged ellenben, méltóztasson minket abban a' felsőgedes jóakarásban és kegyelemben, meg tartani, mellyért most esedezünk, 's a' mellybe, most és jövendőre is magunkat ajánljuk. “

hét s. — *Hebenstreit*, és ennek vétkezes Társai: *Billek*, *Ridel*, 's *Wollstein*, el-vevék — mint tudva vagyon — a' Katonai Törvénytörés' ítélete szerént büntetéseket. — A' Polgári Törvénytörés is meg

ítélt már az előtte lévő hasonló vétkü foglyok közül harmat, úgymint: *Hackel János*; *Gotthárdi Ferentzet*; és Nemes *Troll Ferentzet*. A' *Hohenmarkt* nevű piacton, temérdek sokaság' hallottára, fel is olvasatott tegnap mind egyyiknek ezek közzül a' szententziaja. Nemes *Troll Ferentz* állított ki először. Ez, szolgálatját, t. i. Politzáj-Kommisszáriusságát, mellyet *Lembergben* viselt, 's Nemességét el-veszti; és első grádusú sullyos tömlötzben fog tartatni öt esztendőig. — Másodszor kiállított *Gotthárdi Ferentz*, a' ki előbb *Pestenn*, annakutánna pedig *Bétsben*, nagy tekintetű tisztségeket viselt; egyy időtől fogva nyugodalomban élt itten, 2100 forint esztendei fizetéssel, és *Regierungsrath* titulussal. Most el-vesztette nem csak titulussát 's penzióját; hanem jószágát is, és harminczöt esztendei, második grádusú, de beteges állapotjához alkalmaztatandó raboságra büntettetett. Nagy reszketéssel és könyvező szemekkel hallgatta *Gotthárdi* ezen szententziát. — Végtére *Hackel János* állított ki. Ez, *Bétsi Kereskedő Polgár* volt: s bírtá hajdan az úgy nevezett *Glückshafent* (Szerentse fazekát) is. Polgári-jussát, és jószágát el-veszti, három nap egymás után egy egy óráig szégyen-póltzon áll, mellyeről függő illy Fel-írástú táblával: *Wegen Theilnahme an dem Landesverrath* (A' Hazaárulásban való részesülésért) Harmincz esztendeig, második grádusú leg-sullyosabb tömlötzben fog raboskodni.

Magyar Hírmondó.

22.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
17 dik napján, 1795-dik Elszendőben.

Hadi Környülállások.

Regensburgból Február. 25-dikénn: —
„ A' Hannoverai Udvar' nevében, olly értelmű Buzdítást terjesztett a' Ministerje tegnap, a' Birodalmi Gyűlés' eleibe; hogy mivel a' Vesztfáliai és Alsó Saxóniai Német Kerületekhez igen közel jár a' hadivezedelem: ehez-képest eszközöllyön a' Gyűlés, az említett Kerületeknek védelmére olly Intézeteket, a' millyeneket elmulthatatlanul szükségesekké tesznek a' környülállások, 's a' Kötések, mellyek, egy Testté formállyák a' Német-Birodalomnak minden részeit. “

A' Spírai (Speyeri) Hertzeg-püspökségnek Bruchsal Városából Mártz. 4-dikénn: — „ A' Felső-Rajnai részekenn fekvő Tsász. Királyi; és Német Birodalmi minden Sereg osztályokkal, olly Rendelést közöltetett Hertzeg Albert Fő-Vezér, hogy minden szempillantási indulhatásra készen tartsák magokat. “

A' Vesztfáliai Kerületnek Lingen nevű Városotskájából Mártz. 1-ső napján:

B b

„ A' melly *Prusszus* Birtokokat el-foglaltak ezen Kerületből a' Frantziák: két harmad résszel szállították léjebb a' reájok kivetett kontribútzsiót. — Eppen most erkezik ide egy *Útazó*, 's azt beszéli: hogy *Frigyes - Belgyiomnak Groninga* nevű Tartományában, 15 ezerre telt már a' Frantziák' száma, és nagy ágyúk is sürűen szállítatnak oda, *Napnyugoti - Frízián (Westfrieszlandonn)* által. “

Moguntziából Mártz. 5-dikénn: — „ Elébb úgy hallottuk, hogy ki-tsapván *Luxenburból Bender* Feldmarsall, 15 ágyúkat nyert el a' Frantziáktól: de most hiteles Tudósítások, 24-re teszik a' nyertt ágyúk' számát. “

A' *Hotham* Admirális vezérlése alatt lévő *Ánglus* Hajós-sereg, sok hányattatásokat szenvedett Febr. 17-dik, 18-dik és 19-dik napjainn a' *Tuloni* frantzia partok előtt. Az Admirális-hajót, egésszen el-kapta a' nagy szélvész, a' több hajóknak — tizeneggy első-nagyságúaknak, 3 közepszerűeknek, 's 3 kisebbeknek — egyességéből. Ezek az elő-számláltt 17 hajók, Febr. 24 dikén érkeztek *Livornóhoz*. Az Admirális-hajó, mellyen vólt *Hotham* Vezér, két nappal későbben juthatott oda. Febr. 27-dikén ismét két újjonnan érkezett *Fregátokkal* nevekedett *Hotham* Hajós-serege, melly, eggynehány napi pihenése után, ismét szándékozott tengerre szállani, 's elő-

találni a' Frantzia hajós-sereget, mellyet, sohol se' láthatott annakelőtte.

Livornóból Febr. 28 dikán: — „A' melly tizenennyöltz hadi hajókkal, *Tulon* előtt kerenge *Anglus* Tengeri-Vezér *Hot-ham*, mostan pedig itt tartózkodik: ezerhatvannéggy ágyúk, és nyöltz ezer-háromszáz emberek vagynak azokonn.“

Frantzia - Országból —

A' *Tuloni* Frantzia Hajós-seregről olly Tudósítás érkezett *Párisba*, hogy nem mozdult vala ugyan még az ki, *Február. 9-dikén* a' *Ki-kötő-helyből*, de induló félben vólt.

A' *Moguntziánál* álló Frantzia Seregről, magok írják a' Frantzia Tudósítások, hogy óhajtja a' Békességet. Ezen Seregnek vezérléséből által-tétetett *Kleber* Generális, a' *Luxenburg* előtt álló Fr. Sereg' Kormányozójának, *Michaud* Generális' helyébe, a' ki meg-halálozott.

A' *Móseli* Frantzia Seregnél Fő-Vezérséget viselt Gen. *Moreau* is meg-halálozott. Ennek helyébe, további rendelkezéskig, *Ambert* Generális állott elő, a' ki, eggy *Osztálynak* vala *Komendánsza*.

Párisból Febr. 23 dikán: — „A' *Közjóra-ügyelő* Nemzet-gyűlési Deputázió, olly Rendelést adott ki, hogy a' melly *Iffjú Lakosok*, az első *Requizízió* (vagy *Katonaságra való fel-kívánás*) alkalmatosságával nem érték vala még el a' tizen-

hatodik esztendő: most pedig már 17 's 18 esztendősek: ne serkentessenek most fegyver-fogásra. "

Nantesből Febr. 15-dikén: — „A' Rojalistákkal kötött Fegyver-nyugvás, és kezdett Békesség-alku, tart még mindúntalan. Ma, hólnap, és hólnapután, *Clisson* Városotkánkhoz nem messze fekvő *Plee* nevezetű Helységnél Tántzos-múlattságok tartatnak, melyekre a' Rojalisták is hivatalosok. Mindent el követ a' Nemzeti-gyűlés, hogy örökre vissza-nyerhesse ezeket Hazánk' kebelébe. "

Angersből és *Nantesből* bizonyosnak írták későbbén *Párisba*, a' Rojalistákkal lett meg-békélést: de a' Békesség tizkelyei, nem tudattak vala még *Párisban*, Febr. 25-dikén.

Elegyes Tudósítások.

Hágából Febr. 16-dikénn: — „Gróf *Lövenhielm*, Svéd; *Willingen Úr*, Palatinátsusi; *Middleton Úr*, Lengyel; Báró *Schubart*, Dánus; *Adams Úr*, Amerikai — Követek; nem különben *Novekoff*, és *Bielefeld* Úrak, kik közzül az első, a' *Petersburgi*; a' másik pedig, a' *Berlini Udvar'* dolgait folytatja, eggynehány napi tanátskozásokat tartottak itten, *Pál Péterrel*, a' ki néha napján, Tengeri dolgokra ügyelő Ministerséget viselt: de a' melly Ministerségből ki-esett, a' *Nagy-Britanniai Udvar'* kívánságára: most pedig Elölülő-

je a' *Hollandiai* ideig való Kormányfzéknek. “

Londonból Febr. 10-dikén: — „Az ide-való Kereskedőknek egy nagy része, Békeesség' elzközlésre kérte az Ország-gyűlést; de más része a' Kereskedőknek ellenkező kérést nyújtott bé. “

Az *Angliai* Udvar' óltalma alatt lévő *Korszika'* Szigetének Fő-Városából *Bástia'* ből írják: hogy nagy tzeremóniával kezdődött-el ottan, az új Igazgatás-formája szerént való Parlamentom.

Livornóból Febr. 18-dikánn: — „A' *Bástiai* Parlamentomban, melly, Február. 7 dikén kezdődött, leg-elsőben is arról vólt nagy vetélkedés: ki tétessék Parlamentom' Elölülőjének? Végtére abban állapodott meg nagyobb része a' *Korszikai* Rendeknek, hogy Deputátusokat kell küldeni *Rossa'* Szigetébe, a' kik kérjék meg szándékja eránt az ott tartózkodó *Paoli* Generálist: Fel-akarja e' vállalni a' Parlamentombéli Prézességet? “

Brüsszelből Febr. 19 dikén: — „Nagy enyhülésére vagyon *Belgyiomunknak*, hogy valamint más Tartományokban, mellyeket el-foglaltak a' *Frantziák*: úgy itt is, el-töröltetett már valahára a' *Maximum* Törvényne, az az, a' melly, minden eleségeknek, portékáknak, 's egyéb efféle el adni való dolgoknak meghatározta az árrát; továbbá, hogy olly ígérertet vettünk a' *Fr.*

Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoktól, mellynek ereje szerént, nem fogunk kényszerített-ni többé egyéb Vagyonainknak által- engedésére; hanem tsupán az olyanoknak, mellyek, el-múlhatatlanul meg-kívántatnak a' Katonaság' táplálására; ezenkívül, hogy a' mi, le nints még eddig fizetve, a' reánk ki-vetett adóból: annak felét, affzinyátokban (papiros pénzekben) is, el-fogadja a' Fr. Közönséges-Társaság; végtére, hogy a' Szemmeltartó és a' Revolutzionális Kommissziók — mellyek, szüntelen rettegteték eddig bennünket — el-múltak.

Koblentzel által ellenben fekvő Ehrenbreitstein Várából Február. 24-dikén: —
 „Egy Frantzia Kommisszárius, maga mellé vévén egy tsoport Katonaságot, Merzig Városotkától 's ennekj környékétől kívánta a' többek között: hogy adnának által neki minden ki-készített bört, a' melly, táltatik nállok. A' Lakosok, 1200 arany váltságot ígértek a' börtért. De a' Kommisszárius tsak a' bört kívánta. A' Lakosok, neki keseredvén, öllze-sereglettek, meg-tamadták az említett tsoport Katonaságot, le-öltek belölle öt embert, magát a' Kommisszáriust pedig el-fogták. Értésére esvén ez a' Kormányozó Fr. Generálisnak, valamint az is, hogy fel-kezdett háborodni az egész Tartomány: meg-hírdette a' Generális, hogy az afféle kívánságok nem történnek többé, és hogy a' Kommisszárius, büntetésre fog vonattatni: mi-

velhogy maga fejétől tsinálta a' mit tsinált. "

Rómából Febr. 15-dikénn: — „Má huszadik esztendeje, hogy kegyes Fejedelmünk *Hatodik Pius*, Szentséges Hivataljának folytatásához kezdett: minekokáért ezen nevezetes nap, buzgóan és vígann meg-innepeltetett. "

A' *Prussziai* Király, *Gnesnai* Ersekségre emelte *Krasicki* Urat, *Varmiai* (Ermelandi) Püspökségből. Hajdann, a' *Lengyel* Primásság is egybe vala kötve a' *Gnesnai* Ersekséggel, 's egyenlő rangban tartatott vólt ez a' Kárdinálissággal. A' *Prussziai* Birodalomban ötvent száztól fizetnek jövedelmeikből az Eggyháziak: de még e' szerént is lessz ötven ezer tallér tiszta jövedelme *Krasicki* Úrnak, a' *Gnesnai* Ersekségből.

Frantzia - Ország.

A' *Tuloni* és *Marzíliai* zenebonákat meg-tsenedesedtteknek írják a' *Párisi* Újságok.

Az Isteni-tiszteleteknek hafznos szabadságú folyamatjáról, a' Közjóra Közbatórságra és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók által fel-tételetett Végzés formát, helybe-hagyta a' Nemzeti-gyűlés Február. 21-dikén: de, a' mint jelentettük, némelly Tagoknak Tóldalékjaikkal. — A' Tóldalékok ezek: *Cambon* kívánta, hogy a' Végzés-forma' tíz Tzikkelyeinek eleibe té-

tessenek, a' Fr. Konstitúciónak azon fundamentomos Tzikkelyei, mellyek, fundamentomául szolgálnak ezen Végzés-formának is. Kívánta továbbá, hogy a' 2-dik Tzikkelyhez adattassék egygy olly értelmű Ragaszték: hogy ezen Tzikkely által nem akarja vissza venni a' Nemzeti gyűlés, azon Végzését, mellynek ereje szerént, az Isteni-tiszteletnek hajdani szolgálai, élelmekre meg kívántató esztendei fizetéseket tartoznak kapni holttok napjáig. — *Albitte*, illy módossíttatását kívánta a' nyóltzadik Tzikkelynek: A' Kommunitások, — és ezeknek Szakasszaik, közönséges vagy öszve vett névvel, (*en nom collectif*) — nem szerezhetnek 's a' t. — *Dumont* András kívánta, hogy Tóldalék tzikkelyül tétessék leg-utól: „Minden Törvény, mellynek rendelkezései, ellenkezni fognának ezen Törvénnyel: vissza-vétetik.“

Mercier és *Freron*, tudós Tagjai a' Nemzeti-gyűlésnek, fundamentomos hathatósággal emlékeztek Uj-ágjaikban, az Isteni-tiszteleteknek törvényes szabadságáról. — *Mercier*, így írt:

„A' Rojalismussal, Federalismussal, Moderan-ismussal való vádolásoknak hasonlaton és álnok vóltát meg mutattuk. Ma, midőn az Isteni tiszteleteknek szabad gyakorlása, az az, egygy ollyatén jus sürgetődik, melly, benne foglaltatik a' Konstitúciónban, 's ki-kiáltatott ezzel egygyütt: új-

ra hallatik az a' szokásba vett panasz: —
Emeli fel felé otsmán fejét a' Fanatismus.
 Jól tudjuk, hogy minden Isteni tiszteletet
 kívánnának némellyek el törteni, vagy is
 inkább, — a' mint suttogni kezdi felőlők
 a' Hir — egy, 3 színű Vallást akarnak
 fel állítani önnön hazánokra: de a' ki szí-
 ves barátja a' Szabadságnak, fontollya meg
 tsak jól egy kevésbé az Embereknek szük-
 ségeiket, 's meg-gyökerezett szokásaikat:
 ifzonyodással fog el-telni, azon környülál-
 lásoknak képzelésére, a' mellyek közzé
 buktatna minket az Isteni tiszteleteknek ké-
 mélletlen üldözése? — Az Ölö helyen tar-
 totta *Robespierre*, az Istenről való tanítá-
 sait: valamint szintén az Igazgatásról való-
 kat is. Az *Isten* nevet, ezt a' nagy tiszte-
 letű nevet, mellyet a' leg-eggyűgyűbb Em-
 ber is értett: de eggyfersmind a' leg főbb
 Orátor is helyesen vett szájára, 's penná-
 jára: egy akadémiái körül-írású névvel
 tserélte fel, nevezvén az *Istent*, *Fő-Va-
 lóságnak*. — Ekkor mondotta egy vala-
 ki: „*Most már nints többé Isten; hanem
 Fő Valóság.* Ez nem vólt Istenttagadó;
 hanem tsak azért szóllott így, mivel azt
 hitte, hogy valamiképpen *Páris'* Úttzaj-
 nak és Szakasszainak: úgy az Istenségnek
 is új név a lattatott. — Mi dolog vólna
 az? Szabadlá hagyni a' politika ostobás-
 kodást az első Klúbban: — 's meg nem
 akarni engedni, hogy azok, a' kik imádní

akarják együtt az Istenséget, 's szíveikbe nyomni azon Vallásnak parantsolatait, melly ezt mondja; *Ember ölö ne légy, se tulajdonképpen való tselekedetteddel; se meg egyvezésseddel!* — öllze-gyülhessenek egy helyre, a' hol táplállyák lelkeiket azzal a' régi, és felséges Erköltsi-tudománnyal, melly, *Való!* hogy egyátallyában különböz, a' *Rettegtetők*, a' *Néró követői*, és a' *Vérzopók* Moráljától: de a' melly, vajmi sok vétkeket vissza-tartóztatott volna; ha hallgatták volna annak tanításait a' mi újj Fő papjaink. — Nem kell gondolni, hogy fundamentostól fel-forgattatott a' mi Atyáinknak Vallása még az által: hogy a' Nép által tiszteletben tartatott tárgyak meg tapodtattak. Sőt inkább, még jobban lehet már most a' Keresztyén Vallás' szépségét látni, *Robespierrenek Maratnak* 's az ezekhez hasonlóknak tudománnya után. Mindnyájunknak vólt szükségünk reá valóban; hogy annyi Rettegtetések, és Öldöklések után, szóllyon nekünk valaki a' *Békesség* Istene nevében.

Freron, így írt: „Vissza-adattatott tehát nekünk az Isteni-tiszteleték' szabadsága, ez az édes szabadság, mellytől, olly sok ideig valánk meg-fosztatva, 's a' melly után, minden érzékeny Lelkek esdeklettek. Engedelmetek vagyon már most Istent szerető Szívek! hogy közönséges tzeremóniá-

val adhatjátok - meg Annak, a' tiszteletet; a' kihez fel-sobajtoztatok, midőn nem egyébbel; hanem tsupán gondolataitoknak tem-jénnyével áldozhatátok Nékie. Szembe-tünő hathatós példáját fogja adni a' Fr. Közön-séges - Társaság, minden Vallások' atyafi-ságának, és az Egymást-el-tűrésnek; melly, első tulajdonsága, az egyenes és igazán Istent - szerető Lelkeknek. Emelkedjete-kel romlásaitokból Óltárok! mellyeknél, minden Tartományokbéli, és minden Val-lású Emberekért könyörge *Fenelon*. Nints többé *Hámán*. — *Ester'* Társai, fogjatok yiszont hozzá minden tartózkodás nélküi könyörgéseitekhez, 's éneklésitekhez. Ar-ra kérjétek első buzgóságtokban az Istent, hogy óltalmazza meg a' Frantzia Közön-séges - Társaságot örökre, az ollyatén ször-nyűségektől, mint a' millyeneknek vala-ez, tárgyúl ki-tétetve; óltalmazza - meg a' vérengező és ragadozó Emberektől, a' *Col-lotoktól*, *Billaudoktól*, és *Barrerektől*. — Újjúlyatok Betsületes Érzékenységek! mellyek, igen sok ideig sínlődének a' bi-lintsekben. Nem félhet már többé az Atya, Vallásbéli tzeremóniák által meg - szentel-tetni Magzatinak születését, 's örömmel szemlélheti illy szent kezdetű szerentsés-nevelkedésseket ezeknek. Ugyan az em-lített Vallásnak tzeremóniáival ki - kísér-heti a' Fiú is, meg - holt Attyát, a' teme-

többe; meg-hidegedett tetemei eránt is annak, mutathatja tiszteletét, 's imádkozhat annak sírja felett. Ezen betses gyakorlásoktól lett erőszakos meg-fosztatás. Ó! mennyi fájdalmakat okozott! Hány Famíliák tartottak szerentsétlenség gyanánt eggy olly Magzatnak születését, mellyet ők, a' Templomban nem ajánlhattak bé Isten' áldásába. Hány jó házasságok gátoltattak meg, az Óltárnak nem léte által, a' mellynél lehetett volna le-tenni a' házassági hitet. Hány haldoklóknak sorsát nehezítette az, 's tette fájdalmassá szer felett, hogy a' Vallás' vígasztalásai 's biztatásai nélkül kellett ki-múlni nékik e' Világból! — — Fanatismusról beszélletek Ti, eztelen Filozófusok! de magatok vagytok a' Fanatikusok! Ti hordoztatok el az úttzákon, pompás tzeremóniával, a' Teátromi játzó Allzony-személyeket, 's mindenekkel terved akartatok hajtani ezen újj Istenségeknek. Ti, gyalázattal illettétek, 's ki-rablottátok dühösen, minden Vallásoknak Óltárjaikat! Ti, ki-vettétek sírjaikból a' Hóltakat, 's széllyel szórtátok Atyaitoknak hideg tetemeiket. Halálos büntetés alatt akartátok Ti, Isten' módra tiszteltetni a' ti ezeteket! Embereket áldoztatok Ti, a' Bálványoknak. — O! boldogtalanok! Ti a' Fanatismust hánytorgatjátok, 's még most is meg-vagynak fertéztetve vérrel kezeitek!

Erdély Ország.

Kolozvárról Febr. 26-dikán: — „Az Ország gyűlésén, közelebbről fordultak elé a' többek között, ezen tárgyak: — Febr. 12-dikén, a' Könyörgő-leveleket vizsgáló Deputátziónak munkája olvastatott-fel. — A' minapi Ülést félbe-szakasztott történet, Fő-Kormányozó Ő Exc. jának bölts intézetei által el-igazított. Némelly Deputátusok azt is kívánták: hogy ezen Történetnek emlékezete fel ne hagyattassék az Ország-gyűlés' Jegyző-könyvében. — A' Királyi-Bízatos B. *Barkó* Ő Exc. jának *Erdélyi* Hazafiságra való fel-vétettetéséről szóló Tzikkely, helybe-hagyattatott, és az illy alkalmatossággal szokásban lévő fizetést is el-engedte az Ország. A' Hitnek le-tételére, nem engedte Ő Exc. ját személlyesen meg-jelenni gyengélkedő egéssége: minek-okáért, egy Deputátziót küldöttek el a' Rendek, annak el-fogadására.

Febr. 14-dikén, fel-olvastatott *Szént-pálinak* egéllz protzesszusa: de ez úttal, semmi Végzés nem esett benne, minthogy még valami Nyomozás (Inveztigátzió) fog tétetni.

Febr. 16-dikánn, a' két-ezer-három-száz-húsz újj Katonák erántt, Ő Felségéhez intéztetett Válasz olvastaték-fel, mellyből úgy láttzik, hogy ezen újj Katonának, verbunkok nélkül való, mentől jobb és erőszakatlanabb ki-állítása, az Ország-

béli Al-Kormányzésekre bízattatott. — Ezentúl a' Systematika Deputáció' munkája vétetett vizsgálás alá.

Febr. 21-dikén, elvégezte a' Gyűlés, e' kettőt kérni a' Só eránt Ő Felségétől.

1.) Hogy a' régenten szokásban volt Nemes Só-darabok ezután is adattasának ki az Országtól meg-határozott áron. 2.) Hogy a' Szegénységre nézve, Ország' meg egyezése nélkül ne neveltessék a' Só' ára. — Meg-állítaték: hogy az adózás terhe továbbra se' legyen a' földhöz kötve.

Febr. 24-dikén: A' Királyi Tábla' Elöl-ülőségét, nagy érdemmel folytatott Gróf *Bethlen* Pál Ő Exc. jának, a' Rendekhez útasított bútsúzó levele, közönségesen felolvastaték, melly érzékenyítő Írásra elvégeztetett: hogy Ő Exc. ja' hollzas bír szolgálatjainak, avagy tsak Háza népére nézve, illendő meg jutalmaztatását kell kérni a' Felségtől: nevezetesen — hogy nagyobbik Fiát ezen Főbb érdemü Méltóságnak, Generális Gróf *Bethlen* Pál Urat, Regementes Generálissá nevezni; Vejét pedig, M. *Katona* Zsigmond Urat, szép tökéletességeihez mért Hivatalba méltóztassék bé-állítani Fels. Urunk. — Meg-határozaték továbbá, hogy a' Lotterianak, mint igen veszedelmes Játéknak el-törlésére, kérjék a' Rendek Ő Felségét.

Magyar Ország.

Pest Vármegyéből Mártz. 7-dikén: — „Tudni való, hogy a' Rajna-mellyékiek között sokan jutottak nyomorúságos vándorlásra, e' mostani had' alkalmatosságával. Könyörülvén ezen ügyefogyottakon Fels. Urunk, ajánlotta bé-fogadtatásokat, valamint más Vármegyékben; úgy itt is a' Földes Uraságoknak; 's meg-tudakoztatta Szolgabírák által; hány újj Lakosokat fogadhatna bé ki-ki közöttök, a' maga jószágába.“

„Számosan vállalkoznak itt a' legénység között, a' kik önként ajánlják magukat katonáskodásra.“

Béts. — Négy Batalion — mintegy öt ezer főből álló — gyalog Katonaság, melly itt vólt őrizeten, parantsolatot vett, hogy Mártz. 17-dikén a' *Triesti*, és *Fiumei* Tenger-mellyékek felé indullyon.

Felséges Urunk' Leánykája meghalálozott.

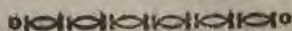
Rómából Febr. 21-dikén: — „*Olasz* szokás az, hogy Fársángban maskarásan (állortzásan) járkálnak az úttzakon 's pia-zokon az emberek. Itt a' Fársáng' farkán, némelly szédelgős fejű személlyek is elegyítették magokat a' Maskarák közé. El-fogatásokra Katonaság rendeltetett-ki: de ez, kevés idő múlva, vissza-vonta magát,

's parantsolatot vett, hogy ki se' mozdúl-
lyon többé hajlékjából: de eggyfzersmind
meg hirdettetett, hogy ha valakik a' Nép
közzül, leg-kissebb erőszakot vagy illet-
lenséget követnek is el a' Katonaság ellen:
Felség bántás' vetkébe (*delitto di Lesa Ma-
està*) ejtik magokat. — Már némellyek el
fogattattak a' háborgók közzül: mások pe-
dig közzülök, meg szöktek az el-fogattatás
elői. "

* * * * *

A' *Bétsi* Érsek *Cardinalis* ő Eminen-
tziája rendeléséből, ezen Városnak minden
Plebániáiban, és minden Nemzeti Tem-
plomokban, a' most folyó Nagy Böjtnek
utolsó hetében *Lelki Elmélkedések* fognak
tartatni, a' Keresztyén Híveknek a' jövő Ju-
bileumra való el-kefzítésekre: mellyre néz-
ve a' Nemes Magyar Nemzet is, a' maga,
ügymint Szent János Templomában, el
kezdi ezen ajtatossgót Virág Vasárnapján
— Mártziusnak 29 dikén délután négy
órákor, 's folytatja azt hétfőn és kedden,
melly napokon dél előtt tíz órákor a'
Szent Mise fog tartatni, dél után pedig
négy órákor a' Minden Szentek Litániája.
Ezen I teni szolgálat alatt a' Szentség mind
dél előtt, mind pedig délután is ki-lészen
téve, 's azzal Ádás is fog adattatni. Sze-
redan délelőtt *Te Deummal* fog az ajtatos-
ság béfjezteni, Költ *Bétsben* Mártzius-
nak 17-dik napján 1795.

Magyar Hírmondó.

23.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
20 dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környütlállások.

Moguntzia' alól Mártz. 10-dik napján: — „Tsak nem egéssz télen által iparkodtak a' Frantziák magokévé tenni *Moguntziát* (Máintzot). de mindenkor haszontalanúl. Került már nékik ezen bajos szándék közel tizenkét ezer emberjekbe. Nagyobb részét ezen veszteségnek okozta a' rosszúl-élés; és a' szörnyü hideg, melly, egéssz tsoport külső Strázsákat is le-ölt közülök éjtszakának idejénn. — A' hozánk még most is szökdöső Fr. Katonák beszéllik: melly igen drága és kevés legyen, el-hagyott Felekezetjeknél az eleség. A' lovaknak sints ott enni-valójok. Eggy idótől fogva, azt a' бүдös szalmát kénteleníttetnek ezek rágni, a' mellyen, egynehány hetekig feküdtek a' beteg Katonák, az Ispotályokban. Frantzia Katonának jó húsú lovát nem lehet itt látni. Nagyon is óhajtja az ellenség, ezen a' részen a' Békességet. — Részünkről is megkell vallani, hogy ezen a' szörnyü télen által, nagy mértékben vala gyakorlása a' Ka-

tonaság' békességes-tűrésének. Sokat kellett ki-állani főképpen a' Hufzároknak, és más Lovasoknak, kik a' szélső frázsa-tanyákon vígyáztak: de tsak ugyan sokkal jobb vólt ezeknek az állapotjuk, mint a' Fr. Strázsáknak: mert nem láttak szükséget tüzelni-való fából. Ha néha meg-fogyott a' vágott fajok: kaptak ugyan tsak mindenkor szöllő karót elegendőt: mellyből jó tüzet raktak, 's melegedhettek nálla. Azt nem mondhatnám, hogy az eleségnek, mi is mindenkor bőviben lettünk vólna: kivált lovainknak néha néha, öt nap se' adhattunk egyebet szalmánál: de a' melly friss vólt leg-alább, 's nem okozott nyavalyát. Már nem félünk a' szükségtől; mert itt a' tavasz; 's ha a' télen által megtarthattuk *Moguntziút*: még inkább meg-fogjuk már tartani ezentúl. Leg-alább is vagyon Lenn őrizetül a' Várbann, tizenhat ezer Emberünk. Jó részét teszik ennek Hufzárok és más Lovasok.

Drente, egy Vidéknek a' neve, melly, *Frigyes Belgyiom*hoz tartozik, és Napkelet felé, *Vejzfáliával* határos. *Frigyes-Belgyiom*nak minden nagy Várai között, leg regulárisabbnak tartatott *Koevorden*, a' melly, egyetlen egy Erösség vala *Drentenben*. Az Őrizetje *Koevordennek* egy *Hollandus* és egy *Anglus* Regimentből állott. Ezek, mind eleségből, mind muníctzióból meg-fogyatkozván, kéntele-

nek vóltak által engedni a' Várat, Febr. 13-dikán a' Frantziáknak.

A' *Londoni* Levelek, mellyek, 13-dik Januáriustól fogva 24-dik Februáriusig költenek, egyszerre érkeztek Mártz. első napján a' *Cuxhaveni* Ki-kötő-helybe, melly, az *Elbe* (Albi) vízének tengerbe való szakadásánál fekszik, 's *Hamburg* Városához tartozik. — Foglalatját az említett Leveleknek hosszasan közli a' *Hamburgi*; 's ez után a' *Bétsi* Udvari Újság is. — Mi is ide iktatjuk annak nevezetesebb részét:

„A' *Plymouthi* Ki-kötő-helyben, következő tulajdonságú és számú *Hollandus* hajók vagynak le-tartóztatva: két 64 ágyús; egy 34 ágyús; és két kisebb hadiak; 9 gazdag terhű *Ostindiaiak*; hatvanan pedig gabonával rakottak, mellyek részzerént *Napnyugoti Indiába*, részzerént más részekre szándékoznak. — A' *Harwichi* Ki-kötő helybe szorúlt *Hollandus* hajók ki-akarták onnan lopni magokat Jan. 26 dikán: de *Dedalus* nevű *Anglus* Fregát vissza tartóztatta őket, 's le szedte azonnal vitorláikat. — *Skótzsiának* *Leithi* Ki-kötő-helyénél egy 34 ágyús *Hollandiai* Fregát foglaltatott el az *Orániai* Herzeg' halznára. — A' *Themse* (*Tamesis*) vizén fekvő *Hollandiai* jószágok, tizenkét millió font sterlingre betsültetnek. — Parantsolatjok vagyon az *Angl.* hadi hajóknak, hogy valamennyi *Holland.* hajó-

kat találnak, mind az *Angliai* Ki kötő helyekbe térítsék azokat. — Eggynehány középszerű *Angl.* hadi hajók küldettek el az *Északi-tenger*, és a' *Texeli* (*Hollandus*) Ki kötő-hely felé, olly tzéllal; hogy felvegyék 's *Angliába* szállítsák, a' *Frigyes-Belgyiomból* szökőket. — A' *Zeelandi* partokhoz is indultak vala eggynehány aprószerű hadi hajók, hogy vissza-szállítanak onnan az *Angl.* Katonaságot: de meggátolta őket a' nagy jég, szándékjokban: minnekokáért *Frantzia* kézre jutott a' 78-dik *Angl.* Regement, néhány *Angl.* hajókkal egyetemben. — *Napkeleti-Indiába*, olly Űtasítást vitt — a' mint hallatik, — a' *Posta-hajó*: hogy az ott lévő *Angl.* fegyveres erő, foglallyon el minden Szigeteket, mellyek eddig *Frigyes-Belgyiomhoz* tartoztanak: ama' nevezetes *Afrikai* Kolóniája felé pedig *Frigyes-Belgyiomnak*, a' melly, *Jó reménység fokának* (deákúl: *Caput bonae Spei*; frantziáúl: *Cap de bonne Esperance*; németül: *Vorgebirge der guten Hoffnung*) neveztetik: eggy *Hajós-sereget* indított az *Angl.* Admirálitás.

„*Spanyol-Ország*on és *Portugallián* kívül, *Európának* minden egyéb részei és *Angliá* között, lessz ezentúl a' *Posta út*, a' *Yarmouthi Anglus* Ki kötő-helyből, a' *Német-Birodalomnak Cuxhaveni* Ki kötő-helyébe. Minden héten kétszer fog indulni, *Yarmuthból Cuxhavenbe*, eggy *Posta-hajó*,

egygy Hadi Salupp' óltalma alatt. *Cuxhavenbe* utazott, az *Angliai* Korona örökösének még el nem háltt Felesége is, a' ki- nek onnan való el szállítására, egygy Hajós- sereg rendeltelett. “

„ Az *Angl.* Király második Fia *York* Hertzeg, Feldmarsallá, és a' *Nagy-Britan- niai* minden Seregeknek Fő-Kormányozó- jává neveztetett. — *Douglas* Generállieu- tenánt meg-halálozott. — *Lord Cornwallis*, Haditármesterségre emeltetett. “

„ *Grey* és *Jervis* Generálisok vissza- érkeztek *Napnyugoti-Indiából*, a' hol Kormányozói vóltak a' Földi és Tengeri Katonaságnak, *Londonba*. 's kívánják a' Parlamentomtól, hogy vegyen számot től- lők: mint jártak légyen el Komendánsai hivatallyokbann. “

„ Némelly Városai *Angliának*, miné- műek: *Carlisle, Norwich, Salisbury, Sout- hampton* 's a' t. Békességet kérő Írásokat küldöttek *Londonba*: más Városok ellen- ben folytattatni kívánnyák a' hadat. — A' *Londoni* Polgárságnak is egygy nagy része, Gyűlést tartott a' Tanáts-háznál, 's arról tanátskozott, hogy Békesség-efzközlésre kell serkenteni az Ország-gyűlést. Ellen- zették ezen Fel-tételt: *Newnham, Le Me- sürice*, és más Senátorok: de nagyobb ré- sze a' Gyűlésnek, helybe-hagyta a' Fel-té- telt, 's *Adamson* Senátor által küldötte el Kérő-írassát az Ország-gyűlésbe. Az ellen-

kező Felekezet is azonban, öfzfe-gyűjtött maga részére 1659 Polgárokat, a' kik olly értelmű Kérésnek és Ajánlásnak írták alája magokat: hogy Király Ő Felsége félbe ne szakassa a' hadakozást; kéfzék lesznek űk, minden töllők ki-telhető segítséggel lenni ennek folytatására: úgymint a' melly, egyedül-való eszköz a' végre, hogy tartós Békességre lehessen szert tenni. Mind a' két Instántziát el-fogadta az Ország gyűlés. Az utóbb említett Instántziához, hasonló foglalátút nyújtott-bé a' *Londoni Fő-Polgármester* is többed magával, a' Királynak, kiknek, illy feleletet adott a' Felség: „Személlyem, Házamnépe, és az Ország' törvényes Konstitúziója eránt viseltető indulatjoknak ki-nyilatkoztatását, igen nagy örömmel veszem. Fő-meg nyugtatásomra szolgál az nékem, hogy hív *Városom London*, elő-segállését igéri az én törekedéseimnek, mellyeket, e' folyó igazságos és szükséges hadban intézek, az én Népemnek javára 's bátorságára.“

Az Ország-gyűlésről.

„21-dik Januáriusi Ülésében a' Második Táblának vagy Alsó-Háznak, kétszáz-huszonkét-ezer-hatszáz-ötvenhat főből álló Katonaságot mondott szükségesnek lenni *Wyndham Úr*, a' következő hadakozásra, melly számnak tellyesítésére, hetvennégy-ezer újj Földi-Katona kíván-

tatik. — Az utólszori hadakozásbéli ma-
 gok viseletékért a' Ministereknek, igen pa-
 naszolkodott reájok az Ellenkező-Fél. —
Fox Úr főképpen, sokat szólott a' Földi-
 Katonaságnak rossz karban létéről. — *Pitt*
 Minister azt felelte, hogy ha a' Parlamen-
 tomot és az Országot, meg győzheti *Fox*
 Úr, a' Ministereknek tehetetlenségekről:
 tehát úgy ne tsinályon egyebet, hanem
 adjon bé Instántziát a' Királynak, a' Mini-
 sterek' le-tétele eránt, mellyet meg-is nyer-
 hetne olly esetben: de ne higgye ám azért,
 hogy ő (t. i. *Fox* Úr) 's az ő Baráti vá-
 lasztatnának akkor is Ministerekké egyéb-
 képpen; hanemha meg-mutatódnék, hogy
 olly állapotban vagyon *Nagy Britannia*,
 a' mellyben, egésszen az ellenség' kegyel-
 métől és könyörületességétől függ — „Tu-
 dom én — így folytatá beszédjét *Pitt* Úr
 — hogy minden szerentsétlenségek után se-
 tsüggedett még el a' Nép, 's érzi a' maga
 erejét, mellyel ellene állhat, *Európa'* kö-
 zönséges Ellenségének. Bár mint igyeke-
 zik is alatonítani *Fox* Úr, *Angliának* ha-
 di-foglalatoskodásait, ezeknek históriája
 mindazáltal, igen nagy betsületjekre szol-
 gál az *Anglus* Seregeknek. *Hollandiát*,
 a' maga gyávasága, 's a' Frantziákhoz va-
 ló vonszódássok a' Pátriotáknak, tette ál-
 dozattá A' felette kemény tél is nagyon
 segítette az ellenséget, *Hollandiának* el-

foglalásában. De se' egyikéről, se' másikáról ezeknek, nem tehetnek a' Ministerek. — Végtére, helybe-hagyatott a' *Wyndham Úr* Feltétele. "

Jan. 26-dikán, Békesség kötést sürgett a' 2-dik Táblánál *Grey Úr*, következő okokból: *Angliának* 50-ezer Hajós legényekbe, 's ötven millió font sterlingbe került már két esztendei hadakozása: még is, ha előre néz, tsak a' további veszteséget látja. Kontrarevolutziót nem reménylhetni többé a' Frantzia Nép között, melly már most, egy fundamentomra épít; nagy elő meneteleket tett; és mérsékli magát. *Grey Úr* Feltételéhez tsak ezt ragasztotta *Pitt Úr*: „A' Parlamentom, örömet fogja a' Királyt akármelly Igazgatás-formabéli Hatalommal való Békesség kötésre segíteni, tsak hogy olyan legyen az Igazgatásforma, a' mellynek állandóságához bízni lehessen.“ — Monda továbbá *Pitt Úr*: „Soha, se' a' Király, se' az Ország-gyűlés, ez, vagy amaz Igazgatás formát, nem mérteki a' Frantzia Nemzetnek. Szükség ugyan kívánni, hogy bártsak egy lenne a' Fr. Igazgató: de az, soha se' mondódott: hogy éppen nem akarna *Nagy-Britannia*, Békesség alkuba erezkedni, Közönséges-Társasággal.“ Helybe-hagyatott *Pitt Úr* Tóldalékja, a' voksoknak igen nagy többsége által.

Jan. 27-dikén, az Első-Táblánál is sürgetődött a' Bekesség kötés, Hertzeg *Bedford* által, a' ki, igyekezett meg-mutatni ez alkalmatossággal: hogy a' Frantzia Igazgatással, lehet már most traktálni. — Státus-Titoknok Lord *Grenville*, ellene mondott a' Hertzegnek, 's le-rontotta ennek Fel-tételét, következő Tóldalék által: „A' mostani környülállásokhoz képest, szükség segíteni a' Királyt, a' Frantziák ellen való igazságos hadnak folytatásában, hogy ennél fogva, állandó Békességre lehessen lépni azokkal, ha egyszer meg-állított — már akármilyen — Igazgatások lejénd is nékiek. — Ezen Tóldalékok csak 15 voksok ellenzették: helybe-hagyták pedig nyóltzvannyóltzan.“

„Hogy a' Tengeri Katonáságot hirtelen lehessen szaporítani; fogamatos eszközül mondotta lenni e' végre *Pitt* Minister Febr. 2-dikán, a' Második Tábla előtt: ha a' Kereskedők, kiknek egyg ezttendőben vagynak száz ezer Legényeik a' hajó-jaikon: minden hét Legény közzül egyet, hadi hajóra adándanak által. Szabadság-jokban fog állani mindazáltal, ha tettik nékiek, két Földi Katonát adni, egyg Tengeri helyett. Ily módon reményli *Pitt* Úr, hogy kevés idő alatt, 18 — húsz ezer emberrel lehet nevelni a' Tengeri Katonáság' számát. E' felett minden Templomhoz tartozó Gyülekezet is adhat egyg Em-

bert. — *Pitt* Úrnak ezen Fel tételét *Fox* Úr is ditsérte, és a' Gyűlés, helybe hagyta: mellynek ereje szerént, ki nem indulhatnak a' Kereskedő hajók mind addig a' Ki-kötő helyekből: míg le nem szedődik belőlök a' hadi hajókra, húsz-ezerig való Legénység. Ki nyerték azonban a' Hajósgazdák, hogy kapnak a' Közönséges Kintstárból, minden Legényért húsz font sterlinget. — A' Hadi hajók' száma is különös szorgalmatossággal szaporíttatik. Nagy reménység vólt erántta, hogy már Márziusban tengerre lehet szállítani azokat az öt első-nagyságú néhai frantzia hadi hajókat is, mellyeket a' *Tuloni* Ki-kötő helyből hoztak el az *Anglusok*, 's mellyek közül eggy: 110; kettő: 80; kettő pedig 74 ágyús. Olly alkura lépett a' Ministériom, tizennégy Magános-hajó-tsínálókkal is, hogy ezek: tíz 74 ágyús; 16 közép-szerű; és nyóltz kisebb hadi hajókat készítsenek mentől elébb. Az ezekre megkívántató fát, bé-szerezhetik magoknak a' Királyi-erdőkből. Egyéb készületek is tétetnek *Nagy Britanniának* minden részeiben, úgy annyira; hogy sokaknak bizonyítása szerént, 120 első-nagyságú hadi hajója lessz a' tengeren, rövid időn, a' *Londoni* Udvarnak. — *Howe* Admirális Hajósserege, áll most: 34 első-nagyságú és tíz közép-szerű hajókból. *Hothám* Admirálisé, a' Közép-tengeren, 13; a' *Napnyugo-*

ti-Indiabéli Hajós sereg nyóltz; a' *Hallifaxi* pedig három első-nagyságúakból — és az első nagyságúak' számához alkalmaztatott számú közép szerűekből; 's kisebbekből. "

„Hufzonnyóltz millió-fház-hufzonnyóltz ezer font fterlingre (mintegy háromház millió rhénes forintra) számlálta-fel *Pitt* Minister, a' költségeket, mellyekre szüksege vagyon a' Kintstárnak, ebben az esztendőben. Ezen summa' bé-hajtásának eszközeit, Febr. 23 dik napján terjesztette eleibe a' Második Táblának. Tsak egy milló 637 ezer font fterlingre nem jutott egyéb fundus újj adónál. Kívánta e' végre *Pitt* Minister; hogy némelly taksák — mellyek már eddig is fizetődtek, p. o. a' bortól; pálinkától; rozsolistól; theetől; nádméztől; kávétól; tzitromtól; kö széntől; deszkától 's a' t. — nagyobbíttassanak. Ezen kívül még egy különös újj adót is gondolt-ki, melly abból áll: hogy fizessen minden, a' ki püdereztetni akarja a' haját, tíz forintot. „Fognak találatni leg alább is — monda *Pitt* Úr — húsz ezer Emberek, a' kik örömet fizetnek esztendőnként a' Státusnak tíz forintot a' hajpor szabadságért: 's ebből, mindjárt 210 ezer font fterling jövedelme telik a' Státusnak. — *Pitt* Úrnak minden Fel-tételeire reá állott a' Gyűlés.“

Frantzia - Ország.

Az úgy nevezett *Napnyugoti* Frantzia Sereg' Vezérje, következendő értelmű Jelenlést és Rendelést adott - ki, *Rennesi* főquártélyából Febr. 19 - dikén:

„ *Hoche* Lázár Fő - Vezér, különös örömmel adja tudtára a' Seregnek, hogy az okos igazgatás, vissza - szerzi a' Hazának, minden Fiait, és hogy jelen vagyon az idő, mellyben, az egész Frantziáság, egy Famíliává válik. *Charette*, és az ő Seregének nevezetesebb Al - Vezéri, a' *Vándébéli*' nevekben; *Caumartin* pedig, a' *Chouan* nevezet alatt esmeretes Felekezeti' nevében, olly Kötésnek írták magokat alá - ja, mellyben igéri a' Frantzia Nép' Képviseelőinek, hogy ők ezentúl az egy és meg - oszthatatlan Közönséges - Társaság - nak törvényei alatt kívánnak élni, 's által adják fegyvereiket; munitziójokat; és eleségbéli készületeiket. De a' midőn, vissza - térnek a' Polgárok, Hazájok' kebelébe; vagynak olly Haramiák, a' kik élet mód - jává választották az ölést és fosztást: halatlan gonofságokat visznek véghez, 's új - jaknak el - követésére szándékoznak. Tartoznak most minden jó Polgárok eggyesíteni erejeket, a' magok közönséges ellenségeiknek ki - írtására. — E' végre, közölni fog ezen Írás, minden Magistrátusokkal, és 3 eggymás után következő napokon, fel fog olvastatni. A' Katonai

Vezérek, kötelesek lesznek ezentúl is vilz-
 fza nyomni a' Meg-támadókat; védelmez-
 ni a' Személyeket és Vagyonokat; tekin-
 tetben tartatni, a' Vallásbéli gondolkodást;
 jó lábra állítani a' Kommunikáziók' bá-
 torságát; és az el-tsábított, de a' rossz
 útról vissza-térő Embereket édesdeden fo-
 gadni, 's úgy bánni velük, mint Attyok-
 fiaival. A' Stab' Feje tartozik el-küldeni,
 rendkívül való Kurírok által ezen Írást, az
 Osztályokat kormányozó Generálisokhoz. "

Párisból Febr. 27-dikén: — „Eggy
 Törvény tétetett ma itt közönségessé, melly-
 nek ereje szerént, valakik *Robespierre'* ha-
 lála előtt közönséges tisztségeket viselte-
 nek, 's le-tétettek azokból, tartoznak in-
 nen el takarodni. — Tegnapelőtt végezte
 a' Nzeti-gyűlés, hogy minden háromszáz-
 ezer Lakosok között, eggy *Centrális* Osko-
 la állíttassék fel. Eggy ilyen Oskolában
 50 Tanító lesz.

Magyar Ország.

Pest Vármegyéből Mártz. 7-dikén:
 — „*Pesten* meg-adtak az idén eggy to-
 jáser 8; tíz; sőt ollykor húsz krajtzárt is.
 A' roznak pesti köble (melly, másfél po-
 zsonyi köblöt téfzen) 3 forinton, 's 24
 krajtzáron kél. Hg *Grassalkovits* Uradal-
 mában, mellyet *Gludovatz* Úr árendál, ne-
 vezetesen *Csömör* helységben, 24 forint a'
 rozs szalmának öle; a' tavaszi szalmáé pe-
 dig, öt ölnyi szélességű, és négy ölnél ma-
 gassabb kazalból, negyven forint. — Sok

Lakosok ezen a' részzen, három hétig se' láttak kenyeret. A' kiknek lett volna valami kevés búzajok: minthogy meg nem örölhették azt, a' vízi malmok' nem léte miatt: meg-főzték, 's úgy táplálták velle magokat. — A' Januáriusi kemény szelek, és sok havazások, szinte minden utakat járhatatlanokká tevének. — A' kik *Pestre* akartak menni: kénytelenűtettek vissza-térni. A' *Kerepesi Postalegény* *Pestről* visszafutott Jan. 25-dikén: de útjában megfagyott. Ugyan ez történt abban az idő tájban a' *Váti* és *Félegyházi* Postalegényekkel. — A' *Debretzeni Vásárról* visszautazott *Pesti* Kalmár-szolgák közzül is, öten találtattak megfagyva nem messze *Pesttől*. “

Nagy-Bányáról (Szatthmár Vármegyéből) Mártz. 3-dikán: „Itt egy véka búza, melly, felét teszi, a' *Posonyi* vékának, hat márváson kél; egy véka rozs ötön; egy véka árpa három. A' tengeri (kukoritza) egy árrú a' rozsossal. Egy szekér széna, mellyet négy ló el-vihet, 's a' mellyen mintegy tíz vagy tizenkét-mázsza széna vagyon, eleinten 15; az után húsz; nem regen pedig harmintz forinton is el ment itten. “

A' *Bánátból*, háláadó szívvel írják: minémű Atyai könyörületességgel segíti ott Ő Felsőége, a' Kamerális Jóságokbéli Lakosokat; kiket utolsó inségre juttatott az idő mo-

stohasága. — Hasonló indulattal írnak *Békés* Vármegyéből is, Özvegy Gróf *Károlyiné* Ő Exc. járól, a' kivel, Alattvalóihoz viseltető édes Anyai jó-szívűsége, sok ezerekre telő summát áldoztatott-fel, 's tartatta meg eggynehány ezer ügyefogyottaknak életeket, a' kik különben éhei-halásra jutottak volna.

B é t s.

Eggy Katonai Kommisszió, — mellynek Elölülője, Lovassággenerálissa Gróf *Nosztitz*: egyéb Tagjai pedig, két Feldmarschallieutenántok, két Generálmájorok, két Kapitányok, és a' Német Gárda' Auditorja valának, — minekutánna jó ideig vizsgálta volna *Kaméler* és *Mikovinyi* Ts. K. Generálisoknak, *Valenciennes* és *Condé* Frantzia Várak' néhai Kommendánsaiknak ügyöket: bünteleneknek ítélte végre ezeket mind kettőjököt. A' szabadító szententzia, közönséges tzeremóniával, nagy számú gyülekezet között olvastatott el a' Katonai Fő Cancellaria' palotájában; melly tzeremónia' alkalmatosságával, következő rendes történet adta elő magát. — Eggy jelles Iffjú Asszonyságot, *Kaméler* Generális' Feleségének vélvén a' környülállásokból, némelly Tiszt Urak, gratuláltak neki. Az Asszonyság, önnön neve — *Joséfa* — napjának elől fordulását gondolta, ezen gratulátziók' tzellyának lenni: 's ugyan ezért, el is fogadta azokat; hanem álmél-

ködött rajta, hogy annyi esméretlen Urak örvendenek néki; míg végre ki-nyilatkozott az ártatlan hiba, nem kevés mulattságára mind a' két Félnek.

Erdélyi Promótzciók.

Gróf *Bethlen* Pál Ő Excellentiája' helyébe, Királyi Tabla' Elölülőjévé lett Udvari-Tanátsos és az Erdélyi Cancelláriánál Referendárius Mélt. *Zeik* Dániel Úr. — Néhai Gróf *Bethlen* Sándor' helyébe, Fő-Provinciális-Kommisszárius-sá neveztetett: Belső-Tanátsos és az Erdélyi Cancelláriánál Referendárius B. *Rosenfeld* Andras Ő Exc. ja. — Exaktorátusság' Elölülőjévé tétellett, Fő-Kormányfzéki Tanátsos Gróf *Teleki* Lajos Ő Nga. — Néhai *Soterius* Mihály János' helyébe, Gubernialis Consiliáriusságra emeltetett Titoknokságból M. *Klein de Straussenburg* Theofitus Dániel Úr. — Néhai Gróf *Kálnoki* Lajost, fel váltotta a' Gubernialis Consiliáriusságban, *Thorda* Varmegyének Fő-Ispánnya, *Magyar-Gyerő-Monostori* B. *Kemény* Sámuel Ő Nga. — — Az *Erdélyi* Cancelláriához, Baró *Rosenfeld*' helyébe, Referendáriussá rendeltetett Gubernialis Consiliarius Gróf *Gabnthai Eszterházy* Nepomucenus János Ő Exc. ja. — *Straussenburg* Úr' helyébe, Gubernialis Titoknokká lett *Tartler* Janos Úr, a' ki Titoknokságot viselt vala eggy időben, a' Királyi Táblánál.

TÓLDALÉK

A' Magyar Hírmondónak, Mártziusn 20-dik
napján, 1795-ben költt árkusához.

*Tekéntetes Consiliarius, és Soprony Vármegyei
Vitzispány Úrnak Nagy Sándornak, a' Nyá-
jas Múzsának Szerzője, Boldogságot!*

Hogy ha van, a' mint van, *Limbus* e' világon,
Senki ne keressé aztat más határon,
Jöjjön Rába-Közbe! itten kelljen, járjon,
Feneketlen *Limbus* találhat e' tájon!

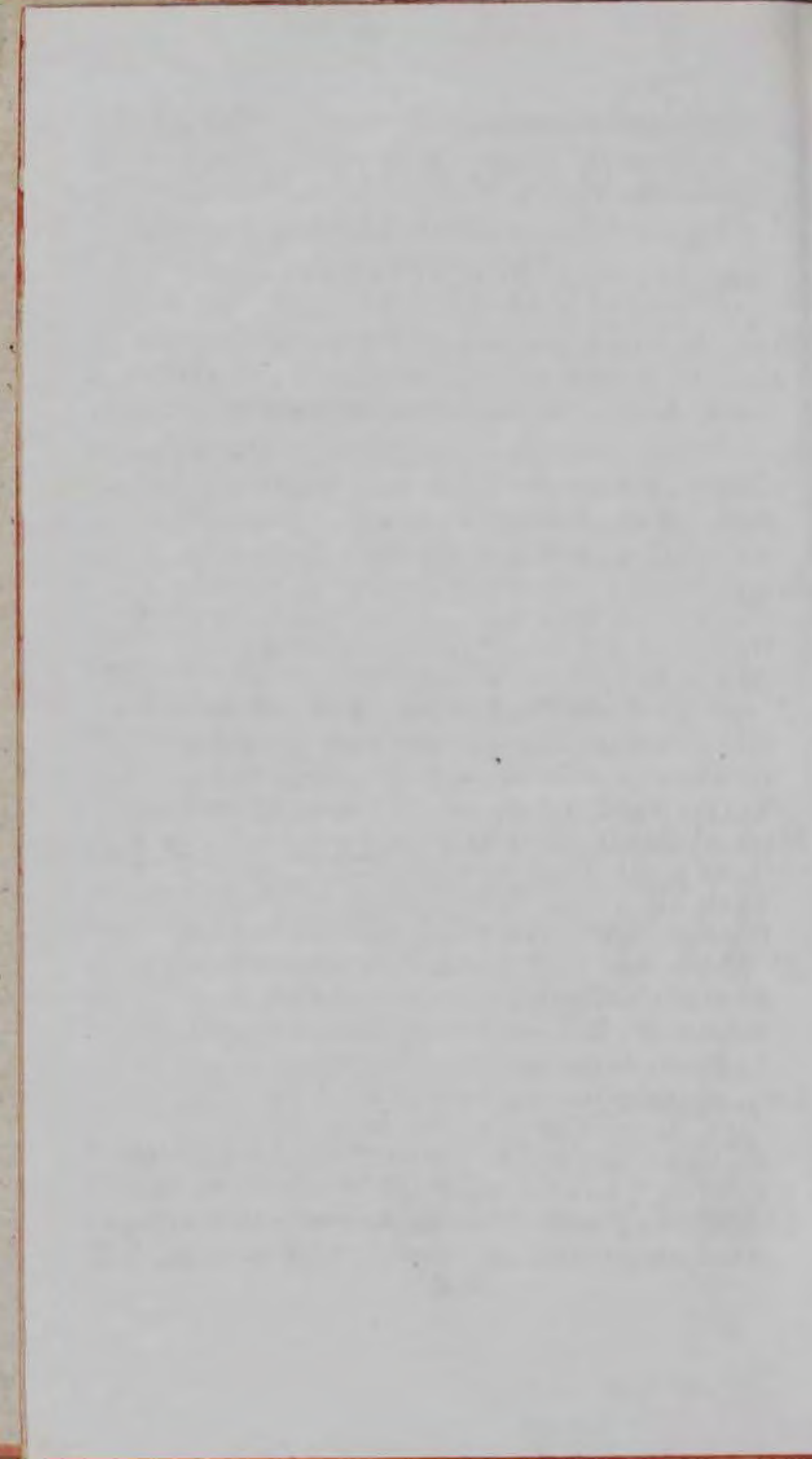
Szigetek közt, nintsen e' Szigetnek mássa,
Ha sárnak dízi van, ez egy hibartz-kása,
Uton, és útfélen, egy az áradása,
Eső után, tenger a' szaporodása.

A' gyö p, gondolhatnók, hogy tán Istenesebb,
Mivel külső színre nézve egyenesesebb,
De itt a' keréknek útja mélységesebb,
Terhet vinni rajta, még vezedelmesebb.

Mert a' szekér itten száll alá poklokra,
'S ha előbb szert nem téz ökör vontatókra,
'Tsak azt vehed' észre, hogy lovak hasokra
Dülnek, hasztalan vágz azután farokra.

A' *Limbusban* lévő Szent Patriárkáknak,
A' kik a' Messiás előtt meg haltanak,
Kristus Úr küldetett meg-izabadítónak,
*Limbus*t, 's pokolt rontó ditső meg Váltónak.

De, ki szabadít meg minket e' *Limbus*tól?
Ki a' feneketlen, 's ragadozó sártól?
Ne féllj O Rába-Köz! mert Nagy Sándorodtól
Várhatz szabadulást, Nagy Vitzispányodtól.
Lám *Garta*, nem *Limbus*, hanem pokol vala,
Ahol utazóknak bár melly erőss lova,

MTA
1826 K

A' sáros agyagba, tsak nem bele fúla,
 Tzigány-fúvó' mődra járván két oldala,
 De Nagy Sándorunknak szorgalmatossága
 Leve e' pokolnak meg ditséert váltsága;
 Kit el-nem ijelztett se dolog' agsága,
 Se köveknek távól lévő szomszédsága.
 Sopronyból köveket hordatott Gartára —
 Egy egy mérő követ, szekerek farkára
 Rakatván, kik vissza térvén ezen tájra,
 Le rakták, utazók' igen nagy hasznára.
 Gartától, Babotig, innen Bogyoszlóig,
 Bogyoszlótól pedig már Szili Sárkányig,
 Mindenütt türhető út készült Egyedig,
 Sőt még Egyedtől is egésszen Arpásig.
 De bezzeg Sárkánytól, a' Szanyi Limbusig,
 'S innen Pápa felé, Martzaltó határig,
 A' sárral jól lakik ember és ló torkig,
 Az első kerekek merülnek tengelyig.
 Tudgyák e' Limbusban lakó Pátriárkák,
 Hogy egyszerre útját meg nem tsinálhatták
 A' Szanyiak még is óhajtyák és várják,
 Nagy Vitzispányokkal magokat biztattyák.
 Bízna a' Köz-jóhoz való szerelmében,
 Efzes, szorgalmatos el-intézésében,
 Azért is magokat Uri Keqyelmében
 Ajánlva ajánlyak szép szivességében.
 Szany is Ország útja, Pápa, 's Veszprim felé,
 'S ha el készült immár, a' melly vízzen Győrré
 Mért e' Fiok utat el nem készíthetné?
 Köz haszon fejébe, el nem rendelhetné?
 Én Múzsám nem régen olly szerentsés vala,
 Midőn Kis-Martonyi Várban meg-szóllamla,
 Hogy a' mit ő ottan jövendölve monda,
 Az leve Megyénknek fő, és első gondja.
 Bé tele egy része jövendölésemnek,
 Hertzeg Fő Ispányhoz szólló Verseimnek,
 Mert bé iktatása után Hertzegünknek,
 Tsatornát a' hanyra tsak hamar vetének.

Jövendöléssemnek e' vólt első tagja,
 A' második pedig, Megyénk' azon útja,
 A' melly Szanyon által Martzaltó határra
 Terjedne; ez vala Múzsám' kívánsága.
 Ezt ha tellyesini most Nagy Vitzispányunk,
 Bezzeg virágozni fog Sopronyi piacunk,
 Mert *Veszprim* tájáról több szekeret látunk,
 'S mi is e' *Limbusból* könnyebben ki járunk.
 Mi? hogy Rába Közből, borért erre járnak,
 A' boros hordókkal vissza is fordúlnak,
 De a' sár és víz közt, mint Buárok úznak,
 Egy órányi földre lármái hallatnak!
 Ó Szanyi Limbusnak Lakosi jöjjetek,
 Ólvezve kótsoltt kézzel úgy könyörögjeteK,
 Hogy a' mit most vélem kértek, meg nyer-
 jétek,
 'S tovább e' Limbusban torkig ne ülljeteK.
 JerteK! ajánlyatok erőss segítséget,
 Kő, 's kövéts hordásban lovat, és szekeret,
 Kézi munkásokból föld hányó sereget,
 Rá hajtván dologra Fiatalt, 's Öreget.
 Éu magam a' szegre aggatom Lantomat,
 Ideig ásóval fel váltom tollamat,
 Hogy talán mások is látván a' példámot,
 Örömmel kövessék a' buzgóságomat.
 A' Köz-Jóra tzihoz ezen kívánságunk,
 Akkor lakó helyünk nem leszén Limbusunk,
 Hanem lesz óhajtott szép Paraditsomunk,
 Vitzispányunk pedig Angyalunk, Galambunk!
 Angyalunk! Galambunk! tanátskoz' Megyéddel,
 Ólztönöz' lustákat, bíztass beszédeddel,
 Méresd ki az útát Bölts Inzselléreddel
 E' Limbusban Lakó jó Hegedüsöddel.
 Ugy fogjuk mi nézni a' mérő páltzáját,
 Mint Limbusban lakó Népek a' váltságát,
 A' melly várva várja meg-szabadítóját,
 Gyomorból útván rosz útjának súllyát.

The first part of the document is a letter from the Secretary of the Board of Education to the Board of Directors of the City of New York. The letter is dated January 10, 1870, and is addressed to the Board of Directors. The letter discusses the progress of the Board of Education and the various reports that have been submitted to the Board. The letter also discusses the various reports that have been submitted to the Board of Directors. The letter is signed by the Secretary of the Board of Education, and is dated January 10, 1870.

The second part of the document is a report from the Board of Education to the Board of Directors. The report is dated January 10, 1870, and is addressed to the Board of Directors. The report discusses the progress of the Board of Education and the various reports that have been submitted to the Board. The report also discusses the various reports that have been submitted to the Board of Directors. The report is signed by the Secretary of the Board of Education, and is dated January 10, 1870.

The third part of the document is a report from the Board of Education to the Board of Directors. The report is dated January 10, 1870, and is addressed to the Board of Directors. The report discusses the progress of the Board of Education and the various reports that have been submitted to the Board. The report also discusses the various reports that have been submitted to the Board of Directors. The report is signed by the Secretary of the Board of Education, and is dated January 10, 1870.

Jelt látok! a' szép nap ki-búj felyhőjéből!
 Szomorú szabású rút fergetegjéből!
 'S hirtelen szememre szolgáló fényéből,
 Látom, lesz valami a' Könyörgésünkből.
 Hogy ha lesz, azonnal helyemből fel kelek
 A' Szanyi határra ígetve sietek
 És a' tsináltt útra olzlopot emelek,
 'S annak homlokára illy verseket metszek;
 Allj meg ó Utazó! nézz e' tsináltt útra!
 Emlékezz' Nagy Sándor Nagy - Vitzispá-
 nyunkra,
 A' kinek Jó szive nézvén a' Köz Jóra,
 Rá bírta Megyéjét e' hasznos dologra.
 Limbus vólt e' határ! de már most nyargalhatz,
 Azért is mint illik, hállóadást mondhatz!
 Éllyen! Éllyen! Éllyen szozatra fakadhatz,
 'S ha tetszik, Vár-Keszön egy pohár bort
 ihatz!

Magyar Országban. „Sokan fel adtak a'
 már elég szerentsésen bé hozatott *Tsétsi* János
 Orthographiáján, melly az Ethymologián épült.
 Isten neki! ezen nem annyira akadok fenn,
 Hanem azért haragszom, hogy a' szenvedő idő
 szavakban, in verbis passivis, a' harmadik
 személyt olly szörnyű solecismussal írják. Mi
 az? *iratasson, olvastasson* 's több e' féle. Az
 Erzsébet gyűszűje *el adatasson* és *el olzstassék* a'
 szegények között. Már métt *el adatasson*? ha-
 jól következik reá az *el olzstassék*. Ez jól va-
 gyon, de az *el adatasson* nem. Ugy meg ré-
 mülök, hogy magamon kívül vagyok, ha azt
 az *el adatassont, parantsoltassont, mondatas-
 sont*, hallom. Quomodo sonat Typus, seu
 Paradigma Verborum Passivorum, et verborum

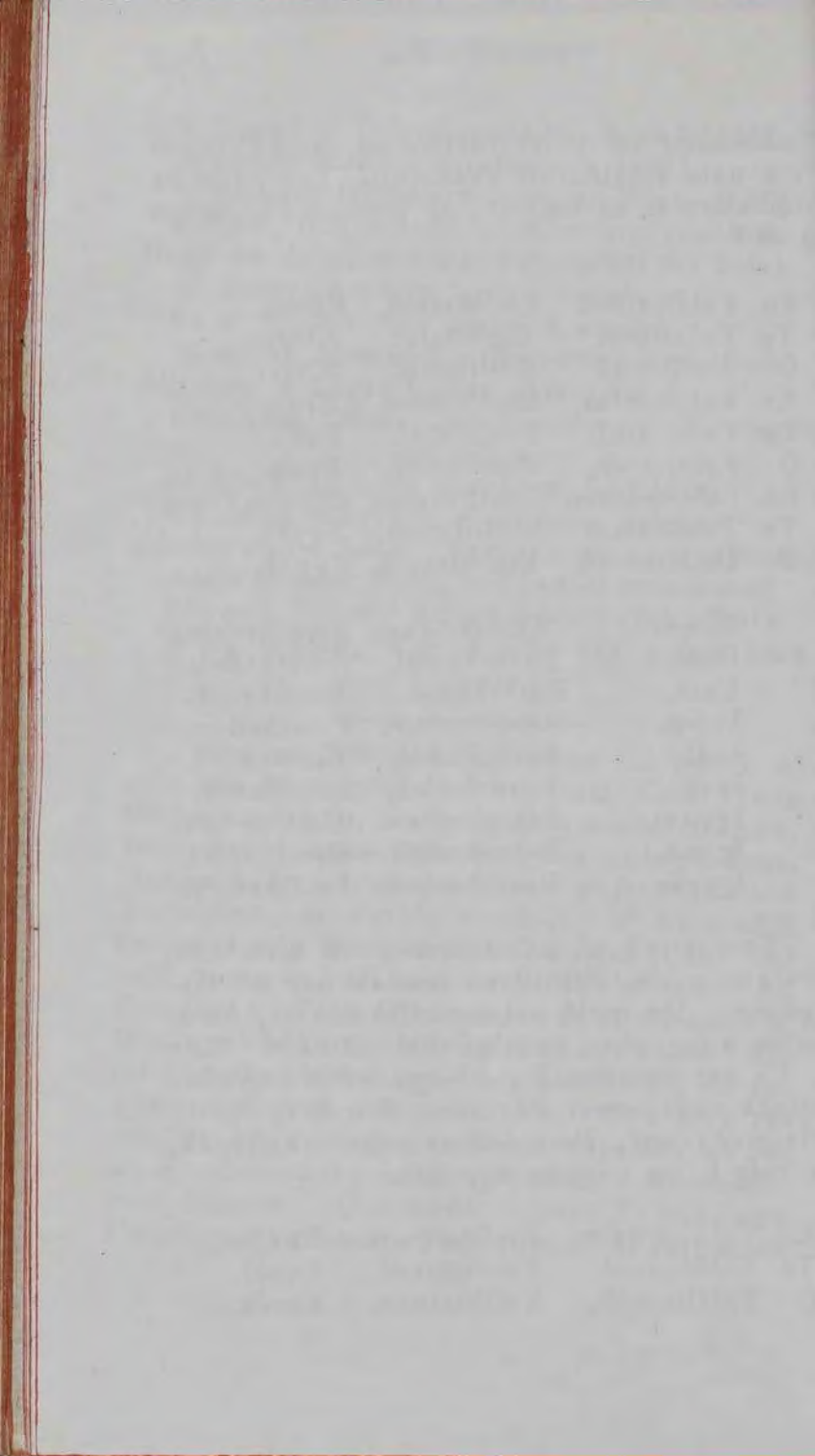
Neutorum: vel quasi Neutorum, quae Primam Personam singularem Praesentis Temporis in Judicativo in *m* habent, et tertiam Personam in *ik*?

Én Találtatom.	Említettetem.	Eszem.
Te Találtatol.	Említetteted.	Eszed.
Ő Találtatik.	Említettetik.	Eszik.
Én Találtatom.	Említettém.	Evém.
Te Találtatál.	Említettéd.	Evé.
Ő Találtatik.	Említették.	Evék.
Én Találtassam.	Említtessém.	Egyem.
Te Találtassál.	Említtesséd.	Egyéd.
Ő Találtassék.	Említtessék.	Egyék.

Iszom.	Bátorkodom.	Emelkedem.
Iszol.	Bátorkodol.	Emelkedel.
Iszik.	Bátorkodik.	Emelkedik.
Ivám.	Bátorkodám.	Emelkedém.
Ivál.	Bátorkodál.	Emelkedéd.
Ivék.	Bátorkodék.	Emelkedék.
Igyam.	Bátorkodjam.	Emelkedjem.
Igyál.	Bátorkodjál.	Emelkedjéd.
Igyék.	Bátorkodjék.	Emelkedjék.

Teregette! el adattasson, el osztasson, hívatasson, 's több ilyen tsodák úgy e? Haragszom. De majd azt mondják sokan, *haragudjon ő kegyelme*, nem gondolunk vé'e. Még s, ha azt mondanák, *haragudjék ő kegyelme* örülnek neki, mert Pázmán, Károlyi, Káldi, Gyulveszter János, Pesti Gábor után mondának. De még hátra vagyon egy idő.

Én Találtatnám.	Említettetném.	Enném.
Te Találtatnál.	Említettetnél.	Ennél.
Ő Találtatnék.	Említettetnék.	Ennék.

The first of these is the fact that the
 population of the country has increased
 since the year 1800. This increase
 has been the result of several causes,
 the most important of which are
 the discovery of gold in California,
 the discovery of gold in Australia,
 the discovery of gold in New Zealand,
 the discovery of gold in the Cape
 Colony, and the discovery of gold
 in the Cape Colony. These discoveries
 have attracted a large number of
 emigrants to these countries, and
 have thus increased the population
 of the country. The second cause
 is the fact that the country has
 become more fertile and more
 productive. This is the result of
 the discovery of gold in California,
 the discovery of gold in Australia,
 the discovery of gold in New Zealand,
 the discovery of gold in the Cape
 Colony, and the discovery of gold
 in the Cape Colony. These discoveries
 have attracted a large number of
 emigrants to these countries, and
 have thus increased the population
 of the country. The third cause
 is the fact that the country has
 become more fertile and more
 productive. This is the result of
 the discovery of gold in California,
 the discovery of gold in Australia,
 the discovery of gold in New Zealand,
 the discovery of gold in the Cape
 Colony, and the discovery of gold
 in the Cape Colony. These discoveries
 have attracted a large number of
 emigrants to these countries, and
 have thus increased the population
 of the country.

Innám.	Bátorkodnám.	Emelkedném.
Innál.	Bátorkodnál.	Emelkednél.
Innék.	Bátorkodnék.	Emelkednék.

Tudom, *Versegi* is botorkázott ebben, de többet nyomnak előttem a' Régi Magyar Írók, a' kiket felljebb említék, 's több mások is, a' kiket most nem említhetek, *Versegi* Prolusiójánál. A' többi apró Grammatisták tekintetbe se jöhetnek. Bizony tsak jó volna az igen igen régi Könyveket elő venni, szorgalmatosan által olvasni. Jó azokban a' Conjugatió, ha mindjárt az Orthographia nem a' leg job-bik is. Az a' kézzel írott Régiség, mellyet Sajnovits is, Koller is, hibáson adott elő, mellyet 1210 elztendőben írtak, a' mint ki puhatolhattam, bizony jobb Conjugatiót mutat, a' későbbiek is jobbal szolgálnak. En ezt a' különös Régiséget izenként, és a' mint bizom, szeren-tésesen fel fejtogottem. Vajha közre botsáthat-nám! Tanúlhatnának belőle a' mi Grammatistáink. Megküldöm egyszer nektek. Ebben én így olvasom ezeket. „Tiltá őt egy fa' gyüimöltsétől. De mondá neki, miért nem *ennék*. — Hallá holtát teremő Istentől, de feledé. — Engede ördöng intetének, és *evék*, és a' gyüimöltsben halált *evék*. — „*Haraguvék* Isten. Szent Margit életében is, mellyet Pray a' 15-dik Századba helyhetett, így íratik szüntelenül és állandóul. „Sem lágy beszéddel nem *látatnék* meg változtatni. A' mostani Grammatista így mondaná *nem látatna meg változtatni*. Hát *Heltai* idejében a' Fortunatus Hifloriájában, meg engesztel higye el, embert az ajándék, Isten is szereti, ki neki áldoznék. De a' mostani Grammatista azt tanítja *áldozna! áldozna!* Nem érek többre.

Weszprém Vármegyéből. „Én mostan jöttem meg *Páparól*, a' Testvér ötsémet vittem oda Oskolába. Azt irhatom, hogy igen szép Oskola a' Reformátusoké, két Professora van, és három kissebb Tanítók, *Debretzenből* jöttek. Novemb. 2-dik napján negyvenen öltöztek fel fekete földig való dolmányba, ugyan akkor kezdték el a' főzést számokra is, savanyú káposzta volt a' leg első ételek, savanyún kezdtek, adja Isten hogy mind ételeket, mind egyebeket édessen vegyék. A' méhek nem mennek úgy a' virágokra, mint sietnek oda mindenfelől a' Gyermek, és rövid nap, talán olly sok fiai születnek annak az Oskolának, mint a' hajnali harmat a' földön.“

A' *Palotai* Evangelicus Ház is szépen gyarápúl, meg-ajándékozta azt Gr. *Zichy* István ő Nagysága 6 öl tűz fával, tsak az Istántziát kell minden esztendőben meg újitanunk. Ennek segedelmére rendelte az alább emlétendő *Ritka Feleség* tzimü könyvetskét annak nagy lelkü nyomtattató Asszonya.

Olly Feleség, millyen ritka találtatik. *Weszprém*ben, nyomtattatott *Számmar* Mihály betűivel 1794 8-ad rétb. 63 old.

Marmarossi Gottlieb Antal *Váti* Könyvnyomtatónál a' következő három Könyvek vagynak sajtó alatt:

1. Raff Geográfiája, második meg bővített kiadás. Ezen munkában a' dolgok szépen és rövideden vannak elő adva, 's ugyan azért akár melly valláson lévő Ifjúnak is nagyon haszon vehető.

2. A' Katholika Magyar Anyaszentegyház' Énekes Könyve, a' Tsiki, Szeleptséni Könyv.

vekből a válogatott Énekek ki-fedezetve és sok Halotti, 's egyéb Énekkel meg bővített. 4-ed rétbén. Ezen munka kiváléképpen a' Kántoroknak szükseges, mivel abban a' Musikális Jegyek is (Kóták) meg vannak.

3. Mindennapi Házi-Orvosság. Második meg-bővített kiadás. Ahoz járul mostan a' Méhtartásról való Foldalék is. Ezen munkában mindennemű betegsékegről, 's azokat gyógyító orvosságokról, nem külömben a' Házi és Mezei gazdaságot illető dolgokról is rövid, de fontos jegyzéseket találhatnak a' Gazdák. Mihelyest ki-jönnek ezen munkák a' sajtó alól, azonnal meg lehet azokat szerezni a' Könyv-kötőknél minden nagyobb Vásárokan, vagy levél által magánál Marmarossi Gottlieb Antal Könyvnyomtatónál is, ki a' Tudós Szerzőknek szolgálatját minden készséggel ajánlja, 's igéri, hogy a' nála nyomtatandó munkák miad új, ama híres *Mansfeld* által metzetett betűkkel fognak ki nyomtatódni. Hogy a' nála ki-jött Könyvek szép tiszta papirosra vagnak nyomtatva, bizonyíthatják azt a' nála nyomtatott *Hunyadi Ferencz* Superintendus Keresztény Archiváriusa, Tiszt. Egyed Katechetica Prédikázióinak négy részei; Katona István Káptalanbéli Úrnak *Historia Crit. Reg. Hung. X* diki része; a' Pesti Társaság által ki adott *Uránia*; Tiszt. Bogyai által fordított *Bosquet* Jakab munkái. — A' melly Könyvek *Hochmeister* Erdélyi Könyvnyomtatónál találtnak, találtatni fognak azok ezután, a' jövő nyártól kezdve, Marmarossi Úrnál is, és ellenben az ezen Typographusnál ki-jött munkák találtatni fognak *Hochmeister*nél is.

Magyar Hírmondó.

oioioioioioioioio

24.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
24. dik napján, 1795-dik Esztendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

A' *Kolóniai Választó - Hertzeg*, mint *Ordo-Teutonicus'* Főmeistere; nem különben a' *Trevíri Vál. Herizeg* is, azt voksolták Febr. 23. dikán *Regensburgban*, az ollyatén Rendjei eránt az *Impériumnak*, kik még akkoráig se' tellyesítették, a' *Katonaiállítást* felől hozott *Végzését* a' *Német Birodalmi gyűlésnek*: hogy kényszerítéssel kell látni azokhoz.

Pruffziai Státus - Minifter Hardenberg Úrról azt írják, hogy *Mártz. 12. dikén* útazott légyen által *Frankfurton, Basilea* felé, és fogja folytatni *Basileában* a' *Békesség-alkut*, mellyet *Néhai Goltz Generális* kezdett vala ott, *Frantzia Minifter Barthelemy* Úrral, a' ki néha-napján, *Fr. Követtség - Titoknokja* vólt *Bétsben*.

Nagy-Britanniából. —

Londonból Febr. 24. dikén: — „ **A'** mi *Koronánkhoz tartozó Irrendia* vagy *Hibernia - Országának Gyűlése*, ismét elkezdődött *Januáriusnak 22. dikén*. **Király**

E e

Ő Felsége, szívekre kötötte a' Rendeknek, hogy tellyes erejeből igyekezzenek elő-segíteni a' jó ügyet, ebben a' szerentsétlen hadbann. A' Királyhoz botsátott Közfönővალაფრა nézve, tsupán kettő vólt az ellenző voksz; 148 pedig a' helybe-hagyó Ki is rendeltetett — a' mint értjük — kétszáz ezer font sterling, 41 ezer Katonaságnak kiállítására. “

„ A' melly Biztosok, olly tzéllal jöttek ide *Hollandiából*, hogy a' mi Ki-kötő-helyeinkben le tartóztatva lévő *Hollandiai* hajóknak el botsáttatását kívánnyák, úgy jelentették bé magokat Lord *Grenville* Státus-Titoknokunknál, mint *Batáviai* Nép' Képviseleőit: de Lord *Grenville*, tsak azt felelte: hogy olly Küldő hatalmat, mint a' minémüröl a' Kommisszáriusok emlékeznek, nem esmér: 's ugyan azért nem is tarthat véllek semmi tanátskozásokat. “

(Egy újjabb Tudósítás szerént, a' melly, 27-dik Februáriusban költ *Londonból*, másodszor is meg próbálták ezen Biztosok, ki-nyerni Lord *Grenville*től, hogy vélle, a' *Batáviai* Nép' nevébenn, konferentziákat tarthatnának: de, ekkori igyekezetjeknek is tsak annyi lett a' foganatja, mint az elsőnek. Látván tehát, hogy már ezen az útonn semmire se' mehetnek: arra gondolták magokat, hogy *Frigyes - Belgyiom*-nak Néhai Helytartóját kerüllyék-meg, 's kérjék a' közbenjárásra: de sikertelen lett

ebbéli szándékjok is: mert az *Orániai* Her-
tzeg, nem bocsátotta őket magához)

„ *Prescott* Generálisunk, minekután-
na 14-dik Octóberjétől fogva a' múltt esz-
tendőnek, tizedik Decemberig állotta vól-
na ki a' Frantziák' oszromját, *Guadeloupe*
Szigetbéli *Mathilde* nevű Erősségben: el-
hagyta ezt végtére, Dec. 10-dik éjfélká-
ján, 's Katonáival együtt, szerentsésen ál-
tal hajókázott *Martinique* Szigetbe Most
itt vagyon Londonban ezen *Prescott* Ge-
nerális. “

„ *Martinique* Szigetből írják, hogy
Thompson Tengeri Vezérünk, öt első nagy-
ságú, és tíz más hadi hajókkal járkal fel 's
alá *Guadeloupe*' Szigete körül. — *Bellona*
nevű Fregátunk, elő talált egy tsoport
szállító frantzia hajókat: de reájok éjjele-
dett: azért is tsupán egy nagy frantzia
hajót vehettek el, a' mellyen négyszáz Pat-
tányúsok, és harmintz-ezer puskák voltak.
Három ezer Fr. Katonák juthattak el *Gua-
deloupe*ba. — Részünkről *Martinique*be,
1850 főből álló három Regimentek érkez-
tek a' *Gibráltári* Ki kötő helyből. “

„ *Daphne* nevű 32 ágyús Fregátunk,
melly, a' *Portugalliai* bort hordó hajóin-
kat kísérte, és jó nagy summa pénzt szál-
lított: ellenség' kezébe esett “

Londonból Febr. 27-dikén: — „ A'
Tengeri dolgokra ügyelő Kormányfőnk-
höz (Admirálitásunkhoz) olly értelmű Fu-

dósítás érkezett ma reggel, hogy *Sir John Warren* kormányozása alatt lévő hat kö-zépszerű hadi hajóink, számos frantzia ha-jókra bukkantak; melly frantzia hajók, a' *Bresti* Ki-kötő-helyből indultak eleséggel, és a' *Nantesi* 's *Bordeauxi* partokhoz szán-dékoztak. Midőn meg indította Tudósítá-sát *Warren*: többet kapkodott már el ad-dig húsz fr. szállító hajóknál; 's meg nem szünt vala még üzni a' többeket. Már a' nyertt hajók közzül három, *Falmouthi* Ki-kötő helyünkben vagyon. "

„Tíz milliót érő muníziónk és elesé-günk maradt *Guadeloupe* Szigetben. "
Spanyol-Országból —

Madridből Febr. 16-dikán: — „Két rendbéli Engedelmek érkeztek ide *Rómá-ból*. Az egyiknek ereje szerént, 36 mil-lió *reált* vehet bé Fels. Királyunk a' *Spa-nyol-Ország* Papságtól, és 30 milliót, az *Amérikai Spanyol Birtokok*béltől. A' má-sik Engedelem azt tartja: hogy minden üressen maradandó Papi Méltóságoknak és *Beneficium*oknak jövedelmeit szedetheti ad-dig a' Király, míg le nem fizetődnek azok-ból a' Nemzeti adósságok. — A' Papvité-zi Rende' jövedelmeiből, száztól tizenkét adót kíván a' Király. A' *Templomokból*, ki vétet minden arany és ezüst edényeket, mellyekre, el-múlhatatlan szükség nintsen, 's pénzt veret belőlök. "

„*Katalónia* Tartományunkban, annyi-val buzgóbban hozzá látnak a' *Barcelló*.

naiak, minden óltalom-kélfülettételekhez: minthogy az Ármádia' Vezérje, Generális *Urrutia*, meg-izente nékiek, hogy az ő különös segítségekre, el nem szakaszthat semmi részt, a' kormányozása alatt lévő Seregből. "

„ *Navarra* és *Biskája* Tartományinkban meg-szüntették a' kemény hidegek és nagy havak, a' hadakozást. Mivel azonban méltán lehetett attól tartani, hogy az idő' meg-fordulásával, újj szerentsét fognak próbálni a' Frantziák: ez okonn, *Bilbaóból* és a' *Környékből*, mind *Madridba* szállítódtak a' Szentegyházi drágaságok. "

Frantzia-Országból —

A' Napnyugoti Seregeknél lévő Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok, következő foglalatú Tudósítást bocsátottak *Nantes* Városából Febr. 27. dikén *Párisba*:

„ *Vándé* (a' *Rojalistaság*) vissza-tért a' *Közönséges-Társaság'* kebelébe. *Charette*, és a' *du Centre, 's des Pay bas* nevezetű Seregeknek minden Fejeik, közönséges tzeremóniájú nyilatkozttatást tettek magokról, hogy ők, az egy és meg-oszolhatatlan *Köz. Társaság'* Törvényeinek alájok vetik magokat. *Stofflet*, a' ki, *del' Anjou* nevezetű *Vándéi* Sereget kormányoz, nem mutatott még hasonló hajlandóságot: de nyóltz nevezetesebb *Al-Vezéri* el-állottak mellöle; és *Charette*hez kaptasolták magokat. Ha meg-marad is *Pártosságában Stofflet*: nem

lehet tölle félni; mivel nem áll a' Serege
többől, eggynehány száz Lovasoknál, a'
kik, *Germanique* és *Rosenthal* nevű Se-
regekből pártoltak el. A' Mezőségi La-
kos meg únta ezt a' hadat; nyughatatlan-
kodva várja a' Republikánusokat, mint
Szabadítóit. Hufzonhetedik Juliustól (a'
Robespierre' meg-bukása' napjától) fogva,
azt vitte véghez a' Nemzeti-gyűlés, hat-
hatós munkássága által a' *Vándébéliekkel*:
a' mire vér-ontással mehettek volna a' Ha-
za' Óltalmazói. — A' *Vándébéliek*, visz-
sza-térítik a' *Chouánokat* is, magokkal
eggyütt, a' *Közönséges-Társaság'* kebelé-
be. Ketten, ezeknek Vezérjeik közzül,
meg-esmerik a' *Közönséges-Társaságot*.
Össze-gyűjtenek ezek más Vezéreket is,
hogy alája írassák vélek magokat, a'
Charette és *Vándébéliek* Igéretének: új-
ra tettek rendeléseket, minden ellenséges-
kedésnek meg szűntetése eránt. A' mi sza-
bad-akarató derék Katonáink, állhatatos
bátorságú, bölts, és atyafiságos magok vi-
selete által, nagy eszközei voltak ennek az
annyira óhajtott Békességnek. “

Ez a' Levél, Márziusnak 3-dikán ol-
vastatott fel a' Nemzeti-gyűlés előtt. A'
fel-olvasatás után, következő Tzikke-
lyeket terjesztett *Dubois Crancé* a' Közjó-
ra ügyelő Deputátzió' nevében, helybe-ha-
gyás végett a' Nemzeti-gyűlés' eleibe: —
1.) A' *Rajnai* és *Mosellai* Seregek, *Raj-*

nai és Mosellai Sereg' nevezettel, egyesítettnek, *Pichegru* Generális' kormányozása alatt. A' Száumberi és Mózai Seregnek megmarad továbbra is a' neve, 's Vezérje lesz Gen. *Jourdan*. Az Északi Sereget, a' melly rendeltetett *Hollandiá*-nak védelmezésére, kormányozni fogja General *Moreau*. 2.) Abban az esetben, ha talán egyesített erővel kellene munkálodni ezen Seregeknek: *Pichegru* Generálisra fog bízattatni ezeknek kormányozása. — 3.) Az *Alpesi* és *Olasz* Országi Seregek, egyesítettnek *Kellermann* Generális' vezérlése alatt. 4.) A' *Napkeleti-Pirenéusi* Sereget kormányozni fogja Gen *Scherer*; a' *Napnyugoti-Pirenéusit* pedig Gen. *Moncel*. A' *Napnyugoti* Sereg' Vezérje lesz Gen. *Candlaux*; a' *Bresti* és *Cherbourg*i partokon lévőé pedig Gen. *Hoche*. 5.) Minden Seregnél lévő Generálstabnak laistromát köteles lesz a' Közjóra ügyelő Deputátzió, eleibe terjeszteni a' Nemzeti gyűlésnek. “

Ezen Tzikkelyeket el-fogadta, 's az el-fogadás által, saját Végzéssévé változtatta által a' Nemzeti gyűlés. Továbbat, a' Békességre nézve terjesztetett némelly Tzikkelyeket a' Közjóra ügyelő Deputátzió, *Cambaceres* Tagja által, a' Nemzeti-gyűlés' eleibe: úgymint:

1.) Reá-bíztatik a' Közjóra ügyelő Deputátzióra, hogy munkállyon, Békesség-

Szövetség- és Kereskedés-alkukat. 2.) Siessen ezeknek végre-hajtásával. 3.) Az Alkuknak vagy Traktáknak, ezen Deputátzió' Tagjai írják magokat alája, vagy azok, kiket e' végre, tellyes hatalommal fog fel-ruházni a' Deputátzió. 4.) Nem elébb foganatosok az Alkuk: hanem mi-nekutánna a' Nemzeti gyűlés által helybe-hagyattak, 's meg-erössítették. 5.) Az efféle Alkukat meg előző, és Fegyvernyug-vást vagy neutrá litást eszközölő Eggyezések, meg állhatnak Nemzet-gyűlési helybe-hagyás nélkül is. 6.) Abban az esethen, ha némelly ígéreteket szükség lenne titokban tartani; tizenkét Tagokat fog a' Nemzeti-gyűlés ki nevezni voksok által a' maga kebeléből, a' kik meg-visgállják, ha a' Deputátzió' munkálódása, meg-eggyez e' a' Közönséges-Társaság' gondolkodásának fundamentomival, 's annak hasznával. — 7.) Ha a' ki nevezett tizenkét Tagok, erá-nyosnak találándják a' munkálódást: foly-tathatja ezt továbbra is a' Deputátzió; és a' tizenkét Tagok' Jelentésére időt fog ki-fizabni a' Nemzeti gyűlés a' végre, hogy számot adjon a' Deputátzió, munkálódássá-nak tárgyairól, és az általa tett intézetek-ről. — Ezen Tzikke'yekről, valamint az ezek előtt mondott Beszédjéről is *Cambaceresnek*, a' lett a' Végzés, hogy ki kell nyomtattatni azokat: 's másszor fog erántok tanátskozás tartatni.

Magyar Ország.

*Nagy Kállóból T. N. Zabólcsh (Sabólts)
Vármegyéből Böjtmás Havának 1-ső
napján 1795-dik esztendőben.*

„Közel öt elztendeje már, az ezen Nemes Vármegyében utóbbszor tartatott Törvényes - Szék-építésnek, 's azolta, viselik híven ezen Nemes Vármegye' Tisztviselői, a' reájok bízattatott hivatalokat. Hanem ezen folyó esztendőben, Böjtelő Havának 24-dik napján tartatott újjolag, a' Törvényes Szék-építés, holott is Nagy-méltóságú Fő-Ispány, Fő-Hadi-Vezér' Helytartója, és Ts. Kir. Komornyik Bátor *Mihálydi Splényi* Gábor Úr, eggy igen fontos, 's díszes Magyar Beszédet tartván, a' Tiszteknek tételében minden órdalaslág való tekinteteknek el háritását, és egyedül az arra érdemeseknek választatását ajánlotta a' Karoknak és Rendeknek.“

„Ezen szép Magyar Beszédet, felváltotta a' Fő-Nótáriusnak *Vajai Ibrányi* Miklós Úrnak, a' Tisztek' nevében tett végbütsú vételére tzelező jeles Magyar beszéde, és a' Tisztek hivatalának szokott letétele. Ez meg-lévén, az Első V. Ispány Tek. Kir. Tanátsos *Szatthmáry Király* József Úr, igen fontosan el-beszélvén, a' Közönséges-Társaságban a' Tiszteknek eredetit, azoknak természetit, az azokra választandókban szükséges minémüségeket, és mind a' választóknak, 's mind a' vá-

lafzhatóknak jussokat és kötelességeket, azt is elő adta, hogy a' választandó Tifzteknek, mind példás erkölcsökre, mind pedig Hivatalok' folytatására meg-kívántató tehetségeikre tekintettel kellessék lenni. Ez is meg lévén, és a' Rendszerént való V. Ispány, a' Ns Vármegye hiteles Petséttyét, a' Fő-Ispány Úrnak által adván, a' Nagy méltóságú Fő-Ispány Úr, a' Karokat és Rendeket arra bírni igyekezett, hogy a' nagy lármának, 's ezzel össze köttetett több illetlenségeknek el-hárítására, helyesebb volna, ha minden szabad voksal bíró Nemes ember, az arra rendeltetett helyen, és meg-bízandó 's hiteltetendő személyek előtt külön külön, mondaná ki a' maga voksat szabadosan, de a' Karoknak és Rendeknek egy része, azt a' régi bevett szokással ellenkezni állítván, és a' felkiáltásokkal leendő választás módjához ragaszkodván, a' Felkiáltás által való választásra botsáttattak a' Hivatalok, kívánván ebben is, mint egyebekben, a' Fő-Ispány Úr, minden Résznek kedvét tellyesíteni; úgy mindazonáltal, hogy ha tsak ugyan meg nem lehetne határozni, hogy a' Candidátusok közül kire kiált a' többség: azon esetben, külön külön való voksolás által neveztesse ki a' választandó Tifzviselő: Melly meg-állapodás után elkezdődén a' Candidátzió, minden Tifztségekre való választások, Felkiáltás által mentenek véghez; még pedig olly nem re-

mélt szaporasággal, hogy tíz órakor kezdődvén a' Szék építés, már tizenkettőfél órakor egésszen vége szakadott, és a' Tisztek e' következőképen módon választattak:

Ord. V. Ispány: *Szatthmáry Király* József, Ts. Kir. Tanácsos. Második V. Ispány, *Csitseri Ormos* Miklós. Fő Notárius, *Osváth Lajos*. Első V. Notárius, *Ludányi Bay István*. Második V. Notárius, *Désy György*. Regisztrátor, *Szűts János*. Generális Hadi-Kintstár Perceptor, *Kansay János*. A' Hazai Kintstár' Fő Bé szedője, *Tunyogi Szűts György*. — Számvévő, *Porkoláb János*. A' *Kis Várdai* Járásban Fő Szolga-Bíró, *Nádfői Kruzsay Károly*. 1. ső V. Szolga-Bíró, *Jármy Abraham*. 2. dik V. Szolga-Bíró, *Sonyódy András*. Járásbéli Adó szedő, *Tsuha Tamás*. A' *Nádudvari* Járásban Fő-Szolga-Bíró, *Gentsi Gentsy Lajos*. 1. ső V. Szolga-Bíró, *Szunyogi Szunyogh Ádám*. 2. dik V. Szolga-Bíró, *Diószegi Erdődy Antal*. Járásbéli Adó szedő, *Pap Zsigmond*. A' *Dadai* Járásban Fő Szolga-Bíró, *Désy Mihály*. 1. ső V. Szolga-Bíró, *N. Kállay Gábor*. 2. dik V. Szolga-Bíró, *Pribék Pál*. Járásbéli Adó-szedő, *Runyai Söldos Ferentz*. A' *Bathori* Járásban; Fő Szolga-Bíró, *Szögyenyi József*. 1. ső V. Szolga-Bíró, *Eröss Gábor*. 2. dik V. Szolga-Bíró, *Jármy Gergely*. Járásbéli Adó-szedő, *Jármy Gedeon*. *Esküttek*. — A' *Kis-Várdai* Járásban:

Jékey István, Hegyesy István, és Némethy István. A' Nádudvari Járásban: Vinkler János, Zekány József, és Pap József. — A' Dadai Járásban; Korda László, Váji Sándor, és Oláh István. — A' Báthori Járásban: Gulátsy György, Szegedy Márton, és Eröss György. — Doktor, Jósa István.

Elegyes Tudósítások.

A' Barrere', Billaud', Collot, és Vadier' ügyöket vizsgáltt 21 Nemzet-gyűlési Tagok, olly értelmű Vélekedéseket terjesztették a' Gyűlés' eleibe, Mártz. 2-dikán: hogy a' nevezett négy Tagokat, Revolucionális Törvényfűk' eleibe kell állítatni. Mártz. 3-dikán, őrizet alatt vóltak már a' 3 első, őnnön lakó-helyeikben: de Vadier, el rejtette magát valahová.

Konstantinápolyból Jan. 24-dikénn: A' Frantziák ellen össze-szövetkezett Fejedelmeknek Követeik meg-újjították a' fényes Portánál, a' végett már másszor is tett Jelentéseket, hogy a' Dardanelláktól nem mellee tanyázó frantzia hajók, minden hajókat, mellyeket gyanúsoknak lenni vélnek, meg-visgálnak: de a' Porta, még eddig is semmi nyugtató Választ nem adott ezen Jelentésre. — Ugyan az említett Követek, igyekeznek annak is végére járni, miért teszi most a' Porta azokat a' nagy készületeket mind tengeren, mind szárazon? — Az Orosz Követ, olly értel-

mű Írást útasított vala innen *Pétersburgba*; hogy a' Török Tsászár, kívánná tsendességét látni a' *Lengyel Nemzetnek*; 's fennállását, az 1791-dik esztendőben Május' 3-ik napján meg-állíttatott *Lengyel Konstitútziónak*. Ezen Írásra, nem jött egyenes Válassza *Pétersburgból* az *Orosz Követnek*. “

Nápolyból Mártz. 3-dikán: — „Februáriusnak 25-dik 's következő napjainn, tanátsot tartottak *Casertában* (*Nápolyhoz* nem messze lévő Királyi múlató palotában) a' *Ministerek*, kik között jelen vólt Király Ö Felsége is. A' *Casertai Végzés* szerént, éjjel nappal, lovas és gyalog Katonák jártak itt az úttzakon: és az újjonnan Öfzesküdttek közzül némelleyek, el is fogattatnak Febr. 28-dik éjtszakáján, 's az *Orlandiai* toronyba vitettek. Fő-gavallérok is vagynak a' foglyok között, és két Dámák: de már egyik ezek közzül, ártatlannak találtatott. “

„ Mivel *Szitzília*' Szigetének *Lakosai*, igen sajnállyák a' nem régen meg hólt *Vitze-Királyokat*: el-tökéllette F. Királyunk magában, azzal vígasztalni meg őket hathatósan, hogy a' *Korona*'-Örökösét küldje hozzájuk *Vitze-Királynak*, a' ki mellé, *Bétsi Követünk* *Markéze Galló* rendeltett *Első-Ministernek*. “

(Hólnap után el is fog indulni *Bétsből* *M. Galló*, *Nápoly* felé.)

Rómában, közönséges tsendességre
buzdító Atyai íntést tétetett közönségessé
Febr. 27-dikén Pápa Ő Szentsége.

Gallíziának Fő városából *Lemberg*-ből, Hivatalbéli (Officialis) Tudósítás érkezett *Bétsbe*, következő nevezetes Történetről: „Egy *Oláh* Országi Nemesember útnak indulván *Lemberg* felé, a mint egy erdőben utazott volna Tselédjével: szemébe tűnik ennek, egy fa mellett gunnyasztott kis Majom. Ezen látásnak a lett a következőse, hogy az *Oláh* Nemesember, szolgájával egygyütt, a fa felé közelített, kiket látván a Majom, felkezelt szaladni a fára: de hogy édesdeden mutatták hozzá magokat az Utazók: megállapodott, 's reá hagyta magát venni, hogy ő is úti társ legyen: hanem bizonyos idő múlva nyughatatlankodni kezdett, melyet látván a Ns Ember, földre szállott a Majommal egygyütt. Ez akkor, tölle kitelhetőképpen indította az *Oláh* Urat, hogy mennének bé az útról, villa felé, a faközzé. Meglett a kívánsága a Majomnak, melly is, egy hányáshoz érvén, izomorúságát nyilatkoztatta ottan, 's kaparni kezdte a földet. A hányás alatt, nem igen méjjen, egy megöletett ember találtatott, két megöletett Majmokkal egygyütt: mellyeknek látására, nagy megilletődést mutatott a Majom, 's nem akart többé arról a helyről el-távozni: de tsak ugyan

engedett utólyára, a' nyájjas hívásnak. A' Nemes Ember hírt adott a' Meg-ölette-
tettről, a' szomszéd Helységbeli Bírónak. Tovább folytatván útját, hé tért egy Ven-
dégfogadóba. Tsak hamar utánna bé nyit
egy Ember a' izobába, a' kit meg látván
a' Majom; félelemnek, 's bosszankodásnak
jeleit adta. Fundamentomos gyanúságot
vévén ezen jelekből a' Ns Ember, olly In-
tézeteket tett, hogy a' gyanús Ember, leg-
ottan el-fogattatott. — *Lembergbe*, a' hol
most múlat az *Oláh Országi Nemes Ember*;
jelentés tétetett *Oláh Országból*, hogy va-
lósággal a' gyanús Ember volt a' Gyilkos,
és nem tsak a' pénz találtatott nálla —
kétzáz és egynéhány arany — mellyhez
a' gyikosság által jutott; hanem a' Meg-
ölette-tettnék passzusa is, mellyből ki-
tetzik, hogy *Májlánd* (Mediolanum) Tartó-
mányából való *Olasz* lett légyen a' Sze-
rentsétlen, 's onnan utazott vála *Móldva*
és *Oláh-Országokba*, három tanúlt Maj-
maival együtt. A passzussal együtt, a'
pénz is által küldetett *Oláh Országból Lem-
bergbe*; onnan pedig ide *Bétsbe*. — A'
kis Majmot sokan akarták már meg-venni
az *Oláh Nemes Embertől*: de ez, nagy ár-
rért se' akar attól meg-válni. "

* * * * *
J e l e n t é s.

+
Alsó-Ausztriában fekvő *Ebenthall* neveze-
tt jószágába Koháry Grófnak, *Planer Mátyás*

nevű Feleséges Lakos, négy ezttendő Fiatskájával együtt, két-lovas szánon indult vala haza felé Weidendorfból, melly Ebenthalltól fél-óránnyi járó-föld, abban a' nagy fergetegben, melly vala, e' folyó ezttendő' 24 dik Januáriussa' eslvéjén. Mivel Jan. 28-dikán se' volt még otthonn az ember: keresésére indultak ezen említett naponn. A' két ló; a' szán, és egy lepedő, mellyben a' Gyermekek vala bé-takargatva, bé-fagyva találtattak a' Morva-vízébe, Stillfried és Dürekrüt között. Innen azt lehet kihozni, hogy a' szánon volt két személlyek, le-estek a' jég alá. Minthogy most a' jég' megindulásával, ki vetődhetnek ezeknek hóltt-testeik valahol, vagy a' Morva, vagy a' Duna' partjára: kérettetnek mindenek, hogy az itt következő Le írásokból reá esmérvén a' két szerentsétlenekre: leg-ottan jelentést tenni erántok az Ebenthalli Tiszt-tartójához Gróf Koháry-nak, ne terheltesenek.

Le-írása az Atyának.

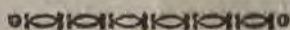
Közép-termetű, igen himlöhelyes, fekete ábrázatú, fekete hajú és szemöldökű. — Kék posztóból, és juh-börből készült rövid öltőruhából; kék posztó avúlt lájbliból; fekete bőr nadrágból; gyapjúból szőtt fekete harisnyából; németes-hosszú paraszt-tsizmából; újj köpönyegből; tobák-szín tsíkú nyak-kefzkenőből 's fekete kutszmból állott az öltözetje.

Le-írása a' Gyermekek' öltözetjének.

Házi zöld matériából újjonnan készült, és házi-vászonnal bélelt rékli; tsíkos-matéria-lájbli; fekete-vászon-nadrág; feje-gyapjú-harisnya; fekete-bőr-tzipő; és háló-süveg formájú zöld színű Főrevaló.

(Küldünk egy fél-árkus Tóldaléket, a' melly a' C c árkushoz tartozik.)

Magyar Hírmondó.

25.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
27-dik napján, 1795-dik Észteendőben.

Hadi és Békességes Környüállások.

Mühlheimből Mártz. 10 dikénn: —
„ El-kezdődtek már itt a' hadi tanátsko-
zások: valamint a' következő hadakozás-
hoz való készülettételek is. *Luxemburg*
Várának a' frantzia ostrom alól való fel-
szabadítása fog lenni, a' mint értjük az el-
ső próba. — A' bombikat mellzire hányó
nagy mozsár ágyúkból igyekezi veszteget-
ni ezen Várat az ellenség: de a' benn lé-
vő Ts. Kir. Komendáns *Bender* Feldmar-
schall, vitézül óltalmazza magát, és gya-
korta ki rontat az Ostromlókra 's ezeknek
Előlvígyázóikra foganatosan. — A' *Prusz-*
szusok, derekasan készülik hozzá magokat,
hogy az *Alsó Rajnai* vidékekenn, hatha-
tósan szállhassanak szembe a' Frantziákkal.
Bizonyosnak beszélik, hogy a' *Prussziai*
Felsőég maga is jelen fog lenni az *Ármá-*
diájánál. “

Moguntziából Mártz. 15-dikénn: —
„ A' *Rajna'* túlsó-partján fekvő külső Vá-
rosunk *Kasszel*, még mindúntalan erőseb-
bítettik “

„ Mártz. tizenegyedikén útatott keresztül *Kasszele*n, *Vesztfália* felé, a' *Pruszsziai Király*' második Fia. “

A' *Moguntzián*nál fekvő *Frantzia* Sereg-től Febr. 27-dikén *Páris*ba útasított, és egy *Párisi Újság*ban közönségessé-té tetett magános Tudósítás is bizonyítja azt: hogy a' télen által, nagy mértékben okozott a' kemény hideg és el-betegesedés, mind ember-mind ló veszteséget a' *Frantziáknak*. Ugyan ezen Tudósítás írja, hogy *Moguntzián*nak meg-támadása el-halasztódott egy ideig, addig t. i. míg a' *Raján* való által-izállásbann, módot lehet találni.

A' *Toskánai Nagy-Hertzeg* ki-hirdetette *Mártzius*' eleinn a' *Florentziai Újság*bann, hogy minden *Alattvalói*, úgy alkalmaztassák ezentúl magokat a' *Fr. Közönséges-Társaságnak* minden *Tagjaihoz*, mint kívánja az a' *Neutrálitás* kötés, melly, már 1792-dik esztendőben *Áprilisnek* 28-dik napján közönségessé tetetett vala. *Toskána*' részéről *Gróf Carletti* lessz *Párisi Követ*; a' *Frantzia Közönséges-Társaság*' *Ministerje* pedig *Florentziábann*, *Myot* *Polgár*.

Nagy-Britanniából. —

Tengeri Fő-Vezér Lord Howe, Jan. 31-dikén indult vala ki 40 első-nagyságú hadi hajókkal *Spithead*ából, 's 15-dik *Februáriusig* a' *Torbayi Ki-kötő*-helyben múlt.

Az említett napon ismét tengerre szállította Hajós-seregét, azokkal a' Kereskedő, mint-eggy ötfélig való hajókkal, mellyek, olly tzéllal gyűltek vala *Torbay*hoz, hogy onnan, mind eggyütt indulhassanak útnak, Lord *Howe*' ótalma alatt. Eggy rész ezen Kereskedő-hajók közzül, szándékozott *Napkeleti-Indiába*; más, a' *Napnyugotiba*; más, *Északi-Amérikába*; más, a' Középtengerre; más, *Portugalliába*. 's a' t. Vólta ezeken kívül, három ezer Földi Katonákat szállító-hajók is. Minékutánna Lord *Howe* olly mellzeségre kísérte vólna a' reája bízatott Kereskedő, és Katonákat szállító-hajókat, a' hol, nem félhettenek ezek többé az ellenségtől: vissza-tért ismét *Anglia* felé, és Febr. 25-dikén bé is érkezett a' *Portsmouthi* Ki kötő helybe, a' honnan *Londonba* utazott maga, 's a' mint írják felölle, alig ha ki is megy többé tengerre: mivel köszvényes (podágrás). A' nagy Hajós-sereg, tsak Áprilisben szándékozott ismét tengerre szállani: de annál nagyobb erővel, mint a' millyennel Febr. 25 dikén állott bé a' *Portsmouthi* portusba.

Cap de bonne Esperance (Promontorium Bonae Spei) felé, melly, igen derék Menedék-helyek a' *Napkeleti-Indiába* hajókázóknak, három Frantzia első-nagyságú fegyveres-hajók indúltak; és ugyan anyi *Angliaiak*. Ezek olly véggel, hogy el-foglallyák azt *Nagy-Britanniának*; ama-

zok pedig, hogy meg-tartsák *Frigyes-Belgyiornak*.

Londonból Mártz. 3-dikán: — „Az Udvari Újságnak utólszori Darabja, egy Levelét közli Sir Adam *Williamson* Generálmájornak, ki, a' múltt esztendőben, Dec. 20-dikán indította vala azt *Jamaika* Szigetünkből. Ezen Levél szerént, *St. Domingo* Szigetének *Bizzeton* nevű Erősségét meg-támadták két ezer Frantziák. Jól lehet nem vóltak többen a' Várban, száz-húsz *Ánglusoknál*: még se' boldogúlhatott vélek az ellenség. A' közzülök el-esett Tiszteknek és Közembereknek száma, 25-re ment. “

„*Hollandiában* tusakodott Népünk' sorsáról is közöl az említett Udvari Újság' Darabja egy Levelét, mellyet, Febr. tizeneggyedikén útasított *Harcourt* Generális, *York* Hertzeghez. Azt írja Gen. *Harcourt*, hogy nem haladja-meg a' hat-százat, azon Betegeknek száma, kik, az *Ems* vize mégé lett vonulása alkalmatosságával Népünknek, hagyattanak hátra belőlle, *Zwoll*, *Zütphen*, és más *Frigyes-Belgyio-mi* helyekbenn. “

„Az ellenség, temérdek szállító-hajókat, és ágyús-tsónakokat készített, a' *Calaisi* és más *Északi* Ki-kötő-helyeiben: mellyek ellen, hogy bátorságban maradhasanak a' mi északi partjaink, egy Hajós-sereg-osztály rendeltetett ezekhez, *Duncan* Vitze-Admirális' kormányzoása alatt. “

„Mint hogy a' *Hollandiai* Kommisszáriusok, semmi sikerét nem látják, ide lett küldtetésseknek: nem is akarják tovább haszontalanul tölteni itt az időt; hanem minden órán vissza indulnak *Hollandiába*.“

„*Liverpooli* Ki-kötő-helyünkbe érkezett bizonyos és környülállásos Híradásokból tudjuk: hogy *Sierra Leona* nevezetű *Afrikai* birtokunkhoz öt *Frantzia* hajók érkeztenek a' múltt esztendő' *Septemberjének* 28-dikánn. Az ellenség, útat nyitott magának ágyúzása által *Kolóniánkba*, és fel-akarta égetni az egéllz Várost, de a' *Szabad-fekete-lakosoknak* kérésére ugyan tsak nem tselekedte ezt. A' *Templomot* azonban, *Kompániánk'* *Portékatárját*, és az *Ánglusok'* házaikat fel-gyújtotta; a' termő földekben is sok kárt tett; és el tulajdonított magának tizenegy *Ánglus* *Kalmárhajókat*, mellyekkel együtt, útnak indult a' *Sierra Leonai* parttól *Oct. 23-dikán*. — Ezen történet' alkalmatosságával, jól viselték magokat a' *Szeretsenek* — így szólta *Wilberforce Úr*, az *Ángliai Ország gyűlés'* *Második Táblájának*, 26 dik *Februáriusi Ülésébenn* — :újj indító okúl szolgálhat tehát ez is, a' *Szeretsenek'* sorsának könnyebbítésére; és az azokkal, mint valamely oktalan állatokkal való kereskedésnek, a' jövő 1796-dik esztendőnek első napjával lejendő félbe-szakasztására. — Hordott fel még *Wilberforce Úr* több in-

dító okokat is, ezen már régen óhajtott
 zéllýának el-érésére, p. o. — hogy a'
 Frantzia Kolóniákbeli Szeretseneknek fel-
 szabadíttatásából már is nem kevés veszte-
 aége következett *Angliának*, és hogy egy-
 olly emberiséggel ellenkező Kereskedésnek
 folytatása mellett, mint a' minémü a' Sze-
 retsenekkel való, lehetetlen reményleni
 Isten' áldását, mellyért — *úgymond* — a'
 tegnapi Közönséges-Böjtnapon is esede-
 zénk.

(Febr. 25-dikét t. i. mind Londonban, mind
 egész Országban, böjtölés, áhétatoskodás, és alamis-
 nátkodás által inneplették a' Lakosok.)

A' Középtengerről —

„ A' *Tuloni* frantzia Ki-kötő helyből
 nem indultak ki Mártziusnak első napján
 a' szállító hajók, mellyeknek száma, két-
 százból állónak íratik lenni; hanem, tsupán
 hadakozó-hajók, számszerént: 16 első-nagy-
 ságúak, 9 középszerűek, és eggynehány
 kisebbek szállottak az említett napon ten-
 gerre, és *Korszika'* Szigete felé intézték út-
 jokat. Hírt vévén erről a' *Livornói* par-
 toknál volt *Anglus* Tengeri-Vezér *Hotham*,
 félnek erőszattette a' vitorlákat, Mártz. 9 di-
 kén reggel, 13 első-nagyságú, 5 középsze-
 rű, 's eggy kisebb *Anglus*; és eggy első-
 nagyságú, 's két középszerű *Nápolyi* hada-
 kozó hajókkal. *Korszikától* nem messze
 fekvő, 's a' *Toskánai* Nagy-Hertzezséghez
 tartozó *Gorgona* nevű Szigetetske, és *Capo*

Corso között húsz tengeri-mérttföldre voltak egymástól, ezen két Hajós-seregek, Mártz. 10-dikén reggel. — *Capo-Corsó*-ból érkezett *Livornó*ba Mártz tizenegyedik napján egy hajó, 's olly hírt vitt: hogy *Berwick* nevű, 74 ágyús *Angliai* hajó, *Korszikának S. Fiorenzói* Ki-kötő-heből, *Livornó* felé indult Mártz. 6 dikánn: hanem midőn tizenyöltz tengeri mérttföldre lett volna *Capo-Corsó*tól: a' Frantzia Hajós-seregre bukkant. Mindjárt észre-vette ugyan a' veszélyt, 's igyekezett el-illantani: de utól éretett két frantzia Fregátóktól, mellyekkel, viadalba kellett neki erezkedni. Meg is vítt vélek igen hatalmasan: de a' mikor szinte el-vetette volna már őket a' nyakáról: akkor érkeztek négy más Frantzia hadi hajók: mellyek ellen bár mint védelmezte is magát: ugyan tsak végtére-kéntelenített engedni a' nagyobb erőnek, 's rabbá lenni."

Frantzia-Országból. —

„Az *Északi* tengeren lévő fegyveres-erőnek kormányozása, *Vanstabel* Contreadmirálisra bízattatott, a' ki, ezen hívatalának személyes folytatása végett, Febr. 21 dikén indult útnak a' *Bresti* Ki-kötő-helyből *Ámsterdám* felé, számos Tisztekkel és Matrózokkal. — Ugyan az nap szállottak tengerre *Brest* alól, 6 első-nagyságú, 's 3 közép-és kissebbfzerű Katona-hajók, *Remaudin* Contreadmirálisnak kormá-

nyozása alatt, ki az első Januáriusi tengeri-viadalban, *Vengeur* nevű hajónak vala Vezérje. Hat hónapi eleséget vitt ezen Hajós-sereg osztály magával. “

Párisból Mártz. 7-dikén: — „Több rendbéli Újságaink írják, hogy *Frigyes Belgyiom*, tízfáz millió líverrel tartozik megjutalmaztatni, érette el követett bajoskodásainkat. Nem tsak a' Vagyon határozza meg: mennyit fizessen a' *Frigyes-Belgák* között ki-ki ezen summába; hanem az is tekintetbe vétetik: Ki, mint igyekezett akadályoztatni a' Frantziák' szerentséjét, és *Frigyes Belgyiom'* szabadságát? — Asszinyátban (frantzia papiros pénzben) fog fizetődni az egész summa: és ez az oka — *mint írják az említett Újságok* — hogy a' *Frigyes-Belgyiomi* Kalmárok, nem tsak örömet adják portékáikat a' Fr. Katónának asszinyátért; hanem még Embereiket is küldötték el Közönséges-Társaságunkba, asszinvátokat szerezni “

A' Rojalista-Vezérek, és a' Nemzetgyűlési Kommisszáriusok, *Nantes* Városa' falainn kívül tartották a' Békességről való tanátskozásokat, egy sátor alatt, mellyet, kék, fehér és veress színű zászló tüzimerezett. Végeződvén Febr. 25 dikén a' Tanátskozások, következő summájú Beszédet tartott egy *Vándéi* Vezér, több Társainak is képekben, a' Nemzetgyűlési Kommisszáriusokhoz:

„Nép' képét viselő Polgárok! A' mid-
 dőn, vissza hívtok Ti minket, a' minden
 Frantziák' közönséges Hazájának kebelé-
 be; a' midőn békességet és tsendességet
 adtok vissza azoknak a' Vidékeknek, mel-
 lyeket olly soká vesztegetének a' belső had'
 szörnyüségai: igen érdemesekké tettétek
 magatokat a' köz-háládatosságra. Még ezt
 is meg haladja, — *ha ugyan lehetséges!*
 a' mi háládatosságunk: és soha se' fogjuk
 el-felejtani, hogy ez alatt a' sátor alatt, a'
 hol, olly hasznos következésű tárgyokról
 tanátskozánk együtt: igazság', emberiség'
 's jóltéviség' Barátnak, és az egész Fran-
 tzia Nemzet' betsülete' 's ditsősége' Gyá-
 molainak bizonyítatok Ti lenni magatokat
 állandóul. Nemes törekedéseiteknek ju-
 talmául, járjátok el majdann akkor a' mi
 mezeinket, midőn a' szorgalmatosság; és
 a' mi Törvényeink által óltalomba vé-
 tetett, 's a' Békesség által fel-buzdított
 munkásság, el-törölték azokról, a' hadnak
 epefztő nyomait; 's meg orvoslotta a' se-
 beket, mellyeket a' had okozott. A' bol-
 dogság' képe, melly fel váltándja földünk-
 nek mostani gyászát, éreztetni fogja szí-
 veitekkel, azoknak áldásaikat, a' kiket bol-
 dogokká tettetek.“

A' *Vándé* (*Vendée*) nevezet alatt ér-
 tetődtek átallyában, mind azon részei a'
 fr. földnek, mellyeknek Lakosai, meg nem
 elégedvén a' mostani Igazgatás' formájá-

val, az előbbent kívánták vissza-állítani, 's ugyan ezért neveztettek vala közönségesen Rojalistáknak és *Vándé* bélieknek. Három fő osztályokból állott a' *Vándéi* fegyveres Nép. Egy Osztálynak, *de l'Anjou et Haut-Poitou* vala a' neve: más Osztálynak, *du Centre*; a' harmadiknak pedig *du Pays-bas*, vagy *de Retz*. *Charette*, vezérlette a' *du Pays-bas*; *Sapinaud* pedig a' *du Centre* nevezetűt. Ezek, huzonöt Al-vezérjeikkel együtt, és az általok kormányoztatott Nép' nevében, meg békéltek 's egyesültek a' Republikánusokkal. Ugyan ezt tselekedték a' *de l'Anjou et Haut Poitou* Osztálynak is hat Al-vezérjei: de a' Fő vezér *Stoflet*, nem követte *Charettenek* és *Sapinaudnak* példáját. A' meg-békélt *Vándéi* Vezérek mindnyájan bé-mentek *Nantesbe*, Február. 26-dikán, a' Nemzet gyűlési Kommisszáriusokkal: kiknek látására nagy indulattal kiáltozta a' Nép: „*Éllyen a' Békesség, az Egyesülés, és a' Közönséges Társaság!*“ — A' meg békélt Ex-rojalista Vezérekkel együtt ebédeltek a' Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok.

Barrere, *Billaud Varennes*, és *Collet d'Herbois*, a' szörnyű emlékezetű *Robespierrel* együtt, valának Tagjai a' Közjóra ügyelő Nemzet gyűlési Deputázióinak: a' Közbátorságra ügyelőnek vala ugyan akkor Tagja *Vadier*. — *Saladin*, egy volt

azok közzül a' 21 Tagjai közzül a' Nemzeti-gyűlésnek, a' kikre vala bízva, *Barrere*, *Billaud*, *Collot*, és *Vadier*' magok viseleteknek meg-vizsgálása. Ezen 21 Tagoknak vélekedését *Saladin* által értette-meg Mártz. 2-dikán a' Nemzeti-gyűlés. Jelen vóltak akkor a' Gyűlésbenn magok is a' vádoltatott Tagok. — *Barrerenek* mentő Beszédéhez, ragasztott *Collot* némelly Jegyzéseket, mellyeket, következő ígékkel fejezett bé:

„ Vissza kell gondolkozni azoknak a' közönséges-nyomorúságoknak idejére, a' mellyek szükségessé tettek minden törekedést, valami tsak töllünk ki-telhetett: és ha kárhoztattatik most az, a' mi jó vólt a' múltt esztendőben; avagy nem lehet e' félni, hogy a' jövő esztendőben szintén úgy fog kárhoztattatni az is, a' mi most történik? Ám büntetődjenek meg a' szabad tettés szerént el követett tselekedetek: de maradjon az meg örökös Igazságnak: hogy a' mi hasznos vólt a' Közjóra; szükséges vólt. Tudjuk Mi, hogy gyanakodással, és Maga-féltéssel vagyon egybe-köttetve a' *Népi* (populáris) *Igazgatás*; de biztatást is nyújt ez azoknak; kik, a' veszélyek között, erőt vettek a' Szabadság' ellenséginn. Ha erők felett vólt azon hatalomnak terhe, a' melly, reánk vala bízva: ha vissza éltünk mi azzal: ám büntettessünk mi, hogy tanulhasson más a' mi példán-

konn: tsak úgy ne büntetessünk mint Haza-árulók. Ezt valóban soha, soha nem érdemlettük! — Én megyek árestomba.“ — — *Billaud* és *Vadier* semmit se' szólottak — *Vadier*, tartván a' gilljotínoztatástól, meg-változtatta szokott öltözetjét, 's el-illantott: de vissza-vitetett, és már Mártz. 4-dik napján ő is árestomban ült.“

Carnot is eggy vala a' *Robespierre*' idejebéli Tagjai között a' Közjóra ügyelő Deputázióinak, a' minthogy eggynehány hónapokkal ez előtt, őtet is próbálta *Ferrou* bé-írni, a' *Robespierre*' tirannusságának részesei közzé. De a' közönséges vélekedés, fel szabadította a' vád alól *Carnot*ot, úgymint a' kiről azt tartja, hogy ez, a' Katonai Intézeteken kívül, semmi-be egyébbe nem elegyítette magát. Bűntelennek esméri a' Publikum *Lindet Robert*et is, a' ki hasonlóképpen Kollégája volt *Robespierre*nek, mint *Billaud*, *Barriere*, *Collot*, és a' most említett *Carnot*. — Hogy annál állandóbbá tehesse *Carnot* a' felölle való köz-vélekedést: el beszélette tizenhét hónapi hadakozások' históriáját, 's eggy *Chronologica-táblát* is ajánlott bé a' Gyűlésnek, melly Tábla, elő mutat idő szerént minden nevezetes viadalokat, mellyek, a' *Honscootei* ütközettől fogva történtenek *Rosas*' meg-vételéig. Ezen Tábláról azt végezte a' Gyűlés, hogy fel kell azt függeszteni a' Gyűlés' palotájában.

's ki kell kisded formában is nyomtattatni, 's az efféle Nyomtatványokból adni kell a' Nemzet gyűlési Tagoknak, 's küldeni a' Seregekhez is, és a' Közönséges-Társaságnak minden részeibéli Magisztrátusokhoz.

Elegyes Tudósítások.

(mellyek közzül némelleyek, Maradványok.)

Rómából Febr. 28-dikán: — „ Szeren-
tsésen helyre-állott itt ismét a' köz-tsen-
desség: melly, hogy annál állandóbban
meg-fundáltassék: nagy bőséggel szállítta-
tott ide mind gabonát mind egyéb elesé-
get a' Kormányfőnek. — Kétfáz tallérok
vagnak fel-téve, azoknak fel-fedezésére
serkentő jutalmúl, a' kik, két Katonákat
öltek-meg Febr. 17-dikén.“

Kurlandiáról nagyon írogatják, hogy
ez is, valamint szintén *Lithvánia*, az
Orosz Sas' szárnyai alá kerül: melly,
két Hertzegségeknek, nagyobb ki-terjedesse
vagyon ezer quadrát mértföldnél; 's La-
kossaiknak száma, meg-halad másfél mil-
liót. Ezen újj szerzemény, nem kevésbé
fogja nevelni a' tengeri-kereskedését *Rusz-
sziának*.

Varsóból írják: hogy az oda való
Orosz Komendáns Gen. Buxhewden, min-
den Frantziákat fel-kerestet, a' kik vagy
meg nem esküdtek, az eleikbe szabott
forma szerént; vagy pedig későbbben köl-
töztenek-bé számosan *Lengyel-Országba*:
's kívánnya töllök, hogy vagy esküdjenek

meg; vagy ha ezt nem akarják, takarodjanak el a' *Lengyel* földről. — *Griesheim* Úr, a' ki *Frigyes Belgyiomi* Tisztartó vala *Varsóban*, mihelyt meg-értette Hazája' változásait: leg ottan, Magános-személlyé változtatta magát, 's illy tulajdonsággal megmaradt mind ez ideig *Varsói* Lakosnak.

Az *Amsterdami* Bankóba nagy árrú drága köveket tett vala le zálogul a' *Szárdíniai* Udvar. Most már ezen drága követet, a' *Frantziák'* kezében írja lenni a' *Hamburgi* Újság.

A' nem régiben meg halálozott, és maga után eggy bõlts és jó Fejedelemnek követésre méltó példáját hagyott *Wirtzburgi* (*Herbipolisi*) Hertzeg-püspök' helyébe, más választatott *Mártz. 12-dikénn*, *Baró Fechenbach'* személlyében, a' ki eddig *De-kánussa* vala a' *Moguntziai* Káptalannak, és a' kiről nagy a' reménység.

B é t s.

Ide jő *Spanyol* Követnek *Marquis del Campo*, a' ki eddig *Londonban* volt.

Györi Püspök *Fengler* József Ö Exc. ja, újra segítette a' *Hadi* kintstárt, hat ezer forintokkal.

Az *Ts. K. Ekonomika-FőKommisszió*nál, *Fő-Strázsamesteri* ranggal munkálónó *Czigán* József Urat, a' *Mária Therésia* Katonai Rendjének Vitézzét, Maradékára is ki terjedendő Bárósággal tisztelte meg, minden taksa nélkül a' *Ts. K. Felség*.

A' *Bétsi* Udvari Teátrumok' Árendálóját, *Braun* Péter Urat, minden Maradékira ki-terjedő Bárósággal, méltóztatott meg-juttalmaztatni Ő Felsége.

Az *Erdélyi* Thesauráriátusnak Prézessévé neveztetett Fels. Urunk által, Thesauráriusi fizetéssel, Gróf *Bethlen* József Ő Exc. ja.

Magyar Ország.

Péteváradról Mártz. 16 dikánn: — „Itt a' napokban, össze vész egy Frantzia fogoly a' Társaival. Ezek, meg haragudván reá, le akarták vonni. Nem veszi tréfára a' lármás fráter a' dolgot; ki szalad a' Kalfármából; fel-kap a' Var'-kőfalára, 's le-ugrik rólla. A' vólt a' szerentséje, hogy a' hó igen magasra nevededett a' sántzárókban: mert máskepent nem kakaskodott volna soha többé a' Gallus: de így, tsak a' fejét törte-bé, 's most az Ispotályban gyógyíttatik.“

„Olly tartós kemény hideget, nem eggy hamar értünk: mint a' minémü válnállunk az idénn: mivel *Három Királyok'* napjától fogva, Febr. 24-dik napjáig, szüntelen a' Duna' fagyos hátánn jártak a' szekerek.“

J e l e n t é s.

Alsó-Ausztriában fekvő *Ebenthal* nevezetű jószágába Koháry Grófnak, *Planer* Mátyás nevű Feleséges Lakos, négy elztendős Fiats-

kájával együtt, két lovas szánon indult vala haza fele Weidendorfból, melly Ebenthalltól fél órányi járó föld, abban a nagy fergegben, melly vala, e' tolyó esztendő' 24 dik Januáriussa' eszéjén. Mivel Jan. 28 dikán se' volt még otthon az ember: keresésére indultak ezen említett napoun. A' két ló, a' szán, és egy lepedő, mellyben a Gyermekek vala bé-takargatva, bé-fagyva találtattak a' Morva-vízébe, St. Iffried és Dürekrüt között. Innen azt lehet kihozni, hogy a' szánon volt két személlyek, le estek a' jég alá. Min hogy most a' jég' megindulásával, ki vetődhetnek ezeknek hólt-testeik valahol, vagy a' Morva, vagy a' Duna' partjára: kérettenek mindenek, hogy az itt következő Le írásokból reá esmérvén a' két szereptsétlenekre: leg-ottan jelentést tenni erántok az Ebenthalli Tiszt-tartójához Gróf Koháry nak, ne terheltesenek.

Le-írása az Atyának.

Közép természetű, igen himlöhelyes, fekete ábrázatú, fekete hajú és izemöldökű. — Kék posztóból, és jüh-bőrből készült rövid öltőruhából; kék posztó avult lájbliból; fekete bőrnadrá ból gyapjúból szőtt fekete harisnyából; németes hosszú paraszt tiszmából; újj köpönyegből; tobák-szín tsí ú nyak-kezkendőből 's fekete kutsmából állott az öltözetje.

Le-írása a' Gyermekek' öltözetjének.

Házi zöld matériából újjonnan készült, és házi-vászonnal bélelt rékli; tsíkos matériálájbli; fekete-vászon nadrág; feje gyapjú-harisnya; fekete-bőr tzipő; és háló-süveg formájú zöld-színű Főrevaló.

Magyar Hírmondó.

XXXXXXXXXXXX

26.

Költ Bétsben, Böjt-más Havának (Mártziusnak)
31-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi Környütlállások.

Livornóból Mártz. 13-dikán: — „Ma reggeltől fogva egész délutánni öt óráig, szörnyü ágyúzást hallottunk a' tengerről, *Ponente Libeccio* felől, mintegy ötven mérttföldnyi messzeségről. Hatottak ide egy szörnyü nagy rendülésnek jelenségei is, melly rendülést, az okozott kétség kívül, hogy meg gyúlt valamelly nagy hadi hajóban a' puszkapor, 's az egész hajót félllyel rugta. Annyit bizonyosan tudunk innen, hogy az *Angliai* és *Frantzia* Hajseregek, ütköztek ma meg egymással: de a' hartz ki meneteléről való Tudósítás csak hónapután érkezhethet el ide, a' *Scirocco* nevü déli szél miatt.“

(*Bétsbe* is jöttek már Kurírok ezen viadalról való híradással: de csak annyit lehet még ekkoráig tudni tőlök, hogy nem messze törtent a' viaskodás *Genoa* Városához, úgymint a' mellynek minden részei reszkettek a' nagy ágyúzás miatt.)

A' *Londoni* újjabb Tudósítások szerint, ki-nyerték *Pitt* Ministertől a' *Hollandiai* Biztosok, hogy Mártz. 5-én, be-
széllgethettek véle. *Pitt* Úr azt mondta nekik, hogy éppen nem erezkedhetik ő vélek a' *Londoni* Ministériom alkuba, a' *Nagy-Britanniai* Ki-kötő-helyekben le-tartóztatva lévő *Frigyes-Belgyiomi* hajók eránt; hanem azon kívánságjokra a' *Hollandiai* Deputátusoknak, kélszek reá-állani az *Angliai* Ministerek, hogy a' rendszerént való posta-járás, ismét folytatódjék, *Anglia* és *Frigyes-Belgyiom* között.

A' Német-Birodalomnak *Vesztfáliai* Kerületében, két helyen próbáltak hadi-szerentsét Mártz. 13-dikán, a' *Frantziák*. *Bucholznál*, ezernél felesebb számmal, és 3 ágyúkkal jelentek meg: de 1200 *Ts. K.* Vitézek, kényszerítették őket vissza-térni. — *Bienennél* is vissza-nyomta őket reggel, a' *Ts. K. Nep*: de délutáni 4 óra tájban újra vissza-tértek, és bé-szállottak *Bienenbe*. Számosan sebesedtek meg mind két rész-ről, 's estek is el eggynehányan, a' másodszori viadalbann.

Frantzia - Ország.

(Hoffzas ugyan az itt-következő Elő-adás: de nagy következésü tárgyokról is vagyon; és nevezetes Embereknek belzédjeiket foglallya magábann.)

Ama' nagy tudományú, 's a' dolgok' folyamatjába élesen bé-látó Tagja a' Nemzeti-gyűlésnek Abbé *Sieyes*, tsak titokban munkálódott: de közönséges helyen hall-

gatott, *Robespierre*' hatalmaskodása alatt. Méltán úgy írhatjuk tehát felöle, mint Újságot: hogy fel-mene Mártziusnak 8-dikán a' Nemzeti-gyűlés' Oratori-Székjébe, 'a fontosabb rövidségű Beszédet tartott: hogy sem mint el múlathatnánk annak közlését. Alkalmatosságot szolgáltatott néki a' szólásra ezen Kérdés: *Vizsa kellessék e' ültetni a' Nemzeti gyűlésbe, azokat a' Tagokat, kiket a' Robespierristák, Törvény' óltalmán kívül-valóknak az az: mindenütt meg ölet-tethetőknek hirdettettek vala ki; de a' kiknek fel-fedezettéseket, és rejtek-helyeikből gilljotinra való vonattatásokat, meg-előző Robespierrenek nagy esete?* — Az Ülés' folyamatjának rendje szerént tellyesítjük az Előadást. — *Chenier*, tartott leg-elsőben, következő summájú Beszédet: „Igazságokra kényszerítelek Titeket, tselekedjétek, hogy annyi óhajtasok után, ismét eggyesüljenek a' Népnek minden Képviselői. — Szükséges, ez a' viszontvaló-eggyesülés a' végre; hogy ne legyen helye többé az ellenkező indulatoknak, és meg erősbedjenek a' Közönséges-társasági egység' kötelei. A' Köz-vélekedés — nem az, melly, a' kereszt-úton lármáz, vagy a' Kávé-házakban és a' tolongó csoportokban hanykódik; hanem a' melly el vagon az egész Frantzia Nemzet között terjedve — függeszti a' ti figyelmetességeket azokra a' Szerentsétlen Kollégáinkra, a' kik, törté-

netből menckedének-meg a' Gyilkosoknak
 ölövasától. Tartoztok vissza hívni őket,
 hogy újra egészé tegyétek a' Nemzet' ké-
 pét-viselő gyűlést. A' 27 dik *Frimairei*
 (17-dik Decemberi) Törvény, ellenkezik
 minden fundamentomos Igazságokkal —
 (Ez az a' Törvény, mellynek ereje szerént, ja' fel-
 lyebb említett Nemzet-gyűlési Ex-tagok, nem tarthat-
 tak egy részről attól, hogy Revolucionális Törvény-
 Izék' eleibe fognak idéztetni: de más részről, nem re-
 ménylhették, hogy vissza-térhessenek valaha a' Nem-
 zeti-gyűlés' kebelébe.) „Nint, fél igazság: vala-
 mint nintsen fél ártatlanság is. Ha bűnösök
 ők: úgy meg bántjátok az Igazságot, az ál-
 tal, hogy nem engeditek őket Törvényizék'
 eleibe idéztetni. Ha büntelenek: úgy is-
 mét, a' Népek' jussait sértitek-meg az által,
 hogy ki zárjátok őket kebeletekből. Hát
 azon meg tartó Törvényből, mellyet, 9-dik
Thermidortól (Jul. 27-dikétől) fogva hoz-
 tatok: ne vegyenek e' hasznót mindenek,
 kikre bizta a' Nép, a' maga képenek vi-
 selését? Már öt hónapja, a' miolta vis-
 gáltatik, a' leg-nagyobb tartózkodással,
 azoknak az Embereknek ügyök, kiket,
 az egész Frantzia Nemzet vádol. Avagy
 nem ejtjük e' magunkat Igazságtalanság'
 vétkébe, ha különböző módra bánunk a'
 mi jólélkü Kollégáinkkal? Kevesebb mér-
 tékben lennénk e' igazak, az áldozatok;
 mint a' Hóhérok eránt? — De talán fél-
 ni lehetne, hogy a' méltatlan szenvedések
 között neki-keseredett Emberek, bosszúál-
 lást ne kívánnyanak? — Éppen nem kell

effélétől tartani; a' szerentsétlenségeknek terhe alatt nyögött Emberek, meg-tanúlták az emberi hibáknak fájlalását. *Condorcet*, *Rabaud*, *Vergniaud*, *Philippeau*, és *Camille Desmoulins* se' akarják, hogy az ő erőszakos halálokért, százanként áldoztasanak-fel ennek elzközlői. — A' mi magunk között való egyenetlenség az egycdül, a' melly meg-bukta-hatja a' Fr. Közönséges Társaságot. — Állítsunk-fel eggy olly Kormányfzékot, melly, erőss legyen a' Nép' jussainak fenn-tartására; erőtelen ellenben, azoknak fel forgatására. Kívánom, hogy tétessék Törvényyé, ezen Végzés-forma: „A' 28-dik Juliusi, és 3 dik Octóberi Végzésekben meg-nevezett Képviselők, vissza-hívattatnak a' Nemzeti-gyűlés' kebelébe; következésképpen, minden ellenkező Végzések vissza-vétnek.“

Bentabolle, ellenzette ezen Végzés-formának Törvényyé-való tételét: „Hogy némelley Kollégáink — *úgymond* — árestomba zárattassanak, és Törvényfzék' eleibe állíttassanak: ezt a' Nemzeti gyűlés végezte.“ (*Nem igaz*: sokan kiálták) „Ha nem esmértnetik az, Nemzet-gyűlési Végzésnek, a' mit végezett a' Gyűlésnek nagyobb része: úgy semmi se' lessz állandó.“ (*Morgás hallatott*) „Mi lessz úgy a' Fr. Közönséges-Társaságból, ha a' mondatik, hogy a' melly Végzések lettek ennek nevébenn; tsupán eggy rossz-szívű Felekezet-

nek munkái azok? — Ha nem vólt szabad a' Nemzeti-gyűlés, 31. dik Májusban. " — (*Nem vólt*: sok Tagok kiálták) „Kárhóztatjátok Ti tehát ezen napot?“ (*Igen bizony*: sokan kiálták) „Én nem akarom menteni ezen napnak eszközlőit: tudom, hogy gonosz tzellyok vólt néki k. De hát azok ellen, a' nyóltzvan ezer Lakosok ellen, a' kik fel keltek vala akkor, és körül-vették a' Nemzeti gyűlést: avagy prótzelzust indítottok e'?“ (Szörnyű morgás követte ezen szókat) „Annak a' Tirannusnak (t. i. *Robespierrenek*) a' ki által lett el-nyomattatásunk emlegetődik: ki mondott ellene.“ (*Én*: kiáltának sok Tagok) „Midön *Camille-Desmoulins* ellen hozott vala a' Vád végzés: ki mert az ellen szóllani?“ (Nem folytathatta többé Beszédjét *Bentabolle*, a' nagy lárma miatt.)

Syeyes, így szóllott: „Ha van valami, a' mi, egész mértékben éreztetheti azt a' kegyetlen hatalmaskodást, melly által olly sok ideig el-vala nyomattatva a' Nemzeti-gyűlés: éreztetheti valóban az, hogy a' Nemzeti gyűlés' eleibe, közönséges tanátskozás és meg határozás' tárgyául kell feltenni ezt a' Kérdést: Vallyon a' Nemzet-képét viselő Gyűlésnek eggy egészítő része (*partie intégrante*) bírhat e' azzal a' tehetséggel, hogy vissza állyon, a' reá-bíztatott kötelességeknek folytatásába? — Láttatok, mi történt ama' veszedelmes na-

pon, Májusnak 31-dikénn. Eggy része a' Nemzeti gyűlésnek ki-mustráltatott; a' nagyobb rész, járom alá szorítottatott; nem vólt többé Nemzeti gyűlés; a' kissebb rész uralkodott; és ezen fel bomlását minden társasági rendnek, az okozta, hogy meg-jelent eggy része a' Népnék, mellyről a' mondatott, hogy inszurgált (fel-kelt): pedig tsak tanúja vólt annak a' gonofzságnak, mellyet nem tudott. Be hosszas idő kívántaték a' végre, hogy a' Nép' képviselőknék nagy teste, öllze törhesse a' magá és a' Fr. Nép' bilintseit, mellyeket elkerülhetetlenekké tett, a' Nemzeti gyűlésnek le-tiportatása. — Midön az utánnunk következő Maradék, olvasándja a' Históriákat: látni fogja, *hogy ezen Nemzeti-gyűlésnek kezdődésétől fogva, 31-dik Májusig el vala nyomva a' Gyűlés, a' meg-tsalattatott Nép által; 31-dik Május után pedig, 27 dik Juliusig, el vala nyomva a' Nép, az órránál fogva hurtzoltatott Gyűlés által.* Huszonhetedik Juliustól fogva vissza kapták szabadságjokat a' Nép' Képviselei; vissza-állott a' nagyobb rész, a' reája bízott Törvényhozásnak gyakorlásába: vissza-vette a' ti gyülekezetetek a' Nemzet gyűlési nevezeteket is, mellyet, nem tudom, mitsoda nagy hangú, és tettzés szerint fel-vett nevezeteket fojtottak vala el: mi dolog vólna tehát most még arról akar-ni tanátskozni, ha vallyon köz e' a' ti sza-

badságtok, azon Kollégáitokkal is, kiket
 úgy fog tartani a' Hiftória, mint leg-betse-
 sebb áldozatait annak a' kegyetlen hatal-
 maskodásnak, mellyet le-rontátok. Nints
 már ma egyéb, a' mi különöztetne min-
 ket, némelly elmebéli hánykodásokon ki-
 vül, mellyek, rövid időn le-fognak tsen-
 desedni: — reményleni kell. De ha ne-
 minémű személlyes ellenkezõ indúlatok vól-
 nának is mi közöttünk: avagy nints e' még
 azért helye a' reménységnek? Látjuk hogy
 a' Nép' ellenségei, és a' kik nem elégefz-
 nek meg a' dolgoknak mostani folyásával,
 sokképpen ellenkeznek egyébaránt magok
 között, mind értelemre, mind indúlatra
 nézve: abban mindazáltal mind meg-egy-
 gyeznek, hogy köz erővel rontsák a' Nem-
 zeti-gyűlés' betsületét: miért ne' hihetném
 tehát én azt? hogy mi, a' kik tsak ugyan,
 mindenképpen közelebb vagyunk egymás-
 hoz: némelly személlyes ellenkezések mel-
 lett is, eggyesíteni fogjuk tehetségeinket,
 a' Nemzeti-gyűlés' óltalmazására, 's azon
 tznélnak végre-hajtására, a' mellyért kül-
 dettünk ide. — Gondollyuk meg a' mi hi-
 tetlen rongálóinknak veszedelmes szándék-
 jaikat! hogy ezeknek, mi magunk ne le-
 gyünk, akaratumk ellen való eszközei: tisz-
 tellyük magunk ezt a' Gyűlést, a' mellyet,
 tiszteltetni akarunk mások által. Adjuk
 vissza neki az ő lételének tellyességét; ad-
 juk vissza egéssz szabadságjokat mind azon

Tagjainak, kik, attól a' meg-átkozandó 2-dik Juniustól fogva el hitették magokkal, hogy ki-záratott Kollégáinknak vissza-téréseig, ennek sürgetesen kívül egyebet nem szólhatnak. Nem lehet tagadni, hogy ne vólnának illyeten vélekedésű Tagok, mivel magam is olyan vagyok. Ha, Juliusnak 27 dikétől fogva, a' mi Kollégáinknak vissza hívására nézve, habozni láttatunk: olly okokra nézve történt ez, melyeknek fontosságát, tudjuk, hogy ők, magok is meg-esmériék. Soha se' lehetett akaratunk arra nekünk, hogy kétségsbe hozzuk az ő Nép'-képviselői hatalmokat: mint-hogy ez, tsak annyi lett vólna, mint, semmivé akarni tenni önnön hatalmunkat. Soha se' táfzítottuk mi vissza őket; nem vólt erre jussunk minékünk: hanem abból a' költsönös bizodalomból, mellyet egy részről, Ti helyheztettetek az ő Közönségestársasági jó tulajdonságaikba; más részről pedig, ők helyheztettek a' ti Törvényhozói hóltsességtekbe: fundamentomosan feltehattünk felöllök, hogy ők, önként egygyeztek meg, a' magok tisztességes számkivettetésseknek addig va ó hosszabbíttatásába, mie, az inkább meg-világosodott, és igazságosabb köz vélekedés, maga meghatározta azt az idő-pontot, mellyben hirdetni lehet, 's teljesíteni az ő vissza-téréseket, mind azokkal a' haznokkal, mellyeket, méltán lehet várni ezekből, a' Közjóra nézve.

Clausselle együtt *Dumont* András, megbíztatták a' Gyűlést, hogy a' Közjóra, Közbatárságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók, meg a' jelen-való Ülésben fogják közteni velekedéseket a' fenn-forgó tárgyról. — Ezen biztatás nagy örvendést okozott.

Tsak hamar *Douai Merlin* elő is állott a' három Deputátziók' nevében, és 3 tikkelyekből álló Végzés formát terjesztett a' Nemzeti-gyűlés' eleibe: de még előbb egy Beszédet tartott, mellyben megismerte, hogy ő lett legyen az, a' ki felvette a' 27 dik *Frimairei* Végzés' formáját, a' Nemzet'-gyűlésének, 's azzal mentette magát, hogy ő tsak azt mondotta, a' mi reája bízott vala a' 3 Deputátzióktól, mellyeknek tartozott engedelmeskedni. Így szóllott a' többek között: Már akkor levala ejtve lábáról a' Tirannismus: de meg nem szűnt vala még hánykódni a' földön, 's vólt mellette egy Felekezeteje, melly, felakarta emelni a' földről. — Az említett három Tikkelyek, ezek vóltak: 1.) Haladék nélkül vissza-érnek a' Nemzeti-gyűlés' kebelébe, azok a' Nép-képét-viselők, kik, az 1793-dik esztendőbeli 28 dik Juliusi és 3 dik Octóberi Végzésekben vagnak meg-nevezve, melly Végzéseknek rendelései vissza-vétnek. 2.) A' Nemzeti-gyűlés' palotájára vígyázó Deputátzió, tartozik ezen vissza-tért Tagokat el-maradt

fizetéssekre nézve, egésszen ki-elégíteni. —
 3.) *La Haye*, kit, a' Közönséges-Társaságnak *Alsó-Szequánai* Osztálya, küldött Tagnak a' Nemzeti-gyűlésbe, nem foglaltatott-bé most ezen Végzésbe. A' Közjóra, Közbátorságra, és Törvényhozásra ügyelő Deputátziók, tartoznak mentől elébb tudósítani a' Gyűlést, ezen Képviselője eránt a' Népnek. — Nagyobb része a' Gyűlésnek, örömmel helybe hagyta ezen Tzike-elyeket. — Még tsak azt említjük, hogy *La Haye* is vissza-kívánta ültettetni a' Nemzeti-gyűlésbe *Garran de Coulon*, olly fel-tétellel, hogy annak maga-visedetéről, tudósítsák a' 3 Deputátziók a' Nemzeti-gyűlést: de sikeretlenné tétetett kívánságja *Rewbel* által, ki is, így szóllott a' maga Kollégáihoz: „A' *Chouánok*nak, amnesztiát (Minden meg-történttekről való elfelejtkezést) hirdettettek. *La Haye*, hasznára fordította ezen amnesztiát: szükség, hogy nyilatkoztassa ki magát: ha mostani helyén akar e' maradni, vagy pedig meg-itéltetni? Míg én élek: addig ugyan nem jő bé ezen Gyűlésbe eggy ember is, a' ki, fegyvert viselt Hazája ellen.

Az újjonnan vissza-hívattatott Tagok közzül, mindjárt meg-jelentek más nap, (Mártz. 9-dikén) eggynehányan, kiket, öleléssel fogadták Kollégáik, 's örvendezéssel a' Nézők. „Sok Lakosok meg-tsalták magokat — monda *Dumont András* —

Májusnak 31-dik napjára nézve: elsőnek valloim magamat az ilyenek között. — (Hoffzas örvendezést okozott ezen Vallás-tétel) — „Kívánom, hogy vegye vissza a' Nemzeti gyűlés azon Végzést, melly által, esztendőnként meg-inneplendő nappá tételt 31-dik Május.” — *Pémartin* nevű Tag kívánta, hogy ezen szörnyű napnak örök-re-való el-törlése végett, büntetessenek-meg annak Eszközölői. — Igen is, — *kiálta Bourdon de l' Oise* — közönséges-bo-tránkozást okoz az, hogy büntetetlen vagy-nak még *Pache, Bouchotte*, és más nagy Gonosztévők. Hogy nem szóllottam én ezekről, 27-dik Juliustól fogva: oka az, minthogy annakelőtte, gyakorta ki keltem ellenek: ha szóllottam volna: indulatosko-dásnak gondolhatták volna ezt bennem né-mellyek: de már jelen vagyok az idő, mellyben, szembe-tünő az Igazság. (Ör-vendezés váltotta fel ezen szókat) — *Garat* Exminister is vádoltatott némellyektől. „*Garat* — *monda Calvadosi Dumont* — nem csak elő-segítette hatalma által a' 31-dik Májusi történetet, és a' Februáriusi rablást; hanem még mentette is a' 2-dik Septemberi öldökléseket. Ez az, a' ki, el takarván tizedik Mártziust: útát készített a' 31-dik Májusnak. Némelly Tagok, *Garatot* inkább gyávának, mint vétkesnek ítélvén, kívánták, hogy bizattassék az ő maga viséletének meg-vissgálása, a' Depu-

tátziókra. — *Bréard*, így szólott: „Arra, hogy *Garat*nak maga viseletét szükség meg vizsgáltni: elég az, hogy vádoltatott ő, ebben a' gyülekezetben. A' Közjóra ügyelő Deputázióinak valék én Tagja abban az időben: 's kívántam olly esméretet eszközölni, mellynél fogva, ítéletet lehessen tenni a' személlyekről és dolgokról. Mondhatom, hogy ez a' *Garat* az, a' kitől tanúltunk ki valamit leg elsőben is, az összeküvésről.“ (Örvendezés követte ezen nyilatkoztatást) „*Cambon* és én, előhívtuk estve *Pachet*, (a' ki akkor Polgármester vólt) más Haramiákkal egyetemben, 's úgy bántunk velük, a' mint érdemlették. Kértem *Pachet*ót: Miért nem jelent meg *Henriot*?“ (Ez akkor *Párisi* Komendáns vólt) „*Pache* azt felelte, hogy *Henriot*, Rendeléseket ad ki a' Városban.“ Jól tselekedte — *mondék neki* — hogy el nem jött: mert ha itt lett volna: magam döftem volna által. Ezeknek az Embereknek pártjokat fogták sok más Tagjai a' Deputázióinak, a' kik nintsenek már többé. Harmad nappal ezen történet után, láttam, hogy nints módom benne többé, hogy jót tselekedhessek: azért is el-kéredzettem a' Deputázióból. Kívánom, hogy vizsgálás alá kell fogni *Garat*ot. — *Bourdon de l' Oise*: Nem szükség, három Deputázióknak tsínálni dolgot, ezeknek a' gazembereknek vizsgálásával: maga is elégsé-

ges e' végre, a' Közbátorságra ügyelő Deputátzió. " (Az itt elő-adott minden Fel-tételeket el-fogadta a' Gyűlés, és saját Végzéseiivé változtatta által.)

Eggy a' villa hívattatott Tagok közül, *Lesage* nevezetű, fel-állván az Oratori-székbe, következő Beszédet tartott: „*Robespierrenek* 's az ő tzimborássainak kegyetlen hatalmaskodása, meg nem foszthatott minket a' Közönségnek hozzánk való bizodalnától: vissza hív a' Nép bennünket arra a' helyre, a' mellyre, ültetett vala elébb. Olly hívek vagyunk mi ma is, mint vóltunk Májusnak 31-dikén; a' Nép java, és a' Haza' győzedelme lessz a' mi gondolatainknak és tselekedeteinknek egyedül-való *Rugója*. Bártsak vége lenne közöttünk minden bizodalmatlanságnak! Ne tartsatok attól, hogy bosszúsokká tettek vólna minket méltatlan szenvedéseink. — Szenvedtünk mi az igaz: de, avagy nem szenvedett e', az egész Frantzia Nemzet is? Nem Törvény' óltalmán kívül vólt e' akkor az egész Nép, midőn a' Kegyetlen-hatalmaskodók, szabad-tettzéssek szeré t jättzottak a' Lakosoknak Vagyonjaikkal és életekkel? " (Nagy örvendezes lett ezen szókra a' Gyűlésbenn.) „Nem fogunk mi vissza-émlékezni, semmi más okból, annyi nyomorúságokra; hanem tsupán abból, hogy örökös gátot vethessünk eleikbe, ne hogy vissza-térhessenek még valaha. Egy-

gyesítsük ismét magunkat, hogy meg-ó/ital-
 mazhassuk a' Közönséges-Társaságot, mind
 a' Rojalistáktól, mind a' Terroristáktól. —
Verzáliai Lecointre kívánta, hogy a' Gyü-
 lés tudósítsa magát, három Deputátziói
 által, a' vissza-hívott Tagoknak magok-vi-
 seletekről. De ezen kívánságból nem lett
 semmi, mert hatalmasan ellene szólottak
Tallien, *Thionvillei Merlin*, *Bourdon de*
l' Oise, és *Dumont András*. — *Thionvil-*
lei Merlinnek szavai ezek voltak: Ti töl-
 letek békességet kérnek: és az ezen Gyü-
 lésbéli Bekességről függ a' föld' békessége.
 Elég soká halasztotta a' Gyűlés a' mi Köl-
 légáinknak vissza hívását: mert nem magá-
 tól indult ennek tselekedésére, hanem ad-
 dig várakozott, míg meg-kérettetett (a'
 Néptől) az eránt. Bártsak már azt is kí-
 vánná *Lecointre*, hogy tudósítsa a' Gyü-
 lés magát, a' *Billaud*, *Barrere*, *Collet*,
 és *Vadier* ellen hozott Végzés felől. A'
 míg ezek élnek: nem lesz addig békesség-
 tek. Részesültök az ő vétkeikben minden
 szempillantás által, a' mellyben őket élni
 haggyátok. Igen is, óhajtom, hogy vesz-
 szenek el az én Házámnak Tirannusai. De
 minekutánna meg-büntettük a' vétket: ta-
 karjuk el örökre a' hibákat. Eggy sints
 közölünk, a' ki ne hibázott volna. (Gya-
 korta-való örvendezéseket okozott *Merlin*'
 beszédje.)

Bourdon de l' Oise és *Dumont* András között, *Louvet* nevű visza hívatott Tag is szólott vala: „Kívántam — *ügymond* — hadd álhassak fel én is az Oratóri székbe: de le mondok ezen kívánságomról, hogy meg mutassam: hogy nem csak ajjakainkon peng; hanem szívünknek belső rejtekében lakozik a' Békesség.

Magyar Ország.

Újvidékről Mártz. 18-dikán: —

„Eggy, *Bétsbe* szándékozó Német Kotsis érkezék ide tegnap *Zimonból*. Visz magával tizenkét ezer veress tserép- és 18 ezer tajték pípát. Van nálla, 14 ezer *Piafster* is, mellyet, a' Pénzverő házba fog általadni.“

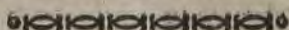
„Három ízben indúlt meg nállunk a' jég Febr. 28-dikán, 's el is ment minden egyéb kártétel nélkül: csak egynehány Malom-kerekeket vitt el magával.“

„A' hótól is meg-szabadulánk nagy nehezen: de követé azt a' Duna-árja, melly, mezeinknek minden lapájjait meg tölté vízzel.“

* * *   * * *   * * *

A' *Morva*' vizébe fúltn szerentsétlen Atya és Fiú eránt, kikről már két ízben tettünk jelentést, újra is kéretteinek mindenek, a' kik valami bizonyost írhatnak azok felől: hogy írjanak, *Alsó-Ausztriában* fekvő *Ebenthall* nevű Helységbe, Gróf *Koháry*' Tisztartójához.

Magyar Hírmondó.

27.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
3-dik napján, 1795-dik Efstendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

Livornóból Mártz. 18-dikán: —
„*Audacious* nevezetű 74 ágyús *Angliai*
hajót, ma vezetett partunk elébe, egy
középszerű *Anglus* hadi hajó, kötélen;
egy más *Fregát* pedig, kíséző vala. A'
tartós szélvész miatt, nem lehetett ezen
hajókból, semmi Hírmondót szállítani bé,
a' szárazra. Az *Anglus* Konzul, nyugha-
talan lévén a' tengri hadnak ki-menetele
eránt, reá bérlett tizennyóltz bátor szívű
hajókázókat, hogy eveznének a' hadi ha-
jókhoz. Szerentsésen el-jártak ezek a' fel-
vállalt dologban, 's következő értelmű
Levelet hoztak a' nevezett Hajó' Kapitan-
nyától a' Konzulnak:

„Nagy örömmel jelentem az Úrnak,
hogy 14 dik Mártziusban két frantzia hadi
hajókat nyertünk — *Ca ira* és *Censeur* ne-
vezetűeket — mellyek között az első, 80;
a' másik pedig, 74 ágyús. Amazt, még
Mártz. 13-dikán meg-fosztották vala már,
vitorláinak egy részétől: *Agamemnon* né-

H h

vü 64 ágyús, és *Inconstante* nevü közép-szerü-hajóink: úgy hogy eggy Fregát által kellett neki kötélén húzatni el magát a' verekedésből. A' 13-dik Mártziusi szélnél, kedvezőbb vólt részünkre, a' 14-dik Mártziusi. Ennek tehát hasznát igyekeztvén venni *Hotham* Fő-vezérünk, jelt adatott viadalra: jóllehet a' Frantzia hadi hajók nem állottak tsata-rendben. *Kapitain* és *Bedfort* hajókat küldött nevezetesen, a' fenn-nevezett *Ca ira* és *Censeur* frantzia hajók ellen, mellyek, külön vóltak válva a' több fr. hajóktól: a' *Ca ira*, óltalma alá lévén adatva *Censeur*nek. Ezek, erőss tüzeléssek által, vissza-vonulásra kényszerítették a' vélek tusakodott két Angl. hajókat. Ekkor, *Illustrious* és *Audacious* hajóit indította Admirálisunk, a' nevezett két fr. hajók ellen. Három órákig tartott a' viaskodás, mellyben az Angl. hajók is igen meg-rongálódtak ugyan: de a' fr. hajók, mind ketten kéntelenítették meg-adni magokat. — *Illustrious* hajónk' alkotvánnya se' maradt meg. épebben, mint az én kormányozásom alatt lévőé. Ember kár, mennyi esett rajta nem tudom. Én tizenöt embert vesztettem: sebessémnek száma 40. Az el nyertt két frantzia hajók közzül *Ca irának* nem maradtak semmi vitorlái: Ember, négyszáz van oda rólla. Tsak nem egyenlő állapotban vagon ezzel, a' másik is, *Censeur*. Több része a' Frantzia

Hajós-seregnek, a' mi lineánk' szele alá vonta magát. Egyébaránt kevés kára vólt a' mi Hajós-seregünknek. — A' Frantziák, Szárazra-való Katonaságot is hoztak vala magokkal, hat ezeret, és sok ostrom-ágyúkat 's a' t. “

(A' Bétsi Udvari Újságból. —

Később Tudósítások szerént: *Savona* előtt, *Capo di Noli* felé verkedtek ezen két Hajós-seregek egymással. — A' *Genuai* Közönséges-Társaságnak, *della Spezia* nevű Ki-kötő helyébe tért-bé az *Angl.* Hajós-sereg. — A' *Nápolyi* első-nagyságú hadi hajó *Tancrede*, *Korszika'* Szigete felé vette útját; a' két *Nápolyi* Fregátok pedig vissza tértek, *Livornóhoz*.)

Livornóból Mártz. 20 dikán: — „Megszűnván a' szörnnyű szélvész, ki-szállhattak partunkra, az ide érkezett három *Anglus* Hajók' Kapitánnyaik. Beszéllik, hogy szándékjok vala a' Frantziáknak, valamelly alkalmas helyen, eggynehány ezer Katonákat szállítani ki hajójaikból, sok ágyúkkal együtt, a' szárazra, kiknek, kötelességjek leit vólna, annyi kárt tenni *Olasz-Országban*, a' mennyit tsak tehettek vólna. — A' Frantzia Hajós-sereg nem akart megütözni, az *Anglus* Hajós-sereggel: azért is, olly távol tartotta magát ettől, hogy nem árthattak neki, az *Anglus*-golyóbisok. Mikor kedvező szelet kaptak az *Anglusok*: ekkor még messzebb távoztak a' Frantziák.

Hotham Anglus Admirális tehát, nem tehetett egyebet: hanem *Agamemnon* és *Inconstante* nevű hajói által, külön szakasztatott a' Fr. Hajós sereg' farkából két hajókat, mellyek, igen vitézül védelmezték ugyan magokat négy *Anglus* hajók ellen: de végtére, ugyantsak kénytelenítették meg adni magokat.

Genua' Városától nem messze fekvő *Sestri* nevű Ki kötő helyből Mártz. 14-én: „Tegnap 12; ma pedig 18 tengeri mértföldre vóltak tölünk, az Ángl. és Fr. Hajós-seregek. Kedvező szelet kapván tegnap az Ángl. Hajós sereg, üzőbe vett eggynehány fr. hajókat. Jól láttuk, hogy eleinten, tsak eggy két hajó ágyúzott össze egymásra: hanem annakutánna, az Ángl. Hajós sereg, fél hórd formára állott, és ezen formájú állásával, viadalra hívta a' fr. hajókat. Ezek, kényszerítették el-fogadni az *Anglusok'* un-fzolását: ámbár ellenek fútt a' szél, 's nem is vóltak mind eggyütt. A' nagy füst, mellyet okozott a' szörnyű ágyúzás, tsak hamar el-fogta szemeink elöl a' hajókat: hanem ismét láttuk ezeket, fél-óra múlva, hogy meg szünt az ágyúzás. Az Ángl. hajók, még ekkor is mind eggyütt állottak, még pedig a' felől, a' merről a' szél fújt: a' fr. hajók ellenben, sok-felé el vóltak oszolva, és tsak későbbben szedték össze magokat. — Ma, ismét ágyúzáshoz fogott jókor reggel, a' két ellenkező Sereg, még

pedig sokkal nagyobb mértékben, mint tegnap; úgy hogy semmit se' láthattunk a' füst miatt."

Genuából Mártz. 19-dikén: — „A' tengeri ütközetről, nem tettek még közönségesse magok a' Frantziák egyéb Tudósítást, ennél a' rövidnél: „Tsak hat fr. hajó ütközött meg, 14 *Angliai* és más Ország-béli hajókkal, mellyek közzül le-lövöldöz-tük mi, kettőnek az árbótz fáit; eggy 94 ágyúst pedig el nyertünk. Ellenben, az *Anglusok* is fogtak el kettőt a' miéink közzül.“

A' Német-Birodalomtól, 3,326,248 forintot kívánt a' F. Császár, Mártz. 7-dikén, mint ezen 1795. eszt. béli hadi adót a' végre, hogy *Philippsburg*, *Moguntzia*, és *Ehrenbreitstein* Határ-erősségeket, ebben az esztendőben is meg-lehessen óltalmazni a' Frantziák ellen.

Luxemburg Váráról azt írja Gróf *Clerfayt*, hogy az abban lévő Ts. K. Őrizet, igen vitézül tartja magát, és gyakorta ki is tsapott az ellenségre, igen hasznosan.

Spanyol-Országból —

A' *Navarrai* Seregtől, *Madridba* hívatattak mindnyájan az előbbeni Generálisok, úgymint: Gróf *di Columera*; *Duga d' Offzuna*; *Marchese Castelar*; *Duga di Granata*; *Duga di Friars*; és a' *Spanyol* szolgálatban lévő *Helvétusok* Vezérje *Riding* — Fő kormányozójává neveztetett a' *Navarrai* Seregnek: *Principe di Castel*

Franco. — — A' Katalóniai Sereg' kormányozását, *Union* Vezérnek halála után, *Gen. Amarillas* vette által. Ez az *Amarillas*, árcstomba zárattatott *Saragossa* Városában; *Monifate* nevű Generális-társsa pedig, számkivettetett *Olasz* Országba. — Vékül tulajdonítottatik nékik, hogy irigykedvén *Union* Vezérre, ők lettek volna okai, a' *Spanyol* Sereg' akkori fenyítékteletségének.

„A' Katalóniai Seregnek mostani Fővezérje *Gen. Urrutia*, parantsolatot vett, hogy egész Seregével, védelmére legyen *Barcellónának*. — Ez az *Urrutia*, *Orosz* szolgálatban volt az utolsó Török had' alkalmazosságával; valamint *Gen. Perignan* is, a' ki vezérlette, a' *Napkeleti Pirenéusi* Sereget, mellyel, tusakodni kell *Urrutiának*. A' hajdani esmerettségre, barátságos Levél által emlékeztette *Perignan*, *Urrutiát*.“

„Három első nagyságú *Spanyol* hajókat süllyesztett el a' szélvész, a' múltt esztendőben. A' *Palermos* Ki-kötő-helynél történt romlása a' 3 diknak, mellynek neve: *St. Indro*; ágyújának száma pedig 74 vala.“

Frantzia - Ország,

Sieyes (némellyek írják: *Syeyes*) nagy, és lehet mondani, hogy fő Személyt játszik most *Párisban*: de még se' maradt rostálás nélkül a' Beszédje, mellyet, Mártz.

8-dikán tartott a' Nemzet-gyűlésébenn. *Freron* Nemzetgyűlési Tag, *Orateur du peuple* nevezetű Újságjábann, két Tzikke-lyeit tette helytelenekké az említett Beszéd-nek. Következendőképpen okoskodik *Freron*: „*Harmintzeggyedik Május előtt, — monda Sieyes — el vala nyomattatva a' Nemzeti gyűlés, a' Nép által.*“ Ez a' kifejezés, nem láttatik nékem helyesnek. Soha se' nyomta el a' Nép, a' Nemzeti-gyűlést: mivel a' Nép, soha maga-indítá-sából részt nem vett abban a' kegyetlen hatalmaskodásban, melly által le-tiporta-tott vala a' Nzeti-gyűlés. Tsupán vak esz-köze vala a' Nép, annak a' Pártos-feleke-zetnek (Faktziónak), mellytől óránál fog-va hurtzoltatott, azt sem tudván: Mi az? a' mit, végre akarnak ő általa hajtatni, az ő Rántzigálói. Ez olly igaz, hogy azok, kikkel, Májusnak 31-dikén fogatott fegy-vert a' Faktzió, azt kérdezték: Hová fog-nak ők vezetetni? — De különben is: Avagy lehet e' Népnek nevezni, ennek egy leg-kiszebb részét? — Még azt állí-tani is nagy hiba vólna, hogy *Párisnak* minden Lakosai részt vettek ezen törté-netben, vagy, hogy helybe-hagyták azt. A' mi pedig illeti a' Közönséges-társaság-osztályokat (Departmánokat): felénél sok-kal több része ezeknek, nyilván kárhoz-tatta azt: és, ez a' nagyobb rész, az, mellyet illet, a' *Nép* nevezet. Ah! nagy

hibánk az minékünk, hogy mindenkor *Nép* nevezeteket ruháztunk, a' Nemzetnek némmelly részetskéire. Maga a' *Sieyes*' Beszédje is, minihogy olly nevezetes Ember-től származott: gyámolúl szolgálhatna ezen vélekedésnek, melly, a' Politikának valóságos fundamentomos Igazságai mellől látatit el-tántorítani bennünket. Nem szóllok én itt, a' 14 dik *Juliusi*; a' *Márs mezejei*; az 5 dik *Octóberi*; és a' 10 dik *Augustusi* történetekről: hanem az bizonyos, hogy valamint a' 31 dik *Májusit*; úgy némmelly más történeteit is a' *Revolutzió*nak, tsupán egy morzsalék-nép munkálódta; 's még is a' se' jő Kérdésbe: Ha vallyon helybe hagyta e' a' *Nép*, az efféle történeteket, 's javára szolgáltak e' azok, ő néki? Innen vették származássokat azok a' szörnyű hanyattatások, és vesztegettetések, mellyeknek olly nagy mértékben valánk tárgyai. Nem a' *Nép* nyomta tehát el *Máj. 31 dikén* a' *Nemzeti gyűlést*; hanem egy *Faktzió* tirannuskodott azon. Mert tegyük fel, hogy a' *Nép* között vólt is ez a' *Faktzió*: ugyan tsak, *Faktzió*nak marad az még is: mert kissebb rész vólt: és valah ny szor a' kissebb-rész, ellene szegezi magát a' nagyobb-résznek: *Faktzió*, amaz. Ne verjük tehát a' *Fr. Népet*, illy kemény szemre hanyással. De ne mondjuk azt is, hogy *Májusnak 31 dike* utána a' *Nemzeti-gyűlés* nyomta el a' *Népet*. Meg-lehet,

hogy ezen Felosztást, tettöz hangzásának
 talályák a' fülek; de én, éppen nem itó-
 lem helyesnek; mivel e' szerént meg-ke-
 lene esmérnünk, hogy minekutánna a' Nép
 ki-hatalmaskodta magát a' Nemzeti-gyüle-
 senn: ez fordúlt felül, 's hasonlóképpen
 le-tiportaa' Népet, mint ez ötet annakelőtte:
 — holott nem tett a' Nemzeti gyűlés, 31-dik
 Május után is egyebet; hanem, hordozta
 továbbra is a' jármát azon Faktziónak,
 melly ötet eszközül vette vala fel a' Nép-
 nek el-nyomására. Ez a' Faktzió nyomta
 el a' Népet; nem a' N. Gyűlés. Semmivé
 lett a' N. Gyűlés: el vesztette a' maga Nép-
 képviselői hathatóságát. Nem lehet te-
 hát mondani, hogy a' Nemzeti gyűlés ti-
 rannuskodott volna a' Népen: melly hibás
 állítást szükség vala meg-tzáfolni. De hát
 mitsoda Faktzió vólt az, a' melly onnyi-
 re hatalmaskodott, és mire tzélozott? Fe-
 lelet: A' *Robespierre*' Faktziója, melly,
 magát pompásan és kovályen, *Hégynek*
 (*Montagne*) nevezte, és sok Pátriótákat
 tsábított maga mellé az által, hogy erőss
 hangon beszélt a' Szabadságról és Közön-
 séges Társaságról, mellynek azonban rón-
 tói valának az ő Fejei. — Mi lett légyen
 a' titka, ezen Faktziónak? észre lehet ven-
 ni tsak nem minden lapján, a' *Robespierre*'
 Orátzióinak, 's könnyű dolog, egészen is
 látni már azt mostan, a' midőn mind el-
 onyésztek a' hibás képzelődések,

A' mostani Fr. Konstitúciónak állandóságáról mit lehet gondolni?

Erre a' Kérdésre, egy hathatós *Párisi* Író feleltetünk, kinek neve: *Richer Serizi*: „Tapasztalni fogjátok — *szóll Serizi*, a' *Nemzet gyűlésébe leg közelebb vissza fogadtatott Tagokhoz* — hogy, boldogságot óhajtunk mi, nem szép Beszédet; nem tündérképre, hanem szabadságra; nem hadi-szerzeményekre; hanem Békességre vagyunk nekünk szükségünk. Ah! ez a' szegény Nép, oda adná most *Hollandiát*; sőt oda adná az egész Világot, egy font kenyérért.“ — Boldog vég-érésre, eszközül javasolja *Serizi*, a' mostani Konstitúciónak meg-vetését, melly — *úgymond* — butelliába mártott pennával íratott; 24 óra alatt készítettetett el; 's egy minutumban fogadtatott-el szabadon, halálos büntetés alatt. — „Fenn-szóval bezzélek — *így folytatja szavait Serizi* — 's meg-próbálok most, ha van e' nállunk írás és nyomtatásbéli szabadság. Az Ember-jusokat, mellyek, előbbeniék a' ti Végzéseiteknél, 's egy múlólag-való Nemzeti-gyűléstől nem függenek, paizsúl vezzem kezembe, 's úgy kiáltom - ki: hogy fundamentomos hibája vagyunk ezen Konstitúciónak; 's el-válthatatlanok ettől, az öldöklések, 's egyenetlenkedések. Meg nem esmérem, hogy helybe-hagyta volna ezt valaha a' Nép;

és hogy ennek fel-állítatásakor szabad lett volna, a tsonka Nemzeti gyűlés' akaratja. — Észre fogjátok venni végtére: hogy eggy bölts igazgatás kell minékünk; eggy olly igazgatás-formája, a' melly, örökös pártfogója legyen a' jó-lelkűségnek és személyes szabadságnak, a' mellynél fogva, helyesen fel osztatva lévén, 's illő eggyarányúságban tartatván a' kormányozó hatalmak, meg óltalmazzanak bennünket ezen-től, a' kegyetlen hatalmaskodásnak szörnyűségeitől. "

Eggy más Író, következő jegyzéseket töldott *Scrivi* szavaihoz: „Minek-utánna ki-írtottuk — *úgymond* — eggy-más utánn mind azokat a' Tirannusokat, kik, a' rendeletlenség által emelték-fel magokat: semmit se' tselekedtünk még, ha a' rendeletlenségeknek szerző okát, örökre el nem hárítjuk. Midőn el-enyésztek magok a' Tirannusok: örökségül hagyták nekünk magok utánn, a' revoluzionális Igazgatást, és ez az Igazgatás, soha eggy szempillantásig se' vala igaz, egyébkor, hanem tsupán akkor; midőn a' maga undok Fel-állítói ellen fordúlt. Törvényen kívül vala szükség el-vezni azoknak a' tsűf-állatoknak, kik, a' magok Kollégáikat, Törvényen-kivül-valóknak hirdettették-ki. De ha hatalmas ez az Igazgatás, a' vétkezésre és bosszú-állásra: akkor ellenben, nints erőtlenebb és gyengébb Igazgatás nálla,

midőn segíteni kellene a' szükségéinn egygy Nemzetnek, 's ingadozatlan lábra állítani a' belső boldogságot. — Még az igen kevés, ha az *Asiai Despotismussal* közönségesen, hasonlítottatik egybe a' Revolutzionális Igazgatás: Egyenlő ez, ahoz az Igazgatáshoz, mellyet a' Barbarus Rablók űznek, az általok erőszakosan el-foglaltatott Tartományokban. A' dolgok' természete hozza azt magával, hogy a' rendeletlenség, kegyetlen hatalmaskodást; ez ismét, rendeletlenséget szül. — Törjük össze tehát mentől elébb, a' Tirannusok' fegyverét. Mert ha szintén a' mi kezünkben vagon is most ez: és eszközül szolgál nekünk a' Tirannusok' gyűlölséges Követőiknek ki írtására: soha mindazáltal nem forgathatjuk úgy ezt a' veszedelmes fegyvert, hogy meg ne sértsük véle magunkat, 's mindenkor vagnak készen újj Tirannusok, a' kik, igyekeznek azt, magokhoz ragadni. Szabadságot kell fel-állítani, erős szabadságot, melly, házi-bátorsággal, békeséggel, és jó erköltsökkel legyen egybeköttetve. Hat esztendőktől fogva beszélünk már mi a' szabadságról, és még semmit se' tudunk tselekedni, egyebet; hanem hogy vitézül hartzolunk érette. Bártsak, Ministereink is, olly jók vólnának minékünk, mint Katonáink. — A' Nép által el fogadtatott Konstitútzioról mondatik, hogy ez, Fenn-tartója a' Szabadságnak. De,

hát ugyan ennek a' Konstitúciónak mitso-
 da gyamola vagyon, a' mi által fenn-tart-
 hassa magát? Teremtett ez, eggy Hatal-
 mat, melly ötet, minden szempillantásban
 változtathatja, 's egészen is el-ronthatja;
 minden tartózkodás nélkül bírta magát,
 ezen veszedelmes Örzőre, és semmi bátor-
 ságot nem veit magának, az ellen; *Min-*
den, a' Törvényhozó test (az az, a' Nem-
 zeti-gyűlés) ebben a' Konstitúcióban. Ak-
 kor, jól megy a' dolog: ha olly Személ-
 lyek a' Tagjai, ezen Testnek, a' kik, lel-
 kek-esmérete szerént halgatnak a' Konstitú-
 zióra: de ha tetténe a' Tagoknak, meg-
 rontani a' Konstitúziót; fel-emelni mago-
 kat e' felett, 's annakutánna hóltt test hal-
 mokkal takarni el magokat; mint tseleked-
 tek a' mi első *Decemvirjeink* (*Érti Ro-*
bespierrt, 's ennek főbb Társait): ez az
 eset, nintsen el látva előre a' Konstitúzió-
 bann. 'S tudjátok miért? azért: mivel a'
 kik teremtették a' Konstitúziót: egyenesen
 olly tzéllal vóltak, mellyet annakutánna ki
 is nyilatkoztattak, hogy meg-fojtsák a'
 Konstitúziót, mindjárt első kezdetébenn.
 Ha azok, a' kik Szerzői valának ennek,
 olly büntetetlenül ellenségeskedtek véle;
 ha semmivel se' tudta ez magát óltalmaz-
 ni, azok ellen a' Izörnyű Emberek ellen;
 ha meg-adta magát minden ellentállás nél-
 kül; ha senki se' fogta pártját, ezen első
 meg-támadtatásakor: mit várhat ő, mond-

játok-meg nekem! az ezután következő Törvényhozó testektől. Tudom, hogy van neki valamely árnyék-bátorságja, az egész Nép' választása által formáltatandó Gyűlésekben; hogy a' Lakosok' tized-részenek jussa legyen, egy vagy más oldalra meghatározni a' dolgot, midőn az említett Gyűléseknek éppen fele-része, különböző értelmű lenne, mint a' más Fél-rész; de ha ezen intézetből, bátorságot ígértek Ti, az én politika szabadságomnak: meg vallom, hogy az egész Nép' választása által ki-állttatandó Gyűléseknek tanátskozása, más tekintetekben okoz énnekem nyughatatlanságot; úgy láttzik nekem, hogy az efféle tanátskozás-módja, töfzomfzédja a' rendeletlenségnek; 's eggynehány Századokig elnyújtja a' mi Revolu-tzióinkat.

A' Nemzeti gyűlés, igyekezik mindent elkövetni, valamit erányosnak lát, a' belső és külső tsendességnek megszerzésére. A' belső tsendességre nézve, sok külföldése van az Ex-jakobínusokkal, a' kik, még Mártz. 13 dikán reggel is, két rendbéli tzedulákat raggattak fel minden felé *Parisban*. Egyik tzedulának e' volt a' tzmje: *Nép, ébredj fel, ideje van!* — a' másikkak: *A' Néphez: Igazságok, de haszthatatlanok.* — Hogy a' külső tsendesség, annál könnyebb móddal és hamarább helyre állhasson: következő öt Tör-

vényzikkelyek állítottak meg, a' Nemzeti-gyűlésnek tizenkettődik Mártziusi Üléseben.

1.) A' Közjóra ügyelő Deputátzió, mellyre bízattatott, a' 7 dik *Fructidori* (24 dik Augustusi) Törvény által, a' külső dolgoknak kormányozása, Békesség-Szövetség-Fegyvernyugvás-Neutrálitás-és Kereskedés-alkukat munkálódik, a' Köz. Társaság' nevében. 2.) Meg teszen minden Intézeteket, mellyek, az Alkuk' végződésének könnyítésére és aiettetésére szükségesek. 3.) A' végrehajtott Alkuknak, vagy magok a' Deputátzió' Tagjai írják alájok magokat, midőn t. i. személyesen traktáltak a' Külső Hatalmasságok' Követjeikkel; vagy pedig olly Ministerek, a' kiket, tellyes hatalommal ruházott fel e' végre, a' Deputátzió. 4.) Addig, nem foganatosok az Alkuk, minekelötte a' Közjóra ügyelő Deputátziónak elő adására, meg vizsgálattak, helybehagyattak, és meg erősítetttek, a' Nemzeti gyűlés által. 5.) Az előljáró és magános eggyezések, minéműek: az ideig való Hadszüntetések, és az ezekkel mind addig egybekötöttett neutrálítások, míg foly az alkudozás: bé foglaltattak a' 2 dik Tzikkelyben: nintsenek alája vetve a' Nemzeti gyűlés' ratifikátziójának (helybehagyásának.)

Elegyes Tudósítások.

Az *Angliai* Ország-gyűlés' Második Táblája' fő-antiministériális Tagjának *For*

Úrnak születése' napját vígan el lakták ebben az esztendőben is, számos Baráti. Az ő öröme és tiszteletére készítettett Vendégségben, ezer személyeknél többen voltak együtt, Januar. 23-dikán, közönséges Vendég fogadóban, kik között elől-ült *Bedford Hert eg*

Az *Amérikai Spanyol Birtokok'* fő-Váro-ában, *Mexikóban*, két Orvosdoktorok, *Moret es du Rey* neveztűek, valának indítói, annak az Össze-esküvésnek, mellynek ki tudódásáról, 's szerentsésen lett meg-gátoltatásáról emlékeztünk a' minapában. El is vagynak már fogva a' nevezett két Bűnösök, kétszáz huszonnyolcz Tzimborássaikkal együtt.

A' *Dániai Királyt*, olly szerentsétlenség találta Mártz. 10 dikén, a' mellyet, szerentsés szerentsétlenségnek lehet nevezni annyiban, hogy rémülést ugyan okozott az, nem keveset; de valamely különös veszedelmet éppen nem. *El hagyatott Didó* nevezetű Tántzos néma játéknak (Ballétnak) alkalmatosságával, viaskodás is vólt az említett nap, a' Teátrum-ban. Eggy Viaskodónak a' kardjából el pattanván eggy darab: egyenesen a' Király' ábrázatjára löködött az: de csak olly sebet ejtett, hogy akkor ugyan mindjárt el-távozott Ő Felsége: de más nap este ve, ismét meg-jelenhetett a' Játék nézőhelyben.

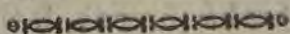

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

28.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
7 dik napján, 1795-dik Elzöldében.

Hadi és Békességes Környülállások.

A' Német-Birodalom' Gyűlése, melly, *Regensburgban* tart Üléseket 150 ezerre: arra az esetre pedig, ha talán nehezebbedni fognának a' környülállások, kétszáz ezerre határozta, a' Birodalmi Sereg' számát. — A' *Frankóniai* Kerület, 4900 lovas, és 9510 gyalog Katonákat tartozott volna adni, az említett Gyűlésnek Végzése szerent, a' Német Birodalmi Sereg' pótlására: de a' Kerületbéli Kormányfzék, minckutánna hosz-

szas tanátskozásokat tartott volna ezen tárgyról: utólyára is tsak abban állapodott meg: hogy, elég lessz, a' *Frankóniai Kerület*' részéről, 1925 lovasságot, és 4491 's egygy kétharmadrész gyalogságot állítani. Ezen határozás ellen, hathatós *Előadás* terjesztődött *Mártz. 24-dikén* a' már többször mondott *Gyűlés*' eleibe, Ö *Tsászári Felség*', mint *Birodalom*' - *Feje*' részéről, ezen *Előadás*, a' *Bétsi Udvari Újságban* is, és közönségessé tétettetett.

A' *Ts. K. Felség*' és a' *Prussziai Király*' számára való szabad *Katona-szedés* weg vagyon engedve *Varsó*bann.

Mühlheimből *Mártz. 22 dikénn*: —

„*Úgy* halljuk, hogy a' *Rajna*' túlsó mellyékénn lévő *Frantziák*, eggynehány napok alatt, táborba fognak szállani.“

Basileából *Mártz. 19 dikénn*: —

„*Prussziai Státusminister Gróf Hardenberg*, tegnap érkezett ide, a' *Békességről* kezdődött, de *Gróf Goltz* halála által félbeszakadott tanátskozásnak folytatása végett.“

Olasz-Országból. —

A' *Szárdíniai Király*' *Lakóvárosából* *Turinből* *Mártz. 12 dikén*: „*Minden* készületek arra mutatnak, hogy ebben az esztendőben, egész ki-telhető erővel fog folytatni a' had. — *Mondovi* és *Ceva* tájján, *Colli* *Generális* lessz a' *Fő-Kormányozó*; *Susánál*, és *Aostánál* két *Királyi Hertzgek*: amott nevezetesen az *Aostai Hertzeg*;

Aoflánál pedig a' *Montferrati*. — Egy Királyi parantsolat adatott ki, negyed nappal ez előtt, a' mellyben ki vagyon szabva: Mennyi költsön pénzt tartozzanak a' Lakosok béadni a' közönséges Kintstárba, olly móddal, hogy a' had után, hat esztendővel, megfogják kapni, egéssz tőkepénzzeket, mellyet adnak most a' Státus' szükségére; addig is fogják pedig szedni az interest."

Nápolyból Mártz. 17 dikén: — „Tellyes számmal lessz rövid időn az *Ármádiánk*. — Tizennégy ezer főből álló gyalog és lovas Katonaság rendeltetett az Ország széleire, hogy ott táborozzon és Katonai gyakorlásokat tegyen. — Nyóltzvan fegyveres-hajók vagynak készen, partjaink' védelmére."

Livornóhoz, olly hír adással érkezett Mártz. 30 dikánn egyy *Ángl.* hajó: hogy *Korszika'* Szigetéhez 16 *Ángl.* Kalmár-hajókat kísérték, két Katona hajók, mellyek közzül az egyyik, 94; a' másik pedig 74 ágyús: más tsapat Kalmár hajókat, 3 elsőnagyságú, és 4 középszerű Katona-hajók fognak kísérni, ugyantsak *Korszika'*hoz *Hatham* Admirális' Hajós-seregének erőssebbítésére rendeltettek mindnyájan az előszámláltt hét fegyveres-hajók. — Más Tudósítások szerént, olly parantsolatot vetf *Spanyol* Tengeri Vezér *Langara* is a' ma-

ga Udvarától; hogy *Hotham* Ánglus Admirálissal eggyesüllyön.

Frantzia - Országból —

A' Moniteur nevezetű *Párisi Újság*-ból: — „Minden kérdi: Lessz e' már Békességünk? — *A' Frantzia Nép*, akarja azt; *Európá*, szükségesnek látja; az emberiség javallya.“

Charette; Fleuriot; Sapinaud; Coetus; és Debruc; a' kik, Fő személlyek valának a' Rojalista-Frantziák között, de már most össze békéllettenek a' Republikanusokkal: minthogy látták, hogy a' *Vándói Mezőség* Lakosai közzül, sokakat vizsgálata tartóztathat még a' le-tsendesedéstől, és a' Frantzia Nemzetnek több részével való eggyesüléstől, *Stoflet* Generális példája, a' ki, nem akar egyébképpen, még hallani is a' Békességről; hanem tsupán olly Fel-tétel alatt, hogy állíttassék vissza az előbbeni Igazgatás-formája: ez okonn, saját neveik alatt eggy Íntő írást készíttetek, mellyben szívekre kötik az említett Lakosoknak: hogy a' Tsábítók után ne hallgassanak: hanem, higgyenek a' Nemzeti-gyűlésnek, melly őket, Vallásbéli szabadságjokba vizsgálata helyhez teti; káraikat meg-téríti: mezei gazdaságjok mellett meg hagyja; és tsupán azt kívánnyá töllok, hogy segítséggül legyenek a' Sereg' táplálásában.“

A' Frantzia Nemzeti-gyűlés, huszonkét Tagjait vette vissza, a' közelébb múltt Mártziusnak 8-dik napján hozott Végzése által: kik közül a' leg-esmeretesebbek, köveketkezendők: *Louvet* — a' ki, leg-elsőben bátorkodott közönséges vádat tenni fel, *Robespierre* ellen; de ugyan ezen mérésége által, meg is buktatta a' maga Fellekezetjét —; *Lanjuinais*; *Isnard*; *Fermond*; *Lareveiller*; *Doulcet*; *Chaffey*; *Ke-verlegan*; és *Lesage*.

Hogy a' *Párisiak* mellett, más *Frantzia* Lakosok, éhel meg ne hallyanak: el végeztetett Mártz. 15 dik napján, a' Nemzet gyűlésében: hogy tsak az ollyan Lakosok kaphatnak *Párisban* egygy napra, másfél font kenyeret, a' kik, kézi munkákkal keresik élelmeket; minden más Lakosokjellenben, elégedjenek meg napjában, egy egy fonttal. — Minekelötte megállítatott volna ezen Végzés, így szólott a' többek között *Gaston*: „Tudom én, miért nints nekünk kenyérünk: azért, mert ötven-ezer idegenek eszik a' kenyérünket, kik, mind *Árisztokraták*, mindnyájan *Koblentzből* jöttek, hogy Kontrarevolutziót eszközöllyenek. — Ki-nevették ezen szavait *Gastonnak*, a' Kollégái: kiket így dorgála meg *Gaston*: „Ne nevesetek Kollégák! esmérem én a' Ki-költöztteket; láttam én.“ — *Thionvillei Merlin* neki kiáltott nevetve *Gastonnak*: „Tzimborás-

társok vagy Te tehát azoknak; mert ki nem nyilatkoztattad őket. “

Elegyes Tudósítások.

A' *Nápolyi* össze- esküvésre nézve, mellynek vétkes szándékja, a' Vallás és az Igazgatás-formája ellen vala intézve, következendő értelmű Királyi Rendelés tétett közönségessé Mártz. 5-dikén: „Mind azok, a' kik, mások' hitegetéseik után, állottanak az Össze esküdtek közzé, és még ki nem tudódtak; ha fel fogják fedezni magokat; Tsábítóikat; és el-tántorítottásoknak egész módját, az e' végre ki-nevezetett Kommisszió előtt, saját kezek-írása által; se' neveiknek ki-tudódásától, se' leg kissebb büntetéstől is nem tarthatnak. Tartoznak azonban meg- esküdni, hogy az ő Amfóik által beléjek veretett gondolatokat úttállják; a' Koronához mindenkor hívek, és a' Státus-Törvényeibe engedelmesek lesznek; jobbúlássoknak nyilvánvaló jeleit fogják adni; soha tö bé nem vétenek a' Státus ellen; vagy ha vétenek; méltóknak fogják esmérni magokat minden protzeszusz nélkül, azokra a' büntetésekre, mellyeket e' részben szabtak ki a' Törvények. — Nem lehetnek részesei a' Királyi kegyelemnek: a' kik Indítói és Terjesztői valának az össze- esküvésnek; valamint az ollyatén el-tsábítottak sem, a' kik hites és szőlőos Szolgai vóltak a' Királynak és Státusnak. Ezen utól- említett-

tekre nézve, a' környülállásoktól fog függeni, a' szoross Igazságnak, Királyi kegyelmességgel való mérsékeltetése. — A' fenn említet formánn tellyesítendő fel-fedezésre, tizennégy napok engedtetnek, az olyan Ösz - esküdtteknek, a' kik, *Nápoly* Városában laknak; az Ország' más részében lévőknek, ötven napok; 4 hónapok végre az olyanoknak, a' kik, külföldönn tartózkodnak. — Ezen Rendelésnek közönségessé-tételét mindjárt követte, egy-néhány napok múlva, *Medici* Hertzegnek el-fogattatása.

Lithvániában meg-hirdettette Hertzeg *Repin*, hogy a' kik részt vettek az utolsó Revolutzióban, minden bántódástól való félelem nélkül vissza térhetnek jószágaikba, olly fel tétel alatt: ha ígérk, hogy ezen-túl, tsendesesen fogják viselni magokat. — *Grodnó*ból tizenkét fő személlyek mentek *Pétersburg*ba, hogy bódollyanak az *Orosz* Tsászárnénak. Ezek közzül valók: A' *Korona*' Fő-Kantzelláriussa, *Moszczyński*; *Lithvánia*' Fő és Al Kantzelláriussai: *Tyrkiewitz*, és *Plater*; Kintstárnok, *Dziekonski*; *Lucki* Pü-pök, *Nareczkevitz*'s a' t.

Frigyes-Belgyiom' Fő-Kormányfék-je, eggy Hirdetményt intézett a' múltt Hónapban, a' Földi, vagy Szárazonn szolgáló Katonasághoz: melly Hirdetményben, házasodásra való szabadság engedtetik a' Katonáknak, és több zsöld ígértetik mint.

vala az előbbeni. — 1788-dik esztendőben, *van Rees* lett vala Ágenssévé az említett Fő Kormányfőeknek, *Slicher* helyébe; most már *van Rees* ismét *Slicher* váltotta fel. Maga mondott le hivataláról *van Rees*: mivel nem akart Végre hajtója lenni, azon Dokumentum' (Próba írás') elégettetésének; a' melly, 1788 dikban készült vala; 's magában foglalta azt a' költsönös fogadást, mellyet, egymásnak tettek vala *Frigyes Belgyiom*nak mind hét Tartományai, az *Orániai Ház*' Helytartóságának örökre való fenn tartása eránt.

*Lemberg*ből 1795 dik esztendőnek elején. „Az Urak nem sajnállották ki hírdetni betses Munkájokban, hogy Tisztelendő *Budzati Karátsoni Adeodatus Bétsi* Örmény Pap Ur, Nemes *Ugocsa* Vármegyében, *Tisza Ujlakon* lakozó két Testvéreivel együtt, még 1791 dik esztendőben 12 Huszár Katonákat állítottak ki ő Felsége számára a' Frantziák ellen: ne terhellessenek, kérem, arról is említést tenni, hogy a' fenn nevezett Tisztelendő Ur, akarván még bővebben is meg bizonyítani ő Felségéhez való hívségét, el járta nem kevés költséggel *Moldva* Országot, és *Bukovinát*, 's vett ottan 12 valogatott lovakat, 's azokat *Hávvállár* Oberster Úrnak, ki *Bukovinán* lovakat széd ő Felsége számára, áltá is adta maga 's két Testvéreinek nevében. Az Oberster Ur azonnal tudósította ezen áldozatról a *Lemberg*i Commandót, ez pedig *Bétsben* a' Hadi Tanácsot. “

Magyar Ország.

Kassáról Mártz. 25-dikén: — „Ser-
kentő 's buzdító például írhatom, hogy
Mélt. *Szent - Királyi és Kraszna - Horkai*
Gróf *Andrásy István* Ő Exc. ja, huszon-
négy válogatott Legényeket küldött bé ide,
Birtokaiból, a' Katonai laistromba való bé-
íratás végett. Eggy eggy arany ajándé-
kot kaptak a' Gróf Úrtól, mindnyájan ezen
deli Iffjak, kiknek a' *Magyar szív* vala fő
öszönnyök arra, hogy nevelnék önnön ma-
gokkal is segyveres Népünk' számát, melly,
eggy olly veszedelmes ellenséggel küszkö-
dik, a' kitől tsak úgy várhatni el fogadha-
tó Békesség fel-tételeket: ha elég hatha-
tósáágú erőt lehet véle szembe szállítani.“

Lenthi, vagy Nempthiben, Szala Várme-
gyében, Mártziusnak 6-dik napján. „Tiszte-
lendő 's Tudós *Nagy Gábor* ide való Plébá-
nus Úr, sokkal elébb ki hirdethette volna a'
maga Telegráfját, mellynek készítésében már
régen fáradozik, mintsem *Chappe* Úr ki hirdet-
te a' magáét: de nem kapott arra való Mes-
ter-embert, 's kényszerítetett azt az idevaló Asz-
taloš által, ha mindjárt későre is, öllze alkát-
ni. Készen áll tehát már ezen tsuda építmény
a' *Nempthi Fára-háznál*, 's általjában külöm-
böz az, *Chappe* Urnak Telegráfjától. Ezen al-
kotványt a' Találója *Vehiculum Lucis* *Nagyia-*
numnak, vagy is *Penyes Szekérnek* nevezte:
minthogy a' alkotvány nagyon hasonlít a' négy
kerekű, é két oldalú szekérhez. A' betük vagy
Jegyzések, az alkotványnak mind a' négy ol-
dalan egy formán látíznak; sőt hatalmá-

ban áll, az alkotványt igazgatónak, hogy a' betüket, és jeryzéseket, ugyan azon időben, kettő, vagy három, sőt négy felé is mutat-hassa. Ha ezen alkotványt nagyra építik, úgy nyóltz, 's tíz mértföldnyi e is meg lehet a' betüket különböztetni. Ha az építménynek egyik egyik oldala eránnyában 200 mért-földnyi messzeségre, 20 vagy 24 efféle épüle-tek, 8 vagy 10 egy más közt fekvő mértföld-nyire; mindenestől tehát 80 vagy 92 ilyen mutató alkotványok állítainának fel, ugyan azon egy betüt egy szempillantás alatt 40, egy minutum alatt pedig 2440 mértföldnyi mes-szeségre lehet terjeszteni, még pedig olly tö-kéletességgel, hogy az hátrább lévő alkot-ványok, az elébb lévőknek hibáit, melyeket talán a' feléjek mutatott betüknek előre való mozdításában el követnének: tüstént meg-job-bíthatják, 's helyre hozhatják; azért az ál-tal irást semmiképpen meg nem hamisíthatják, sem az alkotvány, sem pedig a' mutatást ez-közlő személlyek. Az alkotványnak műtoga-tását, és a' betüknek szemlélését pedig meg nem akadályoztathatja az időnek leg kisebb változása is: p. o. a' szél, lanyházó eső, vagy az éjtszaka. Ha hathatós Pártfogója találko-zna ezen Tudós Urnak, olyan tökéletességre vinné ezen Machinát (alkotványt) hogy ugyan azon egy időben nyóltz oldalról, ugyan annyifelé, és ugyan azon egyféle betüket fog-ná mutogatni. Már akkor egy szempillantás alatt 80 mértföldnyire lehetne egy betüt mu-tatni, egy minuta alatt pedig 4800 mértföld-nyire. "

Erdély Ország.

Kolosvárról Mártz. 19 dikén: — „Az Ország-gyűlésnek 26-dik Februáriusi Ülésében, olly értelmű Rendelése olvastaték fel a' Felségnek, hogy Mártziusnak utolsó napjára, vége légyen az Ország-gyűlésnek. — A' múltt Hónap' végénn 's ennek az eleinn meg állított Végzések és elő-fordúlt tárgyak közzül, ezek a' nevezetesebbek: — A' Kamarai Hivatalok eránt meg kell kérni Ö Felségét, hogy azokra, Hazafiaknak méltóztassék útat nyittatni. — *Erdélyi Személynek*, a' Ministériomba lejendő felvétetetését is, alázatosan kell ajánlani kegyes Fejedelmünknek. — Kérni kell Ö Felségét, hogy az *Erdélyi Kamarai dolgok*, ne a' Direktorium által igazgattassanak ezentül. — A' Székely Nemzet' előbbeni állapotjának meg-újjíttatásáról, eggy *Mixta* (Elegyes) Deputátzió által még régebben készítettett Elő-adás olvastatott-fel. — A' Szélbéli Katonaságnak jobb karba való állításáról több rendbéli tanátskozások tartattanak. — A' 12-dik Mártziusi Ülésben, meg-határozaték: hogy a' ki-állítandó 2320 újj Katonák közzé, a' szokott *verbung* által mostanság szedett Le ények is fel-vételessenek. Ugyan ezen Ülésbenn, *Székely Oberster Báró Gráf Úrnak Erdélyi Hazafivá* való fogadtatása, el-végeztetett.“

Tudományi dolgok.

Uránia. Első Esztendő 1 kötet. *Vátzon*, nyomtattatott *Marmarossi Gottlieb Antal*nál

8-ad rétb. A' Bé - vezetésenkivül 285 old. Réz-
re metzett Táblákkal.

Ezen kötetnek foglalattya :

A' Vallás' Szeretetre méltó volta A' Ha-
za szeretet. Az el - változott Törpe. Egy Újj
házas' Levelei, Barátjához.

Mesék: A' Sas, a' Fülemile, és a' Madarak.
A' Fülemile, és a' Szent János bogár. A' Ten-
gelitz, és a' Madarász. A' Pók, és a' Méh.
A' Vándorló. A' Légy Madárka. A' Koli-
bri. Fanni. A' Fejvelzteség. Kertek' Eredete.
A' Babilóniai Függő - kertek. Az Alcinousi
Kertek. Laurentinum, és Tuscum. Petrarka'
Remetesége. Kachimir vagy az ártatlan He-
gyek. Fata Morgana. Egy természeti Tüne-
mény. A' Nemzetek külömbféle szokása a'
Házasodáskor. Anekdóták. Epigrammák. La-
lage Kleist szerént,

A' második Kötet' Foglalattya :

Az által - változott Törpe' Folytatása.
Folytatása a' Nemzetek' Szokásainak a' Há-
zasodáskor. Szeretet és Házasság. A' Módi.
Mesék: A' Tsikó. A' Veréb, és a' Gerlitz.
A' Farkas, a' Juh, és a' Bárány. A' Szü-
zesség. Egy Allegória. A' vén Tserfa. Amor,
és a' Pálma fa. A' Tengelitz. Eliza. Remé-
kek a' Düsseldorffi Képpalotában. Az Ember
nek külömb - féle Nemeiről. Fanni' Hagyc-
mánnyai. Lerajzolása egy újj Kandalló ke-
mentzének. Anekdóták. Nagy Sándor, és a'
Halhatatlanság' Forrása. A' Mózai Munká-
ról. A' nagy 'Sidó Gyülésről, melly 1650-
dik Eftendőben, Magyar Országban tartatott.
Szár az E'tz'tet tsinálni. Szár az Húslevet tsi-
nálni, a' mélyből, midön hírtelen kell oda-
haza, vagy útonn, Hús nélkül, jó Húslevet

lehet készíteni. A' Bánás ezen Pogátsákkal. A' leg-fájnabb Portzellánt úgy meg tsinálni, hogy el ne pattanjon, akár mit töltsenek belé. Egy olly Ragasztót tsinálni, melly által, törött Üveg, Portzellán, és Agát; olly helyesen öszvetapasztatik, hogy alig lehet észre venni. Más Mód. A' Naptól el-sütött Bört megszépíteni. A' Kávét jó mosni. A' Tűzpróbáról Magyar Országba'. Egy Szer a' Tűznek hamar Meg-óltására. A' füstöltt Húsok' megtartásáról. A' sikertelen Munka Egy esztendő-folytatért, az az négy Köttetért jár 6 for. Minden Köttetért esik tehát 1 for. 30 kr. Találtatik Pesten, és nálunk is.

Pars quarta Operis, cui titulus est: *Universa Historia Physica Regni Hungariae, secundum tria Regna Naturae, digesta Auctore Joanne Bapt. Grossinger AA. LL. et Philosophiae Doctore, Archi-Diaeceseos Strig. Presbytero, Entomologiam, seu Historiam Insectorum Hungariae intelligo, e typis jam prodiit; quare DD. Praenumerantes, Titulis suis dignissimos, perdemisse rogatos velim, ut Exemplaria suo competente loco, ubi praenumerarunt, reposcant, et Praenumerationis Syngrapham restituant. Juxta primam igitur Denunciationem, dimidium hujus Operis jam absolvitur, spem mihi facio, quod Eruditis Lectoribus, et Praenumerantibus, qui Scientia Naturae delectantur, tam Operis argumentum, quam ejusdem stylus, et deductio, potiore ex parte ad placitum exstiterit.*

Proinde significo, alterum restare dimidium ex quinque Partibus conflatum, quod: Vegetabile, ac Minerale Regnum complectitur, pariter typis excudendum, erga idem Praenu-

merationis pretium, videlicet unum Aureum; sive erga 4 fl. 30 kr. Argumenta vero istarum partium sunt sequentia:

Pars V. Dendrologia Hungariae, id est Historia Arborum, et Fruticum Regni.

VI. Phytologia Hungariae, seu Historia stirpium, frugum, leguminum, plantarum Medicarum, noxiarum.

VII. Lithologia Hungariae, terras, arenas, lapides, marmora, gemmas exponit.

VIII. Mineralogia Hung. salem, sulphur, mineras, metalla, et semimetalla complectitur.

IX. Et ultima Hydrologia Regni ejusdem omne genus aquarum Soterias, et Thermas, lacus, et flumina, denique aquas minerales salsas, sulphureas, bituminosas, auri cupri feríferas; noxias, et strumas causantes exequitur.

Singulas partes longe abhinc apparatus in suis MSS. prae manibus habet praefatus Autor; quapropter totum Opus continuato labore praelo subjici potest, modo sufficiens Praenumerantium numerus sese insinuet; si enim plures non fuerint Praenumerantes, atque proximis IV. Partibus, totius operis editio peculi mei vires transcendit.

Quod si novi Praenumerantes emergerent pro his quinque Partibus, simulque priores quatuor jam excusas exposcerent, iis gratificandi studio, eas lubens cederem pro assignato pretio unius Aurei, et quidem sine mora, quinque autem reliquas sensim edendas pro eodem pretio in antecessum deponendo, cum tempore administrarem. Quare perhumaniter requiro DD. (Tit.) Praenumerantes, qui

pro Regno Animali praenumerarunt, et pretium designatum mihi transmiserunt, pro quo favore me gratum agnosco, ut idem pro Operis continuatione praestare non dedignentur; simulque Eruditos et Patriae Literaturae amantes perhumaniter invito, ut hujus Operis, quod unicum omnia Naturae Producta in Patria operose illustrat, integram editionem pro sua benevolentia sumptibus fulcire ne graventur. Si quis pro 10 Exemplaribus pretium persolverit usque ad Nundinas Pestinenses, quae in 29. Augusti anni currentis incidunt, eidem undecimum Exemplar gratuito adjicitur.

Si autem, quod suspicari nefas duco, non reperirentur 250 Praenumerantibus plures, cogere vel invitus editionis continuationem in longius tempus prorogare. Quis existimet, in Hungaria, ac simul in Transylvania non existere tercentos Historiae Naturalis aestimatores, qui novem florenos pro totidem Tomis sacrare velint, ac proinde Typographiam suo favore sublevare renuant, ut non modo praefatum Opus consummandi, sed plura etiam in posterum, et majora perficiendi molimina capax efficiatur; profecto Typographia Scientiarum est emporium, et rei literariae penuarium: digna igitur est subsidio quorumvis Patriae Literaturae studiosorum: pro quo favore profunda cum submissione instat, et supplicat Infrascriptus.

Notum etiam facio, quod omnes libros pie demortui A. R. D. Josephi Pétzeli, quos ipse imprimi curavit, a Vidua ejus relicta coemerim, et nunc apud me hic Posonii, Commaromii et occasione nundinarum Pellini, vi.

liori pretio ac antea sint reperibiles: Yung Ejszakáji és egyéb Munkáji, in duobus Tomis, cujus libri Exemplaria jam dudum vendita sunt, cum cointelligenti Viduae de novo proxime impressi prodibunt.

Simon Peter Weber.

Typographus.

Graf Benjovsky, oder die Verchwörung von Kamtschatka. Schauspiel in 5 Aufzügen von A. v. Kozebue. 8 Le pzg 1795. 45 kr.

Fédon vagy a' Lélek Halhatatlanságáról három Beszélgetések. Irta Német Nyelven Mendelsohn Móses, Magyarra fordítatott egy Hazafi által. Pesten nyomtatott Patzkó Ferentz betüivel 1793 8 ad rétben 292. old. Az árra 45 kr. Találatik Pesten és nálunk is.

* * * * *

J e l e n t é s.

A' kik az Erd. Olvasók közzül le-nem teték még, most folyó Hirmondónkért, vagy az elmúlt fél esztendőkre eső 5 forintot, kértetnek illendő isztelettel, ne halasszák továbbra annak fel küldését. Fel küldhetik pedig következő zim alatt: *An die K. K. Ob- risthofpostamts. Zeitungsexpedition, in Wienn.* A' kiknek ne talán valamelly Újság árkusok, vagy rajzolatok meg nem mentek volna: ne- terheltenessnek tudunkra adni, mi kélzek va- gyunk azokat újra is le-küldeni. — Meg esett, kivál az esztendő elején, hogy némelly Erd. Elő fizető Urakhoz kétszer is meg küldet- tek, ugyan azon egy Újság árkusok. Ne saj- nálják az olyan felesleg való árkusokat: *Pro Magyar Hirmondó Retour á Vienne* felül. írás alatt vissza küldeni.

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

29.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
10-dik napján, 1795-dik Esztentőben.

XXXXXXXXXXXX

Hadi és Békességes Környüllallások.

A' *Vesztfáliai* Német Kerületnek *Lingen* Városából Mártz. 22 dikén: „*Ahaus-*
nál, melly, a' *Münsteri* Püspökségben fe-
szik, hat mértföldnyire a' *Rajná*tól, vere-
kedés vólt a' *Frantziák*; és a' *Ts. K.*, 's a'
Prusszus Katonák között. Az egyesült
Vitézek, hátra kezdték vala vonni mago-
kat: midön *Prusszus* Huszárok érkeztek a'
Köhler Reg. éből, kik is azonnal közzéje
vágta az ellenségnek, 's ez által alkalma-

K k

tosságot szerzettek a' vissza-vonulóknak is, hogy újra kezdenék a' viadalt, mellynek, a' Frantziák' részéről oly szerentsétlen ki- menetelét halljuk; hogy kilentzszázan es- tek légyen el közzülök, 's ötszázan el-fo- gattak: ágyúiknak száma is tizennyólttal fogyott. "

Kasszelből (Moguntzia mellől) Mártz. 26-dikán: — „ Vesztfáliából azt írják kö- zelébb, hogy mindenütt hátrább vonja ma- gát az ellenség: az eggyesültt Sereg-osztá- lyok ellenben elébb elébb nyomódnak. — Möllendorf Pruszus Fő Vezérnek Osna- brückbenn lessz a' fő quartéllya; Kalkstein Generálisé pedig, Münsterben marad. "

Moguntziából Mártz. 29-dikénn: — „ A' szép napokat gyakran fordították mo- stanság, katonai gyakorlásra a' Frantziák: de minden ellenségeskedéstől meg-tartóz- tatták magokat. — Pichegru Fr. Vezérről oly hír futamodott vala, hogy el-fogatott a' Köhler Reg. béli Pruszus Huszárok ál- tal: de bizonyosan lehet felölle írni, hogy minekutánna mind el-járta vólna az Elöl- vígyázó Frantziák' tanyáikat: vissza-tért Kolóniába. "

Nagy-Britanniából. —

Midön ennekelőtte különös Kommisz- fárius rendeltetett vólt a' *Sheerneszi* Ki- kötő-helybe: úgy nézetett vala ezen Inté- zet: mint, a' Frigyes-Belgákkal kezdendő hadnak jelentése. Most, az említett Ki-

kötő helybe, Kommisszáriussá tétetett Tengeri kapitány *Harwood*.

Hogy *Wallis* Hertzeg' Mátkájának, annál bátorságosabb tengeri-útatása lehessen Német-Országból Angliába: *Harvey* Tengeri-Vezér, négy első nagyságú Katona-hajókkal indult Mártz. 8-dikán, a' *Cuxhaveni* Ki kötő hely felé, hogy onnan szerentsésen által-szállítsa, *Yarmouthi* partunkhoz, az említett Hertzeg-asszonyt. — *Yarmouth*tól, ismét vissza tér *Harvey* Admirálisunk az Északi-tengerre, mellyen, arra az esetre, ha számosabban találnák mutatni magokat a' Fr. hajók: tizenkét első-nagyságú Katona hajókkal fog még nevelődni a' mostani Hajós-serege *Harvey* Úrnak.

A' Középtengerről —

Szánküllött nevű, három fedeles; 126 hosszú 's 4 kurta ágyús; és ezer-ötszáz Katonás Frantzia hajó a' *Genuai* Ki kötő helybe érkezett Mártz. 15-dikén. Külön szakasztatván egy szélvész által a' több fr. hajóktól, nem lehetett jelen ez a' szép és erős hajó, a' 13 dik és 14 dik Mártziusi viadalbann: Mártz. 21 dikén, elindult *Genuától*, 's útját vette *Tulon* felé, mellyhez, Mártz. 15-dikén érkeztek vissza a' több Fr. hajók.

Két ezer kétszáz Frantziák valának Védelmezői azoknak a' két első nagyságú hadi hajóknak, mellyeket, Mártz. 14 dikén

nyertek az *Ánglusok*: de a' 2200 ember között nem maradt több, életbenn: 14 száznál; épen pedig: tsak 12 száz. — Az *Ánglus Hajós-seregben* több kart tett a' szélvész, mint az ellenség. Leg-több romlás esett, *Audacious* nevű első-nagyságú hajóban, úgymint a' mellyről, mind le kell szedni az ágyúit, hogy vissza lehessen néki szerezni előbbeni jó állapotját. Ez, — a' mint jelentettük — két *Fregátokkal* együtt *Livornónál* áll: a' több része pedig *Hotham'* Hajós-seregének, egy *Nápolyi* első-nagyságú hajóval; és az el-vett két *Fr.* hajókkal egyetemben, *Genuának della Spezzia* nevű Ki kötő-helyébe vette magát.

Afrika' széléről, olly *Híradással* érkezett *Livornóhoz* egy *Ánglus közép-szerű Katona-hajó*, — *Tartar* nevezetű — hogy *Álgír'* Fejedelme, ismét le-tett az ellenségeskedésről, mellyet, *Nagy Britanniával* szándékozott kezdeni. A' mint *Majorka* Szigeténél jött volna a' nevezett *Fregát*: egy kisebb nemű *Frantzia Katona-hajót* — *Isabelle* nevezetűt — maga meg-adására kényszerített.

Livornóból Mártz. 27-dikén: — „A' napokban két első nagyságú és öt közép-szerű *Ángliai Katona hajók* érkeztek az ide-való *Ki kötő helybe*: mellyek, a' *Közép-tengeren* lévő *Ánglus Hajós sereg'* erőssebbítésére rendeltettek. A' két nagy hajókon összeséggel, 164 ágyú, és 1330

ember; az öt Fregátokon pedig, mind öszfe 140 ágyú, és 950 ember vagyon. Parantsolatot vévén *Hotham* Vezértől, elindultak innen tegnap előtt, két *Nápolyi* Fregátokkal együtt, *Capo - Corso* (*Korszika* Szigetének foka) felé, hogy az ott álló *Angl.* Hajós sereggel egyesítsék magokat. A' mint értették, azért hívatta el őket olly hamar *Hotham* Vezér: mivel olly hírek érkeztek hozzá: hogy a' Fr. Hajós-sereg, vissza jutván *Tulonhoz*, mindjárt parantsolatot kapott, hogy ismét tengerre szálljon, 's fel-keresvén az *Anglusokat*, vsíjjon meg vélek. “

Frantzia - Országból —

Rouen' (*Rothomagus*) Városában tettett először Újság által közönségessé: annakutánna pedig, *Párisi* Újságban is ki jött az a' Válasz, mellyet, *Stoflet* Roj. Vezér, a' mellette lévő egész Hadi tanátsal egyetemben, intézett a' Republikánusokhoz. Foglalatja az említett Válasznak, következő:

„A' Király' nevébenn, az *Anjou* i és *Haut - Poitou* i Sereg' Katonai tanáttsa, a' Republikánusokhoz: “

„El-tévelyedett Frantziák! Ti, Békességet hirdettek minékünk. Szívünköl óhajjuk Mi azt; de, mitsoda jussal ajánlatok Ti nekünk kegyelmet; a' kiknek, Mitőlünk kellene azt kérnetek. Minekutánna ki-ontottátok a' mi leg-kedvesebb Ki-

rályunknak vérét; bé-fertéztettétek kezeiteket, eggy millió áldozatoknak le-ölésével, 's a' mi javainknak fel-égetésével és el pufztításával: Mi az, a' mi által, bizodalmat és bátorságot önthetnétek belénk? — Talán, a' *Robespierrek'* és *Carrierek'* ki végzése által? Úgy de ezen-tsúf-állatok ellen, a' neki bosszánkodott Természet emelte fel magát. A' közönséges bosszú-állás kiáltotta őket halálra. A' midőn el-törlétek őket e' földről: egyebet nem tselekedtetek; hanem, tsupán engedelmeskedtetek a' szükségnek. Eggy Faktzió (Pártos felekezet) fel váltja a' másikat; 's talán a' most hatalmaskodónak ki-menetele, hasonló lesz, az előbbeniekéhez. — A' ti hírelt győzedelmeitek, szintén úgy nem szerezhettek mi bennünk bizodalmat és bátorságot. Tellyesek hazugsággal a' ti Újságaitok: és, annyi veszteségeitek után, nem átallyátok magatokra ruházni *Európa'* Meg győzőinek kevély nevezet-jét! — Fogságban tartatott Rokonainknak szabadon-botsáttatása, olly Tünemény előt-tünk, mellyre tsak azt mondjuk: hogy, Igazságtalanság lett volna vissza nem adni szabadságjokat azoknak; kiket attól tsupán a' Kegyetlen hatalmaskodás (Tirannuság) foszthatott meg. Midőn Ti ezeket, fegy-ver és óltalom nélkül tartjátok magatok között: avagy nem lehet e' nekünk attól félnünk, hogy, a' mi Atyánkfainak eggy

szempillantásig létt ki-szabadíttatása által; tsupán nekünk vettetett tör, mellynél fogva, minket is hasonló díjra lehessen juttatni? — Nyájjas ígéreteitekenn is ugyan mit építtünk? Ha építeni akarnánk: kijönnének sírhalmaik alól a' mi meg-ölettetett Rokonaink és Barátink, 's így szólnának hozzánk: „*Meg ne hagyátok tsalattatni magatokat, ezen színeskedésnek mérge által. Nekünk is az okozta veszedelmünket, hogy hittünk az ígéreteknek, mellyeket vettünk vala, boldogságunk 's életünk eránt.*“ Hasonló sorsunk lenne talán minékünk is. “

„Az a' Gyűlés, melly akkor uralkodott vala, most is országol még; tsupán Ágensseit és eszközeit változtatta; előbbeni reménységét és tzellyát ellenben mind ez ideig meg tartotta. Ha mindazáltal, tette; nélkül valók találnának ugyantsák lenni a' ti kívánságaitok; ha, meg-változott Szíveitek, igazán óhajtanák a' Békességet; Mi, néktek ezt mondanánk: „Adjátok vissza, néhai Királyunk' Örökösének, a' maga Királyi páltzáját és Koronáját; a' Valásnak, a' maga gyakorlása-módját, és Szolgait; a' Nemességnek, a' maga javait, és valóságát; az egéssz Országának, a' maga régi és tiszteletre méltó Konstitúzióját — meg-tisztíttatva azoktól a' hibáktól, mellyeket, az időnek hosszas folyása tsúfztattott bé abba. Ha ezeket tselekefzitek;

meg nem emlékezünk, el követett erőszakoskodásaitokról; karjaitok közzé futunk; 's szíveinket, érzéseinket, és óhajtainkat egyesíteni fogjuk a' tiéitekkel. De ha el nem fogadjátok előre, ezen fel tételeket: úgy mi, meg vejjük Amnestiátokat, melyet, a' Véték, soha nem ajánlhat a' Virtusnak. Akármint erőlködjete és fenyegetőzzetek; Mi, tölletek meg nem ijedünk; hív és nemes szívű Katonáinktól segítettvén, halálig fogunk tusakodni veletek; és míg éleiben lessz közzülünk tsak egy is: addig ugyan tsendes uralkodástokat ne reménylyétek. — *Maulévrierben* Jan. 28 dik napjann, 1795 dik eszt. benn, 17 dik *Lajos*' Királyságának 3 dik esztendejében, eggyező akarattal határozták ezen Nyilatkoztatásra magokat: *Stoflet* Fő Vezér; *Odenard*; *Monnier*; *Guichard*; *Renoult* Miklós; *Lhuillier*; *Châlons*; *Merlin*; *Cady*; és Közönséges - Titoknok *Gilbert*.“

A' melly napon meg készült ezen Válasz: ugyan az nap (t. i. 28-dik Jan.) ki is nyomtattott, *Maulévrier* Városotkában, *Chambart* Királyi Könyvnyomtató által; és *Bernier* nevű Közönséges Biztosnak (Generális Kommisszáriusnak) rendeléséből, ki is hirdettetett 's fel raggattatott, minden Heységeken, mellyeket, a' *d' Anjou*, és *du Haut Poitou* nevet viselő Sereg' Kezűleje foglal magában.

Gróf *Carletti*, a' kiről írtuk vala, hogy *Parisi* Követté neveztetett a' *Toskánai* Udvar által, Mártz. 18-dikán mutat-ta bé a' maga Bizonyság levelét személlye-sen a' Nemzeti gyűlésnek. A' melly Be-fzédet, ezzel az alkalmatossággal mondott Gróf *Carletti*: nagy örvendezéssel fogad-tatott; 's a' Nemzeti gyűlés' Elölülője is válaszolt arra. Említést érdemlenek a' Préz-es' szavai közzül ezek: „Bártsak ez az egy Békesség, előljáró-postája lenne a' közönséges Békességnek. Az Emberek és Népek, nem arra teremtetek; hogy ölyék egymást, hanem, hogy szeressék mint Atyafiak.“ — A' Frantzia Népről azt mondotta, hogy szabad akar ugyan lenni; de, törvényül vette magának, hogy be-tsületben tartson minden más külföldi Igaz-gatás-formákat is; szép győzedelmeinn, nintsen nevettséges fel-fúvalkodással el-tcive.

A' külső Békességnek és Baráttságnak jobb móddal lehető eszközlésére nézve, még Mártz. 12-dikén meg állított vala már a' Nemzeti gyűlés öt Törvény tikkelyeket, mellyeket mi is közlöttünk, *Hírmondónk'* 27-dik Darabjában: de fenn maradott egy Kérdés, mellyet, egész 16 dik Mártziusig hánytak vetettek a' Gyűlés' Tagjai. Hogy el-igazítódhatott végre az említett Kérdés: következő 9 Törvény tikkelyek szület-tek, mellyek, Sinormértékül fognak ezen-

túl szolgálni a' Közjóra ügyelő Deputátzió-
nak, minden Külső dolgok' intézésében:

1.) A' Közjóra ügyelő Deputátzió, mellyre bízatta-
tott, a' 7-dik Fructidori (24-dik Augustusi) Törvény-
által, a' külső dolgoknak kormányozása, Békesség-
Fegyvernyugvás, Szövetség, Neutrálitás, és Keres-
kedés - alkukat munkálódik a' Közönséges - Társaság'
névén. Meg határozza a' Fel-tételeket.

2.) Meg-teszen minden Intézeteket, mellyek, az
Alkuk' végződésének könnyítésére és siettetésére szük-
ségesek.

3.) Hatalom adatik néki, előljáró és
eggyes Kötéseknek tsínálására, minéműek:
az addig határozott Had-szüntetések, és
neutrálítások, míg foly az alkudozás, és
a' titkos Eggyezések meg-készülnek.

4.) A' külföldi Kormányfzékkel va-
ló titkos Eggyezéseknek nem lehet egyéb
tárgya: hanem, a' Közönséges - Társaság'
óltalmának bátorságosítása, vagy boldog-
sága' eszközeinek szaporítása.

5.) Abban az esetben, midőn az Al-
kuk, titkos Tzikkelyeket foglalnak ma-
gokban, ezen Tzikkelyeknek rendelései,
nem ellenkezhetnek a' nyilvánvaló Tzikkely-
ekkel, se' nem erőtelenníthetik ezeket.

6.) A' végrehajtott Alkuknak, vagy magok a' De-
putátzió' Tagjai írják alá magokat, midőn t. i. sze-
mélyesen traktáltak a' Külső Hatalmasságok' Követ-
jeikkel; vagy pedig olly Ministerek, a' kiket, tellyes
hatalommal ruházott fel e' végre a' Deputátzió.

7.) Addig, nem foganatosok az Alkuk, minekelőt-
te, a' Közjóra-ügyelő Deputátziónak elő-adására
meg-vissgáltattak, helybehagyattak, és meg-erősítet-
tek a' Nemzeti-gyűlés által.

8.) A' titkos Kötésekben meg-határoz-
tatott kondítziók mindazáltal, úgy végre-
hajtódnak, mint ha helybe-hagyattak volna.

9.) Mihelyest meg-engedik a' Környül-állások, hogy közönségesen tudva lehessenek azok a' politika munkálódások, melyek, alkalmatosságot szolgáltattak a' titkos Eggyezésekre: számot ad a' Deputáció leg ottan a' Nzti-gyűlésnek, az alkudozás' tárgyaról, és az intézetekről, a' melyeket tett. *Frantzia - Ország.*

Grégoire Henrik. Isten' irgalmasságából, az Apostoli Sz. Szék' eggyességébenn, Püspökje, a' de Loir és Cher nevezetű Megyének, boldogságot 's a' Jésus Kristus-bann áldást kíván, a' Szent szolgálatbéli Tiszteletes Munkás társainak, és Megyéje' minden Híveinek. — Illy felül írású Püspöki levelet intézett közelebb *Grégoire* — a' ki Tagja a' Nemzeti-gyűlésnek is — nevezett Megyéjéhez. Hosszas halgatásának okait számlálván elő ebben a' Levélbenn, így fejezi ki magát a' többek között: — „Kéntelen vólt ő — *úgymond* — a' maga Lelke-esméretének magánosságában keresni Menedék helyet, a' Kegyeetlen hatalmaskodás előtt, 's ott siratta titkonn a' Vallás' és a' Haza' szerentsétlenségeit.“ — Azon végezte Levelét *Grégoire*: hogy az, mindjára a' vétele után következő Vasárnaponn, a' Miséről tejendő jelentéskor olvassák fel közönségesen a' Plébánusok.

Párisból Mártz. 23 dikánn: — „Tegnapelőtt, következő Felül-írasú tzedulák szemléltettek itt: „*A' Haza' szabadítására tzelező tanáttsa' Guffroinak, a' Na-*

drágtalanokhoz. “ Sok el-tsábíttatott Személyek adták ölfze magokat, 's ditsérték a' tzedulák' foglalatiát, mellynek egyy tzikelye ez vólt: „ Haladék nélkül szükség elő-venni a' gilljotínt, 's foglalatoskodtatni kell azt szakadatlanúl a' Közönséges Társaságban: mert tsak úgy lehetünk boldogok; ha még egyy millióra telő főket aprítatunk le. — Huszonegyedik Mártziusi ábrázatiát *Párisnak* szemlélni lehet azon Rendelésekben, mellyeket, négy Deputáziók' nevében terjesztett *Syeyes*, az nap, a' Nemzeti-gyűlés' eleibe. Summájok ezen Rendeléseknek ide megy-ki: „ A' Magános-vagy Közönséges-Vagyonoknak puszttítására; a' Személyek ellen való erőszakos kikelésre; a' Királyságnak vissza-állítására; a' törvényes Magisztrátusok, a' Közönséges-társasági Igazgatás, a' Nemzeti gyűlés, a' Nép' fősege, és az 1793-dik éfstendőben meg-állíttatott Konstitútzió ellen való párt-ütésre: nem különben, a' *Templom* nevű épületbe való bé-rontásra; 's az ott fogva-lévőkkel való beszéllésre ösztönöző Ki-áltozások, mellyek, úttzákon, vagy más közönséges-helyeken történnek: olly vétkek, mellyekért a' gyanúsok, nyomban foglyokká lesznek, és Törvényfzék eleibe állítódnak. A' kik bünösöknek találtatnak: számkivetéssel büntettetnek. Ha valamelly zenebonás csoport, rabláshoz akar kezdeni: ennek hallására, tüstént Katonáság jelenjen meg, 's akadályoztassa a' pusz-

títást; még fegyverrel is, hogyha a' felzúdulttak erőszakoskodni mérészlenének. — A' ki, Nemzet gyűlési tagot, hivatala folytatása' közben támad meg: halál a' fejénn. — Ha a' Nemzeti gyűlés ellen indúlnának a' Zenebonások: ezen esetben tartoznak segítségül lenni minden Városzszakasok, és erővel nyomni vissza az erőszakot. — Mihelyt történné, hogy a' Nemzeti gyűlés körül lévő Őrizet meg támadtatnék: lárma harangokkal kell jelt adni tüstént a' Népnek, hogy segítségre siessen. — Ha az együtt ülő Nemzeti-gyűlés ellen erőszak követődnék el: mind azok, valakik részesültek az erőszakbann, Törvény őltalmánn kívül valókká teszik magokat ezen tselekedetjék által."

„Ha végre meg esne, — a' mit, iszonyodik ugyan fel-tenni a' Törvényhozó' lelke: de a' tapasztalás úgy képzelte, mint meg-történhető gonofságot — hogy a' Nép' ellenségi el-nyomhatnák, vagy széllyel-öfzlathatnák valami kevés ideig a' Nemzeti-gyűlést: a' Közjónak fundamentomos Törvényéül szabja előnkbe, a' Szabadságnak, és a' Fr. Közönséges-Társaságnak sorsa: hogy 1.) Az ollyatén Képviselei a' Népnek, a' kikhez nem férhetett az Atya ölö fegyver; a' kik, Bíztoosságot viselnek a' Közönséges-társaság-Ofztályokban; a' kik, engedelemmel vóltak távol a' Nemzeti-gyűléstől; és a' kik újjonnan fognak küldetni ez vagy amaz Közönsé-

ges-társaság-osztálytól, néhai Deputátussai helyébe, — kötelesek lesznek mentől előbb egyesíteni magokat *Catalaunumban*; vagy a' környülállások szerént másutt is.

(Catalaunum, frantziául Chalons, vagy Chalons-sur-Marne, nagy Városa, Campania (Champagne) Tartományának, harmintznyóltz órányi járó-földre Páristól, Napkelet felé.)

A' hol, nagyobb része lesz együtt a' Nép' Képviselőinek, ott lesz a' Nemzeti-gyűlés, és birni fog mind azon hatalommal, mellyet az egész Nemzeti gyűlés vett a' Frantzia Néptől. 2.) Azok a' Tagjai a' Nemzeti-gyűlésnek, kik ott maradnak, a' hol meg-bántatott a' Nép, a' maga Képviselőiben; nem élhetnek azzal a' hatalommal, mellyel valának el küldetve, se' semmi közönséges hívatalt nem folytathatnak. 3.) Tsendesen tartsa magát a' Fr. Nép, ezen múltólag-való nehéz állapotjában a' Közönséges Társaságnak. 4.) A' Közönséges-Társaság' Seregeinél Bízottságban lévő Képviselői a' Népnek, helyben maradjanak: hanem minden Seregtől, indullyon egy, a' Nép' képét-viselő Kommisszáriusok között, egy Tsapattal (Kolonnal) a' Nemzeti-gyűléshez: melly Tsapatokból egy Nemzeti közép-sereg fog össze szerkeztettetni a' végre, hogy meg-lehessen bosszúlni azt a' sérelmet, mellyet szenvedett a' Fő Nép, önnön Képviselőiben; és hogy elegendő erejek legyen a' Törvényhozóknak, állandó fundamentomra helyheztetni, az egy, meg-oszolhatatlan, és

demokrátiá Frantzia Közönséges-Társaságot. Mihelyt ismét helyre-álland a' közönséges jó rend; és tiszteletben fog tartatni a' Törvény: leg-ottan újra fogják a' Közönséges-társasági Katona csapatok egyesíteni magokat azzal a' Sereggel, a' mellyhez tartoznak. — — *Barrere, Billaud, és Collot*, tegnap vitettek házi fogóságjokból a' Nemzeti gyűlés' eleibe. Mihelyt bé-érkeztek a' Prézés' széke megé: tsendes hallgatásra intette mindjárt az Elöl-ülő, a' Gyülekezetet: 's jelentette, hogy szorossan meg-fogja ő tartatni azt a' Törvényt, melly, tegnapelőtt hozódott, a' Nép-képét-viselő-Gyűléshez tartozott tisztelet eránt. — *Lindet Robert, és Carnot*, kik, a' Deputátzióban Kollégáik valának a' Vád alatt lévőeknek: kívánták, hadd szólhas-sanak ők elébb, mint magok a' Vád alatt lévőek, ezeknek mentségére. Ezen kívánságra nézve, különböző értelmek nyilatkozatták magokat a' Gyűlésben. — *Bourdon de l' Oise*, így szólott Tifzti-társaihoz: „Egyéb kötelességtek nints itt most Tinéktek; hanem, hogy meg-hallgassátok a' Vád-alatt-lévőket. Bátor és erőss lélekkel kell intézni lépéseiteket ebben a' dologban.“ — *Foussedoire*, úgy ítélte, hogy a' melly Vád ki vagon mondva, *Barrere, Billaud, és Collot* ellen: nyomattatnak az által, *Lindet és Carnot* is: szükség tehát ezeket szintúgy mint amazokat meg-hallani. — Meg-engedett *Liz*

det Robertnek a' Beszéd-tartás, ki is így kezdett szólni: „Nem kegyelmet kérek a' hajdani Kormányzéknek: Tudom hogy Vád alatt vagyok. Tagja voltam én annak, kezdetétől fogva, 15 dik *Vendémiai*-reig (Octób. 6 dik napjáig); alája bocsátom én önként magamat a' Nemzeti Igazságnak. Esmerjetelek meg engemet. Nem tetz én előttem semmit, annak hallása, hogy ki vagyok én vétetve a' Vád alól. El-múlhatatlanúl tartoztok Ti meg hallani engemet; tartoztok helyes esméretet venni arról a' Kormányzékéről, a' melly eddig nem esmértetett: mivel nem tudódtak az ő nagy és széles ki-terjedésű munkálódásai. Ez az, a' mit kívánok Ti-tölletek. A' midön Ti, 1793 dik esztendő' Aprilissének 6-dik napján, Közjóra ügyelő Deputátziót neveztetek ki, mellynek kötelességévé tettétek, a' külső és belső közönséges óltalom-íntézeteknek meg tevését: Hadi minifter vala akkor, *Bouchotte*; Belső-dolgokra ügyelő Minifter *Garat*; Külső dolgokra ügyelő Minifter *Lebrun*. *Dumourier*, Hazaáruló lett. Tudva lévő dolog: minémű állapotban volt akkor, a' Fr. Közönséges-Társaság. — Harmi tzergyedik Majusra érvénn Beszédében az Orátor illy ki-fejezésekkel élt: „Ki-nyilatkoztatta a' *Nép*, a' mi vólt a' szívébenn. A' *Nép* kívánta. A' *Nép* akarta.“ — Sok Tagok reá kiáltottak ekkor *Lindetre*.

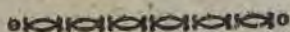

A

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDELMÉVEL.

30.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
14-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

Hadi és Békességes Környüllállások.

Frankfurt mellé Bockenheimba érkezett Gróf Clerfayt, Ápril. első napján: hová harmad nappal el-jutott a' Fő-quártélyja is.

Basileából, egy 27 dik Mártziusi Levél, úgy írta mint bizonyost, hogy a' hadat folytatott Hatalmasságok között egy, meg-békélt a' Frantzia - Nemzettel.

Had szüntetésről vagy Fegyvernység-vásról több rendbéli Tudósítások emlékez-

L I

nek: mind Felső- mind Alsó-Rajnai vidékiek. A' dolgot úgy adják elő: hogy által - küldötték légyen a' Fr. Generálisok: *Moguntziánál* ugyan a' Ts. K. Komendáns-hoz; *Vesztfáliában* pedig *G. Möllendorf-hoz*; 's jelentették; hogy önékiek *Párisból*, parantsolatjuk érkezett, melly szerént tartoznak ök félbe-szakasztani minden ellenségeskedést. Ugyan ezt reménylik ök is magokra nézve, a' más Féltől, melly, ellenkezésben vólt vélek akkoráig.

Olasz - Országból. —

A' Szárdíniai Király' Lakó-városából Turinból Mártz. 28-dikánn: — „Valami nevezetes ütközet nem esett még ekkoráig: de vóltak némelly aprólékos tsatázások. — Mártz. 23-dikánn, negyven Lovas-vadász Volontérink, vizsgálódni küldetvén *Limoneból*, *Tenda* hegy felé, meg-lepték az ott kézlült deszka-sátorait az ellenségnek, 's el fogtak egygy Frantzia Tisztet, huszad magával.“

Korszikának S. Fiorenzoi Ki-kötő-helyéből Mártz. 27dikénn: — „E' mi Szigetünk, és *Szárdínia'* Szigete között fekvő, 's a' *Szárdíniai* Korona alá tartozó apró szigetek ellen, számos Földi vagy Szárazra való Katonasággal indúltanak két első-nagyságú Fr. hajók: de a' szélveszek által addig hanyattattak, míg végre egy homok-sziklánn meg-feneklettek. A' Nép, melly, ezen hajókonn vólt, ugyantsak mó-

dot talált, az említett Szigetekbe való kiszállhatásra, 's minekutánna jó tanyákat keresett volna azokban magának: sántz-készítéshez fogott. “

Frigyes - Belgyiomból —

A' Hadi- és Napkeleti-Indiába járó-hajókon kívül, száztiz hajói rekedtek ezen Közönséges-Társaságnak, a' Nagy-Britanniai Ki kötő helyekbe. A' Napkeleti-Indiába járó-hajóknak vissza-kívánása erántt, különös Deputátusok küldettek Hágából Londonba. Az Angliai Ministériomtól olly Választ kaptanak *Frigyes-Belgyiom'* Küldöttjei, hogy mind addig Ő Nagy-Britanniai Felsége, a' le-tartóztatva lévő *Hollandus* hajókat, vissza nem adatja; a' míg, Frantziák lesznek *Frigyes-Belgyiom-*bann. — *Hollandia*-Tartomány' részéről való Tagjai a' Fő-Kormányzéknek azt itélték jónak ezen válaszra nézve; hogy sürgettetni kell még újrais Londonban a' dolgot: 's ha fogják látni a' Deputátusok, hogy ugyantsak nem mehetnek semmire is az *Angl.* Ministériommal: bútsúzzanak el barátságosan, 's térjenek vissza Hágába.

Önnön Katonái *Frigyes Belgyiom'*nak, egyenesen a' Frantzia Generálisoktól függenek: — A' Külső-Tartományokkal való közösülés igen meg-vagyon szorítva. — Halál a' fejekenn a' Halászoknak, ha valamely külföldi Levelet, vagy Útazót magokhoz vesznek: minckokáért, szorossan

meg-visgáltatnak a' hajóik: minekelőtte ki indulnának halászatra. — Valamint más helyekben: úgy *Hágábann* is, nem tsak Reformátusok már a' Világi Előljárók: hanem Róm. Katholikusok és Mennonisták is. Az előbbeni Magisztrátusából *Hágának*, tsupán a' Polgármester lehete Tagjává az újj Magisztrátusnak — *van der Goes* Úr — kinek a' Fia, Követ vólt néha napjann a' *Dániai Udvarnál*, *Frigyes Belgyiom'* részéről. — *Pétersburgba*, *Brüsszelbe*, és *Lüttichbe* olly parantsolat ment, a' *Frigyes Belgyiomi* Követekhez: hogy térjenek vissza *Hágába*: *Nagel* Úr, a' ki, *Londonban* viselt *Frigyes Belgyiomi* Követtséget: ezen kötelesség alól való fel-óldoztatása eránt, meg kérte a' Fő Kormányiszéket: de a' hatalmasabb része ennek, az t. i. melly, *Hollandia-Tartomány'* Képviseleiből áll, nem akarja, hogy tellyesíttessék *Nagel* Úr' kérése, hanem személlyes izámadást kíván tőlle.

Nagy-Britanniából. —

Londonból Mártz. 20-dikán: — „Százötven-ezer Emberre számláltatik a' Katonaság, melly, a' mi partjainknak különkülönbféle részeibenn fog táborozni. — A' tengeri dolgokra ügyelő Kormányiszékhez olly Tudósítás érkezett ma reggel, hogy *Pellew* Úr' kormányozása alatt lévő *Hajós sereg-osztályunk*, a' *Bresti* és *Bourdeauxi* Fr. Ki-kötő-helyek között, eggy tsó-

port Fr. Kalmár-hajókra bukkánván, négyet azok közzül elégetett; egyet pedig elvett. — Hólnap szándékozik *Smith* Kapitány, tengerre szállítani ki agyús-tsónakjait, a' *Sheernezsi* Ki-kötő helyből. Olly parantsolatja vagyon a' mint hallyuk, hogy próbállyon szerentsét, a' *Texeli* partoknál fekvő *Frigyes-Belgyiomi* hajók ellen. — Védelműl, a' *Cornvallis* Vitze-Admirális' Hajós svadrona rendeltetett melléje. “

Spanyol Országból —

A' *Corunnai* parttól, három nap alatt érkezett egy *Spanyol* Posta-hajó, *Angliá*nak *Falmouthi* Ki-kötő helyébe. Olly hírt vitt ez a' hajó: hogy a' *Spanyolok* és *Frantziák* meg-ütköztek *Rouffzillon*bann. A' szerentse, a' *Spanyoloknak* szolgált, úgy-mint a' kik, húsz ágyút nyertek a' *Frantziáktól*; ezer embert leöltek közzülök 's el-fogtak ezer nyóltzszázat.

A' *Madriti* Udvari Újság, ditsérő kifejezésekkel ír, a' *Frantzia* Nemzeti-gyűlésnek *Moderatus* (Magát mérséklő) részéről, mellynek kezébe most az Igazgatás.

Frantzia-Országból —

Mivel látták a' *Republikánusok*: hogy *Stoflet* *Rojalista* - Vezért 's ennek Követőit, vissza nem nyerhetik szép szóval a' *Közönséges-Társaság'* kebelébe: el-végezték magokban, hogy erőszakos eszközöket vegyenek ismét elő: mellyeknek fo-

ganatjáról olvastatott is már a' Nemzeti-gyűlésnek 24 dik Mártziusi Ülésében, egygy Tudósítás, mellyet *Bezard* nevű Nemzeti-gyűlési Tag, útasított a' Napnyugoti-Sereg-től. Így írt *Bezard* a' többek között: „*Châlone* Városotskát, mellybe vonták vala magokat a' Pártosok, meg-vették a' Republikánusok, 's most éppen *Mont-Bro-ne* Városotska felé masíroznak. *Charette*, (a' ki, Rojalista-Vezér vala, de már egy-gyesítette magát a' Republikánusokkal) mind maga, mind a' Tisztjei, igen jó intézeteket tesznek, 's ki tettzik egéssz magok viseletjeből, hogy nem tettetésből, hanem igaz szívvel tértek hozzánk.

Courier Universel nevezetű *Párisi Újságból*: — „Egy Nép, nem él el, a' ditsősségből. Mentől több rendkívülvaló jövedelmeket áldozott tehát fel; mentől taudálatosabb erőlködéseket követett el: annál oktalanabb vólna, ha még se' szünne meg a' küszködéstől, melly sokára, szükségesképpen ki-fogyasztaná őtet minden erejéből. Esmeretesebb igazság már az, mint sem említeni is kellene, hogy a' nagy Seregek' ki-állítását, meg sínli a' Mezeigazdaság; 's a' Kéz-mívesség. Ki nem tudja a' Históriákból, hogy a' *Római Közönséges Társaság*, a' maga nagy meg-nevekedése, és ki-terjedése által vesztette el magát? Ó! 'Ti, kik, nem álmodoztok egyébről, hanem *Vejzfáliának* el-borítá-

sáról; *Olasz*-Országnak meg-lopásáról; *Lombárdiának* el-foglalásáról: és hogy nem kell addig békét hagyni, míg, *Madridba* és *Londonba*, *Frantziák* nem szállottak-bé; — 's a' kik talán nem tudjátok, hogy nagy részében ezen *Tartományoknak*, a' különböző levegő ég miatt, mindenkor temetőjököt találták a' *Fr. Seregek!* — A' mit hajdan *Cyneas* kérdett *Pyrrhustól*: én is azt kérdem *Tölletek*. „*És mikor ott lejéndetek egyszer: hová veszitek onnan útatokat; mit fogtok tselekedni?* — Hát ha az alatt, míg *Ti* a' *Münsteri Püspökségbe*, és *Hannoverába* járnátok: által rontana az ellenség is valahol a' *Rajrán* sántzainkra, 's kereftül törné azokat? Mondjátok meg nekem: Mit találtok *Ti*, az el-foglalt idegen *Tartományokban?* *Mitsoda* nagy hasznát láttuk még eddig, *Hollandia'* meg-vételének, melly annyira magasztaltaték? Hol vagynak a' képzelt sok kintsek, és temérdek *Tárházak?* *Belgyiomot*, és a' *Palatinátust*, magunknak kell most táplálni. Nem történhetik e' ugyan ez velünk, *Hollandiára* nézve is? Az óltalmazása' terhe leg-alább rajtunk fekszik. Öt száz órannyi ki-terjedésű földet vevénk ekképpen, őrzésünk alá. Ez e' hát az, a' mit hirdétünk *Európának*: midőn, olly *Nyilatkoztatást* tevénk közönségessé magunk felől, hogy mi nem akarjuk el-venni a' *Más'* birtokát: hanem, egyedül azért kezdünk ha-

dat, hogy szabadságunkat és magunk uraságát jó fundamentomra helyhezteessük, 's állandóságot szerezzünk Közönséges-Társaságunknak. Ezt már el-értük: tsupán a' zabolátlan kívánságok, 's a' győzedelemben való nagy magunk el bízása által, árt-hatunk most mi magunknak. — De ha igazán akarunk Békeességet; tegyen Nemzeti gyűlésünk az eránt, közönséges jelentést *Európának*: hogy nem kívánnya a' Frantzia Nemzet; önnön birtokainak határáúl a' *Rajná*t. Mert ha fenn forog ez a' kívánság: úgy ebben az esztendőben, egy Német Fejedelemmel se' léphetünk Bekes-ségre. Gondolhatja e' azt okos Ember, hogy *Európa*, tsendesen meg hagyna nálunk annyi Foglaltványokat, olly időben, mellyben azt hiszi felöllünk, hogy se' ele-séggel, se' pénzzel nem győzhetjük már, ma hólnap, a' had-folytatást? Azt mond-játok talán, hogy meg erőtelenedtek ellen-ségink? Úgy de, segíthetik ők egymást. *Anglia* pénzt ad. *Német* ország embert. Nyílván van nekik *Európa*. Mi ellenben, tsak magunkra vagyunk. A' külső Tartománnyokkal való közösüléseink, felette ne-hezek: papiros pénzünk, szinte lehetetlenné teszi a' kereskedést; szállítványinkat igen gyakran el-űrik kezünkről az *Anglus* ha-jók. “

Párisból Mártz. 25-dikén: — „Eggy ide-való Újságnak elő-adása szerént, fel-

akarták az Össze-esküdtek gyűjtani a' Puska-
 portárt, olly tzéllal; hogy a' zürzavart,
 melly, abból a' szörnyű történeiből vala
 ízarmazandó, alkalmatosságúl vehessék ma-
 goknak a' rablásra és öldöklésre: de nem
 sülhetett el ezen gonosz szándék is, és már
 bátorságos helyre szállítódott el a' puska-
 por; melly, ha az előbbeni helyen meg-
 gyúladt volna: nem tsák Sz. Antal neve-
 zetű külső Városunkat ontotta volna össze,
 hanem még a' belső Városnak is egy ré-
 szét. — Jó gondolkodású Iffjaink, egy
 tsendesítő Írást intéztek, a' Külső-Váro-
 sok' Lakosihoz; nevezetesen a' Munkások-
 hoz, kiknek értékre adják, hogy ők,
 önnön veszedelmek eszközlésére tsábítat-
 nak a' Jákobínusok által. Például hozzák
 fel nékik az Iffjak, a' *Liori* Munkásokat,
 kik, munka nélkül sovárognak azólta, mi-
 ólta, le-öldöstettek a' Kalmárok és Kéz-
 mívesek. Ha Nemzeti gyűlés nélkül lefűz
 — *mondának továbbá* — *Páris* Városa:
 úgy itt, végkeppen meg szűkül mindjárt az
 eleség: éppen az a' tzellyok pedig a' Já-
 kobínusoknak, hogy meg fosszák *Párist* a'
 Nemzeti gyűléstől. “ Sokat tett ezen Írás
 a' végre, hogy tegnap és ma, nem mé-
 rézflettek már többé zenebonáskodni a' Köz-
 jó' ellenségi. — *Roederer*, a' ki Tagja a'
 Nemzeti-gyűlésnek, 's egy azok közzül,
 kik, a' *Journal de Paris* nevezetű Újságot
 írják, állandóságát ígéri a' mostani tsen-

dességnek. Látják már most — *úgymond* — a' *Párisiak*, melly nagy Jó legyen az ő reájok nézve, hogy közöttök ül a' Nemzeti-gyűlés, és melly vígyázóknak kell lenni nékik, hogy ezt magoknál meg-tartassák. Bizonyosok már most a' felől, hogy sem a' Főtelenség, sem a' Kegyetlen-hatalmaskodás, meg nem akadályoztathatják a' tisztességes Békesség kötést; és tsendességben való fel építését Konstitúciónak. A' Nemzeti-gyűlést tehát, karjaikkal, és fegyvereikkel óltalmazni bizonyosan meg nem szűnnek a' *Párisiak*. “

„ *Vadierről* azért vagyon hallgatás mostanában: mert mind ekkoráig se' igazódott meg az a' hír, melly futamodott vala az ő meg-találtatásáról. — *Barrere'*, *Billaud'*, és *Collot'* mentségére, nem tsak *Lindet* Robert és *Carnot* tartottanak hatalmas Beszédeket, a' Nemzeti-gyűlésbenn; hanem más eggynehány Tagjai is, a' *Robespierre'* idejebéli Deputátzióknak. Tegnap, *Collot* és *Barrere*, magok óltalmazták magokat, az ellenek, Kommisszió által fel-tett, 's annakuánna Nemzet-gyűlési Végzés által is meg-erössített Vád ellen. — Igyekeztek meg mutatni hogy *Robespierre* vólt oka egyedül minden el-követett kegyetlenségeknek, mellyekért nem lehet nagyobb jussal vonni számadásra az akkori Deputátziók' Tagjait: mint magát az egész Gyűlést. A' Közönséges-Társaság' javáról,

's megmaradandóságáról mondták, hogy e' lett légyen a' tzellya minden tselekedeteiknek: minekokáért az ő meg-büntetéssék, győzedelem lenne, az ő általok meg-buktattatott Árifzokratákra és Rojalistákra nézve; 's az ő dijjokra jutna lassan lassan a' mostani egéssz Gyűlés. "

„ Tegnapi Ülésében a' Nemzeti gyűlésnek, a' Vád alatt lévő 3 Tagok mellett szóllvann *Cambon*, *Sieyes*nek ezen szavait érdeklerte: „*31-dik Májusig el vala nyomattatva a' Nemzeti-gyűlés, a' megszatlatott Nép által: 31 dik Május után pedig, 27 dik Juliusig, el vala nyomattatva a' Nép, az órránál fogva hurtzoltatott Nemzeti-gyűlés által.*“ Mi következik egyéb ezen két állításokból — monda *Cambon* — hanem hogy, soha se' vóltatok hát Ti szabadok, következésképpen, semmit sem érnek minden tselekedeteitek. — *Sieyes* kívánta, hadd magyarázhassa-meg a' maga értelmét. „A' miólta — *úgymond* — kezdődött ez a' Gyűlés: elő-vettek (a' *Robespierri*sták) minden eszközöket, a' Népnek el-tsábítására, hogy ennél fogva le-tsépülhessék a' Nemzeti-gyűlést, a' mint-hogy végre is hajtották ezen szándékjokat (rélfzerént Máj. 31-dikénn; egésszen pedig) Jun. 2-dikánn. Ettől a' naptól fogva, melyen diadalmaskodott eggy kissébb Rész: nem egyéb vólt a' Nemzeti-gyűlés; hanem, *Isnard*' szavai szerént: Lelketlen eszköze

a' Végzéseket tsínálásának (*une machine à décret.*)“ — „Eggyet kérdek én az Orátortól — monda *Guyton Morveau* — : A' kissebb-pártos-részben benne érti e', azokat a' Gyűléseket, mellyeket, előszöri közönséges választása által állított - ki a' Frantzia Nép, és azokat a' nyoltz-ezer Deputátusokat, kik, az említett, Gyűlésekből küldettenek a' végre a' Nemzeti-gyűléshez, hogy el-fogadnák a' Konstitútzsiót, az egéllz Fr. Nép' képében? “ — *Sieyes*: „Midön a' kissebb részről szólottam én : értettem a' Nemzeti-gyűlés' kissebb részét: 's közönségesen tudva lévő' dolog már most, hogy leg-fellyebb hét vagy nyoltz személlyek tudták a' 31-dik Május' titkát. Ezeknek a' vétke, hogy meg-tsalattatott a' Nép. Nem lévén a' Nemzeti-gyűlés' palotájában azok a' Gyűlések, mellyeket, előszöri közönséges választása által állított ki a' Frantzia Nemzet, nem is lehettek alája vettelve annak az el-nyomattatásnak, melly alatt sínlődött a' Nemzeti-gyűlés; és minthogy szabadok vóltak: valóságosan el fogadták a' Konstitútzsiót.

Párisból Mártz. 27-dikénn: — „Tegnap, a' Közbátorságra ügyelő Deputátzió' nevébenn, következendő értelmű Tudósítást közlött *Anguis* nevű Tag, a' Nemzeti-gyűléssel: „*Tulonban*, ismét rút Világ vagyon. A' Pártosok, csoportosan tódúltak a' Komendáns' és a' Nép-képviselője'

Lakó-helyéhez, 's fel-akarták őket akasztani. Nem hajthatták ugyan végre szörnyű szándékjokat: de még se' szüntek-meg azért a' háborgástól. A' Levelekből, melyek fel-olvastattak, úgy láttzik, hogy az említett szándéknál sokkal messzebb ki-terjedő tzellyok is vólt még a' lármásoknak: az t. i., hogy minckutánna el-foglalhatták vólna, *Tulon'* erősségeit, és Fegyvertárját: ezentúl *Marseille'* és *Arles'* Városokra mennyenek, magokévé tegyék a' *Durance* (Druentia) vizét, 's zászlót emeljenek a' pártütésnek. Mi szolgáltatót légyen alkalmatosságot a' nyughatatlankodásra? különböznek ez eránt az értelmek. Némelylek' itélete szerént, nem nézte jó-szemmel a' Nép; hogy a' Nemzet gyűlési Kommisszárius, más Komendást állított elő, *Pierre* Generális' helyébe, azon okból: mivel *Pierre*, el-múlatott szükséges intézeteket tenni annak az öldöklésnek meg-gátolására, mellynek tárgyai, nem régiben valának némelley Ki-költöztek. — Mások azt mondják: hogy a' zenebonások, olytén Ki-költözött Frantziákat akartak le gyilkolni a' kik, eggy el-fogatott ellenséges-hajón vóltak, 's úgy kerültek a' *Tuloni* Ki-kötő-helybe. — A' melly Nemzet-gyűlési Tagok, *Robespierri* szívet lappangtatnak mejjebenn, így szóllottak: „Látta a' *Tuloni* Nép, hogy az újjonnan vissza-érkezett Ki-költöztek kapják a' főbb hivatalokat: 's erre a'

kedvetlen tapasztalásra telt-el bosszankodással. — Ezen tárgy felett keményen öfsze-szóllalkoztak egymással *Anguis* és *Escudier*. Vetélkedéseknek *Thuriot* vetett véget ezen szavaival: „Azon igyekeztünk, hogy a' Frantzia-földre való vissza-jövetelleket a' Ki-költözteknek, meg gátollyuk: nagy vigyázásra szükség tehát e' részben serkenteni a' Magistrátusokat; 's reájok kell parantsolni a' Törvénytörésekre; hogy haladék nélkül hajtassák végre a' Törvényt, a' vissza-térő Ki költöztekten. — Ezen Fel-tételére *Thuriot*nak reá-állott a' Gyűlés. “

Nagy-Britannia.

Az *Ángliai* Ország-gyűlés' Első-Táblájánál Lord *Guildfort*; a' Másodiknál pedig *Fox* Úr, olly Jelentést tettek Mártz. 12-dikén; hogy 16 dik napján az említett Hónapnak, eggy Fel tételt fognak mindketten a' Rendek' eleibe terjeszteni, az *Anglus* Nemzet' politikus állapotjáról. — *Irrlandiai* vagy *Hiberniai* Vitze Királyá Gróf *Camden*; Státus Titoknokká melléje, *Pelham* Úr; Generáladjutánszá pedig Oberster *Wesley* eskedetttek fel Mártz. 12 dikén *St. James*ben, a' Király előtt: 's 12-dik napján Mártziusnak meg is indultak *Dublin* felé, a' honnan, minden órán varták már akkor vissza az előbbeni Vitze

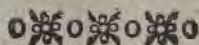
rályt Gróf *Fitzwilliamot*. Ezt az Urat, ezer áldások között bocsátották útnak, az *Irlandiai Róm. Katholikusok*, kiknek állapotjokat nagyon boldogította; és az Antiministérialisták.

B é t s.

Tegnapelőtt (Vasárnap) kezdődött itt el a' *Jubileum*, huszonhat protzessziókkal, mellyek közzül, a' belső Városban hét; a' külső Városokban pedig tizenkilentz tartatott. Reggeli hatodfél órakor kezdődött az első, a' belső Városban; 's dél utáni két óra tájban lett vége az utolsóinak. Legnevezetesebb volt az, melly, a' Sz. *István* Templomából indult ki, 9 óra tájban, 's a' *Bétsi Érsek Cárinalis Migazzi Kristóf* által vezettetett. Ezzel mentek: Császárs és Császárné Ő Felségjek; a' nagyobb Főhertzegek, két Fő-hertzeg Kis asszonyok, és sok fő Nemességű 's Méltóságú Urak és Dámák. — Az Udvari Újságnak, és a' Jubileumról nyomtatott Könyvetskének elő adása szerént, ezt a' rendkívülvaló Jubileumot, VI-dik *Pius* Pápa Ő Szentsége, Januáriusnak 1. ső napján költt *Breve*-jében engedte, a' Felséges Császárs kívánóságára. Ugyan ezért, csak a' Ts. és Kir. Tartományokra terjed ki ezen Jubileum, 's tart hat hetekig. A' millyen protzessziókkal kezdődött: hasonlókkal fog bé fejeződni Máj. 23-dik napján. A' hat hetek alatt,

szükség, bűnön bánkódni; alamisnálkodni; Péntek 's Szombat napokon kevés böjti eleséggel elni; és 15 napok alatt, négy Templomokba el-járni, mindenikben öt *Mi Atyánkot*; öt *Idvez légy Máriát*; és egy *Híszek egy Istent* el-mondani, 's az Úr Istent, arra kérni: hogy gyámolítsa és nevelje a' maga Anvaszentegyházát, 's mentse meg Népet minden gonosztól, a' mostani nehéz környülállásokbann. A' kik ezt tselekezik; s meg-gyónnak és áldoznak: el-nyerik a' Jubileumi tellyes bűn bötésanatot. A' kik el-járják mind a' két rendbéli pro-tzeffziót: annyit tselekeznek, mint ha 15 napokig járogatnának el, a' fellyebb elő-adott mód szerént négy Templomokba.

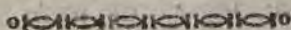
Nyóltzadik *Bonifacius* Pápa szerzette 1300 dik esztendőben az első Jubileumot, melly, minden századik esztendőben; az-után, minden 50 dikbenn; 30 dikbann; végre minden 25 dikben elő-fordúlt. Elein-ten tsak azok nyerhették el a' tellyes bú-tsút, a' kik személylesen jelentek meg *Rómában*. — Ezen okból, temérdek Nép is szokott vala gyűlni a' Jubileumra *Rómá-ba*, *Európának* minden részeiből: de ké-sőbbben, más Tartományokban is el-nyer-hetővé tétetett az említett bútsú.

Magyar Hírmondó.

31.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
17-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környüllállások.

Moguntziából Ápril. 4 dikénn: —
„*Pichegru*, a' ki most ismét, a' *Rajnai*
Fr. Seregnék leve Fő Kormányozójává,
öröm-lövesekkel és muzsika izóval fogad-
tatott Mártz. 24-dikénn, az előttünk fekvő
Frantziáságtól, melly, ezen alkalmatosság-
gal egésszen ki-állott a' mezőre. A' *Raj-
na* mellett, *Laubenheimtől* fogva a' *Mom-
bachi* erdőig nyúlik a' fr. tabor. Két sor-
ral vagynak benne a' föld kunyhók, mel-
lyek, szalmával 's deszkákkal fedettek. —
Kerítést tsínál most az ellenség; egéssz tá-
borja körül: *Bretzenheimnál* pedig, és a'
Mombachi erdőnél, *Fleseket* (V formájú
ágyúzó-helyeket) készít. Részünkről, nagy
szorgalmatossággal erőssebbítették mindun-
talan az úgy nevezett *Klúbisták sántta*.
A' *Hauptsteinnál*, és *Linsenbergnél* lévő töl-
tés mellett, óltalom fal készül, palánkok-
ból. Az oda-nyúló, *Finderhöhle* nevű
völgyben mindég eggy tsomó lovasságunk
áll, mellynek kötelességei közzül eggy az,

M m

hogy ha véletlenül meg-támadná az ellenség, egyes Előlvígyázóinkat: leg ottan segítségekre legyen azoknak. Az úgy nevezett *Marschsántz*hoz, nem lehetett egy ideig, strázsákat állítani ki a' nagy víz miatt: de már most ismét lehet. Midőn megindult vala a' jég: el nem szállíthattuk ágyúinkat az említett *Marschsántz*ből: de azért olly állapotban találtuk őket, hogy mindnyájának hasznát vehetjük. "

„ Tegnap este, közel a' *Hauptstein*hoz, egy ágyúzó helynek készítéséhez fogtak két ezer Munkásink, négy ezer gyalog és ezer lovas Katonaság' őtalma alatt. Az ellenség, tsendesen nézte munkánkat; és ma reggelre egésszen is el-készült a' Battéria. — Készültek részünkről, négy ollyatén hajók is, mellyek közzül mindeniken, négy ágyúnak, 's ötven Katonának vagyon helye. — Gróf *Clerfayt* ide érkezett ma reggel, és minekutánna Fő Kormányozónkkal *Neu Generálissal* együtt, minden erősségeket, és Strázsa tanyákat meg-nézegetett volna: ismét vissza-indult, delutánni öt óra tájban, *Frankfurt*ba. "

A Hejdelbergai fő-quártélyből, 8-dik Aprilisben költt Tudósítása Albert Herzegnek: — „ I számmal jegyes újj Reduktunk előtt 500 lépésnyire, olly munkát kezdett az ellenség, Ápr 5 dik éjtszakáján, a' melyből, szembetűnő kár következett volna reánk nézve. Hírt vévén erről Ápr.

6 dikán reggel a' *Moguntziai* Fő-Kormányozó, személyesen akarta bizonyossá tenni magát a' dolog' valóságáról. Ki-indúlt azért a' mondott helyre; *Moguntziai* Generálieutenant Gróf *Hatzfeldel*; Elöl-vígyázóink' Vezérjével Ts. K. Generál Gróf *Mercandinnal*; a' *Várbéli* Katonaság' Al-Kormányozójával *Gometz* Obersterrel, 's a' Földmérő - Katonák' és a' *Pattantyúsok*' Igazgatóikkal. Igaznak találván a' Híradást, rendeléseket tett leg-ottan, az ellenség' készítményének el-rontása eránt. Két 8 fontos hollú, és egy rövid ágyúink, egyszerre meg szüntették az ellenség' munkálkodását. E' meg-lévén, *Wurmser* szabad seregbélieket, és *Várasdi* Stuttzósokat vévén Gróf *Mercandin* maga mellé, ki nyomta a' *Frantziákat* Sántzokból. Követték *Mercandin* Generálist: Ing. Kapitány *Bouligner*, kétszáz *Hessen-Darmstadt* Katona-munkásokkal; és Májor *Degehof*, *Wallis-Olivier* Reg. béli két Kompániákkal. Ezek le-rontották leg-nagyobb részét az ellenség' készítményének: 's helyet foglaltak a' *Hartbergenn*. Igyekezett ugyan vissza-nyomni őket a' *Frantziáság*: de *Michanovits* Fő-Strázsamesterünk, *Wurmser* Szabad-seregbéli két Kompániákkal, vitézül elő-nyomúlván, el-foglalt két Fr. Sántzokat, és fél Kompánia *Hessen-Darmstadt* Katonaság által segítettvén, el-verte az ellenséget, más Vité-

zeinkkel együtt pedig, módot szerzett *Grapf* Földmérő-Hadnagynak is arra, hogy a' Dominikánusok' házatól fel felé útat vágattathatott: bár mint tüzeltek is a' Frantziák. Másodszor is össze-szedte még magát az ellenség, és elő-kezdett nyomúlni, de *Wurmser* Volontérjai; és a' *Hessen Darmstadtiak* által újra is vissza-verettegetett. — Harmadszori próbája által se' lehetett szerentséőbb: a' midőn már, a' *Hessen Darmstadtiakon* kívül, *Moguntziai* Granatérosok által is segítették Vitézeink. Sebet kaptak részünkről: Földmérő Oberstlieutenant *Marquis de Chasteller*, a' ki, valamint más alkalmatosságokkal, úgy ez úttal is jeles bizonyságait adta vitézi bátorságának 's okosságának; Kapitány *Bouligner*; *Grapf* és Gróf *Nugent* Fő hadnagyk; 's egy *Moguntziai* Tiszt *Hartmann*.“

Erről a' Történetről, így ír egy *Moguntziai* magános Levél, melly költ Ápr. 7-dikén: „A' miéink meg-támadták tegnap a' Frantziákat: 's el-vették tőlök azt a' sántzot, mellyet ezek, tegnapelőtt éjtszaka készítettek vala, *Hauptsteinnal* által-ellenben. Reggeli hét órától fogva, dél előtti tizenegy óráig tartott a' viadal. Az ellenség' veszteségét, eggynehány százra lehet tenni. El-fogattak közzüle 12 emberek; és 6 lovak, de ezek, olly bádgyattak valának, hogy alig mehettek. Részünkről, kevés ember esett el. Sebessink' szá-

zeinkkel együtt pedig, módot szerzett *Grapf* Földmérő-Hadnagynak is arra, hogy a' Dominikánusok' házatól fel felé útat vágattathatott: bár mint tüzeltek is a' Frantziák. Másodszor is össze-szedte még magát az ellenség, és elő-kezdett nyomúlni, de *Wurmser* Volontérjai; és a' *Hessen Darmstadtiak* által újra is vissza-verettegetett. — Harmadszori próbája által se' lehetett szerentséőbb: a' midőn már, a' *Hessen Darmstadtiakon* kívül, *Moguntziai* Granatérosok által is segítették Vitézeink. Sebet kaptak részünkről: Földmérő Oberstlieutenant *Marquis de Chasteller*, a' ki, valamint más alkalmatosságokkal, úgy ez úttal is jeles bizonyságait adta vitézi bátorságának 's okosságának; Kapitány *Bouligner*; *Grapf* és Gróf *Nugent* Fő hadnagyk; 's egy *Moguntziai* Tiszt *Hartmann*.“

Erről a' Történetről, így ír egy *Moguntziai* magános Levél, melly költ Ápr. 7-dikén: „A' miéink meg-támadták tegnap a' Frantziákat: 's el-vették tőlök azt a' sántzot, mellyet ezek, tegnapelőtt éjtszaka készítettek vala, *Hauptsteinnal* által-ellenben. Reggeli hét órától fogva, dél előtti tizenegy óráig tartott a' viadal. Az ellenség' veszteségét, eggynehány százra lehet tenni. El-fogattak közzüle 12 emberek; és 6 lovak, de ezek, olly bádgyattak valának, hogy alig mehettek. Részünkről, kevés ember esett el. Sebesséink' szá-

ma 75 re megy, kik főképpen, a' *Wallis-Olivier*' Reg. jéből, a' *Hessen-Darmstadt*iakból, és a' *Wurmser*' Volontérjaiból valók. Eggy frantzia ágyú-golyóbis, a' több károkon kívül, mellyeket tett, le-ölte egyszere három Hufzárjaink' lovaikat. Magoknak a' Hufzáróknak semmi bajok se' lett. Estvére kelve, vissza-küldött az ellenség, két ösze-kötözött sebes Embereinket, kiket, a' *Wallis-Olivier*' Reg. jéből fogott vala el. — Ma reggel, ismét lövöldöztek egymásra, az Előlvígyázók, *Hauptstein* előtt. Eggy Fr. Vadászt ösze-vagdaltak a' Magyar Hufzárók; eggy más Fr. Vadász pedig két lóval eggyütt fogságunkba esett. — Vitézeink; igen közel állanak már most *Gunsenheim* előtt, 's eggy sánztot készítenek ottan."

Osnabrück Városából Mártz. 27-dikén: — „A' *Hannoveránusok*' fő-quartéllya az *Angliai* Kommisszáriátussal eggyütt, *Wildeshausen*be fog szállítódni innen, még ezen a' héten. A' melly Magazínomokat itt raktak az *Anglusok*, általengedték azokat, a' *Prusszusok*nak: kiknek Generálstabjok ma érkezett ide; nem különben *Lajos* Prussz. Királyi Hertzeg is, *Knobelsdorff*, és *Wartensleben* Pr. Generálisokkal eggyütt. 30-dik Mártziusra váratik ide *Möllendorf* Fő-Vezér. Minden Frantzia Ki költöztek el-parantsoltattak innen. Néhai 16 dik *Lajos*' második Test.

vér Ötse — az úgy nevezett *Ártésiai Gróf* — *Bremába* ment tőlünk. (A' testvér-bátya — az úgy nevezett *Monsieur*, vagy *Provinciai Gróf*, *Olasz Országban* vagyon.)

A' *Münsteri* Hertzegség Rendjeinek közönséges gyűlésén személylesen kívánt jelen lenni a' *Kolóniai* Választó Hertzeg *Maximilián* is, mint *Münsteri* Hertzegpüspök: a' minthogy Mártz. 26-dik napján el is érkezett *Münster* Városába.

A' *Vesztfálini* Német Kerületnek *Véseli* nevű Városából Apr. első napján: — „A' Ts. K. Katonaság, mind által-takaroda tegnap a' *Ruhr* vizénn. El-hagyott tanyáiba *Prusszusok* állottak bé. A' *Frantziák*, vissza-vonogatják a' *Rajnaun* magokat, erről a' vidékről: *Emmerichet* mindazáltal nem hagyták még el. Úgy hallyuk, hogy naponként több több *Frantziáság* takarodik *Kolónia* felé. Innen, sokan azt jövendölik, hogy inkább a' *Felső-Rajnai* részeken, mint sem az *Alsó-Rajnaia-konn*, akarna nagyobb próbát tenni az elenség.”

A' *Véseli* Újságnak 3 dik Áprilisben költ Darabja, semmit se' emlékezik arról a' Fegyvernyugvásról, mellynek, a' *Prusszusok* és *Frantziák* között lett köttetését hirdetik sok más Tudósítások.

Frigyes - Belgyiomból —

Hágából Mártz. 23-dikánn: — „*Pichegru* *Frantzia* Vezér, el parancsolta innen

és *Ámsterdámból*, Mártz. 8-dik napján, a' *Hollandiai* Katonaságnak leg nagyobb részét: mivel idegenkedését tapasztalta annak a' mostani Igazgatás formájától. Ugyan ezen okból, számos Frigyes-Belga Katonak, tartoztak le tenni a' fegyvert. — A' tengeri dolgokra ügyelő Deputátziónak sok baja van, a' Vízi-Katonák' ki állításával: mivel leg nagyobb része a' Hajos-legényeknek, különösen *Zelandiában*, olly hajlandósággal viseltetik az *Orániai* Hertzeghez, és az *Ángliai* Udvarhoz, hogy éppen nem akar szolgálatot vállalni, a' mostani környüállásokbann. “

A' Középtengerről —

A' *Hotham* Admirális' vezérlése alatt lévő *Ángl.* Hajós-sereg, Mártz. 14-dik napjától fogva, azon Hónapnak 24-dik éjtszakájáig mulatott a' *Spezziai* Ki-kötő-helybenn. *Korszika'* Szigete felé vette útját az említett éjtszakánn. Magával vitte, a' nyertt két frantzia hajókat is: de ezek még akkor is olly romlásban vóltak; hogy kötélen kellett őket vontatni. A' sebess és beteg Frantzia foglyok — számszerént, mintegy kétszázötven személlyek — *Spezzia*ban hagyattak. Ezt azonban tsak olly fel-tétellel engedte meg a' *Spezziai* Komen-dáns, hogy mihelyt *Genuai* földet érnek a' Fr. foglyok: leg-ottan szabadok legyenek, kik is, a' *Genuai* Közönséges-Társaságnál lévő Frantzia Követ' kérésére, Ge-

naa' Városába szállítódtak, gyógyíttatások végett.

Livornóból Ápril. első napján: — *Angliai* Katona hajók, naponként érkeznek ide, s utaznak el innen. Mártz. 30-dikán jött, *Lowestoff* nevű Fregát, számos kiscled hajókkal, mellyeken voltak *Illustre* nevű első-nagyságú *Angus* Katona-hajóágyú: mivel úgy meg romlott a' nevezett hajó, a' 14 dik Mártziusi ütközetben; hogy nem lehetett azt többé ki-gyógyítani sebjeiből; hanem el-kellett égetni. A' melly első-nagyságú *Angl.* Katona hajót ide vontata egy Fregát, a' tengeri viadal után: úgy meg-rongálták azt is a' Fr. golyóbi-sok, hogy még nem tudatik: ha, lehet e' rajta segíteni. — Az *Angl.* Hajós sereg *Korszikának* *S. Fiorenzoi* Ki kötő helyében vagyon. — A' *Frantzia* Hajós seregből néhány Fregátok *S. Juánnál* maradtak, *Berwick* nevezetű első nagyságú Hajóval együtt, melly, az *Anglusoké* volt, hanem, *frantzia* kézre jutott: a' mint magánosan jött volna Mártz. 6-dikán a' *S. Fiorenzoi* parttól. A' több *Fr. Katona-hajók* *Talonnál* vagynak. “

Frantzia Ország.

Meddig fog még együtt ülni a' mostani Nemzeti-gyűlés? Egész meg-határozású feleletet nem lehet adni ezen Kérdésre: de hozzá lehet ha tsak gyanításképpen is szólani, a' 28-dik, 29-dik és 30-dik Mártziusi

Ülések' Jegyző-könyvéből, mellynek ide-tartozó summája ez: „*Thionvillei Merlin*, 28 dik Mártziusban, szemébe mondotta a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy ennek Tagjait, nem engedik többé a' visszás-indulatok és ellenséges szívek, eggyes erővel munkálódni a' Nép' boldogságát. Nem lát ő — *ügymond* — egyebet a' Gyűlésben, hanem a' Vád alatt lévőknek, (*Barrérnek, Bil-lódnak és Collotnak*) Tzimborássait; Áldozatjait; és Vádolóit. Ezeket, nem esmérheti ő, Bíráknak: minekokáért kívánnya: hogy mentől elébb szedettessék rendbe 's állíttassék meg a' Konstitútzio; Gyűléseket kell tartatni az egész Néppel, első *Flo-reálbann* (Áprilisnek 20 dikánn), hogy újj Képviselőket válasszthasson magának; 's a' Vád-alatt lévők' protzeszszusának el-igazítását, a' következő Nemzeti gyűlésnek kell hagyni. — Felette nagy örvendezést eszközlöttek ezen Fel-tételek: mellyekhez, még többeket töldött a' másik (*Douaiból való*) *Merlin*: ki is 10 dik *Flo-reálra* (29 dik *Áprilisre*) határozta a' Vá-lasztó-gyűlések' tartását; első *Prairiálra* (20-dik Májusra) pedig, az említett Gyűlések által válasszatandó Nép-képviselői-nek *Párisba* lejendő eggybe-gyűlését: a' midőn, eggyszerre vége lesz a' mostani Nemzeti-gyűlésnek. — Sok Tagok kívánták, hogy botsáttassék voksra, ezen Pro-jektum (Fel-tétel): de *Thuriot'* kívánsága

állott meg, melly szerént ki-nyomtatott a' *Projektum*, és az arról való tanátskozás harmad napig el halasztódott. — — Mártz. 29-dikén számos Tagok, kívánták: hogy ne űzze fűzze tovább a' Nemzeti-gyűlés, *Barrérék'* dolgát: de *Thionvillei Merlin*, hatalmasan vitatta, hogy által kell adni azokat, az ellenek fel-tett, és Nemzet-gyűlési Végzés által is meg-erősített Váddal együtt, a' jövendőbeli Nemzet-gyűlésnek: sőt hogy nem tsak őket, hanem minden Tzimborássaikat, és az általok elkövetett átkozott kegyetlenkedésnek minden eszközeit is meg kell ítéltetni. A' Gyűlés azt végezte, hogy minden másod nap elő fogja venni a' Vád-alatt-lévők' ügyét. — — Mártz. 30 dikán némelly Tagok sürgették, a' *Merlinek'* *Projektumának* el-halasztatását: mások ellenzették. A' Végzés a' lett: hogy Mártz. 31-dikén válassztassanak voks által hat Tagok, kiknek kötelességek legyen, tíz napok alatt a' Konstitúziót rendbe-szedni, 's ebbéli munkájokat, a' Gyűlés' eleibe terjeszteni; és hatalma legyen minden Tagnak is, a' Nemzet' Tipografiájában ki-nyomtatni a' maga gondolatait, mellyeket, ezen tárgyra nézve, hasznosoknak fog ítélni.

A' *Párisi* Szekeziókban (Város-szakszokban) Gyűléseket tartottak Mártz. 30-dikán az Elöljárók, kikhez olly értelmű Irásokokat intéztek a' Lakosok, hogy, mind ad-

dig lejendő együtt maradásra kell kérni a' Nemzeti-gyűlést, míg Békességet nem szerzett a' Frantzia Nemzetnek; nem különben egy olly Törvény-tzikkelynek tsínálására is, melly szerént se' a' mostani Nemzet-gyűlés, se' az ez után következők is, ne egésszen változzanak, midőn változni kell; hanem tsupán egy negyed rész újjíttassék meg belőlök.

Párisból Mártz. 28-dikán: — „Tegnap, olly szük volt a' kenyér, hogy nem tellyesedhetett a' Nemzet gyűlése' rendelése, melly által, egy Kézi-munkásnak, naponként, másfél font kenyér; egyéb Lakosoknak pedig egy egy font vagy on ki szabva. Fel-tsattantak ezen az Affzonyok, 's össze-adván magokat egy nagy csoportba, bé kéredzettek a' Nemzeti gyűlés' eleibe: de olly feleletet vettek: hogy válasszanak ki magok között 24 et, 's azok által jelentsék kívánságjokat a' Gyűlésnek. E' szerént tselekedett tehát az Affzony-zsínat. Meg-jelenvén a' 24 Deputáták, így szólla egy azok között a' Nép' Képviseleihez: „Mi azért jöttünk, hogy kenyeret kérjünk tőletek. Ma, tsupán fél fontot kaptunk: 's ennyivel lehetetlen megélnünk: mert mi nem kereshetünk többet egy nap 30 Szolnál (mintegy fél forintnál): mellyhez képest, nem vehetünk a' nagy drágaság miatt, kenyérnél egyebet.

élelmünkre. “ A’ Gyűlés’ Elölülője, így válaszolt az Asszonyoknak: „ Eggy gonosz Felekezet hatalmaskodott a’ Fr. Közönséges-Társaságonn, két esztendőktől fogva, ’s el-rontotta a’ Kereskedést: de már Júl. 27 dikétől fogva, minden meg-változott. Igazság váltotta fel a’ Kegyetlen hatalmaskodást. A’ Nemzeti-gyűlés állhatatosan megtartja a’ maga erőss-lelkűségét, ’s ez által, szerentséssé téfzi a’ Népet. Ne engedjétek, a’ Rossz szívuiek által el-tsábítottani magatokat. Ti lennétek első áldozataik azoknak. Fogja a’ Nemzeti gyűlés tudósíttatni (Deputáció által) magát a’ ti kéréstektől. Az alatt, míg ez így történt a’ Gyűlésben: más csoport Asszonyok ’s Férjfiak, lármát ütöttek, abban a’ Városzakaaszban, mellynek neve, *la Section des Gravilliers*. Bé rontottak abba a’ Házba, mellyben az Elöljárók szoktak Gyűlést tartani, ’s az Ember-jusoknak elő adásából fel-olvastatták azt a’ Tzikkelyt, melly szerint, El-nyomattatás’ idején fő kötelesség az Insurrekció. *Delecloi* nevű Tagja a’ Nemzeti gyűlésnek, íntette őket a’ Gyűlés’ nevében, hogy oszlanának haza tsendesen: de nem is ügyeltek az íntésre. “

Párisból Mártz. 31-dikénn: — „ A’ kenyérre nézve, olly rendelések tétettek már most, hogy a’ Kézi-munkások, önnön Házaiknál kapják meg abból pénzzekért, a’ ki-szabott mértéket, úgymint: eggy sze-

mélly, másfél fontot. Egyéb lakosok riskását, és tzvíbakkot szerezhetnek bé előre; hogy lehessen mivel táplálni magokat abban az esetben, ha nem találna elegendő liszt érkezni, szükséges időben. — A' múlt Hónapban száz-ötvennyóltzadfél millió líver jöve bé rendesen, a' Közönséges-Társaság' Kintstarjába: a' költség ellenben, ötfáz hetvenöt millió líverre ment fel. “

B é t s.

A' Katonai orvoslás" módját, és annak tanítását, jobb lábra kívánván állítani Felséges Urunk: eggy Kommissziót rendelt, ezen tzélljának elzközlésére. A' Kommisszió, gondolkozott, 's buzgóan tanátskozott az eleibe adatott tárgyról: de hogy, annál tökéletesebbek lehessenek Intézetjei: engedelmet nyert a' Felségtől, öt jutalom-pénzek' fel-tevésére, mellyek, özfőn gyanánt szolgállyanak a' Tudósoknak, az említett tárgyról való írásra. Az első jutalom pénz, száz aranyat nyom; a' második, hatvant; a' 3 dik, ötvent; a' 4 dik, negyvent; az ötödik is negyvent. — Ö Felsége' Kabinétjába küldettek a' jutalomra való Írások, mellyeknek meg-visgálására különös Kommisszió állítottatott-fel, a' Felség által, tizenöt Személyekből. Ezen Kommisszió, minekutánna öt hetekig foglalatoskodott vólna, negyven rendbéli Írásoknak meg-ítélésébenn: az első jutalom-

pénzre Doktor *Schmitt* Wilhelmet — a' *Bétsi* Bombardírok' Regiment - Chirur-gussát 's *Jósef* - Akadémiájának levelező Tagját találta, eggyező - akarattal, méltónak; a' második jutalom pénzre, hasonlóképpen eggyező - akarattal *Plenk* Jakob Jósefet, a' ki Közönséges - Tanító itt *Bétsben* a' *Jósef* - Akadémiájában: de mivel *Plenk* Úr maga is Tagja vala a' Visgáló Kommissziónak: nem fogadta el a' jutalmat: melly, e' szerént, *Green* Károly Albrecht Fridrik Doktornak íteltetett eggyező akarattal, a' ki *Hálában* Orvosi tudományt tanít közönségesen, 's Tagja a' *Berlini* Akadémiának, és némelly más Tudós Társaságoknak is. A' harmadik jutalom pénzt, nyerte a' vokсок' többsége szerént, Doktor *Ecker* Sándor János, Regiment - Chirurgussa a' *Kaunitz* gyalog Reg. jének. A' negyedik jutalompenzt, adta a' vokсок' többsége *Raszynyai Hufzty* Gottlieb Zakariás Doktornak, a' ki, Praktikus - Orvos *Posonbann*, és Betsületből való Tagja a' *Helvétziai* Orvos - Doktorok', és Seborvosok' levelező Társaságának. Az ötödik jutalompenzzel végre, *Bétsi* Orvos - Doktor *Stift* András tiszteltetett meg, a' vokсок' többsége szerént. — A' meg jutalmaztatott Írásokon kívül, négy rendbéliek, betsülettel való említésre íteltettek méltónak, mellyeknek Szerzőik: 1.) *Trzebitzky* Xav. Ferentz, a' ki ez előtt Katona - Orvos

volt, most pedig *Tseh*-Országban, a' *Kauerzimi* Kerület' Doktorá; 2.) *Bétsi* Orvos-Doktor Ns *Sallaba*; 3.) *Bétsben* lakó Kandidátusa az Orvosi-tudománynak, *Eyrel* József; 4.) *Bétsi* Orvos-Doktor, Öregbik Ns *Portenschlag-Ledermayer*. — A' több Írások mellett volt petsétes tzedulák, mellyek, a' Szerzők' neveiket foglalták magokban, nagy Gyülekezetnek jelenlétében — *mint szokás* — elégettettek.

A' Magyar Kir. Testörzö Ns Seregtől, Hadnagynak megy az *Erdödy* Huszár Regjébe *Márjásy* István Úr. Helyébe *Dózsa* Úr neveztetett.

Báró *Herbert* Generálist, a' ki, Brigadiros vala eddig *Likabann*, 's fundamentomos esmeretet szerzett magának, a' Határmellyeki Lakosok' állapotja eránt: Referens Tanátsossá nevezte Ő Felsege, az itt lévő Fő-Katonai-Kantzelláriához.

Elegyes Tudósítások.

A' *Zweybrückeni* Uralkodó Hertzeg, *Károly* *Augustus*, guta ütésbe esett Mártz. 29-dik estvéjén, 's Áprilisnek első napján, delutánni 4 és 5 óra között meg halálozott, életének 49-dik; uralkodásának pedig 20-dik esztendejében. Igaz és jótévő Fejedelme vala hív Alattvalóinak: kiknek nagy vígasztalássok az, hogy boldogult Hertzegjekhez hasonló Igazgatót nyertek, annak Öttsében *Maximilián* *Josef*-benn.

A' Német - Birodalomnak *Frankóniai* Kerületjében, 7 dik Aprilisben vala *Bambergi* Hertzeg-püspök-választás. Leg több voks ment a' Káptalan' Dékannyára, *Schaumberg* Úrra.

Az *Angliai* Korona-örököse' Feleségévé lett *Braunsváji* Hertzegasszony, Mártz. 28-dik napjann indúlt el *Német* Országnek *Cuxhaveni* Ki kötő helyéből, *Anglia* felé.

Wollstein — a' ki Közönséges Tanítója vala *Bétsben*, a' Marha-nyavalyák orvosiásának, de mivel vétett a' Státus ellen: számkivettetett minden Ts. K. Tartományokból — a' *Hannoverai* földönn akarta le-tenni magát: de meg-értvén szándékját a' *Hannoverai* Kormányfűk: tilalmazó parantsolatot tett közönségessé, annak befogadtatása eránt.

J e l e n t é s.

A' Világ Történeteinek Tudományára való készület. Irta gyermekek számára *Slözzer* Augusztus Lajos Nagy Brit. Kir. Tanátsos és a' *Göttingai* Tudom. Mindenségében az Országlás Tudományának és Ország-esméretnek rendes Tanítója. Magyarra fordította *Németh* László, a' *Sopronyi* és *Erdélyi* M. Társaságoknak Tagja. *Sopronyban* *Szűsz* Klárának Ts. Kir. Priv. Nyomt. Műhelyében 1785. 8-ad rétb. 81 old. Az árta 7 kr. Találtatik a' két Magyar Hazának minden nevezetesebb Várossaiban; itt *Bétsben* *Doll* Könyvárosnál.

Magyar Hírmondó.

32.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
21-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

XXXXXXXXXXXX

Békességes és Hadi Környülállások.

Basileából Ápril. 8-dikánn: — „E' folyó Hónapnak 5-dik napján a' Frantzia Közönséges Társaság' részéről, itt lévő Fr. Követ *Barthelemy*; a' Prussziai Udvar' részéről pedig Státus-Minister *Hardenberg*, Békesség-kötésnek írák magokat alája: 's ezen Békesség-kötésnek egész valóságáról tudósíták is ma, az ide-való Magisztrátust. Következendő fő tzikkelyeit halljuk a' Kötésnek: *Prusszia*, meg-esméri a' Frantzia Szabad Közönséges-Társaságot. — A' *Prussziai* Katonaság, vissza-tér, hazai föld-jére. — Közbenjáróságot vállal *Prusszia*, minden ollyatén Rendjeire nézve a' Német Birodalomnak, a' kik békélleni akarnak. — A' foglyok, mind két részről szabadon bocsátatnak. — A' melly Rajnamellyéki Tartományokat el-foglaltak a' Frantziák, nállok maradnak még a' közönséges Békesség' idejéig, a' midön helyesebben lehet végezni a' határok eránt 's a' t. — A' frantzia papíros-pénzeknek szemlátomást

nagyobb kelete kezd már lenni, ezen a tájjon. “

A' Vándéi Hadról.

A' Fr. Nemzeti-gyűlésnek 3-dik Áprilisi Ülésébenn, következő értelmű Levél olvastatott-fel, melyet, a' Napnyugoti Sereg-nél lévő Fő-Kommisszáriusok útasítottak, a' Nemzeti-gyűlés' Elölülőjéhez: — „*Germinat* Hónapnak 5 dik napján (Márcz. 25-dikén) mentek-bé a' Republikánus Sereg-osztályok, azon részbe *Vándénak*, melly, *d' Anjounak* neveztetik, és *Stofflet* (Rojalista - Vezér) által vala el foglaltatva. Eggyet se' löttek Vitézeink, még is mindenütt meg szaladt előttök az ellenség. — Ma, eggy Levelet vettünk *Stofflet*től, melyet ide zártunk. “

Stofflet Levelének e' vala a' foglalata: „Uraim, a' midőn éppen készültünk, hogy Izembe-szálljunk Kegyelmetekkel, eggy Levél érkeze hozzánk, melly által, konferentziára hívattatunk *Rennes'* Városába. — A' Közjót elközlő Békesség' szeretete, legnagyobb erőben lévén igazgatója a' mi érzéseinknek, ki-vagynak már nevezve, 's meg is indultak a' mi Deputátussaink — *Palierne*, *de Beauvais*, és *Errondulle* Uraimék — az utolsó mint Titoknok, Plenipotentiáriusunk, és Ki-nyilatkoztatója a' mi értelmünknek. Reményljük, hogy mindent el-fognak ezek követni, a' mi szükség az ellenkezeseknek el-hárítására. —

Közöllyék velünk Kegyelmetek, ezen Levélünk' vivői által szándékjokat: és ha valóságos hajlandósággal viseltetnek a' Békességhez 's Igazsághoz: bátorkodunk olly hiedelemmel lenni, hogy az alku' végződéséig, vissza-fognak Kegyelmetek térti egy ollyatén Tartományból, a' mellyben, ellenséges indulatokat nyilatkoztatnának jelenlételek által." — *Stoffieten* kívül, *Châlonne* és *Laloi* nevek is voltak alá írva ezen Levélnek.

A' Napnyugoti Republikánus Sereg' Fő-Vezére *Canclaux*, ezt válaszolta *Stoffieten*nek: — „Márcz. 30 dik napján költt Levelét Generális Uramnak vettem, 's közlöttem mindjárt, *Dornier* és *Morisson* Nemzet-gyűlési Kommisszáriusokkal. Jelemtetik ezek általam, hogy a' *Rennesi* Beszélgetésnek nem vólt egyéb tzellya; hanem hogy több *Chouan*-Vezérek is írják még, a' Békesség kötés alá neveiket. Ha szereti Generális Uram a' Békességet: megkeresheti az említett Nemzet gyűlési Biztosokat, 's szüntelen készeknek fogja találni őket, mind annak meg-tselekedésére, a' mi, hasznos leszen, egy olly Tartomány' Békességének és tsendességének eszközésére, a' melly, sok ideig vala boldogtalan, és a' mellybe, nem más okból mentek bé a' Nép' képét-viselők; hanem hogy jót tegyenek. Seregemből, egy Tisztet küldök, a' ki el-vezesse Generális Uramat

arra a' helyre, a' hol lesznek a' Nemzeti-gyűlési Kommisszáriusok.“

Nagy-Britanniából. —

„*Napnyugoti-Indiában S. Domingó Szigetének Tiburon* nevű fokát, kéntelenítették az *Anglusok* vissza-engedni a' *Frantziáknak*. Ezen történetről, Januáriusnak 12-dik napján indította el Tudósítását *London* felé a' *Jamaika* Szigetbéli *Anglus* Kormányozó, *Sir Adam Williamson*, melly Tudósítást, közönséggé tett a' *Londoni* Udvari Újság is, 24-dik Mártziusi Darabjában: „Sajnálom — így ír *Williamson* — hogy *Tiburon* meg-vételéről kellek híradást tennem. Ide zárom, *Bradford* Hadnagy' levelét, a' ki, Komendáns vala ottan. Négy Tisztek estek-el részünkről: egy *Anglus*, és három *frantzia* születésűek. Decembernek 29-dik napján hagyták oda a' Várat 450 embereink: minekutánna *King Grey* nevű hajónk, melly őltalmazta a' *Battériákat*, fel-vetődött volna. Az ellenség' ereje, három ezer főből állott, kik között nyóltz-százann, rend-szerént-való *Katonák* voltak.“

Dániából írják, hogy a' melly *Frantzia* Hajós sereg, *Norvégiának Bergai* partjánál telelt: 14-dik *Februáriusban* indult el onnét.

Frantzia Ország.

A' Nemzeti-gyűlés a' Frantziákhoz.

„Midőn, azt mondja magáról a' *Nemzeti-gyűlés*, hogy el vala ő nyomattatva:

jelentő az által a' Népnek, hogy nintsen már többé. Tizenkettődik *Germinál* (1-ső Ápr.) vala ki nézve a' végre, hogy halála történjen azon a' Nemzeti gyűlésnek. A' pártosok, eggynehány napoktól fogva hódítgatták vala már magokhoz, azt a' Felekezettet, melly, *Thermidorban* adta vala öszfe magát, (hogy meg-szabadíthassa *Robespierret*.) A' retientésnek szörnyű Országát akarták ismét helyébe állítani az Igazság' Országának. — Az eleségbéli szükséget veték színes okául háborgássoknak; holott azért zúgtak, hogy ez által meg gátolhassák az eleségeknek ide-való érkezését. — Két napoktól fogva kezdte magát ki nyilatkoztatni a' zenebona; elméket 's szíveket vesztegető pénz osztatott ki. Olly személyek tódultak a' Nemzet-gyűléséhez kenyeret kérni: a' kik, meg-valának pénzzel és borral terheltetve. Végtere, a' Retentés (*Robespierismus*); 's a' Rojalismus egészen ki vetkeztek áll-ortzájokból. “

„A' pártosok, csoportokba gyűltek nagy lármával; 31-dik Május' embereinek nevezetje alatt, körül vették a' Nemzeti gyűlés' Üléseinek helyét; a' Katonai Őrizetet, melly nem akarta őket bé-botsátani, elnyomták helyéről; bé-omlottak a' palotába; 's félbe szakasztatták a' Nép' Képviselőivel, tanátskozássokat. Ezen körülállások között, az Igazgatást vivő Deputációk el-jártak kötelességjekben, 's jelt ad-

ták a' jó Lakosoknak, hogy tartsák-meg a' Hazát. Doboltattak mindenfelé; félre vették a' harangokat; *Páris* fel-fegyverkezett; a' Nemzeti-gyűlés, szabad és felséges ábrázatot öltözött magára, 's hozzája illendő ha hatósságot vett elő. A' Nép' ellenségi, újj 31-dik Májust akarták tsinálni ezen napból; de ennek következtésében, 9-dik *Thermidornak* (*Robespierre'* megbuktatásának) egéssz végre való hajtatasát látták a' Közönséges Társaság' Baráti. "

„ Szemlélni lehetett, hogy a' tolongó csoportokban, ugyan azon személyek, a' Rojalismust (a' Királyi Igazgatást); 's egyfzersmind az 1793-dik esztendőbeli Konstitúziót is (melly, véget vetett a' Rojalismusnak) kívánták fel-állíttatni; kenyeret kértek; 's tépték a' Nemzeti bokkrétát; sürgették a' *Templenek* (*Templom* nevű épületnek, mellyben tartatnak a' Királyi árvák) 's a' Jakobínusok' Klúbjának ki nyittatását. Akarták főképpenn, hogy az ő hajdani Tzimborássaik, szabadon botsáttattassanak fogságjokból: tsak a' vala már hátra, hogy ki ássák a' föld alól *Robespierret*. Már ismét fel emelte vala fejét a' Kegyetlen-hatalskodás azokban az Emberekben, kiknek meg ítéltetését kívánnya a' Fr. Közönséges-Társaság. Ezek a' szörnyű Emberek, kik, vérözönnel boríták el a' Fr. földet: láttattanak eggynehány napoktól fogva még a' Nemzeti-gyűlésenn is felül-for-

dúlni; úgymint a' mellynek palotájában, büntetetlen sértegethették ők a' Népnek Képviseleit, a' Néző helyekből; hová, az ollyatén Tzimborássaikat ültették magok mellé, kiknek, gonosz lelkűségjeket jól esmérték. “

„Végtére, a' Nemzeti Igazság hallattatta a' maga szavát ezen Kerületbenn; 's örökre meg tisztította a' Közönséges-Társaság' földjét. “

„A' Köz-vélekedés ki jelelte a' zenebona' Fejeit: a' vétkesek, meg-fognak büntettetni. Zúgolódó szavakat kezdetétek vala már hallattatni ellenünk, miért hogy elő nem vesszük mi azt a' hathatós erőt, a' mellyel bírunk? Ezen feddésre, azt felellyük, hogy nem fogunk többé okot szolgáltatni reája. Kétségbe-esésnél és tehetetlenségnél egyéb, nem maradt a' Pártosoknak: a' Nemzeti gyűlés, újra hozzá kezd a' maga munkáihoz, mellyeknek tárgyai lesznek: a' Kereskedés; a' Közönséges-Kintstár; a' Békesség kötések; és a' Konstitúciónak meg állítása, 's el indítása eránt hozandó Törvények. Nem mondja többé, hogy el-haggya a' maga helyét; sőt esküszik, hogy meg marad azon. Meg-fogjátok ismét látni, hogy a' bizodalom által újj életet nyertt papíros pénzek, ismét helyre fogják állítani, a' portékák' és ezeknek árja között, az igaz mértéket. A' Győzedelem, gyámola lesz, a' Nép' Kép-viselői

hathatós erejének: Ti hozzátok szóllyuk ezt, nemes szívű Óltalmazói a' Hazának! A' ti eddig való szerentsés vitézkedéstecken, építjük mi a' jövendő boldogságnak reménylését. "

„Frantzia Nép! a' Nemzeti-gyűlés, változhatatlanul fogja tellyesíteni a' maga kötelességeit; bé gyógyítja a' Haza' sebjeit; 's lankadhatatlan karokkal tartóztat vissza minden Vakmerőket, kik, az előbbeni, Szabad tettés szerént-való, és Kegyetlen hatalmaskodásokat akarnák közinkbe visszahozni. "

April. 3-dik napján készült ezen Írás, mellyből látni lehet summásan: Mik történtenek *Páris*ban, Mártz. Hónapnak néhány végső, és April. két 1-ső napjainn. — Minden környülállásokat, ha akarnánk se' írhatnánk még most meg: minthogy a' Nemzeti-gyűlés maga se' kapott vala még azokról egész Tudósítást April. 3-dikánn. Most tsak e' két nevezetes dolgot közöljük: — Éppen *Páris*ban lévén *Pichegru* Apr. első napján, Fő Vezérjévé neveztetett a' *Párisi* Nemzeti-gárdának; 's az ő okos és bátor kormányozása által tsendesedett le a' lárma. — *Picardia* Tartománynak *Hamm* nevű Várába küldettek el fogva, a' zenebona' Tárgyai, és Indítói, kiknek neveik: *Barrere*; *Billaud*; *Collot*; *Cháles*; *Choudieu*; *Foussedoire*; *Leonard Bourdon*; *Ruamps*; *Duhem*; és *Amar*. Ezek, mindnyáján Tagjai vóltak a' N. Gyűlésnek.

Párisból Ápr. 5-dikén: — „Ötvenkilentz ezer mázsa riskása érkezett ide: *Tuloni* és *Marseillei* partjainkhoz pedig, *Olasz* Országból és a' Napkeleti Tenger-mellyékekről, negyven millió líver árrú gabona. *Marseille* (*Marfzília*) Városából, olly Tudósítás is érkezett a' Nemzeti gyűléshez, hogy mind ki-vagnak már ott vetkeztetve fegyvereikből a' Pártosok.“

„A' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevébenn, arra kérte tegnapelőtt *Boissy d'Anglas* a' Nemzeti gyűlést, hogy mivel nem győzheti a' Deputátzió a' sok dolgot: izaporítsa a' Gyűlés annak Tagjait, négy fzemélyekkel. Helyesnek találta ezen kérést a' Gyűlés, és tegnap ki is nevezte a' felesleg való négy Tagokat, azon 3 új Tagokkal együtt, kik, a' Deputátzió' negyed részének rendes változása miatt, kívántattak. A' nevezett hét Tagok között valók *Cambarcérés* és *Tallien* is.“

„Konstitúciónk' meg-állítása', 's elindítása' módjának ki-dolgozására, hét Tagokat váltott maga kebeléből vokok által a' Gyűlés, kiknek neveik, következők: *Sieyès*; *Cambarcérés*; *Mertin de Douay*; *Thibeaudot*; *Matthieu*; *Lesage* (*d' Eure et Loire*); és *Creuzé-Latouche*. — *Cambarcérésre*, 369 voksoból, 368 ment.“

„Egészzen helyre-állván itt (*Párisban*) a' tsendesség, vissza-indúl innét hól-

nap *Pichegru* Vezér a' *Rajnai* Sereghez. Személyesen tudósította tegnap a' Gyűlést *Pichegru*, a' magá el indulásáról, illy kifejezésekkel: „Fegyverviselő Rokonomhoz, el viszem szentségs híret a' 12 dik *Germinali* (első Áprilisi) Revoluziónak, melly, tökéletességre hajotta a' 9-dik *Thermidorit* (27-dik Júliusit). Meg-biztatom őket, hogy nem félhetik többé Rokonsaik' és Barátjaik' véret, a' Hóhéroktól. A' Nemzeti gyűlés, Igazságot és Szabadságot akar. Párisfogója lessz a' Nép ezeknek: 's győzedelmeskedtetni fogják őket a' Seregek.“ — Nagy örvendezést szerzett ezen Beszéd a' Gyűlésben. Az Elölülő, meg-tsókolta, *Pichegrut*.“

Elegyes Tudósítások.

A' *Szárdíniai* Király, ebben az esztendőben is zárva tartatja Birodalmában a' Teátramokat, 's meg-tilt minden közönséges vígságokat. — Pápa ő Szentsége' Birodalmában is bé-vóltak, e' mostani had miatt zárva mind a' hatvanhárom Teátramok: de Húsvét után meg nyittatának, főképpen abból az okból; mivel sok fejez személyek és Férjfiak, kik egyedül a' Játék néző helyekből éltenek annakelőtte, meg-fosztatván a' vesztéglés által, élelmek' keresése' szokott módjától, rolyra vete-medtek.

A' *Dánus* Király, különös atyai indulattal gondoskodik, Országának szükölkö-

dő Lakosairól. Nevezetesen a' *Koppenhágai* szegények eránt, olly rendelést tett közelebb, hogy ezentúl minden esztendőben az övék legyen, a' mi Mártz. 28-dik napján bé-gyül a' Város' Játéknéző-helye' Kallzájába. Ezen szép intézet, el is kezdődött már ezen folyó esztendőnek 28 dik Mártziussában, a' midőn, eggy' eredeti új Munkát — *Házasság' oskolája* nevezetűt — játtzottak a' Teátromi Személyek. — Hogy jó summát kapott légyen ez alkalmatossággal a' Szegénység: onnan is meg lehet ítélni: hogy eggy' muzsika, melly, ugyan tsak Mártzius Hónapban adattatott vala annak számára, a' *Péter' Német Templomában*: hétszáz tallért hajtott-bé.

A' *Dániai* közönséges-adósságokból, kétszázhuszonnégyezerkétszázhetvenöt tallér fog bé-fizetődni, ezen esztendő' utolsó Hónapjának 11-dik napján.

A' *Svéd* Ministériom, nem jól számjálta fel előre, mennyi gabona kívántathatik az Országban: következképpen, mennyinek ki hordását lehet meg-engedni. Már most nagy szükség uralkodik a' déli Tartománynak *Kronoberg* nevű Kerületében. Három ezer tonna (az az: hatvanezer mázsa) gabonát küldött oda az Udvar: 's még is félő — a' mint eggy' *Stokholmi Levél írja* — hogy éhél halásra ne jussanak sok Lakosok.

A Svéd Királyi Akadémiáról.

Ezen Tudós-társaságot, Néhai 3-dik *Gustáv*, állította-fel *Stokholmban*. Virágzó állapotban vala ez, 3-dik *Gustáv*' halála után is: de mostanság, olly felső rendelkezés lett erántta: hogy Ülési, félbe szakadva; Írásai és jószágai pedig, az Ország' Kantzelláriája' vigyázása alatt legyenek mind addig: míg ember kort fog érni az Ifjú Király.

A' melly Királyi Írást vett ezen Intézet eránt az Ország-Kantzelláriája: említí az Ifjú Felség abban mindeneknek előtte, a' maga Tutora és Attya-testvérje által, olly vezedelmes környülállások között is szerentésesen fenn tartott tsendességét az Ország'nak; 's különös gondoskodását Tutorjának az eránt, hogy az Ő Felsége' hív Alattvalói között gyökeret ne vernének semmi helytelen gondolatok, mellyeknek Terjesztői felette vakmerő ítéletekkel érdeklették az Ország' Konstitúzióját; álnok fortélyokkal igyekeztek akadályoztatni az Igazságnak végre hajtását; 's mindent elkövettek a' mi által tsak gondolták, hogy zabolátlan szabadságnak kívánását gerjeszthetnék a' Népbén. „Nagy okonn várhatuk volna — *így folytatja Írását a' Felség* — hogy az efféle vezedelmes próbáknak gátolásában szívesen együtt fog munkálódni az Akadémia, mellyet, boldogúlt Urunk Atyánk fundáltt, 's gazdag jó-téte-

ményekkel és kegyelmekkel boldogított. Mitsoda mértékben szolgálta meg ezt az Akadémia: tapasztaltuk utolsó Ülésében, melly, a' mi jelenlétünkben tartatott, mellyben, az említett ártalmas próbákhoz hasonló ki-fejezések nem tsak elő fordultak: hanem egész helybe-hagyással és minden dorgálás nélkül fogadtattak. Ezen váratlan vétkes maga-viselete a' Társaságnak, igen fájdalmasan esett mi nékünk. Azon ugyan nem álmélkodhatunk, hogy olly sok illetlen próbák után, rossz végre fordított-nak látjuk az Írás' és Nyomtatás' szabadságát, mellyet mi, a' leg-jobb gondolattal ajándékoztunk a' Nemzetnek. Nem valamely szokatlan dolog az is, hogy bizonyos nemű képzelődés, gyakran el ragadja az Orátort, 's által-hágatja vele az ilendőségnek és kötelességnek határait. De azt nehezen lehetett volna gondolni, hogy egy Akadémia, a' maga Felséges Fundálójához tartozott tiszteletről meg-felejtkezvén, minden tartózkodás nélkül elegyedjen olly dolgokba, mellyek, éppen nem eszközei az Igazság' betsületének: holott a' Fundálónak tzellya szerént, remekje tartozott vala lenni az Akadémia, a' fundamentomos állandó igazságok szerént való ítélet hozásoknak; a' finom ízlésnek; és a' ki-fejezésekben való előre-nézésnek. — Egész okunk volna tehát minékünk, örökre eltörteni egy illye:én Társaságot: nem tse-

lekecszük mindazáltal ezt még most, abból a' tilzteletből, mellyel viseltetünk, egy Erd. Atyának fundálása eránt. Parantsollyuk azonban, hogy a' *Svéd Akadémiának* minden munkálódásai 's össze-gyűlései, mind addig meg-szűnyenek, míg mi, emberkorra jutunk. Bővebb rendelésünket akkor fogjuk tenni e' részben: a' midőn magunk vejéndjük által az Igazgatást. "

Azon Ülésében az Akadémiának, mellyről emlékezik a' Királyi Írás, Néhai Ország-Tanátsosa *Fersen'* helyébe, Udvari Komornyik és az Özvegy Királyné' Titoknokja *Silfverstolpe* iktatódott bé Akadémiai Tagnak, ki is felette botránkozta-tó Beszéddel köszöntött-bé, úgymint a' melly nem állott egyébből, hanem *Fersen'* ditséreteiből, és Néhai 3 dik *Gustav* Király' Intézeteinek betsmeléséből, mellyeknek szüntelen ellenére dolgozott vala *Fersen*.

Eggy *Varsói* hiteles Tudósítás szerént hufzonkilentzezeröttszáz Insurgensek valának akkor *Varsóban*, midőn kénteleníttek az, meg-adni magát az Oroszoknak. Hufzonötezernégyszázhatvankilentzen az említett Insurgensek között, passzusokat kaptak az Oroszoktól, olly rendelés mellett: hogy tsendesen vissza-térhetnek honnyaikba. *Varsó* Városának el-foglalása által, 226 — hofszú, rövid, és gömbölyű ágyúkat nyertek az Oroszok. Száznégyczek

közzül, a' külső Városban — Prágában — találtak, midőn abba, erőszakosan rontottak vala bé. Tsak mintegy nyóltzad része az ágyúknak készült vasból. Sok nagy vagyon köztök.

Frigyes-Belgyiomnak mostani Fő-Kormány székje, és az *Amsterdami* Magisztrátus között, igen nagy meg hasonlás támadt.

Konstantinápolyt Febr. 10-dikén: „Szörnyű drágaság uralkodik mind itt; mind a' szomszéd Tartományokban. A' mi kevés hús van is itt, az is felette rossz. Kevés ember adhat annyi pénzt ki, a' mennyin jó kenyeret szerezhetne magának: az óltsóbb kenyér pedig olly rossz, hogy már sokféle betegséget okozott, 's halálost is nem keveset. *Drinápolyban* (*Adrianopolisban*) sok Lakosokat meg-ölt az éhség. Ezen szerentsétlen Város' vidékein meg se' szüntek meg széllyel kóborolni 's rabolni a' sok Haramiák, kiknek ki-űtására küldődött volna már eddig Katonaság: de a' Basák közzül egy se' örömet vállalja magára az ellenek való vezérlest. Gabonáért tíz hajókat küldött el innen a' Tsászár, nagy részént *Egyiptomba*: de Isten tudja, mikorra jöhetnek azok ide vissza a' tengernek tartós háborgási miatt. — Illy környüállások között, meg szüntek a' nagy hadi-készülteletek. “

Tseh-Országban, a' múltt eszendő-béli össe-házasodott Párok' száma, huszen-

háromezer negyvenháromra ment; a' Születetteké, százhuszonötezer-hatszáz hetvenháromra; a' Meg-hólttaké, nyóltzvankilentzezer-hatvaneggyre. Az első summából, esik a' Fő városra — Prágára — 606; a' másikkból, 3279; a' harmadikból pedig 5044.

Magyar Ország.

A' Szombathelyi T. Káptalanból kihalának a' múltt éfztendőben: Augustusnak 10 dik napjann ugyan Néh. Fő-Tiszt. Pápóczi Prior és Szombathelyi Kánonok Szűts Antal Úr; Novembernek 15 dik napjann pedig, a' nevezett Káptalan' Nagy Prépostja Fő Tiszt. Csödy Pál Úr. Most már, a' Tsász. és Apost. Királyi Felség' kegyelméből, újra tellyes számmal vagyon ezen Káptalan. Nagy-Prépostságra, t. i. Fő Tiszt., és Nagy érdemü Rákosi Boros István Úr vagyon emeltetve Lectorságból; Lectorságra Fő Tiszt. Dugonits János Úr Cántorságból; Cántorságra, Fő Tiszt. Nagy József Úr, Custosságból; Custosságra, Fő Tiszt. Eölbei János Úr, utólsó Kánonokságból. Fő Tiszt. Godány János Úr, ennekelőtte Sárvári Plébánus és Vice-Esperest nyerte el a' Pápóczi Priorságot, Kánonoksággal együtt. Utólsó Kánonokká Fő Tiszt. Szabó Imre Úr lett Körmendi Plébánusból.

(Eggy fertály-árkus Tóldalékkal.)

T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Április' 21-dik napján, 1795-ben költt árkusához.

A' *Máros Vásárhelyi* Ref. Collégyiom n'hai egyik Profellorának, az 1772 ben *Ultrajectumban* ki-botsátott halotti Versei (*Carmina Exequialia et alia Trajecti Bat. 1772*) által jó Deákságáról esméretes, és a' Hazai Izip Tudományoknak kárával igen hamar meghólt *Kovácsnai* Sándornak maradott kéz irás-ban a' több nyomtatatlan Munkái között, a' Cicero Kötelességekről írt Munkájának egy fő rendbéli tudósnak ösztönözésére tett fordítása is 3. Könyvekben (*Cicero de Officiis*) A' mely Munkát halznosnak lehet tartani

1. Az Ifjuságra nézve; ha ki az Ifiak közül magát a' Magyar Nyelvből Deákra, vagy ebből Magyarra való fordítás által, akármel-lyik nyelvben a' kettő közül gyakorolni, 's jó ízt és magának tökéletességet akar lize-rezni.

2. Az Akadémiai és Oskolákbéli Tanítóka nézve, hogy a' Philosophiában 's Törvényben elő forduló szóknak és ki tételeknek igaz Magyar Neveivel és az arra szoigáló ki-feje-zésekkel meg esmérkedjenek.

3. A' Magyar Deákságnak (*Litteratúrának*) minden felső Gyámolaira, és Barátaira nézve: a' jó Magyarság a' jó fordítások által kétség kívül gyarapodván.

4. Mind azokra nézve, kik a' Piatzos ügy nevezett *Classicus* Irókat szeretik, mellyeknek kétség kívül Cicero az Apjuk.

5. A' szép nemre nézve, melly a' Deák nyelvben jártos nem lévén örömet olvasná a' régi nevezetes Irókat a' jó íznek ki pallérozása végett.

Ha azért minden pallérozott Nemzeteknek példájokkal meg nem tsalatom, mellyek közül mindenik, a' Piatzos régi Irókat, mint a' jó íz Mestereit az ő hazai földébe által plántálta; ha különösen Német Ország példája meg nem tsal, a' hol a' híres *Garve* előtt is a' Cicero kötelességeit többen fordították; a' *Garve* jeles fordítása pedig már egynehány versen ki adatott, és ha a' mai idő szükségeinek meg gondolása az útból félre nem vifzen, mellyben minél többen vagynak, kik tsak Igasságaikról (Jussaikról) gondolkoznak, annál szükségesebb, hogy kötelességekre is mind gyakrabban, mind hathatósabban reá emlékeztessenek; ugy tartom, hogy nem véték véle, ha a' Nemes Magyar és Erdély Országai Közönséget ezennel a' nevezett Munka ki adatásának alá-írására (subscriptionjára) meg szóllitom. *Betsben, Sz. György Havának 13-dikán 1795.*

Löcsei Engel Christian,
Az Erdélyi Felséges Udvari
Cancellárián Accessista.

Ezen fenn-nevezett munkának 8-ad rész formán való ki-adását magamra vállaltam. A' kik szép iró papirosra való nyomtatványokat akarnak szerezni, ezek neveiket 40 krajtzárokkal irják alá; a' kik pedig közönséges jó papirossal meg elégednek, azóktól tsak 30 krajral való alá-írás kivántatik. A' kik Erdély Országban a' ki Adó Úrnak elébbeni hirdetése szerint, melly az Erdélyi Ország Gyűlése' al-

kalmatosságával Bőjt más Havának 13-dikán költ, 40 krajtzárt elő fizettek: azoknak az első nyomtatványok különös szép író papiroson fognak meg küldetni. Az alá Írók' (subscribensek) nevei a' munka' elein ki fognak nyomtattatni; és olyan reménységben vagyok, hogy azoknak laistroma tanu bizonyságul fog szolgálni, melly sok Előmozdítói legyenek a' maga Hazájában a' Nemzeti Nyelvnek.

Pütkösd havának végéig a' Magyar Literatura' mivelői közzül a' következők fogják az alá Írást fel- venni:

Magyar Országban.

Aradon, Professor Biró Pál Úr. *Budán és Pesten*, minden Könyvárosok T. Prof. Schedius Lajos, Tek. Kováchich Márton György Urak. *Kassán*, T. Kováts István Préd. Úr. *T. Baróti Szabó Dávid Úr.* *Komáromban*, T. Mindszenti Sámuel Préd. Úr. *Debretzenben*, T. Nagy Sámuel a' Ref. Collegiomban. *Győrben*, Müller Könyvkötő Úr. *N. Váradon*, T. Prof. Tertina Mihály Úr. *Késmárkon*, T. Prof. Genersich Úr. *Ketskeméten*, Veresmarti Könyvkötő Úr. *Léván*, Lovas László Könyvkötő Úr. *Lötsén*, T. Rector's Prof. Liedemann Márton Úr. *Losontzon*, Fő T. Kármán József Superint. Úr. *Miskoltzon*, Mólnár Sigmond Könyvkötő Úr. *Pápán*, T. Prof. Márton István Úr. *S. Patakon*, T. Prof. Szabó Dávid Úr. *Rimaszombatban*, Ferentzi Sámuel Könyvkötő Úr. *Szombathelyen*, Zsóldos István Könyvkötő Úr. *Sz. Fejérváratt*, Lang Agoston Könyvkötő Úr. *Siklóson*, Tóbi János Könyvkötő Úr. *Sopronban*, Németh Mihály Könyvkötő, T. Pállya Direktor és T. Victoris Prof. Urak.

Vátzon, Marmarosi Gottlieb Antal Könyvnyomtató Ur. *Veszprémben*, Fejér János Kereskedő.

Erdély Országban.

Kolosvárott, T. Doctor. Gyarmati, és T. Prof. Szathmári Pap Mihály Urak. *Szebenben*, Prof. Binder János Ur. *M. Vasárhellyen* Prof. Zilahi Sámuel Ur. *N. Enyeden*, Prof. Benke Mihály Ur. *K. Fejékváron*, Seelman Károly Tanácsos Ur. Mind ezeknek az Uraknak fáradságok jutalma íészen a' 10-dik példa (exemplár) a' Magyar Országiai engemet, az Erdély Országiai pedig a' ki-adó Urat az aláírás iránt leveleik által annak idejében tudósítani ne sajnállyák. *Posonban*, *Szent György Havának* 14-dik napj. 1795.

Weber Simon Péter
Könyvnyomtató.

Bibliotheca graeca et latina, complectens Auctores fere omnes Graeciae et Latii veteris, quorum opera vel fragmenta aetatem tulerunt, exceptis tantum asceticis et theologicis Patrum nuncupatorum scriptis, cum delectu editionum tam primariarum, principum et rarissimarum, quam etiam optimarum splendidissimarum atque nitidissimarum; quas usui meo paravi Periergus Deltophilus (Néhai Gróf Revitzky Károly Tudós Hazánkfia, ki egynehány esztendőekkel ez előtt Ts. és Kir. Követ volt *Londonban*.) Editio altera, cum emendationibus Auctoris. 8 maj. Berolini 1794. Charta membr. 3 fl. 45 kr. Idem liber, Charta script. 2 fl. Találhatik Bétsben Stahel, Pesten pedig Kilian Könyvárosok boltjában.

Magyar Hírmondó.

33.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
24-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

o o o o o o o o o o o o o o o o

Békességes és Hadi Környütlállások.

Valóságos értelmű Mássa, annak a' Békesség alkunak, mellynek, 5 dik Aprilisben írák magokat alája: a' Prussziai Király', és a' Frantzia Közönséges-Társaság' Biztosai.

Ö Felsége Prussziának Királya, és a' Frantzia Közönséges Társaság, a' két Nemzetek között fel-állítandó tartós Békesség által, egyenlőképpen óhajtván véget vetni az őket ellenkeztető Hadnak: tellyes hatalommal való Biztosaiknak neveztek, t. i. a' Király: Státus-Had és Kabinét Ministerjét, Báró Hardenberg Auguszt Karolyt, Vitézzét, a' Veress-Sas; Fejer Sas; és Stanislaus Rendjének 's a' t. —: a' Frantzia Közönséges-Társaság pedig, a' maga Helvétziai Követjét Barthelemy Ferentzet Fr. Polgárt 's a' t. Kik is: bizonyossá tévén egymást a' magok tellyes-hatalmú Biztosságokról, következendő Tzikkelyekben állapodtak meg:

1.) Békesség, Barátság, és jó, egygyet-értés fog lenni, Ö Felsége Prussziá-

nak Királlya, mint Király, mint *Brandenburgi* Választóherceg, 's a' Német-Birodalom' Rendjeinek Tagja; és a' Frantzia Közönséges-Társaság között. — Következésképpen

2.) Mihelyt meg-fog erősíttetni ezen Alku: meg szűnnek azonnal, minden ellenségeskedések a' két eggyező Hatalmasságok között; és eggyik is közzülök a' másik ellen, nem adhat többé semminémű és akármelly névvel nevezendő segítséget, se' valamely reá ki-ízabotott részt, emberekből, lovakból, pénzből, munízióból, vagy akármiből egyébbl.

3.) Eggyik is az eggyező Hatalmasságok közzül, nem engedhet a' maga földjén szabad által-menetelt, a' Másik' ellenségeinek.

4.) Ezen Alku' meg-erősíttetését követendő tizennégy napokon, ki-fognak költözni a' Frantzia Közönséges-Társaság' Seregei, azon részeiből a' *Prussziai* Státusoknak, mellyeket, a' *Rajna'* jobb mellyékénn foglaltanak el. Ezen Alkunak alólírása után 14 napokkal, semmiféle adófizetés, vagy más hadi kötelesség tellyesítés nem fog kívántatni, a' nevezett Részek' Lakosaitól. Ha valami fizetni vagy adni való fenn-maradna még az említett 14 napokon túl: ha mindjárt kötelező Írások adattak, 's ígéretek tétettek is az eránt: még ezeknek se' lessz semmi foganatjok. A' mi még azontúl, el-vagy fel-vevődne:

mindjárt ingyen vissza-fog adattatni, vagy ki fizetődik kész pénzü.

5.) A' Király' Státussainak azonn részében, melly, a' *Rajna'* bal mellyékénn fekszik, benn fognak maradni a' Fr. Közönséges-Társaság' Seregei. Ezen Tartományokra nézve, akkorra halasztódik a' végső határozás, midön közönséges Békesség fog köttetni az egész Német-Birodalom, és a' Frantzia Közönséges-Társaság között.

6.) Olly reménység alatt, hogy a' Kereskedés erántt is alkura fognak lépni egymással az eggyező Hatalmasságok: addig is míg e' lenne, minden közösülések és költsönös alkalmaztatások, mellyek a' Kereskedést illetik, olly állapotba fognak, a' Prussziai Státusok, és a' Frantzia Közönséges-Társaság között vissza-iktattatni: a' millyenben vóltanak, a' mostani had előtt.

7.) Minthogy a' ó dik Tzikkely' rendelkezési nem másképpen tellyesedhetnek: hanemha a' Német-Birodalomnak egész északi részére nézve, vissza-állítatik a' Kereskedésbéli szabadság: ehez képest, olly Intézeteket fognak tenni a' két eggyező Hatalmasságok, hogy ne folyon tovább a' had, az említett Részen.

8.) A' két Nemzetekbéli Személlyeknek meg-engedtetik költsönösen, hogy szabadon vissza-vehetik ingó bingó jószágokat, jövedelmeiket, vagy akárminémű jás

vaikat, mellyek, le-tartóztatva, el-foglal-
tatva, vagy konfiskáltatva valának, a' had
miatt, melly folyt *Prusszia*, és a' Fr. K.
T. között; nem különben, akármelly adós-
ságokra nézve is, mellyekhez, az említett
Személlyek, jussaikat tarthatnak a' két
eggyező Hatalmasságoknak Státusaikban,
haladék nélkül való Igazság-szolgáltatás
ígértetik.

9.) Minden foglyok, kik, a' had' kez-
detétől fogva estek mind a' két részről rab-
ságba, a' számra és rangra való tekintet
nélkül, ide értvén a' *Prusszus* Tengeri-ka-
tonákat és Hajós-legényeket is, akár *Prusz-
szi*ai, akár más Nemzetekhez tartozott ha-
jókön fogattanak légyen el azok; valamint
általlyában, mind azon Személlyeket is,
kiket, eggyik vagy másik Rész, tartózta-
tott magánál a' had' miatt: vissza-fognak
adattatni, leg-felleyebb is két Hónapok alatt,
ezen Alku' Rátifikátziónak (Meg-erősítte-
téseinek) költsönös vevése után, min-
den egyéb fel-tétel nélkül: hanem hogy
a' magános adósságokat, mellyeket a' fog-
lyok, önnön Személlyeikre nézve taináltak,
ki kell fizetni. Ugyan ezen Intézet szerént
fog történni a' dolog, a' Betegekre és Se-
bessekre nézve is: mihelyest meg-gyógyúl-
nak. Tüstént Kommisszáriusokat kell ki-
nevezni mind két részről, a' kik hozzá ké-
szüllyenek, ezen Tzikkelynek végre-hajtá-
sához.

10.) Bé-foglaltatnak az említett Ki-tse-rőlésbe, vagy Költönös - Vízfa adásba: minden Saxóniai; Moguntziai; Palatinátusi; Hessen-Casseli; és Hessen-Darmstadt-i foglyok is, kik, a' Király' Seregével szolgáltak.

11.) Örömet el fogadja a' Fr. Közön-séges-Társaság, Ö Felségének *Prusszia*' Királyának, azokért a' Német Birodalmi Fejedelmekért és Rendekért való barátságos maga közbe-vetését, a' kik egyenesen kívánnak alkuba botsátkozni ő velle (a' K. T. al); és e' végett kérték is már a' Királyt, vagy fogják kérni ezentúl közben-járásra. Mennyire kívánnya a' Fr. Közön-séges-Társaság eszközteni azon barátság-nak vissza-állttatását, melly vala a' két Nemzetek között: ennek első bizonyosságául, ígéri Ö Felségének *Prusszia*' Királyának, hogy három Hónapok alatt, mellyek, követni fogják ezen Alkunak Meg-erősíteté-sét, a' *Rajna*' jobb mellyéki birtokaikkal azon Német Birodalmi Fejedelmeknek és Rendeknek, nem bánik úgy mint ellensé-ges Tartományokkal, a' kikért szólni fog a' Király.

12.) Ezen Alku, tsak akkor lesz fo-ganatos, minekutánna meg-erősítették azt az eggyező Felek: 's a' Meg-erősítések, által fognak adódni költsönösen, ebben a' Városban *Basileábann*, e' mai naptól szám-lálván, eggy Hónap alatt, vagy ha lehetsé-ges: még elébb is.

Mellynek bizonyosságára, Mi Alólírtt Tellyes-hatalmú Ministerei, Ő Felségének *Prussia*' Királynának; és a' Frantzia Közönséges Társaságnak; a' mi tellyes-hatalmunk szerént, alá írtuk magunkat ezen Békesség és Barátság alkunak, 's petsétjeinket is mind két részről alája nyomattuk.

Készült *Basileábann*, Áprilisnek ötödikénn, Ezerhét száz kilentzvenötödik esztendőbenn.

(P H) Báró *Hardenberg* Auguszt Károly.

(P H) *Barthelemy* Ferentz.

Basileából Ápril. 9 dikénn: — „ Az itt lévő Frantzia Követség' Titoknokja *Bacher* Úr, következő értelmű Levelet útasított innen, az *Alsórajnai* Közönséges-társaság osztály' Kormányfőkéhez, Ápril. 6 dik napján: „ ÖrvenjeteK Kedves Polgár-társak! igen tisztességes fel-tételekkel köttetett Békesség, a' Frantzia Közönséges-Társaság, és *Prussia* között. Egy hasznos tzelra törekedő két Nemzetek között, újra meg köttetett a' régi barátság' szomója: melly, ki bomolhatatlan lesz, mivel, az össze szorítóí ennek: az Igazság; a' Kereskedésből származó költsönös hasznok; és a' Politika; melly, azt javaliya minékünk, hogy össze fogjuk erőnket, az *Ausztriai* Ház és *Anglia* ellen, úgymint a' kikkel kell még egyedül harizolnunk. — A' hadi foglyokat egy rakásban fogja visszahozni mind a' két Rész, egymásnak, — *Ellyen e' Közönséges-Társaság!*“

(Egy más Levélnek, melly, Ápr. 8-dikán költ *Basileából*, egy Tikkelye ez: Reménység nagyon erántta, hogy a' Ts. K. Felség, és a' Frantzia Nemzet között, Fegyvernynyugvás eránt való Eggyesség fog köttetni kevés napok alatt.)

A' Német-Birodalomnak *Vesztfáliai* Kerületében fekvő, 's a' *Prusszai* Korona alá tartozó *Vesel* nevű Városban, 3 külföldi Ministerek' számára készítették quár-télyok, ezen folyó Ápril. Hónapnak első napjaibann. Oda várattatott *Dohm* Úr is, a' ki *Prusszus* Követségét visel, a' *Vesztfáliai* Kerület Kormányfékénél.

Frigyes *Belgyiomban* — egy *Vesztfáliai* Tudósítás szerént — villa-fog állítatni a' Helytartóság, némelly változásokkal. — *Vesztfáliából* írták Ápr. 5-dikénn azt is, de tsak mint hírt, hogy a' *Frantziák* el-hagyni szándékoznak *Frigyes-Belgyiomot*.

A' Német-Birodalomból, vissza-takarítatik *Angliába* a' gyalog Katonaság: de helyébe, Lovasság fog szállítatni, a' mint írják.

A' Középtengerről —

Az *Anglas* Hajós-sereg, tengerre akart szállani, a' *S. Fiorenzói* Ki kötő helyből Ápr. 8-dikán. — A' *Frantzia* Hajós sereg, *Tulonnál* állott vala még első Áprilisben: 's ki szállítgatta hajójaiból a' magával vite *Földi* Katonaságot, mellynek, újra eggyesít-

teni kell magát az *Olasz-Országi Fr. Sereggel*. — *Livornónál* hozzá kezdtek valamár 8 dik Áprilisben az *Anglusok*, *Audacious* nevű első nagyságú hajójoknak helyre-hozásához; mellyet, igen meg-rongáltak Mártz. 14 dikén a' frantzia golyóbis k.

A' *Szárdíniai* Korona alá tartozó *Tartományokban*, tizennyóltz millió *Líret* tartoznak a' *Kereskedők* költsönn bé adni a' *Közönséges Kintstárba*: a' *Mesteremberek* pedig, tizenkét milliót.

Frantzia Országból —

A' *Nemzeti gyűlésnek* 2. dik Áprilisi *Ülésében*, jelentette a' *Közjóra ügyelő Deputáció* *Marec* Tagja által: hogy *Experiment* nevű fr. hajó, *Afrikának* *Guineai* partjainn, eggynehány *Anglus* kiaded *Várat* el-puszított, 's 400 *Londoni* *Kereskedőket* rontott meg, úgymint a' kiknek kétfázttíz hajójaikat el-süllyesztette, mellyek által azok, *Szeretsenekkel* való *kereskedést* űztek.

Arles *Váronáról*, olly *Tudósítás* olvastatott fel a' *Nemzeti gyűlés* előtt Ápril. 3 dikén, hogy ott is zenebonáskodnak a' *Robespierri*sták.

Eggy Párisi Újságnak 5. dik *Áprilisben* költt *Darabjából*: — „Minduntalan *Békességről* beszéllenek itt, 's még hitelesebbé teszi ennek híret az utolsó *Revoluczió*, melly, állandóságot eszközöl az *Igazgatásnak*; 's a' *Békességről* való *alkudo-*

zásokra nézve, nagyobb bátorságot. A' Konstitúciónak meg-állítása 's el-indítása eránt hozandó Törvények is, mindennapi tárgyai a' közönséges és egyes beszéllgetéseknek. Nem vólt, a' Revolúzió' kezdéstől fogva jobb alkalmatosság, mint most, egy olly Szabadságnak fel állítására, melly, a' Jozanokosságon fundáltatik; soha az akaratok, nem egyeztek nagyobb mértékben, mint most; soha a' hazug suttogásokra nem vólt kevesebb ügyelés, mint most: de úgy láttzik, hogy midőn a' Konstitúzióról sok beszéd vagon: az Igazgatás' módjáról ellenben nintsen elegendő figyelmeteskedés: holott a' Konstitúzió, majd tsak semmisen egy Státusban; az Igazgatás ellenben, minden. Lehet, Konstitúzió nélkül gondolni egy Birodalmat: de, Igazgatás nélkül nem. Minden Törvényhozók adtanak a' magok Tartománysíknak, konstitúzióális Törvényeket, mellyeket bé temetett a' Századok (Székuumok) pora, az alatt: míg a' Népek, függesztették figyelmetességjeket, tsupán a' magok Kormányozóikra, kik, nem tsak az Igazgatás' módjait; hanem még annak fundamentomait is változtatták, az idők és környülállások szerént. *Likurgus*nak Közönséges társasági Konstitúziója, ötfzáz esztendőig tartott: de, mennyi változásokon nem ment által az, alatt a' *Latzedémoni* Igazgatás' módja? — *Núma*' Konstitúzió.

ja, mindenkor betsültetett Rómában, még a' Tsászárok alatt is: de, e' mellett történt változásait a' Római Igazgatás' módjának, avagy! terjesztheti e' úgy a' Képzelődés maga eleibe; hogy el ne fáradna belé? Ugyan ezt lehet mondani az Athéné-béli Igazgatásról is, Szólon' Törvényeire nézve. De nem szükség, a' Régiségbe menni vissza, példákat keresni: tsak nézzünk széllyel; mindjárt találunk ma is példákat. — Mitsoda eggyezés vagyón ama' híres Angliai Papiros, és Angliának mostani Igazgatása között? az Alkorán; és a' mai Török Igazgatás között? — az Arany-Bulla; 's a' Német Birodalomnak mostani állapota között? Mitsoda hasonlatosságot lehet találni, a' Szálíka Törvény'; és az Igazgatásnak azon formája között, melly volt, a' Revoluzió előtt Fr. Országban. Még az Amériikai-Konstitúzióról se' lehet mondani, hogy az, egész erejében meg hagyatott volna, az eggyesült Amériikai Státusok' Igazgatása által. Minden ötödik esztendőben kellene változni a' Konstitúzió fzerént, a' Kormányzék' Elölülőjének: Washington azonban, Örökös Elölülővé lett. Mind a' régi, mind az új História bizonyítja tehát, hogy a' Konstitúziókat, ritkán tekintik meg a' Népek; hanem, Kormányzóikra bízzák, hogy ezek gondoskodjanak minden szempillantásbann az ő boldogságokról. Az

Igazgatás' módja tehát az a' tárgy, a' mellyre kell minékünk minden kívánságinkat irányoznunk, 's fordítanunk egész figyelmetességünket. Meg vagynak a' Já-kobínusok győzöttetve erről az Igazságról: nem is kívánnak ők olly Igazgatást, melly, vissza tartóztatná az ő vérengező dühösségeket, hanem az 1793-dik esztendőbéi Konstitúziót kiáltozzák, melly, minden vétkeknek és minden rendetlenségeknek győzedelmét meg-újjítaná leg ottan mi közöttünk.

Párisból Ápril 6 dikánn: — „A' Nemzeti gyűlésnek 4 dik Áprilisi Ülésében, közönségesen kívánta *Bourdon de l' Oise*, *Cambontól*, hogy lépne ki, a' Közönségeskintstárra ügyelő Deputátzióból: mivel nints többé bizodalma hozzá a' Közönségnek. Maga *Cambon*, károsnak ítélte azt, a' Közönséges-Társaságra nézve, ha le venne ő most, gondviselő kezeit a' Kintstárról: de a' Nemzeti gyűlés másképpen ítél: azért, tsak le-kelle tenni *Cambonnak* a' Kintstárnokságot. — Más nap, még nagyobb kedvetlenség is éré *Cambont*: mert a' Közbátorságra ügyelő Deputátziónak javaslásából, el-záraték árestomba: és ugyan e' leve sorsa, nyóltz hozzája hasonló Kollegáinak is, kiknek neveik: *Bayle Mózés*; *Thuriot*; *Verzáliai Lecointre*; *Crassoux*; *Sarthei Levasseur*; *Maignet*; *Granet*; *Hentz*. — Ezek, mind *Robespierristák*

voltak: tehát, hogy zenebonát ne támasztassanak többé; azért záratta el őket a' N. Gyűlés Rendelések tétettek, hogy *Amiens* és *Rouen* Városokban is, el fogattassanak mind azok, kik, éppen abban az időben, mellyben a' *Párisi* zenebona vala, lármát indítottak a' nevezett Várookban.

(*Amiens*, *Ambianum*, 30 óránnyi járó földre fekszik *Páris*-tól, Észak felé; *Rouen*, *Rothomagus* pedig 28 óránnyira, Észak és Napnyugot között.)

Továbbá azt is végezte tegnap a' N. Gyűlés; hogy mind azok, kik, a' *Robespierre*' hatalmaskodása alatt ellenek hozatott ítéleteknek sullyát érzik: bé-adhatják kéréseiket három Hónapok alatt, az említett Ítéleteknek semmivévaló-tételeiránt. — A' *Brüsszel*ben lévő Nemzetgyűlési Kommisszáriusok, félbe-szakasztatták *Belgyiomban* az ollyatén Jóságoknak eladását, mellyeknek Tulajdonosaik nem lévén jelen, úgy tartatnak mint Ki-költöztek.

Elegyes Tudósítások.

A' *Toskánai* Nagyherczegnek, különös Deputátziók által köszönték-meg a' *Livornói* Kalmárok és Zsidók: hogy Békeséget kötött a' *Frantzia* Nemzettel.

Portugalliának is sok rendkívülvaló költségei vagynak a' mostani környülállások szerént: minekokáért két *Lisbonai* Kereskedő házak — *Peszoa* és *Ferreira* nevezetűek — száznegyven millió *Reist* adtak költsön a' Közönséges Kintstárba. *Peszoa*, 120 milliót, szántól négy interestre;

Ferreira pedig húsz milliót, minden interes nélkül.

(Ezer Reis egy tallért teszen.)

A' *Varsói* Orosz Követség, parantsolatot vett, hogy térjen vissza *Pétersburg*-ba. — A' *Lengyel* Koronának, 's Ország-nak fundamentomos és titkos Írásait, némelly *Törvénytéki* Aktákon kívül, magához szállította az *Orosz* Tsászárné. — A' külső Hatalmasságok' Követjei között, következők tartózkodnak még *Varsó*-bann: *Pápai* Követ *Litta* Úr; *Angliai* Követ *Gardiner* Úr; *Frigyes-Belgyiomi* Biztos, *Báró Griesheim*; *Szaxóniai* Biztos, *Pasz* Úr. *Prussziai* Követség-Tanátsosok: *Tarrach*'s *Böhlendorff* Urak; és *Svéd* Biztos *Caström* Úr, a' kinek nyilvánvaló parantsolatja vagon az *Udvartól*, hogy ki ne mozdúllyon *Varsó*ból. — *Kosciuszko*, meg-szóllítatván az *Orosz* Tsászárné' nevében, fel-fogadta betűletére, hogy meg nem szökik. Ezen tselekedete után, egéssz szabadsággal vagon *Pétersburg*ban: *Dzialynski* *Lengyel* Generális ellenben, ki, az utolsó *Revoluzió*' alkalmatosságával *Ukrájniá*bann fogatott-el; nem különben *Maflosky*, a' ki *Varsó*ból vitetett-el: *Szibériá*ba küldettek. — A' *Lengyel* Király' tartására hatszázezer *Rubel* rendeltetett. Lakása fog lenni — a' mint írják — *Varsó* és *Grudno* között a' *Bialystocki* Kastélyban, melly, a' *Hügától* vétetett-meg szá-

mára; és nagyobb 's fényesebbé készíttetik.

Dániának Fő városában Koppenhágában, százezer mázsa rozst takarítottott a' Király egy Tárházba, oly véggel, hogy a' melly Lakosok nem szerézhétnek-bé gabonát magoknak egész esztendőre: kis mértékekben is vehessenek rozst, az említett Tárházból.

Némelly más újj Rendelése a' Dániai Királynak.

A' jövő Septembernek első napjáig semminémű gabonát, úgy szintén kenyeret, tzvíbakkot, és hüvelykes veteményeket se' szabad ki vinni, a' *Dániai Korona* alá tartozó Birtokokból. — A' *Holstein*-ban lévő lovas és gyalog Regimentek, nem különben két Huszár svadronok, mellyek, *Jütlandbann* vagynak, tartoznak 16-dik Aprilisig, mind vissza-hívni az Elbottsáttajukat, 's e' meg lévén, úgy elkészíteni magokat, hogy mihelyt parantsolatot vejéndenek: azonnal indulhassanak a' Szélekre. — A' Fegyveres hajókra szedődött Legénység, el nem szegődhetik Kereskedő-hajókra, hogy elég embere legyen a' Katona hajósseregnek. — A' *Koppenhágai* Örizethől, hatszáz Legényt vesz magához a' Tengeri Sereg.

Az *Angliai* Ország-gyűlés' Második Táblájának jobb lábra való állításáról, oly Beszédet mondott *Fox* Úr Mártz. 24-di-

kén, mellyet maga is meg-ditsért *Pitt* Minifter: voksra kelvén mindazáltal *Fox* Úr Fel-tétele, és *Pitt* Minifter' ellenzése: ennek, 219 voksa lett; amannak pedig csak hatvanhárom.

Ama' nevezetes Íróról Báró *Knigge*-ről az a' hír, hogy ártalmas tudomány-terjesztésért, fogva vitetett *Brema* Városából, a' hol Oskola-Igazgató és Fő-Kapitány vólt, *Stade* nevű Várba, mellyet az *Angliai* Király bír, mint *Braunsváji* vagy *Hannoverai* Választó-Hertzeg, kinek, némelly Birtokai és jussai vagynak *Bremá*-bann is, ámbár ez egyébaránt, Német Birodalmi Szabad Város.

Erdély Ország.

Áprilisnek első napján, véget érnek munkálódásokban, a' Nemes Rendek. Más nap meg-jelene közöttök a' Királyi Kommisszárius Úr szokott tzeremóniával, 's bútsút veve: mellyet, a' Rendek' nevében szép válaszszal fogadott el Fő-Kormányozónk. Ekképpen vége leve az Ország' gyűlésének.

Magyar Ország.

Debretzenből Ápril. 12-dikénn: — „Nállunk a' Gazda emberek, minden Szeredán és Szombaton, nem különben Kedden, a' Héti-vásárban, minden jószágait adják, 's csak negyed rész árron is vesz-

tegetik, úgymint fejszéjeiket, lánttzaikat, villájaikat, hombárjaikat 's a' t. — az Aszfonyok is párnájaikat, paplanjaikat, 's a' t. hogy búzára tehbessenek szert. Minthogy lovaink, a' rossz telelés miatt, alkalmatlannok a' száraz malmok' vonására: ez okon magok a' szegény emberek, öten, hatan, össze állanak, úgy örölnék kenyérnek valót. Sőt némelly személlyek, mind a' két nemből, házanként keresik az ilyen munkát, tsak hogy kenyeret kaphassanak érette. Annyi ellenben, a' sok koldús és kenyér' kérő is; hogy a' házaknál, eggyik a' másikat fel-váltja; sőt eggyik, a' másik előtt az ajtót bé zárja, hogy ama bé ne jöhessen, míg ő az alamisnát el-nem kapja: és sokan, nem a' régi mód szereznt, darab vagy szelet, hanem tsak falat kenyeret kérnek. Most valóban, nem tsak ama' parantsolatot van alkalmatosságunk tellyesíteni: *Adj hétnek 's nyóttznak is; hanem adnunk kell 28-nak is.* Munkást talált az ember, kivált a' múltt Hónapban, tsak étele' fizetéséért is. Talán a' meleg és esős napok, meg-fognak bennünket vizsgáltni. “

(Fél-árkus Tóldalékkal.)

T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Április' 24-dik napján, 1795-ben költt árkuhához.

Uránia a' Hazához.

Sokan alattomos Szánakozással nézték, mindjárt Munkánk' Fellállításának kezdetében intézetünknek jövődő öszveomlását, és azt, mint bizonyost jövődölték. Fenyegelve mutatták a' *Mindenes Gyűjtemények* ideje előtt letépett Afztagjait, a' *Magyar Muzeyumnak* bekilintselt Ajtaját, a' *Magyar Orféusnak* megnémúlt Lantját; és. . . Vakmerők' Ti, így szóltak, egy gyenge *Leánykát* erefztetek útnak, és nem rettetek? — —

Ha a' had' gyilkos mezeiről alig tér is meg egy kis Felekezeti téli szállására, már más Tavaszzal feles Ifjú Sereg tódul arra a' vérpiatzra, a' mellyen a' Hariz' szomorú Aldozatjainak *Maradványi* fekülzoek. A' mellze levő Világról ha a' számos evező sereg helyett, egy megrikúltt tsoport verekedik villza Hazájában, már egy más Vakmerők' Serege vitorlái duzzasztya, hogy azokat a' habokat bárázdallya, mellyeken Társaiknak *Defzkái* a' Hajótörés után úszkálnak! Vakmerő bizony! és példán nem tanuló az Emberi Nemzet!

Minket is a' fennemlített példák, és hajótörést szenvedett Társaink' vezélyvallásai el nem rettentettek; a' Reménység edes varáslásával tsalogatott; hogy mi azoknál *szereptsébbek* lézünk. De kevélykedünk mi egy *olly* vakmerőségbe', a' melly tsak a' Hazában vetett *határozatlan Bizodalomból* eredett. Es — — vallyon *kelleténél többet* bíztunk e' mi a' Hazában??

Örömünkre 's ditsősségünkre szolgálnak, Hazánknak minden Rendű es Karú Fiaitól, és legerdemesebb Litteratoraitól hozzánk erefztett bátorító, serkengető, igyekezetünket javalló, és ditsérő *Írásaik*, és Jutalomúl vesszük tsak azt is, hogy némelly Olvasóinktól *Köszönetet* érdemlettünk, hogy, olly válogatott, és a' Haza' ditséből öizvegyűjtött Olvasókkal ditselkedhetünk, a' kik arra a' vigasztaló tapaszta-lásra vezettek, hogy a' nemzeti Litteratura *Fő Rendeink* előtt nem kedvetlen, és hogy so-kan ollyanok is vóltak Olvasóink között, a' kikről kételkedés nélkül elmondhatjuk, hogy Urániánk *esmértetett* vagy *békéltetett* meg a' hazai Litteraturával.

Szembe tünő dolog az mindazáltal, hogy olly ékes és költséges kiadásra, mint a' melyt egész igyekezettel Munkánkra ruháztunk, *nem elegendő Számmal* vóltanak *Előfizetőink*. Megbántanánk a' *Közép rendet*, a' melyben olly sok Hazájáért és nemzeti' nyelvéért melegen verő szívet esmérünk, ha annak hi-degségének, vagy még ki nem tsinosodott Iz-lésének tula donitanánk *ezen kevés számmal*. Inkább hisszük azt, hogy annak okát, abba kell keresnünk, mivel ki erefztett Jelentéseink, 's már ki jött Darabjaink nem eléggé terjesztet-tek, 's nem eléggé lettek esméretenessé.

Mindjárt eleintén meg ígértük, hogy az — Olvasó Haza' bátorságáért, mi, ha szinte elsőben magokat jelentett *Előfizetőinknél* többben nem találatnának is, még is saját költsé-geinken ezen elztendő folytát ki vesszük — és valóban nagyon is meg igazodott ígéletünk, mert azt valósággal saját költségünkön vittük és vesszük. A' Collektor Urak az első fél elzten-dő folytáért nagy rélzént, és a' második fél elztendőért mindnyájan hátra vagynak. Ennek okát valamennyiben ott találjuk, hogy darab-

jaink az alkalmatosságok' nemlétele miatt későn juthattak elő-fizetőinkhez.

Ezen akadályok' meg előzésére, most, midőn a' negyedik, és az első esztendő folytatának utolsó darabja, már munkában van, jó ideje korán akarunk hathatós módokat keresni; és mivel mi szavunknak előzet tettünk, a' jövő esztendő folytára — mellyet hogy ismét, és valóban súlyos károsításunkkal vigyünk, igazságtalanság nélkül senki sem kívánhattya — olly eszközöket gondolni, a' melyek ezen akadályainkat örökre elhárítsák.

Fő és leg sikeresebb módnak láffzik az, ha még egyfzer rövideden és világosan Munkánknek izelját, foglalattyát és hatznát a' mennyire tsak lehet esmértelessé tesszük.

Uránánkat különösen az Asszonyi nemnek ajánlottuk. Ezen kellemetes nemnek, erköltsi, és ízlésbéli gyarapodása nem meg vétetni való dolog! A' jól nevelt anya, jó gyermekeket nevel. Az értelmes Feleség, nemesebb kedveltetésű, és sokkal kellemesebb Feleség és — nem nyereség e' az, ha azon fellyül még barátné is? — — A' jól formált háznak Asszonya, igazán a' háznak koronája; és egy okossau formált Leányka, nem szebb e' és bensesebb e' erköltsi formáltatása által? Ezen nemnek egyenes következései vannak az egész Hazára, és még a' jövendő emberi nyomra is. Egy kevés figyelmetesség meg-gyöz a' felől mindent, hogy ennek szorgalmatos, vagy lágy meleg nevelésétől, 's tsinosodásától függ majd nem minden a' Köz Társaságban; sőt hozzá merjük azt is adni, hogy ezeknek helyes formálása teheti jobbá 's boldogabbá egész helyheztetésünket. —

A' Férjfiakat nem zártuk el munkánktól, és nem is felejtettük el abban; sőt nem hízelkedünk talán sokat magunknak, ha azt hi-

szük, hogy némellyeket abban nem éppen haszn, némellyeket nem egészen gyönyörűség nélkül olvashattak azok is.

Egy illy folytatott írásban, mint a' miénk, nem lehet a' tzelnek és annak Allattyának felforgatása nélkül, nagy és fontos Systemákat alkotni; a' ki tehát illyeket várt, az, Tzeljainkat nem esmérte; hanem leg inkább a' kedveltető és ez által hasznavehető elhintett igazságokat mint matériálékat, lehet, és akarunk csak közleni az Olvasó közönséggel. Elkerültünk, és elis kerülünk tehát minden morda és komor vagy fárasztó Elmetöréseket, jó előre való megfontolásból; de hiszem nem kell annak mind mordnak lenni, a' mi hasznos! — Az idő', 's Hazának körülállásaihoz 's helyhezteséséhez, az Olvasó közönség' foghatóságához 's kedvéhez szabott, hasznos 's populáris igazságok leginkább fő 's derekasabb tzelünk. —

Ezen előre botosátott feltételekkel, így jegyzettük ki mindjárt kezdetén munkánknak annak Foglalattyát:

Erköltsi Tudomány: Rövid és könnyű Elmélkedések erköltsi Tárgyakról. Erköltsi levelek. Dramatizált Történetek nagy és szép Karakterek' ábrázolási. Nevelésről való tanítások és Történetek (Romanze) *Historia*: Élet' leírásai (Biographia) híres embereknek, 's Affzonyoknak a' régi 's mostani időkből. Nagy Tettei nevezetes Affzonyoknak. Tulajdoni 's szertartási a' Nemzeteknek. *Természet' esmérete, és Históriaja*: Emlékezetes tünemények (Phaenomena) a' Természetben. *Allatok'*, ritka Teremtmenyek leírása. Nagy és szép Jelenések a' Természetben. *Szép Mesterségek és Tudományok*: Elmélkedések az Izlés f rínálására. Apró versezetek. Epigrammák. Énekek. Ariák. Musikával. Mesék

találó mesék (Ænigma.) Kies kerti tájékok' és természeti szép vidékek festései. Remekeknek, mint Allóképek', (Statua) Irott-képek' emlékezet ofzlopok', Sírhalmozok', Épületek, 's a' t. Rajzolatok. Viseletek, ruházatok a' hajdani 's mostani világból, 's idegen Országokból, 's Hazánkból. Házi Elzközök' formája. Külföldi és hazai Játék színek. Nevezetes Teárumi Jelenések. Új darabok, *Gazdálkodás és kézi Művek*: Mind kettőből Oktatások és új találmányok. Apró házi Mesterségek, és Orvosságok.

Elegyes Dolgok: Anekdóták. Elmés mondások. Ujságok. Hír-adások. —

Mennyiben tettünk eleget fogadásunknak, és mennyibe tettünk eleget az erántunk való várakozásnak, az eránt sok érdemes Hazafiaknak meg elégedések minket meg nyugtat; Munkáink pedig a' meg ítézésre közönségesen ki'éve vagynak. Mindennek tettzeni nem is lehetett, nem is akartunk, mert Lehetetlenségekre nem vágyódtunk!

Nem tudjuk el hitetni magunkkal, hogy ezen fő Tudományokban közlött esméretek, nyomos foganatnak ne legyenek, és meg sérítése volna az a' Hazának, ha azongyanúval illetnének, hogy ezen gyökeres Tudományoknak betség nem érzi. — Félénkség volna pedig a' mi részünkről, ha, midőn annyi fő és nagy Hazánk' Fiai és Leányai törekedéseinket jóvá hagyásokra méltóztatták, azon törödnének, hogy azok ezután is a' Hazától nem örömost fogadtatnak el.

Mivel a' hazai nyelv, és leg inkább a' hazai Tudományoknak Pallérozása a' Köz igazgatásba egyenesen belé tartozik, kit kérhetnének nagyobb Jussal mint a' Tekintetes Megyék' Főifztviselőit, hogy, ezen intézetünket

Köz gyűléseikben tegyék esméretessé, és az által terjesszék szép és valóban díszeskedni kezdett Anya nyelkünk' szeretetét, és a' szép Tudományok' előmenetelét hűségekre bízott Megyéjekben.

Úgy véljük hogy végét szakasztjuk minden zavarodásnak, ezen itt számszerént feljegyzett rendeléseink által.

1. Mivel a' késő 's rendetlen széllyel küldés fő oka volt Munkánk hátramaradásának, tehát ennekutánna azt a' postán igyekeziünk, szinte úgy mint eddig rósafzin borétékba bé kötve, kezeikhez szolgáltatni fertály esztendőnként Olvasóinknak.

2. Minden fertály esztendőben egy kötet valamint ez ideig, és így esztendőn által négy kötet, fog ki adódni, és azonnal kezekhez küldtetni Olvasóinknak.

3. Hogy a' Köteteknek igen vastag, és az által egy kevésbé otrombátska formája meg változtattasson, az árkusoknak száma meg kevesítetik ugyan, de a' betűknek szorosabb ölszverakása, és ha szükség lészén, azoknak kissebb formája által, és ezen kívül kevesebb ürességek és hézakok által a' Matériának nagysága helyre fog hozattatni, úgy hogy ezután tizenegy árkuson ugyan annyit fognak olvashatni Olvasóink mint az eddig való kötetekben.

4. Melly kevésbé kapdosunk mi magunk Hafznán, eléggé meg bizonyítjuk, úgy véljük, az által, ha az eddig volt esztendei fizetést melly hat for. volt, a' postáért tsak eggyel szaporitjuk, és itt is a' több költséget magunkra vállaljuk.

5. Mivel szerentséltetni magunkat többé nem akarjuk, tehát önnön bátorságunk véget, illy forma' módot állítottunk. Jövő Juniusnak első napjáig, a' mikoron ezen esztendő'

folyta bé fog záródni, a' *Tsászári Királyi Posta* hivatalhoz, azok a' kiknek Munkánk' megszerzéséhez kedvek vagyon, Neveiket, Tzimjekkel, Lakhelyekkel és a' leg közelebb való Posta hellyel együtt, küldjék bé; és eddig csak tsupa Subscriptió által a' pénznek be küldése nélkül. Ezen fellyül irással: *A' Tsászári Királyi Pesti Posta hivatalhoz. Uránia felel, Pesten, vagy An das löb. kais. könig. Postamt zu Post. Wegen Uránia.* — Oka ezen rendelésünknek az, hogy fel vetvén költségeinket azokat csak 289 előfizető Urak téríthetik meg, és ha ennyi subscribenseink nem találkoznának, kárunk nélkül azt nem folytathattuk. E' szerént az eddig magokat be jelentő subscribens Uraknak ízáma fogja meghatározni annak folytatását, a' melly ízám ha be nem telne, le tesszük pennánkat sajnálkodva, 's azt az érdeemes közönségnek köz Újság' levelek által fogjuk tudtára adni.

6. Első Junius után az egész esztendőnek árra, az az, hét for. fog bé küldtetni, a' fenn ki mutatott Adresse alatt, mellyet a' leg közelebb való postán le fizethetnek Olvasóink, és a' posta' Mester Urak; mivel ezen pénznek egy része a' Felséges *Ærarium*ba foly, nem fognak sem elvevésében, sem be küldésében semmi akadályt tenni. Ezen előfizetés Junius után el múlhatatlan! Mert mivel mi egyenessen csak a' Ts. Kir. posta hivattal vagyunk számvetésbe, a' mellynek a' nyomtatványok öfzveséggel által adatnak, annak, a' ki ezt előre be nem küldené, a' nyomtatványok, a' számvetésbe való zavar' el kerülésére nézve, nem küldetnének kezéhez.

7. A' papirost, és külső formáját, 's ékeségét a' Könyvnek nem csak meg tartani, sőt szépíteni igyekezünk, A' rézmetzések, nem

tsak, ha lehetséges lesznek, több számmal, de szebbek, és tökéletesebbek is lesznek, mivel azon esetre ha a' jövő elzrendő' folyta el indúl, azon nevezetes *Bétsi Rézmetlő Mansfeld Úr*, a' kivel már azon esetre az alku meg is vagon állítva, fogja készíteni.

8. A' Hazát illető gyűjteményeink, sok együtt 's közösen munkaló Jóakaróink, 's Társaink által már szépen öszvegyültek, és annak a' már Munkában lévő utolsó kötetben próbáját is fogjuk adni.

9. Azon Uraknak, a' kik ezen elzrendő' folytat magoknak még meg nem szereztek, ha a' jövő elzrendő' folytára magokat jelentik, hogy ezen részben is kedveskedjünk, és a' Munkának tökéletes meg szerzését könnyítsük, — de tsak egyedül ezeknek! — öt forintért fog az egész elzrendő' folyta adódni.

10. Utóljára kéretnek az eddig vólt előfizető Urak 's Asszonyok, hogy most a' harmadik kötetnek kezekhez vételekor, a' második fél elzrendő' árrát Titt. Collector Urainknak le tegyék. És a' kik még az első fél elzrendőért is hátra vagnak, az egész elzrendőt meg fizetni méltóztassanak. Egyébaránt hogy sok fáradságos levelezésektől meg menekdjünk, szabad kinek kinek, — tisztán és azon valóságában mint azt vette — az első köteteket, collector Urainknál le tenni, és a' második fél elzrendőtől el állani, de hogy nyomtatványaink nagy karunkal meg ne tsonkitaflanak a' ki azt nem akarná, a' más felét is el vitetni, és meg fizetni kérettetik.

Az Uránia Kiadó.

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

34.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
28 dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

Gróf *Clerfayt*, Hadi-tármesterségből
Feldmarschallságra emeltetett, 's egyszers-
mind Fő-Kormányozójává lett az egész
Tsáfsz. Királyi; és ezzel eggyesültt Német
Birodalmi Seregnék. A' *Mayn* (*Ménus*)
vizétől fogva, *Basilea'* Városáig minde-
nütt Ts. K. Katonáság áll: a' *Ménustól* fog-
va pedig, *Sieg* és *Wipper* vizekig, rész-
szerént Ts. K.; rélszerént tulajdonképpen
úgy nevezett Német-Birodalmi Katonáság.

R r

— *Albert Hertzeg* Ápr. 17-dik napján tette le, a' *Felsőrajnai Fő-vezerséget.* “

Moguntziából Ápr. 15-dikén: — „A' múltt éjtizaka kemény lövöldözés hallatott. *Wurmser'* szabad Huzárjai el-vettek a' *Frantziáktól, Welsenau és Laubenheim* között egy nagy sántzot, melly miatt, nem lehetett bátorságosan jöni a' *Ménuson.* — Hogy több bajok ne legyen vele: tüstént le-rontották azt. Részünkről derekasan erősebbítették naponként a' *Kasszeli* sántz. — Mindennap négyezer ember dolgozik rajta.“

Olasz - Országból. —

Cremónából Ápr. 7-dikénn: — „Az itt telelt *Alvintzi'* gyalog Regimentje ma indúla innen, *Pedemontzium'* Tartományába; tegnap pedig, a' *Jordis* Regimentjének egy Batalionja masíroza el arra felé. Szombaton, *Mészáros'* Uhlánussai közül két Svadron fog oda indulni. Minden óránn nevezetes Tudósításokkal szolgálhatunk. “

Nápolyból Ápr. 2-dikán: — „A' *Turoni* Frantzia Hajós-sereg, mellynek egy részével diadalmasan verekedett Ápr. 14-dik napján *Hotham* Anglus Admirális: olly szándékkal vala, a' mint már bizonyosan tudjuk, hogy *Orbitello* és *Porto-Ercole,* kis Erősségeinkbe szállíttson ki hajójaiból hat ezer *Földi* Katonákat. Ezen szándéknak nagy Előmozdítói akartak lenni a' *Római* és *Nápolyi* Öllze-esküdttek.

Frantzia - Országból —

A' *Helvétziai* Frantzia Követ, *Barthelemy*; és *Prussziai* Státus - Minister *Baró Hardenberg* által, 5-dik Áprilisben meg állított, 's neveiknek alól-írásával és petsétjeikkel is meg-erössített Békesség-alku, Áprilisnek 10-dik napján olvastatott fel a' Nemzeti-gyűlés előtt. A' *Párisi és Prussziai* Előadásai között ezen Békesség-alkunak, tsupán az a' különbség, hogy a' *Párisi* Előadásban, midőn a' két Eggyező Hatalmasságokról vagyon szó: elébb említetik a' Frantzia Közönséges-Társaság. — *Reubel*, a' ki fel olvasta, a' Közjóra ügyelő Deputzió' nevében az Alkut, így szólott a' többek között: „A' miolta megmutattátok, hogy Igazság és Emberiség vezérlik a' ti lépéseiteket: békélleni kívánnak mi véllünk az eggyesült Hatalmasságok.“ Nagy örvendezések között, azt végezte a' Gyűlés, hogy nyomtattassék ki a' Békesség alku, és Ápr. 14 dikén vétettesék fel közönséges tanátskozás tárgyául.

A' Nemzeti-gyűlést arra kérte 9 dik Áprilisben *Thionvillei Merlin*, hogy segítsen két *Moguntziakat*, a' kik kézzebbek voltak, tizenkilentz hónapi fogságot kiállani, mint meg-szegni azt az esküvést; mellyel, a' Frantzia Közönséges-Társasághoz kötelezték magokat. Ezzel az alkalmatossággal, olly formánn említette *Merlin*, mint már egésszen meg-hataroztatott

dolgot: hogy a' *Rajna* fog lenni határa a' Frantzia Közönséges-Társaságnak: de *Merlinnek* ezen ki-fejezését, némelly morgások követték.

A' Vándéi Hadról.

Rennes Városából, melly Páristól, hetvennyóltz óránnyi járó-földre fekszik, Napnyugot és Észak között, April. első napján: — „Három fertály óránnyira esik tőlünk az a' Kastély, melly, az egygyezni kívánó *Chouanok'* (Rojalisták) számára rendeltetett: kik is, gyülekeznek már oda, két napoktól fogva. Ha valamelly *Chouan* ide akar jönni: passzusának kell lenni, az Ofztály Komendánstól. Tőlünk se' mehet valaki ő hozzájuk, hasonló passzus nélkül. A' mi Fő-Kommi Izáriusaink, és Generálisaink, úgy alkalmaztatják magokat a' *Chouanokhoz*, hogy, szerentsés ki-menetelét reménylhetjük, az alkudozásoknak.“

A' Moniteurnek 9 dik Aprilisi Darabjából: — „A' *Batáviai* (*Frigyes Belgyio-mi*) Közönséges-Társaság' tellyes hatalmú Ministerei; *Párisba* érkezvén néhány napokkal ez előtt, különös indulattal fogadtatták Kormányfzékünktől. Kommisszariusok neveztetvén ki részünkről, tanátskoztak ezekkel az említett Minsterek, a' két Nemzeteknek költsönös fő-hasznairól: és már egyyike a' két Ministereknek, vissza is indúlt a' *Batáviai Fő-Kormány-*

székhez (Hágába); hogy eleibe terjessze annak, a' mi Kormányzékünk' fel-tételeit. Kevés idő alatt lejendő villa-térését hoz-zánk ezen Ministernek, követni fogja egy-olly Szövettség, és Kereskedés eránt való Kötés, melly, nem kevésbé fogja elköz-teni, a' két Közönséges-Társaságoknak bel-ső virágzását, és külső bátorságát. "

Eggy más Párisi Újságnak 12 dik Ápri-lisi Darabjából: — „ Kérdés: Miért állítat-tak fel az Igazgatók? Felelet: Hogy igye-kezzenek boldogokká tenni a' társaságba össze-állott embereket. K. Mitsoda Ize-mélylyek állítottak elő Igazgatóknak? F. Esmeretes okosságú és tudományú embe-rek. K. El-érték e' ezek eggyízerre, az eleikbe adatott izélt? F. Éppen nem — Századok kívántattak, nékiek az építésre. Eggy szempillantásig tartó földindulás is le-ronthat ugyan skármelly nagy épületet: de idő kell annak fel-állítására. K. Mennyi ideig tartott a' Frantzia (Királyi) Igazgatas? F. Ezerháromszázhatvanhárom elztendő-kig. K. Mennyi idő vala elégséges, an-nak le-rontására? F. Eggy éjtízaka, eggy rejtek-helyben. K. Boldogok vagyunk e' az időtől-fogva? F. Éppen nem: söt mindennap többet többet veszünk. K. De hát honnan származik minden mi ve-fzedelmünk? F. A' változásnak szereteté-ből. K. Mi vólt a' változtatás' tzellya? F. Eleinten az: hogy jobbítás tétessék a' Pol-

gári Társaság'-alkotványában; nem pedig, hogy egészen le rontattassék az. *K.* Ki akadályoztatta az említett tzelnek el-érését? *F.* Eggy igen kitsin Faktzió (Pártosfelekezet) melly, ki kapott a' betsületes Építõmesterekenn. *K.* Már most, mi az orvosság? *F.* A' Békesség: de ezt minduntalan ellenzik a' Faktziók: mellyek miatt mi, háborgattatásokat és szorongattatásokat szenvedünk. Némellyek, gonofzságból rontanak bennünket: mások, a' magok hafzontalan puffaszkodása és nyúl szívüségje által; a' kik nem akarják meg-esméni, hogy boldogtalan a' Nép: holott sokkal ditösségesebb dolog vólna, vissza felé venni az útát; mint közönséges veszedelmet okozni, a' melly bizonyos. Hogy ne tsinálnánk tehát Békességet? Ezt tartozik óhajtani 's kiáltani minden jó Frantzia: és minden, valaki nem tselekeszi ezt, akár mitsoda szín alatt: pártos az.

Párisból Apr. 9-dikénn: — „A' fő *Robespierristák* ellen mutatott keménység által, azt nyerte a' Nemzeti gyűlés: hogy a' pénzen fogadott apró *Robespierristák*, nem mernek már többé ki kelni, se' szóval, se' tselekedettel ellene: annyi vakmerőségre mindazáltal még is vetemednek, hogy ha külön szoríthatják az igen esmeretes moderátziójú (mérséklettségű) Nemzet-gyűlési Tagokat: nem hagyják őket szó nélkül. *Bourdon de l' Oise*, közel-já-

ra még a' fel akasztatáshoz is. Így történt
 véle a' dolog: *S Domingó* Szigetünkbe lévén
 Kommisszáriusunk rendeltetve, illy hosszas
 útra való indulása előtt meg akarta látogat-
 ni az Annyát, azért is el kéredzett a' Gyü-
 léstől, *Compiègne* (Compendium) Városába,
 melly, tizenhét órányi járó földre esik
 Észak felé. *Sz. Dienes* nevezetű Kapunál,
 egy Afzony csoport, meg-állította a' *Bour-*
don' szekerét, 's rútol ordította: „*Lámpás'*
kötélre a' gaz embert. Meg akar ő szökné
a' mi pénzünkkel; 's minket élhel öl meg.“
 — A' melly Katona tiszt ott volt őrizeten,
 meg nézte *Bourdon'* passzusát, melly, 6 dik
 Áprilisben költ: de elégtelennek mondotta
 azt. Ő — *így szólla továbbá* — nem olvasta
 a' Nemzeti gyűlés' újjabb Üléseinek laifro-
 máit: azért is nem tudja, ha nem egy e'
Bourdon is, az árestomra ítéltetett Nem-
 zet gyűlési Tagok között. Három Kato-
 nák által tehát a' Közbátorságra ügyelő
 Deputátzióhoz kísértette *Bourdont*. A' ne-
 vezett Deputátzió, igen meg-sértetettnek
 találta a' Nemzeti gyűlést, *Bourdon'* sze-
 mélyében: azért is mindjárt el-fogatta az
 említett Tisztet, és a' Szekeressét is *Bour-*
donnak, mivel az mondotta volt az Afz-
 szonyoknak, hogy feles summa pénz va-
 gyon *Bourdonnál*. — Meg jelenvén tegnap
Bourdon a' Nemzeti-gyűlésbenn, azt mon-
 dotta, hogy ő nem tsudálkozik; a' rajta
 történt dolgon, mivelhogy *Germinálnak*

12-dikénn, (Ápr. 1-ső napján) olly keményen meg-támadta a' Haza' belső ellenségeit. "

Párisból Ápr. 10 dikénn: — „Tegnap, a' Nemzeti palota körül olly hír futamodott, hogy a' belső Városokban zenebona támadott, a' külső Városokban ellenben azt hírelték, hogy a' Nemzeti palota körül nagyon lárma. Innen, az Igazgatást vivő három Deputátziók, által-láták, hogy a' *Robespierri*sták még se' tettek le egészen, zenebonás szándékjokról: hogy tehát ne lehessen többé módjok ezeknek, valamelly erőszakoskodást kezdeni, következő három Tzikkelyeket terjesztett *Chenier*, az említett három Deputátziók' nevében a' Nemzeti gyűlés' eleibe:

- 1.) A' Közbátorságra ügyelő Deputátzió tartozik minden szükséges intézeteket megtenni, mellyeknél fogva el-szedettessenek a' fegyverek az ollyan Emberektől, kikről tudják a' vélek egy Város szakasz-béliek, hogy részt vettének azok, annak a' Kegyetlen hatalmaskodásnak szörnyűségeiben, mellynek 9-dik *Thermidor* (27-dik Július) vette véget.
- 2.) Hasonló intézeteket tartoznak tenni, a' Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok is azon Osztályaiban a' Közönséges-Társaságnak, mellyek, az ő vizgázásokra vagynak bizattatva.
- 3.) A' melly Departmánokban (Közönséges-társaság-osztályokban) nintsenek Nemzet-gyű-

lési Kommisszáriusok; a' Kerületbéli Elöljáróknak fog kötelességjekben állani, hogy a' fellyebb említett vétkü személyektől elvétessék a' fegyvereket: melly kötelességjekben, miképpen fognak el járni? tartoznak számot adni rólla a' Közbátorságra ügyelő Nemzet gyűlési Deputátzióknak. — Nagy helybe hagyással el fogadta a' Gyűlés ezen Tzikkelyeket: 's Törvényi erővel ruházta fel őket. — — Továbbá ezt is meg határozta a' Gyűlés, hogy a' Közjóra; Közbátorságra, és Törvényhozásra ügyelő, vagy az Igazgatást vivő 3 Deputátzióknak hatalmok legyen, el-rendelni *Párisból* a' Nemzeti lovas gárdának egy részét; 's a' Kompániákra fel-olztatott Polgárokat eggynehány ágyúkkal eggyütt, az ollyatén szekerek mellé Kísérőknek, a' mellyek, eleséggel indulnak *Páris* felé.“

A' Frantzia Nemzet indulatainak tökéletesebbítésére, eggy jó eszközhöz mon-dotta lenni *Dussault* Apr. 6-dikán, a' N. Gyűlés előtt: ha eggy közönséges Óltár állittatik fel, illy Óltár írásokkal: *A' Nemzet' bankódása* (t. i. a' sok ki-ontott Frantzia vérért); és: *Könyörülés a' hibázott Emberekenn.* Ezenjavaslást, Deputátzióknak adta által a' Gyűlés, meg-iteles végett. — *Mercier* nevű Nemzet-gyűlési Tag, meg rostálta a' maga Újságában *Dussault* fel tételét. Az okos Törvényeket, és Vallást, állítja ő, a' jó erköltsök' forma-

lása' fő eszköznéek. Szép okoskodásai között elő hozza ezt a' verset:

Nous n' avons donc jamais que l' art infructueux,
De peindre la vertu, sans être vertueux.

(Sikeretlenül testjük úgy mi a' virtust örökre; ha magunk virtus nélkül vagyunk.)

Frigyes - Belgyiomból —

A' *Hollandiai Papság*, hódolni szokott vala ennekelőtte a' Rendeknek; de a' mostani Igazgató-Gyű'eshez Követeket küldött, 's meg izente, hogy nékie nem fog hódolni. Rossz neven vette a' Kormányzók ezen Izenetet, 's véget vetett azon két Zsinatoknak (Synodusoknak) mellyek, Északi és Déli Hollandia' részéről szoktak vala tartatni, *Haarlemben* és *Woerdenben*.

A' Néhai Helytartó Hertzegegről nevezetett *Orange* (Orániai vagy *Arausiói*) Társaságok, mellyek, az 1787-dik esztendőbeli Revolútzio után állottak vala fel, tartoztak bé adni Tagjaik' laistromát a' Fő-Kormányzóknek, 's el-töröltettek. — El-töröltetett a' *Stapel ju is*, melly abban állott: hogy a' melly Helységek illyetén jussal birtanak, múlatni kellett ott eggynehány napokig, a' szállított portékákkal, hogy, vásárolhassanak belőlök, ha teltzett, a' Lakosok.

A' *Batáviai Nép'* ideig való Képviselőinek Gyűlese, melly most a' Fő-Kormányzók, tizeneggy Deputátziókat nevezett ki olly véggel, hogy a' melly tárgyak eleibe

fognak terjesztetni, elébb, a' Deputátzióknak adja által azokat, vizsgálás, és Opinió' adás végett. Eggy Deputátziónális Tagnak hét forintja jár eggy napra. Következendő foglalatosságai vagynak a' Deputátzióknak. Eggy ügyel, a' Fő; Közép; és Alsó-Törvényfzékerekre. Eggy, a' Kereskedés és Hajókázásbéli tárgyakra. Eggy, a' Tengeri-Katonaságra. Eggy, az eleségekre, és különösen, a' Frantzia papiros pénzek' folymatjára, és a' Frantzia Kommisszáriusok' kívánságaikra. Eggy, az olyatén Lakosok' fel-segállítására, a' kik, földjeiknek, vízzel lett el-öntetése miatt károkat vallottanak. Eggy, az olyatén Pátrióták' vissza hívására, és segítésére, a' kik, 1787-dik esztendőben költöztek valaki Hazájokból. Eggy, a' számadásokra. Eggy, az *Ostindiai* (Napkeleti Indiába Kereskedő) Társaság' dolgaira. Eggy, a' Levelekre és Instántziákra, mellyek, a' Fő-Kormányfzékhez intéztetnek. Eggy, az új Magisztrátusok' választására. Eggy, a' töltésekre, mellyek, a' tenger ellen óltalmazák *Frigyes Belgyiom'* földjét.

Amsterdamból Apr. 6 dikán: — „ Itt, *Hágabann*, 's más helyeken is, az a' hír kezdett vala futamodni, hogy benn vagynak földünkön a' Prusszusok, 's a' Frantziák' meg-eggyezésével, régi lábunkra fognak vissza-állítani bennünket. Ez a' hír, zenebonás mozgásokra szolgáltatott alkati-

matosságot: de, Előljáróink, tsak hamar helyre-állították a' tsendességet. — A' Kereskedés, egésszen félbe vagyon most szakadva nállunk: annál bajosabb lessz tehát fizetnünk a' rendkívülvaló adót, melly ma hólnap ki-fog vettetni reánk. A' kinek ötfzáz forint tőke-pénzze (Kapitálissa) vagyon, minden száztól egygy egygy forintot tartozik fizetni. A' nagyobb Kapitálisoktól fizetendő Adó' mértéke, olly formán nevededik, hogy a' ki millióval, vagy többel bir: száztól 13 forintot 's egygy $\frac{3}{4}$ részt ad.

Hollandiából Apr. 7-dikén: — „Ezen Hónapnak első napján *Hágában, Ámsterdamban, Delftben*, 's több más *Városokban* és falukban is, sok *Lakosok*, narants színű bokkrétákat raktak fel, az *Orániai* Herzeghez viseltető indulatjoknak nyilatkoztatására. *Daendels*, a' ki *Frigyes-Belgyionból* vette származását: de a' *Franziáknál*, Vezérjévé lett az oda által-költözött *Hazafitársainak*, és most itt hatalmasodik: a' mint *Lisse* nevű *Helységenn* által utazott vólna, *Ámsterdám* és *Hága* között: meg támadtatott a' Néptől; hajánál fogva hurtzoltatott; 's nem kevés bajjal szabadíthatta meg magát. Kezdődött a' zenebona *Hágában*, a' hol egygy *Hajóslegény*, narants-színű bokkrétát tett-fel, 's példája' követésére ösztönözte a' Népet: a' minthogy, sokan is adták össze mago-

kat csak hamar, buzdítására: úgy hogy a' Nemzeti-gárda, nem lett volna magábann elégséges széllyel - oszlatásokra; hanemha Frantzia Katonáság egyesítette volna véle magát. El-fogattak a' pártütés' Fejei: 's már Apr. 3-dikánn helyre-állott a' tsendesség: de *Ámsterdámban* nem, jóllehet ötvenen valának már el-fogva, a' zenebonnások közzül, az említett napon. "

Elegyes Tudósítások.

Frantzia - Országnek belsőbb részeiből, nem érkezik az újjabb Tudósítások sizerént, egy időtől fogva gabona, a' *Rajna'* bal mellyékén fekvő Frantzia Katonásághoz. Ez az oka, hogy az említett *Rajnai* mellyéken, szinte huszonnégy tallerra ment fel egy köből gabonának az árra.

Frantzia - Országban, utolsó Nunciusságot (Pápai - Követtséget) *Dugnani* Kárdinális viselte. Midőn ez, oda hagyá *Párist*: bízta a' házát, 's abban lévő drága készületeit, az Udvarmesterjére. Sok ideig semmit se' tudhatott Házá' miben-létéről: hanem mostanság azt a' Tudósítást vette, hogy a' Közjóra ügyelő Deputátzió' rendeléséből le-vétettek Házáról a' petsétek, olly Jelentés mellett, hogy nem csak meg-esmérte-tik *Dugnani* Kárdinális, a' Ház' Tulajdonosságának; hanem, a' kára is, ha mi talál-na lenni, meg fog téríttetni.

Az *Orániai* Hertzezség' Örökösét, Felleségestől együtt, *Berlinbe* várták *London-*

ból ezen folyó Hónapnak első felében. — Azok a' szobák készíttetnek el számokra, mellyekben Néhai *Fridrik* Király lakott.

Rómából Ápr. 10-dikénn: — „Pápa Ö Szentsége, maga mondotta Húsvét' első napján, szokása szerént, a' Nagy-misét, mellynek végződésével, háromszor adott áldást, a' mindenfelől össze-tódult sokaságra. Ezen jeles tzeremónia' alkalmas-ságával, két ezer Katonák tisztelkedtek a' *Vatikán'* piattzán, újj színű ruhában: kikkel együtt állott az *Angliai* Király' *August* nevű Fia is lóháton.

Kurlandia' Fő városában *Mietauban*, arra határozta magát Mártz. 17-én a' Hertzegsbéli össze-gyűltt Nemesség, hogy külön szakasztassék a' *Tartomány Lengyel-Ország*tól, 's az *Orosz-Tsáfszárna'* gondviselésébe ajánltassék. A' Fő-Tanátsosok, *von Howen* nevezetűn kívül, nem egyeztek-meg ezen határozásba: azt adván okúl, hogy illy nagy dolog, a' Hertzeg' jelenlétét kívánna. Nagy vetélkedések után, tsak ugyan az állott meg, a' mit a' Nemesség akart: mivel jelen volt a' Gyűlésben *Rigai* Komendáns, *Pahlen* Orosz Generallicutenant is.

Anekdotum Sieyesről.

Ez a' nagy hathatóságú Tagja a' moszani Frantzia Nemzeti gyűlésnek, 1788-dik éfztendőben, midőn Nagy Vikáriussa vala,

a' *Chartresi* (Carnutumi) Püspöknek, által jött Német-Országba a' *Spái* fürdőbe. — Több fürdő Uraságok' társaságában, dicsértetett a' *Lüttichi* (Leodiumi) Hertzeg-püsbébi Igazgatás' formája. Ezen alkalmatossággal így szólott *Sieyes*: „*El-múlhatatlan szüksége vagyon Frantzia-Országnak egy új Konstitúzióra: 's meg is lesz az, kevés idő alatt.*“

Bét's. — Ide is lehetett látni mintegy tíz mértföldnyi messzeségről, egy tüzet, melly, *Poson* mellett *Köptsénbenn* (*Kitseeben*) százhuszonöt házakat emészte meg, e' folyó Hónapnak 24 dik napján. Hat Allzonyok — nagy részént meg-élemedett személyek — is égtek össze. Hertzeg *Eszterházy*' Kastélyát semmi tetemes kár nem érte: ámbár igen környékezte is a' veszedelem, melly miatt nagy rémülésben voltak a' Kastély' mostani lakosai, — némelly Frantzia Méltóságok, kik, a' Revolúzió miatt költöztenek ki Hazájokból. — Támadt a' tűz, egy lámpásból.

Pest Vármegyéből Apr. 16-dikán: — A' szükséggel küzködött Lakosok, mind élelmekre, mind pedig vetni való gabonát kaptak Hg *Grassalkovits*tól, a' Józsaigaiban. *Komáromi* Kereskedő *Zelenka* Úr is adott *Pest* mellett némelly Helységeknek vetni való zabot, a' mellyért való elégtételt a' jövő őszel kívánnya. — Őszi vetéseink, gyönyörűen nevelkednek, a' tavasziak is

kezdenek nagy részént zöldelleni. — Eggy-
nehány meleg és esős napok után, tiszta,
de igen hideg időnk jár. Éjtszakánként meg
is fagy. “

* * * * *

Tudósítás.

Méltóságos *Neuhöld* János Udvari Ta-
nátsos Úr, tudósítja a' Fő-méltóságú Ura-
ságokat, és egyéb érdemes Gazdákat, hogy
N. Győr Vármegyében a' *Tóközi* járásban,
Sövényházi, és *Szapudi'* jószágain el szapo-
rodott finom gyapjas két nyájaiból, igen
szép selyem-kosokkal, anya-juhokkal, és
bárányokkal, úgymint az eredetbéli való-
ságos *Spanyol* Országi finom kosoknak, és
anya-juhoknak ékes fajzattal, ezen eszten-
dőben ismét kedveskedhetik Május' Hó-
napjának elejétől fogva September' végéig.
A' kosok' ára 9 for.; az anya juhoké 6 for.
40 kr.; a' kos-bárányoké 4 for. 30 kr.; a'
nőstény-bárányoké 3 for. 20 kr. Szépsé-
gekről, és finomságokról kételkedni nem
lehet: mivel már több esztendőktől fogva
azoknak gyapja nem csak a' Hazabéli,
Tsch-Országi, *Morvai*, *Slésiai* Fő-Ura-
ságoknál, hanem a' Fábrikákban is felette
nevezetes lett. A' kiknek kedvek lesz az
említett szép nyájjakból vásárlani: érte-
kezhetnek az Uradalombéli Tifzttartóval
Udvardi Jánossal, illy útasítás szerént:
per Hochstrasz

à *Sövényház.*

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

35.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
1-ső napján, 1795-dik Elztendőben.

oioioioioioioio

Hadi és Békességes Környütlállások.

Az *Angliai* Ország-gyűlés' Első - Táblájának 30 dik Mártziusi Ülésébenn, kívánta Lord *Suffolk*, hogy mind vissza kell *Angliába* vitetni, az onnan, külföldre elszállított *Anglus* Földi Katonákat: mivel magát *Angliát* kelletik óltalmazni, a' *Franziák'* bérontása ellen. — Javasolta eggyfersmind, hogy az Ország-közepénn eggy nagy Katona tár állíttassék fel, mellyből, könnyü ízekereken elegendő Katonaságot

S 8

lehesen 24 órák alatt szállítani mindenüvé, a' hová fog kívántatni. Jelentette továbbá, hogy a' szükséges belső óltalomnak jobb móddal lehető eszközésére, mentől előbb, eggy Katonai-Kommissziónak felállítatásáról fog szólnani a' Lordok előtt; mellynek Fő-Tagjai legyenek: Hertzog *York*; Marki *Townsend*; Lord *Amherst*; Lord *Moira*; *Howe* Úr; *Grey* Úr; és *Faucet* Úr.

Turinból Ápr. 15-dikén: — „Az a' hír érkezett ide *Mondovi* Várossából, hogy *Casottónál* lévő Vadászaink; és a' *Frantziák*, keményen meg verekedtek egymással. Eggyik fél se' vala nagy számmal: még is sok kár esett mind a' kettőbenn. A' micink közzül 120-an estek el; hatvanan pedig el fogattattak.“

Moguntziából Ápr. 19 dikén: — „A' múltt héten gyakran tüzeltek a' *Frantziák* azon Sereg szakaszainkra, mellyek a' *Rheingau* nevezetű Vídékben fel's alá masíroztak. A' mi környékeinken ellenben tsendeszen viselik magokat, és semmi alkalmatosságot nem szolgáltatnak az ellenségeskedésre. Tegnapelőtt éjtzaka ugyan, általlött eggy *Frantzia* *Stuttzos*, *Ingelheimi* Ligetünk felé: de reggelre kelve, általlkiáltottak hozzánk a' *Frantziák*, hogy már árestálva vagyon említett *Stuttzossok*.“

Mühlheimből Ápr. 19 dikén: — „A' *Frantziák*, sántzokat készítenek, a' *Rajna*

túlsó partján; éppen által-ellenben a' mi Városunkkal: 's leg-kisobbnyire se' háborgattatnak munkájokban a' Ts. K. Katonaságtól. Ez is el-kezdett vala sántzokat háyni *Siegburn*nál: de ismét félbe-hagyta azokat. — *Aquisgrán*umból jövő Személyek beszélik, hogy a' Frantziák, nagy részét azon erejeknek, melly, *Hollandiá*-bann vala, a' *Felső rajnai* vidékekre; betegjeiket pedig, tulajdonképpenváló frantzia földre szállítják. “

Frankfurtból Ápr. 21-dikén: — „ A' Palatinátusnak *Bockenheim* nevű Helységéből, *Grosguerauba* szállítatik által Gróf *Clerfayt*' fő quártélyya. Ennek a' Hónapnak a' végénn, mind táborban kell lenni a' Ts. K.; és az ezzel egyesültt Német-Birodalmi Sereg-osztályoknak. “

A' Középtengerről —

Az *Angliai* Katona hajóssereg, nem indult ki Ápr. 6-dikánn a' *S. Fiorenzói* Ki-kötő helyből; de 8 dik Áprilisbenn ismét szándékozott onnan meg-indúlni, 's eleibe menni Lord *Hood*nak, a' ki hét első-nagyságú Katona hajókkal kísért egy csoport Kalmár-hajókat, *Gibráltártól*. — A' Fr. Katona-hajóssereg is ki-készült azon idő-tájban a' *Tuloni* Ki-kötő helyből, hová 6 első-nagyságú, öt középszerű, és két kisebb Fr. Katona-hajók érkeztenek annak-előtte, *Brest* Városa' partjaitól.

A' Regensburgi (*Ratisbonai*) Újságnak 27-dik Áprilisi Darabjából: — „Oly értelmű *Basileai* Tudósítást vettünk ebben a' szempillantásban, hogy a' leg-újabb *Párisi* Levelek, egész bizonyosságú dolognak írták *Basileába*, a' Frantzia Közönséges - Társaság, és a' Spanyol Király között lett Békesség-kötést: 's tökéletes reménységet nyújtottanak, a' Szárdíniai Királlyal mentől elébb kötendő Békességről is. Naponként várnak *Basileába* — az említett *Tudósítás* szerént — egy hathatós böltsességű Ministerjét is egy nagy Udvarnak: 's általlyában, közönséges Békességet reménylenek.“

A' *Moguntziánál* fekvő, és a' *Mosellai* Frantzia Sereghez, vissza-küldetett a' N. Gyűléstől Ápril. 12-dikén, *Thionvillei Merlin*.

Két *Anglus* Urak — egyiknek neve: *Eden* — Mártz. 28 dik napján, parlamenti (békességes) hajónn, érkeztek a' *Bresfi* fr. parthoz, két pompás hintókkal, 's számos és fényes kísérellel. Nehány napok múlva, *Páris* felé vették útjokat, 's ott is vóltak már 14-dik Áprilisbenn. A' melly *Párisi* Tudósítások, ezen két *Anglus* Küldöttekről írnak: nem állítják idegennek lenni a' Frantzia Közönséges - Társaságot, a' Nagy-Britanniai Királlyal való Békesség-kötéstől is: mivel nintsenek alkalmas Vezérjei a' Frantzia tengeri erőnek, úgymint a' kiket, tapasztalatlan Embe-

rekköl, tzimboraság' kedvéért emeltek fel a' *Robespierri*sták.

A' Fr. Nemzeti-gyűlés, minden tanácskozás, és voksolás nélkül ratifikálta (megerősítette) Apr. 14-dikén, a' Békeség-alkut, mellyet, a' Frantzia Közönséges-Társaság', és a' Prussziai Király' részéről: *Basileai* Fr. Követ *Barthelemy*; és Prusszus Minister Báró *Hardenberg* állítottak vala meg *Basileabann*, Apr. 5-dik napján.

Az *Északi*, a' *Száمبرi*, és *Mózái* Fr. Seregeknél lévő Nemzet gyűlési Kommisszariusok, olly értelmű Rendelést tétettek közönségessé azon Tartományokra nézve, mellyeket el foglalt a' Fr. Katonaság, hogy vissza térhetnek azokba 's vissza-fogják kapni Vagyonjaikat következő Személyek: Minden Kézi munkájokból élők; Mesteremberek; Tudósok; Földművelők; Kereskedők; Kalmárok; Fábrikások; Bankquierek; kik, az említett Tartományokban laktak vala az előtt, minekelötte bé mentek oda a' Fr. Katonák. — Ha ollyatén Személyek kívánnának vissza térni, kik, az elő számláltak között bé nintsenek foglaltatva: intézhetik kéréseiket a' Nemzetgyűlési Kommisszariusokhoz: ha pedig vissza-tértek volna már akkorra, midőn közönségessé tétetett ezen Rendelés: vissza-állítatnak további meg-visgálásig Birtokaikba.

Berlinből Apr. 14-dikén: — „Szombatonn estve érkezett ide *Meyering* Oberst.

lieutenánt, azzal a' Tudósítással: hogy Áprilisnek 5-dik napján meg-állította a' Békesség-alku, *Prusszia* és a' *Frantzia* Közönséges-Társaság között. Még nem tudjuk, az Alku' tizkelyeit: hanem annyit hallottunk, hogy eggy linea fog vonattnatni, mellyet nem hághatnak által a' *Frantziák*; 's más részről, hogy a' *Prusszus* Király, Közönséges Békesség' Eszközölje lessz a' Német-Birodalom, és a' *Fr. Köz. Társaság* között. A' Német-Birodalmi Fejedelmek, örömet hasznokra fordítják ezen alkalmatosságot, 's már a' *Baváriai Herzeg*, el is indította illy tizállal *Basileába*, *B. Porck* nevü Ministerjét. "

Frantzia Ország.

A' *Velentzei* Közönséges-Társaság, *Turini Aloisius* nevezetü Pátriciust, (régii Nemes Famíliából származott Urat) nevezett *Parisi* Követjének. Tudósítván erről a' *Fr. Nemzeti-gyűlést*, *Douaii-Merlin* Tagja a' *Közjóra* ügyelő Deputátziónak 7 dik Áprilisben: azt mondotta, hogy a' nevezett Közönséges-Társaság, különösen meg tizteltte ezen tselekedetje által, a' *Fr. Közönséges Társaságot*: mivel *Velentzének* tsupán két rendü Ministerjei vagynak külföldön, úgymint tíz *Ambasszadörjei* (*Főrangú Követei*) a' kik Nemesekből választatnak; a' több Követei ellenben, mind Alrangúak (*Residensek*) és ezek, Nemtelen Polgárokból választatnak.

A' *Párisi* új Könyvek közzül, nevezetes eggy ezen tízm alatt: *Un mot pour deux individus, auxquels personne ne pense, et auxquels il faut penser une fois.* — (Eggy szó, azokért a' két Személyekért, kikről senki se' gondolkodik; 's a' kikről kell eggyszer gondolkodni) — mellyben kívánnya a' Szerző; a' két Királyi árvának örökös fogságát könnyebbítettni. “

Párisban nem Újságok már többé — az újabb *Tudósítások* szerént — az aranyozott és másféle pompás hintók, 's a' tzi-frá sétáló személyek.

Az olyan Ki költözteknek, szabad villa-térést hirdettet a' Nemzeti gyűlés, kik azért hagyták el Hazájokat, hogy áldozatai ne legyenek, a' *Robespierre*' 31 dik Májusának, és 2 dik Júniussának. A' más féle Ki-költözteknek jószágaikonn fekvő igazságos adósságokat, magára vette által a' Közönséges Társaság.

Elegyes Tudósítások.

Kosciuszkóról azt írtuk vala a' múlté poltánn, hogy fogadásával, mellyet, önön betsületére tett vala, az *Orosz Tsászárné*' kívánsága szerént, tellyes szabadságot nyert *Pétersburgban*: ma pedig, már azt kell írunk rólla, — mind *Kurlándiai*, mind *Leugyel-Országi Tudósítások* után — hegy mihelyt szabadon vólt: mindjárt olly fortélyokhoz kezdett, a' mellyekre nézve, *Potoskival* eggyütt, szoross áre-fionba zárattatott, hová, senkinek se' sza-

bad hozzá menni, még Borbélynak sem. — Huszonkét Nemes Lengyelek ellenben, kik, az utolsó Revoluzióért fogva valának *Pétersburgban*: szabadon bocsátattak — az említett Tudósítások szerént — a vissza-tértek *Lengyel Országba*.

Svédziának Fő városából Stokholmból Ápr. 7 dikénn: — „Feles számú Katonahajóssereget készített a' mi Udvarunk. — Négy első nagyságú, és két középszerű Katona hajóink, a' *Dániai* Katona-hajóssereghez fogják magokat kaptsolni. — Úgy hallatik, hogy az *Orosz* Császárné, 36 első-nagyságú, és számos középszerű Katonahajókat állíttat, a' *Bált-tengeri* Ki kötőhelyeiben, hadi lábra.“

Varsóból Ápr. 6 dikánn: — „*Orosz* Komendánsunk *Gen. Buckshövdén*, keményen meg büntetett, a' fő *Orosz* Tisztek közzül egynehányat: mivelhogy ezek, újj rémülést okoztanak itt fenyegetésseik által. Minden úttzákra újj Strázsákat állíttatott ki a' nevezett Komendáns, és éjjel nappal Lovas katonák járkáltak fel 's alá az úttzákonn. Szeredától fogva Péntekig, se' *Oroszokat* se' *Lengyeleket* nem bocsáthattak bé magokhoz a' *Kortsmárosok*. Minden közönséges helyek, még némelly *Kalmár-bóltok* is, zárva tartattanak. A' közönséges *Isteni-tisztelet* azonban, meg-maradt rendes folyamatjábann.“

Nápolyból Ápr. 14 dikénn: — „*Szizília Szigete*' Fő-városából *Palermóból* ír-

ják, hogy ott is sokan össze-esküdtek vala-
titkon, és Nagypénteken öldökléshez akar-
tak fogni: de ki-tudódott álnok szándék-
jok, 's el is fogattak már közzülök het-
venen. A' Fejek, valamelly *Blasi* nevű
Prókátor vólt. "

Londonból Apr. 10-dikén: — „Ko-
ronánk' Örököse, *Wallis* Hertzeg; és szü-
letett *Braunsvájgi* Hertzegasszony *Károli-
na*, a' múltt Szeredán eskettettek össze Há-
zas társaknak, a' *Kantuáriai* Érsek által,
a' ki mellett szolgálatot tettek az *Ebo-
rakumi* (*Yorki*) Érsek, és a' *Londoni* Püs-
pök: "

„*Hiberniának* Fő-városában *Dublin-*
ban, igen fogantatos Intézetek tétettek, a'
zenebonáskodásoknak és erőszakoskodások-
nak meg-gátolására, mellyeknek kezdésére,
pénzenn vala ki-bérelve némelly Gyüle-
vészség Mártziusnak utolsó napján ment
bé oda tzeremóniásan az újj Vitze-Király
Lord *Cambden*, 's el-fogadtatván az Or-
szág' Kantzelláriusától, le-tette a' szokás-
ban lévő hitet, 's mindjárt más nap sok
személlyeket botsátott magához, a' kik kí-
vántak velle szállani. "

Magyar Ország.

*Nagyvárad*i Kánonokságra emelte Fel-
séges Urunk, *Budai* Könyvvisgálóból, Fő
Tiszt. *Rietaller* Mátyás Urat.

A' *Dunántúli* Réf. Ekklesiák' Superin-
tendense, és *Losontzi* első Prédikátor Fő

Tiszt. *Kármán József* Úr, érdemes életének 56-dik esztendejében, ki műla e' Világból, a' múlt Húsvét' első napján.

Bihar Vármegyéből Apr. 17 dikén: — „Háládatos örök emlékezetben fogja tartani ezen Vidék, erántta, a' nyomorúságban meg-bizonyított igaz barátságát *Erdélynek*, úgymint a' mellynek, szíves könyörületessége által, szerentséssen ki segíthette magát a' gabonabéli szükségből, és drágaságból. “

Szabolts Vármegyéből Apr. 15-dikén: „Nállunk, valamennyire alább szállott az élet' árra. A' tiszta tavasz búzának köbfe, két tíz Vonás forintokonn; eggy köböl rozs 8 — 9 V. forintokonn; eggy köböl árpa öt V. forintokonn. “

Békes Vármegyéből Apr. 14-dikénn: „Magyar Hazánk' ditsőségére és hasznárra, kívánatos előmenetele vagyon ezen Ns Vármegyében *Csabánn*, a' selyem-szövéstnek, 's még inkább fogja azt nevelni a' selyem-bogarak' közönséges tenyésztetése, mellyre, követést érdemlő példákat adnak itt Izámos Úri Személlyek, nevezetesen: maga az Első Al-Ispánné, *Tek. Csapor Lászlóné* Asszony, a' Kerületbéli Selyem-Inspektortól *Blaskovits József* Úrtól, eggy *Lat* selyembogár-tojást vett által, hogy ki költesse, és a' ki-keleendő bogarak által, selymet ereszteszen; Fő-Notárius *Domokos Lőrincz* Úr, hasonló tzállal két Latot vett ki a' nevezett Inspektor Úrtól; Fő-

Perceptor *Virágosi* András Úr Hitvese is két Latot; Vice-Perceptorné *Kallo* István-né Asszony két Latot; Néhai Perceptor *Orbán* Ignác Úr tisztes Özvegye négy Latot; Doktor *Rigler* Sigmundné Asszony két Latot, 's a' t. A' kik követni fogják ezen szép példákat; mulattságos munkájoknak, szembe-tünő hasznát fogják tapasztalni, mellyhez, az a' Közhaszon is járul, hogy selyem-pánflikákért és matériákért, nem fog e' szerént idegen Tartományokba takarodni Nemzetünktől a' sok pénz."

Szatthmár Vármegyéből Ápril. 10. dikként: — „Melly sokat tehet, egy helyesen alkalmaztatott Beszéd az emberi szívven: eleven példáját adta ennek nállunk, T. *Gál* Sámuel *Endrédi* Református Egyházi Tanító: a' ki, minekutánna Fő Tiszt. *Debretzeni* Superintendens Úrtól, mint Elöljárójától (ki is e' végre, ezen T. Nemes Vármegye' Első Al-Ispánnya Királyi Tanácsos *Tek. Benedekfalvi Luby* Károly Úrtól meg-kérettetett) parantsolatot vett volna; hogy Ő Felsége' kegyelmes rendelését: melly szerént, a' most önként Katonáknak álló Legények, háború' végével haza botsáttatnak; a' gondviselése alatt lévő *Keresztyén* Község előtt ki-hírdetné: Hazájához és Királyához viseltető szeretetétől lelkesítettve, olly szívreható módon adta elő a' Polgári-Társaságbéli kötelességeket: hogy alig lépett ki a' Templom"

külföbjén: már is körül vétetett az egész Gyülekezettől. Az Ifjak, ámbár mind ösfze is kevés számból állanak; 14 en, egyszerre Katonáknak ajánlották magokat, 's már bé is esküdtek *De Vins* N. Magyar gyalog Regementjébe. Az öregek, nagy-szívűségjeket jelentő könyveiknek hullatása között, ezekre fakadtak: hogy most leg nagyobb okok vólna reá, miért a' mások ifjúságát irigylenék; 's öregségjek terhek-re esne; mivel ez őket tehetetlenekké teszi arra, hogy önnön példájokkal buzdíthassák Fiaikat a' Haza' védelmezésére. Látjuk inét, hogy a' mostani szorgos környülállásokban nagy Elősegítői lehetnek az Egyházi-Tanítók, a' Közjónak: ha, nem tsak elő-beszélik a' Kegyelmes Királyi Rendelet, hanem e' felett, erányosan intézett buzgó ebresztésekkel is iparkodnak a' Népet meg-nyerni a' kívántt tzelnek tellyesítésére. "

Palotáról Ápr. 22 dikénn: — „Tegnap előtt, és a' következő napokon tartatott közönséges Gyűléséről, N. *Veszprém* Vármegyének, örömmel írom ezeket:

1.) Mélt. Ifjú Gróf *Zichy* Ferentz Ö Nagysága, Nagy méltóságú Gróf Fő-Ispányunk' Fia, fel-esküdött betsületért szolgáló Notáriusnak, 's a' Jegyzők közzé ült, még pedig harmadiknak.

2.) Tábla-Bírákká tétettek: ama' fáradhatatlan szorgalmú *Márkus* Ignátz Fő-

Jegyzőnk, és *Mátis Ferentz*, *Nyitrai Tábla-Bíró* Urak.

3.) A' szegény *Csernyeieknek*, (kiknek ragadó nyavalyájokról, a' *Hírmondó* másszor emlékezett) el-engedtetett az orvoslásra meg-kívántatott 100 forint költség, mellynek vagy 50 Famíliákra lett kivettése, egykori különös Gyűlésben végzetett.

4.) Assistentia adatott a' *Csajági Református Prédikátornak*, a' ki némelly nyughatatlan, és az Egyházi rendes Felsőségek-re sem ügyelő Hallgatói által, először a' *Templom'* kúltsától fosztatott meg, az után a' *Parochiális háztól is*.

Az Emberi-nemnek szíves Baráti, örvendetes újságúl veszik végtére azt is, hogy az Ifjú Gróf Ö Nagysága, az *Egészségnek* tudva lévő hasznos *Katekismusát*, *Weszprémi* sajtónk alá adja, 's a' Helyiségekre, és a' falusi Oskolákra fogja osztani több példányokban. Boldog Vármegye, mellynek Méltóságos Oszlopai, a' szegény adózó Ember' egészségének fenn-tartásáról így szorgalmatoskodnak. Szaporítsa a' jó Isten az illy nagyságos indulatú *Zichy Ferentz*eket!

Pest Vármegyéből Ápril. 20-dikánn: „ A' *Pilisi* Járásbéli Seborvos — *Ketskeméti* nevezetű — eggy, halálos sebű személynék látogatásából, *Bitske* felé szekezett vala Mártz. 27-dikén a' Tisztartóval.

A' mint egyy vízen, által akartak menni: el merült a' szekér. Látván a' Tisztartó a' veszedelmet, ki-ugrott a' szekérből, 's meg kapván egyy lónak a' farkát, ki-szabadította magát, a' Kotsissal egyyütt: de a' szegény Seborvos belé fúladt a' vízbe. — Hathatós tanúságúl szolgálhat a' rossz szokás ellen, az a' szerentsétlenség, melly, 6-dik Áprilisben történe egyy *Váci* szolgáló-Leányon, kit is föröszteni vivén egynehány Legények, úgy találtak azt kötélen bé vetni a' Dunába, hogy egyy hegyes fa, melly a' víz alatt vólt, egészen bé ment a' testébe, 's halálát okozta. “

Erdély Ország.

Szebenből Ápr. 15-dikénn: — „A' Bánátból Erdélybe rendeltetett által a' *Württemberg* Dragonyos Regimentje. Már egyy Osztály belölte, által is jött az Erdélyi határon: a' több rész is fogja az említett Osztályt követni, szakaszonként: úgy hogy *Július*bann, az egész Regiment benn leszz földünkön. Egyy rész ezen Reg. ből itt marad *Szeben*benn: a' Stab pedig *Segesvárra* megy, a' mint hallyuk. — A' *Nádasdy* gyalog Regimentjének negyedik Batalionja, *Szebenbe* jő, *Aradról*; az *Alvinczy* gyalog Reg. jének 4 dik Bat. ja pedig, *Péts* tájjáról *Kolosvárra*. *Benjovski* (ez előtt *Orosz*) gyalog Regimentjének két Kompániái, *Dévára* fognak innen menni; mihelyt el-érkezik ide a' *Nádasdy* Bat. ja: más két

Kompániái *azonban*, a' *Benjovski* Reg. jónak, akkor is megmaradnak itt, ha a' *Nádasdy*' Bat. ja el érkezik. *Dévaról*, egy Kompánia megy *Brassóba*. — Szüntelen küldözi innen a' Katonai Fő-Kormányfő (Generálcommandó) az újj Katonákat, főképpen, a' *Lengyel*-Országban lévő Sereg-olztályinkhoz. "

„Éddig, olly szépen mutatá magát a' *Tavaszi*, hogy egész gyönyörűségünk volt a' virágozni kezdett fáknak, 's a' növésbe indúlt fűnek és vetéseknek szemlélésében: de a' múltt éjtzaka hó kezdett esni, 's még most is szüntelen esik. "

„Húsvét előtt való hétenn, tűz támadt éjtzakának idején az *Alsó-Városbann*. Egy volt Kormányozó Generálisunk Gróf *Mitrovsky*, az óltásra leg-elsőben meg-jelentt Személyek közzül. Kevés háztetők égtek el: hanem számos *Lakosok* vallottak kárt *ingóbingó* jószágaikbann, mellyeket, a' tüztől való félttebben ki-takarítottak honnyaikból, szabad helyre, a' hol, résszerént tűz, résszerént pedig tölvajkéz férkezett azokhoz. "

J e l e n t é s.

Alább írtt, adam hírül bizodalmassan azon érdemes Hazafiaknak, a' kiknek tettett, kivált az *Al földön*, holmi tsekély munkáimnak szellestéseket magokra vállal-

ni, hogy *Palotáról Kis-Somlyóra* Ns *Vas* Vármegyei helységbe, közel *N. Dömölk-*hez jöttem. *Palotán* hagytam mindazonáltal az ottani *Arva* háznál, ugyan ezen szerzemény' javára kelendő illetén munkáimat:

- 1.) *Haza' szeretete.* 7 kr.
- 2.) *Halá adó Prédikátzió, II-dik Leopold'* meg koronáztatásának *Innepén.* 7 kr.
- 3.) *IV. Ferdinánd Nápolyi Királynak Sz. Lutzai Újj szállói.* 12.
- 4.) *A' szegényekkel való jól-tételre serkentő Prédikátzió.* ingyen.
- 5.) *Az Árva-ház' fel izentelésekor mondott Énekek, T. Zigán János Verseivel.* ingyen.
- 6.) *Az igaz Hazafiságról mondott Prédikátziók.* 10 kr.

A' ki ezen munkák közzül kívánna némelyeket meg szerezni, tudósítsa *Simon József, Palotai Evang. Árvák' Nevelőjét,* a' ki szíves szolgálatját ajánlja, a' szegényekkel való jó-tételt nem szégyenlő *Hazafiaknak.*

Az *Evangeliumos Könyven* találta-tik még néhány darabban a' *Ven. Superintendenzia' Esperestjeinél;* magamnál is bé kötve 45 kr. A' ki vagyok

Az érdeemes Közönségnek

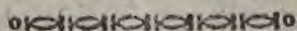
kész kötelességű szolgája *Hrabovszky György,* a' *Kis-Somlyai Év. Község' Prédikátora.*

Magyar Hírmondó.

36.

Költ Bétsben, Pümköst Havának (Májusnak)
5-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környüállások.

Moguntziából Áprilisnek 24-dikénn: —
„*Kostheimtől fogva Hochheimig fog terjedni a' tábor, mellybe szállanak első Májusig, a' Ts. K. és az ezekkel egyesült Német-Birodalmi Sereg-osztályok. Úgy foly a' híre, hogy három Korpusokra fognak ezek fel-osztatni, mellyekből egy, az Alsórajnai vidékekre menendő. A' Frantziák, tsak óltalmazólag akarják tartani még most magokat a' mint láttzik. Az Alsórajnai vidékekről jövő Seregjeiknek egy részével, azon Korpussaikat erősebbítik, mellyek: előttünk; 's Worms és Speyer tájján feküsznek. Luxemburg Várát ostromló Sereg-osztályok is alkalmas számmal szaporodott.*“

Koblentztől három órányi járó földre fekvő Nájvid (Neuwied) Városából Ápr. 24-dikénn: — „Ámbár tőszomszédunk az ellenség: még is leg-kissebb háborgattatást se' szenvedünk tőlle. Minden idejét, sántzok' készítésébenn tölti tsendesen. — Olly

hír érkezett ide tegnapelőtt *Luxemburgról*, hogy mindúntalan derekasan tartja magát; hanem a' Komendánssa', *Bender* Feldmarsall meg-halálozott; kinek helyébe, *Schröder* Generális lett Kormányozóvá. "

Mannheimből Ápr. 25-dikén: — „A' Ts. Kir.; és Német Birodalmi Sereg' fő-quártélyya, tegnap indult *Heidelberg*ából *Wisbaden* felé. Nehány napoktól fogva, feles számú Katonaság takarodott ezen Városon keresztül, sok ágyúval, *Moguntzia'* és *Frankfurt'* tájára, a' hol, mind inkább inkább ösze-vonnya magát a' Ts. Kir.; és Német-Birodalmi Sereg. — A' Frantziák ellenben, számos ágyúkat szállítottak ez előtt egynehány napokkal, *Frankenthalon* és *Mutterstadt*on által, villa felé. "

Olasz-Országból. —

Ts. Kir. Haditármester Báró *Devins*, Ápr. 19-dik napján érkezett *Alexándria* Városába, 's fő-kormányozása alá vette, az egéllz Ts. K. Sereget, melly vagyon, *Pedemontzium* (Piemont) Tartományabann. Ezen Seregnél, négy érdemes Oberstereket emelt Fels. Urunk Generális-ságra, úgymint: *Liptay* Urat, a' *Reisky* Regementjétől; *Ternyey* Urat, a' *Nádasdy*étől; *Bittoni* Urat, az *Alvincy*étől; *Rukavina* Urat, a' *Károlyvári* Ogulíni Határ-őrző Regementtől.

Genuából Ápr. 18-dikán: — „Eggy Frantzia Rabló-hajó, sok prédákkal jöve

ide a' napokban. Minekutánna szép pénz-
zenn el-adogatta volna gazdag ragadomán-
nyait: el-indúla tegnap Kikötőhelyüinkből.
Útját *Nizza* felé vette: de szerentsétlenül:
mert két *Anglus* hajókra bukkanván, pré-
dájává leve azoknak. — *Livornónál* is
meg-járta egyy *Frantzia* húsz ágyús hajó,
mert minekutánna darab ideig háborgatta
vólna a' tájon a' *Kereskedő*-hajókat: Ápr.
14-dik éjtszakájánn neki ment egyy *Didó*
nevű *Anglus* Fregátnak, vélvén azt is va-
lamelly *Kereskedő* hajónak lenni: 's ekkép-
pen olly törbe ejtett magát, mellyből ki
nem szabadúlhatott. (Reá illethette magá-
ra, ama' magyar köz-mondást: *Törököt*
fogtam: de víz).

Spanyol-Országból —

Kívánván a' Király, mind az Igazga-
tás' módját egyyügyübbíteni, mind a' kö-
zönséges költségeket kevesebbíteni: véget
vetett némelly hivataloknak, mellyek, a'
Közjónak minden rövidsége nélkül el-ma-
radhatnak. — Egyéb hadi Tudósítást nem
sínak az újjabb *Madriti* Tudósítások: ha-
nem hogy buzgóan iparkodnak az Ország-
ban mindenfelé, az el-végeztetett számű
— nyóltzvanezer — Újjkatonaságot ki ál-
lítani.

Frantzia-Országból —

Párisból Ápr. 18-dikánn: — „A'
Közjóra ügyelő *Deputátzió*' nevében egyy
hosszas *Előadást* terjesztett *Tallien* a' Nem-

zeti-gyűlés' eleibe tegnapelőtt, melly Fló-
adást úgy lehet tartani, mint a' *Spanyo-
lokkal* lejendő Békesség-kötésünknek Elő-
járóját. *Tallien'* Feltétele szerént, követ-
kezendő értelmű Végzés hozattatott az em-
lített napon: „Kárhóztatja a' Nemzeti gyű-
lés azokat az iszonyúságokat, és igazságtal-
anságokat, mellyeket *Biskája*, és *Gui-
puscoa* (*Spanyol*) Tartományokban követ-
tek el, a' hajdani (*Robespierre'* idejébéli)
Kormányzéseknek Biztosai. Eggy Hirdet-
mény fog közönségessé tétetni, mellyben
meg határoztatik, miképpen viselleyék ma-
gokat Seregeink, az el-nyert Tartomá-
nyokban. Az el-követett szörnyűségeknek
első Indítói elő-kerestetnek, és magábann
S. Sebastienben (*Guipuscoa* Tartomán-
nya' Városában) fognak meg-büntettetni.
A' melly Személyek, tömlözökre hányat-
tak vala ezen igazságtalanságoknál fogva,
szabadon bocsátatnak. Ezen Végzés, ál-
tal fog fordítatni *Spanyol* nyelvre.“

A' Vándél Hadról.

Angers (*Andegavum*) *Városából*,
melly, 67 órányi járóföldre esik *Páristól*,
Dél és Napnyugot között *Apr. 11* dikén:
„Lassan halad a' Békesség-alku, melly,
Rennes Városában kezdődött a' Republiká-
nus; és a' *Chouan* vagy *Rojalista* *Frantziák*
között. Úgy látszik, hogy a' *Chouanok*,
időt akarnak, a' húzás halasztás által nyer-
ni magoknak, a' végre; hogy segítséget

kaphassanak az *Anglusoktól*; kiknek 12 első-nagyságú, 's eggynehány középszerű Katona-hajóikat láttak is kerengeni partjaink előtt némelly hajóink, mellyek, mostanság érkeztek vissza, *Havrei*; *Bresti*; és *Cherbourgi* Kikötőhelyeinkbe. Sok Fr. Ki költöztek is gyűjtöttek össze az *Anglusok*, *Jersey* és *Guernsey* szomszéd Szigeteikben. — Részünkről, negyvenhárom Katona-hajók rendeltettek *Cherbourgtól* fogva *Brestig*, hogy szemmel tartsák az *Anglusokat*. Nagyobb bátorságnak okáért, mindenütt meg-lesznek rakva partjaink, Földi-katonasággal.

Elegyes Tudósítások.

Londonból Ápr. 14-dikénn: — „A' *Helvétziai* (Svájtzer) Közönséges-Társaságnak első Városából *Bernából*, tegnapelőtt érkezett ide *Dietrich Úr*. Mihelyest közönségessé leve itt általa, a' *Prussziai Király* és a' *Frantzia Közönséges Társaság* között meg állított Békesség-alkunak a' híre: leg ottan, egy procentóval nevedett papirospénzeink' betse. A' *Prussziai Király'* meg-békélése, nyomos reménységet nyújt a' *Közönséges-Békesség* eránt.

Berlinből Ápr. 16-dikánn: — „*Tábori-Vadász Bock*, a' ki, sokszor megjárta már *Petersburgot*, most újra oda indított, nyomos foglalatú Írásokkal. — *Vissza-érkezése* eránt nagy a' kívánság: hogy meg-érthessük: mint vagyon meg-

elégedve az *Orosz* Tsálszárné, a' Békeességkötéssel, melly lett, a' mi *Udvarunk* és a' *Frantzia* Nemzet között. “

Nizzából April. 13 dikánn: — „A' miólta el nyomattattak a' *Robespierristák*: itt is fel-szabadúlt már a' *Relígió*' gyakorlása. Húsvét előtt való hétenn, minden tzeremóniák, a' hajdani szokás szerént mentek véghez. Gyónásra 's áldozásra sokan jelentek meg. Tegnap, Vasárnap lévén, meg-jelent *Nagy-Misénn*, a' Nemzet-gyűlési Komisszárius *Beffroy* is, a' *Vár*' Komendánszával együtt. “

Genuából Apr. 18-dikánn: — „A' *Frantzia* Közönséges-Társaságnak *Marszília* nevű Városából, érkezően ide egy Hajós-gazda, azt beszéli, hogy az ő, házúl lett el-indulásakor, három *Templo*mok valának már ott fel-nyittatva, melyekben, Húsvét' *Innepe*' alkalmatosságával, *Nagy-Misék*, és hathatós prédikátiók tartattak; 's mintegy háromszáz *Gyermekek* kereszteltettek-meg, kik, még a' múltt éltendőben születtek: de az előbbeni környülállások szerént, kereszttség nélkül maradtak. “

Az *Amsterdami* *Zsidók*, meg-hasonlottak magok között. Egy rész, követi a' *Rabbikat* (a' *Papságot*). Más rész ellenben, egy *Klúb* (Üléseket tartó *Társaság*) után halgat. A' *Klúb*, *Zsidókat* is kíván fel-yéetni *Katonaságra*. A' *Rabbik*

ellenben, úgy terjefztették a' Kormányfzék^o eleibe, mint lehetetlen dolgot, a' Zsidók^o katonáskodását: mivelhogy ennél fogva, meg kellene azoknak rontani a' Szombatot. Meg értven a' Klúb, ezen tselekedeteket a' Rabbiknak, panaszló Írást küldött az erántt *Hágába* a' Fő-Kormányfzékhez, mellytől eggyzersmind más két dolgokat is kért, úgymint: 1.) Hadd házasodhassanak össze ezentúl a' Zsidók és Keresztyének. 2.) Töröltessenek el minden Tzéhek, vagy leg alább Zsidók is vétettessenek fel azokba. Ezen két kérések között az elsőnek meg rostállása, bizattatott a' Törvényfzékre, a' másodiké pedig, a' Közjó-
ra ügyelő Deputázióra. A' Panaszló-írást, által küldötte a' Fő-Kormányfzék, vizsgálás végett, az *Amsterdami* Magiftrátushoz.

Pichegru, *Hágából* lett el-távozásakor, igen szép bútsúzó Levelet intézett a' *Frigyes-Belgyiomi* Fő-Kormányfzékhez. De a' Fő Kormányfzék is szépen válaszolt *Pichegrunak*: ajánlván nékie, *Hollandus-Genrális* titulust; és esztendőnként való tíz ezer forint fizetést.

Nagy-Britannia.

Olly költségeket is sokakat kell tenni a' Királynak ebben az esztendőben, a' mellyeket el nem lehetett látni előre. Megkérettetvén ezek eránt az *Angliai* Országgyűlés, két millió ötszázezer font sterlinget

rezolvált reájok, 27-dik Mártziusi Ülésében.

Az *Anglusok*, annál különösebb örömet vesznek *Koronájok*' Örökössének, *Braunsváji Károlina* Hertzeg-asszonnyal lett házassági öltözete párosodásából: mentől inkább neveli már most ezen szerentsés változás, kedves Hertzegjeknek jeles tulajdonságaiba vetett bizodalmodokat: mellyet nem kevésbé gyengített vala ennekelőtte, a' Hertzeg' indulatainak egygy olly Személyen lett meg-állapodása, a' kit, el nem fogadhatott *Nagy-Britannia*, jövendőbeli Királynéjának. Ez a' Személy, *Fitzherbert* Asszonyság, kivél minékutánna el válhatatlanul barátkozott vólna egynéhány esztendőig *Wallis* Hertzeg: hathatósbabbnak találta végre a' Közjó' szavát, mint önnön indulatainak sugallását, 's el-tökélette magában, hogy mind a' Királyi Udvarnak, mind a' Nemzetnek fundamentomos kívánsága szerént, bútsút vegyen *Fitzherbert* Asszonyságtól, 's meg házassodjék. *Fitzherbert* Asszonyság, *London*hoz mintegy kilentz mérttföldnyire, *Richemont* Vároza mellett vett magának egygy jófszágot, 's abban él, 4000 font sterling esztendői fizetésből: *Wallis* Hertzeg pedig, szép, bölts, és jó *Károlinájának* boldog eggyességében, készíti magát ahoz a' nagy Hivatalhoz, mellyet rendelt néki az Eg, t. i. *Nagy-Britanniának* kormányozásához. — A' *Lou-*

doni Levelek, *Braunsváji Károlina* útazásának; *Londonba* lett érkezésének; 's *Wallis* Hertzeggel lett egyesítetésének minden környülállásait, mint az egész Nemzet' figyelmetességének igen kedves tárgyait hosszasan le-írják. Mi is közlünk azokból némellyeket: Április' első napján, közel vala már *Braunsváji Károlina*, a' *Yarmouthi* parthoz: de mivel igen nagy köd erezkedett: meg-kellett állapodni, 's vasmatkákon tartani a' hajókat egész 2-dik Áprilisben. 3-dik Április' reggelénn meg indultak a' hajók, és már nem mellze voltak, a' *Tamesis* vizének tengerbe-szakadásához: hogy ismét meg-kellett állapodni a' nagy köd miatt. Innen *Br. Károlina*, egy Levelet útasított *Wallis* Hertzeghez, mellyben írta néki, hogy mivel nagyon szereti *Jupitert*: tehát tsak *Londonhoz* közel, fog attól meg-válni (*Jupiternek* hívattatik t. i. az az 50 ágyús hajó, mellyen útazott a' Hertzeg-asszony). Húsvét első napján reggel, egy Királyi könnyűszerű hajóra ült a' Hertzeg-asszony, 's szárazra, déli 12 órakor szállott ki *Greenvich*-nél, melly, két óránnyira esik *Londontól*. A' *Greenvichi* pompás Ispotály' Igazgatója, nagy tisztelettel fogadta a' Hertzeg-asszonyt. — A' prédikátziót, melly éppen akkor tartatott vala, az Ispotálybéli Templomban, félbe-szakasztatta az Invalidusokkal, a' Hg-asszony' látásának kívánsá-

ga. Nem sokára ez után, érkezett *Londonból*, *Jersey* nevezetű Dáma, a' Her-
 tzege-asszony' számára való drága újj *Anglus*
 ruhákkal, mellyeket, azonnal fel vett ma-
 gára a' Hg-asszony. Délutánni két óra után,
 fel-ült egy Királyi hat lovas hintóra, mel-
 lyet két felől, a' Hg *Wallis* Regementje-
 béli Könnyű Dragonosok kísértének. Más
 hat lovas hintóra ültek: a' Házasságszerző
 Lord *Malmesbury*; *Harrey Aston* Asszony-
 ság; Lord *Clermont* és *Grenville* Oberster.
 Két fejer személlyek, kiket Német-Ország-
 ból vitt magával a' Hg asszony, egy négy
 lovas-kintóra ültek. Az útra, mellyen
 ment a' Hg-asszony, Nehéz-dragonosok
 vóltak állítva kétfelől, egymástól kevés
 messzeségre, egészen a' Királyi palotáig,
 mellyhez három órakor érkezett a' Hg-asz-
 szony. Tsak hamar ez után ki-nézett az
 ablakon, hogy gyönyörködtesse személlyé-
 nek látásával, a' palotához sereglett örven-
 dező Sokaságot: melly, annál nagyobb
 tiszteletet nyilatkoztatott maga részéről,
 mentől nyájjasabb le-botsátkozását tapasztal-
 ta az embertszerető 's betsülő Hg-asszony-
 nak. Kevég idő múlva, elő-vezette Lord
Malmesbury, *Wallis* Hertzeget, a' ki ép-
 pen úgy vala ekkor öltözködve, mint vólt,
 midőn festette a' maga Képét, mellyet,
 jegyül küldött a' Hg-asszonynak, valamint-
 hogy a' Hg-asszony' feje is éppen olly for-
 máu vala fel-ékesítve, mint szemléltetik

a' Jegyképénn, mellyet nyert tőlle, Hertzeg *Wallis*. Őt órákor a'ztaához ültek. Az örvendező Nép azonban, csak nem tágitotta a' palota' környékjét: míg nem végre *Wallis* Hertzeg, ki szólván az ablakon, meg köszönte a' Népnak, öröme' jelentését: de eggyzersmind kérte azt, hogy ne kívánná most, a' fáradt Hertzeg-asszonytól, az ablaknál való állást, melly annak, káros meg-hülést okozhatna. Lessz még — *úgymond* — alkalmatossága a' Hg asszonynak tsalhatatlanúl, meg bizonyítani: mennyire tudja ő betsülni, az illyetén figyelmetességét. Ezt hallván a' Nép, *Éllyent* (*Vivátot*) kiáltott *Wallis* Hertzegnek háromszor, 's tsendesen el-öszlott. — Nyóltz órákor meg jelentek a' Király 's Királyné is, és az egész Királyi Família. Midőn meg-látta a' Király először a' *Braunsváji* Hg-asszonyt: könyvezett örömében. Magára hagyatott a' Hg-asszonyra, hogy határozná meg az össze eskettetés' napját, melly is, 8 dik Április vala. Ezen napnak reggelén, eggyütt fölöstökömöltek: a' Királyné; *Wallis* Hertzeg; és a' Menyasszony. Az esketés' tzeremóniája, estvéli kilentz órákor ment véghez az Udvari Templomban. A' *Kántuáriai* Érsek vólt az Össze eskető; ki mellett, a' *Londoni* Püspök tett szolgálatot. Az Óltárral által ellenben lévő Karban, ült a' *Frigyes-Belgyioni* Örökös Helytartóhertzeg, egész Fa

míliájával együtt. A' több részében a' Karnak, jobb felől ültek, az *Angliai* két nemenn lévő Fő-Méltóságok; bal felől pedig a' külföldi Ministerek, vagy Követek. A' Király, *Wallis* Hertzezzel; 's a' Királyné, *Braunsváji Karolina* Hg aszszonnyal együtt, Fejedelmi székekben ültek. A' Menyasszonyt, kinek fejében sok és nagy gyémántokkal meg-rakott Korona tündöklött, a' *Klarentziai* Hertzeg vezette az Óltár eleibe, muzsika szó alatt. Utánna ment a' Hg-aszszonynak, *Wallis* Hertzeg két nőtelen Királyi Hertzegek között, 's a' maga Udvarabéli Kamarás Uraktól kísértetve. Követték őtet a' Király, Királyné, és a' Királyi Hertzeg-Kisasszonyok, egéssz pompával. — Midőn kérlette volna a' *Kántuáriai* Érsek, az *Angliai* Ekklesia' szokása szerént: „Ki adja a' Menyasszonyt házasságra?“ meg-fogta a' Király, szembetűnő szíves indulatok között, két kezénél fogva a' Menyasszonyt, 's általadta azt, a' Völegénynek. — Erre a' Kérdésre: „Akarod e' Te, Férjednek ezen Férjfiat?“ nagy hathatósággal felelt a' Menyasszony: „Akarom.“ Hasonló elevenséggel mondotta, a' gyűrű-váltáskor is, a' *Kántuáriai* Érsek után, *Wallis* Hertzegre függesztvén szeméit, ezen szókat: „Férjemnek vészlek én Tégedet, 's annak tartalak mától fogva, szintűgy a' jobb mint a' rosszabb, szintűgy a' gazdagabb mint a'

szorúltabb környülállásokbann, beteges és egészséges állapotodban, 's szeretettel, gondviseeléssel, és engedelmességgel leszek hozzád, mind addig, míg el-választ bennünket egymástól a' Halál, az Isten' szent rendelése szerént." — Vége lévén az esketés' tzeremóniájának, ennek örök bizony-ságául, fel-írták neveiket a' Völegény és Menyasszony, fejer pergamentre, a' Minis-terek' jelenlétébenn. — Midön le-akartak térdepelni, a' Király és Királyné előtt, hogy atyai és anyai áldást vegyenek tőlök: karjai közzé szorította a' Királyné *Wallis* Hertzeget, 's édes anyai szívének természetes meg-indulásából, úgy össze-tsókolgatta azt, hogy a' Hertzeg' szemeiből, sűrűen görgöttek az öröm-könnyek tseppjei. — Éjtszakára kelve, ki-világosított *London* Városa; és minthogy *Hotham* Tengeri-Vezér' győzedelmének a' híre is, éppen együtt érkezett *Braunsváji Káro-lina* Hertzegasszonnyal *London*ba: mind a' két szerentsés történetet egyyüvé vették némelly Lakosok, 's abból származott ket-tős örömjöket, elmés Festések, és Ver-sek által úgy nyilatkoztatták, hogy egyy-fzersmind, a' Békességnek mentől elébb való helyre-állhatását is szívesen óhajtóták. Ily Versek valának p. o. a' többek között, e' következők is:

Welcome, fair Princess, to our British Isle!
Already Victory thy steps attends.

May Peace too, wait upon thy pleasing Smile!
 Victory and Peace, should both be Beauty's friends.

(Isten hozott szép Hertzeg-asszony! Győzedelemmel együtt jövel bé, a' mi *Britanniai* Szigetünkbe. Bártsak, Békesség is követné, a' te kellemetes mosolygásodat! A' Győzedelem és Békesség, mind ketten Baráti tartoznának lenni a' Szép-ségnek.)

Az *Angliai* Ország gyűlésnek mind két Táblái, örömjelentő és jótkívánó Írásokat intéztek a' Királyhoz; Királynéhoz; *Wallis* Hertzeghez, és *Wallis* Hertzegnéhez; hogy meg-bizonyítsák, melly igen kívánságjok és tettzések szerént legyen, a' Korona-örökösének házassága. — Azt is végezték, hogy a' Közönséges Könyörgésekben, mellyek, a' Templomokban tartatnak a' Királyi Famíliáért, névszerént említés-sék *Wallis* Hertzegné. A' Királyi Famíliának egyéb ágai, nem neveztetnek t. i. különösen, a' Közönséges Könyörgésekben.

Londonban az a' Társaság, mellynek tárgya és tzéllya; a' Kézmívességeknek és Mesterségeknek virágoztatása, ötven aranyakat tett fel annak jutalmúl, a' ki, húsz új szántóföldeket fog bé-ültetni ebben az észtendőben, föld-almával (krumplival).

Magyar Ország.

Vas Vármegye' örökös Fő-Ispánnya,
 Generálmajor Gróf *Battyáni* Filep Ö

Exc. ja, meg holt Posonban, a' közelébb múltt Áprilisnek 28 dik napján, életének hatvanodik elztendejében.

Báts Vármegyéből, M. Thérésia' Várossából (melly, ez előtt Szabatkának neveztetett) Apr. 16-dikán: — „El érkezvén a' kapálás' ideje, nem érkeznek már többé a' Férjfiak, a' Száraz-malmok' forgatására: Asszonyzemélyek következtek tehát helyekbe, nem kevesebb haszonnal. — Elég búza vagyon piatzunkon: de borsos az ára: mert köble, — melly, két pozsonyi mérőt teszen — tíz fontintokont árúztatik: a' pénz pedig, valamint mindennütt, úgy itt is szük. — Tegnap egy Vidéki Lakos; tilalmasban találtatott 's idebé-hajtatott lovait ki-váltván a' Városházától, a' mint fényes nappal, vezette volna az úttzán: eleibe áll egy esmeretlen Ember, 's kérdi tőlle: Hol vette, és hová vezet a' lovakat? nem tsak; hanem el-kapván azokat kezéről, saját jófzágának állította lenni. Midőn versengenének egymással az úttza' közepén: két más jelenlévők az a' tanátsot adták nékik, hogy mennének a' Városházához. El is indultak arra felé: hanem meneteljek' közben, által adta az újj Tulajdonos a' lovakat, előbbeni és valóságos Gazdájának, 's hátrább maradozva dült fült. Egyszer, más úttza' nyílásához érvén, utat vezetett, 's máig se' jelent meg a' Városházánál.“

Miskóltz' tájjékáról Apr. 15-dikén: —
 „Ezen a' környéken hetenként, sőt naponként is fellyebb fellyebb nevededik a' minden napi élésre tartozó eledelek' árra. Már egyg köböl gabonának 11 és 12 V. forint az árra; egyg véka borsóé öt V. forint; egyg véka kásáé négy V. forint. Egyg középferü barna kenyér, hol két májjas, hol két hűzjas; a' pénz pedig felette szük: de még a' kiknek pénzek vagyon, azok se' szerezhetnek mindenkor elegendő elességet.“

B é t s.

A' titkos Udvari és Státus-Kantzelláriának Közönséges-Igazgatójává nevezte Ö Tsáfz. Kir. Felsége, Gróf *Lehrbach* Konrád Lajos Urat, a' ki már négy Felségek' Igazgatása alatt tett fő szolgálatokat a' Ts. K. Birodalomnak, mind kívül mind belől; 's hűz esztendőknél régebben gyűjti szakadatlanúl az érdemeket. Most utólyára, a' Palatinátusi Választóhertzezi Udvarnál, 's egyszeremind a' Német-Birodalomnak *Baváriai és Sváb* Kerületeinél viselt vala Ts. K. Ministerséget ezen derék Méltóság.

J e l e n t é s.

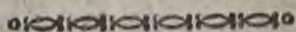
Bihar Vármegyéből, a' *Diószeghi* Uradalom' részéről jelentetik, hogy Pünköst Havának 25-dik napján, a' *Léthai* Ligetben, különbkülönbféle nemű, 's idejű, kétfáz Darabnál több szarvas marha fog kótyavetyéltetni. A' kiknek vásárláshoz való kedvek leszen, jelennyenek meg az említett napon és helyen.

Magyar Hírmondó.

37.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
8-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

Gróf *Clerfayt* Fő-Hadi-Vezértől, olly Tudósítással érkezett ide tegnap egy Kurír, hogy Gróf *Wartensleben* Hadi Tármesterünk, által-vitte Sereg-osztályát a *Raján*, 's *Moguntzián*, és az úgy nevezett *Hartenberg*ről, mellyről sokat árthatnak volna a' *Frantziák* *Moguntzia* Városának, diadalmasan le-szorította őket; elévén töllök két ágyúkat; 's el-fogván 70 embert közzőlök. Részünkről is estek seb-be, 's halva is maradtak eggynehányan. — Már most, a' *Miéink* birják *Hartenberget*.

A' *Bétsi Udvari Újságnak* 6 dik *Májusi Darabjából*: — „A' *Frankfurti* Fr. Újság, úgy közlöttemostanábann, mint egéssz bizonyosságú Történetet, hogy a' *Toskánai Udvar*' *Párisi* Ministere Gróf *Carletti*, Ápr. 13-dik napján, egy Kurírt indított *Bétsbe*, a' ki el is érkezett oda valósággal. “ De 30 dik Áprilisben, így írtak már ezen tárgyról *Frankfurtból*: — „Igen nagy álmélkodást nyilatkoztatnak

minden ide érkező *Bétsi* Levelek, az cránt, a' mi, olly bizonyos meg határozással vala írva *Carletti* Ur Kurírjáról, kit *Béts*be, tsupán a' *Frankfurti* Journál hozott: mert semmi emberi szem nem látott itt, efféle Kurírt. Az illy környülállásoknak Költőik, oda néznek kétség kívül, hogy hitelesekké tehessék, a' küön kötendő - Békességről futkosó híreket: de a' mellyeknek egyenesen való meg - táfolását, önnön méltósága alatt való dolognak tartja lenni a' Ts. Kir. Udvar; kivált, mivel az efféle hírekre, semmi, még tsak igaz - forma alkalmatosság se' szolgáltatódott. “

*Olafz - Ország*ból. —

*Pedemontzium*nak *Cleve* *Várossá*ból Ápr. 20 dikánn: — „Négy *Ormeabéliek*, kik, a' *Frantziák* miatt oda hagyták honnyaikat: a' *Genua* *Városa* felé siető *Frantzia* *Postán*ak el - állották az útját, 's el vették az öszvérjét és leveles - táskáját, mellyben, 259 *Levelet*, és 360 *líverből* álló pénzt találtak. *Prédájokat*, azonnal ide hozták a' *Generál*ishoz. — *Katonáink*, derekasan nyomúlnak előre. Már sok helyeket el - vettek, mellyeken, § *Frantziák* állottanak a' téleln által. “

Livornóból Ápril. 24. dikénn: — „A' miolta ismét *Békessége* vagyon már *Toskánának* a' *Frantzia* *Közönséges - Társaság*gal: ennek hajói is gyakran látogatnak az - ólta bennünket. *Intrépide* *Republicain* ne-

vü, kiseded Fr. fegyveres-hajó, ma reggel indúla-el Kikötőhelyünkől, mellyben mutatott vala egy ideig. “

Nagy-Britanniából. —

Portsmouthból Ápr. 14-dikénn: — „Hólnap vagy hólnap után indul partunktól, Lord *Hood* Tengeri-Vezérünk a' Középtengerre, kilentz első nagyságú; két középserű, és két kisebb hajókkal. A' 9 első nagyságú hajók, ezek: *Victory*, 110; *Zealous*, 74; *Cumberland*, 74; *Marborough*, 74; *Tremendous*, 74; *Audacious*, 74; *Invincible*, 74; *Minotaur*, 74; *Russel*, 74. — Mindent el-követ a' Ministériom, hogy mind itt, mind *Plymouthban*, mind több más nagy helyeken is le-tsillapíthassa a' háborgásokat, mellyeket, az eleséseknek mód nélkül való drágasága okozott. “

Londonból Ápr. 17-dikén: — „*Sommers* nevezetű született *Ánglus* érkezett ide *Párisból*, kiről azt írják Újságjaink, hogy Biztosúl küldetett légyen a' Fr. Kormány-szek által, Ministériomunkhoz. “

„Történt ezekben a' napokban, hogy a' mint sétálásból, ebédre jöttek volna vizsfa Felségjeink a' Királyi palota felé, mellyben, jelen valának már: az *Orániai* Famíliá és *Wallis* Hertzegné: igen nagy rakás nép csoportozott össze a' palotánál. Vóltak a' sokaság között két *Quaker*-Asszonyok is, kik közzül az eggyik, látván közelíteni fe-

léje a' Királyt, le-vette, a' *Quakeri* szokás ellen, kalapját, 's illy Beszédet tartott, hathatós szóval, a' Királyhoz:

„Azért jöttem, hogy meg-köszönnyem Néked, Népedhez való jószágodat, 's szerentsét kívánnyak, a' Te Házadbéli örvendetes újj történethez. De adj nekünk Békességet — 's az Isten meg áld Tégedet.“

— Kegyesen el halgatta a' Király, az Afzfony' Beszédjét: de semmit se' felelt reá.

„A' Tengeri dolgokra ügyelő Kormányfőkhöz olly Híradással érkezett ma egy Kurír, hogy *Colpoys* Tengeri-Vezérünk, két Frantzia Fregátokat — *la Gentille* és *la Gloire* nevezetűeket, 's negyven ágyúsokat — magok meg-adására kényszerített. *La Fraternité* nevű harmadik Frantzia Fregátot is üzetett harmincz órákig, de ez, tengerbe hányván minden ágyúit, olly könnyűséget szerzett magának, mellynél fogva meg-menekedett az el-fogatástól. Az el nyert két Fregátokat, *Portsmouthi*, és *Plymouthi* Kikötőhelyeinkbe küldötte *Colpoys* Admirális, 's már maga is vissza tért *Portsmouth*hoz.“

A' Prussziai Király és a' Fr. Közönséges-Társaság között lett Békesség-kötésről.

Már írtuk a' Fr. Nemzeti-gyűlésről, hogy egésszen helybe hagyta Apr. 14-dik napján, azt a' Békesség alkut, mellynek, a' Pr. Király' részéről B. *Hardenberg*; a' Fr. Köz. Társaság' részéről pedig, *Bart-*

helemy Polgár írták magokat alája, 5-dik
 Áprilisben, *Basílea* Városában. — Most
 már a' *Prussziai* Királyról is több rendbéli
 Tudósítások jelentik, hogy Ő Felsége is
 tökéletesen meg erősítette legyen az em-
 lített Békesség-alkut. — *Osnabrückböl* t. i.
 így írtak ezen tárgyról Ápril 18-dikán:
 „Tegnap reggel érkezett ide *Berlinböl*
 egy Kurír azzal az örvendetes hírrel, hogy
 a' *Prussz.* Felség, egyjátallyában helybe-
 hagyta azt a' Békesség-alkut, melyre, az
 Ő Felsége' Ministere lépett *Basíleábann*,
 a' Fr. Ministerrel. — *Lippstadtból*, mely-
 nek egy részét a' *Prussz.* Király bírja; négy
 nappal később, (Ápr. 21-dikén) költ
 egy Levél, 's ezeket foglallya magában:
 „*Moreau* Frantzia - Vozér, olly parantsol-
 latot küldött, *van Damme* (Frantzia) Ge-
 nerálishez *Emmerichbe*, hogy mind ott,
 mind pedig a' több *Prusszus* Birtokokban
 is általán fogva, szakasztasson fölbe min-
 den hadi - munkálódásokat: mivel ő (t. i.
Moreau) olly izenetet vett *Möllendorf*
Prusszus Vezértől, hogy ratifikálva (meg-
 erősítve) vagyon már a' *Prussziai* Király
 által is a' Békesség kötés. *Xanten* Váro-
 sában, a' Magisztrátus' parantsolatjából;
Geldria Városában pedig, egy Frantzia
 Trombitás által, útszánként hirdettetett ki
 a' Békesség. A' Trombitás kiáltotta: —
 „Éllyen a' *Prussz.* Király! Éllyen a' Fr.

Köz. Társaság! Viszontagolták ezen kiáltást minden Lakosok.

(Xantent, melly Santen-nek 's Zanten-nek is íratik, és Cleve vagy Klivia Hertzegségbe fekszik, a' Prullzai Király bírja; valamint Geldria Városát is.)

Frigyes - Belgyiomból —

A' külső és belső hajókázásnak tökéletes szabadsága hirdettetett ki, Apr. 3-dikán, mind a' hét Frigyes - Tartományokra nézve, következő ki fogásokkal: —

- 1.) *Nagy - Britanniába*, és ennek Birtokai-ba, menni nem szabad.
- 2.) Fegyvert, puska-port és salétromot, sehová se' lehet egyé-büvé, hanem tsupán a' Frantzia Közön-séges - Társaság' számára szállítani: de oda is úgy, hogy az efféle szállítványnál három-szor többet érő Jószágot szükség lessz ki-mutatni és le - kötni, annak bizonyosságául; hogy a' szállítvány nem másuvá, hanem valósággal a' Frantziákhoz vitetett. *Veszt-fáliának Wésel* nevű Városánál, 19-dik Aprilisben látták leg - elsőben, hogy eggy *Rajnai* hajó, *Hollandia* felől nyomúlt fel-fele, melly is, Katonai Forma ruhákat szállított, a' Frantziák' számára.

Az Overysselei Újságnak 18-dik Ápri-lisi Darabjából: — „Vissza-érkezővén *Pá-risból Hágába* Polgár *Blaauw* Követünk, el-hozta a' Fr. Köz. Társaság' meg - határo-zott kívánságát, 's ígérését, következő hat Tzikkelyekben: 1.) „A' Fr. Közön-séges - Társaság, vissza ad mostantól fogva,

minden el-nyertt Erősségeket és Tartományokat, mellyek, a' hét *Frigyes-Belga* Tartományokhoz tartoztanak, ki-vévén *Mastricht, Venló, Bréda, és Bergen-op-Zoom* Határmelleyéki Városokat, és ezeknek Vidékeit. A' *Hond vize'* jobb mellyékén *Süd Beverland* és *Walcheren* Szigetek; bal-melleykén pedig, *Staats-Flandern*, mind addig Frantzia Birtokban maradnak, míg, végképpen el nem fog intézteni azoknak sorsa, melly el-intézés, *Ausztriai-Belgyiom'* sorsának el-válásától függ. — A' *Rajna* és *Waal* innenső mellyékén fekvő minden Tartományok tehát, vissza-adattatnak: hanem a' túlsó mellyékiekben, további rendelésekig Fr. Katonaság fog maradni.

2.) A' *Skáldis, Rajna, és Móza*, (*Schelde* vagy *Escant; Rhein; Maas* vagy *Meuse*) vizekenn, 's ezeknek ágaikonn, a' tengerig, minden vám-fizetés nélkül való szabad hajókázások legyen mind a' Frantziáknak, mind a' Batavusoknak (*Frigyes-Belgaknak*).

3.) Tartoznak a' Batavusok, meg-téríteni magok részéről a' hadnak költségeit, mellyeket ő ellenek kellett folytatni a' Frantzia Köz. Társaságnak. — Meg-eshetik azonban ezen költségekért való ki-elégítés, barátságos el-intézésék által: hanem előre tsak ugyan tartoznak a' Batavusok, haladék nélkül ki-fizetni húsz milliót,

akár kész-pénzzül; akár pedig olly fogantatosan kötelező Írások által, mellyeknek elő-mutatására, akár Frantzia-Országban, akár neutrális (eggyik Hadakozó-félhez se hajló) Tartományokban fel-lehessen annyi pénzt venni.

4) A' Frantzia Közönséges-Társaság, meg-fogja esmérni a' Batavusoknak Magokuraságát, és Mástól-való-nem-függéseket.

5) Mind meg-támadásra, mind óltalmazásra nézve, Frigyet köt a' Fr. Köz. Társaság, a' Batavusokkal.

6) A' Frantziák és Batavusok, semmi más Hatalmassággal, se' Békességet, se' egyéb Kötést úgy ne tsínállyanak, hogy mind ketten, részt ne vegyenek benne.

Portugalliából. —

Don Antonio de Valle nevű Tengeri Vezér, öt első nagyságú; egy középszerű, és két kisebb *Portugallus* Katona-hajókkal, az *Angliai* Kikötőhelyekben múltott vala egy ideig; de Mártz. első napján, húsz *Anglus* Kalmár-hajókkal, a' *Portugalliai* partokhoz érkezett. Parantsolatot vett azonban tsak hamar, hogy kéfzen tartsa magát: mivel ismét tengerre kell nékie szállani; nagyobb erővel, mint annak-előtte. — — A' *Portugalliai* Kikötőhely 'eben lévő *Hollandus* hajóknak le-tartóttatása eránt, nem tellyesítédhetőött az *Angliai* Udvar' kívánsága: mivel vesze-

delmére volna *Portugalliának*, két Hatalmasság ellen folytatni egyszerre hadat, t. i. a' *Frantzia Közönséges - Társaság*, és *Frigyes - Belgyiom* ellen.

Spanyol Országból —

Meg parantsolta a' Király, hogy le kell tartóztatni minden *Frigyes - Belgyiomi* hajókat, mellyek, a' *Spanyol Kikötőhelyek* ben vagynak; de olly Jelentés mellett, hogy ezen Le-tartóztatás, melly, bátorságnak okáért történik, teupán addig fog tartani, míg, meg-tudhatja a' Király bizonyosan: mitsoda intézetek tétellenek *Frigyes - Belgyiomban*, az ott lévő *Spanyol Vagyonok* erántt.

Madridból Ápr. 4-dikén: — „Kevés időtől fogva, több rendbéli Kurírjai érkeztek ide, a' *Katalóniai Sereg*' Vezérjének. Az Írásokat, mellyeket, ezek által vett *Ministériomunk*, nem tette ugyan közönségesekké: hanem az a' köz-velekedés felöllök, hogy az el kezdett Békeség alkut illetik. — Eggy Kurír azonban, *Navarra Tartományunkból* Hadi-Tudósítást hozott, melly szerént, eggy nyomos viadalban, vissza-verettettek ugyan a' *Frantziák*: de a' *Spanyolok*, kétfáz embert vesztettek. — Mitsodás erővel vagynak a' *Frantziák Navarrában*: ollyatén Tudósításokat küldött ide az eránt *Sangro* Vezérünk, mellyeket maga vett a' *Frantzia Vezértől Moncey Generálistól*. A' dolog így

történt: Említett *Sangro* Generálisunk, három Kémeket küldött a' Frantziá táborba: de a' kik, mind a' hármann el-fogattak. Nem ölettette meg mindazáltal őket, a' Hadi Törvények szerént, *Moncey* Fr. Vezér, hanem vissza küldötte, olly értelmű Írása mellett, hogy kész ő, maga tellyesíteni, a' Kémek' küldésébéli tze'llyát *Sangro* Generálisnak, 's közli velle, biteles elő-adását a' maga egész erejének, mellyel őtet minden órann meg fogja támadni. Meg is küldötte valósággal ezen Írása mellett, a' kormányozása alatt lévő Sereg' laistromát: melly laistromot ismét, által küldött ide *Sangro* Vezérünk. — A' Király' nevébenn, egy patsetes Írás küldődött, minden nagyobb és kisebb Helységekbe, olly parantsolat mellett, hogy nem elébb; hanem Húsvét' Vasárnapján tartozzon minden Plébános, fel-olvasni az említett Írást, a' Gyülekezeteje előtt. “

Frantzia Országból —

A' *Rajnai* Fr. Sereghez, 14-dik Áprilben érkezett vissza *Párisból* *Pichegru* Vezér, 's azonnal el járt és fejenként meg nézegetett minden Sereg osztályokat, mellyek, *Koblentztől* fogva, *Landauig* fekölföznek.

A' *Robespierri*sták, felül akartak megé'nt fordúlni, 's titkon úgy készítették magoka: hogy igen rút Világ lett volna nem csak *Párisban*; hanem egyéb részeiben is

a' fr. földnek, ha eggy az Össze-esküdttek közzül, el nem árulta volna e' veszedelmes szándékot, mellynek meg gátolására, Ápr. 18 dik estvéjenn tett Intézetjei közzül a' N. Gy. nek eggy vólt az is, hogy *Marihon - Montaut* nevü Nemzet-gyülesi Tag, árestomba záratott: azon hét Ex-Tagokra nézve pedig, kik, a' minap végzett árestálatások előtt el illantottak, a' végeztett, hogy a' tudokra lejendő közönséges ki hirdetéstől számlálva, 24 órák alatt előállyanak, 's foglyúl adják magokat. Ezek a' 7 Ex-Tagok névszerént: *Thuriot, Cambon, Levasseur de la Sarthe, Hentz, Moyses - Bayle, Maignet, és Ruamps.*

A' Közjóra ügyelő Deputátzió' nevében, így szólott *Lesage*, a' Nemzeti gyűléshez, Áprilisnek 20 dik napján: „Szükség vala, fontos okokra nézve, eggyesíteni a' *Bresti* és a' *Cherbourgi* partokról neveztetett két Seregeinket: most, az előbbeni Intézetnek vissza állíttatását kívánnyák ollyatén új környülállások, mellyeknek közönségessé-tételét, nem engedi az okosság. Következendő Végzés-formát terjesztet előtökbe általam a' Deputátzió. —

1.) A' *Brest* mellyéki; és a' *Cherbourg*-mellyéki Seregek, újra különös két Seregek lesznek. 2.) A' *Brest* mellyéki Sereg, *Hoche* Generális' vezérése alatt fog lenni; a' *Cherbourg* mellyéki pedig, *Aubert Dubayet* Generálisé alatt. Ezen utól említett

Sereg, ki-fogja terjesztetni magát a' *Sarthe*, *Mayenne* (Meduana), *Loire* (Ligeris) vizekről; és *Maine* (Cenomanensis ager) vidékről neveztetett Osztályaiban a' Fr. Közönséges - Társaságnak. — El-fogadta a' Gyűlés, ezen Feltételt, 's önnön Végzességévé csinálta.

A' *Napnyugoti - Pirenéusi* Sereghez, Második Nemzet-gyűlési - Kommisszáriusnak, *Magnen* nevű Tagot komendált *Douai Merlin*, a' Nemzeti-gyűlés előtt Ápr. 20 dik napján, a' Közjóra-ügyelő-Deputátzió' nevébenn. El fogadta komendálását a' Gyűlés. — A' melly Beszédet, ezzel az alkalmatossággal tartott *Douai Merlin*, úgy adta elő abban, mint fundamentom nélkül, és rossz végből való költeményeket: 1.) hogy a' Frantzia Közönséges - Társaság, félbe-szakasztotta volna *Spanyol* Országgal a' hadakozást, 's Békeség-alkuba erefzkedett volna véle; 2.) hogy *Londonból* B. *Eden*, és Lord *Spencer*, *Párisba* érkeztek volna, a' Közjóra ügyelő Deputátzióval tartandó tanátskozás végett.

A' Frantzia Közönséges - Társasághoz *Svéd* Rendkívül-való Nagy - Követnek B. *Stael* küldetett, ki, a' hajdani időkben is, sokáig viselt vala már *Svéd* Ministerséget *Párisban*. Küldetéséről szöllő Bizonyság Levele, fel-olvasatott a' Nemzeti-gyűlés előtt Ápril. 21-dik napján *Sieyès* által, a'

ki, 20 dik Áprilisben Elölülőjévé választott a' Gyűlésnek. Kezdője az említett Bizonyosság- Levélnek ez: „*Gustave, par la grace de Dieu, Roi de Svède, des Goths, & des Vandales; héritier du Danemarck, & de la Norwege &c. aux honorables, très-illustres, & sincèrement chéris, les Représentans de la République Française, salut.* (Gustáv, Isten' kegyelméből, Svétziának; a' Gothusoknak, és a' Vandalusoknak Királya; Örököse Dániának és Norwégiának 's a' t. a' Frantzia Közönséges-Társaság' Betsületes; Nagyságos; és nállunk szíves szeretetben lévő Képviselei-nek, boldogságot.)

Elegyes Tudósítások.

Valamint Frantzia-Országban: úgy *Genevábann* is, vége lett a' Jákobínusok' hatalmaskodásának. A' Revolutzió'nális Itélőszék el-töröltetett.

Gallíziából írják, hogy az ott tartózkodó *Lengyel* Ki-költözteknek száma, 40 és 50-ezer között vagon.

A' *Prussziai* Birodalomhoz, újjonnan foglalt *Lengyel* földekenn, igen kezdtek bé sántolgatni a' múltt Hónapban magokat a' *Prusszusok*.

A' *Hannoverai* Újság, költeménynek kiáltja azt a' hírt, mintha ezen a' nyáron, nem fognának közönséges letzkék tartatni, a' *Göttingai* Fő-iskolában: 's meg-írta egyszerűs mind a' *Kollegyiomok*' kezdődése nap-

ját is, melly vala, e' folyó Május Hónapnak negyedikje.

A' Nagy-Britanniai Korona-örökösét Wallis Hertzeget, Braunsváji Karolina Hertzegasszonnyal lett öfzfe-eskettétése alkalmatosságával, olly igen meg indúltnak írják a' Londoni Tudósítások, hogy alig tudta, a' szokott ígéket utánna mondani a' Kantuáriai Érseknek. Elébb fel-kelt a' térdepelésből is, mint sem hozta volna magával a' tzeremónia, kinek példájára fel-állott térdjeiről a' Menyasszony is. A' Kantuáriai Érsek azonban, nem vetett véget a' tzeremóniának; hanem előbbeni helyében állva maradott. Ekkor a' Király fel-állott, 's intett a' Hertzegnek, ki is, Fels. Attya' jel-adására, újra le-térdepelt, 's véle együtt a' Hertzegasszony is.

Magyar Ország.

Királyi Tanácsos Tek. Palocsay József Urat, 32 éfztendőknek el-forgása alatt, réfzfzerént Katonai; réfzfzerént Polgári állapotban folytatott hív és hasznos szolgálatjaira való tekintetből, méltóztatott Fels. Urunk, a' Pétsi Diszriktusból, a' Sopronyiba tenni által, Fő-Propinciális-Kommisszáriusnak, melly Tifztség mellé 1200 forint éfztendei fizetés vagyon ki-szabva. — Fel-váltotta T. Palocsay Urat, a' Pétsi Fő Prov. Kommisszáriusságban T. Jobbaházai Döry Ignácz Úr; ezen Érdemes Urat pedig a' Pétsi Második Prov. Kommisszáriusi Tifztségben,

Illoss József Úr, a' ki, *Ns Győr* Vármegyei Vitze-Notáriusságból, Királyi Testőrző Vitéznek jöve fel *Béts*be öt esztendőkkel ez előtt, 's itten, mind elme- mind szívbeli jeles tulajdonságait, olly mértékben iparkodott tökéletesebbíteni; hogy az Erdem-Bíráknál méltó kedvességet nyert: 's nagy reménységeknek vetett maga felől fundamentomot jövődre.

Szántóról Abauj Vármegyéből Ápril. 14-dikénn: — „Nállunk és a' szomszéd vidékeken, a' rozs 11 V. forintokon, sőt többönn is széltiben el kél: tsak hogy azon az árron is mindenkor lehetne találni! — Forspontos lovakon ritka helyeken lehet utazni; mert a' lovak az el-múlt nyárnak szárazsága, és a' télnek keménysége miatt, alkalmatlanokká tétettek a' tereh hordozásra.“

Péterváradról Ápril. 27-dikénn: — „A' szörnyű szél, mellynek kártékony dühösködését ezen egész Hónapon által szenvedénk: mód nélkül nagy szerentsétlenséget okozott Áprilisnek 23 dikán, *Kamenitz* nevű Helységben, melly innen, egy fél-óránnyi járó földre fekszik a' Duna-mentiben, *Szerem* Vármegyében. Történt t. i. hogy a' Falu' végénn, egy Tzigány-afszony, a' mint kenyeret akart volna sütni, ki-gyújtotta véletlen a' Kalibáját. Ő szegény feje, látván a' veszedelmet, el-lódult a' Faluból. A' rettenetes szél el-kapván

a' tüzet, széllyel hordta azt, úttzáról úttzára, és háromszázharminthat Házakat tett lángok' prédájává. — Személyek, hárman fosztattak-meg e' szomorú alkalmatossággal életektől, úgymint: eggy koros Ember, a' kinek semmi nyomába nem lehetett akadni; eggy 18 esztendő's Leány, ki, a' füst közzül ki nem szaladhatván, megfűlt, 's más nap el temettetett; eggy kis Gyermekek, ki a' tűz elől, a' Falu' pintzéjébe szaladt, de ott a' füstben megfűlt: annakutánna pedig le szakadván a' pintze, úgy öllze-égett, hogy csak a' tsontjait lehetett meg-találni, mellyek, hasonló fényességük vóltak az üveghez. — A' nyomorútt *Kamenitziek*, Isten után, jó Földes Uroknak, Mélt. *Marczibáni Udvari Tanátsos Úrnak* atyai szíves indulatjába vetik bizodalnokát, várván esmeretes kegyességétől, hathatós meg-vigasztaltatásokat.

B é t s.

Az úgy nevezett *Keresztes - Dámák* díszes Rendjét, tizenhárom újj Tagokkal méltóztatott nevelni annak Fejedelem-asszonya a' Fels. Tsászárné, ezen folyó Május Hónapnak negyedikén, melly, esztendőnként elől-forduló *Innepje* a' Rendnek. Három Magyar Asszonyságok is vagynak az újjonnan fel-véttetett Tagok között, úgymint: Gróf *Szirmayné*, született *Draskovich Susánna* Gróf-asszony; Gróf *Schmiddegné*, született *Forgács Ersébet* Gróf-asszony; Báró *Révayné*, született *Festetica Anna* Gróf-asszony.

Magyar Hírmondó.

38.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
21-dik napján, 1795-dik Esztendőben.

XXXXXXXXXXXX

Hadi és Békességes Környüllállások.

Moguntzia előtt, a' Hartenberg nevű dombos helyet, Ápr. 30 dikán vette el a' Frantziáktól, Gróf *Wartensleben* Haditármesterünk: kinek Al Komendansai valának: *Wurmser* Szabad seregebéli Oberster B. *Knesevich*; 's B. *Otskay*; *Petrásch*; és *Mercantin* Generálisok. Utolsó próbája az ellenségnek a' vólt: hogy 3 gyalog Batalionnyai és két lovas Osztályai, gyalogságunknak eggy része felé olly közel nyomultak, hogy nem vóltak messzebb tőlle száz lépésnél. Ekkor, *Wurmser* Huszárinknak Első Májor - és Oberstlieutenánt-Osztályai, sebesen neki fúttattak; és a' melly rész el nem szaladhatott belőlök: azt, résszerént le-vagdalták, résszerént el-tapodtatták. — A' Katonai Fő Kantzellária által Bétsben ki-adatott Tudósítás szerént: 9 Fr. Tisztek, és 19 Közemberek estek fogságunkba. — A' Ts K. Vitézek közzül 5 Fő Tisztek, 's Zászlótartótól és Strázsamerthertől számlálva, 62 személyyek maradtak

halva. — Sebbe estek 22 Fő Tisztek, 's Zászlótartótól és Strázsamestertől számlálva 474 személyek. — Katona ló 40 esett el; és 70 sebesedett-meg. — 7 személyek és 3 lovak nem találtak. — A' Német Birodalmi Katonaság közzül 12 Közemberek maradtak halva; 's 5 Fő tisztek, 62 Közemberek, és 1 ló, estek sebbe.

A' Középtengerről —

Livornóból Apr. 24-dikénn: — „A' Nagy Britanniái Katona hajóssereg, útra tengeren vagon, *Korszika*' S ígetének *Capo-Corso* nevű Fokától Napnyugot felé.“

Livornóból Apr. 29-dikénn: — „Fizzenhárom első nagyságú, 's 4 középszerű *Angliai*; és két első nagyságú 's két középszerű *Nápolyi* Katona hajók, minekutánna a' Frantzia partok előtt járkáltak volna fel 's alá egy ideig: Kikötőhelyünkbe érkeztek a' múltt Hetfönn. Ugyan az nap dé után *Genua* alól érkezett ide egy 44 ágyús Angl. hajó. — Egy Frantzia hajó is jött ide *Tulon* alól, 's a' *Tuloni* Kikötőhelyben lévő Fr. Katona-Hajósseregről olly hírt hozott, hogy tsak 20 dik Május' táján izándekezik az, tengerre kiszállani, 20 első nagyságú; 12 középszerű, 's néhány kisebb hajókkal: mivel négy első nagyságú hajóinak, sok igazításra vagon szükségek.“

Nagy-Britanniából. —

Londonból Apr. 21-dikén: — „*Frisyes-Belgyiomnak* egynehány Kikötőhe-

lyei előtt járkálnak már fel 's alá *Angliai* Katona-hajók: mellyek, se' ki nem botosá-
tanak az említett Kikötőhelyekből senkit
is; se' bé nem csesztenek senkit azokba.
Már el is vettek eggynehány Kalmár-ha-
jókat. "

„ *Colpoys* Admirális, nem tsak két
Frantzia Fregátokat — *la Gentille* és *la*
Gloire nevezetűeket — nyert el; hanem még
eggy kisebb Fr. Katona-hajót is, melly
által, az *Amerikai* Frantzia Követ, Írások-
kat küldött *Páris*ba: de az ellenség is
kapott el eggy *Anglus* Posta-hajót, melly,
Accadie nevű *Északi Amerikai* Tartomány-
nak Fő-városába, *Hallifax*ba, szándéko-
zott menni. "

Londonból Ápr. 24 dikénn: — „ *S.*
Lucie nevű *Amerikai* Szigetünkbe, alkal-
mas számú fegyveres-erő küldetvén, szél-
lyel oszlatta leg nagyobb részént, az ott
össze-isoportozott Pártosokat. — *la Fra-*
ternité nevű Frantzia Fregátról, nem iga-
zodott meg, hogy el hányván 42 ágyúit,
meg-menthette volna magát *Anglus* Ker-
getőtől: hanem az újjabb Tudósítások sze-
rent, *Artois* nevű, 38 Fregátunk, két órá-
kig tartott kemény viaskodás után, dia-
dalmat vett azon. "

„ Az Ország Gyűlés' Második Táblá-
jánál, olly ígeretet tett *Wilberforce* Úr,
a' múltt Kedden, hogy 14 napok múlva,
a' Frantziakkal való meg-békelleste nézve,

új Feltételt fog éleibe terjeszteni a' Gyűlésnek. "

Frigyes - Belgyiomból —

A' Fő - Kormányfő, Londonba küldött Kommisszáriussaitól, olly értelmű Tudósítást vett újjabban, hogy a' *Nagy-Britanniai* Udvar, azért akarja le-tartóztatni tovább is a' *Frigyes Belgyiomi* hajókat, *Nagy-Britannia* partjainál: mivel Védelmezője lévén a' Bataviai Nep' hasznainak, nem engedheti meg, hogy eggy olly nagy része a' *Frigyes-Belgyiomi* Birtokoknak, minéműt, az említett hajók tessenek, Frantziák' prédájává legyen.

A' Frantzia Közönséges Társaságnak, *Frigyes-Belgyiom*hoz intézett némelly kívánságait közöltük a' múltt postán. Ezen kívánságokhoz tartozóknak írja lenni, eggy *Zwoll* Levél, e' következőket is. —

1.) A' mi fog, *Ausztriai Belgyiom*ra nézve meg határoztatni, ugyan az a' sorsa legyen egész *Zelandián*nak is, (melly eggy, a' hét *Frigyes-Belga* Tartományok közül). 2.) Tartoznak a' Batavusok, tizenkét első-nagyságú, és tizenhat középszerű Katona-hajókkal segíteni a' Fr. Közönséges-Társaságot, 's többel is, ha szükséges fog lenni.

Portugalliából. —

A' *Lisbonai* Tudósítások, igen hajlandónak írják a' *Portugalliai* Udvar, a' hadakozástól való meg-ízünésre, és előb-

beni neutrálitássára való vissza állásra. Írják azt is, hogy a' Spanyol Seregnél lévő Katonáinak vissza-botsattatását, kérte már darab idővel az előtt, 's bizonyos summa pénzt ajánlott azokért a' *Madriti Udvarnak*.

Frantzia - Országból —

A' Vándéi Hadról.

A' *Brest* - és a' *Cherbourg* - parti Seregeknél lévő Nemzet gyűlési Kommisszáriusok: *Defermon*; *Grenot*; *Guezno*; *Ruelle*; *Bollet*; *Urbelle*; *Guermeur*; *Jary*; *Chaillon* és *Lanjuinais*, mindnyájoknak nevébenn, eggy Írást intéztek Ápr. 20 dikán, a' Közjóra - ügyelő - Deputátzióhoz, *Páris*-ba; melly Levelet, Ápr. 24 dikénn olvasott-fel *Lesage d' Eure & Loire*, az említett Deputátzió' képében. A' Levélnek e' vólt az értelme: „Tudósítunk benneteket, tanátskozásinknak szerentsés ki-meneteléről. Ma estvéli hat órakor, minden *Chouan*-Vezérek, Békesség-kötésnek írták alája magokat, 's olly fogadásnak, hogy engedelmesek lesznek, az eggy, és meg-oszolhatatlan Közönséges-Társaságnak Törvényeihez, és soha az ellen, fegyvert nem fognak. Bé-jöttünk *Madelaine*-ből (a' tanátskozás' helyéből) minden *Chouan* Vezérekkel eggyütt, hadi muzsika szó alatt *Rennes*-be. Ők is, valamint Mi, három (t. i. veres, kék és fehér színű) bokrétákat raktak-fel. Ágyú-lövés

sek által adatott hírül, a' Napnyugoti Közönséges társaság - ofztályoknak meg-békélése. Utunkban mindenütt kiáltozták: *Éllyen a' Közönséges Társaság! Éllyen a' Békesség! Éllyen a' tsendesség!* Mentől elébb fogjátok venni a' bővebb Tudósításokat."

A' Svéd Udvar által Párisba küldetett Követ' Bizonyság - Levele, fel olvastatván a' Nemzeti gyűlésnek 21-dik Áprilisi Üléseben: 23-dik Áprilisre határoztatott a' Követnek — Báró *Staël*nek — el-fogadása: melly naponn, a' Közjóra ügyelő Deputatzió' nevébenn elő-adta *Douai Merlin*: Mitsodás tzeremóniával kellessék fogadni a' Külső Hatalmasságok' Követjeiket? — *Merlin*' Feltétele szerént, el-vegezte a' Gyűlés': Hogy minden külföldi tellyes hatalmú Minister, a' Nemzeti-gyűlés' Prézessével izemben, fog egygy Karos-székre ültettetni, 's abból fogja a' maga Bé köszöntő Beszédjét tartani: azoknak számára pedig, kik, a' Ministerrel vagynak, jobb és bal felől készítettnek ülőhelyek. — A' külföldi Ministerhez intézendő Feleletbenn, a' Bizonyság-Levelebeli titulussát fogja annak adni a' Nemzeti gyűlés Elölülője. — Egygy óra múlva ezután, bé vezetett B. *Staël*, a' Nemzeti-gyűlés ülő-helyébe, némelly Darabontok, és a' Közjóra ügye-Deputatzió' Tagjai által. Önnön Embercinek szama, minteggy hátsra ment. Kard volt

az oldalán; Katonai Rendtízmer a' melly-
jén; 's zöld pántlikás Aranykólts, a' men-
téje' zsebjén Baró Staëlnek: ki is, minek-
utánna le ült volna egy Karos-székre,
szemben a' Prézessel, következő értel-
mű Beszédet tartott:

„ A' Frantzia Népek képét viselő
Polgárok!

„ *Svéd* Ország' Királyainak, Frantzia
Országgal való S övetségét, — mellyet rég-
től fogva tartanak már fenn: a' Kötések,
a' Hírtóriák, és még inkább, a' két Népek'
tulajdonságainak, olly igen nagy hasonlí-
tása egymáshoz — éppen nem érdeklet-
ték *Europa'* hányattatásai. A' *Svéd* Igaz-
gatos által fel-vett sinormértékből, a' *Svéd*
és *Dánus* Királyok között meg határozta-
tott fegyveres neutrálitásból, által láthatja
a' Frantzia Közönseges Társaság azon gon-
dolatokat 's indulatokat, mellyekről Ő Fel-
sége a' *Svéd* Király, bizonyosokká teszi
Titeket mai napon én általam. Azért jöt-
tem az ő nevében a' Nemzeti gyűlés' ke-
belébe, hogy szembetűnő tiszteletet tegyek
a' Nemzetek' természeti jussaiknak, mel-
lyeket az időnek hollzas folyása, el nem
enyésztethet. Ne kételkedjete az eránt,
hogy a' *Svédek*, kik, gyakorta neveztet-
tek Északi-Frantziáknak, továbbra is meg
ne maradjanak a' Déli-Frantziák' atyafi-
ságábann. Nép' képét-viselő Polgárok!
Kedves dolog az én előttem, hogy eszkö-

zül szolgálhatok én, ezen eggyességnek fenn tartására, és erősítésére, az egyenes- és jó- szívűség által, mellynek költsönös példáit fogjuk adni. Adja Isten, hogy Fr. Országoknak ditső szerentséit, mentől elébb Békesség koronázza-meg, melly, valóságos kútfeje a' Birodalmak' boldogságának. Adja Isten, hogy minden Igazgatások, akár-milyen formájúak legyenek, meg-betsüllyék egymást, és ne egyébből, hanem igazságból, böltsességből, és nemes-szívűségből, vetélkedjenek egymással, Adja Isten végtére, hogy a' nagy-tekintetű, bátor szívű, és minden olly indulatokonn, mellyeket az erköltsi tudomány, és a' társasági-böltsesség, helyben nem hagvnak, magát ezentúl felül-emelendő Fr. Nép, virtust szerető Hatalmasságot szemléltessen magában az Emberi-Nemzettel.

Sieyés helyett Boissi d' Anglas ült vala ez alkalmatossággal a' Prézesi-székbén; 's felelt B. *Staël*nek. — Végezvén feleletjét, meg tsókolta B. *Staël*t, nagy örvendezések között.

Douaii Merlin' Feltétele szerént el-végeztetett, hogy ezen Ülés' Jegyző-Könyve, a' *Svéd Követ*' és Nemzet gyűlési Prézis' Beszédjeikkel együtt, küldettessék el nyomtatásban, minden Közönséges-társaság osztályokba; a' Seregekhez; és a' Külgő Udvaroknál lévő Frantzia Agenssekhez.

Báró Staël, mind végig jelen volt az

Ülésben, mellynek további tárgyai közzül, még e' kettőt említik a' *Párisi Tudósítá-*sok: 1.) Fel olvastattak egy Titoknok által, azoknak a' tizenegy Tagoknak neveik, kikre bízattatott, hogy dolgozzák-ki a' módot, melly szerént folyamathba vétet-tethessék, az 1793-dik esztendői Konstitú-tzió. Neveik, az említett 11 Tagoknak: *Cambarcérés; Merlin de Douay; Sieyès; Thibaudeau; Laréveillère-Lépau; Lesage d' Eure & Loire; Boissy d' Anglas; Creu-sé Latouche; Louvet du Loiret; Berlier és Daunou.*

2.) A' Nemzetek' jussaiknak és köteles-ségeiknek meg-határozását sürgette *Gre-goire.* — Elő-adta a' Tzikkelyeket is, mellyek formálhatnák az ő értelme sze-rént, a' Nemzetek' Törvénykönyvét. Az általa fel-tett Tzikkelyek közzül valók p. o. 1.) Békesség' idejénn, olly sok jót, va-lamennyit tsak lehet; had' idején, olly ke-vés kárt, a' millyen keveset tsak lehet, tegyen egy Nemzet a' másiknak. 2.) A' Számkivetés olly büntetés, melly által meg-sértetik mellesleg más Tartomány. 3.) A' Nemzeteknek Közönséges Biztosaik között, nintsen semmi különbség. — *Gregoire'* ezen Beszédjének ki-nyomtatását végez-te a' Gyűlés. Egy Tag kívánta, hogy *Gregoire'* Feltétele adattassék által, meg-visgálás végett, a' Közjóra ügyelő-Depu-tátziónak. *Douaü Merlin,* hogy meg-lzés

gyenítettse *Gregoiret*, így szólott tréfás tet-
tetéssel: „Én pedig — *ügymond* — kívá-
nom, hogy *Gregoire*' Feltétele küldődjék
az *Európai Hatalmasságok*' közön-éges
Gyűléséhez.” — Nagy nevetés lett *Mer-*
linnek ezen szavaira.

Az árestomr. itéltetett, de meg-bútt
Nemzet gyűlési Ex Tagok között, olly
fogamatia lett a' 18 dik Áprisi Végzés-
nek *Ruampsra* és *Levasseurra* nevezve, hogy
ezek, elő-allottak 's fogyúl adták ma-
gokat.

Párisból Ápr 25 dikénn: — „Jólle-
het, több rendbéli Tudósí á okból olvas-
suk, hogy igen sok gabona szálltatott Dé-
li Kikötőhelyeinkbe: itt mindazáltal olly
szűk vala még tegnapelőtt is a' kenyér,
hogy estvéli nyóltz órára se' végeződhetett
el annak ki olztása. Különböző módokon
nyilatkoztatta a' Nép, kedvetlenségét.”

Dumourieznek magáról írott Munkájá-
ra, mellynek ki nyomtattatása, és közön-
séges árúttatása, meg-engedtetett *Páris-*
bann: Jegyzéseket bocsátott Világ eleibe,
Miranda Generális: *Notes sur le Memoi-*
res de Dumouriez titulus alatt, mellyek-
ben, mutogatja a' maga igazságát, 's vá-
dollyá *Dumouriezt*, a' kitől függött vala
ő, néha napján. Igen tsípősnek íratik len-
ni ezen Munka.

Elegyes Tudósítások.

Konstántzinápolyból Mártz. 24 dikén:
„Az *Archipelaguson*, mind ez ideig tart

a' nagy féltévesz, 's nem engedi ide érkezni a' gabonás hajókat, mellyek, *Egyiptomból* jönnek. A' Tsászárnak mindent el-követ, hogy a' Szegénységen segíthessen. — Katonáinak számát, mind szárazon mind vízen, újra szaporíttatja O Nagyurasága. Puskát 's kardot nagyobb mértékben készíttet, mint készíttetett valaha a' Porta. Új Katona-hajókat is tsínáltat. Eggy 74 ágyús, a' minap készüle el, mellynél szebb hajót, ritkán láttunk. "

„ A' *Skutaribéli* híres *Mahmoud* Basa, véget vete valahára, a' Török Tsászárnak ellen való pártoskodásnak. Grátziát nyert, de úgy; hogy, ezentúl már hív legyen, 's az el-maradott adókat is mind le fizesse. Eggy elztendei adó, fél millióra megyen. — Meg kegyelmezett a' Tsászárnak, *Alup* Basának is, ki, a' *Drinápoly*' tájján támadott Pártosok ellen küldetvén, öfve kaptsolta magát azokkal, 's a' kórmányozása alá adatott négyezer *Albánusokkal* együtt, maga is ragadozóanyokból élt. Büntetésül, nagy summa pénzt tartozik fizetni, és fele tszámú Katonaságot állítani, a' most nyert *Asiai* Beglierbegi újj Tiszttségében. — Az itt lévő Fr. Követ *Deschorches* Polgár, szakadatlanul tanátskozik a' *Reis-Effendi* vel. Eggy újj Szövetségről beszéllgetnek most itt, melly, a' Törökök, Frantziák, Dánusok, Svédok, Prusszusok, és Hollandusok között fogna fel-állani. "

Az *Amérikai Közönséges - Társaság*, örökös Békességre lépett, a' szomszédsgában lévő Indusokkal. Kötést tsinált az Algíriakkal is.

A' hét esztendő's Angliai Protzeffzusnak végződéséről.

Hastings Warren Fő-Kormányozó va-la, *Nagy-Britanniának Asiai Birtokaiban*: de kegyetlen hatalmaskodással vádoltatván, vissza-hívattatott Tisztségéből, 's törvényes vizsgálás alá vétetett. Minekután-na hetedik esztendőre terjedt volna már a' fundamentomos vizsgálás: végre, a' múltt Április Hónapnak 23-dik napján, ítélet hozattaték *Hastings* ügyében, következő tzeremóniával: Eggy nagy Szálába gyűlekeztek az Ország Gyűlésnek mind két Táblái. A' Második Tábla' Tagjai, legalább is vóltak jelen négyfázann: az Első-Tábláé pedig, 29 en. A' Vád, 16 fő tzikkelyeit fel-olvasván egymás után az Ország' Nagy Kantzelláriussa, illy Kérdést tett fel minden Tzikkely eránt az Első Tábla' Tagjainak külön külön: „Mit mond Uraságod, bünös e' *Hastings Warren* azon vétkekre nézve, mellyekkel az első (vagy 2-dik 3-dik 4-dik 's a' t.) Tzikkelyben vádoltatik a' Második-Tábla által? A' felelő Tag, mejjére tévén jobb-kezét, így szóllott: „Betsűlstemre mondom: — bünös — vagy nem bünös.“ Az első Tzikkely-re nézve, hat Tagok által ítéltetett *Hastings*

bűnösnek; 23 Tagok által pedig büntelennek. Azok a' Tagok is, kik, eggy vagy más Tzikkelyre nézve, bűnösnek mondták *Hastingsot*; leg több Vád-tzikkelyekre nézve, ártatlannak ítélték. Össze-szedetvén utóllýára a' voksok, fel-állott a' Nagy-Kantzellárius, 's jelentette, hogy a' voksoknak nagy többsége által fel-óldoztatott a' Vád alól *Hastings Úr*, ki is ekkor elő-hívattatott, 's maga is meghalotta a' Nagy-Kantzellárius' szájából, hogy a' Vádaknak, mellyek, az Ország-Gyűlés' Második-Táblája által tétettek-fel ő ellene: nints semmi helyek; következésképpen szabad ki-menetel engedtetik ő nékie a' fogságból: úgy mindazáltal, hogy a' protzesszus' költségeit, maga tartozzon meg-fizetni. — Ezen költségek fel-mentek minteggy másfél millió forintokra.

A' *Portugalliai* Korona-örökösének Hitvese — a' *Brazíliai* Hertzegné — eggy ép és egészséges Férjfi-magzatot szült, a' múltt Mártz. 21-dik napján. Az Udvar és a' Fő-város *Lisbona*, három napi tzeremóniás fényeskedések, 's víg inneplések által, nyilatkoztatták ezen szerentsés történetből vett örömjöket.

Don Martin de Mello e Castro, a' ki, Külső-dolgokra-ügyelő Státus-Titoknokja vala *Portugalliának*, meghala a' múltt Mártz. 23-dikánn, életének nyóltzvanketődik esztendejében.

A' Prussziai Udvar, ötszáz tallért tett fel jutalmúl Annak, a' ki, leg jobb Tanító-Könyvet fog írni, az újj Közönséges-Törvényekre nézve. *Koppenhágai (Dánus) Professzor Eggers*, nyerte el a' jutalmat.

*Spanyol-Ország*nak Fő-városában *Madridban*, szerentsésen ki-tudódottnak írnak a' *Londoni Újságok*, egygy Ötze esküvest, mellynek tzellya lett volna, az első Miniszternek *Alcudia Hertzegnek* meg-ölése, és az Igazgatá-formájának meg változtatása. Már fogva vagynak a' Pártos-fők, a' kik tízezer Embert tsábítottak-el magok részére.

A' *Lengyel Korona*' óltalma alatt vóltt *Kurlandia* és *Semigallia* Tartományoknak Néhai Uralkodó Hertzegje, meg-akarta inkább előzni *Pétersburgban*, a' nevezett Tartományokbéli Követeket; mint sem meg-várni, hogy elebb ajánlják azok említett két Tartományokat, közönséges név alatt, az *Orosz Sasnak* takaró szárnyai alá. Még az előtt tehat, hogy el érkeztek volna ezen Küldöttek *Pétersburgba*: már maga a' Hertzeg, egygy Tzeremóniás Írást adott-bé, az *Orosz Udvarnak*, melly Bizonyosság-Írásban, le-mondott örökre az Uralkodásról. Kegyesen el fogadta a' Tsátszarné, valamint a' Hertzeg' Le-mondását: úgy, a' későbben érkezett *Mietau*i Küldötteknek ajánlásokat is.

Béts. — Az Udvari Teátromban, ra el-kezdődtek tegnap a' Német Énekes-

játékok: nagy örvendezései között a' Német Közönségnek.

* * * * *

J e l e n t é s e k.

Bihar Varmegyéből, a' *Diószeghi* Uradalom' részéről jelentetik, hogy Pünköst Havának 25 dik napján, a' *Léthai* Ligetben, különkülönbféle nemű, 's idejű, kétfáz Darabnál több szarvas marha fog kötyavetyeltetni. A' kiknek vásárláshoz való kedvek leszen, jelennyenek meg az említett napon és helyen

A' már el-kezdett nyomtatásból látom, hogy a' öbbször s említett nevezetesebb Europai Országok leírásának 1-ső prés alatt lévő része mintegy 30 arkusokra fog terjedni. az árrát tehát, saját bátorságomra nézve, az alól itt Urak számára 25 garasra v. 1 Rfor. és 25 kra határoztam: másoknak pedig 1 talléron fog adattatni. Ha mindazonáltal, Junius végéig addig még befognak vétetödni az alól irók kellő száma szaporodnak: örömezt el hagyok mind a' kentöböl 15 krt. A' *vivés-ben* *Pozsonyba*, *Bétsbe*, *Győrbe*, *Komáromba* 's *Pestre* magam fizetem, azon túl pedig a' vevők 's alól irók. — Talaltatik a' már öbb ízben is jelentett *Világ történeteire* való készületem itt *Sopronban*, *T. Raits Prof.* és *Hochholzer 's Pfundner Könyvkötő* Uraknál, és magammal. *Pozsonban*, *Mahler Filep.* *Bétsben* *Doll Könyvárosoknál*, *Győrött* *T. Kis János Evang. Rector* Urnál, *Komáromban*, *T. Szopori Nagy Pál Pred.* *Közzege* *T. Seybold* Kandidatus. *Szombathelyen* *T. Szép János Prof.* *Pápán* *T. Latzai* és *Marton Prof.* *Veszprémben* *T. Zigan János Pred.* *Pesten* *T. Schvardtner Márton Prof.* *Ketskeményen* *T. Asbóth János*; *Debretzenben* *T. Budai Prof.* *Sáros Patakon* *T. Szabó David Prof.* *Kassán* *T. Kovats István Evang. Pred.* *Marosvásárhelyt*, *T. N. Dozsa Gergely Prof.* Uraknál.

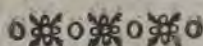
Nemeth László.

† *Budánn*, a' *Neue Stift* nevezetű *Város-szakal*zban, el-adó a *Fördő-Banya*,

mellynek mindenestől fogva való esztendei jövedelme, mintegy négyezer forintra szokott fel-menni. A' kinek vevő szándékja lenne: jelentheti magát a' mostani Tulajdonosnál, Néhai Nemes *Kiss* Janos Úr Özvegyénél, *Rózsás* Katalin Asszonynál: kinek lakása, az említett Fördő-Bánya' Udvarában vagyon. — A' hozzá tartozóit ezen Fördő-Bányának, részenként fogjuk közleni a' jövő postánn.

Vátzon jött ki eggy kis Német Könyvetske, illyen titulus alatt: *Erinnerungen über das Gute und Vollkommene in der Malerei. Nebst einem Anhang über verschiedene Arten dieser Kunst, und ih er Meistern. Seinen Schülern gewidmet von Ritter Hunglinger.* 1795. 8 vo.

Az Írója ezen munkának, Festő. Mesterségét tanulta *Bétsben*, *Rómában* pedig tökéletesebbítette és gyakorolta. Példákat hoz-fel, miként ítéel vagy a' tudós, vagy a' szerelmes, a' festésekről, és miként hibázhat mind a' kettő: meg-mondja azonban a' helyes ítélet' módját is. Szándékozik a' két Magyar Hazában is utazni: ezen munkátskáját pedig találhatni *Pestén Kilián* Könyváros Úrnál 8 krajtzáron.

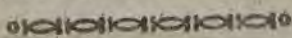

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

39.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
15-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békeséges Környülállások.

Regensburg (Ratisbona) Városából
Ápril. 30 dikánn: — „Az itt ülő örökös
Gyűlése eleibe a' Német-Birodalomnak, újj
hadi-adók eránt való kívánság terjesztődött
a' múltt Hónapnak 14 dik napján, Tsászár
Ő Felsege' Biztosai által Ezen kívánság-
ta nézve, 27-dik Áprilisben kezdett vok-
solni a' Gyűlés.”

A' Német-Birodalmi Gyűlés' eleibe ter-
jesztetett fel-számlálások szerént: a' Fran-
tziákkal már három esztendőknék el-forgá-

Y y

sa alatt folytatott Had, százhetvenkét ezer emberrel kevesítette a' Német-Birodalom lakosinak számát; a' rendszerént való jövedelmeket pedig, 19 millió 230 ezer forintokkal hijjánosította.

Moguntziából Máj. 3-dikán: — „Nem háborgatja az ellenség munkálódásunkat, mellyet fordítunk, az el-nyert *Hartenberg*nek erősebbítésére. — Az által-szökdő Frantziák beszélik, hogy nagy vesztesége volt 30-dik Áprilisben az ellenségnek. Két Generálissai is estek el.“

Moguntziából Máj. 5-dikén: — „A' *Kolóniai Választó-Hertzeg*, ide érkezett ma reggel. — Most megént nem foly semmi ellenségeskedés. Számos Frantziák szökösnek hozzánk által: kik között Huszárok is vagynak. — Az előttünk fekvő Frantzia *Seregnél* vagynak: Nemzet-gyűlési Kommisszárius, *Thionvillei Merlin*, és Fő-Vezér *Pichegru*.“

Mannheimből Máj. 6-dikán: — „Nagy csapat Fr. Katonaságot láttunk tegnap, *Moguntzia* felé takarodni: mellyet, igen sok fedett szekerek követtek.“

A' *Prussziai Udvarhoz Berlinbe*, *Bacher* Polgár küldtetett Frantzia Követnek, a' ki Titoknokja vala *Basileában* a' Frantzia Közöséges Társaság' Követtségjének.

Kolóniából Ápr. 21-dikén: — „Éppen most hirdetteék itt ki, dobszó mellett: hogy *Városunk* és *Wesel* között újra el-kezdődik a' Posta-járás.“

Mühlheimből Ápr. 30-dikán: — „A' Palatinátusi Választó - Hertzeg, mind itt; mind *Berg* Hertzegségben; olly értelmű parancsolatot tétetett közönségessé: a' milyent hirdettefett vala *Prussziai* Király Ö Felsége, két hónapokkal ez előtt, a' maga Birtokaiban, t. i. hogy három napok alatt el - takarodjanak a' Frantzia Ki köl - töztek. — A' *Rajna'* túlsó mejjékén, folytatja ugyan még az ellenség, a' sántz készitést: de lassú mozgással.“

A' *Spanyol* leg - újjabb Híradások, éppen nem említik, hogy Békesség - alkut kezdett volna a' *Madriti* Udvar, a' Frantzia Közönséges - Társasággal.

Nagy - Britanniából. —

Pitt Minister' Feltételére, meg egyezett benne az Ország gyűlés' Második Táblája, hogy a' Szárazon lévő Katona - Tiszteket, el - bocsáthassa a' Király, szolgálatajokból.

Londonból Ápr. 24-dikénn: — „Itt némellyek annyira reménylik a' Békességet, hogy az ellenkezőt - állító Részről tsak 25 aranyat kívánnak, magok pedig százat ígérnek arra az esetre, ha hat hónap múlva tökéletességre nem menne a' Békesség. — Sokan hiszik, hogy egy titkos Fr. Biztos vagyon itten olly véggel, hogy kitanúllyá Ministériomunk' szándékát, a' Békesség eránt. Az efféle reménységek és hiedelmek okozták, hogy ezen a' héten,

3 procentóval nevededett papiros pénzeink' betse."

Frantzia - Országból —

Saint - Brieux (Briconium) Városából, melly, kilentzvenhat órányi járó földre esik Páristól Napnyugot felé. Apr. 17-dik napján: — „Eggynehány *Angliai* Katona-hajók, fegyveres erőt akartak ki szállítani partunkra: de Ágyússaink hathatósan ellent állottak nekik. Az ágyulzóra mindenfelől omlottak a' Lakosok is, kaszakkal; vas-villákkal, és tséplőkkel, a' partok felé, 's eggyesítvén magokat a' rendes Katonasággal, nagy eszközök voltak a' végre, hogy az *Anglusok*, három órákig tartott szerentse-probálássok után, el távoztak Kikötőhelyünkől Napkelet felé.“

Orient Városából (Bretagne vagy Britannia Tartományából) Ápril. 20-dikán: „Eggy *Angliai* Katona hajóssereg-olztály, húsz napnál tovább tartóztatta vissza száznegyven gazdag hajóinkat, mellyeknek eggy része, eleséget szállított. Végtere ugyan csak el érkezének partjainkhoz ezen hajók szerentsésen, kilentz nagyobb es kissebb Katona hajóknak óltalmok alatt. — Ebben a' Hónapban, 24,062 mázsa gabonát, és 6810 mázsa riskását hoztak a' *Havrei* Kikötő helybe, kilentz neutrális hajók.“

Havré - de - Grace (Franciscopolis, vagy Portus - Gratiae) Városából, melly, röviden Havrenek is neveztetik, és Páristól,

negyvenöt órányi járó-földre fekszik, Dél és Napnyugot között, Ápr. 20 dikán: — „Jövök Angliából. A' jövetelem így esett: Az Angliai Kormányzék, látván az eleségbeli szükségét, 's kívánván a' betsületes Békességet, meg-kérdeztett bennünket, kik, Kezeseknek vivődtünk vala el (a Frantzia földről) Angliába: kik akarnának közülünk vissza térni Frantzia Országba? Mindnyájan kívánkoztunk vissza Hazánkba. Az Angliai Kormányzék parantsolatot adott, olly rendel való el-botsáttatásunk eránt, mint kinek kinek közülünk, Angliában töltött mulatása ideje hozta magával. Ezen intézet szerént tegnapelőtt 216 Frantziák jövének-el Angliából egy posta hajón, melly, nem érhetvén Havcehez, a' Fécampi Kikötőhelybe szálla-bé tegnap. “

Stofflet, nem vólt közöttök azoknak a' Chouan Vezéreknek, a' kik egyesültenek 20-dik Áprilisben, Rennes Városá mellett, a' Frantzia Közönséges Társasággal: mint meg-tetszik az említett Vezérek' ekkori békességes és barátságos Írásoknak végző szavaiból, mellyek is ezek valának: „Kérjük a' Frantzia Nép' Képviselőit, rendellyenek egy helyet *Stofflet* Generálisnak, a' meg jelenésre. Hiszük, hogy követni fogja példánkat. “

A' Napnyugoti - *Pirenéusi* Fr Seregénél Nemzet-gyűlési Kommisszáriusságban lévő *Lacombe St. Michel*nek, olly Tudó-

sítása olvastatott-fel a' Nemzeti-gyűlés előtt, April. 26 dikán; hogy a' *Spanyolok*, körül akarták fogni az említett Fr. Sereget: de ez, jól vígyázott, 's még egy egész tanyájokat is el-nyerte amazoknak.

Az *Olasz-Országi Fr. Sereg' Fő-Vezérjének Scherer Generálisnak*, következő értelmű Tudósítása olvastatott-fel, Ápr. 26 dikánn, a' Nemzeti gyűlés előtt: „15 napoktól fogva, meg nem szűnt haborgatni az ellenség, Előlvígyázóinkat: de minduntalan, veszteséggel verettetett vissza. “

Egy Párisi Újságnak 27-dik Aprilisi Darabjából: — „A' nyomorúság arra vitt itt némelly Allzonyokat, hogy vízbe ugrottak, mások pedig, magas ablakokból vetették le magokat. — Az igazgatás ellen való bosszúságos kiáltozások hallattatnak mindenfelé: a' Békességet, szív szakadva óhajtja a' Nép, de még a' Békesség' várása, se' eszközöl többé vígasztaló képzelődéseket. A' *Vándébéliekkel* kötött Békességnek semmi fogamatja se' leve a' portékáknak, 's az arany és ezüst matériáknak árjára nézve; Nints többé közönségeslélek. Hallgatás van a' Seregekről. Egy szóval, olly nagy érzéketlenségbe esett a' Nép, a' *Revolúzióra* nézve; hogy megelégedne már a' *Konstantinápolyi* Igazgatással is: egy font kenyérért oda adná a' maga szabadságát. Némelly szakasszaiban

a' Városnak, közönséges Hirdetmény által intettek a' Lakosok, hogy tartoztassák magokat, a' földi almáknak mértékletlen evésétől, mivel ez, igen nagy nyavalyákat okozhat. "

(Más Párisi Tudósításokból olvassuk, hogy soha annyira nem uralkodott a' Vérhas Párisban; mint most).

Némelly tehetős Személyek el-akar-
nak tiltani bennünket, még a' riskása evés-
től is. Azt mondják, hogy ezen neme az
eleségnek sűrű vért csinál, és guta ütést
okozhat. Valamint az előbbeni napokban:
úgy tegnap is, csak eggynehány lat kenyér
jutott eggy eggy személynek. Sokan el-
nem vették a' reájok esett részetskét. Nagy
tsoport - Alfzonyok tódúltak a' Városnak
minden részeiből, az Eleségre - ügyelő Tisz-
tekhez. Szó vólt arról is, hogy a' külső
Városokbeli Lakosok fel-fognak kelni eggy
tsomóban: de ugyan csak tsendességben
maradtak. Midőn a' Nép, nints még benne
a' szerentsétlenségben; hanem fél, az
abba való eséstől: könnyen hajlik akkor
Tsábítóinak minden beszédjekre: de midőn
már benne van a' boldogtalanságban, melly-
be az ő könnyen hívősege ejtette őtet: a'
szégyen és bánat, vissza tartoztatják őtet a'
zenebonáskodástól; el-fojtja szavát az in-
ség: 's végső hallgatásra juttatja. — *A'
kis kedvetlenségek* — mond Szeneka —
*hamar ki-fakadnak panaszra: de a' nagy
bánatok, hallgatnak.*

A' Nemzetek' Törvény-könyvéről tartott Beszédje eránt *Gregoire*nak, olly Végzést hozott a' Nemzeti-gyűlés, hogy a' Nemzeti Tipográfiában kell azt ki-nyomtatattani: de ezen Végzést vissza-vette más nap a' Gyűlés, a' Közjóra-ügyelő-Deputáció' javaslására.

Az arany és ezüst kész-pénzre nézve, azt végzette Ápr. 26 dik napján a' Gyűlés; hogy tsupán az első szükségű portékákért lehet arany és ezüst kész pénzt kivinni a' Közönséges-Társaság' földjéről. A' Kormányzék, papíros pénzzel fizeti-ki, ennek folyó árra szerént a' maga adósságait. — *Roederer* nevű Tagja a' Nemzeti-gyűlésnek, illy fundamentomosan okoskodik, a' papíros-pénzek' hitelességének fundamentomáról: Hogy egéssz bátorságot eszközöllyünk — *ügymond* — a' papíros pénzeknek: nem elégséges e' végre, az illyetén Nyilatkoztatás: A' Közönséges - Társaság' számára el foglalt Jóságokból (mellyek t. i. fundusúl szolgálnak a' papíros-pénzeknek) vissza fogjuk adni ezt a' részt, az előbbeni Tulajdonosoknak: ezt a' részt ellenben meg-akarjuk tartani közönséges Nemzeti-jószágnak. Így kell szólani: Vissza adjuk mind azt, a' mi, nem miénk, és tsak azt tartjuk meg, a' mi nek, töllyünk való vissza kívánására nints fundamentom. Ha nem akarjátok is most Ti vissza-adni Másnak a' magáét; meg-ma-

rad mindazáltal az a' vélekedés, hogy lesz olly idő, mellyben meghatározzátok, vagy tartoztok meg határozni magatokat, a' most el-tartóztatott Józságoknak vissza-adására. El ne felejtsetek; mi történt a' Protestánsok' jószágaikkal, a' *Nantesi* (Nannetaei) Rendelésnek vissza-vétele után. Tudjátok, hogy az 1791 dik esztendőben hozott Végzés szerént, vissza-adatának ezek, a' magok valóságos Tulajdonossáiknak, és így, kilentzvennégy esztendővel az el-vétel után. Ugyan ez történhetik még valaha azokkal a' Józságokkal is, mellyek fundusúl szolgálnak most a' Papíros pénzeknek.

Az úgy nevezett Normális Oskolákra nézve, következő Végzést hozott a' Nemzeti gyűlés Ápril. 27 dikén: 1.) A' Normális Oskolák' folyamatjának véget vet 30 dik *Floreal* (19 dik Május). 2.) Ha még ezen nap előtt is, vissza-akarnának térni némelly Tanulók, a' magok honnyaikba: szabadságjokban áll ezt tselekedni 3.) A' Normális Oskolákbéli Tanítók, kötelesek lesznek, Elementáris (Tanúlni-kezdőknek való) Könyveket készíteni, vagy választani, az első Oskolák' számára.

Párisban, sok vissza-tértt Ki-költözttek fogattattak el Ápr. 27-dikén: kik közül egy *Croi d' Aure* Hertzeg is.

A' mostani Frantzia Igazgatás' formájában, idegenek is vették már észre azt a' hibát, hogy sok Deputátziókra lévén el-

ágaztatva annak tárgyai: lehetetlen, jól folyni a' dolgoknak. Mert midőn egy Deputátzió, a' maga fő-figyelmetességét, tsubán az eleibe adatott tárgyra fordítja, sok más környülállásokat nem tud, melly tudatlanságnak természetes következései ofztán gyakorta a' Deputátzióknak ellenkező határozásaik. — A' Nemzeti gyűlésnek, 26-dik Áprilisi Ülésébenn, úgy adta-elő *Thibaudeau* Tag, ezen nagy hibát; hogy sokszori örvendezéseket okoztanak nyomos ki-fejezései. Végtére következő Végzés-formát terjesztett, helybe hagyás végett, a' Gyűlés' eleibe: 1.) Addig az ideig, míg a' Közönséges - Társaság' Igazgatásformájának Eszköz - törvényei folyamatba vétetnének: által-adatik az Igazgatás, a' Közjóra - ügyelő Deputátziónak, a' Ki Iszolgáltatás pedig, a' Végre-hajtó Kommisszióknak. 2.) *Páris'* belső bátorságára való vígyázás, és a' *Párisi* fegyveres-erőnek kormányozása, kötelessége lessz a' Közjóra ügyelő-Deputátziónak. 3.) Közbátorságra - ügyelő-Deputátzió nem lessz többé; más Deputátziók' munkálódása pedig, egyedül, Törvény-formák' fel tevésében fog határozódni. 4.) A' Közjóra - ügyelő-Deputátzió, állani fog huszonnégy Tagokból, kiknek egy hatod része, minden Hónapban fog változni. A' melly Tag, ki lép ezen változás szerént a' Deputátzióból: nem választathatik újra Deputátziónális Tag-

nak: hanem csak egy Hónap múlva. —
 5.) Minden parantsolatoknak, mellyeknek, árestálás a' tzéll yok, öt Tagok tartoznak magokat alá j ok írni: az árestomból ki szabadító parantsolatoknak pedig hat Tagok.
 6.) A' Végre hajtó - Kommissziók (mellyek, a' Közjóra ügyelő Deputátzió mellett leleznek) levelezni fognak, a' Közönséges-társaság osztályokbéli Ki - szolgáltató Tisztekkel.
 7.) Egy Kommissziónál csak egy Kommisszárius lesz, Második rangú Biztosok nélkül. 8.) A' Közönséges - Társaság' különkülönbféle Tisztségeinek szükséges kevesebbítése, kötelessége lesz a' Közjóra ügyelő Deputátziónak. 9.) A' Közönséges-társaság osztályokba, nem fognak ezen-túl Nemzet-gyűlési Tagok küldetni, határozatlan hatalommal. 10.) A' Konstitúzió-nális Igazgatás - formájának fel állásáig, a' Közönséges-társaság-osztályokbéli Ki - szolgáltató Tiszteket nevezni fogja a' Közjóra ügyelő Deputátzió; a' Disztriktusok vagy kisebb Kerületekbélieket, a' Közönséges-társaság osztályokbéli e k; az egyes Helységek béli e k pedig, a' Disztriktusok béli e k nek Fel-tételére, a' Közönséges-társaság-osztályok béli e k.

Elegyes Tudósítások.

Dániának Fő-városából Koppenhágából Ápr. 25 dikén: — „Egy Norwégiai Hajót, nem csak szabadon botsáttatott a' Londoni Admirális' Törvény székje; hanem

ezen-kívül a' költségekért, mellyeket a' le-
tartóztatása okozott ennek, ezerfázötven
forintot ítelt 's adatott a' Törvényfészék; a'
hásonért pedig, mellyet reménylhetett va-
la a' Hajós, ha meg nem akadályoztatta-
tott volna az *Anglusok* által útjában: ezer
forintokat. Huszonegyedik Mártziustól
fogva 10 dik Áprilisig, 63 *Dániai* hajókat
is tett szabadokká *Angliában*, az említete
Tengeri Törvényfészék; hanem káraiknak
meg-térítettését el-halasztotta addig, míg
végbe fog menni a' szokott vizsgálás. —
Más 73 *Dániai* hajók eránt is, azonnal vé-
gezni fog a' többször említett Törvényfészék:
mihe yest veheti a' kívántt Próba-Írások-
kat. “

Az *Orosz* Katonai Kormányfészékeknek
elő-adása szerént, ötszáznyolcvannyolcz
ezer emberből áll, ezen folyó 1795-dik esz-
dőben, az *Orosz* fegyveres-erő: — 542
ezer rendes, és 46 ezer rendkivülvaló Ka-
tonákból. Minden haladék nélkül ki ma-
sírozhatnak a' Birodalomból, kétszázhet-
venkilentezer Vitézek, kik között huszon-
kétezerötyszáz Ágyúsok vagynak.

* * * * *
J e l e n t é s e k.

+ Budánn, a' *Neue-Stift* nevezetű Vá-
ros-szakaszban, el-adó a' Fördő-Bánya,
mellynek mindenestől fogva való esztendei
jövedelme, mintegy négyezer forintra szo-
kott fel menni. A' kiének vevő-szándékja

lenne: jelentheti magát a' mostani Tulajdonosnál, Nehai Nemes Kiss János Ur' Özvegyénél, Rózsás Katalin Asszonynál: kinek lakása, az említett Fördő - Bánya' Udvarában vagyon.

A' belső és külső Hozzá tartozói ezen Fördő - Banyának, következők.

Tizenegy különös Fördő-helyek, melyek közül háromnak, mind meleg, mind hideg vize vagyon. — Egy közönséges nagy Fördő-hely, mellynek egy hideg, és három meleg vizes tsatornája vagyon. — Tulajdonképpen a' Fördő-helyekhez tartozó 24 szobák — Öt Konyha. — Egy kis Kápolna. — Alkalmatos Kortsma-ház, mellyhez, a' két szobáinn, konyháján, pintzjenn, és mérő-helyénn kívül, fundus is vagyon. — Virágoskert, mellyben mosó meleg víz; és kuglízó-hely vagyon. — Nagy kert, válogatott gyümölcstákkal. — Malom, mellyet, a' Fördőből ki-fóó víz hajt, télen nyáron. — Két Istálló: egy 30, a' másik pedig 6 lóra. — Kotsi-szín. — Nagy prés-ház. — Nagy dupla fás-kamara, mellyben bort is lehet préselni (sajtolni.) — Nagy Udvar. — Egy puzta: de még jó állapotban lévő Ház, melly, ennekeltte Festő-ház volt. — Puzta-fundus. — Kő-bánya. — A' Kő-bánya feleit egy fertály Szőlő-termő föld. — Ezen Darabotska-Szőlőhöz, vagyon a' hegyen egy kis Épület, melly áll: egy Szobából; Konyhából; Pintzéből, 's Jégveremből.

Sátor-Allya Újhelyből Májusnak első napján: — „ Molnár Borbála ezeket kívánnya közönségessé tenni, hogy molian elegyes újj munkáji, mellyek Kassán a' sajtó alatt elzén-

dönél többet el töltöttek, most immár ki-jöttek; 's Harmadik és Negyedik Daraboknak neveztetnek, azon először ki-botsátott, és már esméretes munkáira nézve, mellyek, első és második darabokra osztainak fel. Az első, némelly szomorú környülállásait, a' második pedig élete' históriáját foglalván magában, a' moltan ki jötteknek ugyan amazoktól, t. i. az először ki jöttektől, semmi függések nintsen, (mellyre nézve talán jobban is illett volna ezeket, elegyes munkáknak nevezni, mivel különbönbéleket foglalnak magokba) de már a' mi meg van, nem lehet meg változtatni: ne ütközzön tehát meg abbann az érdeemes Közönség, hogy Harmadik és Negyedik Daraboknak neveztetnek, mintha értelmek az elsőktől függene, mivel az egész értelem benne van. *Molnár Borbálán*nak akarátja ellen egy Levél ragasztódott ezen munkáinak a' végére. Ezt a' Levelet ő írta ugyan, de még 1792-dik elztendőnek az eleinn *B. J. Ur*hoz, a' kívül sem az előtt sem az utánn, személlyes esmerettségben nem vólt, a' kitől még mikor első munkái sajtó alá vétettek, akkor vett vólt, mint esméretlentől, egy verses Leveletskét, melly is valamelly szereteti Személlynek el nem nyerhetésében vólt szomorú történetét foglalta magában, a' mint ez, a' válaáz Levélből is meg tesszik: mivel pedig ezen Levelet hozó és kézhez-adó Barátja úgy festette le *B. J. Ur*at, mint egy ritka nagy érdemmel, és példás jó szívvel ékeskedő Személlyt (és a' kinek mostani környül állásairól még akkor vallyon ki is vélekedhetett volna): úgy írta néki, *M. B.* ezen Levelet, mostan pedig mivel nem tudja mi módon keveredett munkái közé, mihelyt meg látta, mindjárt minden Exemplá-

rok végéről ki akarta vagdalni, hogy senki benne meg ne botránkozzon: de mivel így magát még gyanúsabbá tette volna, tehát kén-telenített kedve ellen is meg hagyni, mely-ről alázatosan engedelmet instál a' Publicum-tól.

Most ki jött munkái fognak találtalni a' S. Pataki, és a' Debretzeni Reform. Kollégiumok' Könyves házaikban, és Debretzenben Szabó György Urnál a' Tzégléd-útfzai Leány Oskola Tanítójánál: nem kölömben magánál a' Szerzőnél S. A. Ujhelyben; és Kallán a' Reform. Rectornál Fürji András Urnál.

Mint hogy a' *Gyöngyösi István Költeményes Maradványira* való Elő-fizetésnek idejét, Május hónapjának végéig határoztam meg, új-jólág jelenteni bátorkodtam mind azoknak, a' kik még talán ezen szép Ki-adásra elő-fizetni akarnának, hogy ne terheltessenek ezen most folyó Május hónapjának végéig, érdemes neveiket a' már meg-nevezett Elő-fizetést bé-szedő Uraknál, pénzekkel együtt le tenni. Mert az erre rendelt különös szépségű papirosnak drágasága miatt, tsak éppen annyi Exemplárokat készítünk, a' mennyi lészzen az erre elő-fizetőknek száma. Júniusnak kezdetével, a' munka sajtó alá kerül, és a' mint meg-ígértem vólt, még ezen elztendőben el is végezem.

Iffjabb Fűskúti Landerer Mihály.

A' most következő Szent *Medárdus* napi *Pesti Vásárra*, ezek az új Magyar Könyvek készülnek az említett Könyv-nyomtatónál:

Koronás Magyar-Országí Királynék az ő Királyi Jussokkal együtt. Mellyeket leg-elsőben és leg-rövidebben elő adott N. *Décsy* Antal, Magyar-Országí Törvény tudó. 8-vo maj. 36 xr. — *Ez a' munka a' most uralkodó Felséges Királynék' képevel vagy on fel-ékesítve.*

Jeles Történetek, mellyeket a' Magyar Jás-
ték-színre alkalmaztatott *Dugonics* András, Kir.
Oktató, 2 Darab. Ennek első Darabja, foglal-
ja magában *Töldi Miklósnak* szomorú Törté-
netét, és *Etelkát Karjelben*. 8 vo maj. 1 fl. — A'
2-dik Darabja pedig, *Bátori Máriának* ugyan
szomorú Történetét, és *Kún Lászlót*. Ezen
második Darabot, a' Szerző, a' Szala-Várme-
gyei Ns Ifjaknak és Kiss-asszonyoknak ajánl-
ja. 8vo maj. 1 fl.

A' Magyarok' Eredetokről, ezeknek Ki-
rályaiknak életekről 's a' t. mellyet *Pálmá*
Károly' munkáiból, Magyar Versekre szedett
Ketskeméti Sigmund, *Folgárdi* Prédikátor.
8vo 1795. 15 xr.

Molnár Borbála' Munkáji Verseken. En-
nek második Darabja készült 1792 ben *Sátor-*
Allya-Ujhelyben, melly magában foglalja az
ő életének igaz tükörét. 8vo maj. 24 xr.

Egész éltendőbéli Vasárnapokra intéztet-
tett Szent Beszédok, mellyeket ki-botsátott
Kosztolányi Sándor. 8vo 1795. 2 fl.

Téli Szent Gyümölcsök (új nyomtatás)
Imádságos könyv, képpel együtt. 4to 36 xr.

Orvosi Tanítás a' Gyermeknek' nyavalyáika-
nak meg esmérésekről, és orvoslásokról, mel-
lyet *Rózenstein* után magyarra fordított *G.*
Dombi Sámuel. 8vo. 1 fl 30. xr.

Takáts Adám Halotti Prédik. Negyedik
Darab. 8vo. 36 xr. Mind a' négy Darab 2 fl.
24 xr.

Hármas Hístória, új meg jobbitott Ki-adás.
4to 1 fl. 15 xr.

Szakáts könyv (új), mellyben különbkü-
lönbféle válogatott, és hasznos étkeknek ké-
szítése le ábrázoltatik. 8vo 24 xr.

Somogyi Elek, Mennyei-Társalkodás, az
az: Isten és ember közt való édességes Be-
széllgetések. 8. 36 xr.

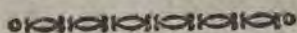

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG^o
ENGEDÉLMÉVEL.

40.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
19-dik napján, 1795-dik Észteendőben.

Hadi és Békességes Környütlállások.

A' *Moguntziai Újságnak 5 dik Május*
Darajából: — „Wurmser - Huszár - Kapi-
tány Szabó, a' ki már Belgyiomban is több
rendbéli jeles tettei által, tette magát ne-
vezetessé, nagy eszköze vala a' 30 dik Ápri-
lisi győzedelemnek Midőn t. i. látta vól-
na, hogy három Frantzia Batalionok de-
rekasan nyomúlnak elő, 's el - szánták ma-
gokat, hogy erő-hatalommal vegyék vizs-
sza Hartenberget: eggy részét a' maga Sva-
dronjának, Hadnaggya' vezérlése alatt, há-

Z z

túlról kerültette az ellenségnek: maga pedig, több Hufzárjaival, előlről vágott a' Frantzia gyalogság közzé. Ágyúzás által nem segíthetett a' Frantzia Sereg, megfzorúlt Rokonainn: mert ezeknek is, eggy formánn ártott vólna; a' Ts. K. Hufzárokra való lövés által. A' harmadik Frantzia Batalion, látván a' két más Batalionoknak szörnyü mélfzaroltatását: szaladásra vette a' dolgot. A' Magyar Hufzár vágásoknak hatatóságát, szembe tűnőképpen bizonyították a' Frantziáknak igen méjj sebjeik. A' Hufzárók' holtjaiknak és sebesseiknek száma, minteggy hufzoneggyre megyen. "

Moguntziából Máj. 8 dikán: — „Tegnap eggy előlvígyázó Hufzárunk, intett két Frantzia előlvígyázó Lovas vadászoknak, hogy jönnének hozzá. A' Vadászok, barátságosan feléje nyargaltak. Meg látván őket eggy más Hufzárunk, azt gondolta felöllök, hogy Pajtássára rohantanak: minnekokaért sehesen nekik vágatván, eggyet közzülök, azonnal földre terített: a' másikat pedig, semmi menttségre nem ügyelvén, fogollyá tette. Ezen történet mindjárt meg - vizsgálattott; a' két Hufzárók, árestomba tétettek, a' Fr. Vadász pedig, eggy Trombitásunk által, villza - küldetett eggy Írással. "

„Tegnap délben, *Mombach* és *Budenheim* között az erdőben, eggy olly nagy Blokházat égettek el a' Mieink, mellyben,

Magyar-Országi legyen mind az: valami kívántatik ezen Fábrikához. — Ezen Intézetnek meg fontolása, és a' melle-látó 's nemes gondolkodású *Anglusok*nak sok rendbéli példáik, vajha olly sikeresen éreztetnek e' részben Nemzetünkkel, önnön hasznát: hogy mihelyest *Soproni* Nádmezét kaphat; külföldiért többé pénzt ne adjon."

„Néhány napokkal ez előtt, két szerentsétlen történetek adták itt elő magokat: más két szerentsétlenségeknek pedig, eleje vétetett annyiban, hogy a' gonoliz szándékok végre nem mehettek. — A' *Fejérló* nevezetű Vendégfogadóból, förfözteni vitt ma eggy hete, a' Házi szolgálta eggynehány lovakat: de részeg lévén, lefordult a' vízbe, 's élete' megtartására erányzott minden igyekezetei, az *Érdemes Közönségnek*, 's a' *Város' Orvosának*, haszontalanok valának. — Eggy *Polztómettő*, a' ki eggyütt ivott vala az említett Szolgával: ugyan azon napra következett éjszakán, nyelig ütött eggy kést magának a' melljébe: de még él. — — Ezek, a' megtörtént szerentsétlenségek: azokat pedig, a' mellyek meg nem történhetek, így beszélik közönségesen: Eggy *Polgár* agyon akarta löni a' *Testvér-húgát*: de el nem sülvén puskája a' tsattanásra: jó időben érkezhetett a' segedelem. — Eggy más dühös *Személy*, felakarta a' múltt *Szombaton* gyújtani *Városunknak*

eggy úttzáját: de, ezen szörnyü tzéllját meg-elözte el fogatása. “

*Váczi*ról Máj. 10-dikénn: — „Szebb és jobb rendtartás vagon ezen Püspöki Városban; hogy sem mint valamelly hajdani rossz szokás, helyet találhatna még benne ekkoráig. Vigyázzon tehát minden Levelező, a' ki velünk együtt szereti 's betsüli a' figyelmetes *Hírmondót*; hogy általa, olly dolgokat ne hírdetessen, melyek ennek esméretes hitelességét, a' Közjó' kárával, gyengíthetnék. Az a' szerentsétlen förösztés, melly, *Váczi*on történtnek íratott *Pest* Vármegyéből, meg esett ugyan: de igen régen, és nem *Váczi*on. “

Híradások.

Én, *Weber* Simon Péter, Könyvnyom-
tató és Könyváros, jelentem, hogy a' múltt Józsefnapi *Pesti* Vásárkor, a' nagy vizek, és rendkívülvaló rossz utak akadalyoztat-
ták meg a' T. T. *Szikszai* György Debren-
tzeni Ref. Prédikátor által szerzett *Lel-
ki Áldozatok' vagy Templombéli Könyör-
gések'* Nyomtatványainak *Debretzen*be va-
ló le- szállítását. Éppen az említett okból
történt, hogy *Pesten* is, a' Könyvet meg
venni kívánók se' személlyesen meg nem
jelenhettek; se' Embereik által magokat
nem jelenthették: minekokáért, még a' jó-

„ A' már tudva lévő Tzikkelyein kívül a' Békességnek, következendő értelmű két Tóldalék tzikkelyek tétettnek itt közönségesekké éppen tsak most, nyomtatásban: 1.) Hogy a' Fels. Pruffziai Király' Tartományainak széleitől, távol essék a' hadakozás; hogy a' Német-Birodalomnak északi része tsendességben maradjon; és hogy, a' Német Birodalomnak ezen része, 's Frantzia-Ország között, olly tökéletes szabadsága szereztessek vissza a' Kereskedésnek, mint vólt a' had előtt: igéri a' Frantzia Közönséges Társaság, hogy hadi munkálódásait nem fogja ki-terjesztteni; és Seregeit, se' vízen, se' szárazon bé szállítani azon Tartományokba, mellyek az itt mindjárt elő adandó Línéán belől esnek: Ezen Línéa, magában foglallya Napkeleti-Fríziát (*Ostfrieszland*), 's az *Ems*, és *Alfa* vizek' hosszában le-megy *Münsterig*, annakutánna *Coesfeldnek*, *Borckennek*, és *Bockholtnak* veszi menetelét, *Klívia* (*Cleve*) Hertzségnek *Isselburgnál* lévő határáig; követi ezen határt *Magenporfnál*, a' *Neue-Issel* (nevü tsatorna) partján, föl-megy a' *Rajna* mellett *Duisburgig*, onnan megy, *Mark* Grófság' határja' hosszábann *Werdennek*, *Gemarckennek*, 's a' *Wipper*' hosszában *Homburgnak*, *Altenkirchennek*, *Lahn-melleyéki Limburgnak*, a' *Lahn*' 's az *Idsteintől* jövő folyóvíz' hosszában *Idsteinnak*, *Epsteinnak*, és

Ménas - (*Mayn*) mellyéki *Höchst* Városotkának, onnan *Rauenheim*nak, *Dornheim*nak, követi annakutánna az ezen helységen keresztül folyó-patakot, *Palatinátus*' határáig, onnan el-nyúlik, *Darmstadt* Tartomány' és a' *Frankóniai* Kerület' határánn, melly Kerületet egéllzen bé-fog keríteni ezen *Línea Neckar*-mellyéki *Ebersbach*nál, annakutánna pedig, a' *Neckar* vize' folytában *Wimpfen* Birodalmi Szabad Városig, 's onnan megy *Lövenstein*nak, *Murhard*nak, *Hohenstadt*nak, *Nördlingen* Szabad Birodalmi Városnak, és *Werniz* mellyéki *Holzkirch*nek, bé-keríti *Pappenheim* Grófságot is, és az egéllz *Frankóniai* 's *Felső Szaxóniai* Kerületet, *Bavária*, *Felső-Palatinátus*', és *Tsch*-Ország' hosszában, a' *Slésiai*' határokig. "

" Az ezen línea megett fekvő minden Tartományokat, úgy fogja nézni a' *Frantzia* Közönséges-Társaság, mint neutrálisokat, az alatt a' fel-tétel alatt, hogy ők is részekről, szoross neutrálitást tartanak, mellynek első Tzikkelye legyen, a' had' mezejéről való vissza-hívása az ő Katonáknak, és semmi ollyatén újj köteleztetésbe való nem elegyedés, melly, fel-szabadíthatná őket arra, hogy Katonákat adjanak, a' *Frantzia*-Országgal hadban lévő Hatalmasságoknak. Azok a' Rendek, kik ezen Feltételt, — mellynek el fogadására, igyekezik rá venni őket a' Király, — nem

teljesítendő, ki-fognak rekesztetni a' neutrálitás' hasznából. Ő Felsége a' Prussz. Király fogdaja, hogy az elő adott líneán, — a' mennyiben ez, a' *Rajna*' jobb-partján va-gyon, — semmi ellenséges Seregek által nem fognak menni: avagy a' líneán belől lévő Tartományokból olly véggel ki-jöni, hogy a' Frantzia Seregekkel viaskodjanak. Ezen neutrálitásnak meg-tartatása végett, elégséges Vígyszó-Korpusokat állítanak ki a' két eggyező Felek, az egymás kö-zött ki-jelelt Fő-tanyákra. Szabad járások lesz azonban, akár Frantzia; akár Német-Birodalmi; akár Aufztriai Seregeknek, azokon az útakon; mellyek, a' *Ménus*' jobb-partján, *Frankfurt*on által, *Königsfeinnak*, és *Limburgnak*, *Kolónia* felé; *Friedbergnek*, *Wetzlárnak*, és *Siegennek*, *Kolónia* felé; *Haderfeinnak* *Wisbadennek* és *Nuffzaunak*, *Koblentz* felé; végre, *Haderfeinnak* *Moguntzia* felé, és meg-for-dítva (*vice versa*) mennek; valamint mind azon Tartományokban is, mellyek, a' a' *Rajna*' bal partján, és az egész *Frankóniai* Kerületben fekszenek; úgy mindaz-által, hogy a' Líneán belől lévő Státusok' és Tartományok' neutrálitása, leg kisebb részben is meg ne sértessék. “

2.) Minthogy *Sayn-Altenkirchen* Grófságot *Westerwald*ban, és *Bendorff* nevű Distriktusokat *Koblentz* alatt, Ő Felsége a' Prussz. Király bírja, tehát ezek is

szintűgy részesei lesznek azon bátorságnak és hasznoknak, mellyekkel élnek minden egyéb *Rajna* jobb mellyéki Tartományai Ő Felségének.

A' *Frackóniai* Kerület' Rendjeit, megkérdezette a' *Prusszai* Király, Követje által, Májusnak 2-dik napján, azon Neutrálitás eránt, mellyről szó vagyon a' *Basíleai* Békesség kötésnek elő Toldalék tzikkelyében; 'a hirtelen való magok' meghatározását kívánta tőlök,

Regensburgból Máj. 14 dikén: — „A' múltt Pénteken közöltetének itten a' Német-Birodalom' Gyűlésével, a' *Prussz.* Király, és a' Fr. Köz. Társaság között kötött Békességnek Tzikkelyei, eggy hofszas Elő adással egygyütt, mellyben jelentí a' Király, hogy ha még tovább folytatta volna a' hadat: utólsó inségre és pulztúlásra juttatta volna Birodalmát; 'a hathatos Közbenjárását igéri mind azon Rendeknek, a' kik, Békesség-alkuba kívánnak botsátkozni a' Fr. Köz. Társasággal.“

Frantzia Országból —

A' Nemzeti Gyűlés előtt 30 dik Áprilisben olvastatott-fel azon Írása a' *Prussz.* Királynak, melly által ratifikálta (meg erősítette), Ápril. 15-dik napján a' *Basíleai* Békesség-kötést. El végezte a' N. Gy., hogy, a' *Prusszai* Király és a' Fr. Közönseges-Társaság között meg-állítatott, és mind a' két Hatalmasságok által már meg

is erősített B kesség-alku, tétettség - bé a' Nemzeti Archivumba, 's adattassék tudtára az egéllz Közönséges - Társaságnak nyomtatásban.

Párisban, Ápr. 30-dik éjtszakáján is, fegyveres erőt kellett elő-venni a' végre, hogy nagyobb mértékben meg ne háborítottassék a' Köz tsendesség.

Május' első napján, eleibe terjesztette a' Nemzeti-gyűlésnek *Chenier*, 3 Deputá-tziók' nevében, a' Közönséges Társaság' állapotját; 's egy Végzés-formát is tett fel, mellynek 10-dik Tzikkelye, hat hónapi tömlőtre ítéli az Isteni - tisztelet' szabadságának Háborítóit. Ezen Tzikkelynek bővebb meg-vizsgálását el halasztotta a' Gyűlés. A' helybe-hagyott 9 Tzikkelyek közül valók: hogy a' kik számkivettettek a' Közönséges - Társaság' földjéről, 's még is vissza tértek oda: újra el-takarodjanak 1 Hónap alatt; hogy a' kik, Írás, vagy beszéd által, alatonítani igyekeznek a' Nemzeti-gyűlést, 's újra fel állíttatni a' Királyi Igazgatást: örökre számkivettessenek a' Közönséges Társaságból 's a' t.

Elegyes Tudósítások.

Rómából Máj. 2 dikán: — „A' *Vatikán'* nevezetű Szentegyházban, Aprilis' utolsó napján tartott Ájtatossá után, *Ter-racina* Városa felé indult Pápa Ő Szentsege, hogy az a' tájon már több ezren dőktől fogva nagy költségekkel kezdetett és folytat-

tatott munkáknak elő-menetelét, dicséretes szokása szerint meg tekintse; melly munkáknak czéllya, a' *Pontini* Lápoknak (vagy *Moisárok*nak) ki-száraztása, 's köz-hafznúvá való tevése. "

„A' Játéknéző-helyekre nézve nem úgy történe a' dolog, a' mint elébb reménylettük vala. Csak a' jövő Fárságon fognak t. i. azok fel-nyittatni, mint értettük F. jedelmünk' Hirdetményéből melly, kevéssel, az emített útja előtt Ő Szentségének, tétetek közönségessé. "

„A' Ki költözött és eggy időtől fogva itt körül beörl, tartózkodott Fr. Papok, Hazájokba vissza-hívó Leveleket vettek, a' Vallás mellett meg-maradott Lakosoktól. Minekelötte vissza-indúltak volna Frantzia Országba: kívánságjok szerint, Pápa Ő Szentségétől, Apostoli áldást nyertek. "

Genuából Apr. 29 dikén: — „*Voltré* felől, örven Lovas-katonák' óltalma alatt, két millió kész-pénzt szállítottak ide a' Frantziák. Vízenn azért nem merték küldeni: mivel a' sokféle rabló-hajók, szintolly bártortalanná tézik a' tengeri utat ö nékiek: valamint ök, a' magok ellenségjeiknek. "

Erdély Ország.

Kolosvárról Máj. 7-dikénn: — „A' Jubileumi ájtatosság, itt is el kezdődött a' múlt Vasárnap, nagy protzezzióval, mellyet Püspök Ő Exc. ja vezetett. "

„Időnk szép vagyon: de felette száraz. — A' Nemzeti Játék-színnek, 's az ehez két esztendőig tartozandó Maskarásbálaknak gondviselését, egy Országos Kommisszió vevé által, mellynek Elölülője: Kormányszéki Tanácsos Gróf *Teleki* Lajos Úr; a' több Tagjai pedig: Gróf *Teleki* Domokos, és *Cseréi* Farkas Kormányszéki Titoknokok; Báró *Vesselényi* Miklós; Itélő-Mester *Türi* László; Gróf Iffjabb *Bethlen* Farkas; Királyi Tábla-Bíró *Fekete* Ferentz; és *Kolosvári* Sénátor *Deáki* Sámuel Urak. Ezen Fő-Kommisszió' intézése szerént, T. *Boér* Sándor Úr fogja kormányozni mint Al-igazgató, a' Teátromot.“

Magyar Ország.

Körmötről Máj. 12-dikén: — „Kilentzedik és 10-dik Májusban olly hó esett vidékünkön, hogy eggy arasznyira is nevedett volna: ha az ifzonyú szél, széllyel nem hordta volna. Három napokon által, elő-vétette vellünk a' hideg bundáinkat; 's kementze füttetéshez kezdetett benünket: a' szépen ki-virágzott gyümölsfáknak mindazáltal, és kerti-veteményeknek, semmi ártalmokra nem vólt. Most már melegebb, és kívánatos esős idők járnak.“

+ *Sopronból* Máj. 13-dikán: — „A' miólta, dolgaim miatt itt tartózkodom: el-jártam a' nevezetesebb mívhelyeket. — A' *Kölszén-bányáról*, és *Spanyolviaalfz-ké-*

szítésről, mállzor: most írok: a' Harisnyaszövő-Székről (Strumpfwirkerstuhl); a' Borkő főző műhelyről; és a' Nádméz-fabrikáról. — Az elsőt, mintegy két esztendőök előtt állította fel egy Német-Országi származású Mester, ki is *Szaxóniában* tanulta mesterségét, 's ugyan ott készítette három Molztonnyait is, mellyek, mintegy hatszáz forintjában vagynak néki. — Borkőt *Krueg* nevű Polgár készít, még pedig ollyan, hogy mind Patikáriusok, mind Fesztők hasznát vehetik. Kézfítményének legtöbb részét *Pozsonyba* és *Pestre* küldözi. A' mi ritkaság, munkálódásának első esztendejében nem vesztett. A' Magyarok' Géníussa, szerentsésittse igyekezetét. — A' Nádméz- vagy Tzukur-Fabrikát, mind hasznos- mind költséges-vóltára nézve, méltánn elsőnek lehet tartani, az itt folyó Munkásságnak jeles próbái között. A' főző-kementze' építése, derekasan foly, és csak a' hosszú tél hátráltatta el-készülését. Az egész épület, együtt a' hellyel, harminzötezer forintokba kerül. — A' Direktor Úr' foganatos Íntézejei közzül, különös említést érdemel e' kettő: 1.) Hogy a' kik, tisztségeket akarnak viselni a' Fábri-ka mellett: tartozzanak rész-summákat adni a' Fábrikára fundusúl szolgáló költségekbe, (Aktziákba): mivel így, saját hasznok is kötelezni fogja őket, a' szolgálatbéli szorgalmatosságra és hívségre. 2.) Hogy

téleln által kétszáznál több Frantziák tan-
nyáztak. “

Moguntziából Máj. 10-dikén: — „Ts.
Kir. Fő-Vezér Gróf *Clerfayt*' fő-quártél-
lyába nyomas Írásokkal érkezett *Bétsből*
Bellegarde Generális. Tegnap éjtzaka el-
foglaltak a' Frantziák a' *Rheingauban* egyy
Szigetet, *Winckellel* által ellenben, melly
Sziget közelebb esik a' *Rajna*' bal-partjá-
hoz, mint a' jobbhoz. “

A Frankfurti Journálnak 12-dik *Má-
jusi Darabjából*: — „Egyy Spanyol Mi-
nister érkezett *Basileába*, Májusnak 4-dik
napján. Leg-elsőben a' *Velentzei Közön-
séges-Társaság*' Követjét látogatta meg. “

Grenada nevű *Amérikai Sziget* eránt,
a' kedvetlen Magános Tudósításokat ott ér-
te *Londonban*, April. 28 dik napján, az
örvendetes Híradás, hogy t. i. a' Frantziák,
a' kik fel kívánták vala *Grenadát*; újra el-
verettettek onnan.

Regensburg (*Ratisbona*) *Városából*
Máj. 4-dikén: — „A' Tsászári Felség'
mint Német-Birodalom' Tagja' és Rendje'
részéről, következő értelmű Jelentést
közlötték ezekben a' napokban, a' *Tseh*
és *Ausztriai* Ministerek, minden más Mi-
nisterekkel, kikből áll az itt ülő örökös
Gyűlése a' Német-Birodalomnak: „Hogy
Ő Tsászári Felsége, mint Rendje és Tagja a'
Német-Birodalomnak, kíván eszköz lenni,
a' Német-Birodalom' Békességének meg-

fzerzésében : de óhajtja eggyfzersmind, hogy eggyesítse e' végett a' Német-Birodalom, magát, önnön Fejével, kinek segedelme által, úgy traktálhasson, mint Konstitútzója hozza magával, 's mint Hatalmasság. A' különös Fegyvernyugvásokötéseket és Alkukat, úgy nézi Ö Tsász. Felsége, mint veszedelmes Intézeteket, 's midön meg inti ezen veszedelemről Rendtársait: tsupánn oda tzelez; hogy állandóul fenn-tarthassa a' Német-Birodalom' Alkotmányát: minekokáért kívánnya Rendtársaitól, hogy akár eggyütt, akár külön-külön nyilatkoztassák - ki magokat, mitso-da részre fakarnak állani? Olly esetben, ha a' különös Békekesség kötések, az ezekből el-kerülhetetlenül következő rendeletlenségnek meg gondolása nélkül, inkább tetzenének: O Tsász. Felsége, önnön Tartományjaiban fogja öllze vonni a' maga erejét, mellyet, elégségesnek tart Frigyessei' eggyességében. “

„ A' Tsászári Ministerek jelentették ugyan ekkor, hogy a' Német Birodalom' Feje' nevében is, hasonló értelmű Nyilatkoztatást fognának minden órán, a' Gyűlés' eleibe terjeszteni. “

Berlinből Máj. 5 dikén: — „ A' múltt Vasárnap közönségessé tétetett itt, a' Prédikáló-székekből minden Templomokban, a' Békekesség: a' jövő Vasárnap pedig háláadó Isteni-tisztelet fog érette tartatni. “

vő *Médárdusi Vásárkor* is fognak találtatni *Pestenn* Exemplárok, az én szokott szállásomon: hogy a' kik *Pestről* könnyebben meg-szerezhetik, 's kívánnyák meg szerezni, könnyebben hozzájok juthassanak.

Harmadszor is hirdettetik, hogy *Budánn*, a' *Neue-Stift* nevezetű Város-szakaiában, el-adó a' *Fördő bánya*, mellynek mindenestől fogva való esztendei jövedelme mintegy négyezer forintra szokott felmenni. A' kinek vevő-szándékja lenne: jelentheti magát a' mostani Tulajdonosnál, *Néhai Ns Kiss János Úr Özvegyénél Rózsás Katalin Asszonynál*, kinek lakása, a' *Fördő bánya'* tágas Udvarában vagyon.

A' múltt esztendő' végénn, egy új hasznos találáshoz vala szerentsém, melyet én, még két esztendők előtt, *Zemplén Vármegyében*, *Sáros-Nagy-Patakon* létemben kezdettem ugyan gondolóba venni, de annak valóságára tsak eggynehány hónapok előtt, sok gondolkozások, számvetések, és próbálások után juthattam. Ezen Találmányom, egy szekérből áll, mellyen, fél erővel négyszer nagyobb terhet, könnyű móddal, partra, partról, és egyenes úton akárhová, az útnak hosszúságához alkalmaztatott időre mindazáltal el-lehet szállítani. Így tehát: ha négy lónak ereje által, utazáshoz alkalmas időben,

közönséges szekéren, *Körmötről Budára*, úgymint: huszonnégy mértföldre, negy nap alatt, huszonöt mázsa el-szállíthatatik; olly alkalmas időben, az én szekeremen, ugyan tsak *Körmötről Budára*, négy nap alatt, két lónak erejével száz mázsát által tehetek. Ebből ki-tettzik az én szekeremnek nagy, és meg-betsülhetetlen haszna, mert ime: az én szekerem mellett, tsak *Körmötről Budára*, és onnét vissza való utazásomkor, 14 lónak 8 napi szénával, és abrakkal való tartásától, az ezekhez szükséges eszközöktől, három szekének rongálásától, 's három Kotsisnak fizetésétől meg-mentem magamat. — Hasonló haszonnal lehet ezen találmányt a' hadi-szekereknek, 's ágyú-talyigáknak is, igen könnyű módonn való tsináltatására fordítani: valamint az Uri kotsiknak vagy hintóknak készíttetésére is; még pedig úgy; hogy a' hintók' mostani formája egészen meg-maradhat. — Fundamentomos találmányomnak elősegíttetését, úgy bátorkodom ajánlani a' Nemes szívű Magyar Metzenások^o hathatós pártfogásába; hogy a' töllok ve-jendő segedelemnek bátorságos fundusául, kész vagyok le-kötni minden fekvő, és ingó-bingó jószágotskamat, a' ki vagyok

Édes Hazámnak

szívesen szerető, és szolgálni
igazán akaró Fiú *Csillagh*
(másképpen *Stér*) *Ferentz*,
Körmöti Profellzor.

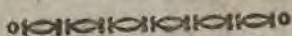

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

41.

Költ-Bétsben, Pünköst. Havának (Májusnak)
 22-dik napján, 1795-dik Éltendőben

Hadi és Békességes Környülállások.

A' Középtengerről —

Az *Angliai* Katona-hajóssereg, olly készü-
 léteket tett vala a' *Livornói* partnál Máj.
 6-dik napján, hogy ő is ki-szállhasson is-
 mét a' nagy tengerre: mivel úgy hallotta,
 hogy a' *Frantzia* Hajóssereg, ki-indúlt lé-
 gyen már akkor a' *Tuloni* Kikötőhelyből.
 — A' *Ca-ira* és *Censeur* nevű nagy hadi
 hajók, mellyeket az utolsó tengeri ütkö-
 zetben nyereinek el az *Anglusok* a' *Fran-*

A a a

tziáktól, minekutánna szorgalmasan meg-
 vizgáltattak volna: helyre-állíthatatlanok-
 nak találtattak: minekokáért meg-betsül-
 tettek, és a' 710,000 forint, a' mennyit
 érőknek íteltettek: ki-olztatott az *Ánglus*
 és *Nápolyi* főbb és alsóbb rangú Katonák
 között, kik, az említett ütközetben va-
 lának.

Égyiptom' Fő-városából *Alexándriá-*
 ból, egy hajó, olly hírrel érkezett a' *Li-*
vornoi Kikötőhelybe, hogy *Égyiptomban*
 igen bőv aratás volt, és már háromszáznál
 több hajók indultak el onnan, gabonával
 és riskásával terhelve. — *Szitzíliából* és
Nápoly Országból is sok gabonát szállíta-
 nak még minduntalan *Livornóhoz*.

Livornóból Máj 6 dikén: — „Egy
 Frantzia Rabló hajó, egy kised *An-*
gliai hajót hozza ide a' napokban. Fran-
 tziák kezébe esett az az *Angl.* Kurír-ha-
 jó is, melly, kevéssel ez előtt indult el
 tőlünk, *Richelieu* Hertzeggel; nagy sum-
 ma-pénzzel; és igen sok Levelekkel: de
 a' Leveleket, tengerbe vetették az *An-*
glusok, midőn latták a' veszedelmet.“

Genuából Máj. 7 dikén: — „E' folyó
 Hónapnak első napján, egy 52 ágyús
Ánglus hajó jöven *Livornóból*, partunktól
 egy ágyú-lövésnyire állapodott-meg. Ezt
 látván két Frantzia Fregátok, mellyek, a'
 napokban érkeztek ide *Tulon* alól: mind-
 járt ki-indultak az *Ánglus* hajó ellen: de

igen jó állapotban látván azt lenni; visszatertek szerentse - próbálás nélkül. "

A' Német - Birodalomból —

Regensburgból Máj. 6 dikán: — „Tsászfár Ő Felségétől mint a' Német-Birodalomnak törvényes Fejétől, Báró *Hogler* Tsászfári Ministerhez, egy Írás érkezett ide, mellynek következendő értelme leve tegnap közönségessé: „A' mellett is, hogy különös Békesség kötöttett Prusszia és Fr. Ország között: el-követett Ő Tsászfári Felsége, minden illendő Intézeteket a' végre; hogy meg-felellyen a' Birodalom' békességes kívánságainak, jóllehet Frantzia-Országnak akkori kétszéges állapotja, Intésül szolgált a' hirtelenkedés ellen. Továbbra is foglalatos lesz Tsászfár Ő Felsége az afféle Intézetekre nézve, 's igyekezetének fogamatjáról el nem múlatja tudósítani a' Birodalmat: de reményli egyfzersmind, hogy a' Rendek, előttök tartván a' Birodalom' Törvényeihez tartozott hívségjeket, ki nem lépnek azon szoross egygyességből, mellyre kötelezi őket a' Konstitúció: 's hathatósan fogják tellyesíteni a' köz-óltalomra meg-kívántató Katonaállításokat: mivel így lehet reményleni egyedül, illendő és állandó Békességet.“

Regensburgból Máj 7 dikén: — „A' *Moguntziai* Választó-Hertzeg' Követe, olly summájú Jelentést terjesztett a' Német-Birodalmi - Gyűlés' eleibe, a' Békességre néz-

ve: hogy leg-illendőbbnek látja a' mostani környülállásokhoz a' *Mogantziai* Val. Hertzeg: ha a' Rendek szorosán egyesítik magokat önnön Fejekkel és egymással, 's a' költsönös szívesség mellett állandóul meg-maradnak."

A' Frantziáknak és Spanyoloknak egymással lett meg-békéléssek, bizonyos dolognak tartatik *Hollandiában*. — A' *Római Spanyol* Követ, Nemes *Azara* Úr is vett arról magános, és — a' mint mondja — hiteles Leveleket: de a' Ministériomtól, nem kapott semmi officiális (hivatalbéli) Tudósításokat.

Frantzia - Országból —

Nantesből Apr. 26-dikán: — „Nagy örömet okoz itten a' *Chouanokkal* lett meg-békélés. Még ugyan eddig csak reménységet nyújtott az egész belső Békélésünk: hasznot ellenben igen keveset, vagy semmit sem: mert mind ez ideig is semmi gabonát se' kaptunk *Vándéből*; nem is mehetünk oda által olly bátorsággal, mint a' millyennel, az odavaló *Lakosok* járnak által mi hozzánk. A' Közönséges - Békességet, úgy óhajtja itt Minden, mint egyedülvaló eszközt boldogságuagnak."

Párisból Máj 5-dikén: — „A' *Chouan* Vezérek, békességesen viselik magokat annyiban, hogy nem engedik *Katonáik* által háborgattatni a' *Republikánusokat*: de csak ugyan mind ez ideig se' függ az ő *Sereg*

jek a' Közönséges - Társaság' Tisztviselői-
től: hanem éppen úgy kormányoztatik ;
mint a' Békesség előtt. Talán lehetnek
némely titkos Tzikkal ei is a' Békesség-
kötésnek , mellyek , szabadosokká tették
ezen Intézetet. "

A' Közjóra - ügyelő - Deputátzió' nevé-
ben , így szólott *Cambaceres* , Máj. 3 dik
napján a' Nemzet' Képviselőihez : „ Enge-
delmet kér tölletek , a' Közjóra ügyelő De-
putátzió , eggy olly Rendelésre , mellyet
gyakorta látott szükségesnek . Itéllye meg
a' Ti böltességtek : ha , többször mutatott
bizodalmatoknak adhatjátok e' ezen újj bi-
zonyságát a' Deputátzió eránt , melly , ál-
talam , következendő Végzés - formát ter-
jesztet előtökbe : Hatalom adatik a' Köz-
jóra - ügyelő - Deputátzió'nak , hogy a' mi-
dön és meddig szükségesnek fogja itélni ,
el - küldhessen eggyet vagy kettőt a' maga
Tagjai közzül . — El - fogadta ezen Vég-
zés - formát a' Gyűlés , 's önnön Végzését
tsinálta belölle .

Később Tudósítások szerént , *Sieyès*
és *Reubel* , azok a' két Tagjai a' Közjóra
ügyelő Deputátzió'nak , kiket titkos Követ-
tségben küldött el a' Deputátzió . Hihető-
nek írják az említett Tudósítások : hogy
ezen két Férjfiak , *Hollandiába* küldődtek .

A' halálra ítéltetett Személyek' jószá-
gaiknak konfiskátziója , (vagy a' Közönsé-
ges - Társaság' számára lett el - foglaltatá-

sa) eránt, minckutánna sok rendbéli tanátskozásokat tartatott és tartott volna a' Nemzeti-gyűlés: végtére Máj. 3-dik napján, következő értelmű Törvényt hozott: „hogy a' Haza-árulókra; Ki-költözttekre; Hamis Papiross- és Értz-pénzsinálókra; a' *Bourbon* Famíliára; és azokra nézve, a' kik meg-lopták a' Közönséges Kintatárt, meg-maradnak az előbbeni Rendelések; hanem minden jószágok, melyeket a' Közönséges-Társaság, az ollyatén Személyek után bír, kik, 1793-dik esztendőnek 10-dik Mártziusától fogva íteltettek halálra: vissza-adattának további vizsgálás nélkül, az említett Halálra-íteltettek' Famíliáknak. A' Vissza-adás módjáról, és a' szükséges Ki-vételekről, három napok alatt készítendő Tudósítást bízta a' Nemzeti-gyűlés, a' Törvényhozásra ügyelő Deputátzióra,

Az Igazgatás-formája, még minduntalan *Visszalkodás' almája* (*Pomum discordiae*) a' Frantziák között. Nem tsak az 1793 dik esztendőbéli Konstitútzio eránt különböznek az értelmeik; hanem sok a' versengés, még erről a' Kérdésről is: Miképpen keillessék folytatni az Igazgatást addig is, míg már folyamatba vétetődhetik a' meg-állítatandó Konstitútzio. *Thibaudeau* Feltételét azért ellenzi a' Közönségnek nagyobb része: mivel fél, hogy a' Közjóra ügyelő Deputátzió' hatalmának tetemes meg

nagyobbodása által, vissza - térhetnének a' *Robespierri* idők. Ezen értelemhez tartván magát a' Konstitúció' dolgában munkálódó Kommisszió'nak is nagyobb része, *D'aunou* Tagja által egy Feltételt terjesztett 4-dik Májusban a' Nemzeti-gyűlés' eleibe, melly Feltételben, nagy rész adatik ugyan az Igazgatásból, a' Közjóra - ügyelő Deputátzió'nak: de csak ugyan meg-hagyatik a' Közbátorságra - ügyelő - Deputátzió is, és erre bízattatik nevezetesen a' *Párisi* fegyveres erőnek fő - kormányozása, 's a' Revolutzionális Kommissziók' Tagjainak ki-nevezése. — Ezen Feltételnek ki-nyomtatását, és a' ki-nyomtatást követő 24 órák után, közönséges tanátskozásnak tárgyaúl leendő fel-vétettetését végezte a' Gyűlés.

A' *Robespierre*' Tirannusságának fő eszközei között, tizenhatan vesztették el büns fejeiket, Máj. 6 dik napján, ugyan azon gílljotin által, mellyen, olly sok ártatlanokat áldozának nekik fel, önnön dühös indulatjoknak. Azaz ismeretes *Fouquier-Tainville*, a' ki, Közönséges - Vádoló vala néha napján, a' *Párisi* Revolutzionális Törvényszék mellett, első helyen említetik ezen ki-vegeztetett Gonosztévők között. Ugyan az említett Törvényszéknél viseltek felsőbb és alsóbb tisztségeket, a' több Exsequáltattak is.

Billaud; Collot; és Barrére, Déli-Amerikának *Guyanne* nevű Tartományába szállítódnak, mint Számkivetettek. Midőn bé-ültették volna őket a' hajóba: *Billaud*, igen szomorú volt; *Collot*, dühös; *Barrére* ellenben, ekkor is szokott vidámságot mutatott.

Méltán lehetett tsudálni, hogy ama meg-betsülhetetlen Könyvnek: *Iffjú Anachársis Utazásának Szerzője, Barthelemy*, elő nem fordult azon Tudósok' laisfrómában, kiknek közhasznú munkálódásokat, közönséges jutalommal tisztelte-meg a' N. Gyűlés. Végtére tsak ugyan nyert ezen örök érdemű Férjfiú is, három ezer líver jutalmat: melly meg-tiszteltetése után tsak valami kilentz napokat élt, végezvén érdemes életét, nyóltzvanodik esztendejében.

Elegyes Tudósítások.

A' *Prussziai Király*, egész Birodalmában napot szabott, a' Békekességért tartandó hálá-adó Isteni-tiszteletnek, melly Innepnapon, közönségesen hirdettessék a' Békekesség, el-énekeltessék a' *Te Deum*; különösen erre az alkalmatosságra készített Könyörgés olvastassék-fel a' Gyűlekezetek előtt; és Prédikáttziók tartassanak dél-előtt, a' századik Zsoltárnak 4 dik és 5 dik Verseiről; a' hol pedig, a' délutáni Isteni-tisztelet is szokásbann vagyon: *Esaiás* 12 dik Részének 5 dik része vétessék

fel, a' délutánn tartandó Prédikáttzióknak Letzkéjéül.

Varsóból Ápril, 25-dikénn: — „Kö-
mendánsunk, *Orosz* Generális *Buxhew-*
den, olly értelmű Parantsolatot adott ki,
hogy Kommisszariusok állítódjanak a'
Lengyel földön, mindenfelé, kiknek köte-
lességjek legyen, szükséges Rendeléseket
tenni a' Lakosok között, az *Orosz* Sere-
gekre nézve, mellyek, rövid időn szándé-
koznak útnak indulni, és kész pénzzel fog-
nak fizetni mindenért, a' mire szükségek
lejéud. “

„*Bücholtz* Urat, a' ki itt, *Prusszus*
Követségét viselt vala: ide várják. “

„Hufzonhatezerháromszázhatvankilentz
Személlyekkel kevesebb most *Varsó'* Lako-
sainak száma: mint vala 1787-dik eszten-
dőben. “

Frigyes - Belgyiomból Máj, 5-dikénn:
„Nem halad már tovább ezen Hónapnál,
hogy itt is, hasonló Nemzeti-gyűlés fog
fel-állítatni, mint a' Frantzia Közönséges-
Társaságbéli. — A' mostani Fő-Kormány-
szék, valósággal el-törlötte mind azon Bün-
tető Törvényeket, mellyekkel az előbbe-
ni Igazgatás, igyekezett akadályoztatni, a'
Reformáta - és Romano-catholica-Vallásúak
között való össze-házasodást. — Kegyelem
hirdettetett minden El-szökötteknek: ha
Júliusnak első napjára vissza-térnek. — A'
vízzel el-borított földeknek ki-száraztá-
sa, mindenütt munkába vétetett. “

A' *Nápolyi* Fő - Miniferségnek folytatásban fel-váltotta *Acton* Generálist Márki *Gallo*, a' ki *Bétsben* viselt vala *Nápolyi* Követtséget. Szava lessz azonbann *Acton* Generálisnak ezentúl is a' Státustanátsban: 's fényes titulussaival együtt: nem tsak meg-marad előbbeni jövedelme is; hanem még nevelte is azt a' Király es tendőnként négyezer aranyakkal, és ezen 4000 arany esztendei fizetést, Arra hagyhatja által Gen. *Acton*, a' maga halála után, a' kire akarja.

Gallíziából Máj. 12-dikén: — „A' *Kurlándiai* Nemesek között huszonketten el-velztették jószágaikat, és számkivettettek *Szibériába*: mivel ellenzették a' nagyobb Rész' akaratiát, melly Izerént az *Orosz - Birodalomhoz* kaptoltatott *Kurlandia*.“

„*Czartoryski* nevezetes *Lengyel* Hertzeg, *Bétsből* *Lithvániába* utazott mostanság, hogy meg-tekinthe ott fekvő jószágait. Két Fiai *Grodnában* valának már egy időtől fogva. Mivel az említett Hertzeg megmutatta, hogy ő nem vett részt a' *Kosciuszkó* támadásában: ez okonn, vissza-kapja *Ukrájniai* jószágait is, mellyeknek esztendei jövedelme, kétszázezer forint.“

A' *Kolóniai* Választó - Hertzeg több ízben, 's most leg-közelebb is meg-bizonyította magát olly Fejedelemnek lenni, ki, az Atyai kötelességet egybe-köttetettnek

tartja az Igazgatói - méltósággal: mert igen sok gabonát vásároltatott - össze, hogy kiolthatassa azt, óltsó árron, *Vesztfáliai* Alattvalóinak.

Londonból Ápr. 28-dikán: — „Az *Irlandiai* vagy *Hiberniai* Vítze - Királyságból, igen hamar és véletlenül visszahívatott Lord *Fitzwilliam*, három rendbéli Apologiákat (Mentő - Írásokat) tett közönségesekké, említett Fő-tifztsége folytatásának módja eránt. De ezzel nem elégedett meg; hanem az Ország-gyűlés' Első - Táblájától is kívánta Ápr. 24-dikénn, hogy az ő hirtelen visszahívattatásának okairól tartattassék közönséges vizsgálás. — A' *Ministerek* — *ügymond* — hadat izentek nékem: és én el-fogadom izenetjeket. Reménylem, lesznek olly jók, hogy a' közönséges foglalatosságoktól jutandó első napot fogják mindjárt a' Vizsgálásnak engedni, annyival inkább; hogy ez, nem tsupán egy Személynek ügyét illeti; hanem az egész *Nagy-Britanniai* Birodalomét, még pedig igen nagy mértékben. — *Minister* Lord *Grenville*, némelly ellenvetésekkel érdeklette a Lord *Fitzwilliam*' Felteletét; ki azonban, tsak ugyan megmaradott a' Vizsgálásnak kívánása mellett. — Gróf *Moira*, azt mondotta: hogy rendszeréntvaló esetekben, igen is, nem kötelesek számot adni a' *Ministerek*, valamelly *Korona-Tifzti*ének visszahívattatásáról;

de Lord *Fitzwilliam*nak történetét nem lehet rendszeréntvalónak mondani. Akárcik legyenek a' vétkesek: *Irlandia*' állapotja, szükségessé teszi a' Visgálást. — *Norfolck* Hertzeg hasonló módonn ítelt: 's jelentette is egyszersmind, hogy Áprilisnek 30-dik napjára eggy különös Feltételt fog készíteni, ezen már többször említett Visgálás eránt: minekokáért hívattassanak-össze akkorra az Ország' Fő - Rendjei. Helybe-hagyatott *Norfolck* Hertzegnek ezen kívánsága, 's tellyesítettése eránt Végzés hozattott. "

„Az Ország-gyűlés' Második Táblájánál is vólt szó Lord *Fitzwilliam*nak ügyéről 24-dik Áprilisben: *Milton* Úr, szükségessnek állította annak meg-visgálását: 's meg-kérdette a' Ministereket: ha készek vólnának e' a' végre napot rendelni? — *Pitt* Ministernek felelete a' vólt: hogy ő szükségtelennek tartja ezen dologban a' Visgálást: de *Jekill* Úr, újj Kérdést támasztott: Ha — *úgymond* — feddhetetleneknek tartják a' Ministerek magokat e' dologban: miért nem akarnának napot szabni a' Visgálásnak? — Igérte egyszersmind, hogy következő Pénteken, Fel-tételt fogna terjeszteni arra nézve, a' Gyűlés' eleibe. "

„Az *Irlandiai* Ország-gyűlésben is, mellynek Ülése, újra el-kezdődtek 20 dik Áprilisben: sürgette *Grattam* Úr, a' ki *Fox*' Mássá *Irlandiában*, hogy meg kell

visgálni Lord *Fitzwilliam*' vissza-hívattatásának okait. Hufzonnyóltz Tagoknál többen tódították a' *Grattam* Úr' Feltételét, 's mindnyájan meg-eggyeztek azon állításokban: hogy a' *Londoni* Minisztériom meg nem tartotta a' maga ígérését. Utolsó szavai *Grattam* Úrnak, ezek valának: „Kész vagyok meg-felelni ellenségeimnek vádolásokra; és Hazám' jussainak óltalmazására.“ — Olly örvendezések és tapsolások követték ezen szókat: hogy a' Gyűlés' Elöl-ülője, kéntelenítettett ki-küldetni a' Nézőket, a' Gyűlés' palotájából. — Voksra menvén *Grattam* Úr' Feltétele, negyvennyóltzan vóltak a' mellett; százötvennyóltzan pedig ellene.“

„*Jackson* nevű *Irrlandus* Prédikátort, olly Bűnösnek találták *Dublin*bann Itélő-Polgártársai, a' ki, Felség-és Státus-bántásnak vétkébe ejtette magát: úgymint a' ki, *Frantzia*-Országba utazott, hogy oktatást adhasson az ellenségnek: Hol leheszen leg-könnyebb és jobb móddal bé-szállani *Irrlandia*' földjére; 's belső barátja vólt *Rowánnak* is, a' ki *Frantzia*-Országba szökött által. Az Itélők azonban, Királyunk Ő Felsége' kegyelmébe ajánlották *Jackson*.“

*Dublin*ből Ápr. 24-dikénn: — „*Cavan*, *Westmeath*, *Longford*, *Leitrim*, *Sligo*, és *Roscommon* Grófságokon kívül, tökéletes tsendességben vagynak már most

minden egyéb részei Országunknak (*Hiberniának*). — A' Romano-Katholikus Lakosok eránt, ma térjefztette először *Grattam* Úr a' maga Feltételét, Ország-gyűlésünk' Második Táblája' eleibe. Másodszor, a' jövő Május' Hónapnak 4-dik napján fog fel-olvasatni a' Gyűlés előtt ezen Feltétel. “

A' Nagy-Britanniai Korona' örökösének — *Wallis* Hertzegnek — adósságai, meg-haladják 6 millió forintok' sum-máját, *Pitt* Ministernek elő-adása szerent. Ezen adósságoknak részenként való le-fizethetésére, tehetséget kíván a' Király adatni *Wallis* Hertzegnek, az Ország-gyűlés által. Máj. 4-dikén akarta *Pitt* Minister fel-vétetni ezen tárgyat. A' Ministériommal ellenkező Felekezetbéliek, nevezetesen: *Stanley* Oberster; 's *Grey*; *Curwen*; és *Powis* Urak, sajnálkozva ugyan, és *Wallis* Hertzeghez viseltető tilteteletjeknek jelentése mellett: azt ítélték, hogy mivel sok Tagok nem vólnának jelen *Londonban*, a' kik úgy értenek, hogy semmi új adóval nem keil nevelni a' Nemzet' tehait: erre nézve, szükség vissza-hívni elébb az említett Tagokat, és úgy kell tanátskozást kezdeni Máj. 11-dik napján, az említett tárgyról. — *El-végeztetett.*

Magyar Ország.

A' Magyar Királyi Testörző Nemes Serégnél, öt esztendőket ditséretesen és előmenetelesen töltött *Csörgő Pál* Urat, *Pesti*

Provinciális Vítze-Kommisszáriussá méltóztatott nevezni Fels. Urunk.

Pestről Máj. 18 dikán: — „*Martinovics* József, ki a' köz-tsendességnek és bátorságnak tetemes meg-háborítására erányzott szándékjáért, el-fogattatott vala *Béts*-ben a' múltt nyáron: fő-vételre ítéltetett mind a' Királyi, mind a' Septemvirális Táblák által, Gróf *Zsigrai*; *Hajnóczy*; *Latzkovits* és *Szent-Marjai* Társával együtt. A' halálos szententzia, hónapután fog végrehajtani. *Martinovics'* degradátziója, (vagy az Apáturi tulajdonságból való kivetkeztetése) ma esett-meg, következő módon: A' Franciscánusok' néhai *Klastroma* helyén készült házból, — a' hová vitettetett vala már elébb, a' *Budai Vár* alatt lévő *Kaszármából* — harmintz Katonák között vezetett, papi hosszú selyemruhábann, a' *Templomba*, melly hajdan, a' Franciscánusoké volt. Be-érkezvén a' *Szentegyházba*, körül-nézte a' Gyülekezetet. Az *Óltárnál*, mise-mondó ruhák adattak reá. Ezek annakutánna, az *Ekklésiának* Törvényei szerént le-vonattak rólla; fejének azon része, melly, *Koronának* neveztetik, meg-nyíródött; a' szenteltt újjairól le-dörgöltetett a' bőr; 's a' hosszú ruha helyett, *Kaput* adatott reá. E meg-lévén, *Szabó* Szolgabírónak vigyázása alatt, vissza-kísértetett a' *Bünös*, a' tömlötzbe. — *Konde* Püspök vitte végbe,

Martinovics' degradátzióját. — Az Exekúzió, a' *Bétsi-Kapu* előtt lesz. “

Londonból Máj. első napján: — „Hi-
 zzi itt a' Közönség állhatatosan, hogy Mi-
 nistériomunk, munkálódja titkon a' Békes-
 séget: azért is szüntelen nevekedik Papi-
 ros-pénzeinknek a' betse: foly azonbann
 még mindég az a' hír is, hogy tizenkét
 első-nagyságú, és öt középszerű *Orosz Ka-*
tona-hajókkal fog nevekedni, tengeri fegy-
 veres erők. — A' *Napkeleti-Indiába* ke-
 reskedő Társasággal, két esztendőkre tsinált
 az Udvar újj Kötést, melynek ereje szerént,
 salétromot fog a' Társaság szállítani, *Benga-*
len nevezetű *Ásiai* nagy Tartományból. —
 A' *Deptfordi* partnál fekvő *Oflindiai* ha-
 jókat, melyek, *Katona*-hajókká változta-
 tódnak által, sietteti a' Tengeri dolgokra
 ügyelő Kormányfő, hogy mentől előbb
 hadi-lábra állítsák magokat. “

* * * * *

Tudósítás.

Pesten Szent-Iván Havának 15-dik
 és következő napjain, a' Királyi Fő-Os-
 kolának Könyvtárházában, temérdek szá-
 mú, különbözőféle tudományokra való
 Könyvek, kótyavetye által fognak el-adat-
 tatni. A' nyomtatott Katalogusból, melly
 már 1790-dik esztendőben ki-jött vala,
 még eggynehány nyomtatványok az emlí-
 tett Könyvtárházban találtak, és a' Köny-
 vekben gyönyörködőknek, ingyen ki-adat-
 tatnak.

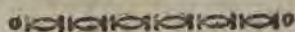

A'

TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

42.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak)
26-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környüállások.

A' Frantzia Ki-költözttekből álló, és Tsászár Ö Felsége' zsöldján vitézkedő Se-
reg-osztályhoz, következő értelmű Írást
intézett mostanság a' Vezérje *Condé* Her-
tzeg:

„Derék Barátim, 's Pajtásim! Eránt-
tatok Izakadatlanúl viseltető szíves gon-
doskodásom, egész rélyt vé.et vélem, azon
boldog, változásbéli szerentsébbenn, melly-
ről tudósíthatlak végtére Benneteket. A'

B b b

Fels. Tsászár, nagy indulattal adatta értésemre, melly nehezen esett Ő Felségének, hogy a' környülállásokra nézve, idejében nem szaporíttathatott egygy olly Sereg-osztályt, mellyet annyira betsül. Ezentúl, fogatosabban fordítja szolgálatunkat a' Közügy' hasznára, 's örömmel jelenti nékem, hogy annyira való szaporítás eránt végezhetek *Clerfayt* Gróf Úrral, valamenyt csak lehetségesnek fogok gondolni. Mellyhez képest, haladék nélkül is belzeleni fogok ezen Generálissal, kinek tekintete, olly derék fundamentomon áll, és a' ki, maga résziről, igen betsületes Levelet írt hozzám. “

„Kettőztessük háládatosságunkat egygy olly Fejedelem eránt, a' ki olly régtől fogva tart Bennünket változhatatlan nemeslelkűséggel. Reménylem én, hogy ezen Felségnek kormányozása alatt Királyunkért folytatandó buzgó szolgálatunk, elébb vagy utóbb, meg fog jutalmaztatni. De el ne felejtétek Ti mindnyájan, a' kik olly kedvesek vagytok énnékem, hogy a' vitézi bátorság, nem elégséges egyedül a' betsületre; hogy, az az érzés, mellytől Ti, el-vagytok foglaltatva, olly példáját kívánnyá adatni Ti vélettek az okosság-
nak és engedelmességnek, mint a' minémű példáját adjátok a' békességes tilrésnek és hívségnek. Érzitek szívetekben, el-híszem, annak szükséges vóltát, a' mire én

serkentelek Benneteket; hogy ennél fogva, még nagyobb mértékben meg-nyerhessétek azt a' közönséges betsültetést, mellyre, olly sok alkalmatosságokban tettétek érdemesekké magatokat. Több szerentsét óhajtok én Tinéktek, mint sem hogy annak meg-szerzésére, olly tanáts-adásoknak követését legyen szükségtek, eszközül elő-venni; mint a' millyenek, az én hozzátok tartozott indulatomból származnak; 's olly erőss-lelküséget, mint a' millyenre szükségem vagyon önnön magamnak.

Burboni Lajos József.

(Louis Joseph de Bourbon).

Hannoverából Máj. 8-dikán: — „Gazbonával, szénával, és szalmával, nagy Tárház tölteni itten. — A' Hannoverai Sereg' fő-quártélyja, még *Vesztfaliának Quackenbrück* nevű Városában vagyon; a' Hannoverai Kormányozó - Generális Gróf *Waldmoden* pedig *Osnabrückben*.“

Mannheimből Máj. 16-dikán: — „Tegnap dél-tájban, mintegy 15 ezer főből álló Ts. K. gyalog és lovas Katonaság, masírozott el, *Heidelberg* Városára mellett, a' *Bádeni* Markgrafságnak *Minden* Városára felé.“

A' *Luxemburg* Vára' Kommandánsának, B. *Bender* Ts. K. Feldmarschallnak haláláról kerekedett hír, mind ekkoráig se bizonyosodott meg.

Livornóból, Máj. 13-dikán: „A' múlt Szombaton (Máj. 9-dik napján) indult el

innen az *Angliai* Katona-hajósserev, 's útját intézte, a' *Korszika* Sziget, és *Frantzia* Ország között fekvő tengerre."

Spanyol-Országból. —

Londonba érkezett *Corunnai* Tudósítások szerént, *Spanyol Tengeri-Vezér* *Langara*, tizenhat első-nagyságú, és nyóltz közepfzerű Katona-hajókkal indúlt ki Ápril. 6-dik napján a' *Mahoni* Kikötőhelyből, olly tzéllal; hogy magát *Hotham* Ánglus Tengeri-Vezérrel egyesítse.

A' *Frantzia* Nemzeti-gyűlésnek 6-dik Májusi Ülésébenn, eggy olly Tag jelent meg, ki, a' *Napnyugoti-Pirenéusi* *Frantzia* Seregtől tért vissza *Párisba*, 's olly Tudósítást terjesztett a' Nép' Képviselei' eleibe; hogy *Guipuscoa* és *Biskáia* *Spanyol* Tartományoknak Lakosai, barátságos bizodalmat nyilatkoztatnak, már azóltától fogva a' *Frantzia* Közönséges-Társasághoz: a' miólta el-múlt a' *Rettentés*' ideje.

Frantzia-Országból. —

A Vándéi Had' végződéséről.

Stofflet, és az ő fő-kormányozása alatt szolgált *Al-Vezérek* is, félbe-szakasztották végre az ellenségeskedést, mint megtettzik a' következő Jelentésből, mellyet *Ruelle* — eggy, a' Békességet kötött Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok között — vitt *Párisba*, 's Máj. 9-dik napján olvasott fel a' Nemzet-gyűlése előtt:

„Mi, az *Andegaviai és Felső-Pictaviai* (de l' Anjou & du Haut-Poitou) Katholika és Királyi Sereg' Kormányozó Generálissa, 's egyéb Fő-Tisztjei jelentjük, hogy mi a' Békesség-kötést, mellyet óhajtottunk, nem más okból halasztottuk ekkoráig, hanem hogy meg-tudhassuk: Mit kíván a' Nép, mellynek gondja reánk bízattatott? 's Mit kívánnak a' *Kis-Britanniai* Katholika és Királyi Sereg' Vezérjei? — Mivel már most, ez a' kívánság, nyilván ki-vagyon fejezve mind azon Írásban, melly, 1795-dik esztendőben, Febr. 13-dik napján illy tzm alatt jött Világ' eleibe: Békesség' szavai (*Paroles de paix*); mind az *Első-Floreali* (20-dik Áprilisi) Jelentésben: mi is reájok állunk azokra az Intezetekre, mellyeket, a' fel-keltt (insurgáltt) Közönséges-társaság-osztályoknak letsendesítésére, tettek a' Nép' Képviselői. — Az eggy és meg-oszthatatlan Közönséges-Társaság' Törvényeinek alájok vetjük magunkat, ígérjük, hogy soha az ellen fegyvert nem fogunk, 's által-adjuk mentől elébb ágyúinkat.“

„Bártsak ezen lépésünk egészen el-ólt-hatná a' belső-visszázkodásoknak fáklyáját, 's ezközül szolgálhatna arra, hogy a' Frantzia-föld, Atyáinkból álló Népet szemlél-tethetne ezentúl az idegen Nemzetekkel: valamint ezekre nézve is óhajjuk, hogy bártsak mentől elébb barátságos Társaságba jönének a' Frantzia Nemzettel.“

„Kérjük a' Nép' Képviselőit, kik, ezközei voltak a' Békesség-kötésnek: menyenek a' Nemzeti-gyűléshez, adják értéseré szíves kívánságinkat; 's vegyék eleit minden gyanúságoknak, mellyeket a' mi jó-lelkűségünk ellen fognak a' Rosszakarók támasztani.“

(Alája írták magokat ezen Jelentésnek: *Stofflet; de Beauvais; Monnier; Launay; Michelin; Ceris; Guichard; Lhuillier; Jous-selin; Nicolas; Gocu; Marné; Perère; Dupouet; Legesy; l' Fougeray; Dumentil; Palierne; Chetou; Cady; Forestier-Thibault; S. Chálon; Giraud; Robert; Barrié* Közönséges-Titoknok; és még *Bernier.*)

Ezen utólvára békéltett *Chouan-Vezérek*, egy millió hamis Papiros-pénzt is adtak által a' Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoknak, mellyet ők *Angliából* kaptak.

Nizzából, Máj. 2 dikán: — „A' *Nárszlliai* (Marseillei) Frantzia Kikötőhelyből olly Tudósítást vettünk, hogy hetvennél több tengeri hajók érkeztenek oda, gabonával 's egyéb nemű elességgel rakva.“

Fouquier, és a' véle együtt halálra ítéltetett 15 *Tzimborássai*, békételenkedve hallották a' reajok ki-mondatott szententziát. Eggy, — *Sellier* nevű — a' könyvet, mellyet kezében tartott, a' Törvényfzék' Elölülője' fejéhez vágta, 's így szólott agyarkodva: *Rád is el-jő a' sor,* —

Némellyek illy jövendőmondásra fakadtak: *Negyven napok múlva el-süllyed Ninivé.* — Akaratjok ellen a' ki-szententziáztattaknak, más napra haladt a' Ki-végeztetés. — A' gilljotín felé lett vitettetés közben, szörnyü szemre-hányások érdeklették *Fouquier*: mellyeket ő, ollykor ollykor, illy piron-gató szókkal trömfolt vissza: *Eredj gaz személly kenyeret keresni.* — El-mettzett fejét *Fouquier*nek, fel-kívánta mutattatni a' Sokaság.

Arras Városában el-követett kegyet-lenkedésekért, *Lebon* Jósef nevü Nemzet-gyűlési Tag' ügyének meg-vissgálása, 21 Nemzet-gyűlési Tagokra bízattatott Máj. 7-dikén.

Az újj Végzéseek fzerént: nem lesz ezentúl a' Seregeknél lévö Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoknak egyéb hatalmok a' Katonai személlyeken, hanem tsupán egy ideig szakasztathatják azokkal félbe hivatallyokat; — a' Közönséges-társaság-ofztályokba küldetett Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok pedig, a' Közjóra - ügyelő - Deputázióinak hatalom - adása nélkül, semmi rendelkezéseket nem tehetnek a' Nemzeti Kasz-szákra nézve.

Elegyes Tudósítások.

Londonból Máj. első napján: — „Az Országának minden részeiből érkeznek Király Öfelségéhez, *Wallis* Hertzeg' házasságára nézve, örömet nyilatkoztató és fzerentsét kívánó Írások.“

„Hosszas halogatások után, szó völt végre az Ország-gyűlés' Felső Táblájánál Ápril, 28-dik napján, a' Hajpor' taksájáról. Ennek fizetésétől, fel-akarták szabaddíttatni *Moira* és *Mulgrave* Lordok ekkor is, a' fél-zsöldön lévő Katona-tiszteket: de Státus-Titoknok Lord *Grenville*, és *Richmond* Hertzeg, hathatósan ellene be-
széllettenek, a' nevezett Lordok' Fel-tételeinek. A' Hertzeg nevezetesen így szólott: „Vagynak igen is sok érdemes, és minden jutalomra méltó Férjfiak, a' fél-zsöldű Tisztek között: de vagynak sokan, egésszen ellenkező tulajdonságúak is, kik soha se' szolgáltak a' Seregnél, 's nem is akartak szolgálni: kik, midőn hallották, hogy Regementek fognának redukáltatni (el-olzlattatni): tüstént Tifztséget vettek magoknak csak azért; hogy magoknak, a' Fél-zsöldűak' laifstromába való bé-íratást nyerhessenek. Számosan találhatnak ezen Emberek között olyanok, kik hajdan Kávé-házakbéli Inasok voltak, 's több e' félek. Az ilyen, és a' Vagyonos Emberek, bizonyosan teszik fele-részét, a' Fél-zsöldön lévő Tisztek' számának. —
— Lord *Mulgrave*, nem maradt adós, felelettel a' Hertzegnek: „Ha — *úgymond* — valósággal meg-történtenek az e' fele visszaélések: nem Mások ezeknek az okai, hanem a' Hadi-dolgokra-ügyelő-Kormány-széknek akkori Tagjai, minékokáért, olly

vállakra kell rakni a' büntetés' terhét, melyek, méltókká tették arra magokat; nem kell ellenben az egész érdemes Korpust terhelni azért; hogy eggynehány Személyek, érdemellenül, vagy is inkább gyalázatosan lopták bé magokat a' Fél-zsoldosok' laifromába. “

(Újjabb Tudó-ítások szerént, ötödik Májusban kezdődött el a' Hajpor-taksa' fizetésnek esztendeje. A' ki ezentúl közönséges - petséttel jelelt Szabadság - Levéllet nem vált: 's még is porozott fővel jár: kétfáz forintra büntettetik. Az Idegenek, érkezésektől számlálendő húzoneggy napok alatt, nem köteleztetnek a' taksa-fizetésre. Fel-vagynak ettől szabadíttatva az ollyatén Egyházi - Személyek, kiknek esztendei jövedelmek meg nem haladja az ezer forintot. Ki-vagynak véve a' Király és ennek belső Szolgái is.)

„Ápril. 30-dikán, Lord *Moira*, olly értelmű kívánságát nyilatkoztattá a' Fő-Rendek előtt, hogy bártsak az Adósságokat illető *Angliai* szoross Törvények, ember-baráti különbséget tennének az ollyan Adós között, a' ki gonosz-lelkű tsalárd; és az ollyan között, a' ki, szerentsétlenség-ből jutott szükségre: 's egyszersmind Könyörgő - Írásokat terjesztett a' Gyűlés' eleibe, sok szerentsétlen Adós foglyok' nevében, a' kik, *Wallis* Hertzegnek örvendetes házaságából reménységet vettek Iza-

hadságjok eránt, 's reménykednek az Első Táblának, hogy nemes-lelkűsége fzerént vesse közbe magát érettek. — — *Wallis* Hertzeg' adósságaira nézve, azt javasolta ebben az Ülésben *Grafton* Hertzeg, hogy az azokról tartandó tanátskozást el kell addig halasztani, míg meg nem határozza azok eránt magát a' Második-Tábla, mellynek kezébenn vagyon különben is a' Nemzet' pénzes-erfzénnye.

Frigyes - Belgyiomból Máj. 5-dikén :
„ A' *Hágai* Szabadság-fájára Katona vígyázott: még se' lehetett meg-gátolni, hogy különbkülönbféle Szatirák (Tsúfoló-írások) ne raggatódnának reája: ez okon, roftélyos kerítést készíttetek nékie a' Betsülői: de e' se' használta: mert mindjárt más nap, következendő két sorok szemléltettek rajta:

Keezen wat ben je gekken,

Dat je de Wryheid Sluit in hekken.

(Mitsoda bolondok vagytok Kézek! hogy a' Szabadságot roftélyok közzé rekerfzítetek.)

B é t s.

A' múltt Szombaton, bé-fejeződéek a' *Jubileumi* ájtatosság: melly alkalmatossággal, az egész Magyar és Német Testörző Sereg kísérté a' *Protzeffzió*bann Ő Felségekét.

Pünköst Hétfője' éjtszakáján, tántzos-miattság vólt, a' *Karinthiai* Kapunál lévő *Udvari* Teátromban, mellyben éjsfél' tájkor, *Spanyol* tántz-nemét tántzolták *Viganóék*.

Magyar - Ország.

Budáról Maj. 20-dikán: — „A' halálra ítéltetett Személyek, szekerekre ültetődtek ma jókor reggel, 's le-hozattattak a' Várból, a' *Bétsi*-Kapuhoz nem messze eső Generális - kaszálló, vagy - rét (*General-Wiesen*) nevezetű térségre. Az öt Rabok közzül mind egyik, külön-külön, négy-lovas szekéren ült, háttal a' Kotsisnak; és szembe a' Papjával. *Hajnóczy* József, Evangelika Valláson lévén, *T. Mólnár* nevű Prédikátort kívánt maga mellé. Nagy bátorságot mutattak, Gróf *Sigrai* Jakabon kívül, ki még a' tömlöztben bé-köttette a' maga szemeit. *Hajnóczy*, reá esmért egy Katonára; ki a' szekér mellett ment, 's azt mondotta felöle *T. Mólnár* Úrnak: Én adtam — úgymond — ezt a' Legényt Vitze - Ispán koromban Katonának: 's úgy történt, hogy midőn *Béts*-be vivének fogva: ő vala egy, a' meliém adatott Örzők közzül; 's most midőn halálra visznek is: imé ő, egy leg-közelebbről kísérő Strázsám. Az első szekéren, *Martinovics* József ült, 's ő vitette-tett fel leg-először is az Alkotmányra, mellyen esett a' Ki-vegeztetés. A' szekerek úgy állottak; hogy egy Rab, a' Másiknak halálát nem láthatta, *Martinovics*on kívül, kinek mint leg-nagyobb Bűnösnek, nézni kellett több Társainak el-enyélzését. Igen sullyosította ezen nézést egy vélet-

len történet. A' Budai öreg Hóhér t. i. harmadik vágásra tsapta le az első főt: melly látásra, szinte magán kívül kezdett lenni egy kevés ideig *Martinovics*. — *Szent - Márjait; Latzkovitsot; Hajnóczit; és Martinovicsot*, egy - egy helyes tsapással végezte-ki az *Égri Hóhér*. *Hajnóczi*, minekelötte le-ült volna a' székre, szemeit, a' Sokaságra, erről pedig az Ég-felé fordította, 's rövideden imádkozott. Minnekutánna bé-köttettek a' szemei: szembe-tünöképpen fel-nyújtotta a' nyakát. — *Martinovits'* fejét, a' szemkötő kezkenő-nél fogva tartván a' Hóhér-legény: fel-találta rántani a' szemfedelét, abban a' szempillantásban: midőn éppen fel-vonta valamár a' Hóhér, pallossát: úgy hogy mind a' fel-vontt pallos szemébe tünt; mind pedig még egyfzer a' Néző-Sokaság is *Martinovicsnak*. — Újra bé-kötődtek tehát a' szemei, még pedig úgy; hogy többé világosságot nem láthatának. — Az Exekúzió, mintegy hetedsfél órakor kezdődött: 's nyóltzra egy fertálykor végeződött: a' midőn *Martinovics'* Írásait égette el a' Hóhér. — A' jelen vóltt temérdek Sokaságnak nagy része, tapsolással nyilatkoztatta ezen Történettel való meg-elégedését.

„A' halálos szententziák, külön külön is ki-adattattak nyomtatásban, deák nyelven: öfze-summálva pedig magyarul is. Magyar summájok a' szententziáknak ez:

„*Martinovics* Ignátz József, a' Felsőes Tsászárnak, 's Apostoli Királyunknak volt Tanácsosa, 's Szászvári Apátúr, el-felejtkezvén Ő Felsőségének bőven reá méretett sok kegyelmeiről, a' múltt esztendőben *Pesten*, születése helyén, iszonyú, 's embertelen össze-esküvést kezdett, 's pártütő-szövetséget kötött. Fel-tett gonosz szándékának véghez-vitelére, maga igazgatása alatt leendő Fő-Vígyázókat választott, úgymint: A Felsőes Udvari Magyar Kamrának akkori Szekretáriussát *Hajnóczy* Józsefet; a' volt (*Gréven* Huszár Regement-béli) Kapitány *Latzkovits* Jánost; *Szent-Márjai* Ferentzet; 's a' *Köszegi* Distriktuális Táblának számon fellyül lévő Asszesszórát, *Góf Sigray* Jakakot: kiket, — minnekutánna a' Pártütők' fejévé emelte volna magát, — mint munkálkodó Társait, arra kötelezett, hogy egybe-vetett vállal 's erővel, istentelen szándékjokat továbbterjesztvén, az Országnek szeglet-köveit, a' Törvényeket fel-forgassák; a' Királyi méltóságot, 's hatalmat el-töröllyék; az egész Községnek életét, jószágát, kotzkárra vessék; a' bé-vett Isteni-tiszteletnek, 's Polgári-Rendtartásnak szép Alkotmányát fel-dűllyák, 's semmivé tegyék. Ezekről, mind tulajdon Vallások, mind más táfolhatatlan Próbák által meg-győzöttvén, a' meg-sértetett Felsőes, 's Ország ellen mérészlett, 's el-követett gonoszságjok miatt,

a' most ómlített Fejedelem - és Ország - ellen Támadók, az Országnek Törvénye szerént, halálra ítéltettek, 's hogy szörnyű Példájjal mások jóra intessenek, és a' gonosztól el-idegenedjenek: érdemlett büntetésül, Hóhér' pallossa által, az Élők' számából ki-végeztetnek.

Martinovics' ügyében különösen, következő szententziát hozott a' Királyi Tábla, Ápr. 27-dikén; és a' Septemvirális Tábla, Ápr. 29-dikénn:

IN CAUSA FISCO REGII, CONTRA
Abbatem Josephum Ignatium Martinovics, ex Crimine Laesæ Majestatis seu Perduellionis promota.

Anno 1795. Die 27ma Aprilis.

In Inclyta Tabula Regia Judiciaria.

Deliberatum est.

Invinculato I. Abbate Hungaro Revolutionales suas occultas Societates Peltini, in visceribus Regni Hungariae, natalique suo solo fundante, et propagante, hacque ratione Territorii illius Jurisdictionis, in quo Crimen patraverat, semet ipso facto subjiciente, et ideo etiam per Suam Majestatem [Sacratissimam sine recipiendi Judicii, competentí Foro resignato exiliente; obmotam contra Judicatum Exceptionem, tanquam infundatam rejici.

Quod vero Causae meritum attinet: quandoquidem tam ex propria Invinculati Confessione, quam ex reliquis in Processum inductis Documentis, et Allegatis manifestum esset, Partem I. praeparatis praevis, ad concitan-

dam Seditionem directis scriptis, Mense Maio
Anni proxime praeteriti 1794. ad Regiam Dig-
nitatem, legalemque Regni constitutionem sub-
vertendam duas occultas Societates fundasse,
Regulas earum, et Signa, quibus Socii se mu-
tuo agnoscerent, definivisse, Directores Fide
sibi obstrictos, ope quorum exitiale suum In-
stitutum effective propagavit, constituisse, du-
plicemque Catechismum, alterum Reformato-
rum, alterum Civis, et Hominis Titulo insigni-
tum, iisdem tradidisse.

Praeterquam vero, quod perfidum Paris
I., vitae fortunisque Incolarum Regni summe
insidiosum, per duas sibi quidem oppositas,
sed ad securius procurandam Democraticis prin-
cipiis innixam Revolutionem tendentes, uno
eodemque tempore erectas Societates, motus
intestinos excitandi, in desolationem totius
Regni vergens Planum, malignam ejusdem in
Concives suos desaeiendi intentionem prode-
ret; Ambobus perveris Catechismis pro basi
et fundamento sceleratorum suorum molimi-
num adoptatis, praeter acerbissimas, prorsus-
que infundatas in Augustam Regnantis Domum
conjectas Calumnias, et convitia, modo felici-
ter Regnantem Principem, a quo diversis Gra-
tiis et Beneficiis cumulatim ornatus est, Thro-
no Regio deturbare, et Legali gubernandi Po-
testate privare, authoritatem Regni Statuum,
ipsamque Constitutionem convellere temerario
ausu adlaboraverit; Incolasque non minus con-
tra Regiam Majestatem, quam Status Regni
ad insurgendum provocaverit. Ex praemissis
itaque, ac aliis pluribus Processui inductis ag-
gravantibus circumstantiis inclarescente eo,
quod Invinculatus, spreta Legum tam Divina

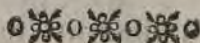
rum, quam humanarum Sanctimonia, contra Salutem, et Dignitatem Regiae Majestatis, publicamque Regni Salutem conspiraverit, imo faedae Conspirationis hujus Caput, et Primipilum seinet effecerit; — eundem, sensu Articuli 7. 1715, et aliarum Regni Legum, atroci Laesae Majestatis, seu Perduellionis Crimini implici non, manifesteque Delicti hujus Reum, sui in demeritum, aliorum vero Salutare in exemplum, ad poenam Gladii condemnari, Univerlaque ejusdem Bona ad mentem Articuli 56. 1791. Fisco Regio adjudicari, et praemissa degradatione, Executionem decerni.

Anno 1795. die 29-na Aprilis.

In Excelsa Tabula Septem-Virali.

Deliberatum est.

Spectata Actionalis Criminis, per Invinculatum I. flagitiosae Conjuratiōis Authorem et Primipilum perpetrati atrocitate, dictatam Gladii paenam post quatuor Directores Invinculato I. infligendam; detestanda vero scripta sub Nro 3to 4to 5to 6to et 9no provocata, velut Seditiosa, sed et secus ad Regiae Dignitatis, et Regni Constitutionis subverlionem tendentia, adeoque jam in se ipso Crimen Laesae Majestatis involventia, manu Carnificis conbrendenda ordinari, Executioneque eatenus etiam decreta; in reliquo Sententiam Incluyas Tabulae Regiae Judiciariae approbari.

Magyar Hírmondó.

43.

Költ Bétsben, Pünköst Havának (Májusnak).
29-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

o o o o o o o o o o o o o o o o

Hadi és Békességes Környülállások.

A' *Moguntziai Újságnak 20-dik Májusi Darabjából:* — „Tegnap előtt éjszaka, éjfél tájban, 150 Veress-köpönyegesek (*Wurmser* Szabad-seregebéli Hufzárók) ki-vontt szablyákkal; és egy *Moguntziai* Granatéros Batalion — Ts. K. Oberster *Knessevich*, és *Moguntziai* Májor *Bömmelberg* Urak' vezérlése alatt, olly tsendesen neki mentek 3 oldalról egy Flesnek (V formájú Sántznak) mellyet, tsak magát bírták vala még a' Frantziák, a' *Gonsenheim* mellett lévő malmon felül, *Hardenberg* felé; hogy egyszernél többet nem löhetett az ellenség; hanem sebess szaladásra vette a' dolgot, és még hátra is hagyta némelly hadi-készületeit. Minekutánna egészzen le-rontotta Népünk az el-vett sántzot: vissza tért egynehány Frantzia foglyokkal. Közzüle, hárman maradtak halva, és öten kaptak sebet.“

Frigyes - Belgyiomból —

A' Fő-Kormányshéknek *Frisia'* részéről való Tagjaihoz, olly értelmű Jelentés

C c c

érkezett *Frísiából Hágába*, hogy meg ne eggyezzenek addig, egy Közönséges, és Tartományi (Provinciális) különbség nélkül való Belga Nemzeti-gyűlésnek össze-hívasába; míg az eránt világos parantsolatot nem fognak venni, a' Tartományokbéli Népnak Képviselőitől. — Ugyan ezen Képviselőknak buzdításából, írt a' Belga Fő-Kormányshék *Párisba, Blauw és Meyer* Követjeinek; 's hathatósan reájok parantsolt: hogy semmit el ne múlassanak, valamit tsak erányosnak látándanak a' végre, hogy a' *Nagy-Britanniai* Kikötőhelyekben le-tartóztatva lévő *Frigyes - Belgyiomi* hajóknak vissza-adattatása, egy Feltétele legyen a' *Frantzia Közönséges-Társaság* részéről, a' *Nagy - Britannia*val kötendő Békességnek, mellyet már munkába vétetettnek hirdet a' Hír.

„Némelly *Hollandiai Újságokon*, nem olvastatik már többé, a' *Frantzia* módi felül-írás.“

„*Alquier, Ramel, Cochon és Richard* *Frantzia* Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok, *Amsterdamból Hágába* mentek által M. j. 8-dikánn. Oda érkeztek *Párisból* ugyan az nap estvéli kilentz órakor, *Sieyes és Reubel* is, kiket a' *Közjóra - ügyelő - Deputáció* küldött el maga kebeléből, tükos hagyomással. Ezen két Küldötteknek köszöntésére, 's az efféle alkalmatosságkor szokásban lévő egész tisztelettel való el-

fogadására, más nap a' *Frigyes - Belgyiomi* Fő - Kormányszéknek nyóltz Tagjai jelen-tek - meg, kiknek a' Hollandus és Frantzia Strázsák, Katonai tiszteletet tettek.

Nagy-Britanniából. —

Boyne nevezetű kilentzven ágyús *Angliai* Katona-hajó, melly, tsak mostanság érkezett vissza *Napnyugoti-Indiából*; ez előtt öt esztendővel készült, és kilentzszáz ezer forintba került: meg-gyúladt Májusnak első napján, a' *Portsmouth* partnál. Mindjárt siettek segítségére más Hajók, 's szerentsésen el is szabadítottak rólla több Embert nyóltzszáznál: de kéntelenek voltak, nem tsak a' hajó' alkotványát hagyni lángok' prédájául; hanem még a' Hajós-népnek is egy kevés részét, mintegy tizenkét személlyeket: mivel meg-tüzesedvén a' *Boyne*' ágyúi, kezdték szórni magokból a' golyóbisokat. Minekutánna a' Vas-mat-kák' köteleihez is el-ért a' tűz: meg-indult az égő-hajó, a' nagy tengerre, 's ki-gyúladtt *Aethnát* szemléltetett magában mind addig, míg végre a' Puska-por-tár és ezzel együtt az egész Hajó felvetődött, melly szörnyű durranás után, füst-felhő emelkedett fel a' levegő-égbe; 's a' föld meg-rezkette magát. — A' tűz okáról olly vélekedés kezdett vala lenni elsőben, hogy mivel az újj Katonák, lövöldözésben gyakoroltattak vala, éppen a' Szél-felöl-való részében a' Hajónak: te-

hát, valamely puska-fojtásról gyúlathatott meg a' hajó: de két napok múlva, más első-nagyságú Katona-hajó is gyúlادott ki — *Braunschweig* nevezetű — mellynek tüze azonban szerentsésen el-óltódott; hanem ezzel az alkalmatossággal, egynehány Sze-méllyek fogattattak el, kiknek szándékjok vala, el-égetni *Braunschweigot*.

Napnyugoti-Indiából, olly Tudósítás érkezett *Londonba*, hogy *Angliának Barbados* nevű *Amerikai Nagy Szigetjéhez*, *Anglus Tengeri-Vezér Parker*, szerentsésen érkezett Mártz. 31-dikénn, háromezer *Európai friss Katonákkal* — Még ekkor, nem foglalták vala el a' *Frantziák St. Lucie'* Szigetében a' Fő-erősséget, *Morne-Fortunet*. — *S. Vincent* Szigetében, a' hajdani *Lakosok* egyesítették vala magokat, a' *Frantzia Lakosoknak* egy részével, az *Anglusok* ellen: de Mártz. 13-dikán széllyelverettek; *Vezérjeik* le-ölettettek; 's 25-en közzülök, a' kik fegyveres-kézzel fogattattak el: tüstént fel-akasztattak. — Az említett Tudósítások szerént, se' *Grenada* se' más Szigetekben, nem a' *Szeretsenek*, hanem a' szabad *Mulattok* (verhenyeges színű Emberek) ütöttek pártot, 's fogtak együtté a' *Frantziákkal*, az *Anglusok* ellen. A' *Frantziák*, kik, Mártz. 6-dik és 12-dik napjain, meg-verettettek *Grenadában*: nem mozdúltak vala ugyan még ki onnan 1-ső *Áprilisben*: de nyomos reménység vólt fel-meneteljek eránt.

Londonból Máj. 8-dikán: — „*Nagy-Britanniának Ásiai-Birtokaiban, újj had támadt az Anglusok és Marattok között, a' múltt esztendő' végén. Ezen hadról még tsak az Ostindiai-Kompánia' (Napkeleti-Indiába kereskedő Társaság) Kormányozói vettek a' múltt Szeredán Tudósításokat, mellyek, e' folyó esztendőnek 5-dik Januáriusban indítódtak Bengalenből.*“

A' *Frigyes-Belgyiomi Közönséges-Társaság*, meg-folztatott, de még nem tudatik: a' Frantziák általé; vagy az Anglusok által? azon derék és hasznos Erősségjének bírásától, mellyet, *Afrikának déli tsútsán* készítettett, és *Jó-Reménység' Fokának* (Promontorium bonae spei. Cap de Bonne-Espérance) nevezett.

Elegyes Tudósítások.

Az a' *Jackson* nevű *Irrlandus* Prédikátor, kiről írtuk vala, hogy olly Bűnösnek találtatott Í élő-polgártársai által *Dublinban*, a' ki Felség- és Státus-bántás' vétkébe ejtette magát: midőn a' Törvényfűk' eleibe állítódott, hogy meg-hallya a' reája mondandó halálos szententziát: egyszerre el-változott színében; és Tagjainak igen kevés ideig tartott vonaglásai után le-dobbant a' földre 's meg-hólt. Méreggel ölte meg magát; hogy Feleségére és Gyermekkeire szállhasson rólla, két ezer forintos esztendei jövedelmű jószága, mellyet, a' Fiskus foglalt volna el abban az esetben:

ha *Jackson*, úgy végeztetett volna ki a Világból, mint Státus- és Felsőg-bántó.

Lyonból, olly Tudósítás érkezett a Közjóra-ügyelő-Deputátzióhoz *Párisba*, hogy nem várhatván a Nép, a fogva volt *Robespierri*stáknak meg-ítéltetését, reájok ment azokon tömlöttzeikben, és le-öldösött hetvent közzülök. — Ez a Tudósítás, Nov. 9-dik napján olvastatott-fel a Nemzeti-gyűlésben.

A tavalyi *Lengyel* Revolútzio' alkalmazásával fel-akasztatott Személyeknek testeik, ki-ásattattak a földből Máj. 9-dikén, és más helyre temették el nagy tzeremóniával. Leg-nevezetesebbek voltak az említett Személyek között: *Livoniai* Püspök *Kossakowski*; *Ozarowski* és *Zabiello* Hadi-Vezérek, 's Gróf *Ankwitz*."

Gallítziából Máj. 15-dikén: — „A *Lengyel*-Országból jövő Utazók, ezeket beszélik: *Varsónál*, mintegy hetven ezerig való *Orosz*-Katonaság áll készen. *Volhyniából* és *Ukrajniából*, sok gabona takarítatik által *Lengyel*-Országba, mellyben ímitt amott, Magazínokat töltenek az *Oroszok*. — — Nagy *Lengyel*-Országban igen foglalatoskodnak a *Prusszusok*, sántzok' készítésében, 's egyéb Oltalom-készületeknek tevésében."

Magyar - Ország.

Pestről Máj. 21-dikén: — „A tegnap *Exekútzio* után, el-botsáttattak né-

melly foglyok, kik, mind a' két Tábla által bünteleneknek találtattak. "

„ A' kenyér' árra, még se' szállott alább. Érkeztek ugyan ide, gabonával rakott hajók: de ezekről ismét tovább szállítódott az élet, szekerekenn. — Vetéseink, szép reménységet nyújtanak. "

„ Némelly Külső-városi Zsiványok, olly vakmerőséget követének itt el a' napokban, hogy a' Városi Marha-tsordából, melly mindennap ki-jár legelni, el-idegenítették egy tehenet, 's félre-vivén azt, le-vágták a' vetések között: de már ki-tudódtak, 's a' Város' tömlötzében bankódnak. "

Somogy Vármegyéből Máj. 18-dikán:
 „ Itt kevés gyümöltés lessz a' tavalyi bő termés után. A' múltt esztendőben, egy lábnyi hosszúságú Tseresznye-ágon, mellyből csak egy hüvelyknyi két kis szakállágatskák nőttek - ki: száztíz szemet olvasztam-meg: de most talán egész fákon se' lessz annyi. — A' múltt hétenn olly hideg vólt ezenn a' részen, hogy fűttetni kellett: ha írni akart az ember. "

B é t s.

Az Erdély - Országi F. Udvari Kantzelláriánál: Szekretáriusságból Referendáriusságra, négy ezer forint esztendei fizetéssel emeltetett M. Csík-Somlyói Somlyai János Úr. — T. Dósa József Úr, Kontzipistáságból Szekretáriusságra, ezer forint eszt.

fizetéssel. — *Kozma* Antal Úr, Kantzelistaságból Kontzipistaságra 800 forint eszt. fizetéssel. — — *Sekret. T. Borberek*i Fájában *Dániel* Úrnak esztendei fizetése, két ezer forintokra emeltetett; *Expediturae-Director* *T. Kezdi-Almási Felszegi* György Úré, 1500-ra; *Sekretárius* *T. Gály* András Úré 1400-ra.

A' Magyar Királyi Testörzö Nemes Seregnél öt esztendőig gyűjtött szép érdemeiket *Perczel* Károly, és *Újfalusi* Károly Uraknak, azzal jutalmaztatta meg Felséges Urunk; hogy az elsőt, *Registráns*-nak nevezte a' Magyar Udvar *Kamará*hoz, 500 forint esztendei fizetéssel; a' másikat pedig *Hadnagy*á tette azon *Dragonos* *Regement*ben, melly, magáról neveztetik Ő Felségéről, mint *Tsászár*ról.

H í r a d á s.

Szorgalmatos Méhész, az az, a' *Méhekkel* való *Bánás*ról, *Kérdésekben* és *Feleletekben* *Oktatás*. A' *Mezei* *Gazdák*nak *hasznokra*, a' *leg-újabb* *tapasztalások* szerént *ki-adattatott* *Szuhányi* *János* *Jász*-*Alsó-Sz. Györgyi* *Káplány* által, *Pesten* *Weingand* *Mihály* *Janos* költséggel, 1795-dik esztendőben. — Ezen *Könyv*etske, melly, *Nádor-Ispán* Ő *Királyi* *Fő-Hertzegségének* *vagyon* ajánlva, *rendesen*, *világosan*, és *bőven* elő-adja a' *Jó-Méhész*-ségnek *minden* *reguláit*. *Találtatik* 's *megszerezthetik* a' *jövő* *Médárdusi* *Pesti* *Vásár*kor, *harmintz* *krajtzárok*onn.

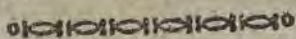

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

44.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
 2-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környütlállások.

A' Német - Birodalomnak *Regensburgi*
 Gyűléséhez, olly summájú Tsászári Vég-
 zés küldödött *Bétsből* Máj. 19-dikén: hogy
 a' Békesség - kötésről tartandó Alkura ne-
 vezzen a' Gyűlés Követeket, de a' men-
 nyire tsak lehet kevés számúakat: tegye-
 fel azoknak Instrukziójokat (Útasítássokat)
 is, mind a' Békesség' tárgyára, mind az
 Alku' módjára nézve; és ezen reá bizott
 dolognak tellyesítéséről, tudósítsa mentől
 elébb O Tsász. Felségét. — Törvényes

D d d

szabadságjokban áll ugyan a' Német-Birodalmi Rendeknek: hogy az említett Követeken kívül, különös Deputátusokat is küldhetnek magok részéről oda, a' hol fog a' Békességről való Eggyezés tartatni; de mindenkor előttök tartásuk, hogy ők Tagok; és az ő Tartománvaik, részei az egy Fő alatt levő Német-Birodalomnak.

Mannheimből Máj. 23-dikán: — „*Basileából* jöven *Prusszus* Minister *Hardenberg*, tegnap utazott itten által, *Berlin* felé. — A' *Basileai* *Prusszus* Követség mellett, Belső-Tanátsosságot viselt *Gerwinus* Úrról azt írják *Basileából*, hogy onnan *Páris*ba ment.“

Weselből Máj. 21-dikén: — „*Meyering* *Prusszus* Oberstlieutenant, a' ki által küldődött vala *Berlinből* *Basileába*, a' Békesség-kötés' ratifikátziója (meg-erősítése): Máj. 16-dikán utazott itt által, *Hollandiának* *Utrecht* Városa felé. Ma várattott ide vissza *Hollandiából*.“

Olasz - Országból. —

A' Ts. K. Sereg' fő-quártéllyá, Májusnak 17-dikétől fogva *Aquiban* vagyon. — Ezen Város mellett, 12 Batalionok szállottak táborba: három *Horvát* Batalionok pedig előre küldettek a' *Bormida*, *Orba*, és *Scrvia* völgyekbe, és segítségekre, két Batalionok rendeltettek *Spignóba*.

Frigyes - Belgyiomból —

A' hét frigyes Tartományok' egyikének — *Fríziának* — Képviselőit, tömlötzbe

dugatták a' Frantzia Nép' Képviselői. Ezen
 kedvelen történetet, ily környülállások
 előzték - meg: Az említett *Fríziai* Repre-
 zentánsok meg - hirdették Lakos-társaik-
 nak, hogy önnön tettések szerént való ár-
 ron, akár Frantzia Katonáktól, akár más
 Személyektől el - vehetik az Allzinyáto-
 kat (frantzia papiros - pénzeket), 's meg-
 tarthatják magoknál; vagy pedig bé is ad-
 hatják a' Tartomány Kintstá jába, melly-
 ből egy Líverért fognak kapni négy Stü-
 bert. — Ezen Hirdetménynek látására a'
Fríziai Frantzia Komenán *Thierry* Gás-
 par, következő foglalatú Mérges-írást
 küldött Májusnak 3-dik napján, a' *Fríziai*
 Népnek ideig-való Képviselőihez:

„Eggy bizonyos Hirdetmény, melly-
 ben a' Frantzia Közönséges - Társaság' Pa-
 piroso-pénzeinek árra, *eggy Líverért négy*
Stüberre határoztatik, olly pártütőnek lát-
 tzik az én szemeim előtt, hogy én azt tör-
 vényes Magistrátustól ízármazottnak nem
 tarthatom. Embertelen eggy Hirdetmeny
 ez, 's betstelen-égere szolgál a' Frantzia
 Nemzetnek. S' hát a' Frízek, kik még ke-
 véssel ezelőtt méltánn úgy néztek bennün-
 ket, mint Szabadítójaikat: most már útál-
 nak! Ezt én meg nem engedem, azon bi-
 zodalomnál fogva, mellyel Fegyveres-
 pajtásim viseltetnek Személyemhez. Olly
 háládatlanok lehettek, hogy meg-túlthatjá-
 tok az Allzinyátokhoz való bízást Kalmára

jaitoknak, de, négy Stüberre való le-szál-
 lítását egy Líver Papiros-pénznek, meg-
 tiltom én. Az az Usora, mellyet Ti pa-
 rantsatok, nyomja a' Katonákat, a' kik
 véreket ontották, hogy el-juthassanak Tar-
 tománytokba, hová őket olly buzgóan
 óhajtottátok. Meg-vallom, hogy némelly
 Frantziák gondol tlanúl adogatták -ki a'
 magok Affzinyátjaikat: de azért nem fo-
 gom én meg-engedni, hogy Ti, betstelen-
 séggel illessétek Nem etemet; kevésre vagy
 semmire se' betsülvén ennek pénzzét. El
 nem szenvedem ezen nagy gyaláztatot; ha-
 nem mint Katona-Vezér, parantsolom nek-
 tek, hogy más Hirdetményt adjatok ki,
 melly által az elsőt, egészen semmivé te-
 gyétek. Írok haladék nélkül *Macdonald*
Generálishoz, és a' Frantzia Népek Kép-
 viselőihez, kik előmbe fogják adni énné-
 kem: mint bányak veletek? "

A' Frantzia Közjóra - ügyelő - Deputá-
 tziótól *Holland ába* tükös Követséggel kül-
 detett két Tagok — *Sieyes és Rewbell* —
 Máj. 16-dikán estve várattattak *Hágából*
Amsterdamba; honnan más nap reggel, visz-
 sza szándékoztak indulni *Párisba* — A'
 melly Tudósítások ezt írják: közlenek négy
 Tzikkelyeket is, mellyekben *Sieyes és Rew-*
bell, állapítottak -meg a' Frantzia Közön-
 séges - Társa ágnak és *Frigyes - Belgyiom-*
nak Eggyességét. Az elő - adás szerént,
 ezek a' meg - állított négy Tzikkelyek: 1.)

A' Frantzia Közönséges-Társaság, meg-
 esméri az egyesült hét *Frigyes-Belga*
 Tartományokat, egygy Másból-nem-függő
 Közönséges-Társaságnak. 2.) Míg Békés-
 ség nem lesz: *Frigyes-Belgyiom'* földjén
 meg-marad a' Frantzia Őrizet. 3.) A' ha-
 di-kötségeket lizet *Frigyes-Belgyiom*, a'
 Frantzia Közönséges-Társaságnak harmintz
 millió forintokat, három szakaszokban. —
 4.) A' mi Eleséget és más szükséges dol-
 gokat adott és még fog adni a' Frantzia
 Katonáknak *Frigyes-Belgyiom*: az ezért
 esendő summából száz milliót, Asszinyátok-
 kal fog fizetni a' Frantzia Közönséges-Tár-
 saság.

(A' *Wéseli Újság*, kövérkezendő Tzik-
 kelyeit közli, a' Frantzia Közönséges-Tár-
 saság, és *Frigyes-Belgyiom* között lett Bé-
 kesség-kötésnek: — Frantzia (Ország),
 meg-esméri a' Batavusokat, Másból-nem-
 függő Nemzetnek; 's offensiva és defensí-
 va (eggyes erővel való óltalmazást és meg-
 támadást illető) szövettséget köt véle. —
 A' két Közönséges-Társaságok, egyesíte-
 ni fogják erejeket mind szárazon mind ví-
 zen, *Nagy-Britannia* ellen. — *Mastricht*
 és *Venlo* Várákon kivü, minden el-fog-
 laltt helyeket vissza-ad a' Frantzia Közön-
 séges-Társaság, *Frigyes-Belgyiom*nak. —
Flessingenben (*Zelándia* Tartománynak de-
 rék Kikötőhelyes Városában) mind Fran-
 tzia; mind *Frigyes-Belgyiomi* Katonák lesz-

nek őrizetenn. — *Hollandia*' földjéről visszavonnyá magát a' Frantzia Katonaság: tsupán, 25 ezer ember fog belölle őrizetül maradni a' Várakbann. — A' hadi költségekért, fog fizetni *Frigyos - Belgyiom*, a' Frantzia Kö önséges-Társaságnak, száz milliót. — Ezen Kötés meg-fog erősítettetni tíz napok alatt, mind a' két Közönéges-Társaságoknak helybe-hagyásával.

Nagy-Britanniából.

1793-dik esztendőnek Tavaszától fogva, mennyi Katonaság szállítódott által *Angliából Belgyiomba* 18 hónapok alatt: senki se' tudja talán egyéb, a' Ministériumon kívül: valamint azt sem, mennyin haltak el, 's lettek nyomorékokká ezen Katonaságból, két esztendő alatt. A' melly gyalog Katonaság mostanában, 130 hajókon szállítódott vissza Német-Országból Angliába: 18 ezerre megy a' száma öszszéggel. Az első szállítványt meg-nézte maga a' Király is Máj. 8-dikán személlyesen, *Wallis és York* Hertzegekkel együtt *Greenwichnél*.

Londonból Máj. 8-dikán: — „*Howe* Lorddal ugyan tsak le-tétette a' Tengeri Vezérséget végre a' köszvény, Lord *Bridport* fog elő-állttítani helyébe. — Lord *Hood* helyett *Dickson* Admirális rendeltett a' Középtengerre: de meg-betegedett: azért is, *Mann* Admirális vette által *Sevege*' kormányozását.“

Londonból Máj. 12-dikén: — „*Eden* Úr, sikertelenül tért-vissza Frantzia-Országból: nem érhetvén tzéllját küldetésének a' foglyok' ki-váltására nézve.“

Londonból Máj. 15-dikén: — „*Niger* nevű Katona-hajónk, a' *Havrei* Frantzia Ki-kötő-helytől nem mellze, nyóltz szállító, és két 24 ágyús frantzia hajókat nyert. — Úgy halljuk, hogy a' *Hannoverai* földön lévő Frantzia Ki-költöztek' Serege, *Conde* Hertzeg' Korpusához fogja magát kaptsolni. — A' múltt Hétfőnn, igen nyomos tárgyakról tartott tanátskozásokat a' *Ministeriom*.“

Frantzia - Országból. —

A' *Spanyolok*, Máj. 5-dik és 6-dik napjain, el-akarták venni, a' *Napkeleti-Pirenéusi* Frantzia Sereg' *Vairei* táborát. Alkalmas nagyságú Frantzia Korpust, ki is nyomtak vala már fekvéséből: de Fr. Generális *Ancherau*, lesbe tsalt belőlök egy részét, 's ugyan azon időben hathatósan meg-támadták őket *Guillaume; Bélat; Roujot;* és *Chonin* Fr. Generálisok is. A' halva maradt *Spanyolok'* számát ezerfázra; az el-fogattakét pedig 150-re tészí az a' Frantzia Tudósítás, melly, Máj. 16-dik napjann olvastatott-fel a' Nemzeti-gyűlés előtt.

Thionvilléből Máj. 10-dikén: — „Néhány napoktól fogva, keményen tüzel ki *Luxemburg'* Várából a' (Tsászári Királyi)

Örizet, nap' fel-költtétől fogva, egésszen késő estvéig. — Az ostromló Sereg naponként erőssőbbödik, 's teszi a' szükséges készületeket. “

Párisból Máj. 16-dikán: — „A' drágaság, tsak nem mindennap egyenlő-állapotban vagyon. Hat vagy nyóltz lat mind-össze, a' mit egygy személly kap naponként egygy kenyérből. A' nem leg-jobb földi-almának vékája, 27 's 28 liver. A' Népnék keservesen esik a' mit ki kell néki átlani: de minden módon igyekezik tsendesíteni érzéseit. “

Egésszen mezeitelen Igazság. — Illy értelmű Felül-írás alatt, hathatós Elő-adásokat foglal magábann a' dolgok' mostani folyamatjáról egygy *Párisi Újság*, melly Elő-adásokat így végez a' Szerző: Arra a' Kérdésre: Mitsoda eszközök által menekedhetünk hát már mi ki, Inségeinkből? ezt felelem: Első eszköz, Egygy meghatározott Igazgatás' formája. 2-dik, A' közönsége -kő tségeknék léjjebb szállítása. — 3-dik, A' Békesség, melly, a' mi külső kereskedésünket, és Fábrikainkat újra felfogja eleveníteni. — 4-dik eszköz, hogy Igazság váltsa-fel mind azon Igazságtalanságokat, mellyek el-követődtek: a' Kiköltöztteknek Rokonaik; a' Halálra-szententziáztattak; és az ollyatén Személlyek ellen, kik, úgy adták által jószágaikat az Országának, hogy a' míg élnek, bizonyos

summa-pénzt kapjanak a' Közönséges-Kintstárból, esztendőnként. — Szükség végre, bölts, igaz, és emberi Törvények által Mindenekkel meg-szerettetni a' Közönséges-Társaságot; meg-büntetni a' Bűnöst, akárki legyen; el-törlni a' Rojalista Fanitikus, és minden más e' féle nevezeteket, mellyeknél fogva, olly sok kegyetlenkedéseket és öldökléseket követtek el a' vérszopó *Robespierri*sták. — Így lehet egyedül meg-nyerni a' Frantzia Nép' bizodalját, így lehet neki tsendességet és bátorságot szerezni. Valóban, úgy el-alélt már a' sok nyughatatlanságok között és a' had-terhe alatt a' Fr. Nép, hogy Akárkinek is a' karjai közzé veti magát, tsak hogy jó Törvényeknek 's Békességnek bírására juthasson az által.

Richer Serízi, a' ki, *Közönséges-Vádoló* tzm alatt írja *Párisbann* a' maga Újságát, árestomban üt vala egynehány napokig az igen szabad írásért: de azolta is, hogy ki-jött a' tömlötzből, tsak az előbbeni hangonn szóllaltatja ő még is a' *Közönséges-Vádolóját*: mellynek több mérész a' lításai közzül, tsak ez egyet említjük most: „Kötelessége — *úgymond* — a' Nemzeti-gyűlésnek, meg-kérdeni a' Népet, ha inkább akarja e' ez, a' Közönséges-társasági, mint a' Királyi Igazgatás' formáját?

Elegyes Tudósítások.

Konstántzinápolyból Ápr. 11-dikén: —
; Az *Égyiptomból* várta Eleseges-hajók,
már Izerentsésen el-érkeztek. — A' Török
Nemzetet, minden módon igyekeznek a' mo-
stani Tsászár civilizálni. — A' Katonaság,
egészben újj lábra állittatik, nem csak a'
taníttatásra és gyakoroltatásra; hanem az
öltözet' nemére nézve is. Szakállók se'
fog lenni ezentúl a' Török Katonáknak.
Sokakat fakasztottak morgásra ezen vál-
toztatások. — Úgy szándékozik a' Török
Tsászár, hogy más Fejedelmeknek példá-
ja Izerént, ő is Követeket tartson a' kül-
ső Udvaroknál. “

Portugallia, Békességre lépett *Algir-*
ral, a' *Nagy-Britanniai* és *Spanyol* Ud-
varok' közbenjárása által. — Így írják a'
Londoni Levelek.

A' *Nápolyi* Felség, *Tengeri* Seregjé-
nek Kormányozójává nevezte *Fortiguerrí*
Feldmarschallt; a' külföldi dolgokra, ten-
geri tárgyakra, és a' kereskedésre ügyelő
Kantzelláriáknak Igazgatójává *di Castel Ci-*
cala Hertzeget; Státus-Titoknokká pedig,
Don Orazio Capellit. — *Acton* Generá-
list, gyengélkedő egészségére nézve, 's ön-
nön kérésére, óldozta fel az Udvar a' há-
rom rendbéli Királyi Szekretáriusságok' vi-
selésének terhe alól. Nem csak meg-
marad azonban Generális *Acton*, előbbeni
egész méltóságával és jövedelmével, Va-

lóságos Státus - Tanácsosnak; hanem különösen ö-nékie lesz kötelessége, közleni a' Királyi parantsolatokat, a' Ministériombéli Ofztalyok' Fejeikkel.

Rómából Máj. 13-dikánn: — „Némelly Kültöldi Újságok úgy írták mint bizonyos dolgot: hogy Pápa Ö Szentsége, egy csapat *Angliai* Katonasággal fűrészt tta, bátorságnak okáért egy ideig a' maga palotáját; 's midőn elmentek az *Anglus* Vitézek, egy fzentelt Zászlót nyertek ajándékúl, és illy Fe-írású Emlékeztető-pénzeket: *Róma, az Anglusok' fegyvere által szabadúlt-meg.* Ez a' történet, költemény, melly onnan eredhetett, hogy eggynehány *Angliai* Dragonyos Tiszteket, nem csak eleibe botsáttatott magának a' Sz. Pápa; hanem meg is ajándékozta őket olyatén arany-pénzékkel, mint a' millyeneket, *Péter* és *Pal* napján szokott ki-olztani. Az említett Tisztek, többed magokkal, egy szállító-hajónn érkeztek vala 1793-dik esztendő' végen a' *Civitavecchiai* Kikötőhelybe, 's Ö Szentége engedelméből ki-szallottak a' partra, hogy hollás tengeri útjok után újjúlást vesessenek, és hogy a' hajó is eleséggel 's egyéb szükséges dolgokkal meg-takodhasson. Az alatt az idő alatt, a' míg e' történet, kívánták a' Tisztek Varosunkat látni 's obbeli kívánságjok eránt, Pápa Ö Szentégehez alázatos kéreleteket nyújtottak; melyre, kegyes választ nyertek Fejedelmunktől. “

Az *Angliai* Ország-gyűlés' Második Táblájánál, 14-dik Májusbann végeződött el voksok' többsége által: Mennyi jövedelme legyen elztendönként *Wallis* Hertzegnek és Hertzegnének? Száz voks vólt el-lene; kétfélszáznegyvenegy pedig mellette a' *Pitt* Minister' Feltételének, mellynek ide ment ki a' summája: hogy *Wallis* Hertzegnek, adódjék minden elztendőben száz-huszónötezer font sterling, ezen kívül, a' Királyi Família' számára rendelt közönséges Káoszából, járjon néki ezentúl, az eddig-való 60 ezer font sterling helyett, hatvanötezer; hagyattassék meg nálla a' *Cornwallis* Hertzegség' jövedelme is, melly, elztendönként 13 ezer font sterlingre szokott menni. A' házasságra tett költségek mintegy 27 — 28 ezer font sterlinget tesznek. Ezt is ki kell fizettetni, és 25 ezer font sterlinget a' végre, hogy *Carlton*-pálotának építése el-vegezödhessék. — *Wallis* Hertzegnének a' míg él, kell rendelni minden elztendőre 50 ezer font sterlinget.

A' *Vürtembergi* Hertzegség igazgatását, nem soká folytathatá *Eugenius* Lajos: mert Májusnak 20-dik napján gutta-ütésbe esvén véletlenül, minden mellette el-követett emberi szörgalmato-kodások által is meg nem menekedhetett a' Haláltól.

Vürtembergi Igazgató-Hertzeggé leve már most, az eddig *Vürtemberg* - *Montbeil-*

larcól neveztetett *Eugen Fridrik*, a' ki meg-fosztatván a' Frantzia Revoluzió által, örökös jószágaitól, *Anspach*ban lakott egy időtől fogva, mint a' *Frankóniai* Markgráfságoknak Közönsége - Kormányozója.

Varsóból Máj. 16-dikán: — „Végbe-mene itt, Májusnak 9-dik napján a' nagy halotti tzeremónia: mellyel, a' Revoluzió' fő-áldozatának hóltt testjeik, kivétetvén előbbeni sírjaikból, más helyre temetődtek. Halotti prédikáttzió nem tartatott: mivel annak készítésére, és elmondássára senki se' vállalkozott az Eggyháziak közzül. — Minden másuva-való Koldúsokat el-küldött innen az *Orosz* Komendáns. — Az *Orosz* Katonaság, táborba fog szállani egynehány napok alatt *Willa*nál. Itt *Varsóban* nem marad több belölle két ezer embernél őrizeten. *Orosz* Fő-Vezér Gróf *Suwarow*, Hertzeg *Pomiatowski* Stanislausnak, a' Városon kívül lévő palotájában lessz szállva a' táborozás alatt. — Ts. Kir. Kapitány *Thelen*, és Prusszus Májor *Tielle* minduntalan folytatják még itt a' Katona-szedést; 's f gyasztják a' Dologtalan, és Kenyér-nélkül-való Emberek' számát. — A' *Lithvániai* Komendáns *Repnin* Hertzeg, olly parantsolatot tétetett közönségesé az egész Tartományban; hogy a' Földes-Urak, ne tsak gabonát; hanem enni-való minden zöldségeket és hüvelykes veteményeket is tera

mezfztessenek, 's ezeknek termefztésében segítsék Alattvalóikat is. — *Kilinski* Tszimadia; és *Kópojztás* — kik az utólsó *Len-gyel* Revolúzióbann, nevezetesekké tették vólt magokat: minekelötte el-küldödtek vólna *Pétersburgból*, rem tsak tüzes-vas-sal bélyegeztettek meg közönséges-helyen; hanem órr-lyukaikat is ki-mettzette a' Hó-her. “

Az Iffjú *Svéd* Király, minekutánna három Hónapokig járt vólna bé a' Katonai Kórmán szék' Üléseibe: Májusnak 6-dik napján el-kezdette az Ország' Kantzelláriájába való be-járást is, mellyet hasonlóképpen, három Hónapokig folytat, boldogútt édes Attyának testamentomi rendelése szerént. — Májusnak 20-dikán, Ármádiaját szándékozott meg-nézni, mellynek, az előre ki-adott rendelések szerént, egésszen táborban kellett vala már lenni Májusnak 15-dik napján, *Schonen* vagy *Skone* nevü Tartományban. — A' *Gothus* Fő-Törvényték' látása végett, Májusnak 25-dik es 26-dik napjait *Jönkiöping'* Városában szándékozott tölteni.

A' *Svéd* Tengeri-Sereg, olly parancsolatot vett, hogy Június' végével, a' *Carlsronai* Kikötöhelyből tengerre szállyon, 's egyesítse magát a' *Dániai* Katona-hajókkal, mellyeknek előre ki-szabott számát még négy első-nagyságú — három 74; és egy 64 ágyús — hajókkal paran-

tsolta Máj. 10-dikén szaporíttatni a' Tengeri - dolgokra - ügyelő - Kormányfizek.

Magyar - Ország.

Budáról Máj. 30-dikán: — „Az itt 20-dik Májusban végbe mentt Exekúzió' le-írását olvasván a' *Hírmondó*ból: meg nem állhattam, hogy némelly Jegyzéseket ne közöllyek, úgymint a' ki tudhatom a' dolog' valóságát; mivel azon a' Négytű-gű kerítésenn (*quaréen*) belől állottam; mellyet, a' Végző-hely körül formált a' Katonaság. — Tsak a' föld vólt ott valami kevés magasságnyira fel-hányva, a' hol meg-esett az Exekúzió: semmi különös alkotvány ellenben nem készítettett e' végre. — Gróf *Sigray* Jakabnak, nem a' tömlőtzen köttetett-bé a' szeme; hanem minekutánna ki-vitetett. — A' néző-sokaság közzül egynehányan, arra kiáltottak *Brávót*, hogy az *Égri* Hóhér, nem olly hibásan teljesítette kötelességét, mint a' *Budai*. — Exekúzió előtt egy puska-szó hallatott azon domb felől, mellyen igen sokan állottak. — Visgálásra vétetvén ezen történet: az jött ki, hogy a' lövés, a' szomszéd szőlős-kertekben esett. — Mind az öt foglyoknak igen meg-nőtt vólt a' szakálluk, úgy hogy egy tekintéssel, nem mindjárt lehetett vólna reájok esmérni — *Martinovits*, nagy ájtatossággal imádkozott; 's a' Feszületet, mellyet kezében tartott, mindég tsókolta. Meg-gyönt, még

kinn is a' mezőn. A' *Budai Hóhér'* szerentsélen tsapásainak szemlélésére, úgy elremült, hogy két Hajdúnak kellett megfogni két felől. A' után le-ült a' földre, 's szüntelen könyörgött. — *Latzkovits*, olly bátor vólt, hogy maga vetkezett-le, 's az ingét is maga hasította-le magának. Ellenzette elébb, kezeinek öfzfe-köttetését is: de végre ugyan tsak meg-engedte. — *Hajnóczy* is, nagy bátorsággal hólt meg.

A' Ki-végeztettek' vétkében való részvételért fogva vólt Személlyek közzül, nyóltzan szabadon botsáttattak. Ezeknek számából valók: *Fodor Gerson Nagy-Kőrösi* Professzor; és *Abafy Ferentz*, N. *Arva* Vármegye' Tábla' Bírája.

* * * * *

Jelentjük az Erd. Olvasóknak, hogy *Hírmondónknak* a' jövő fél-esztendőre is, az az, Július' elejétől fogva, az esztendő' végéig, öt forint elő pénz az árra, mellyet, következő tízím alatt: *An die K. K. Oberst-Hof-Postamts-Zeitungs-Expedition*; ne terheltessenek jó idején fel-küldeni, 's titulussaikat, és a' posta-helyeket, mellyeken által leg rendesebben és leg hamarább vehetik Újságunkat, világosan meg-írni vagy íratni. — A' jövő héten le-küldjük az ezen Szakafzhoz tartozandó Képet, melly, két Köz-Huszárnak vitéztétét ábrázollya. — Millyen betűkkel, és millyen papirosra fogjuk nyomtattatni *Hírmondónkat*, Julius' elejétől fogva: multráját küldjük a' jövő Postán.

Magyar Hírmondó.

45.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
6-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

XXXXXXXXXXXX

Hadi és Békességes Környütlállások.

Frantzia - Országból. —

Barthelemy, a' ki Frantzia Követtségét visel *Basileábann* a' *Helvétziai (Sóújtzer)* Közönséges - Társaságnál következő foglalatú Levelet vett *Párisból* egy rendkívülvaló Kurír által.

Páris. Prairiálnak 2-dik napján, a' Közönséges - Társaságnak 3-dik elztendejében (Májusnak 21-dikénn. 1795.)

„Akartuk minden halasztás nélkül tudósítani Kegyelmedet egy új 12-dik *Germinálnak* (első Aprilisnek) ki-meneteléről, melly ellen hasonló diadalommal tartotta meg magát a' -Nemzeti-gyűlés, mint szintén az előbbeni ellen. Tegnap igen idejénn reggel, nagy számú csoportok adták össze magokat *Párisnak* különbkülönbféle részeiben. A' paróla-szók, mellyekről meg esmérték egymást, 's a' mellyeknek kiabálásával több Követőket tsödítettek magokhoz, ezek valának: *Kenyér és 1793-dik elztendöbéli Konstitúzió*: de ezen hangok

E e e

ajá, Jakobínismus rejtezett. Eggyesülvén a' tsoportok, a' Nemzeti-gyűlés' palotája felé tódultak, ostromlani kezdték azt, és minekutánna hollzas ellentállással küzködtek volna: ugyan tsak be-rontottak végre annak nyílásainn. Eggy-Kollégánk — *Ferrand* — ki, a' *Rajnai* Seregtől jött vissza, el-vezttette életét ezen szörnyű környülálásokban. Azon Tagjai a' Nemzeti-gyűlésnek, kik részt vettek a' 12-dik *Germinál* gonofzságban 's még meg nem lakoltak érerte: egész vakmerőségjeket nyilatkoztatták ezzel az alkalmatossággal. De győzedelmek soká nem tartott: *Páris*nak jó Lakosi és a' Városhoz közel feküdt Seregek elő-futottak, 's a' Nemzeti-gyűlést elnyomó gonofztévőket ki-verték ennek kebeléből. Ugyan ebben a' szempillantásban árestom végződött a' Nemzeti-gyűlésnek azon Tagjai ellen, kik, a' Nemzeti-gyűlés ellen intézett álnok szándékoknak elő-segítésére, Feltételeket kélzítettek, és Befzédeket tartottak. Így leve vége ezen Napnak, melly eleinten, nem különben láttatott végső vezzedelembé buktaáni a' Közönséges-Társaságot, mint tizenkettődik *Germinál*: de még inkább meg-erössítette, nem különben mint 12-dik *Germinál*, a' Közönséges-Társaság' fundamentomát. Most már tökéletes tsendesség vagyon. Meg-jegyzést érdemel, hogy ezen egész zenebonábann, a' Rojalismus, mellynek olly igen pártját fogják némelley Írók, nem

merte fejét emelni, vagy tsak meg-nyitni is a' száját. Ezen történetből; a' mi Közönséges - társasági állhatatosságunkból, 's illy fel-bomolthatatlan egyességekből a' jó Lakosoknak, újj okokat vehetnek Barátink, arról való magok' meg-győzésére, hogy a' Közönséges-Társaság' fel-forgatására erány-zott minden próbáik ellenségeinknek, so-ha foganatosok nem lehetnek: mellyeknek hijjábanvalóságáról még nagyobb bizodal-mat fog nyújtani, a' minden órán készen leendő hathatós és nyomos Konstitútzio."

Más *Párisi* Tudósítások szerent, olly vakmerőségre vetemedtek a' 20-dik Májusi zenebona' Támasztói, hogy a' Nép' nevében egy *Végzést* tettek közönségessé, mellynek értelme e' vólt:

„Meg-gondolván a' Nép, hogy éhel halásra akarja juttatni ötet az Igazgató-Szék; hogy igazságtalanúl 's maga kényne szerent bánik ez ő véle; hogy, árestállatja 's öldösteti azokat, a' kik kenyeret kérnek tőlle; hogy az Igazgató-Szék' erejét egyedül a' Nép' gyávasága okozza; hogy, a' mi Seregeinknek erőtelenítése végett az azokból ide vontt gyalog és lovas Katonaság, le nem tette a' hitet, mellyet kívántak tőlle a' Tirannusok, hanem megmaradt a' Néphez való hívségében; hogy az El-nyomókhoz leg-közelebb lévő részét illeti a' Népnek, jelt adni a' fel-kelésre 's a' t. — Végezi a' Nép 1.) hogy *Páris*-
E e e

nak mind két nemen lévő Lakosai, mai napon a' Nemzeti-gyűléshez gyülekezzenek, 's kívánnyák tőlle: hogy adjon kenyeret; töröllye el a' revoluziónális Igazgatást; tegye folyamatba az 1793-dik elztendőbéli Konstitúziót, a' mostani Igazgató - Szék' helyébe mast állíttson; árestáltassa a' mostani Gubernium' Tagjait; botsáltassa azon Lakosokat szabadon, kik, azért vettettek fogságba, mivel kenyeret kértek; hívja öszfűz a' Népnék első közönséges Gyűléseit 25-dik *Prairiálra* (13-dik Júniusra); oszollyon el *Messidornak* 25-dikére, (Júliusnak 13-dikára) és Törvényhozó testet ültessen maga helyébe; újj Magisztrátusokat nevezzen 's a' t.

2.) *Páris'* külső Kapui bé-záratnak: a' Személyek és Vagyonok a' Nép' általma alatt vagynak, ki, a' folyó - vizet (a' *Szequánát*); a' Telegráfot; a' láрма-ágyút; és a' Dobosokat hatalma alá veszi. Egyedül az eleségek' szállításával foglalatoskodó Lakosok mehetnek ki *Párisból*: 's paszuszusokat kapnak e' végre.

3.) A' melly gyalog és lovas Seregek *Parisban* vagy ennek Környékein vagynak, hívattatnak, hogy eggyesítsék magokat a' Népnék Zászlói alatt.

4.) Minden hatalomnak gyakorlása, melly nem a' Néptől származott, félbeszakasztatik: következésképpen minden Tisztviselője és Biztosa az Igazgató - Széknek,

ha véget nem vét hivatala' folytatásának: úgy fog tartatni és büntettetni, mint *Tirannusok'* Tzimborássa.

5.) Fel-kelve marad a' Nép mind addig, míg az *Eleségre* nézve, meg nem tett minden jó *Intézeteket*; 's erőss *fundamentomra* nem helyheztette a' *Frantziák'* boldogságát.

6.) Az össze-gyűjtő kiáltás e' lesz: *Kenyeret és az 1793-dik esztendőbeli Konstitúziót!*

7.) A' *Seregek* tudossíttatni fognak *Írásban*, az *Insurrekció'* okairól, és foganatjáról. — Ezen *Tzikkelyeknek*, illy *Tóldalékotska* vólt még utánnok vetve: „A' Nép mozgásait meg nem akadályoztathatja az *Igazgató-Szék*, ha mindjárt hordatná is ki *Tárházaiból* az *Eleségeket*, mellyeket most olly okból tartat azokban bé-zárva, hogy végre-hajthassa gonosz szándékjait — — A' fenn említett *Tudósítások* írják, hogy minekutánna *Perret*, a' *Közjóra* és *Közbátorságra*-ügyelő-*Deputátziók'* nevében fel-olvasta vólna az elő-adott pártos *Végzést* Máj. 20-dikán a' *Nemzeti-gyűlés* előtt: fel-keltek ennek *Tagjai*, és esküvéssel kötelezték magokat, hogy inkább meg-halnak, mint sem félbe szakasszák *Üléseket*.

Helvétziából Máj. 20-dikán: — Ama szerentsétien *Frantzia Városból* *Lyonból*, következő summájú *Levél* útasítódott

ide ezen Hónapnak 10-dik napján: „Fel-
fegy érkezett Lakoaink, minekutánna ki-
titították *Lyon* Városát a' Gyilkosoktól
(*Robespierri*stáktól): ki-mentek a' Mező-
ségre, s ott is igen sok afféle Gonoszté-
vöket öldöstek le. — *Montbrisson; Má-
con; Grenoble; Vienne;* és *Montelimar*
Városokban se' maradhatnak az Élők kö-
zött a' *Jakobínusok*. Ezen nevezett Vá-
rosoknak mindenikében, a' Királyi Igazga-
tásnak vissza-állittatását sohajják a' La-
kosok.“

Frigyes-Belgyiomból —

A' Frantzia-; és a' Frigyes-Belga-Kö-
zönséges-Társaságok között le' Kötésnek
Tzikkelyeiről, két rendbéli Tudósításokat
közlöttünk a' múltt Postánn. A' mit a'
Weseli (Prusszus) Újsághól írtunk, a' vólt
igaz: hanem ezen Újság is hiánosan adta
elő tsak ugyan a' dolgot. Tökéleteseb-
ben ír az itt követke ő Levél, melly költ:

Hágából Máj 17-dikén: — , A' Fran-
tzia Igagató-Szék' vagy az úgy nevezett
Közjóra ügye ő Nemzet-gyűlési Deputátzió'
két Tagjának — *Siesnek* és *Rewbellnek*
ide lett érkezése után, mindjárt más nap,
négy Tagok-t választott ki a' *Frigyes-Bel-
gyiomi* Fő Kormányfőék, maga kebeléből,
kik, tanátskozást kezdenének a' Frantzia
Biztosokkal. Kezdetek is Máj. 11-dikén:
15-dik napján pedig ezen Hónapnak, kü-
lönösen tsak magokban tartottak Gyűlést,

és egész éjtszakán által együtt maradtak. Tegnap délelőtti 11 órakor ismét össze-ültek a' Frantzia Biztosokkal, 's tartott az együtt-ülés mai éjfélutáni három óráig, a' midőn végre, *Sieyes* és *Rewbel*, a' Fr. Közönséges - Társaság' nevében: *Frigyes-Belgyiom'* részéről pedig, *Paulus*; *Lestevenon*; *Pons* és *Huber* (a' két első, *Hollandia - Tartománybéli*; a' 3-dik *Zelándiai*; a' 4-dik pedig *Fríziai*) következő értelmű Alkúnak írták magokat alája: 1.) A Frantzia Közönséges Társaság, megeméri az egyesült (hét Frigyes - Belga) Tartományok' Közönséges - Társaságát szabad és Másától-nem-függő Hatalomnak; 's kötelezi is magát, hogy védelmezni fogja állandóul *Frigyes - Belgyiom'* szabadságát; Másától-nem-függését; és a' Helytartói Hívatálnak el-töröltetését, melyet, a' Közönséges - Fő - Kormányzék; és külön-külön mind egyik Tartomány is meghatározott. 2.) Örökös Békesség és Barátság fog lenni a' két Közönséges - Társaságok között. 3.) Míg ez a' had tart: egyes erővel való meg-támadást és óltalmazást illető Frigy lesz a' két Közönséges - Társaságok között akármedly ellenség ellen. 4.) Ez a' Frigy meg-újúl *Anglia* ellen mind annyiszor; valahányszor a' két Közönséges Társaságok közzül, akár egyik akár másik, hadba keveredik *Angliával*. 5.) *Angliával*, Békességet nem köthet; és még

alkudozásba se' bortsátkozhat a' két Közönséges-Társaságok közzül eggyik is külön, a' másiknak együtt-munkálódása és helybe-hagyása nélkül. 6.) A' Frantzia Közönséges-Társaság, eggyel is az ellene hadakozó Hatalmasságok közzül, nem köthet úgy Békességet, hogy bé ne foglallya ebbe *Frigyes-Belgyiomot*. 7.) Ebben az esztendőben, 12 első-nagyságú és 18 középferü Katona-hajókat állít-ki maga részéről *Frigyes-Belgyiom*, mellyeknek kiváltképpen az *Északi* és *Napkeleti* tengeren kell vitézkedni. Ha a' jövő esztendőben is tart még a' had: úgy, nevelödni fog az említett Katona-hajók' száma. 8.) Tartozik *Frigyes-Belgyiom*, a' Szárazon való Katonáinak is leg-alább fele részét által-engedni a' Fr. Közönséges-Társaság' kívánságára. 9.) Az eggyesülendő Tengeri és Földi Seregeket, Frantzia Fő-Vezérek fogják kórmányozni. 10.) Hogy a' két Közönséges-Társaságok annyival inkább megérthessék eggyemást a' köz-erövel tejendő hadi-munkálódások eránt; eggy Tagnak a' *Frigyes-Belgyiomi* Kórmányszékből széke és szava lessz, a' Tengeri-dolgokra ügyelő *Párisi* Kórmányszékben. 11.) Ettől a' szempillantástól fogva, ismét vissza jut *Frigyes-Belgyiom*, a' maga tengeri-erejéhez; s mind Földi mind Vízi Seregei' számára készített Magazínomjaihoz; és ágyúinak is azon részéhez, melly eránt még

semmi rendelést nem tett a' Fr. Közönséges - Társaság. 12.) Hasonlóképpen ettől a' szempillantástól fogva, vissza adja a' Fr. Közönséges - Társaság *Frigyes - Belgyiom*-nak, mind azon Földet, Tartományokat, és Városokat, mellyek, részeit telzik az egyesült hét Frigyes-Belga Tartományoknak, vagy tőlök függenek, mindazáltal, a' következő Tzikkelyben meghatározott Kivételekkel. 13.) Hogy az el-nyert Tartományoknak vissza-engedéséből származó kár, illendőképpen pótolódjon: megtartja a' Frantzia Közönséges - Társaság magának. — a.) *Hollandiai - Flandriát*, a' *Hond* vagy *Wester - Schelde'* bal-partján fekvő földdel együtt. — b.) *Mastricht* és *Venloo* Városokat, 's az ezekhez tartozó Vidékeket; nem különben mind azt, valamint *Venlootól* délfelé a' *Maas* (*Móza*) két partjain birt *Frigyes - Belgyiom*. 14.) *Vlieszingenben* (melly, Deákúl: *Ulissingának*; Frantziáúl pedig, *Flessinguenek* neveztetik) mind Had' mind Békesség' idejénn egyedül Frantzia Őrizet fog lenni, továbbbi Rendelésekig. 15.) A' *Vlieszingeni* Kikötőhelyhez egyenlő tellyes szabadságú jussok lessz mind a' két (Frantzia és Frigyes - Belga) Nemzeteknek; melly jussal való köz-élés' módját, meghatározzák a' két eggyező Felek, és Határozások, tóldalékúl járúl e' jelen-lévő Alkuhoz. 16.) Ha vagy a' *Rajna* vagy *Zéland* felől, akár

eggyiket akár másikat a' két Közönséges-Társaságok közzül, meg-támadja valamelly ellenség: olly esetbenn a' Frantzia Igazgató-Szek, Örizeteket tehet-bé a' *Herzogenbuschi*; *Gravei*; és *Bergopzoomi* Várakba. 17.) Ha közönséges Békesség lesz: akkor a' Frantzia Közönséges-Társaság, az elfoglalt és magánál meg-tartott Tartományokból, által fog annyit engedni *Frigyes Belgyiomnak*: mennyit, a' 13-dik Tzikkelybenn nevezett Birtokok tesznek, még pedig olly választással, hogy annál fogva jobb móddal el-intéződhesenek mind két részről a' Határok. 18.) Míg el nem végződik ez a' had: hágy a' Frantzia Közönséges-Társaság Katonaságot, de tsak annyit, mennyit a' két Nemzetek fognak meghatározni, azokban a' Várakban, és Vídékben, mellyeknek erőssen-való-tartása, meg-kívántatik *Frigyes-Belgyiomnak* bátorságára. 19.) A' *Rajna*; *Móza*; *Skáldis* (*Schelde* vagy *Escout*); és *Hond* folyó-vizeken, 's ezeknek a' tengerig nyúló minden ágazásaikon, szabad hajókázása lesz mind a' Frantzia, mind a' Batava Nemzetnek. Minden különbség nélkül, és egyenlő Feltételek alatt fognak ezeken fel-vevődni a' Frantzia, és *Frigyes-Belgyiomi* hajók. 20.) Az *Orániai* Háznak minden fekvő jószágait által-engedi a' Frantzia Közönséges-Társaság *Frigyes-Belgyiomnak*; valamint az *ingó-bingó* jószágokból is mind

azt, a' mellyről, hogy rendelést tegyen, nem ítéli jónak. 21.) *Frigyes-Belgyiom*, száz millió rendes folyású *Hollandus* forintokkal téríti meg a' Frantzia Közönséges-Társaságnak hadi-költségeit, melly summát akár kész pénzüll fizeti ki, akár pedig, külföldre útasított jó Váltó-Levelek által, a' két Közönséges-Társaságok által meghatározandó módonn. 22.) A' melly Hatalmasságokkal dolga lesz a' Frantzia Közönséges-Társaságnak, el nem mulatja azoknál közbe-vetni magát a' végre, hogy a' Batáviai Közönséges-Társaság' Polgári, meg-kaphassák azon pénz-summákat, mellyekkel az említett Hatalmasságok tartoznak nékiek. 23.) Kötelezi magát *Frigyes-Belgyiom*, hogy kebelébe semmi Frantzia-Ki-költöttet bé-nem fogad. Hasonlóképpen igéri a' Frantzia Közönséges-Társaság is, hogy az *Orániai* Felekezetbéli ki-költött Belgáknak szállást nem ad. 24.) E' jelen-lévő Alkúnak, csak akkor lesz fogantja: minekutánna az eggyező Felek által (kik, a' két Közönséges-Társaságoknak Képviselőik) helybe-hagyatott: melly Helybe-hagyások' (Rátifikátziók') költsönös által-adatásának, mai naptól számlálva, két *Decadek* (húsz napok) alatt, vagy ha lehet, még elébb is meg kell esni *Párisbann*. “

Nagy Britanniából. —

Londonból Máj. 12-dikén: — „Nem lehet tagadni, hogy eggy időtől fogva jó

752
neven veszi Minisztériomunk, a' Frantzia Kormányzékkel kezdendő alkura tzelezó Feltételeket. Az Ország-gyűlés' Első Táblájának 8-dik Májusi Ülésébenn jelentette Lord *Lauderdale*, hogy a' Békesség eránt egygy Feltételt fogna terjeszteni a' Fő-Rendek' eleibe. 28-dik Május rendeltetett közakarattal a' nevezett Lord' gondolatinak meg-hallására. "

Londonból Máj. 19-dikén: — „*Dickson* Admirálisnak meg-betegedése miatt, *Mann* Tengeri-Vezérünk leve azon Hajós-Seregnek valóságos Kormányozójává, melly ennekelötte Lord *Hood*ról nevezetett; 's meg is indült tegnap előtt a' Középtenger felé *Portsmouth* alól, tizenkét első-nagyságú, és hat közép szerű Katonahajókkal. Az első-nagyságúak közzül egy — *Victory* nevezetű — 110 ágyús; más — *Gibraltar* nevezetű — 80 ágyús, tíz pedig, mindenik 74 ágyús. Számos Kereskedő-hajók is indultak *Mann* Admirális' óltalma alatt, mellyek résszerént a' Középtengeri Kikötőhelyekbe; résszerént Napkeleti és Napnyugoti-*Indiába* szándékoznak. — *Harvey* Admirális, 4 első-nagyságú és két közép szerű Katonahajókkal visszafra-érkezett Máj. 17-dikén *Portsmouth* alá, az Északi-tengerről, mellyen említett hajóival fel 's alá járkált vala egygy ideig. "

„Az idén bőv aratást reménylünk. "

„A' Frantziák, azért nem akarják visszafra-adni el-fogott Hajós-Legényeinket ;

mert tudják, hogy nagyobb szükségünk
vagyunk nekünk ezekre, mint hajókra.

„Az Ország-gyűlés, Június' közepén
fogja félbe-szakasztani a' maga Üléseit.“

„A' napokban következő című Írás
jöve itt Világ' eleibe: „*Eggy betsületes
Békességnek szerzésére szolgáló lég-utolsó
eszközeink.*“ — Azon Szerző által, a' ki
írta: *Jobb későn, mint soha sem.*

„*Irlandiában (Hiberniában), né-
melly véres viaskodások után ismét tse-
nesség vagyunk: hanem Grattam Úr (ki,
olly hathatós Tagja az Irlandiai Ország-
gyűlés' Második - Táblájának, mint Fox
Úr az Angliainak) nem akar nyugodni mind
addig, míg végre nem hajtja Feltételét,
melly szerént egyenlő jussaiknak kell lenni
a' Hiberniai Romano - Katholikusoknak a'
Protestánsokkal. Ezen tárgyról tartott új-
jabb Beszédjében így fejezte - ki magát:
„El-vagyunk végezve az Isteni Gondvise-
lés' tanáttságában, hogy meg-szabadúllyon a'
Világ, meg-szabadúllyanak a' Katholiku-
sok is, a' Vallást érdeklő hibás vélekedé-
sektől, és a' külső nyomtatástól. Nem
sok idő telik belé, hogy ezt Irlandia is
fogja tapasztalni.“ — — Fél millió forint
ajándékkal akarják az Irlandiai Katholi-
kusok, Grattam Úrhoz viseltető hálada-
tosságokat meg-bizonyítani.“*

---

*A' Toskánai Nagy-Hertzség' Fő-
Városából Florentziából Máj. 25-dikénn:*

„Tegnap délutánn érkezett ide *Párisból* *Miot* Polgár, 's Követtséget fog viselni Udvarunknál, a' Frantzia Közönséges-Társaság' részéről. Lakni fog *Marches Ximenes'* palotá aban.“

Basileából Máj. 21-dikén: — „*Iryarde* Úr, ki, a' *Spanyol* Ministériomnak több ízben vólt már Bíztoza, itt tartózkodik néhány nap któl fogva. Ez az Úr, kit egy valóságos derék Embernek mondanak, a' most itt Frantzia Követtséget viselő *Barthelemy* Úrral igen jól meg-esmérkedett még *Bétsben*, a' hol *Barthelemy* Úr, Titoknokja vólt akkor a' Frantzia Követtségnek. Itt is sokat vagynak együtt.“

Kolóniával által ellenben fekvő Deutz-Mező-Városából, a' Berg *Hertzegségnek* Máj. 13-dikánn: — „*Kolóniába* azt izente a' *Választó-Hertzeg*, a' még fel-szenteltetés nélkül lévő *Iffú* Egyháziaknak, hogy kevés napok múlva olly környüállásokat reményl *Ő* *Választó-Hertzegsége*, melyeknél fogva maga szentelheti fel *Papságra* az említett *Iffúkat*.“

Mannheimből Máj. 26-dikán: „*Frantzia* Nemzet-gyűlési Tag *Thionvillei Merlin*, azt felelte Ministéri munknak: hogy a' régi *Rajna-sánttza*, nem más okból erősebbítettik; hanem tsupan azért; ne hogy *Mannheim'* ágyuinak óltalma alatt, valamely ellenséges próba kezdődhessék a' *Frantziák* ellen. Bizodalmat nyújtott egy-

szersmind, hogy addig semmi háborgattástól nem félhet Városunk; míg a' had, a' *Rajna*' bal-mellyékén fog folyni. "

Moguntziából Máj. 26-dikán: „ Tegnapelőtt éjfézaka tüzeltek valami keveset egymásra a' két ellenséges Fél' Órállói *Mombachnál*. — Tegnapról fogva újra munkálódnak *St. Croixnál* a' Frantziák: de nem lehet jól ki-venni mit akarnak. "

Elegyes Tudósítások.

Nyugodalomban lévő Ts. Kir. Generális *Mack Úrnak*, igen szép Levelet küldött a' *Nagy-Britanniai Király* egy briliáns karddal együtt, melly, 25 ezer forintra betsültetik.

Nápolyi Státus-Titoknokká Marki *Galó* választódott elébb, *Acton* Generális' helyébe: de fel nem vállalta a' néki ajánlott méltóságot: 's ismét vissza jő *Bétsbe* *Nápolyi Követnek*.

Egy *Pozson* Vármegyei jeles nemes Ifjú *Saaghi József Úr*, a' ki az utolsó Török háborúban a' *Szerviai Szabad Seregnél* szolgálván, tulajdon érdemei által Fő-Hadnagyságra lépett, és minden elő-fordúlt alkalmatosságokban dicséretesen viselte magát, hanem bizonyos okokra nézve, még a' háború' végződése' előtt, azon Seregtől bútsút vett; most Ő Felsége' kegyelmes rendeléséből, a' *Wurmser* Huszár Regimentjéhez fog menni All-Hadnagynak.

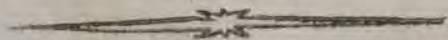
Tek. *Sík-abonyi Mátiss* József Királyi Udvarnok Úr' Kereszt-neve, hibásan vala téve *Ferentz*nek, a' 35-dik számmal jegyes *Hírműdó*bann. Ezen *Érdemes* Úr, *Pozson* Vármegyében is *Tabla-Bírává* nevezetett vala a' múltt Mártz. 31 dikénn tartatott Közönséges Gyűlésben: úgy hogy már most öt Nemes Vármegyéknek, úgy mint: *Györnek*; *Nyitrának*; *Tólnának*; *Pozsonnak*; és *Weszprémnek* hites *Asszelszora*; 's egyszersmind *Ghymes*i Gróf *Forgách* Miklós Ő Exc. jának *Plenipotentiarius*sa. Az említett *Pozson*-Vármegyei Közönséges Gyűlésbenn, *Asszelszorsággal* tiszteltetett meg Tek. *Mazur* János Úr is, Gróf *Pálffy* Rudolf Ő Nga' *Plenipotentiarius*sa.

* * * * *

H í r a d á s.

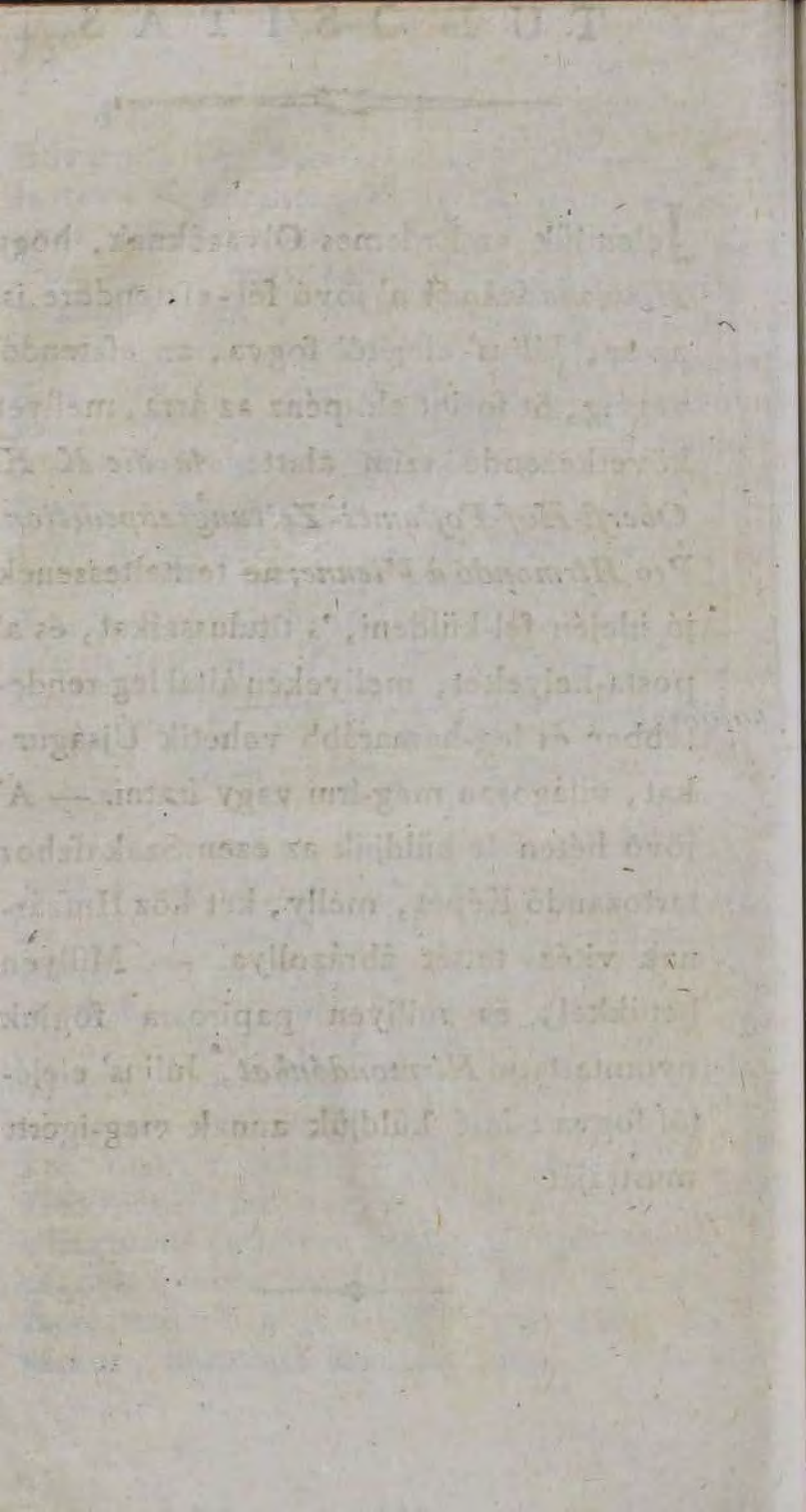
Szorgalmatos Méhész, az az, a' *Méhekkel* való *Bánásról*, *Kérdésekben* és *Felletekben* *Oktatás*. A' *Mezei Gazdáknak* *hasznokra*, a' *leg-újabb tapasztalások* szerint *ki-adattatott* *Szuhányi János* *Jasz-Alsó-Sz. Györgyi Káplány* által, *Pesten* *Weingand Mihály* *Janos* költségével, 1795-dik *esztendőben*. — Ezen *Könyvetske*, melly, *Nádor-Ispán* Ő *Királyi Fő-Hertzségének* *vagyon* ajánlva, *röndesen*, *világosan*, és *bőven* elő-adja a' *Jó-Méhész*eknek *minden reguláit*. Találtatik 's meg *szerezthetik* a' *jövő* *Médárdusi Pesti Vásárkor*, *harmintz krajtzárokon*.

Jelentjük az Érdeemes Olvasóknak, hogy *Hírmondónknak* a' jövő fél-éztendőre is, az az, Július' elejétől fogva, az éztendő' végéig, öt forint elő-pénz az árra, mellyet következő tzím alatt: *An die K. K. Oberst-Hof-Postamts-Zeitungsexpedition. Pro Hírmondó à Vienne;* ne terheltessenek jó idején fel-küldeni, 's titulussaikát, és a' posta-helyeket, mellyeken által leg-rendesebben és leg-hamarább vehetik Újságunkat, világosan meg-írni vagy íratni. — A' jövő héten le-küldjük az ezen Szakaszhoz tartozandó Képet, melly, két köz Hufzár-nak vitéz tettét ábrázollya. — Millyen betűkkel, és millyen papirosra fogjuk nyomtattatni *Hírmondónkat*, Július' elejétől fogva: ímé küldjük annak meg-ígértt mustráját.

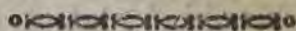

Magyar Hírmondó.

46.

* Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak) 9-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környütlállások.

Livornóból Máj. 27-dikénn: — „A' *Tidoni* Kikötőhelyben feküdt Frantzia Hajós-seregrol olly hírt vettünk; hogy ismét ki indult az a' nevezett Kikötőhelyből, és szándékozott az *Angliai* Hajós-sereget felkeresni.“

(*Bétsben* azt beszéllették tegnap, hogy már meg is esett a' Középtengeren valóssággal az ütközet, mellyben az *Anglusok* egynehány hajót vettek el a' *Frantziáktól*.)

Regensburg (Ratisbona) Városából Máj. 26-dikán: — „Az itt ülő Német-Birodalmi Gyűléshez a' Békesség' dolgábann intéztetet Tsászári Végzésről, minekutánna tanátsot tartottak volna együtt a' Választó-Hertzegei Ministerek: azonnal rendkivül való Kurírt indított mind egyyik közzülök, a' maga Udvarához. A' Békességről tartandó Alku' helyéül, *Frankfurt Városa* vagyon fel-téve.“

F f f

(Egy elébb költt, de *Bétsbe* későbbben érkezett *Regensburgi* Tudóításból ezt olvassuk: „Közölvén a' *Moguntziai* Directoriális Minister Máj. 21-dikén a' Német-Birodalmi Gyűléssel, Tsászár Ő Felségének 19-dik Májusi Végzését: jelentette, hogy a' *Moguntziai* Választó-Hertzeg' kívánsága szerént, egy illy szorgos dologban nem kelene az egyébaránt szokásban lévő formalitásokat megtartani: hanem Júniusnak első napján nyitassék mindjárt a' voksoknak Jegyző-Könyv (Protokollum); és ez, ne hagyattassék nyitva 15 napokig. Tartattassék egy Ülés, mellynek tzeilya legyen, az Instrukziók' (Német-Birodalmi Rendek' Útasításaik') el-érkezésének könnyebbítése.)

Frantzia - Országból. —

A' Nemzeti-gyűlésnek 19-dik Májusi Ülésében két *Spanyol* Országi Tudósítások olvastattak-fel. Az elsőben jelentette a' *Napkeleti-Pirenéusi* Sereg' Vezére *Monceau*, hogy egy sántos Frantzia tábornok, olly ködös napon nyertek el a' Frantziák; hogy két lépesnyire se' láthatott az ember; következésképpen nem lehetett volna az ellenség' táborára is reá akadni; hanemha magának az ellenségnek tüzelése, mutatta volna meg a' felé az útát. Tette *Monceau* a' halva maradt *Spanyolok'* számát 40-re, s az el-fogottakét 50-re: a' sebbe esett

Frantziákét pedig 5-re. — — A' másik Tudósítást *ChaudronRousseau* nevű Nemzetgyűlési Kommisszárius írta *S. Sebastien*' Városából, 's bízta benne az eránt a' Nemzeti-gyűlést, hogy *Guipuscoa* és más elnyertt *Spanyol-földeknek* Lakosai, értvén: 27-dik *Germináli Párisi Végzést*, 's látván a' Robespierriestáknak ki-írtódását, megzűnnek ellenséges indulattal viseltetni a' Frantzia Közönséges - Társasághoz.

Miért légyen olly nagy habozásban és étovázásban a' Frantzia Nemzet: meg-le-iet abból ítélni, a' mit *Dumont-András* Nemzet-gyűlési Tag maga mondott Május 20-dikán a' Kollégáinak: „*En — úgy-mond — most érkeztem a' Seine (Szequána) és Oise (Isara) vizekről neveztetett Olztályából a' Közönséges - Társaságnak.* Mindenütt azt beszéllek, hogy ti Királyt akartok ismét tenni. Kurírok jelentették, hogy 17-dik *Lajos* ki fog Királynak kiáltatni.“

A' Frantzia - és a' Frigyes - Belga-Közönséges - Társaságok között lett Kötésről, így tudósította *Sieyes* a' Közjóra ügyelő Frantzia Deputátziót: *Éllyen a' Közönséges - Társaság! Sieyes* a' maga Tisztitársaihoz: A' Frantzia Közönséges - Társaság, és a' Batava Közönséges - Társaság között végrehajtódott ezen éjtszaka a' Békesség-alku. — *Hágában Floreálnak* 27-dikén. 3-dik

elzrendőben. — — Ezen sorai *Sieyesnek*, Május' 21-dikénn olvastattak-fel a' Nemzeti-gyűlés előtt.

A' múltt Postán említett *Párisi* zenebonának környülállásaiból, a' nevezetesebbeket és bizonyosokat ki-szemelve, ezeket írhatjuk :

A' Közjóra és Közbátorságra - ügyelő-Deputátziók' hír-adására, és Feltétele szerént, következő Végzést hozott a' Nemzeti-gyűlés Máj. 20-dikán délelőtt: 1.) Ha a' Nemzeti-gyűlésen valamely erőszak történik: ezért számadásra vonattatik *Páris'* Városa. 2.) Intetnek minden Lakosok, hogy takarodjanak önnön Szekezióikba (a' Város-szakaszokba, melyekből valók) 's hallják-meg ott a' parantsolatokat, mellyek, a' Nemzeti-gyűlés' nevében fognak adódni nékiek. 3.) A' kik egy óra alatt jelen nem lesznek a' magok Szekeziókban: számadásra vonattatnak. 4.) Minden Tsoport-Vezér, Törvény' óltalmán - kívül - valóvá (az az: meg - ölettethetővé) teszi magát. Tsoport - Vezéreknek fognak tartatni azok a' hísz személlyek, kik leg-elől lesznek a' Tsoportban. 5.) A' Nemzeti-gyűlés félbe nem szakasztja Ülését addig, míg helyre nem áll *Párisban* a' tsendesség. — *Mathieu* egy Hirdetmény' formáját terjesztett ezentűl a' Gyűlés' eleibe, melly Hirdetményben intettek a' Lakosok, hogy ne hallgassanak a' Tsábítókra olly idő-pont-

ban, midőn a' Nemzeti-gyűlés, közönséges Békességnek munkálásában foglalatoskodik. El-fogadta a' Gyűlés *Mathieu*' Feltételét. — A' Közjóra-ügyelő-Deputáziónak javaslására ki-nevezett továbbá a' Gyűlés maga kebeléből kilentz Tagokat, s elküldötte azokat a' Városnak különkülönb Szakasszaiba. — Éppen midőn e' történt: egy külső ajtaját a' Nemzeti-gyűlés palotájának bé-törte egy Asszony-tsoport, 's olly lármával tolakodott - bé a' Néző-karba; hogy egészen el-fojtódott a' Prézes' íntő-szava. Mihelyt kezdtek valamennyire tsendesebbedni az Asszonyok: így szólott hozzájok a' Prézes (*Vernier du Jura*): „A' ti kiabálásaitok egy pertzentesnyi idővel se' siettetik az eseményeknek érkezését: sőt inkább akadályoztatják azt. Újra nagy zúdulás lett: mellynek tsillapodásakor hathatósan buzdította *Louvet* a' Nemzeti-gyűlést, hogy 25 millió Embereknek Képviselői lévén, ne haggvanak Törvényt zabatni magóknak 50 Rosszlelkűek által: hanem vegyék elő egész erejeket, 's tiltsák-ki a' Néző-karból az ott zenebonáskodókat. A' Nemzeti-gyűlés fel-kelve örvendett *Louvet*' buzdításának; de a' Néző-karbéliek megént fel zúdultak. Ekkor a' Prézes, ideig-való Komen'ánssá nevezte *Fox* Polgárt: a' Gyűlés pedig, *Thibaudeau*' javaslásából hatalmat adott említett *Fox* Polgárnak, hogy erőszakkal nyomhassa vissza

az erőszakot. — Ezen közben sok gyűlésvész Emberek, a' kik még eddig kinn állottak vólt, bétörték a' Gyűlés' palotája' belső ajtajait, 's Affzonyoktól vezetettvén, magának a' Nemzeti-gyűlésnek szeme' látára, viadalt kezdtek a' Katonaság ellen; de végre csak ugyan vissza-verettek. — A' Prézes jelentette a' Gyűlésnek, hogy a' zenebonások' Feje el-fogatott. — Újra akartak azonban erőszakoskodni a' Pártosok: de *Anguis* Nemzet-gyűlési Tag, kormányozása alá vévén a' Katonaságot, visszanyomta őket hatalmasan, 's a' Fejeik közül hármat el is fogott. — A' Prézes jelentette, hogy már hat Tsoport-vezérek vitettek a' Közbátorságra-ügyelő-Deputációhoz. — Ezen Deputációnak javaslásából, *Delmas* Nemzet-gyűlési Tag nevezterik a' *Párisi Sereg'* Fő-Kormányozójának. — Illy háborús környülállások között jelen vóltak a' külső Hatalmasságok' Követjeik a' Nemzeti-gyűlés' palotájában: minekokáért azt végeztette eránttok *Dussaux* Tag a' Gyűléssel, hogy ditséretesen kell róllok emlékezetet tenni a' Jegyző-könyvben (Protokollumban). — *Garnier de Santes* nevű Tag, kommandálta a' Gyűlésnek, hogy rendkívülvaló Kurírok által tudósítson minden Közönséges-társaság-országokat a' dolognak valóságáról, 's az elég-szállítványoknak *Párisba* való bátorságos el-juttatása eránt, tegyen szükséges

rendeléseket: de nem tehetett, mert a' melly Sokaság kénytelenített vala kevés-
 sel ez előtt el-vonni magát a' Fegyveres-
 erő előtt, vissza-rohant nagy dühösséggel,
 és olly hathatósággal, hogy már ekkor
 meg nem állhatott előtte a' Katonaság. —
 Soknak a' Hatalmaskodók közzül, valami
 vólt a' kalapjára írva krétával. Eggy il-
 lyen kalapot el-kapott eggy embere a'
 Nemzeti-gyűlésnek: de életéve fizette-meg
 az árát mérész tselekedetének: mivel a'
 Prézes mellett agyon lövetett. *Ferrand*
 Nemzet-gyűlési Tag, kárhoztatta ezen iszö-
 nyúságot: de maga is meg-ölettetett (a'
 mint később ki-tudódott: *Quinet* nevű
 Lakatos által.) — *Boissi-d' Anglas*, a' ki
 Helytartója vala ekkor a' rendszeréntvaló
 Prézesnek, olly erős lelket mutatott,
 mellyhez a' félelem nem férhet. — Eddig
 se' sok üres hely vólt már a' Gyűlés' Szá-
 lájában; úgy meg-telt pedig az, eggy új-
 jonnán érkezett Tsoport által, hogy majd
 meg-fúltak a' Gyűlés' Tagjai a' nagy me-
 leg-ég miatt. Eggy Pattantyús-Katona el-
 hallgattatta a' Gyűlekezetet, 's következően
 dő tzi-mű Végzést olvasott-fel: *Kenyérért*
és az 1793-dik esztendőbeli Konstitúzióért
való fel-keleése a' Népnek! (Ez az a' pár-
 tos Végzés, mellyet közlöttünk a' múltt
 Postán.) — Némelly tzi-kkelyeket haladék-
 nélkül akartak a' Parantsoló-kérők dekre-
 ráltatni a' Nemzeti-gyűlés által. — Azon-

ban *Ferrand*' véres feje fel-mutatódott egy nyárson, 's a' *Prézes*' karos-székjéhez vetetett. Ezen szörnyű látásra, sok *Tagjai* a' *Gyűlésnek*, résszerént bosszankodással, resz-szerént rémüléssel teltek el, 's ki-szökdös-tek a' *Szálából*, úgy hogy a' még együtt maradt *Tagok*' száma alig ment százra. Ezeket *Romme* nevű *Tag* reá vette, hogy dekretállyák a' *Pártosok* által fél-tétetett *Tzikkelyeket*, mellyeknek summája vala: A' *Revoluzionális Igazgatásnak* el-törlése. A' *Közjóra* és *Közbátorságra-ügyelő-Deputációknak* tömlöztbe való dugása: és ezek' helyébe, négy *Nemzet-gyűlési Tagoknak* állítása, kiknek neveik: *Prieur de la Marne*; *Barbotte*; *Fayau*; a' 4-diknek nints ki-téve a' neve a' *Párisi Tudósítasokban*. Ki-botsátása a' fogságból, a' 9-dik *Thermidortól* fogva árestáltattaknak. *Dahemnek* és a' véle együtt fogva lévő *Kollegáinak* *Hamból* való vissza-szállítása. *Bar-rere*, *Collot*, és *Billaud* *Tagoknak* vissza-hívása. A' *Párisi külső-kapuknak* bé-zá-rása, 's a' *Házaknak* meg-vissgálása. A' halálos büntetésnek el-törlése, 's ezentúl tsupánn az ollyatén *Bünösökre* való ki-ter-jesztése, kik ellenkező módonn írnak, mint *Pátriótáknak* kellene írni. — Az alatt, míg ezek így történtek: *Anguis* és *Legendre* *Nemzet-gyűlési Tagok*, kormányozások alá vették a' *de-la Butte-des-Moulins* és *des Piques* nevezetű két *Város-szakasz*nak

fegyveres Lakosait, 's a' Nemzeti-gyűlés' palotája felé indultak vélek. Kétszer vizsgálta - nyomattattak a' Pártosoktól: de harmadszor diadalmasan behatottak az Őlőszálába, mellynek közepénn megállapodván *Legendre*, így kiáltott: „*Az itt jelenlévő fegyveres Lakosoknak (t. i. a' Pártosoknak) parantsolom a' Törvény' nevében, hogy ki-takarodjanak.*“ Ezen erőss szokora el oszlott a' Gyűlevéfség. A' Nemzeti-gyűlés tsak hamar tellyes számmal lett, 's a' *Romme'* Feltételére végzett Tzikkelyeket kasszálta: árestáltatását végzette ellenben *Rommenak*, és még tizenhárom más Tagoknak is, kik olly Beszédeket tartottak, mellyekből ki-tettzett, hogy a' Pártosokkal egyet értenek. Neveik ezen 13 Nemzet-gyűlési Tagoknak, következők: *Duquesnoi; Prieur de la Marne; Duroy; Soubrani; Albitte; Peyssart; Lecarpentier; Pinet; Borie; Fayau; Ruhl; Goujon; Bourbotte.* (Némelleyek ezen Tagok között tsak hamar ezután el is vitettek fogságba; úgy hogy már reggeli hat órakor, hat óránnyi járó-földre voltak *Páris*-tól). — Az édes sütemények' Készítőire nézve azt végezte a' Nemzeti-gyűlés, hogy a' mi liszt vagyon nállok, adják-bé a' Közönséges-Magazínomba azon az árron, a' mellyen magok vették. — Minémű veszedelmeitől mentette-meg a' Nemzeti-gyűlés a' Népet: egy Hirdetmény tétetett az eránt

közönségessé. — A' Gyűlés azt végezte magára nézve, hogy segyveresen folytassa Ülését. *Delmast* továbbra is meg-hagyta a' *Párisi* Katonaság' Fő-Kormányozójának. — Máj. 21-dikén reggeli 6 órakor el-oszlott a' Gyűlés: de 9 órakor ismét összeült; 's mindeneknek előtte azt végezte: hogy végig kell járni mennyi gabona legyen *Párisban*? Az el-titkolt g. bona' *Kinyilatkoztatójának*, negyed-rez ígértetett jutalmúl, az általa fel-ledeztetendő gabonából. *Dumont'* javasolására, *Törvény'* óltalmán-kivül-valóknak hirdettette-ki a' *N. Gyűlés*, azon *Ex-Tagjait*, kik, az ellenek végeztetett árestom előtt meg-szöktek. Azon *Ex-Tagjaira* nézve pedig, kik első és 15-dik *Áprilisben*, 's *Májusnak* 20-dik éjtszakájann fogattattak-el, azt végezte, hogy *Vád* tétessék-fel ellenek a' *Revoluzionális Törvényfőszék'* *Fiskálisa* által. — *Gouli* *Tag'* *Fel-tétele* szerént, reá parantsolt a' *N. Gyűlés* a' *Rev. Törvényfőszékre*, hogy ez mind addig együtt maradjon: míg ítéletet nem hozott az árestaltatott *Pártosokra*. — Egéssz folyamatiát a' 21-dik és 22-dik *Májusi Ülésnek* summásan se' írhatjuk ide: csak azt említiük tehát, hogy a' jó *Lakosok'* össze sereglésének egyedülvaló jegyéül a' *Nemzeti-bokréta* rendeltetett; 's a' dobbal való jel-adás, törvényes *Tisztnek* engedelve nélkül, keményen meg-tiltatott.

Párisból Máj. 24-dikén: — „Tegnap,

hat lattal kapott eggy eggy személy több kenyeret, mint az előbbeni napokon. Ezen Intézet jó eggy eszközül szolgált a' végre, hogy ismét helyre állana a' tsendesség; melly azonban nem soká tartott. Történt t. i. hogy midőn már gilljotínoztatni kellett volna a' *Ferrand'* gyilkosának: eggy vakmerő Tsoport hirtelen elő-omlott, magához vette a' ki-szententziáztatott Gonosztévőt; 's győzedelmi pompával vitte azt, a' *Szent - Antal*ról neveztetett külső Városba. Hírt vévén a' Nemzeti-gyűlés ezen erőszakról, tüstént el-végezte: hogy *Szent - Antal'* Városának Lakosaitól, vizsgál-kell kívánni az említett Gyilkost Társaival együtt; kívánni kell tőlök továbbá, hogy adják által minden ágyúikat a' *Párisi Fegyveres - erő Fő-Vezérje'* kezébe; és ha nem akarnák ezen kívánságot tellyesíteni: fegyveres - erő fordíttassék ellenek, és semmi eleség ne adattassék nékik. — Ma reggel hét órakor körül is vétetett *Sz. Antal'* Városa, nyóltz ezer főből álló gyalog és lovas Katonaságtól. Délutáni öt órakor ijjesztgették az ostromló Vitézek a' Pártosokat, hogy indulni fognak ellenek. Most hat óra. A' Nemzeti-gyűlés olly Tudósítást vesz, hogy *Szent Antal'* Városa engedelmeskedett a' Törvénynek, 's ki-adta a' Pártütés' Fejeit. “

Elegyes Tudósítások.

Gróf Herzberg Fridrik Edwald Prusz-
fzai Titkos Státus - és Kabinét - Minifter.

testének el-gyengüléséből következett halállal hala-meg a' múltt Májusnak 27-dikén, életének hetvenedik esztendejében.

Néhai *Eugenius Lajos*' *Vürtembergi* Hertzegnek igen hirtelen történt halálát, így adják elő a' *Stuttgardti* Levelek: Májusnak 20-dikán, délelőtti 9 óra tájban, a' mint lovaglott volna a' Hertzeg: egyszer csak lehanyatlott a' lóról a' földre, és minden mellette el-követett próbák után is fel nem kelhetett többé: — olly rontó ereje vala a' guta-ütésnek. Született a' meg-hólt Hertzeg, 1731-dik esztendőben Jan. 6-dikán; az igazgatáshoz pedig, tsak 1793-dikbann kezdett vólt Octób. 23-dikán. A' mostani Uralkodó Hertzeg' *Eugenius Fridrik*nek Leánya vala Néhai *Ersébet* Hertzeg-asszony, II-dik *Ferentz*' Római Tsászár' és Magyar Király' első Felesége.

A' *Baváriai* Kormányfzék' közhafznú Intézeteinek száma ismét eggyel nevedett mostanság. Meg-gondolván t. i. az említett Kormányfzék, hogy fundamentomosabban a' Társaság' köz-javát elő nem mozdíthatja, mint ha jó regulákat szab a' Gyermekekre nézve: tehát e' részben következendő értelmű Rendelést tett közönségessé: Minden Gyermekek — 7 esztendősiöl fogva 14 esztendősig' — tartoznak közönséges Oskolákba járni. Ki teljesíti ezen parantsolatot; Ki nem? arról minden Hónapban fogják a' Tanítók tudósítani a' Belső-bátorságra és jó Rendtartás-

ra ügyelő Magisztrátust. A' Nemességenn; Tanácsosokonn; és más tehető Személyeken kívül, kikről fel-lehet tenni, hogy a' fel-vett közönséges-tanítás fundamentomához és rendihez alkalmaztatott módon kívánnyák 's tudják nevelni Gyermeküket: senkinek se' lefz szabad Magános (vagy Házi) Tanítókat tartani különben; hanem ha, egyszersmind közönséges Oskolákba is küldözik Magzatjaikat. A' kik, Magános-Nevelők és Tanítók kívánnak lenni, akár Férjfiúi akár Asszonyi nemből: Izükség, hogy ezen tekintetbéli a'kalmatos minéműségjéről a' Fő-Városbéli (*Müncheni*) Egyházi Tanátstól nyertt Bizonyság-Leveleket mutathassanak, melly Tanács ingyen teszi reájok nézve mind a' Visgálást; mind a' Bizonyság-Levél-adást. Az olyan Neven-dékek, kik otthonn tanítottak: midön tudományokat a' közönséges Deák-oskolákban vagy az Universitásban akarják folytatni: szoross visgálást tartoznak elébb kiállani. A' Közönséges Tántz-és Bál-házakba, tizenégy esztendőnn alól nem lehet vinni semmi Gyermekeket: a' közönséges Játéknézőhelyekre nézve pedig, szívekre köttetik a' Szüléknek és Nevelőknek, hogy a' Gyermek' idejéhez és elméjéhez képest tegyék a' választást.

(Meg nem állhatjuk, hogy ki ne írjuk ide *Juvenális*ból azokat az Arany-verseket, mellyeket könyv-nélkül jó tudni minden Szüléknek és Nevelőknek:

Nil dictu foedum visque haec limina tangat,
 Intra quae puer est: procul hinc, procul inde puellae
 Lenonum, et cantus pernoctantis parasiti.
 Maxima debetur puero reverentia: si quid
 Turpe paras, nec tu pueri contempseris annos;
 Sed peccaturo obliſat tibi filius infans.

Budáról Jún. 3-dikan: — „A' Mar-
tinovits' vétkében való részesülésért halál-
ra ítéltetett Személyek között, meg-hagyott
a' Felség' kegyelme életben és Vagyonjok'
bírásában tizenegyet, kiknek neveik:
Verseghy (Ex-Paulinus); Vrchowszky Sá-
muel (Prókátor); Szén Antal (Camerális
Tiszt volt); Szulowszky Menyhárt; Ka-
sinczy Ferentz; Szabó László; Szlávi Já-
nos (Jurátus); Landerer Mihály (Könyv-
nyomtató); Hirgeist Ferentz (Jurista);
Szmetanovics Károly (Camerális Tiszt volt);
Uza Pál (Prókátor). — Szemorvos Réz
József is halálra szententziáztatott: de a'
szententziának végre-hajtása el-halasztódott,
minthogy valamely dolog adta elő ma-
gát, mellyre nézve, vizsgálás fog még tét-
etni az ügyében. — Szolártsik Sándor,
ki elébb, az Abaffy Úrfiak' Nevelője, ké-
sőbbben pedig, Jurátus volt; és Prókátor.
Őz Pál ma exsequáltatának, minthogy vét-
kes képzelődésekben való nagy meg-átal-
kodtságokat nyilatkoztatták, mint ki-tet-
tzik az alább következő Előadásból, melly,
nyomtatásban tétetett közönségessé. Az
első, szakállatlan Ifjú ábrázajához nem
tartotta illetlennek, hogy haját bé-poroz-
za; tsinosan fel-öltözködjön, 's úgy men-
nyen a' Végző-helyre. Két Papoktól ki-

sértetett: egy Prédikátortól pedig Őz, ki a' menés közben, Barátjaitól való bútsúzásban foglalatoskodott. Az Egri Ifjú Hóhér, ez úttal is helyesen járt el hivatalában Szolártsik körül, de Őzhöz kétszer vágott. Reggeli hat és hét óra között volt az Exekúzió. A' meg-öletetteknek testeik, valamint a' minap, úgy most is a' Polgári temetőn kívül temették el.

Minekutánna *Martinovits* József, úgy mint a' múltt 1794-dik esztendőben kezdett iszonyú 's embertelen össze-esküvésnek és párt-ütő szövetségnek Feje, maga igazgatása alatt választott fő-vigyázó Társaival együtt, kik tudniillik egybe-vetett vállal 's erővel istentelen szándékjokat tovább terjesztvén, az Országnek szeglet-köveit a' Törvényeket fel-forgatni, a' Királyi Méltóságot és hatalmat el-törölni, az egész Községnek Életét 's Jóságát kotzkára vetni, a' bé-vett Isteni Fiszteletnek és polgári Rendtartásnak szép alkotmányát fel-dúltni és semmivé tenni szándékoztak, halálra ítéltvén érdemlett büntetésül, e' folyó Hónapnak 20-dik napján a' Hóhér' pallossa által az Elők' számából ki-végeztetett volna: azon tizenhárom Rab-személyeknek, kik hasonlóképpen az említett pártütő szövetségbe állottak, és az elő Törvénynek értelme szerént halálra ítéltettek, törvényesen végzett Pöreik is a' Kegyelem' Útján.

Ö Felségének Királyi Széke' eleibe terjesztettek; ezek közzül két Tagok, úgymint Szolártsik Sándor a' Királyi Táblának Jurátussa, és Öz Pál a' törvényes Pöröknek Ügyellője, mint több tzáfolhatatlan próbák által meg-győztetett hasonló Fejedelems' s Ország ellen támadók fejére hozatott halálos végzését a' Királyi Helytartó Törvény Széknek, méltoztatott Ö Királyi Felsége azon tekintetből, hogy már iffjúságokbann meg-átalkodott szívvel 's meg-rögzött gonosz és veszedelmes indulatokkal meg-vesztegettetve lévén, a' meg-jobbúlásra semmi reménységet nem nyújtottak, és így a' Királyi Kegyelemre is magokat érdemtelenné tették, másoknak ugyan rettentő példájára, magoknak pedig érdemlett büntetésire helybe-hagyni; a' többiekre pedig, véle született tulajdon Királyi Kegyelmet, életekre és jószágokra terjesztvén, a' halálos szententziát, a' töredelmes bánásnak 's igaz jobbúlásnak reménységével, bizonytalan ideig tartandó fogságra változtatni.

Küldjük a' meg-ígért nagy munkával készült Képet, következő alól-írásal:

Lukátsi és Baróti, Leopold Fő-Hertzeg' Regimentjebéli Köz-Huszárok meg-mentették Ott Oberfrierjek' életét a Frantziáktól, kiket le-aprítottak, Belheimnál, Landau 's a' Rajna között, Máj 17-dikén 1792-dik esztendőbenn. — Az ide zárt Tudósításra nézve jelentjük, hogy ezután is olly sűrűen lesznek a' sorok árkusainkon, mint eddig voltak. A' Tudósítás' sorait tsak azért tétettük egymástól távolabb; hogy inkább meg-töltsék a' nékiek szánt papirossat.

Magyar Hírmondó.

47.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
22-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

XXXXXXXXXXXX

Hadi és Békességes Környülállások.

Olasz - Országból. =

Genuából Máj. 23-dikán: — „El-jár-
ván Generális *Kellermann* a' kormányozá-
sa alá vett *Olasz - Országi* egész *Frantzia*
Sereget, tegnap ide érkezett. — Az emlí-
tett *Sereg*' száma naponként szaporodik. “

A' Szárdíniai Király' *Lakó - Városá-*
ból, Turinből Máj. 14-dikén: — „*Thuil-*
len túl állott *Strázsáink* között egynehány
Tiszteket és *Közembereket* el-kaptak Máj.
6-dik napján a' *Frantziák*: 12-dik éjsza-
káján pedig ezen *Hónapnak* ámbár igen ke-
mény szél fútt és szakadt az eső: még
is reá rontottak *Colle del Montei* táborunk-
ra véletlenül, 's ágyúinkból hatot; fegy-
veres *Népünk*ből pedig mintegy kétfázat
vittek-el. Illy környülállásokban, hogy
Principe Tomasonál lévő sántzainkat el ne
foglalhassa az ellenség, 's azokból útat ne
nyithasson magának az *Aostai* völgybe:
részünkről mindjárt meg-rakattak a' szom-
széd hegyek számos őrizetekkel. Paranc-

G g g

tsolatot vett Vezérünk, hogy igyekezzen egész erővel mind *Colle del Montet*, mind *S. Bernardot* vissza-nyerni. “

Turinból Máj. 27-dikénn: — „Ezen Hónapnak 21-dik napján, 1700 Frantziák jöttek 3 tsapatban, a' *Limoni* völgyben tekvő Katonáink ellen: de Vitézeink, egészen vissza-nyomták az ellenséget: 's le is öltek közöttük húsz embert; ötöt pedig elfogtak. “

A' *Toskánai Nagy - Hertzeg' Lakó - Városából Florentziából* Máj. 29-dikén: — „Frantzia Követ *Miot Urat*, a' Követtség' Titoknokjával *Freville Úrral* együtt, ma mutatta-hé Fejedelmünknek, az első Státus-Titoknok Sénátor *Serristori*. “

A' Német-Birodalmi Seregnél vitézkedő Szaxóniai Korpus, olly parantsolatot vett Júniusnak első napján a Szaxóniai Választó - Hertzegtől, hogy *Clerfayt* Grófot esmérje Fő-Vezérjének. *Darmstadt'* és *Bergstrasse'* környékeire takarodott ezen Korpus, Június' eleinn. — Eggy Batalion *Vürtzburgi* és *Bambergi* Katonaság is marsírozott itt által a' Német-Birodalmi Sereghez.

A' Tsászári Királyi Udvar' részéről újj Bizonyítás teletett az erant közön-egéssé: hogy *Parisban* lévő *Nagy - Hetruriai* Követ *Gróf Carletti* által soha a' Tsászári Kir.

Udvar, Békességről való alkut nem kezdetett a' Frantziákkal. Ezen Bizonyításnak meg-újítására indító okúl szolgált egy helytelen hír, melly ugyan azon egy időben több Elektori és Hertzegi Német Udvarokat futott el: mintha t. i. az említett Gróf *Carletti*, annyira vitte volna már a' Ts. K. Udvar' nevében való alkudozást a' Frantziákkal; hogy *Ausztriai-Belgyiom* által fog engedtetni olly fel-tétellel a' Frantziáknak; hogy ezek vissza-adják az el-foglaltt Német-Birodalmi részeket; és a' Ts. K. Udvar magáévá tehesse tsere által *Baváriát*.

Regensburgból Máj. 27-dikénn: —
„A' *Brandenburgi* Követ, olly biztató Jelentést tett itt Máj. 22-dik napján, hogy az ő hozzája érkezett *Basíleai* és *Berlini* Tudósítások szerént, egész igyekezettel munkálódik a' *Prussziai* Király, azon Részeknek vissza-szerzésében, mellyeket a' Német-Birodalomból foglaltak-el a' Frantziák.“

A' Békességnek munkálása eránt *Béts*ből Májusnak 19-dikén ide útasított Tsászári Végzésről, tanátskozást tartottak Máj. 23-dik napján az Elektori és Hertzegi Követek, két Birodalmi-Városi Követekkel együtt, a' *Moguntziai* Követ' szállásán, melly tanátskozásban, a' Békességről tartandó Alku' helyéül *Frankfurt'* Városát tétetett-fel; az Alku' tárgyául pedig azon

állapot, mellyben a' had előtt vólt Német-Ország.

A' Moguntziai Újságnak 3-dik Júnii-si Darabjából: — „Mind az ellenségnel, mind rélzünkönn is tsendesen tétetnek az erősebbítések. Naponként szökdösnek által hozzánk még most is az ellenségtől. Felette nagy szükséggel küszködik és Békességet óhajt a' Frantzia Sereg. Közönséges hír itt, hogy minden órán Had-szünetelés fog lenni.“

A' Nagy-Britanniai Ministériom ismét arra hatarozta magát, a' Neutrális (Egyik hadakozó Féllel se' tartó) Tartományokbéli gabonás hajókra nézve, hogy azokat, Frantzia Ország felé intézendő útjokban, tartoznak meg-állítani a' *Nagy-Britanniai* hajók, de eggyfersmind kötelesek letznek, mind a' szállítvány, mind a' szállítás' árát ki-fizetni.

A' Nagy-Britanniai leg-újjabb fel-számlálás szerént, vesztett *Nagy-Britannia* e' folyó hadban: négy első-nagyságú Katona-hajókat, mellyek közzül kettőt szerentsétlen történet ért; kettőt a' Frantziák vettek-el. Középszerű hajó kettő jutott Frantzia kézbe; kettőt pedig közönséges tengeri szerentsétlenség talált. Húsz ágyú-soknál kisebb hat Katona-hajókat az ellenség nyert el, hét hasonló hajók pedig, a' szélvésznek lettek áldozatjaivá. Mind öfve: 106 első-nagyságú Angl. hajók vóltak

a' tengeren; 12 ötven ágyúsok; 136 közép-szerűek; és 129 résszerént úgy nevezett Sloopok; résszerént húsz ágyúsoknál kisebbek. Új első-nagyságú három készült; közép-szerű pedig hat. A' Kikötőhelyekben orvosoltattak 39 első-nagyságú hajók; kilentz 50 ágyúok; harminzt négy közép-szerűek; es harminzt eggy kisebbek. — — A' Frantziák, vesztettek ezen hadban, az említett fel-számlálás szerént harminzt három első-nagyságú hajókat: mellyek közül tizeneggy el-fogattatott, huszonegy pedig résszerént el-süllyedt, résszerént el-égett, résszerént hasznavehetetlenné lett; közép-szerű Katona-hajót harminzt kilentzet Anglusok vettek el; tizen négyet pedig résszerént víz, résszerént tűz eméltett-meg, résszerént a' golyóbisok úgy meg-rongáltak, hogy többé nem lehetett hasznát venni. Húsz ágyúsnál kisebb huszonkét hajó, Anglusok kezére jutott; hat pedig résszerént el-süllyedt, résszerént hasznavehetetlenné lett.

Spanyol-Országból. —

Barcellónából Máj. 10-dikénn: —
 „Ezen Hónapnak 5-dikén jó reggel, mint-eggy hét ezer *Spanyolok*, leg-nagyobb részént *Katalóniai Lakosok*, meg-támadták az ellenségnek jobb szárnyát, 's ki-rablották és fel-gyújtották annak táborát. Töb-
 bet még most nem lehet írni azon diadalomról: valamint arról sem, mellyet ugyan

azon időben vettek Vitézeink a' Frantzia Sereg' derekán, egy tettetett meg-támadás által. Más nap mihelyt világosodott, mindjárt próbát tettek a' Frantziák, hogy helyre hozhassák az előbbeni napon vallott károkat: 's illy tzéllal meg-támadták Seregünket egylizerre három helyen: de mindenütt vissza-verettettek. *Urrutia* Vezérünk, olly fekvésű helyet választott, hogy nem egyebet várhatunk szerentsénél. A' hadi-szolgalatot olly jól teszik *Katalóniai* Lakosaink; mint fízintén a' régi gyakoroltatott rendes Katonák.

Frigyes - Belgyiomból —

Novikoff Úr, a' ki *Orosz* Biztosságot viselt *Hágában*, el-ment onnan hirtelen és bútsúzatlan, Máj. 20-dik napján.

Amsterdamból Máj. 23-dikán: — „A' miólta végre-hajtatott az *Alku*, a' mi *Közönséges - Társaságunknak*; és a' *Frantzia Közönséges - Társaságnak* Képviselei között: már azólta újj Igazgatóink nagyobb bátorságot mutatnak. — Katona-Tisztjeink csoportosan kéri a' szolgalatból való elbótsáttatásokat. Kívánságjokat minden halasztás nélkül tellyesíti a' *Katonai-dolgok-
ra - ügyelő - Deputátzió*. — Ezen a' héten mind szóval, mind narants színű jeggyel is nyilatkoztatták itten számos Lakosok az *Arausiói (Orangei, vagy Oranieni)* Házhoz viseltető hajlandóságjokat, kívánván vissza-szerezni ezen *Hertzegi Háznak* a'

Helytartói-méltóságnak bírását: de mérés-
ségjeknek igen érezhető büntetését vették.
Az ide-való Polgár-Katonaság, keményen
akart bánni a' *Kattenburg* nevű Külső-vá-
rosbéli Hajó-tsínálókkal is: de ezeknek
pártját fogták a' Frantziák, kik egy idő-
től fogva őri etjek alá vették a' *Tarto-
mány*' *Magazínomat*, mely, *Kattenburg*-
ban vagyon. — A' Frantzia és Hollandus
Papiros-pénz, mind nállunk, mind más
Polgár-társainknál öly bőv most éppen;
mint a' millyen szük az Értz-pénz. — Tse-
kéllyebb sorsú Polgár-társainknak minde-
nütt nagy terhekre vagynak a' sok Fran-
tzia-szállók. *Twenthe* nevű Helységből,
készebbek voltak sok Ház-népek által-köl-
tözni Német-Országba; mint tovább is szen-
vedni a' sok alkalmatlanságot a' Frantzia
quártélyosoktól. — *Rotterdámban*, Május-
nak 18-dik és 19-dik napjain szoross bün-
tetés alatt kénytelenítettett tilalmazni a' Ma-
gisfrátus, az *Arausiói Ház*' Követőinek há-
borgattatását “

A Lejdai Újságból: „*Bétsben* lévő
Követje közönséges-Társaságunknak (*Fri-
gyes-Belgyiomnak*) úgy írta *Hagába* a' Fő-
Kormányzóknak mint bizonyos dolgot,
hogy a' *Pétersburgi* és *Londoni* Udvarok,
magok között egy Kötest tsínáltak, mely-
ben arra kötelezte magát az *Orosz Tsáfszar-
né*, hogy 12 első nagyságú és 6 középse-
rű Katona hajókat ad a' *Nagy-Britanniai*
Hajós-sereghez. “

Hágából Máj. 24-dikén: — „*Texell* és más Kikötőhelyeinket bé-kerítve tartják az *Anglusok* eggynehány napoktól fogva. Gyakorta partjainkhoz is közel jönnek.“

A' *Frantzia* - és a' *Frigyes* - *Belga* - *Közönséges-Társaságok* Biztosaik között lett *Kötés* 15-dik *Tzikkelyének* *Tóldalékja*, ezeket foglallya magábann: 1.) Mind a' két *Nemzetek* egyenlő jussal veszik hasznát a' *Vlieszingeni* *Portusnak* és *Hajó-műhelynek*. — 2.) Mindenik *Nemzetnek* lesznek különös *Fegyver* - és *Hajó-tárjai*. 3.) Mától fogva el áll a' *Batáviai* *Közönséges-Társaság*, a' *Vlieszingenben* lévő *Vestindiai* *Háznak*, 's az ahoz tartozó földnek, valamint a' *Hajó-műhely* egy részének ideig való bírásától is. 4.) A' *Magazínomokhoz*; *Házakhoz*; *Erösségekhez*, 's több effélékhez a' mi kívántatik: annak újjonnan való megszerzésére egyformán fog köteleztetni mind a' két *Nemzet*. 5.) A' *Hajó-műhelyen*, *sántzokon* 's a' t., ha valamit kell igazíttatni: egyformán tartozik költséget adni e' végre mind a' két *Nemzet*: de e' részben *Frigyes* *Belgyi*omnál marad a' *kormányozás* jussa; úgy mindazáltal, hogy a' teendő *Intézetekről* tudósítani kell előre a' *Frantzia* *Közönséges-Társaságot*. 6.) *Admirális* vagy *Strázsa-hajónak* egy *Nemzet* részéről se' kell lenni a' *Vlieszingeni* *Kikötőhelyben*. 7.) Ha ezen *Rendelésre* nézve *vetélkedés* támad: azt *Köz-Bírák*

fogják el-igazítani — két Frantziák és két Hollandusok — kikhez még egy ötödik is járúl: de a' két Nemzetek által választandó Személyek között sors szerént. 8.) Ezen Rendelésnek folyamata mindjárt elkezdődik: mihelyt a' Frigy-kötés, mind a' két Közönséges-Társaságok által meg-erősített.

Frantzia - Országból. —

Sieyes, személyesen tudósította a' Nemzeti-gyűlést Máj. 23-dikán, a' Frantzia- és a' Frigyes-Belga-Közönséges-Társaságoknak Bíztoaik között meg-állított Frigy-alkuról: mellyről azt mondotta a' többek között, hogy mindjárt három órával a' Meg-állítás után, helybe-hagyták azt különösen magok részéről a' Hollandiai-Tartomány' Rendjei; 's hinni lehet, hogy ugyan ezt fogják tselekedni a' több hat Frigyes-Belga Tartományok' Rendjei is.

A' Légy mikor veszni tér: akkor tsíp leg-mérgesebben. — A' már egy időtől fogva végéhez közelített Jakobínusság is meg-vetette minden erejét; úgy tette a' maga Májusi, talán utolsó próbáját. Ezen erőlködést meg-előzött; környékezett; és követett igen nevezetes Történetekből most is közlünk még nemelyleket. — Annyira reménylették vala a' Pártos-fők ez úttal diadalmokat: hogy még Máj. 19-dikénn estve nyomtattatták már és osztogattatták ki azt a' Végzést, mellyről írtuk vala, hogy egy Ágyús-katona által olvastatott

az fel Máj. 20-dik napján a' Nemzeti-gyűlés' Szálájában. — Ezen Végzésnek hallására igen nagy örvendezés lett az említett Szálának Néző-karjában: melly örvendezés, jele volt, hogy a' Néző-helyeket Öszfze-esküdttek foglalták el, kiket némelly Tagjai a' Gyűlésnek tiszteletleníteni akartak: de nem tsak sikertelenül fárasztották magokat; hanem még ki is tsúfoltattak. Ekkor *Clausel* ki-mezítelenítvén a maga mejjét, így kiáltott a' Néző-karkéliekhez: „Azok, kik a' mi hóltt-testeink felett ülnek-helyünkben: nem fogják nagyobb buzgósággal munkálni a' Nép' boldogságát, mint Mi.” — Midőn a' *Ferrand*' véres fejének szemlélésére el-ozlott vala három negyed-része a' Nemzeti-gyűlésnek: ezen történet után tovább egy óránál, iszonyú lárma vólt a' Nemzeti-gyűlés' Szálájában. Minekutánna tsendesség kezdett lenni: szünetlenül tsináltatták a' Pártos-Tagok a' sok Törvényeket. Mar száz Végzések állítottak vala meg: midőn érkezett *Legendre Delcloi*-vel együtt, a' Közjóra és Közbátorságra ügye ő Deputátziók' nevében, 's leg-kiszebbet is a' Pártosoknak tsúfokodásától meg nem rettenvén, fel-ment az Orátori-székbe, 's el-beszéllette a' Deputátziók által tett Intézeteket: de a' szörnyü kiabálások és fenyegetések miatt nem mondhatta mind el a' mit akart: minekokáért le-jött az Orátori-székéből szép tsendesesen 's el-tűnt. —

A' Pártos-Tagok, *Duquesnoit*; *Prieur de la Marnet*; *Bourbottet*; és *Duroit* nevezettek vala-ki magok közzül, a' Közjóra és Közbátorságra ügyelő Deputátziók' helyébe: *Bourbotte* tehát fel-állott *Legendre* után az Orátori-székbe 's ígérte, hogy ha meg kell is néki halni, végre-hajtja Kollégáival együtt, a' reájok bízott dolgot: a' minthogy mindjárt el is indultak ezen 4 Tagok olly tzéllal; hogy árestomba dugassák az Igazgató Deputátziók' Tagjait, 's magok üllyenek azoknak helyébe. Nem tellyesíthették azonban szándékjokat: mert *Legendre* és *Kerveguelan* jelen valának már derék Fegyveres-erővel, 's harmadzori próbájokra bé is rontottak a' Nemzeti-gyűlés' Szálájába, meg-futamatták a' Pártosokat, kiket vissza-vittek ugyan és győzésre buzdították *Bourbotte*, *Prieur*, 's *Peysard*: de csak ugyan *Legendre* és *Kerveguelan* mellett maradott a' Győzedelem. — Máj. 21-dikénn estve békélleni akartak *Szent Antal*' és *Sz. Márk*' Külső - Városai béli Pártosok a' Nemzeti-gyűléssel. Ez, nem csak abban tellyesíteite kívánságjokat, hogy ki küldötte közzéjek 8 Tagjait; hanem el is fogadott töllök egy Deputátziót: és azt jó ígéretek után, rendre tsókolta a' Prézes. — Máj. 23-dikán, minekutánna a' *Ferrand*' Gyilkosát ki-vévén a' Hóhér' kezéből, győzedelmi pompával vitték volna el a' Pártosok, *Sz. Antal*' Külső - Városába: ismét

Deputátusokat küldöttek estvéli hét óra-
kor a' Nemzeti-gyűléshez: de már ekkor
nem tsak el nem fogadta Deputátussáikat
a' Nemzeti-gyűlés; hanem nagy Fegyve-
res-erőt küldött ellenek, 's hathatósan meg-
fenyegette őket, hogy mint ellenséggel
úgy fog bánatni velük, ha le nem tsende-
sednek; 's ki nem adják *Ferrand'* Gyilkos-
sát, és az ágyúikat. Tellyesítették is a'
Nemzeti-gyűlésnek, minden kívánságát. —
Ferrand' Gyilkosa, sok keresés után is meg-
nem találtatott; hanem értvén végre a' ne-
héz környülállásokat: eggy beretvát ka-
pott Máj. 25-dikén, 's meg-mettzette |az-
zal magának a' nyakát: de mivel nem lett
olly foganatos ez a' vágás, mint ő kívánta
vólna: ki-ugrott eggy ablakon, melly az
épületnek 3-dik rendü magasságában vólt,
az úttzára. Innen vitetett el, eggy beteg-
hordó lektikánn a' *Conciergerie* nevü töm-
lötzbe. Gilljotínoztatásáról azt olvassuk a'
Párisi Tudósításokból, hogy annak, Máj.
25-dik estvéjénn kellett vala meg-esni. Há-
rom Fejeik a' *Sz. Antal'* Városabéli Pár-
tosoknak, Máj. 24-dikén gilljotínoztattak.
Ezen 3 Pártos-fők közzül eggy — *Delor-*
me — Kapitánnya vólt a' *Sz. Antal'* Vá-
ros' *Popincourt* nevü Szakasszabéli Ágyús-
katonáknak; a' másik — *Legrand* — Had-
nagy vólt a' lovas Testörzök között; a'
harmadik — *Gentil* — Asztalos-mester-
ember. — *Thuriot*, *Cambon*, és más ha-

sonló Ex-Tagjai a' Nemzeti-gyűlésnek, kik az árestáltatás előtt szöktek vala meg Áprilisben: meg-találtattak e' valósággal *Szent Antal*' Városában? a' hol mondotta lenni őket *Clausel* Máj. 23-dikánn; még az eddig érkezett *Párisi* Levelek nem írják. Ha ott találtattak: által adattak egygy Katonai Kommisszióknak, melly őket agyon lövette: mint már ezt el-végezte vala előre a' Nemzeti-gyűlés, *Clausel*' Fel-tételére. — *Bilaud Collot* és *Barrére* eránt azt végezte Máj. 24-dikénn a' Nemzeti-gyűlés, hogy adattassanak azok által, meg-ítéltetés végett, az *Alsó-Carantonusi* (*de la Charente Inferieure*) nevű Közönséges-társaság-osztálybéli Criminális Törvénytörőknek. — *Rossignol* ellen, ki, a' *Robespierri* időkben Generálisságot viselt a' Közönséges-Társaság' részéről *Vándéban*, és *Esnue-Lavallée* nevű Nemzet-gyűlési Tag ellen, árestomot végzett a' N. Gy, Máj. 24-dikén: *Pautrizel* nevű Nemzet-gyűlési Tag ellen pedig Máj. 25-dikénn. Más gyanús Személyek is számosan fogattak - el Máj. 25-dikén; és sokaktól vétetett el a' fegyver.

Egy Párisi Újságnak 26-dik Májusi Darabjából: — „Nem mondhatjuk mi most: Az 1791-dik vagy az 1793-dik esztendőbéli Konstitútiót akarjuk: hanem így kell szövlanunk a' Törvényadókhöz: Adjatok nekünk mentől elébb egygy olyan jó Igazgatást, valamillyent tsak lehet. A'

Nemzet' szerentséje és boldogsága, a' ti kezeitekben vagyon: ha jót tesztek: úgy egyedül reátok háramlik a' ditsőség: ha ellenben rosszat: úgy, húsz millió emberek fognak meg ítélni benneteket Gyalázat és meg-utáltatás leszz a' büntetéstek."

Elegyes Tudósítások.

Dánia és Svéd-Ország' részéről egyenlő számmal eggyesültt tizenhat első-nagyságú, és nyoltz középfzerü Katona-hajók szándékoztak Júniusban tengerre szállani.

Rómából Máj. 22-dikén: — „Vissza-érkezvén Pápa Ö Szentsége *Terracinából*, számos Méltóságok, temérdek örvendező Sokaság, és két Musikusi Kar által fogadtatott *Róma'* Városán kívül. Eggy volt az említett Méltóságok közzül *Augustus* Anglus Királyi Hertzeg is, ki, hintajából ki-szállott, és kéz-tsókolással tisztelte öfzes Fejedelmünket. A' *Szent Angyal'* Várábéli ágyúk hatalmasan durrogták-ki a' közönséges örömet. “

Magyar - Ország.

Újhelyről Máj. 29-dikénn: — „E' folyó Hónapnak tizedik éjtszakájánn, a' *Szerentsi; Rátkai; Tállyai; Szántai; Zombori;* 's *Mádi* szöllös-hegyeket egéllzen gyálfba borította a' nagy dér: 's el-rontotta a' *Pataki; Újhelyi* és *Kis-Toronyi* Szöllös-hegyeknek is eggy részét. Hasonló szerentsétlenség történt az *Ungh* és *Beregh* Vármegyékbéli Szöllőkkel is. Már nőttön nő a' *Hegyallyai* borok' arra. “

„A' tiszta - búzának köble, 13 's 14 Vo-
nás-forinton kél ezen a' részenn; a' rozsé,
11 's 12 V. forinton: főzeléket pedig kap-
ni sem lehet.“

Erdély Ország.

Nagy - Enyedről Máj. 28-dikán: —
„Hazánkknak némelly Helységekiben, vala-
mi *Scorbutus* nyavalya ütötte-ki magát, és
veszedelmesen kezdett vala uralkodni, de
már a' szükséges Intézetek meg-tétettek
eránta. — Erre felé mindenütt olyan száraz-
ság jár, hogy ha még vagy két hétig eső
nem lesz, nagy szükség fog következni,
mellytől lsten őrizzen. Vagynak olyan da-
rab helyek, a' mellyeken még egy szál
törökbúza (mále) sem költ-ki. — A' Ma-
gyar-Országi szekerek még most is szüntel-
len hordják ki *Erdélyből* a' gabonát.“

„Az *Erdélyi* Reformátusok' *Nagy-Enye-
di* Kollégiomában Közönséges - Tanítói hi-
vatalt 27 esztendőig híven és fogamatosan
folytatott T. *Kováts* József Úr, a' múltt
Májusnak 17-dik éjtzakáján, boldog örök-
kévalósággal tserélte fel e' Világi életet.“

Béts. A' mostani Nuncius (Római Kö-
vet) *Ruffo* Hertzeg, több már esztendejénél
hogy itt mulat, még is tsak a' múltt Kedden dél
után tartotta egy Külső-városi kertből pom-
pás bé jövetelét, 17 hat lovas hintókkal, 's tze-
remóniás ruhájú gyalog és lovas Kisérőkkel.
Szeredán, hasonló pompával ment audientziá-
ra a' Felsőséghez. A' hintók között egy tzif-
ra, üressen szemléltetett, mellynek tetejére a'
Pápai Korona vólt ki-formálva,

Egy *Genuai* Levél, körülállásosan ad elő egy viadalt, melly, 21. dik Májusban történt a' Rojalisták és Republikánusok között: de ezen Levelet most nem közölhetük.

* * *
Tudósítás.
* * *

Következendő tizimű két újj Könyvek érkeztek hozzánk:

Kegyesség - segítő Keresztyén E. költsé Elmélkedések, mellyeket *Baudrand* Francia Apátúr készített; és most a' Német fordítás szerént Magyar nyelven ki-adott *Öri Fülep Gábor. P. P.* — Pozsonyban *Wéber Simon Péter* betűivel 1795.

A' Naturálisták Vallásának Le-írása és Meg-rostálása. — Mellyet írt *Dálnoki László Ferentz Nemes Ember.* — Pozsonyban *Wéber Simon Péter* betűivel 1795.

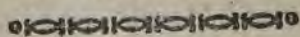
Pestenn a' T. T. Piaristák' Kollégiomában meg lehet szerezni *Aigt* Professzor Úrnál, az itt neveztetendő Könyvet négy Darabokban (Tómusokban) négy forinton és harmincz krajtzáron:

Joannis Nepom. Alber, Cler. Reg. e Scholis Piiis, [SS. Theol. Doct. S. Scripturae, Lingvarum Orientalium, et Historiae Ecclesiasticae in Nitriensi Scholarum Piarum Collegio Professoris. — *Institutiones Historiae Ecclesiasticae, in quibus a nato Christo ad annum MDCC LXXX. Res Religionis, et vicissitudines in Ecclesia notabiles omnes, et ad notionem publici ipsius status pertinentes, ordine temporis plene et distincte proponuntur.* — *Colocae 1793.*

Magyar Hírmondó.

49.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
19-dik napján, 1795-dik Efstendőben.

Hadi és Békességes Környüllállások.

Moguntziából Jún. 9-dikénn: — „*Ma Gonsenheim* megett egy tsapat Frantzia lovasság kerekedett-fel, 's elébb nyomúlt ágyúival: de tsak ugyan nem kezdett semmi ellenségeskedést. — Sok újj Katonák érkeztek az ellenség' táborába: főképpen Hufzárok, kikből sokan szökdösnek által hozzánk.“

Luxemburg' Várában, nem lévén többé elégsége *Bender* Ts. K. Feldmarschallnak, szükség vólt kapitulálni. A' Kapitulátzió lzerént, kihozta Seregét 9-dik Júniusban a' Várból, 's *Izabadonn* által szállította a' *Rajaánn*.

Nagy-Britanniából. —

„*Úgy gondollya az Ország-gyűlés, hogy Frantzia-Országának mostani környüllállásai, a' közönséges Békesség' munkájának meg-próbálásában, Nagy-Britanniának Kormányfőszékét meg nem akadályoztathatják; és hogy hasznos dolog vólna Nagy-Britanniára nézve, Békességet kötni úgy Frantzia-Országgal: ha azt, jó és betsületes módon teheti.*“ — Illy értelmű Fel-

tételt terjesztett *Wilberforce* Úr, Májusnak 27-dik napján, az Ország-gyűlés' Második - Táblája' eleibe. *Fox* Úr is hosszú Beszédet tartott *Wilberforce* Úr' részére. — De ellene szólottanak: *Windham* Hadiszekretárius; és *Pitt* Minister. — *Windham* Úr' állításaiból csak e' kettőt említjük: 1.) Nem a' gondolkodás' módjának változása; hanem a' szükség annak az oka, hogy a' *Frantzia* Fők' kegyetlen hatalmaskodását, valamennyire mérséklett Igazgatás' módja váltotta-fel. 2.) Az ilyen Igazgatás' módja, mint a' minémű a' mostani *Frantziáké*: maga el-röntja magát idővel. — *Pitt* Úr, reménységét nyilatkoztatta az eránt, hogy a' Békesség' ideje, nints már mellze; azon okokról mindazáltal, mellyek *Nagy-Britanniának* Kormányzékét villzartartóztatták eddig a' *Frantzia* Közönséges-Társaságnak meg-esmérésétől, és annak Igazgatóival való Békesség-alku-kezdéstől, úgy ítélte, hogy még most fenn-vagynak azok. Várni kell tehát a' Békességnek megszerzésére jobb alkalmatosságot, mellyel bíztatnak a' környülállások. Igen el-gyengítették már magokat a' *Frantziák*. Száz líver Papiros-pénzért nem adnak többet *Frantzia* - Országban öt líver értz-pénznél. Huszonhét millió font sterlingre (270 millió forintra) ment ott a' közönséges költség a' múltt Hónapban: és így többre, mint *Angliának* egész esztendőnn által való költsé-

ge. Ha az 'esztendőnek mindenik Hónap-
jában 27 millió kél el a' Frantziáknál: úgy
egy esztendőben tartoznak háromszázhu-
szonnégyszáz millió font sterlinget (3240 millió
forintot) ki-adni. Ez a' summa nagyobb,
mint Nagy-Britanniának minden adóssága
összeséggel. A' Frantzia Kereskedés egész-
fözen oda vagyon. A' leg-újabb Tudósí-
tások szerént úgy el-dragúlt Frantzia-Or-
szágban az eleség, hogy ezentúl se' a' Ten-
geri-se' a' Földi-Katonaság, olly rende-
sen mint eddig, nem tápláltathatik. Pá-
ris' Városa, a' Rajna' mellyékiről kapott
valami kevés eleséget. A' panasz és bé-
kételenkedés, mind Párisban, mind egyéb
részeiben az Országnek közönséges. — A'
Rojalistákkal és Chouanokkal folytatott bel-
ső frantzia hadnak ugyan vége vagyon: de
ha igazak a' Tudósítások: se' a' Rojalis-
ták', se' a' Chouanok' földje, nem fog füg-
geni a' Fr. Közönséges-Társaságtól. Ezen
történet, jele, hogy meg-hódoltatásra kí-
vántató elégséges erővel nem bírt az Igaz-
gatás. — Hollandia ugyan 12 első-nagy-
ságú és 18 középszörű Katona-hajókat ad
az újj Kötés szerént Frantzia-Országnek;
de ezen segítség, kevesebb ártalmára le-
het most Angliának, mint lett volna akkor,
midőn el-lepték a' Frantziák Frigyes-Bel-
gyiomot. (Windham Úr, az Orosz Tsászárné
segítségét úgy említette, mint a' melly ki-pótolhat-
ja azon Hatalmasságok' hadi-munkálódásának felbe-
szakadását, a' kik, Nagy-Britanniának hadi-szöveget

tségéből ki-állottanak.) — Ha a' Tsászári Felség' nevébenn a' Német - Birodalmi Gyűléshez intéztetett Jelentés valóságosan Tsászár Ő Felségétől származott: ezen Jelentés csak úgy kötelezheti Ő Felségét, mint Német-Birodalom' Fejét: úgy pedig mint Király és Fő-Hertzeg, folytathatja még a' hadat továbbra is a' Felséges Tsászár, és annak folytatására indíttathatik is azon okból, mivel Feje lévén a' Német-Birodalomnak, a' *Prusszus* Király' közbenjárása által való magános békélést meg-akarja gátolni: ne hogy a' Német-Birodalom' Konstitúziója meg-bomollyon. — A' *Nagy-Britanniai* Nép, készséggel fizeti a' reája vettett adót: de a' Frantziáknál erőltetés és kényszerítés által lehet valamit bé-venni. — Így végezte Beszédjét *Pitt* Úr: „Ha még egy kevés ideig bátran folytatjuk a' hadat: csak úgy reményhetünk állandó és betűletes Békességet.“ — Vokstra botsáttatván *Wilberforce* Úrnak Feltétele, nyóltzvanhat Pártfogókat talált: de az Ellenzök' száma kétszázegyre nevedett.

A' Tsászári Királyi; és a' *Nagy-Britanniai* Felségek' nevébenn, Ts. K. Minifler Bátor *Thugut* és *Bétsi Anglus* Követ *Ede.* Úr által, *Bétsben* Máj. 4-dikénn meg-állítottott Kötést, Máj. 22-dik napján terjesztette a' *Nagy-Britanniai* Minifleriom, az Ország-gyűlés' eleibe, olly Feltétel mellett, hogy az említett Kötés ki-nyomtattas-

sék; az Ország-gyűlésnek minden Tagjaival, egy egy Nyomtatványban közöltessék, és Máj. 28-dik napján, közönséges tanátskozásnak tárgyaúl fel-vétetessék. Fel is vétetett: és ámbár *Fox* Úr, némelly más Tagokkal együtt el nem mulatott ez úttal is ellenvetéseket tsinálni: mindazáltal minekutána egyenként nyilatkoztatták volna a' Tagok értelmeket: harminzt négy voksoknál többsége által az állott-meg, a' mit *Pitt* Minister tett-fel, t. i. hogy ki-kell az Interestet fizettetni azon négymillióhatsházzezer font sterlingnek, melly a' *Nagy-Britanniai* Udvornak és Ország-gyűlésnek kezessége alatt a' Ts. K. Felség' részére vétetett-fel *Londonban*; melly summának bátorságos helyre lett adattatásáról éppen nem lehet kételkedni, mivel annak minden folytatkozás nélkül lejendő vissza-fizettetésére nézve, le-vagynak kötve fundusúl az említett Felség által minden örökös jövedelmei; melly okhoz még az is hozzá járul; hogy 4,600,000 font sterlingnél most is sokkal nagyobb summa vagyon a' *Bétsi* Tsászári Bankóba le-téve.

Spanyol-Országból. —

Madridből Máj. 12-dikén: — „Újra parantsoltatik a' Felség' nevében szorossan; hogy a' mi ezüst-készületek, nem egyáltalában szükségesek a' Templomokban, 's még eddig nintsenek bé-adva a' Királyi Kassákba: bé-adattassanak. — *Cadixi* Kikötő-

helyünkben harmintz millió *Realból* álló pénz-summa rakattatott hajókra, olly tzélal: hogy *Londonba* szállíttassék. — *Biskája* és *Navarra* Tartományunkban, naponként való rablásokat követ el az ellenség. Hasonló alkalmatossággal, 52 Ki-költözött *Frantziákat* kapott el a' minapában eggyferre. “

A' Német-Birodalomból —

Regensburgból Jún. 6-dikán: — „A' *Tsászári*; és a' *Német-Birodalmi Sereg' Fő-Vezérjétől Clerfayt Gróftól*, eggy *Levél* hozott ide tegnapelőtt a' *Generális-Adjutánssa Mylius Oberster*, melly *Levélben* jelentette *Gróf Clerfayt, Német-Birodalom' Feldmarschallyává* lett emeltetését; 's írta eggyfersmind, hogy a' had' folytatásra rendeltt *Német-Birodalmi Kintstár* ki-ürült. Ezen híradásra, tanátskozást tartott a' *Birodalmi Gyűlés*, 's azt végezte, hogy a' dig is míg új adók érkeznének-bé a' *Német-Birodalom' Rendjeitől*: kétszázezer forintot kell illendő interesre fel-venni az említett *Kintstárba*. “

„Első *Júniusban* kezdette vólt itt el a' *Német-Birodalmi Gyűlés*, a' *Békességről* való tanátskozásokat: de a' *Követek* közzül, kikből áll a' *Gyűlés*, tsak tizenhétnek érkezett a' *Principálissától Útasítás*: minekokáért tsak is 17 *Követek* voltak: kikből tizenöten kívánták a' *Prussziai Király' közbenjárását* is a' *Békes-*

ségnek meg-szerzésére. — A' *Brandenburgi Választó - Hertzeg' Követje*, *Magdeburgi* voks által jelentette: hogy Ő Felsége, a' *Brandenburgi Választó - Hertzeg* (a' *Prussziai Király*) midőn hív szolgálatját ajánlotta a' maga Rend-társainak: ezeknek nevezete alatt nem tsak eggynehány Tagjait értette a' Német-Birodalomnak; sőt inkább buzgó kívánságát nyilatkoztatta az eránt, hogy bártsak a' Német - Birodalom összességel részt venne az említett hív szolgálatból, és eggyező-akarattal igyekezne ezen sikeretlen, és minduntalan szerentséltenebb hadnak véget vetni. El-várja Ő Felsége, a' maga Rend-társainak végzését: hogy abból meg-tudhassa, ha az egész Birodalom akar e' összességel békéleni; vagy tsak a' nagyobb Rész kívánja a' Békességkötést; vagy ha ezen két Feltételek közül, eggyik se' történne: nem akarnának e' némelly Rendjei a' Német-Birodalomnak azzal a' hatalommal, mellyel őket önnön magok meg-tartásának szükséges volta ruházta fel, különösen venni részt azon hasznokból, mellyeket Ő Felsége, minden Rendeknek készített. “

Regensburgból Jún. 8-dikán: — „Ne-gyed nappal ez előtt, ismét a' Békességre nézve ült eggyütt a' Birodalmi - Gyűlés. Ez úttal 29 Követek voksoltak: kik, a' *Konstántziai* Követen kívül mindnyájan kívánták a' *Prussz. Király'* közbenjárását; kívánták azt is, hogy *Frankfurt' Városa* vá-

lasztassék a' Békességről való alkudozás' helyéül. — A' *Vürtembergi* Követ, *Augustus*' végéig tartandó Fegyvernyugvást is sürgetett a' maga vokszában.

*Hannover*ából Jún. 2-dikán: — „Nem csak vissza nem tér *Angliába* mint hallyuk, a' még Német-Országban tartózkodó *Anglus* lovasság; hanem rövid idő alatt negyven ezerig való *Anglus* és más Katonáság is fog érkezni tengeren a' Német-Birodalom' földjére.

Frigyes - Belgyiomból —

*Hág*ából Jún. 2-dikán: — „A' *Francia* Közönséges-Társaság' és *Frigyes-Belgyiom'* Biztosai között meg-állított Békesség- és Szövetség-alkunak, a' hét *Frigyes-Belga* Tartományok' részéről lett helybe-hagyattatását és meg-erössítettését, *Paulus* és *Leflevenon* Polgárok által akarta az idevaló Fő-Kormányzék meg-izenni *Páris*ba a' Fr. Nemzeti-gyűlésnek. De a' nevezett Polgárok, ki-kérték magokat ezen köte eztetés alól. *Paulus* nevezetesen azért, mivel tizennégy napok alatt tengeren szándékoznak már lenni tizenkét első-nagyságú, és tizennyóltz középszerü Katona-hajóink: ezeknek fel-készíttetésére pedig szükséges az ő jelenléte. E' szerént *Grasveld* és *Sitter* Fő-Kormányzékí Tagok rendeltettek *Páris*ba, az említett Alku' rá-tifikáziójáról való Tudósításnak meg-vivésére: kik el is indultak oda, Májusnak

29-ik éjtszakájánn. Ezeknek napi-zsöldjök (diurnumjok), hatvan forintra határozatott. “

„ A' *Frantzia* Közönséges-Társaság' zsöldjén katonáskodó *Batáviai* származású Tiszteket, ha *Frigyes-Belgyiom* maga szolgálatjába kívánja által; meg-nyerni. Már *Daendels*, *Dumonceau*, és *de Winter* Generálisok, által is léptek a' *Frantzia* Közönséges-Társaság' szolgálatjából vóltaképpen *Frigyes Belgyiom*' szolgálatjába. “

„ *Párisból* a' Közjóra-ügyelő-Deputáziónak egy Kurírja, azzal a' Tudósítással érkezett ide, hogy 25-dik Májusi rendelése szerént az említett Deputáziónak minden ollyatén Hadi-foglyai a' Fr. Közönséges-Társaságnak, kik, *Frigyes-Belgyiom*' zsöldjén élnek, szabadon botsáttatnak, és az eleikbe szabott úton haza takarodhatnak. “

Frantzia és Olasz-Országból. —

A' *Tuloni* Pártosokhoz, következő rövid: de fontos Hirdetményt intézett *Marziliából* *Chambon* Nemzet-gyűlési Komisszárius: „ Pártosok! bányátok-megvétketeket; botsássátok el falaitok közzül a' mi Tiszti-társainkat; adjátok-ki a' párt-útér' fejeit. Tsupán így nyerhetitek-meg töllünk, hogy úgy bányunk veletek mint Atyafiakkal. “

A' *Tuloni* zenebona állapotjáról — *Marziliából* Máj. 26-dikán: — „ Tegnap

előttől fogva jó híreket veszünk *Tulonból*. Több ízben támadták - meg Vitézeink a' Pártosokat, 's többet fogtak - el közülök kétfélszáznál, kiknek egy része, ide érkezett tegnap este. Egy Katonai Kommisszió ment - el innen, *Mouret* Generálisnak meg-ítélésére, ki, az először küldött Republikánus Katonáknak Kormányozójából, lett azoknak El-adójává. — A' Pártosok meg-h sonlottak magok között. — A' Hájósseregnek *Bresti* Osztálya, nem változtatja hívségét a' Közönséges-Társaság eránt. — — *Genuából* Jún. 4-dikén: — „Az itt lévő *Frantzia* Követ *Villars* Úr, *Nizza* Városából *Real* *Frantzia* Nemzet-gyűlési Tagtól egy Levelet vett, mellynek foglalata ez: „Örömmel tudósítom az Urat *Tulon*nak tsendesedéséről. A' Fegyvertár-béli Munkások le-rakták fegyvereiket. Republikánus Katonaság áll már a' nagy pia-tzon, és minden erőss-helyeken. A' Hájóssereg, tengerre szállhat minden órán.”

A' Chouanok és Republikánusok között koránt se' lehetne olly tartós az eggyesség, mint vólt az ellenségeskedés. Hofz-fzas Előadásokat közölnek ezen tárgyról a' *Frantzia* Levelek, mellyekből tsak annyit említünk most summásan, hogy a' Chouanoknak első alkalmatosságot szolgáltatott a' panaszolkodásra és bizodalmatlanságra, az ő Papjaikkal való nem Úgy-bánás, mint a' miképpen ők értették vólt magok részé-

ról a' Békesség-kötésben. Mennyire ment a' két Fel között az egyenetlenség: meg lehet ítélni az itt következő két Levélből:

Rennes' Városából, (melly, hetvennyóltz óránnyi járó-földre fekszik Páristól napnyugot és dél között), Máj. 26-dikán;
 „Egnap délutáni három órakor, hét Vezérjeik a' Chouanoknak, fogva hozattak ide: ma pedig, éjféltutáni két órakor, 1200 Katonák' őrizeté alatt Páris fe' é indítódtak. Eggy Osztály Republikánus Katonaság, éjtszakának idején reá ütött Cécénél egy taborra, mellyben Chouan-Katonák tanyáztak, kik az említett Vezérek által kormányoztattak: 's le-ölt belőlök hetet; huszat el-fogott; és sokat meg-sebesített. — Eggy más Levél, nyóltz Chouan Tisztekről írja, hogy el-fogatta azokat a' Rennesben lévő Nemzet-gyűlési Kommisszárius. Neveiket így számlállya elő: Pierre Marie Caumartin; Nicolas Jarry; Charles Garels; Mathurin Dufour; Joseph Nonné; Baptiste Delahaye; Georges Solignac; Louis Boiscontier. “

Az úgy neve ett Revolutzió'nális Törvénszék, mellynek kötelessége vólt a' Revolutzió'nális vétkeket meg-ítélni: el-írlötte Máj. 31-dikén a' Nemzeti-gyűlés: 's azt végezte, hogy még az olyan foglyok is, kiknek ügyöket fel-vette vala már a' Revolutzió'nális Törvénszék: adattassanak által a' Criminális Törvénszéknek. Il-

lyen Törvénytörő, minden Közönséges-társaság-osztálynak vagy: tehát, a' melly Közönséges-társaság-osztályban esik a' vétek, az oda-való Criminális Törvénytörő fogja a' vétket, úgy meg-ítélni, hogy azt, más Törvénytörő eleibe apellálni nem lehet.

A Méhek, nem nagyobb serénységgel hordják-ki Kassokból a' heréket: mint a' minémü buzgósággal irtogatja-ki mostan-ság a' Frantzia Nemzeti-gyűlés maga kebeléből az ollyatén méltatlan Tagokat, kiknek botránkoztató példája, nagy letzkéül szolgálhat a' Frantzia Nemzetnek arra, melly nagy vigyázással és figyelmes-séggel tartozék ő választani ezentúl a' maga Képviseleket, kikre bizza életét és szeren-tségét. — Dartigoëte, Lejeune; Maure; Javoques; Mallarmé; I. B. Lacoste; Baudot; Monefrier (du Pui-de-Dôme); Allard; Sergent: — ezek, mindnyájan egy napon, t. i. első Júniusban változtak által Nemzet-gyűlési Tagokból, Rabokká. — Sergentnek egyéb gonofzságai között az említettik, hogy ő lett légyen a' 2-dik Septemberi Párisi haramiáskodásnak fő indítója. A' többek, különbkülönbféle Departmánokban (Közönséges-társaság-osztályokban), Nemzet-gyűlési Biztossággal lévén fel-ruháztatva, hallatlan ostobaságokat; erköltsi-feslettségeket; és kegyetlen-ségeket követtek-el, mellyekről Durand Maillane, a' Törvényhozásra-ügyelő-De-

putátzió' nevébenn tudósította a' Nemzeti-gyűlést, említett első napján Júniusnak.

Maure, agyon lötte magát Jún. 3-dikánn.

Elegyes Tudósítások.

Szitzilia - Sziget' Fő-Városából Palermóból Máj. 20-dikánn: — „*Blási* Prókátor, a' ki, Indítója vala az öfzve-esküvésnek, minekntánna ki-állotta a' torturát: mai napon, Hóhér' pallosa által foíztaték meg a' fejétől, életének még tsak hulzonhetedik elztendejében. Más három Fő-Tagjai az Öfzve esküvésnek, fel-akasztattak. A' több Öfzve esküdttek rabságra büntetődtek.“

A' Wéseli (Prusszus - Birodalombéli) Újságnak 7-dik Júniusi Darabjából: — „*Berlinben*, Máj. 26-dik estvéjén fel-zúdúltak a' Napzámosok. Le-tsendesítések-re Katonák állottak elő, de minthogy ezek kevesen vóltak: meg-foíztattak fegyvereiktől; 's egyéb kedvetlenséget is szenvedtek. Érkeztek a' lárma' helyére több Katonák is: de minthogy nem vólt parantsolatjok, hogy fegyverrel igazítsák a' dolgot: ők pedig kövekkel hajigáltattak a' Zenebonásoktól: kéntelenek vóltak visszavonni magokat. — Más nap, még inkább kezdtek garázdálkodni a' zavaros emberek, 's fenyegetődztek, hogy fel-gyújtják a' Várost. A' Király, ki ez nap *Charlottenbourgan* vólt, olly parantsolatot küldött

bé *Berlinbe*, hogy az erőszakoskodók ellen, erőszakos eszközöket kell elő-venni. Ezen parantsolatra össze-gyülekeztek minden *Regementek*; feles számú *Osztályok* vették őrizetjek alá a' *Királyi palotát*; a' *Fegyvertárt*; és húsz ágyúk szegezettek ki. Még ezen készületeknek szemlélésére se' tértek magokba a' *Pártosok*; sőt igyekeztek ki-venni *Tzimborássaikat* a' fog-ságból, kik az nap reggel árestáltattak-meg a' *Tesztőrők* által. Ekkor a' *Huszárok*, ki vontt szabjával nyargaltak a' pártos csoportok közzé, és meg is sebesítettek némellyeket belőlök. Máj. 30-dik napján sokan ültek már tömlőtzbén, kik, a' *Zenebonában* több és kevesebb részt vettek: de nem is vólt már többé az említett napon semmi láрма.

Rómából Jún. 5-dikénn: — „Oly nagy zápor-esső lett itt tegnap hirtelen: éppen midőn már folyamatajában vólt az *Úrnapi Prótzeffzió*: hogy az úttzákon két arasznyi magas ágú patakok áradtak: de azért *Pápa* Ő Szentsége félbe nem hagyta a' *Prótzeffziót*.”

„*Nápoly*' *Városából*, négy nappal ez előtt érkezett ide *Márkez Galló*, ki vissza megy *Bétsbe*, előbbeni *Követtégének* folytatására.”

Néhai Prusszus *Minister* *Gróf Herzberg*' halálát illy magasztalással említi egy *Berlini* *Levél*: „Egy ilyen Embernek ditsére-

téhez, — ki, a' mint eléggé tudva vagyon, szinte fél Századon által szolgálta legnagyobb tárgyakban a' Hazát, 's ugyan ezen tekintetből, mind végig is Barátja vólt a' Nagy Királynak 2-dik *Fridrik*nek; eggyzersmind sok derék Írásai által a' Tudósok' Közönséges-társaságábann is örök emlékezetet szerzett magának — még valamit tóldani, mint szokás más alkalmatosságokban és néha szükséges: is itt, hafzontalan dolog vólna egyátallyábann. “

Portugalliában, a' Férjfiúi nemén lévő Első-szülöttek, nem lesznek kötelesek ezentúl különös Királyi engedelmet kérni a' végre; hogy Attyaiknak halálakor, azoknak titulussokat fel-vehessék. Ezen kedvező Rendelésnek ki-adására, választotta az Igazgató-Hertzeg, 4-dik Áprilist, melly napon t. i. a' maga Első-szülött Fia, igen tzeremóniásan keresztteltetett-meg a' Nuncius által Pápa Ö Szentsége' képébenn. A' tsetsemő Hertzegnek négy első Kereszttenevei: *Antal*; *Ferentz*; *Pius*; és *Benedek*.

Szaporodik a' Fűszerszám.

Napkeleti-Indiában két újj Fűszer-szám-termő Szigetek találtattak. Eggyikre *Clarence* nevű *Anglus* Hajó' Kapitánnya *Hayes* Úr akadott, a' mint *Bengalentől* *Batavia* felé útazott vólna, *Újj-Guinea*' szomszédságábann, 's mindjárt el-foglalta azt, a' *Nagy-Britanniai Felség*' nevébenn. —

A' másikat találta az *Ámerikai Közönséges-Társaság'* *Halcyon* nevű Hajójának Kapitánya *Page* Ur, ki éppen, újj földeknek keresése végett indult vala el *Botany-Bay*-tól. Találmányát, tulajdonává tette az *Ámerikai Közönséges-Társaságnak*.

B é t s.

Tsászár és Tsászárné Ő Felsegek, *Károly* és *Jósef* Fő-Hertzegekkel együtt, által-költöztek ezen Hónapnak 13-dikánn a' *Hettendorffi* Múlató-helyből *Laxenburgba*.

Említett 13-dik napján Júniusnak, *Bétsbe* érkeztek: *Kristina* Fő Hertzeg-afszony, és Férje *Albert* Királyi Hertzeg.

A' Tsászári Királyi Felség, Néhai Felseges Második *Jósef'* Képét lóháton ülve, rézből ki-önteti; és az úgy nevezett *Jósef'* piattzann, a' Ts. K. Könyvtartó-palota előtt fogja fel-állíttatni. A' piatzhoz, és az ezt körülálló épületekhez képest; millyen nagyságúnak kell lenni az öntetendő Képnek? próba tétetett erántta a' múltt Szeredánn, melly próba-tételen jelen volt Tsászár Ő Felsege is. A' Státua, 4 esztendő múlva fog el-készülni.

Királyi Fő-Hertzeg Nádor-Ispányunk ide várattatik *Budáról*.

közül szolgálhat, és tölle ki-telhetik a' Német-Birodalom' Konstitúziójának, és egésszépségének fenn-tartására. "

Eggy más *Regensburgi Levél*, Júniusnak 10-dik napja után következett Hétfőről vagy Szeredáról írta, hogy akkorra fogna el-készülni a' Német-Birodalmi Gyűlésnek említett Határozása. A' *Moguntziai és Kolóniai Választó-Hertzegek*, olly értelmű Voksot adtak — ezen *Levél szerént* — Jún. 10-dik napján, a' Békesség-alkura nézve, hogy annak haladék nélkül való el-kezdése eránt meg-kell kérni a' Birodalom' nevében, Tsászár és *Prussziai Király* Ö Felségeket.

Regensburgból Jún. 10-dikénn: — „Tsászari Királyi Minister Gróf *Lehrbach* itt vagyon. Úgy halljuk, hogy innen visszafog térni a' *Baváriai Választó Hertzegekhez München (Monachium) Városába.* "

Frankfurtból Jún. 13-dikán: „*Moguntziából* írják, hogy Jún. 10-dikén este *Hechtsheim* megett, eggy *Aërostatban* (Levegő-égi tsónakban) néhány embereiket úztattak-fel a' Levegő-égbe a' *Frantiák.* "

Frigyes-Belgyiomból —

Ámsterdamból Jún. 6-dikán: — „*Áfrikának* déli tsútsáról eggy Tudósítás érkezett ide, melly, Febr. 22-dik napján költ. Ezen Tudósítás szerént, *Cap de Bonne-Espérance* (Jó Reménység' foka) nevű Vá-

runkban kilentzszáz Katonákból állott akkor a' Garnizon (Örizet). Hogy annál bizonyosabban meg-tarthassa az oda-való Kormányfzék szép Birtokainkat: tizenkilentz Battriákat, 's azokban olyan ke-mentzéket is készítettett, mellyekben az ágyú-golyóbisokat lehet tüzesíteni. — —
Egész Tartományunkbann (a' tulajdonkép-
pen úgy neveztetett *Hollandiában*) el-kez-
dőött tegnap előtt a' Nemzeti-gárdának
ki-állítása. Senki sints ki-véve a' Gárdaí
szolgálattól, valaki alkalmas a' fegyver-
viselésre: hanemha pénzen váltja meg at-
tól magát: melly Intézetről sokan vagynak
olly hiedelemmel, hogy temérdek pénzt
fog az bé-hajtani a' Közönséges-kintstárba.
Frantzia - Országból. —

Párisból Jún. 4-dikén: — „Mindun-
talan több több Katonaság takarodik ezen
Város alá, 's egyesíti magát a' *Sablóni*
térsegen táborozó Vitézeinkkel.“

A' Vándéi hadnak meg-újjulásáról. —

Cormatin' és más *Chouan-Vezéreknek*
a' Republikánusok által lett el-fogattatása
napján (Májusnak 25-dikén), *Grenot* és
Bollet nevű Nemzet-gyűlési Kommisszáriu-
sok, következő értelmű Hirdetményt
tettek közönségesse *Rennes'* Városában:
„Republikánus Frantziák, olvassátok! ol-
vassátok! Lássátok, mint szegetett-meg a'
hit, mint rontattak-meg az esküvések, mi-
némű pártütést és öldöklést forral magában,

a' békességnek édes szavait szólló rettentés Kétfzínűség! — Egyenes lelkű Emberek, kik, azért tettétek le kezetekből a' fegyvert, hogy szünetét láthassátok az ezen Vidékeket emészto veszélyeknek, olvassátok! — Ti is, kik a' Nemzeti-gyűlésnek erőss-lelkűsége által menekedtetek ki másodszori rabágtokból, és a' *Terrorismus*-nak (Robespierismusnak) nyakmettő vasától, kik a' ti szabadságtok' idejének első pontjait nevetközésre, 's talán azon ifzonyú szándékoknak elő-segítésére fordítottatok, mellyek fél-vagynak már fedezve a' Frantzia Közönséges-Társaságnak szemei előtt. Háládatlanok, olvassátok! — Boldogtalan Mezőségi Lakosok! el-tsábítatott bolondjaik azoknak a' gonosz Embereknek, kiknek nints egyéb Istenek, a' magok' dölfös lelkénél; kik tsupánn azért legeltetik hízkelkedéssel a' ti képzelődéseiteket, hogy annál bátorságosabb eszközeivé tsinálhassanak benneteket a' magok gonoszságának; kiknek se' hitek, se' Törvények, se' Vallások nintsen magoknak; hanem a' Tiéteknek jegyeit viselik tsak azért, hogy annál könnyebben oda vonhassanak Titeket, a' hová akarnak: olvassátok! — Hazátoknak Baráti, buzgó Védelmezői a' Szabadságnak, nagy lelkű Vitézek, Ti, kik annyit szenvedtetek, hogy ingadozatlan talpkőre helyheztethessétek valahára a' *Frantzia Nép'* boldogságát; Ti, kiknek meg-vagyon még most is az előbbeni bá-

torságtok; Ti, kik azt hittétek, hogy már ezentúl mindenütt Rokonaitokat ölhetitek (a' *frantzia földönn*) olvassátok! És ítéllyétek meg, ha a' mi tartozásunk, törvényül szabja e' előnkbe a' keménykedést. Mi a' Békeesség-kötéshez tartani magunkat el nem múlatjuk: tellyesítjük annak foglalatját éppen azzal a' jó-lelkűséggel, melly által indítottunk annak munkálására: a' Tulajdonosi jus, a' Személyeknek bátorsága, és az Isteni-tisztelet' szabadaága, egyenlő vigyázással és erővel fognak védelmeztetni. Minden Emberek, kik, Baráti a' Békeességnek, Rendnek, és Eggyes-ségnek, Atyánkfiai minékünk. Egyedül a' Hazarúlok, a' Hiteszegettek, 's az Ember-vért [szomjúhozók, ellenségeink minékünk. "

Párisból, Jún. 6-dikán: — „Tegnap reggel, olv Tudósítással érkezett ide *Brest*-ből egy Kurír, hogy *Kis - Britanniának* különbkülönb részeiben, nagy számú isportokban keltek fel a' *Chouanok*, 's újra hozzá kezdtek a' pusztításhoz és öléshez, még nagyobb dühösséggel mint ennekelőtte. A' mint belzéli a' Kurír, *Bresthez* nem messze is merik ellenséges indulatokat nyilatkoztatni. Neki nevezetesen elállották az útját, kiket látván a' melléje adott hufzonöt kísérok, szaladásra vették a' dolgot. A' Kot-issa meg-ölettet ett. 's hasonló ki-menetele lett volna magának is

ha a' meg-ijjedett lovak el nem kapták volna a' székeret. — A' *Chouanok* mindenütt ki-vagdallyák a' Szabadság' fáit; 's a' Republikánus Katonákon kívül öldösik az olyan Lakosokat is, kik, Közönségestársasági tisztségeket viseltek, Nemzeti jószágokat vásárlottak, és a' kik nem akarnak esküdni a' Király' hivségére. “

A' *Tuloni* dolgokról, következő summájú Tudósítást terjesztett *Doulcet* a' Közjóra-ügyelő-Deputátzió' nevében Jún. 6-dik napján a' Nemzeti-gyűlés' eleibe: „ Ha *Tulon*nak szintügy volt első *Prairiálja* (20-dik Májussa) mint *Páris*nak: negyedik *Prairiálja* is szintügy volt *Tulon*nak, mint *Páris*nak. A' Republikánusok győzedelmeskednek. A' Terrorismus (vagy Robespierrismus) le-tiportatott. Sok Pártosok porba haraptak. Háromszázan közülök foglyokká lettek. Egynehányan megfuzaladtak 's a' Mezősége vették magokat: de Kergetők küldettek utánok, a' kik, kevés idő alatt el-érik őket. Ily környüállásokban nints egyéb hátra, hanem hogy adjuk-meg a' tartozott ditséretet a' Déli Lakosoknak: kik ezközök voltak a' győzelemnek nyeresében. A' Nép' Képviselői, hivatalyokhoz méltóképpen viselték magokat. *Nioche* (Nemzet-gyűlési Tag) ki a' Hajóssereg-osztálynál maradott: nem kevesebb buzgóságot és hathatóságot nyi-

latkoztatott. — Ez, eggy sikeres Hirdetmény által sok Hajós-Katonákat magokba térített. Az engedelmesség, ismét helyre állott a' Hajósseregnél. — Nemzet-gyűlési Végzéssé való tsinálás végett, illy értelmű Végzés-formát terjesztett *Doulcet*, a' Nemzeti-gyűlés' eleibe: „Helybe-hagyja a' Nemzeti-gyűlés, a' *des Bouches-du-Rhône*, és *du-Var* (nevezetű) Közönséges-társaság - osztályokban [Biztosságot viselő Nemzet-gyűlési Tagoknak magok viselését: és az Intézeteket, mellyeket ezek tettek a' *Tuloni* pártütésnek le-tsendesítésére. A' Nemzeti Testőrök, és a' reguláris Katonák, kik a' Pártosokkal szembeállottak, szép érdemeket gyűjtöttek magoknak a' Haza' szolgálatjában. A' melly Katonákat, a' *Tuloni* történetekben bizonyított kélzségért, felsőbb rangra lett emeléssel jutalmaztattak-meg a' Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok: azoknak promótzioját meg-erössíti a' Nemzeti gyűlés.“

A' *Napnyugoti-Pirenéusi* Seregnél lévő Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoktól, olly Tudósítás érkezett *Páris*ba Jún. 5-dikén, a' Közjóra-ügyelő-Deputátzióhoz: hogv a' *Robespierri*sták igyekeztek el-tsábitani és fel-zúditani az említett Sereget is: de mihelyt meg-hallották a' Pártosok, mi történt *Tulonban* *Prairiá*lnak 4-dik napján, le-tettek vétkes szándékjokról.

*Frigyes-Belgyiom*nak két rendkívül-

való Követei, kik a' Békesség-és Szövetség-ük ratifikáziójával küldetettek *Hágából Párisba*: Jún. 5-dik napján vezettetek-be a' Nemzeti-gyűlés' eleibe, mellyhez Beszédet tartván egyik Követ, arany időt jövendölt a' *Frantzia* és a' *Batáviai* Nemzetnek. A' Követ' beszédére, felelt a' *Prézes*, és a' *Frantzia* Nemzet' nevében örökös barátságot fogadott a' *Batáviai* Nemzetnek: annakutánna meg-tekintte a' két Követeket. Mind a' Követ, mind a' *Prézes* által mondatott Beszédeknek ki-nyomtattatását, az egész *frantzia* földön való közönségessé tevését; a' *Fr. Seregek*hez, és a' külföldi *Fr. Ministerek*hez való el-küldését végezte a' Gyűlés.

A' Nemzeti-gyűlés, *Néhai Ferrand* Tagjának halotti Innepét tartotta Júnus' 2-dikán, délután. Ennek alkalmatosságával *Louvet* mondott egy *Halotti-Oráziót*, mellynek végző részében így szólott a' többek között a' külföldi Követekhez: „Hív Szövetségeseink! mondjátok meg a' vélünk hadakozó Hatalmasságoknak, hogy ha az ellenünk való tusakodás, vagyon még valamely bajjal egybe-kötve: semmivel szints a' barátságunknak keresése “ A' melly két *Urnak* a' *Prézes*' karos-székének két oldalai felől állottak vala ekkor: egyikken azok közzül *Békességnek*; a' másikon pedig *Hadnak* jegyei szemléltettek.

A' Közjóra ügyelő Deputáziónak egy negyed része, változott Jún. 2-dikán: — Meg-szüntek annak Tagjai lenni: *Merlin de Douai*; *Lacombe*; *Laporte*; és *Cambaceres*; 's helyekbe léptek ezeknek: *Lariviere*; *Gamon*; *Blad*, és *Marec*.

Collot és *Billaud* el-szeleitek a' gilljótínoztatás elől: de *Barrere* nem. — A' dolog így történt, *L' Expedition* és *Le Cerf* nevű két hajók: mellyek rendeltettek a' végre, hogy *Oleron*-Szigetből el-szállítsák *Indiába* *Collot* és *Billaud* Bűnösöket, olly készen voltak, hogy a' parantsolat' vétele után tsak jó szelet vártak, mindjárt indultak, és így a' nevezett Bűnösök eránt negyed nappal későbbén érkezett Rendelés, mellynek ereje szerént, által kellett volna adni azokat meg-íteltetés végett a' Törvényszéknek, nem nyomhatta többé őket *Oleronban*: de *Barreret* ott kapta még, mivel az a' hajó, mellyre bizattatott az ő el-szállítása, nem volt készen. Ezen történetet, midőn hallotta volna *Mathieu* Nemzet-gyűlési Tag: illy elmés jegyzést tett *Barrérről*: *Leg-először feljöttette el ekkor Barrér követni a' szelet.*

(Az itt következő *Lioni*, és *Aixi* Levél, Olasz Országból érkezett hozzánk.)

Lionból Máj. 5-dikén: — „Tegnap az allyas Nép közzül sokan öfse-tolakodtak, 's a' *Rouane*, *Reclus*, és *Saint-Joseph* nevezetű tömlöztökre rohantak; a' Töm-

lötztartókat kényszerítették a' kúltsooknak általadására; hogy bosszújokat állhassák az ollyatén Rabokonn, kik, *Terroristák'* (vagy *Robespierrisák'*) nevezetje alatt valának bé-írva a' Foglyok' laistromába. Minthogy a' *Reclus* nevű tömlötzből számosan voltak a' *Terrorista*-foglyok: ellent állottak eleintén a' Meg-támadóknak; de sike etlenül, mert a' gyülevész csoport még inkább neki dühösödött, 's fel-gyújtván a' tömlötztöt. ölle-égette abban a' Rabokat. A' Sz. *Jósef'* tömlötzből, ki-vezetett valamely titkos úton néhány foglyokat a' Tömlötztartó: de a' többek mind meg-folztattak életektől, valamint azok is, kik a' *Rouane* nevű tömlötzből találtattak. Mintegy százötvenre megy a' le-öldöftetett Rabok' száma. "

Aix (Aquae-Sextiae) Városából Máj. 12-dikén: — „A' napokban, egy gyülevész csoport a' Város-házára ment itten; magához vette az ágyúkat; 's útat nyitott azok által magának a' tömlötzbe. Le-ölt 32 úgy nevezett *Terrorista* rabokat; kik között *Asszonyok* is voltak, még pedig egy *viselő*, "

A' Nemzeti-gyűlésnek 2-dik Júniusi Végzése szerént, valakik meg-mutatják, hogy nékik jussok vagyon, bizonyos summa-pénzeket kívánni esztendőnként a' Fr. közönséges Kintsházból: nem tsak meg-kapják szentül a' magok igaz keresetű sum-

máikat minden fogyatkozás nélkül; hanem még a' mi vissza-maradt azokból; ki-fog az is fizetődni. — Nintsenek ki-rekesztve ezen Végzés' hasznából még az ollyatén Hatalmasságoknak Alattvalóik is, a' kikkel hadat folytat Frantzia - Ország. “

Az el-enyézfett *Párisi* Jakobínusoknak Írásaik között ollyat talált egyet a' Közbátorságra ügyelő Deputátzió, mellynek ereje szerént száz ezer lívert kapott az említett Jakobínusok' Társasága, a' Közönséges - Társaság' - Kintsházából. *Barrere*; *Billaud*; *Robespierre*; *Prieur de la Marne*; *Carnot*; és *Robert-Lindet* voltak subscribálva az említett Írásnak, 's nevezték abban a' Jakobínusok' társaságát: Revolútzio' középpontyának; Szabadság' báftyájának; Közértelem' kalaúzzának; Nép' ör-állójának; Rossz Lakosok' ijjesztőjének, 's a' t.

Elegyes Tudósítások.

Brüffzeltől újj adót kívánnak a' Frantziák, melly áll: eggy milliókétszázötvenezer líver értz-pénzből; és hárommillió-hétszázötvenezer frantzia papiros-pénzből (Allzinyátból).

Genevábann — eggy *Hágai* Tudósítás szerént — újj zenebona támadt a' Jakobínusok és Nem-jakobínusok között: mellynek alkalmatosságával, a' Jakobínusok közül is vésztek ugyan el egynehányan: de csak ugyan övék lett végre a' diadalom.

Sok *Amsterdami* Zsidók olly szabadságot adtak magoknak, hogy Szombat napon is széltire űzik a' Frantzia-papíros-pénzekkel való kereskedést.

Frigyes-Belgyiomnak Nemzeti-gyűlésére nézve, a' Fő-Kormányzók által kidolgoztatott Végzés-forma, közönségessé tettett nyomtatásban; 's ezeket foglallya a' többek között magábann: A' mostani Képviselői által *Frigyes-Belgyiomnak* fel-számáltatik az egész Nép, és tízezer főből álló csoportokra fel-osztatik. Minden illyetén csoportból egy Képviselő (Reprezentáns) választatik, melly Képviselők fogják egygyütt formálni a' Nemzeti-gyűlést. A' választatást követő 14 napok alatt, *Hágában* kell lenni a' Képviselőknek, 's ott fogja a' Nemzeti-gyűlés tartani a' maga Üléseit. Mihelyt a' ki-választatott Képviselők magános foglalatosságaikat félre-tévén, közönséges hivatalyoknak el-kezdéséhez készítik magokat: minden órára kapnak a' Közönséges-Társaság' Kintsházából tíz tíz *Stübert*; minekutánna pedig be-mutatták Bizonyosság-Leveleiket: minden napra tíz tíz forintot. Fő foglalatossága lessz a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy egy új Konstitútziót készítsen a' Batavus Népnak. Ügyelni fog ezenkívül a' Nemzeti-gyűlés a' külső Tartományokkal való dolgaira a' Közönséges-Társaságnak; a' Tengeri és Földi Katonaságra; a' Közönséges-Társaságnak mind

szárazon mind vízen való óltalmazására; a' közönséges hivatalokra; a' Nemzeti Kintsházra. Nyílt palotában fog tanátskozni a' Nemzeti-gyűlés. A' voksolás, fejenként lesz. Egy részre a' Népnél, nem vonhat számadásra valamely Nemzet-gyűlési Tagot; hanem csak az egész Nép. Leg-fel-lyebb is egy esztendő alatt kétszer kell lenni a' Nemzeti-gyűlésnek a' Konstitúzióval, mellynek az egész Közönséges-Társaság által lett bé-vétettetése után: új Nemzeti-gyűlés választatik. Ennek Hágába lett gyülekezésekor, tartozik az előbbeni Gyűlés el-oszlani.

A' *Dániai* Korona' Örököse, hívatalt vévén az Iffjú *Svéd* Királytól, útra szándékozott indulni Jún. 8-dikán *Svéd-Ország* felé, hogy az ott táborba gyülekezett Katonaságot meg-tekintse.

Varsóból Jún. 6-dikán: — „A' *Lengyel* Nemzet' mostani állapota igen szomorú: a' következő bizonytalan. Itt még nagyobb tsendesség van azóta: mióta ki-masíroztak az *Oroszok*. A' melly táborban vala *Kosciuszkó* *Mokatown*-nál: abban tanyáz most az *Orosz* Sereg. — *Stanislaus* Király, betűletesen él *Grodno*-ban: de nintsen semmi befolyása a' közönséges dolgokba.“

Berlinből írják, hogy a' melly *Prusz*-*szus* Seregek, *Vesztfáliából* térnek vissza: *Lengyel-Ország*ba küldetnek. — A' *Thorn*

Levelek szerént, *Déli-Prussziából* több csapat Katonaságok nyomúlnak *Varsó* felé, különbkülönbféle útakon.

Az el-fogatott *Berlini* Zenebonások közzül hárman fel-akasztattak; huszonnégyen pedig meg-veflzöztettek.

Baváriának Fő-Városában *Münchenben* (*Monachiumban*) egész tzeremóniájú protzeffzióval kezdődött Májusnak 23-dikán a' Jubileumi ajtatosság, melyet, a' Sz. Pápa által szabott regulák szerént négy Hónapig kell gyakorolni a' *Baváriai* Híveknek, hogy egész abszolútzsiót nyerhessenek.

Dániának Fő-Városából *Koppenhágából* Jún. 6-dikán: — „A' múltt esztendőben szerentsétlenül el-égett Királyi palotának helye pufzta még: 's imé újj és még nagyobb pufztulás ére bennünket, tegnap és ma. Abból az épületből t. i. mellyben a' hajó-készítéshez kívántató holmink tartatnak, tegnap délutánni 3 és 4 óra között tűz ütötte-ki magát, melly, mivel a' nagy szél által széllyel repítettett, sok száz magános Házakat és eggynehány közönséges nagy épületeket is emészttet-meg. A' lángok' prédáivá lett közönséges épületek közzül, eggy ama nevezetes *Miklós* Temploma is, melly az 1728-dik esztendőbéli nagy égés' alkalmatosságával épen maradt volt. A' Korona-Örököse, ki mindjárt ott termett a' tűznél, kiváltképpen való módon buzdította az Öltókat, kik

közzül sokakat meg-nyomorítottak, 's éle-
tektől is meg-fosztottak a' le-omladozott
falak. Éppen csak most lehetett meg-állí-
tani a' tüzet: midőn indulni akar a' Posta."

A' *Zimoni* (*Semlini*) leg-újabb Tudó-
sítások szerént, *Belgrádnak* előbbeni Lakó-
sai ismét öföze-adták magokat valami nyóltz
ezeren, 's el-foglalták az Alsó - Várost.
Bátorságnak okáért sok új *Belgrádi* lakos
Kereskedők, *Zimont* a szállították által por-
tékáikat. A' Basa, bé-zárkozott a' Párto-
sok elöl, a' Várba.

B é t s.

Királyi Fő - Hertzeg Nádor - Ispányunk
fel-érkezett ide *Budáról* a' múlt Pén-
tenn.

Magyar - Ország.

Péterváradról Jún. 15-dikén: — „Az
itt lévő Magazinomból négy ezer mázsa
puskaporral rakodott egy nagy hajó a' na-
pokban, melly teréhvel *Bétsbe* szándéko-
zik. — A' drágaságból, mellyel egész té-
len által küszködénk már, Halá Istennek! jó
formánn ki-vergődtünk. Tavaszra kelve
t. i. mihelyt ki-tízült a' Duna, mindjárt kez-
dették hordani az életet mindenfelől, fő-
képpen *Horvát-Országból*, Tsajkákon, és
kis hajókon, olly bő-éggel, hogy elein-
ten ugyan hét forintra szállott-le egy mé-
rő tizta-búzának az árra; most pedig a'
leg-lzebbnek is meg-lehet venni Mérőjét öt
forintonn. — Jún. 8-dik napján pengett

már a' kasza mezeinkenn, 's vágta a' szénának való fűvet, nagy örvendezéseik között a' Lakosoknak. — A' szántó-földek is, hasznos aratással bíztának. — — A' *Jubileum* Majusnak 30-dik napján végződött a' *Pétervárad* Megyében nagy ajtatos-sággal. — Hasonló ajtatos-sággal kezdődött a' *Kalotsai* Megyében Maj. 31-dikén, 's fog végződni Jún. 11-dik napján. “

Püspökiből (N. Pozson Vármegyéből)

Jún. 20-dikán: — „*Pozson* Vármegyében, és a' Duna menetelin le, a' *Csalló-közön* jártomban mindenütt igen gyönyörűnek találtam a' szántó-földeket, réteket, mezőket, és szőlős-hegyeket, annyira; hogy az idén mindentelé a' középszerűnél felelyebb való termésű elztendőt várhatni. Es ő most is mindennap jár, de valamint eddig egygyátallyában használt, úgy, ha ez után sokszor esne, kárt tenne; kivált pedig a' nagyobb rézfint renden lévő széna takarmányban. Némelly Kaszállókonn bogják is szemléltetnek már, még pedig szép sűrűséggel: mert a' hol tavaj tsak két rúdast lehetett kapargatni: most ott tíz bogja áll. “

Az *hidei* termésről szőlő Magyar-Országai minden Tudósításokat össze-véven, azt lehet ki-hozni belőlök, hogy eleségbéli drágaságtól és szükségtől nem lehet tartani ebben az elztendőben. — A' Hegyallyai szőlőket, mellyeket el-venni látattott a' hideg, újra ki-fakadttaknak írják a' később Tudósítások.

Magyar Hírmondó.

51.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
26-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

XXXXXXXXXXXX

Hadi és Békességes Környüállások.

A' Trieri (*Treviri*) Választó-Hertzegségnek *Vallendar* nevű Városából Jún. 13-dikán: — „A' melly Császári Királyi és *Vürzburgi* Katonaság Jún. 10-dik 11-dik és 12-dik napjainn szállott ki *Luxemburg*-ból, ezen Hónapnak 17-dik 18-dik és 19-dik napjainn takarodik által a' Rajnánn *Koblenz*nél, három tsapatokban. *Feldmarsall* *Báró Bender*, és *Generálmajor Sebottendorff* vezérlik az első tsapatot, melly áll: *Bender*' Regementjének három Batalionjaiból, 67 Tisztekből és 2305 alsóbb Katonákból; eggy Batalionjából *Klebeck*nek, 17 Tisztekből és 550 alsóbb Katonákból; 10 Tiszt és 300 alsóbb Huszárjaiból *Ferdinánd* Fő-Hertzeg Magyar-lovas-Regementjének; 212 Horvátokból; 12 Tiszt és 28 alsóbb Földmérőkből; négy Tiszt és 82 *Minörök*ből; két Tiszt és 49 *Szapörök*ből, (*Mineur* és *Sapeur* frantzia szó, 's jelent: Föld-alatt-való különbkülönbféle Üreget készítő Katonát.) — A' másik tsapat áll: *Huff* Regementjének két Batalionjai-

ból, 48 Tisztekből és 1782 alsóbb Katonák-
ból; két *Vürzburgi* Batalionokból, 53 Tisz-
tekből és 1447 alsóbb Katonákól. *Clerfayt*-
nek egy Batalionnyából, tíz Tisztekből és
336 alsóbb Katonákól; Garmizon-regement-
ből, 5 Tisztekből és 322 alsóbb Katonákól's
'a Katonai kassza-ügyelő 3; és a' Kommissz-
zártatashoz tartozó két Tisztekből. Ezen
tsapatnak Vezére Generális *Mottet*. —
A harmadik tsapat, Feldmarschallieutenant
Schröder kormányozása alatt vagyon, 's
áll: *Mitrovskinak* két Batalionnyaiból,
43 Tisztekből és 1628 alsóbb Katonákól;
H. Vürtembergnek egy Batalionnyából,
13 Tisztekből és 345 alsóbb Katonákól;
Murrainak egy Bat. jából, tizenegy Tisz-
tekből és 359 alsóbb Katonákól; 26 Tiszt
és 525 alsóbb Pattantyúsokból; és *József*
Fő-Hertzeg Dragonyos Regimentiebeli ti-
zenegy Tisztekből 's 293 alsóbb Katonák-
ból. — Sok bagázsát nem hoznak ma-
gokkal ezen 3 Tsapatok: mivel bagázsia-
joknak leg-nagyobb részze, *Trier*' Városá-
nak meg-vételekor, el-izorított *Luxem-
burgtól*, és a' *Rajna*' innenső mellyekere
szállított által.

Nagy Britanniából. —

Az *Orosz Birodalom* és *Nagy-Britan-
nia* közötti még Februariusnak 18-dik nap-
ján meg-állított az új Szövetség-alku;
a' Káufikáziónak mind két részről való ál-
tal-vevése pedig 11-dik Májusban ment
véghez *Petersburgban*.

Londonból Jún. 2-dikánn: — „*Plymouthi* Kikötőhelyünkbe olly hírrel érkezett *Jason* nevű Fregát, hogy *Waldegrave* Tengeri-Vezérünk öt első-nagyságú, és ugyan annyi középszerű Frantzia Katonahajókkal szándékozott meg-vinni *Portugallia*’ mellyékénn.“

Londonból, Jún. 9-dikén. — „Már egyszer híre futamodott vala, ’s most ismét nagyon beszéllek, hogy Mártz. első napján *Nagy-Britanniai* Katonák foglalták el ama nevezetes *Afrikai* birtokát *Frigyes-Belgyiomnak*, melly Frantziáúl *Cap de bonne Espérance*-nak, Deákül: *Caput bonae Spei*-nek neveztetik.

Az *Amérikai Közönséges-Társaságnak* *Londoni* Követe olly Jelentést vett a’ *Nagy-Britanniai* Ministériomtól, hogy a’ mi gabonát és eleséget Frantzia-Országba szándékoznak vinni a’ nevezett *Közönséges-Társaság*’ hajói: úgy fogja nézni a’ *Nagy-Britanniai* Király, mint a’ *Frantzia-Igazgatók*’ jószágát: azért is el-véteti azt mindenütt, a’ hol vétetheti.

Eggy *Hannoverai* Tudósítás szerént, melly költ Jún. 9-dikénn, 1500 *Angliai* Lovasok érkeztek hajókonn, Német-Országban *Bremerlehei* partjára, honnan ismét *Gyalog-katonákat* fognak vissza-szállítani *Angliába*.

Olasz és Frantzia-Országból. —

Genuából Jún. 7-dikénn: — „*Dumas*

és *Reel*, kik az *Olasz-Országi Fr. Armá-*
dianál. Nemzet-gyűlési Kommisszáriusságot
 viselnek, következő értelmű Hirdet-
 ményt tettek közönségesse Jún. 4-dikénn,
Nizza' Városábann. Nem igaz az a' hír,
 melly eggynehány napoktól fogva futamo-
 dott, mintha a' Fr. Közönséges-Társaság,
 vissza aka ná adni a' *Szárdíniai Királynak*
Szavoja (Saubaudia) Tartományt és a' *Niz-*
zai Grófságot; sőt bizonyos, hogy örökre
 meg-akarja azokat maga eggyességében tar-
 tani. *Fejérhegy*, és *Tengermelleyéki Hava-*
sok nevezet alatt."

Az *Olasz-Országi Frantzia Seregnél*
 lévő Nemzet-gyűlési Kommisszáriusoknak,
 következő értelmű Írások olvastatott-
 fel Jún. 9-dik napján a' Nemzeti-gyűlés
 előtt: „A' *Terroristák* (Robespierristák)
 pártütésre igyekeztek indítani ezen Sere-
 get: de színiügy nem boldogultak itt is,
 valamint *Tulonban*. Nyóltzvannyóltz Ki-
 költöztek, kik akkor hagyták vala el a'
 frantzia földet: midőn el-költöztek *Tu-*
lonból az *Anglusok*, *Nizzábann* mutat-
 ták magokat: de árestáltattak, és a' *Gras-*
sei Criminális Törvényszékhez küldettek:
 kiket más hufzonnyóltz Ki-költöztek is
 fognak követni."

A Vándéi Hadról.

Eggy Párisi Újságnak 9-dik Júniusi
Darabjából: — „*Caen* (Cadomus) Városá-
 ba (melly, ötveneggy órányi járó-földre

esik Páristól Napnyugot-felé), olly Tudósítással érkezett egy rendkívülvaló Kurír, hogy a' Republikánus Sereg meg-támadta a' Chouanokat d' Orainál, el-vette táborjokat, és le-ölt közzülök tizenegyszáz embert. — Caen körül sok Egyháziak és Nemes-születésű-személyek fogattak-el, kik nevelni igyekeztek a' Chouanok' számat. Eggnél az el-fogattattak közzül, egy petsétnyomó találtatott, mellyen három Liliomok (Fr. Országának néhai tüzimere) illy körül-írással szemléttettek: *Hierarchie des Bourbons* (A' Burbonok' szent uralkodása).

Rennes Városából Jún. első napján:
„Kis-Britanniának különbkülönb részeiből naponként szállítódnak ide fogva eggynehány Chouan-Tisztek, főképpen Egyházi-személyek, kiknek száma közzül való ama nevezetes Montauban Pap is. Itt sok Barátjaik vagynak a' Chouanoknak: azért is nagy a' vigyázás. A' Chouanok el-lepték a' Mezőségeket; el-állyák a' gabonaszekereknek útjaikat; meg-támadják a' Republikánus Katonákat; öldösik a' Helységekben a' Republikánus Tisztviselőket.“

Párisból Jún. 9-dikén: — „Nem lehet még tudni egész bizonyossággal: ha vallyon a' Vándéi Rojalisták egyesítették e' magokat a' Chouanokkal, vagy nem? A' leg-újabb Nántesi Tudósításokból csak azt olvassuk: hogy a' Loire (Ligeris) vízének bal-melleyéke mindenkor rakva van,

a' magokat úgy nevező Királyi és Katholika Seregeknek fejer-zászlós tsoportjaikkal, mellyek semmi eleséget nem engednek szállíttatni *Nantes* és *Angers* Városokba; szintúgy mint a' *Chouanok*, ők is kivetkeztetik fegyvereikből az ollyatén Mezőségi Lakosokat, kiket Republikánusoknak gyanítanak, 's meg-fizettetik vélek, 17-dik *Lajos*' nevében, a' Nemzeti-jószágok' ártát, és a' Kiköltöztték' jószágaiknak jövedelmét. Leg-rendkívülvalóbb dolog, hogy a' szomszéd Városokban eleséget és hadi szükséges dolgokat vásárlanak magoknak; hogy ott közönségesen beszélnek, mi okon fogtak ők fegyvert; 's nyilván mondják, hogy ők tsak azért eggyeztek-meg a' Békességbe: mivel tudják, hogy nagyobb része Frantzia-Országának eggy értelemben vagyon ő vélek, 's kényszeríteni fogja a' Nemzeti-gyűlést azon értelemnek el-fogadására."

(Eggy *Londoni* Levélből, melly, Júniusnak ötödik napján költ, ezt olvassuk: „A' *Frantzia* Ki-költözttékből állított, és most *Southamptoni* partunknál tanyázó Sereg' Vezére *d' Hervilly* Úr, nem különben más Ki-költözött *Frantzia* Tisztek is parancsolatot vettek, hogy késedelem nélkül a' magok Korpusaiknál legyenek, és hajókra való rakodáshoz készen tartsák magokat. Újra munkába vétetett az a' szándék, melly szerént *Ministériomunk* Fegyveres - Népet

akar bé-szállíttatni *St. Malonál* Frantzia-Ország' partjára, az ottani Rojalisták' segítségével. *Kis-Britanniából* ki költözött sok *Frantzia* Papok is Úti-társai fognak lenni *d' Hervilly* Úrnak. Eggy fő-okúl szolgált Ministeriomunknak említett szándéka' meg-újítására az is, mivel számos *Nagy Britanniabéliek*, a' kik szerentsésen el-szabadították magokat *Bresti* fogságjokból, azt beszélik, hogy a' *Bresti* Kikötőhelyéli Katona-hajóknak leg-nagyobb részéről, le-szedetett a' fegyver.“)

Az árva Királyfi' haláláról következő Jelentést tett *Sevstre*, a' Közjóra-ügyelő-Deputátzió' nevében Jún. 9-dikénn, a' Nemzeti-gyűlésnek: „Polgárok! Eggy időtől fogva betegséget okozott *Kapit' Fianak* valamelly dagadás a' jobb térdjenn és a' bal keze felső hajlásán. *Floreálnak* 16-dik napján (Máj 5-dikén) nevedtek a' fájdalmak; a' Beteg nem kívánta az ételt, 's hidegelésbe esett. Meg-nézésére és orvoslására, a' híres *Dessaux* Orvos rendeltetett: kinek nagy tudománya és jó-szíve, bizonyosságot szerzett bennünk az eránt, hogy semmi is abból a' gondviselésből el-nem múlik, mellyet kíván az emberiség. Ezen Hónapnak (t. i. *Prairiálnak*) 16-dikénn (Jún. 4-dikén) meg-hólt *Dessaux*: Helyette *Peletan* Polgár, igen esméretes Orvos; és *Dumangin* Polgár, Ispotálybéli első Orv.

vos, rendeltettek a' Deputátzió által a' Beteg mellé. Ezek, tegnap délelőtti tizeneggy órakor, olly Jelentést tettek, hogy a' Beteg' élete' veszedelemben forog: délutáni két órára pedig eggy fertálykor, Tudósítást kaptunk *Kapét'* Fiának haláláról.

(*Mercier* Nemzet-gyűlési Tag azt írja a' maga Újságában, hogy XVI. *Lajos'* Fia' betegségének és halálának hallása, sem eggy sem más indulat' nyilatkoztatását nem okozott a' Nemzeti-gyűlés' Szálájában; továbbá hogy az Orvosoknak előadása szerént, a' betegség' neme, lassanként való el-fogyás vólt, mellynek az elméleti tehetségekre nagy bé-folyását lehetett tapasztalni.)

A' Közönséges - Társaságnak jövőendőbeli Konstitúzióját vagy Igazgattatása' módját dolgozó Kommisszió' nevébenn, azzal bízatta *Boissy d' Anglas* Jún. 7-dikénn a' Nemzeti-gyűlést; hogy tizenöt napok alatt egésszen készen fog már lenni a' Kommisszió, a' reá bízott munkával.

Párisbann: — A' Nemzeti Gárda, szinte arra a' lábra állítottott vissza, mellyen vólt 1789-dik esztendőbenn. — Az *Egalité* nevű nagy palotábann, melly a' Néhai *Orleán* Hertzegé vólt: közönséges vizsgálás tartatott Jún. 7-dikénn, éjfélutáni két óráig. — A' Nemzeti (néhai Királyi) palota' kertje ismét bé-záratott Jún. 8-dikan, 's tsak a' Nemzet-gyűlési Tagok

botsáttattak bé. — Az úttzákon és pia-
tzokon való csoportozás nem engedtetik.

Lionban a' Robespieristák által le-öl-
döstetett Lakosoknak tiltzességére Halotti-
innep tartatott.

A' *Párisi* Katholikusok buzgó ajtatos-
sággal szentelték Ürnapjat a' magok Tem-
plomaikbann.

Elegyes Tudósítások.

A' *Bayreuthi* (*Prusszus Birodalom-
béli*) Újságnak 18-dik Júniusi Darabjá-
ból: „*Silesiából* írják, hogy két *Lengyel Fő*
Urak, minekutánna *Grodnóban*. *Stani laus*
Királyal; *Varsóban* pedig, az *Orosz Ko-*
mendánszal *Buxhewden* Generálisal beszél-
lettenek: *Berlinbe* utaztak, onnan pedig
Basileába szándékoztak. *Lengyel-Országra*
nézve úgy van el-intézve a' dolog a' mint
hallyuk, hogy *Varsó* Városa három *Di-*
striktusokkal együtt meg-marad továbbra
is Orzágnak: a' mi pedig még ezeken ki-
vül *Lengyel-Országhoz* tartozott az utól-
só *Revolútzio* előtt: fel-fog osztatni.“

Más *Tudósítások* szerént, *Vybicki*,
Oraczewsky, és *Bars* *Lengyel Urak*, *Bas-*
ileában vagynak. Az első, *Tagja* vólt
annak a' *Fő-Tanátsnak*, melly, *Igazgatója*
vala *Lengyel-Orzágnak* az utolsó *Revo-*
lútzio' idejében; a' második, a' *Fran-*
tzia *Revolútzio* előtt *Ministerséget* viselt
Párisban, *Lengyel-Ország* részéről; a' har-
madik, *Rendkívülvaló* *Lengyel* *Ministernek*
vólt rendeltetve *Kosciuszko* által *Parisba*,

's már meg is kapta vólt Bizonyság-Levelet, a' Fő-tanátstól.

Konstantinápolyból Máj. 9-dikénn:
 „A' *Bétsi Udvarhoz* állandó Török Követül *Ibrahim Bey* Jantsár-Generális vagyon ki-rendelve; a' *Berlini Udvarhoz* pedig *Aly Effendi*. Készítik is már úthoz magókat mind ketten. — Zúgni kezdett Jantsárjait azzal tsalapította-le a' Török Tsálsár, hogy nem ütteti őket újj kaptára, hanem előbbeni szokások mellett meg haggva; fizetésseket meg-nagyobbította; és sok pén t osztatott-ki közöttök. — A' múltt Hón-pban *Égyiptomból* ide érkezett gabonás-hajók, meg-szüntették ugyan egy ideig az éhséget; de már ismét szükség kezd lenni; mert más *Európai* hajók is sűrűn keresik meg *Égyiptomot*, 's akármi nagyárron is meg-vesznek minden gabonát a' mit kaphatnak. Intúttak ugyan ide második rendbéli hajók is *Égyiptomból* élettel, 's el is jöttek az *Archipelagusig*: de ezen a' sok szigetes tengerenn el-állották útjokat a' *Máltai* rabl-hajók. “

Korszika' Szigetnek Közönséges-gyűlése, vagy *Anglái kaptára* ütött *Parlamentoma*, háromra szállította le a' Szigetbéli Püspökök' számát, 's a' három Püspököket akarja fizettetni a' közönséges Kintsházból, mellynek tulajdonaivá tette a' Püspöki jószágokat. Ezen Végzéseknek a' Szentséges Pápa által lejendő meg-

erössítettése végett, Követek, és egy *Anglus* Biztos küldettek *Rómába*.

Rómából Jún. 6-dikánn: — „A' *Katholika* Hit' gyarapítására ügyelő Tanács (*Congregazione de Propaganda Fide*) olly Kérést nyújtott-bé a' napokban Pápa Ő Szentségének: hogy a' *Varsói* Nuncius *Litta* Úr által, méltóztatnék Ő Szentsége mind az *Orosz* mind a' *Prussziai* Udvaroknak szívére kötni a' *Lengyel-Országi* Romano-Katholika Vallásnak hajdani egéssz szabadságában való meg-hagyását.“

Nápolyból Jún. 9-dikénn: — „E' folyó Hónapnak 6-dikánn indúlt el ezen Városból Hertzeg *Eszterházy* Miklós, a' Feleségével és a' Mostoha-annyával *Rómában* eggynehány napot szándékozik múlatni. Onnan, Magyar-Országának *Kis-Marton* nevű Városába fogja útját intézni. — Itt még folyamatjában vagon a' Nyomozás (Inquisitió) és az Igazságnak szolgáltatása, az ollyatén Személyek ellen, kik a' közönséges tsendesség és bátorság ellen esküdtek össze. A' múltt éjtszakákon ismét fogattak el eggynehányan, kik között Világi- és Nem-világi Papok is vagonak.“

A' 48 órákig tartott *Koppenhágai* szörnyű égés' okának ki-keresésére, eggy Kommissziót rendelt a' Király. A' tűz által megemésztetett Házak' száma ezerháromszáthatvanhárom. Tsak magának a' Tengeri-

tárháznak el-égése, tizenkétmillió tallér kárt okozott. Negyven nagy Kalmár-bóltok; két Patikák; 24 Serföző - 19 Kenyér-sütő - 's kétszáz Pálinka-főző Házak; és 5 Nádmézsfabrikák is lettek lángok' prédáivá. Az *Augustenburgi* Hertzeg, mihelyt Tudósítást vett *Augustenburgban* a' *Koppenhágai* vezedelemről, mindjárt rendelést tett, hogy az ő *Koppenhágai* palotája nyitassék ki az Elegettek' számára. Hasonló végre, a' *Korona-örököse* is ki-nyitatta *Amalienburg* nevezetű palotáját; 's a' Szükölködők táplálására, mindennap főzet a' maga konyhájann. Nem ment el a' *Svéd* tábor' látására is: mivel tudja, hogy a' Fő-Városnak olly szomorú környülállásai igen szükségessé teszik az ő jelenlételét. — A' Magisztrátus meg-hirdettette, hogy a' melly Lakosoknak házaiknál üress hely találtatik, tegyenek az eránt mind Belső-mind Külső-Városiak, ki-függesztendő táblák, vagy fel-raggatandó tzedulák által jelentést, hogy lakó-helyeket lehessen nállok illendő árron béreni, a' honnyoktól meg-fosztatott majd húszezer Szerentsétleneknek, kiknek számára eggy ideig Katona-sátorok vonatnak fel a' bástyán és a' piatzokon. A' Vár és a' Kázfárnyák ki-ürítettnek az Elegetteknek bé-fogadására: a' Katonaság pedig táborba szállítatik a' Városon kívül.

Magyar - Ország.

Tólna Vármegyéből Jún. 17-dikénn:
„*Szekszárdonn* nem épült még fel romlá-

siból a' tavalyel-égett Vármegye-háza: minnekokáért *Högyész* Mező-Városába gyülekeztek ezen Ns Vármegye' Rendjei Jún. 15-dik napjára, hogy a' Törvények és Ősi szokások szerént, újj Tisztviselőket válasszanak ki magok kebeléből. A' Gyűlés, Mélt. Fő-Ispány Gróf *Apponyi Antal* Úr szép palotájában tartatott: melly alkalmatossággal a' Fő-Ispány Úr, hathatósan adta elő azon telt és közönséges meg-elégedést, mellyre az egész Tilti Kar annvira érdemessé tette magát; hogy a' mostani Refaurátziót vagy Szekűjítást nem a' változtatás, hanem a' Válasszó-jusnak fenn-tartása tette legyen szükségessé. Ebbéli nyilatkoztatását Ő Nagyságának, az egész fényes Gyülekezet, *Vivant* kiáltásokkal erősíté. Hogy mindazáltal a' régi Szokásnak és Törvénynek elég-tétessék, el nem mullatta a' Fő-Ispány Úr fel-olvasni a' Candiátusok' neveit: de ezen fel-olvasást is csak az előbeni kiáltásoknak kettőztetése követtek: minnekokáért egy is a' Magistrátuális Urak közzül, Mással fel nem tseréltetett, hanem ditséretesen viselt hívatallyoknak folytatásábann, mindnyájan meg-marasztattak. Az Újjítás nem állott egyébből: hanem hogy Gróf *Radványi Györi* Ferentz Úr, kinek az édes Atya Fő-Ispánnya volt ezen Ns Vármegyének, Betsületért szolgáló Vitze-Nótáriussá; *Csapó Pál* Úr pedig Betsületért-szolgáló Fiská-

lissá neveztetett. — Illy jeles Gyűlés után, 120 főből álló Uraságokat vendéglett-meg a' Fő-Ispány Úr gazdagonn.

— *Budáról Jún. 20-dikán:* — „A' *Martinovits'* vétkében részeseültt Személyek között, meghatározott idejű rabságra büntetettek im e' következők; *Tantsits Ignázt*, tíz esztendőre; *Laczkovics László* tíz esztendőre; *Baranyay Mihály* öt eszt.; *Erdélyi László* öt eszt.; *Kopasz János* két eszt.; *Brem János* egy eszt.; *Juhász János* három eszt.; *Rosty János* három esztendőre; *Bujanovits Kornélius* két eszt.; *Lukáts Pál* egy eszt.; *Újgyörgyi József* öt eszt.; *Mak Dominik* két eszt.; *Aszalay János* 3 eszt.; *Szlávy György* három eszt.; *Prušinszky József* három eszt.; *Batsányi János* egy esztendőre.“

* *

* *

* *

Tudósítás.

Nagy Erdély Országából Károly-Fejérvárról.

Ezen folyó 1795-dik esztendőben, Januáriusnak 10-dik napján, a' Magyar Merkurius által, a' Nemes Közönségnek tettem vala arról tudósítást; hogy én is egy Magyar Grammatikát készítvén Deák nyelven, és annak árrában árkussáért két két krajtzárt téven-fél; és hogy a' kik azon Könyvré praenumerálni akarnának, a' Praenumerátziót azoktól, az akkor közönségessé tetetett mód szerént, el-kívánom fogadni. A' mikoron, arról is tettem vala emlékeztet, hogy a' midőn azon Munkám készülő félben lézen; újra fogom a' Nemes Közönségeket arról tudósítani; hogy mikorra, és hová kellessék a' Munkának árrát le-tenni. E' szerént, noha eddig sokkal lassabb

lépésekkel haladhatott, mint sem azt reménylhettem volna; de már jobb labra állítatván, és annak szentséesebb, és bizonyosabb ki-jöveteléről tellyes reménységgel lehetvén; a' Nemes Közönségnek kívánok újra arról jelentést tenni: hogy a' Munkának tökéletes el-készíttetése, ezen elzúló időben esendő Július' Hónapjának végére határozta van-meg; a' kik még nem praenumeráltak, a' fellyebb említett Hónapnak utolsó napjáig a' praenumerátziót folytathatják: minden helységeiben a' Praenumerátziókat be-fzedőknek jutalmak lévén minden liztől eggy egy Példázat (exemplár). Mindazonáltal illó lézzen engemet az új Praenumeránsoknak előre tudósítani arról, hogy kinek és hová, hány exemplár fog kívántatni? Minnekokaért, mind azok, a' kik eddig a' pranumerátzióról nallant jelentést tettek; mind pedig, a' kik ezután a' fel-tétetett napig praenumerálni kívánnak, az azon praenumerátziót be-fzedők méltóztassanak a' pénzt le-tenni, a' példázatok' számok szerént.

Nemes Magyar - Országban.

Ó - Budán. Érdem, Kis István Könyváros.
Pozsonyban és Komáromban. Tit. Weber Simon Könyvnyomtató.

Pesten. Tit. Weingand Mihály Könyváros.
Debretzenben. Tiszt. Professzor Szilágyi Gábor Uraknál.

Nemes Nagy - Erdély - Országban

Nagy-Enyeden. Tiszt. Professzor Benke Mihály
Kölosváratt. Tiszt. Professzor Szathmári Mihály és
Hochmeister Márton Könyves-bóltjában.

Maros-Vásárhellyen Tiszt. Prof. Cserátoni Sámuel.

Udvarhelyen. Tiszt. Prof. Bodola Sámuel.

Szászvároson. Tiszt. Préd. Kováts József.

Balásfalván. Fő-Tiszt. Praepost Pap István.

Nagy-Szebenben. Tiszt. Préd Pápai István.

Dévan Tek. V. Notárius Kozollyai Janos.

K. Fejérváratt. Fő-Tiszt. Kánonok Béla József Uraknál.

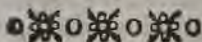
A' mi Nemes Magyar - Országot illeti: A' kik on-nét tettek a' Praenumerátzióról, és ezután is méltóztatnak arról Jelentést tenni: azoknak számokra, az **Exemplárok**, az Augustus Hónapban esendő Nagy-

Bold. Affzony napi Debretzeni Sokadalmi alkalmatossággal, el-fognak vitettetni; az holott a' Praenumeránsoknak pénzek fel-vétettetvén, a' Praenumeránsok' számonkérő fzerént, az Exemplárok, oda, a' hová tartoznak, egygy bizonyos Embertől, el-fognak küldtetetni. Erdély-Országában pedig Július végén, vagy ha elébb is alkalmatosságok léfzen: méltotzasanak a' pénzt ide Károly-Fejervarra hozzám útasítani. A' kiknek én magam mindenüvé, az alkalmatosságokhoz képeft, az exemplárokat minden fogyatkozás nélkül el-küldeni, kötelességemnek fogom esmérni.

Minémü Munkát készitettem, annak mivóltát azoknak kedvekért, a' kikhez talám a Magyar Merkúrius által el nem juthatott; ide fel-jegyzeni szükségesnek találtam. Van tudniillik azon Munkámban tanítás: A' Grammatikának több közönségesebb részein kívül: A' Magyar Ornáta Syntaxisról, A' Rhetorikáról, A' Prosodiáról, A' Poésisről, és az Oratóriáról. Ezen kívül 350 Magyar Pelda-beszédekkel, ugyan azon értelmü Deák Pelda-beszédekkel egygyben: nem különben, egygy olyan Előljáró-beszéddel meg-bővitve, melly a' Nemes Magyar-és Erdély-Országok között lévő nyelvbéli különbségeket, és azoknak meg-egygyeztetéseket, (mellyek igen szükségesek vóltanak) magában foglalja, 's még is mind egygyütt, a' mennyire már végére mehettem, 20 árkusnál in 8. vo majori többre nem fog menni, és így az arra Praenumeránsoknak tészen 40 krajtzárokat; azon kívül pedighen 1 Rforint. Melly Munkám a' Hazabéli közönséges meg-vizgálás után, a' köz-kezek közzé való menetelt is meg-nyerte, és így egész illendőséggel fog botsáttatni.

Mindezeket kívánta közönségessé tenni. Károly-Fejerváratt Májusnak 30-dik napján 1795.

Szent-Páli István,
K. Fejervári Senátor és Regius
Perceptor.

Magyar Hírmondó.

52.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Júniusnak)
30-dik napján, 1795-dik Elztendőben.

Hadi és Békességes Környülállások.

A' Német-Birodalomban Tsászfári zsóldón vitézkedő *Frantzia* Ki-költöztek' Serege, nagy fájdalommal értette Néh. 16-dik *Lajos'* Fiának halálát, 's annak Lelkéért különös ajtatosságot tartott, mellynek végződésével így szóllott *Condé* Hertzeg a' Sereghez:

Uraim!

A' Sír, melly magába zárta a' szerentsétlen 16-dik *Lajost*, Felséges Hitvesével és tiszteletre méltó Húgával eggyütt, ismét nyílik illy hamar, hogy eggyesíttse ezen nagy áldozatokkal, a' mi szeretetünknek, reménységünknek, és tiszteletünknek fő-tárgyát. Ezen ifjú maradéka annyi Királyoknak, kinek tsupánn születése is boldogsággal láttatott biztatni Alattvalóit, mivelhogy ő, 4-dik *Henriknek* és *Mária Theresiának* véréből Izarmazott: nem állhatta már ki tovább a' kegyetlen rabságot. Nem most először emlékeztetem Uraim Kegyelmeteket, *Ó fájdalom!* azon Igazságra, hogy soha a' Király meg nem hal *Frantzia-Or-*

M m m

szágban. Esküdjünk tehát a' már most Királyunkká lett F. Fejedelemnek, hogy készek vagyunk vérünknek utolsó tseppig való ki-ontása által meg-bizonyítani erántta viseltető egéssz hívségünket, engedelmes-ségünket, és változhatatlan hajlandóságunkat, mellyel olly sok tekintetben tartozunk, 's a' mellytől el-vagynak lelkeink foglal-tatva. Nyilatkoztatni fogja készségünket az a' Felkiáltás, melly Izívből származik, 's mellyet egyv belső érzés, olly természet-sé tett minden Frantziákban; az a' Felkiáltás, melly mindenkor Előjár ja és Követője volt a' mi szerent éinknek, 's a' mellyet soha a' Király-ötök, bámulás és Lelki-e-méret mardosásinak érzése nélkül nem halhattak.

„M nekutánna esedeztünk a' Könyörületesség' Istenének, el-vezített Királyunkért: kérjük most a' Seregek' Istenét, éltesse hosszú ideig a' Királyt kit ada minékünk, 's erősíttse-meg annak tejénn Frantzia-Ország' Koronáját, győzedelmek által, ha a' Izükség, úgy hozza m-gá al; vagy még inkább ha lehetséges az ő Alattvalóinak magokba térése 's bünöknek megbánása: és a' Királyi kegyelmességnek 's Igazságnak szerentsés egveztetése által.“

„Uraim 17-dik *Lajos* Király meg-hólt.“

„Éllyen 18-dik *Lajos* Király!“

Newied e olly patantsolat érkezett Jún. 18-dikánn, mellynek ereje szerént le-

kell azon a' tájon kaszállani a' gabonát annyi földön; a' mennyi kívántatik egy **Tsá-
zári** tábornak fel-állítására.

Regensburgból Jún. 13-dikán: —
„A' *Moguntzai; Kolóniai; Szaxóniai; és
Brandenburgi* Választó-Hertzegek, kíván-
nyák a' Békességre nézve, a' *Prusszai* Ki-
rály' közbenjárását is. Ötvenöt Hertzegi
voksokból hasonlóképpen kívánnyák azt
negyvenen; hármann pedig úgy nyilatkoz-
tatták - ki magokat, hogy ők a' nagyobb
Rész' értelméhez állanak.“

Regensburgból Jún. 18-dikán: —
„Tegnap a' *Baváriai* Választó-Hertzeg is
eggyesítette a' maga voksát, a' *Mogun-
tzai; Kolóniai; Szaxóniai; és Branden-
burgi* Választó-Hertzegek' voksaikkal, a'
Békesség' dolgában való közbenjárására
nézve a' *Prusszai* Királynak.“

A' *Genuai* Közönséges-Társaság' Kór-
mányszékéhez, olly summájú Levelet vitt
Brentani Oberstet Jún. 12-dikén, hogy a'
Frantziák' példája szerént a' Ts. K. Nép is
bé-megy *Genua'* földjére; de semmi exces-
sust nem tesz; és a' mire szüksége lesz: an-
nak tellyesíttetését kész-pénzért kéri. — A'
Kormányzék azt válaszolta eggynehány
órák múlva, hogy ő, a' *Frantziák* ellen is
prótestált: prótestál most hasonlóképpen *B.
Devins'* szándéka ellen is, mellynek el-há-
rítása végett *Bétsbe* is Kurírt indított.

de a' mint hallyuk, tsak ugyan benn va-
gyon már földünkön Báro *Devins'* Népe.

A' Középtengeről

ütközet' híre fog talán érkezni minden órán.
Jún. 7-dikén t. i. bizonyosan ki-indúlt *Tu-
lon* alól a' *Frantzia* Hajóssereg; mellynél
nagyobb erővel vagyon az *Angliai* Hajós-
sereg: minekutánna — *eggy Genuai Tu-
dósítás Jzerént* — mind a' *Spanyol*, mind
az *Angliából* érkezett segítség egyesítet-
te vele magát.

Frigyes - Belgyiomból —

Lejdából Jún. 7-dikén: — „Még eb-
ben a' Honapban harmintzhárom Katona-
hajóink szállanak tengerre, mellyek között
két 74; hat 64; négy 54; három 44; négy
36; három 24 ágyúsok; és tizeneggy ol-
lyanok vagynak, mellyek közzül a' leg-
nagyobb 18; a' leg-kisebb pedig négy
ágyús. “

Olasz és Frantzia - Országból. —

*Az Olasz - Orzagi Frantzia Sereghoz,
Nemzet-gyűlési Kommisszárius Belfroi, kö-
vetkezendő értelmű Hirdetményt intézett Jú-
nius' elein:* „Barátim! A' Szabadság' Ize-
retete noha magát hathatósabban nem mu-
tatja, mint a' Haza' veszedelmeibenn: buz-
gósága a' leg-nagyobb akadályok között
nevekedik; 's dicsőséggel koronazza Azo-
kat, kik magokat általa engedik vezéreltet-
ni. Midőn a' Középtengerre készült Hajós-
sereg-ősztályunk, hogy ott őltalmára legyen a'

ti győzedelmeiteknek; midőn újí borostyánokat akart gyűjteni az Olasz - Országi Sereg, melly magának olly dicsőséget szerzett, okossága, állhatatossága, és bátorsága által, 's félelmet öntött az ellenségbe: éppen akkor ellenkezőt foralt magában a' Gonosz-lelkűség, 's azon mefterkedt, hogy egyszerre gátot vessen igyekezetünknek; nyalázatot és halált hozzon fejünkre, össze-velztvén bennünket egymással, az ellenség' kezébe játszta táborainkat; 's ekképpen semmivé tegye ötfeltendei tusakodásinkat, győzedelminket és fáradságainkat. Ezek a' Gonosz-lelkűek fel-lármázták *Tulont*, már el-kezdődött volna a' zenebona, de Vitéz Atyánkfiai széllyel szórták a' Pártosokat mint a' port: ismét jó rendben vagyon minden. Most már, motskolódó írásokbann öntik-ki mérgeket. Ótsárollyák (katymállják) a' Nemzeti-gyűlést; holott e' nélkül fel nem állhat a' Közönséges-Társaság. Szabadságról beszéllenek ök, 's meg-rontják a' Törvényt; ismét a' vérengző Igazgatás-formáját akarják vissza-hozni közzétek, melly meg-fosztott bennünket javaitoktól; el-temette a' szabadságot; ki-pusztította a' Kereskedést és Mesterségeket; 's szegénységet okozott. Tsábító Írások által akarják le-ejteni lábáról a' *Frantzia* Sereget. Vitézek! Ti az ő szándékjokat haszontalanná tehetitek, tsinállyatok a' Tsábító-Írásokból puskatöl-

rés-borítékokat, és a' hozzátok közelítő hitetlen Szédítők ellen rántsatok fegyvert. Győzedelmeskedtek Ti ő rajtok. Minden erőmmel segíteni foglak benneteket, 's majd midőn egyszer tsendesen vissza-térünk honnyainkba: egyetlen egy tzélunk lesz a' közönséges Szabadság'íszeregete, és a' Közjónak buzgóann való munkálódása."

Párisból Jún. 14-dikén: — „Közönséges-Társaságunknak Déli részeiben, *Jésus' Seregének* nevezik azok a' csoportok magokat, mellyek bé-rontanak a' tömlőtzökbe, 's az azokban fogva lévő *Robespierri*tákat öldösik. — Az eleségnek 's értz-pénznek szükiből nem hatolhatunk már mi ki elébb a' mint látjuk, hanem tsupán akkor, midőn a' hadat közönséges Békeség váltja fel."

A' *Brüsszel*benn lévő *Frantzia* Nemzet-gyűlési Kommisszáriusok *Giro*út és *Lefevre* olly értelmű Hirdetményt tétettek közönségessé: hogy a' melly Ki-költöztek vissza-térnek *Belgyiomba*: igazságos kívánságjaiknak tellyesítettésekért egyenesen ő nállok (a' Kommisszáriusoknál), jelentsék magokat.

Frigyes-Belgyiom' részéről, a' *Frantzia* Közönséges-Társasággal kötött Szövettség, nem papirosra, hanem pergamentre íratott, és az arról függő petsétnek ezüst-tok vagy iskatulya készített, 's ügyadatott által Jún. 4-dikén a' *Frantzia* Köz-

jóra-ügyelő-Deputáziónak. Ezen Deputázió kérte a' *Frigyes-Belga* Követeket, hogy az említett Szövetségnek *Frantzia-Ország'* részéről való Ratifikázióját ne küldenek addig el *Hágába*, míg pergamentre nem íratatik az is, és a' petsétje szint-úg mint a' *Frigyes-Belgyiomi* Ratifikázió-
nak, ezüst tokba nem fog szerkeztettetni. — Jún. 7-dikén megvendégeltettek a' *Frigyes-Belga* Követek, melly vendégségben nem voltak jelen más Követek; hanem csak a' Közön-éges-Társaságokéi. — Jún. 5-dikén, meglátogatták a' *Frigyes-Belga* Követek tzeremóniásan a' Nemzeti-gyűlés' Prészesét, és a' Közjóra-ügyelő-Deputázió' Elölülőjét, 's tudósították *Páris*bann létekről a' több külföldi Ministereket.

A' tizenegyedik esztendejében meghóltt Királyfi' teste felnyittatott Jún. 9-dikén a' belek össze-tapadva találtattak; 's belőlről ugyan egészségesek voltak: de kívülről fakadékokkal rakva. Jún. 10-dikén estvéli 9 órakor egy fakoporsóba tétetett a' hóltt test, a' *Temple* épületről neveztetett Város-szakaszbeli 3 Kommiszáriu-oknak jelenlétébenn: 's vitetett a' *Szent Antal* Külső-városbeli *Szent-Margita'* temetőjébe. A' Közbátorságra ügyelő Deputázió' rendeléséből Gyalog-katona Szakások kísérték távolról a' koporsót. — A' meghóltt Királyfi' Nénnjét betegnek írják, és meg-szabadíttását sürgetik a' *Párisi Újságok*.

Anekdótum

a' Robespierre' idejébéli Párisi tömlöztök' Historiájából: „Eggy igen szépen és erősen termelt Iffjú Huszár-Oberster, Besanconi Kalmár' Fia, minekutánna fogságban ült volna darab ideig Párisbann: Thermidornak 6-dik napján (Júl. 24-dikénn) a' Törvényfzék' eleibe szállítottatott. Meg nem rémült ezen hívásra, hanem bátrann bútsúzott Mindenektől, 's indúlt-ki a' tömlöztöböl. Midön a' szekérhez ért, mellyre kellett volna ülni nékie, más Rabokkal együtt: látja, hogy nintsenek ott Tisztársai, kikkel együtt ő Párisba vitetett vala. Jelenti tehát, hogy az ő szállítottásának hibából kellett esni, mivel ő magánosan nem tzeitáltathatik. Olly szerentsés vólt, hogy a' szekérnél eggy hosszú vasas rúdra tehetett szert, mellyel olly hathatósan visszafartóztatta a' Poroszlókat, és a' szekér mellé rendeltetett Katonákat, hogy ezek meg-indúltak a' már különben is tele szekérel: ő pedig (t. i. az Oberster) vissza kísértetett a' tömlöztöbe: 's ott felejtetett három nap, melly idő szakasznak el-múlásával, el-múlt (Thermidornak 10-dikénn) a' Robespierre' kegyetlen hatalmaskodása is, ezzel pedig meg-fzűnt sok Ártatlanoknak szorongattatása, nevezetesen az Obersteré is, úgymint a' ki, vissza-nyerte szabadságát, 's meg tartotta életét és betsületét.“

Elegyes Tudósítások.

Konstáztinápolyból Máj. 9-dikén: —
„A' napokban ide érkezvén *Verninas*
Frantzia Polgár, közlötté III-dik *Selim*
Tsázzárral a *Frantzia* Közönséges - Társa-
ság és a' *Prusszus* Király között kötött
Békességet, mellyet örömmel hallott a'
Nagy Úr, 's indító okot vett arra belöle,
hogy ő is meg-esméje maga részéről a'
Frantzia Respublikát, 's el-fogadja ennek
valóságos Követéül *Verninacot*. — A'
Moldvai Fejedelemségből ki-esett *Suzzo*
Hertzeg: — mi okonn? azt bizonyosan
nem írhatom. Helyébe, *Caillimachy* Úr ál-
lított, ki eddig *Tolmáttsa* vala a' fé-
nyes Portának. *Tolmáttsa* pedig, *Oláh-*
Ország' mostani *Vajdájának* testvér Ötse
Morusy Sándor Úr lett. — Itt *Konstán-*
ztinápolyban, mindennap hatezer zsák ga-
bona kél el. “

A' *Prusszus* Királyi Házból egy Her-
tzeg-asszony, t. i. *Ferdinánd* Királyi Her-
tzeg *Leán* a *Louisa*, Jún. 18-dik napján,
Radziwill Antal Iffjú *Lengyel* Hertzegnek
jegyeztetett el, ki egy Fia a' *Néhai Wil-*
nai *Palatinusnak*, és az említett nap előtt
egynehány hetekkel ment Szüléivel egy-
gyütt *Berlinbe*. A' régibb időkben két há-
zasságok által vólt már ösze-kötötte a'
Radziwill Família, a' *Brandenburgi* Házzal.

A' *Középtengeren* nagy számmal kez-
dették az *Afrikai* *Rabló-hajók* mutogatni

magokat: minékokáért a' *Genuai* Közön-
séges - Társaság, fegyveres erőt küldött ki
ellenek. Pápa Ö Szentsége is meg-paran-
tsolta, hogy a' *Civitavecchiai* Kikötőhely-
ben lévő Katona-hajók készűllyenek-fel, 's
indulnyanak késedelem nélkül a' Tengeri-
Haramiákra, kik főképpen az Egyházi Bi-
rodalom ellen olly vakmerőséget követte-
nek el, hogy nnak partjaira több helye-
ken ki-izállottak, 's nem tsak marhát; ha-
nem még embereket is ragadoztak el.

Rómában egygy Kommisszió állítottott
fel négy Kardinálisokból, kik gondolnának
valamelly jó módot a' kész pénz-béli fo-
gyatkozásnak pótolására. — *Genuá*bann
Márkéz *Gundi* által, fél millió tallért vé-
tet fel költsön Pápa Ö Szentsége, az Apo-
stoli Kamara' számára, száztól ötödfél in-
teresre. Zálogúl, a' *Mesolai* jószágok vagy-
nak le-kötve. — Hogy még aratásig igen
meg ne szűküllyön és drágúllyon *Róma*'
Városában a' gabona: *Bottoni Banquierre*,
ötvenezer zsák gabonának össze-szerzése bí-
zattatott Jún. 6-dikán. Azon közben, míg
Bottoni Úr, a' reá bizatott dolgot tellye-
síthetné: Pápa Ö Sz. ge' Unokája *Braschi*
Hertzeg, háromezer zsák élelet szállítottott
Rómába.

Magyar - Ország.

*Máramaros*bann vizsgál-állítottván az
előbbeni Cameráli-Adminisztráció, e' mel-
lé Második - Adminisztrátorrá Tek. *Gros-*

schmid János Úr, Ns *Szathmár és Máramaros* Vármegyéknek Hites Tábla-Bírája, nem csak Királyi Tanácsosi méltósággal neveztetett; hanem még azon esztendei fizetésnek is meg-nagyobbíttatásával, mellyet addig vett vólt esztendőnként, míg a' Bányadolgokban Ő Felsége' Tanácsosa, és a' *Máramarosi* Distriktusbéli Sóra 's Bányákra ügyelt Fő-Hivatalnak Elölülője, 's ugyan azon Distriktusbéli Bányászok' Törvénytörvényházának Bírása vala. Így akarta Fels. Királyunk ezen Úrnak harmintznégy esztendőös hív, buzgó, és közhasznú szolgálatját meg-jutalmazni.

A' Fels. Királyi Helytartó Tanácsnál Concipistaságot viselt *Pápics* Úr, hosszas és érdemes szolgálata után, fájás szemei miatt nyugalomra tétetett. Helyébe *Stöhr* Úr állíttatott, ki annakelőtte ugyan csak a' F. K. Helytartó Tanácsnál Protocoll-Officiális vólt. A' Protocoll-Officiálisságot *Berzevitz* Sándor Úr nyerte el, ki ezelőtte öt esztendővel, Ns *Bihar* Vármegyében Vice-Fiskális hívatalt folytatott dicséretesen; öt esztendőktől fogva pedig a' Magyar Királyi Testőrző Ns Seregnél úgy vitézkedett, hogy nem csak mint Kir. Testőrző szerzett magának példás alkalmaztatása által szép nevet; hanem egyfesz, mind a' Dikasztériumi szolgálathoz megkívántató tulajdonságokra nézve is, különös szorgalmatossággal gyakorolta és tökéle-

tesítette magát, eggy ideig ugyan a' F. Consiliumnál; három esztendőig pedig a' F. Magyar Udvari Cancelláriánál.

Egerből Jún. 23-dikán: — „Az ide való Gymnásiumban mintegy háromszázötvenre megy a' tanuló Nevendékek' száma, kiknek nagy részéről írhatom, hogy egéssz buzgósággal 's igen szembe-tünő előmenetellel törekedik mind elméjét mind szívéét tökéletesíteni. Név szerént feljegyzem: A' Rhetorok között: Báró *Szepessy* Ignátzot, az *Eperjesi* Distriktuális Tábla' egyik Birájának M. B. Négyesi *Szepessy* Sámuel Úr Fiát, a' ki 42 Tanuló társai között leg-első helyet érdemel; a' *Szepességről* való *Redelsteiner* Jósefet; és *Egri* születésű *Povolni* Mihályt, ki főképpen a' Vers-írásban különbözteti magát. — A' Poéták között: *Fáy* Bertalant és Antalt, N. *Hevess* Vármegye' Vice-Ispánnya' Fiait; B. *Fisser* Pált, és B. *Szepessy* Antalt, a' fellyebb említett kis Cicerónak, Báró *Szepessy* Ignátznak Testvérjét. — A' Syntaxisták között N. *Zemplén* Vármegyéből való Ns *Marsalkó* Jósefet. — A' Grammatisták között: *Csernus* Antalt. — A' Principisták között: *Fáy* Lászlót, a' fellyebb említett *Fáy* Bertalan és Antal testvérjét. — — B. *Szepessy* Ignátz, ki most 15 esztendős, és a' Rhetorikában 2-dik esztendőt tölt, a' Gymnásium Helybéli Igazgatójának új esztendőt következő Quadri membris Periodusbann kívánt, mellynek

mindenik Membruma az esztendő' számát magában foglalja:

CVM sVperlorlbVs praestanDa obser-
Vantla a qVoVIs CLiente eXpetat: — Vt
oportVna oCCasione gratitVDInIs sVae
argVMenta LaetVs eXhlbeat; — Certe
reCVrrente noVI IstIVs anni festIVitate,
obLigatlonIs Meae DVXI: — Vt tibi
nVMerosos hVIVsCe DieI refLVXVs pre-
Cer.

B é t s.

Erdélyi Lakos Gyertyánffi Testvérek,
Hazájoknak több részeiben, olly szorgalma-
tossággal és jó Lélekkal folytatják a' Ke-
reskedést; hogy Felseges Urunknak is tud-
tára esett; melly szép hasznót hajtsanak
esztendőnként Ö Felsege' Kintsházába ezen
nevezett Erd. Testvérek; minémü eszkö-
zei legyenek a' különbkülönféle Fábri-
kák' gyarapodásának; és mennyit segítsen-
nek Lakos-társaikonk, 's különösen a' Köz-
népenn! Illy nemes munkásságra hogy
Mások is annál inkább fel-buzdúllanak;
tettzett a' Felsőnek Magyar Nemességgel
tisztelni-meg a' *Gyertyánffi Testvéreket.*

* * * * *

Jelentés.

A' már régen vártt Magyar Gramma-
tika, ki-került a' könyvnyomtató-sajtó alól
illy titulus alatt: *Magyar Grammatika,*
mellyet készített Debreczenben eggy Ma-
gyar Társaság. Bétsben a' Magyar Hír-
mondó Íróinak költséggel, Alberti betűi-

vel 1795. Leg-nagyobb nyóltzad-rétben
 (in Octavo regali). Ezen anyai Nyelvünk
 virágoztatására tzelezó, és sok más tekin-
 tetekre nézve is igen nevezetes Könyvbén
 a' titulus után egy különös levelen, szem-
 léltetik felül, Néhai Mélt. *Nunkovits György*-
 nek *Szerbi* Püspöknek, *Pétsi* Nagy Pré-
 postnak 's a' t. a' Magyar Litterátura' Nemes
 Lelkü Előmozdítójának emlékezetére ké-
 szítettett Kép, mellyet, a' most Német-
 Országban méltán elsőséget érdemlő *Kohl*
 által metztettünk rézre; a' Kép alatt pedig
 két szép Levele a' nevezett Püspöknek. Kö-
 veti a' két Levelet, az általunk (a' *Magyar*
Hírmondó' Írói által) fel-tett Bézvezetés, ezt
 pedig az Elöljáró-Beszéd, mellyet a' Gram-
 matikának Tudós Szerzői, t. i. egynehány
 Derék és egyéb nagy tudományokon 's
 tanításbéli tapasztalássokon kívül, a' Nap-
 keleti nyelveket is fundamentomosan értő,
 és ezen köz-hafznú munkának készítésére,
Debreczenben Társaságba állott, értt idejü
 Férjfiak írták tiszta és hathatós Magyarság-
 gal. Az Elöljáró-Beszéd után következik ma-
 ga a' Grammatika, mellynek I-ső Részé
 szól: a' Betükről, Szótagokról (Syllabák-
 ról), és a' Szókról. II-dik Részé: a' Be-
 tük, és Szók Helyes-írásáról (Orthogra-
 phiáról); III-dik R. a' Magyar Beszéd' Ré-
 zseiről; IV-dik R. a' Nevekről (Nomenek-
 ről); V-dik R. a' Név-mássainól (Prono-
 menekről) és Ragasztékokról (Affixumok-
 ról); VI-dik R. az Ígékről (Verbumokról);

VII-dik R. az Elölutóljárókról (Præ et Postpositiókról); VIII-dik R. a' Határozókról (Adverbiumokról); IX-dik R. az Együvéfoglalókról (Conjunctiókról); X-dik R. a' Közbevetőkről (Interjectiókról); XI-dik R. a' Származtatásról, vagy a' Szók Formálódásáról (Derivatióról); XII-dik R. a' Elrendelésről (Syntaxisról). Ezen XII Részek után vagyon: A' Mester vagy Mesterség Szók (Vocabulum technicumok Laistroma; ez után pedig: hat Tóldalék, úgymint: I. Tóld. Némeily régi Magyar Gyöker Szókból formáltt más Szóknak Példáji. II. Tóld. Az emberi tagoktól vevődött Szók. III. Tóld. Hivataloktól, Nagy Emberek és más Nemzetek Neveiből vevődött Szók. IV. Tóld. A' Természeti Hangokból származott Szók. V. Tóld. A' Magyar Nyelv Regulái ellen tsináltt új Szók, a' millyenek: Foglalat, Lap, Mindenesség, Nyelv-mívelés, Szék-építés, Szó-tár, Kints-tár, Uradalom, Ügyész, Kos-hava, Bika-hava 's a' t. VI. Tóld. Más idegen (Zsidó, Török, Persa, Tatár, Kamtsatkai, Égyiptomi, Malabári, Algíri, Lapponiai, Arabs, Görög, Deák, Német, Frantzia, Tót) Nemzetek szavaival egyező Magyar Szók. — Az egész munka 24 árkusból, 's egy levélből áll, 's az árra nem több 1 for. 20 krajtzárnál. Találtatik itt Bétsben *Hummel* Nyomtatónk' műhelyében bey den drey H-cken, Pesten *Kilián* Könyáros boltjában. — Ugyan ott találtatik N. *Sopron* Vármegyének rész-

re mettzett Táblája is ilyen felül és alól-
 írással: *Sopron Vármegye* (Comitatus So-
 proniensis. Juxta Delineat. Joan. Nep. He-
 gedüs Ord Geom.) — *Méltóságos Gróf*
Festetics György Ő Nagyságának, haza-
 fili igyekezetek hathatós Előmozdítójának
 ajánlják *Görög és Kerekes* Egynek az ár-
 ra 24 kr. — A' Vátzi, Lossontzi, Rima-
 Szombati, Kassai, Sáros-Pataki, Miskól-
 tzi, Egri, Ketskeméti, Nagy-Váradi, Ara-
 di, Szegedi, Pétsi, Fejérvári 's a' t. Könyv-
 árosok, vagy Könyvkötők, meg-szerezhe-
 tik magoknak mind a' Magyar Grammatik-
 kát, mind *Sopron Vármegye*' Mappáját is
Kilián Pesti Könyváros' boltjában. Po-
 zsonba, Komáromba, Győrbe, Veszpremb-
 e, Pápára, Sopronba, Közegye, Szom-
 bathelyre, 's a' t.; nem különben Erdély
 Országba, még ezen a' héten igyekezünk
 mind a' Grammatikából, mind a' Mappá-
 ból elegendő exemplárokat küldeni. Le-
 küldjük Július' közepe felé Nemes *Bács*
Vármegye' Mappáját is, mellyen ki-
 van mettzve a' most munkában lévő *Ferentz*'
Tsatornája is (Canalis Francisci), a' *Jegyek*'
*Magyarázata*jával együtt (Explicatio Sig-
 norum), melly, különös 's a' többi Map-
 pákhoz hasonló nagyságú papirostra lézzen
 nyomtatva, 's magában foglalja mind azon
 tárgyakat, mellyek a' Mappákon szemlél-
 tetnek.

Vége a' VII-dik Szakasznak.

G. TELEKIEK'
 ALAPÍTVÁNYA

M. ACADEMIA'
 KÖNYVTÁRA

